

A
6
113

1. *non sicut*
 2. *et primo resp*
 3. *andis huiusmodi*
 4. *s z solear tradi co*
 5. *erfona que ex verifi*
 6. *am si fupest substit*
 7. *asu fit opus recede*
 8. *de impube. n. l.*
 9. *testamento p. ocu*
 10. *dunt. in. d. l. penul. z.*
 11. *doct. dicunt q. testat*
 12. *pupillaris sine fidei*
 13. *stione iuris com. n*
 14. *stato excluderet pla*
 15. *iure comuni censetur*
 16. *cti excludere substit*
 17. *ret substitutu: um non*
 18. *te defuncti excludat*
 19. *ad terminos dictoru*
 20. *Ange. in dicto. s. cur*
 21. *Bau. de cast. in lectu*
 22. *randi. s. si libert. de op*
 23. *elem. ij. de decimis*
 24. *cipali post recitatu*
 25. *demon. z in. c. potuit*
 26. *i. in quibus casibus*
 27. *lendo idem Bar. in q*
 28. *uestio habet duo*
 29. *finum non informis*
 30. *in. l. tres fratres s. de*
 31. *in fideicomisso*
 32. *et Bar. et doct. om*
 33. *Bar. qui sec. ti. p. B*
 34. *adducere q. s. z. tar*
 35. *sentur se coform*
 36. *lis referendo se ad*
 37. *applicando itaq*
 38. *successisset filia dic*
 39. *fici dictis bonis la*
 40. *Andree dictis filiabu*
 41. *ur superesse perfo*
 42. *m. a. z per com*
 43. *substitu. entur*
 44. *tibus intrep. arbit*
 45. *tiam firmata per dom*
 46. *z insuper advertend*
 47. *bus no fuit a. s. f. a*
 48. *raret supra. d. ub*
 49. *Sed ver. ant nu*
 50. *ter imp. t. dicta*
 51. *de mor. s. ariani t*
 52. *bave. um est refer*
 53. *post. q. dicte filie fu*
 54. *rin. e. filis. Sed ex*
 55. *rit sine filis nec de su*
 56. *virtus et p. p. t. a sign*
 57. *nisi fiat eis violentia*
 58. *mer. non aliter. de*
 59. *mar. non po*
 60. *ar. ar. am. q. s. f. e*
 61. *sculis et filis in. ali*
 62. *statoris fuisset locus*
 63. *filis: quia Andreas*
 64. *tot ponderaverit hunc*
 65. *et eo casu sub. que m*
 66. *tionem que. p. p. t. a*
 67. *dam eam. p. p. t. a*
 68. *et si m. h. t. ur qui*
 69. *cta illa ver. respo. d.*
 70. *quia dicit. omnes: z*
 71. *que determinent fm*
 72. *fallent et fili. et And*

Nº 1
27-1-6

2 4800 80
Sestini
MADRID - SPAIN

M.º del collegio de la comp.ª de segun.º de gr.º

R-5406

FAMILIAE ROMANAE
 QVAE REPERIVNTVR
 IN ANTIQVIS NVMISMATIBVS
 AB VRBE CONDITA
 AD TEMPORA DIVI AVGVSTI
 EX BIBLIOTHECA
 FVLVI VRSINI

ADIVNCTIS FAMILIIS XXX
 EX LIBRO
 ANTONI AVGVSTINI
 EP. ILERDENSIS

HONOS

VIRTUS

ROMAE CVM PRIVILEGIO CVRANTIBVS HBREDIE FRANCISCI TRAMEZINI

ALEXANDRO FARNESIO
CARDINALI
FULVIUS VRSINVS

R omnibus antiquitatis monumentis, quibus Romanarum rerum actiones memoriae proditae sunt, illud praecipuum, maximq. ad fidem faciendam ponderis semper duxi, quod ueteribus tum lapidum tum nummorum testimonijs niteretur; quod enim in publicum, & à publicis populi Romani magistratibus ederentur, nihil poterat in ijs fucatum, nihil adulterinum ac misceri, quod non statim argueretur. Sed mirum, quam multa quae nobis adolescentibus uigebant, rerum laudandarum studia perierint, atque extincta prorsus sint. Uiebant superioribus annis Romae permulti, non quidem illi, & doctorum hominum uel scriptis uel sermonibus celebres, qui illustrandae antiquitatis studio dediti, multiplicem hanc nummorum & lapidum eruditionem, non solum observatione collegerunt, sed doctè etiam, ingenioseq. aliqua in parte sunt interpretati. Itaq. multa, quae tacebant in tenebris, eruerunt; & in lucem (ut tunc poterant) protulerunt. Primusq. Gentilis Delphinus, homo Romanus, & Romana excultus tum doctrinatum suauitate, ad eam historiam patefecit uiam, quae ex numismatibus ab Urbe condita ad Augusti obitum signatis, eliceretur; cum Achilles Maffeus, Cardinalis frater, eam partem suscepisset, quae ad Imperatorum monumenta pertineret. atq. cum uterq. annotationes etiam quasdam in numismata aggressi essent, illas quidem impolitas ac rudes reliquerunt, fundamenta uero, ex quibus tale aliquid quale ipsi uoluissent, excitari aliquando posset, sine dubio iecerunt. Quorum ego incitatus exemplo atque auctoritate, Delphini maxime, quem imprimis adolescentens senem colebam, quiq. unus mea studia quibus poterat officijs (poterat autem quàmplurimis) tuebatur & fouebat; Antonij etiam Augustini adiutus exquisita non solum doctrina, sed singulari hoc in genere scientiae, in qua paene solus excellit, cognitione & intelligentia; qui à pueritia naturali quadam propensione, antiquae si minus laudis, (ut inquit poeta) artis certè & eruditionis studiosus fuissem; coepi ea quae Delphinus in ueteres nummos inchoauerat, in eum quem edidi

ordinem redacta, si minus ingenio, saltem diligentia accuratius expolire. Sed cum de editione saepius iam sollicitarer, neq. possem flagitantibus amicis, hoc antiquitatis monumentum diutius debere; annotationibus in familias auctis, totaq. hac, quaecunq. est, numismatum explicatione, paucis mensibus, aliquo valetudinis damno, qua imbecilla prorsus utor, absoluta; statui in tuo nomine emittere, adiuncto Augustini commentario, quem ille rerum grauiorum cura impeditus, imperfectum ad me miserat, ut cum meis familijs ederetur. Serius igitur aliquanto, quam nonnulli expectauerant, operarum culpa non mea, in publicum prodit FARNESI CARDINALIS liber de familijs Romanorum, tibi iure optimo inscriptus: Tu enim, auctoribus familiaribus tuis, Marcello Cernino, & Bernardino Maffeo, quorum alterum postea Pontificem, alterum Cardinalem uisimus, alysq. quorum uirtus tuis ornata beneficijs, amplissimos dignitatis ascendit gradus, ita omnem antiquitatem a puero es amplexus, atq. ita colligendis undiq. ueteribus uel artis uel eruditionis monumentis deditus fuisti, ut nemo te huiusmodi thesauris ditior, nemo copiosior unquam fuerit; thesauris tamen, qui pateant bonis omnibus, quiq. ad publicam studiosorum utilitatem conditi afferuentur: itaq. ad Farnesianas tuas aedes, quibus in Vrbe nullae nec structura magnificentiores, nec bibliothecis, omnisq. antiquitatis supellectile ornatiores, quotidie conflunt, qui uel nobilis alicuius artificis opus ex marmore admirentur, uel qui monumentum aliquod ex auro, argento, aere describant: quod tu etiam soles saepissime à grauisimarum rerum tractatione, quasi in hortum amoenissimum diuertere; ubi te modo excellentis sculpturae artificium, modo antiquae scripturae erudita lectio oblectet. Ad quae quidem quando ita es natura ipsa animatus, petimus à te atq. etiam rogamus (quanquam hoc uerbum humanitas tua, & bene de hominibus merendi consuetudo respuere uidetur) petimus inquam, pro eo quanti bonas litteras facis, semperq. fecisti; proq. eo quanti te bonarum litterarum studiosi faciunt; semperq. fecerunt; ut desertum paene ab omnibus antiquitatis patrocinium suscipias, iacentem litterarum laudem, quemadmodum facis, subleues, atq. ueterem in dignitatem uindices: illaq. restituas nobis honestissimarum rerum studia, quae, ut alio culpa deriuetur, temporum iniuria sunt iam diu erepta. Erunt haec in tuis laudibus non minima, sed quae si spectentur sola, nec maiorib. obscurentur, maxima, ut sunt, uideri omnibus debent. Vale.

PRAEFATIO IN NUMISMATA

AD LECTOREM

OPVLVM Romanum ab Vrbe condita ad Seruium Tullium regem, rudi (ut apud Plinium Timaeus tradit) usum aere, huius primum regis permisso, nota pecuniam nummos aereos signasse, à qua pecuniam appellatam fuisse, scribit cum Plinio & Plutarcho M. Varro, qui in libro. I. I. de re rustica, aes antiquissimum pecore notatum dicit.

Quod autem in nonnullis numismatibus, in una parte Iani bifrontis imago, in altera prora nauis, aut puppis impressa reperitur, occasionem puto dedisse quibusdam opinandi, Ianum, siue ut alii malunt, Saturnum, aereos nummos primum percussisse. quarum quidem opinionum alterius testis est Athenaeus lib. xv. in quo ita scribit, Ιανον δὲ λόγος ἔχει διαπρωσπον γεγονέναι, ἡ δὲ ὄψις αὐτοῦ δὲ ἐμπροσθεν ἔχοντά πρόσωπον. ἀπὸ τοῦτο ἴον ἰώνον ποταμὸν, καὶ τὸ ὄρος ἰώνον ἰωνομάσσει, καλοῦντάς αὐτοῦ ὄψι τοῦ ὄρους. πρῶτον δὲ καὶ σέφανον εὐρέθη, καὶ ἔπειτα διὰς, καὶ πλοῖα: καὶ νόμισμα χαλκοῦν πρῶτον χαραξέται. διὸ καὶ καλεῖται ἰὸν ἐν ἀλλοῖς πολλοῖς πλοῖοις, καὶ τὸν καλεῖται ἰὸν Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν ἐπὶ τοῦ νομισμοῦ ἐν χαρὰς τῶν πρόσωπον διπλοῦν, καὶ ἐν τοῦ θαλάσσης μέρος ἢ ἔχει δὲ ἄν, ἢ σέφανον; ἢ πλοῖον. hoc est, Ianum ferunt fuisse bifrontem, duas enim facies ante & retro habuisse; ab eoq. Ianum fluum, & montem Ianum, quem incoluit, nomen accepisse: primum etiam coronam, pontes, & naues inuenisse dicunt: primumq. aereum numisma signasse: itaq. complures ex Graeciae, Siciliae, Italiaeque ciuitatibus, in altera numismatis parte, faciem bicipitem, in altera pontem, uel coronam, uel nauim notare consueuerunt. Macrobius lib. i. Satur. Ianus, inquit, primus aes signauit, & ex una parte suam effigiem, ex altera nauem impressit. Alterius autem opinionis auctor est Eutropius lib. i. cum inquit, Saturnus nummos aereos primus instituit. opinor autem in Iani Saturniq. memoriam, sed posterioribus temporibus, hac nota aes signatum fuisse, cuius cum alii meminerunt, tum Ouid. in libro i. Fast. cum cecinit,

Multa quidem didici, sed cur nauis in aere. At bona posteritas puppim signauit in aere. Altera signata est, altera forma biceps, &c. Hospitis aduentum restituta dei.

Lactantius lib. i. Ianus Saturnum errantem suscepit, cuius rei argumenta sunt nummi ueteres, in quibus est cum duplici fronte Ianus, in altera parte nauis. Plinius libro xxxiii. cap. iii. Nota aeris ex altera parte fuit Ianus geminus, ex altera rostrum nauis. Plutarcho in Poplicola, καὶ τὸν νομισμῶν τοῖς ἀλλοῖς αὐτοῖς ἔχοντα πρόσωπον, ἢ σέφανον, ἢ ἰόν. hoc est, Et uetustissimi nummi boue, uel oue, uel sue fuerunt signati. Idem in problematibus διὰ τὴν τὴν παλαιὴν γένεσιν αὐτῶν ἔχον ἰώνον δὲ πρόσωπον ἐκείνου δὲ πλοῖου ἢ ἰώνον, ἢ πρῶτον ἢ ἰωνομασίαν &c. ἔπειτα δὲ ἔχοντα ἰὸν νομισμῶν τοῖς ἄλλοις αὐτοῖς ἔχοντα πρόσωπον, ἢ σέφανον, ἢ ἰόν. hoc est, Quid est, quod ueteris nummi altera pars Iani bifrontem impressum habuit, altera prora nauis, aut puppim &c. alio usi sunt numismate, cui bos erat insculptus, uel ouis, uel fus. Sed haec quidem antiquiora: posteriores uero ex aere numismati notae eadem ferunt cum iis, quae in argenteis & aureis nummis impressae reperiuntur. Nummos autem huiusmodi aereos librae pondus habuisse, satis constat ex Dionysio Halicarnasensi uerbis in lib. i. & Plinio, qui lib. xxxiii. cap. iii. ita scribit, Populus Romanus ne argento quidem signato ante Pyrrhū regem deictū usus est. Libralis, unde etiam nunc libella dicitur, & dipondius, appēdebatur assis. Itaq. Liuius in lib. iv. aes graue appellat, & plaustris in Aerarium conuehē à quibusdam solitum fuisse scribit. Indicius, inquit, & millia aeris grauis, quae tunc diuitiae habebantur &c. Et quia nondū argentum signatū erat, aes graue plaustris quiddā in Aerariū conuehentes lib. v. denis mil. lib. aeris grauis nos condēnat. Plinius ibidē. Quare aeris grauis poena dicta. Sed bello Punico primo, ut tradit Plinius, ut autē Festus, secundo, pop. Rom. pressus aere alieno, librae pondus imminuit, & ut asses sextantario pondere ferirentur, instituit. Librae autem pondus (inquit Plinius) aeris immixtum bello Punico primo, cum impensis Resp. non sufficeret; constitutumq. ut asses sextantario pondere ferirentur. Verba Festi sunt haec. Sextantariū asses in usu esse coeperunt. ex eo tempore, quō propter bellum Punicum secundum, quod cum Hannibale gestum est, decreuerunt patres, ut ex assibus qui tum erant librarij, fierent Sextantarij &c. Graue aere dictum à pondere, quia deni asses singuli pondo librae efficiebant denarium ab hoc ipso numero dictum. Sed bello Punico populus Romanus pressus aere alieno; ex

singu-

„singulis assibus libralibus senos fecit, qui tantundem ualerent &c. Postea Hanniba-
„le urgente (ut idem Plinius scribit) Q. Fabio Maximo Dictatore asses unciales fa-
„cti: & mox Lege Papiria semunciales. Ex iis aurem qui supersunt aereis nummis con-
„stat, non solum Sextantes, Quadrantes, & Trientes, qui uulgo reperiuntur, in ulu-
„tunc fuisse ut cuderentur, sed reliquas etiam librae partes: quarum quidem pon-
„dus punctis quibusdam in altera nummorum parte notatis, animaduertimus indi-
„cari. de Sextante meminit Liuius libro II. Plebs, inquit, extulit Agrippam sextan-
„tibus collatis, de Quadrante libro III. cum inquit, Quadrantes in funere Poplicolae
„collati & Varro lib. IV. de lingua lat. Hinc uecturae, quas soluebant hi, qui ratibus
„transibant, Quadrans: ab eo Lucilius scripsit, Quadrantis ratiti. Plinius lib. XXXIII.
„cap. III. Quadrans triuncis antea uocatus a tribus uncis: Festus Pompeius. Ratitum
„quadrantē dictum putant, quod in eo & triente ratis fuerit effigies, ut nauis in asse.
„atq. haec quidē satis de numis aereis, qui sunt in hoc libro impressi. Dicendū nunc
„de argenteis, hoc est, de denariis, quinariis, siue uictoriatis, & sestertiis, quos constat
„anno CDXXCIV. C. Fabio Pictore Q. Ogulnio Gallo Cos. primum signatos fuisse.
„Plinius libro XXXIII. cap. III. Argentum inquit, signatum est anno Urbis CDXXCIV.
„Q. Ogulnio C. Fabio cos. quinq. annis ante primum bellum Punicum; & placuit de
„narius pro x. libris aereis, quinarius pro quinque, sestertius pro dipondio & semis-
„se. Florus libro XV. Ante primum bellum Punicum populus Romanus argento uti
„coepit. Eutropius libro. II. M. Aemilio Paulo, Ser. Fulvio Nobiliore cos. primo
„bello Punico argenteus nummus percussus est. Argenti quidem notae antiquiores,
„fuerunt Romae galeatae imago ex una parte, & Castorum signa equitantium ex al-
„tera, cum uictoriati haberent uictoriae signum, a qua nomen acceperunt: postea
„uerò, retento Romae capite, uel aliqua tutelaris dei imagine, in altera parte bigae
„& quadrigae notari coeptae sunt, a quibus nummi bigati & quadrigati nominati
„fuerunt. Liuius libro XXII. & XXXIII. Plinius libro XXXIII. cap. III. Nota, inquit,
„argenti bigae & quadrigae, & inde bigati quadrigatiq. dicti. Festus, Item nummi
„quadrigati & bigati a figura caelaturae dicti. De uictoriato meminit Varro, Cicero
„pro Fonteio, Liuius lib. XLII. & Plinius lib. XXXIII. cap. III. Quinunc uictoriatus,
„inquit, appellatur, lege Clodia percussus est: antea enim hic nummus ex Illurico
„aduectus, mercis loco habebatur. est autem signatus uictoria, & inde nomen. Sed
„magistratum, quibus cudendae monetae munus commissum erat, paulatim cre-
„scente ambitione, ultimis Reip. temporibus, privati etiam familiarum honores ex-
„sacerdotiis, magistratibus, triumphis, alijsq. actionibus (ipsae enim familiae, ut in-
„quit Cicero, sua quasi ornamenta ac monumenta seruabunt, & ad memoriam lau-
„dum domesticarum, & illustrandam nobilitatem suam) in nummis ut signarentur,
„permissum fuit, praeter ipsas uiuentium imagines, quod uni tantum Caesari con-
„cesserunt: nam Bruti caput, eius qui Caesarem interfecit, in ipsa bellorum ciuiliū
„licentia percussum in iis denariis reperitur, qui in transmarinis, ut opinor, propin-
„cis, non Romae signati fuerunt: Denariis igitur quod decem assium inest pon-
„dus, quinarius quinque, sestertius duorum assium & semissis tertii, unde etiam de-
„narii, quinarii, & sestertii dicti sunt, scribunt praeter Festum, Vitruuium, & Plutar-
„chum, Varro lib. V. de lingua lat. & Plinius libro XXXIII. cap. III. Varronis uerba
„sunt; Denarii quod denos aereis ualebant, quinarii quod quinos, sestertius quod
„semis tertius. Plinii; Argentum signatum &c. placuitq. denarius pro decem libris
„aereis, quinarius pro quinque, sestertius pro dipondio & semisse. Vitruuii; In dena-
„rio denos aereos asses constituerunt, etiamq. quartam eius partem ex duobus assi-
„bus & tertio semisse, sestertium uocauerunt. Sed bello Punico secundo argenti etiā
„pondus, quemadmodum aereis supra diximus, imminutum fuisse. scribit idem Pli-
„nius lib. XXXIII. cap. III. Q. Fabio Maximo Dictatore, inquit, asses unciales facti:
„placuit denarium sexdecim assibus permutari, quinarium octonis, sestertium qua-
„ternis &c. Itaq. XVI. notam in denariis. VIII. in quinariis appositam tunc fuisse, in
„ipsis numismatibus obseruauimus. Denarii autem & quinarii, qui antiquiores sunt
„praestant pondere iis, qui posterius cusi fuerunt, ut recte Plautus in Casina dixerit

*Nam nouae quae nunc prodeunt eodem die,
Multo sunt nequiores, quam nummi noui.*

Quin

Quin etiam denario Antonium Triumuirū Reip. constituendae ferrum immiscuisse,
alios ē pondere subtraxisse, tradit Plinius libro XXXIII. cap. IX. quamuis lege Cor-
nelia cautū fuisse, ut qui in aurum uitii quid addidisset, quae argenteos nummos
adulterinos conflasset, falsi crimine teneretur. uictoriati pondus colligitur ex his
Varronis uerbis in libro IX. Nam quam rationem duo ad unum habent, ean-
dem habent uiginti ad decem. in nummeis in similibus, sic est ad unum uictoria-
rum denarius, sicut ad alterum uictoriatum alter denarius. Reliquum est ut
de aureo nummo aliquid dicamus, quem constat ex Plinii libro XXXIII. cap. III. post
annū sexagesimū secūdu percussū fuisse C. Claudio Nerone, M. Liuiio Salinatore
II. Cos. quam argenteus signatus fuit; atque iisdem ferē impressum notis, quibus
ex argento numismata. Valuisse autem denarios uiginti quinque, cum ex ipsis au-
reis numismatibus colligere possumus, tum ex Dione; qui libro LV. ita scribit,
„ χρυσῶν γὰρ διὰ καὶ ἐπὶ τὸ νόμισμα τὸ τὰς πέντε καὶ εἰκοσὶ δραχμὰς δυνάμενον, κατὰ τὸ ἐπιχρῆσθαι ὀνομάζει.
„ hoc est, aureum uero uoco id numisma, quod uiginti quinque drachmas continet, sic
„ enim nostrates aurum accipiunt. Conuenit autem inter scriptores drachmam At-
„ ticam denarii Romani pondus habuisse. Dionis testimonio accedit Suetonii, Cor-
„ nellii Taciti, & Plutarchi auctoritas. nam Suetonius in Othone cap. III. scribit,
„ Othonem quoties caena principem acciperet, aureos excubanti cohorti diuidere so-
„ litum fuisse. quam rem in Galba narrans Plutarchus χρυσῶς dixit, pro aureis; & Taciti
„ tus ceteros nummos, cum inquit. Quoties Ortho apud Galbam epularetur, cohorti
„ exeubias agenti centenos nummos uiritim diuidebat. Sed aurum primis tempo-
„ ribus decuplum argenti fuisse cum apud Graecos tum apud Romanos, ex Liuii uer-
„ bis intelligere possumus, quae sunt in libro XXXVIII, ubi de semiaureo loquitur, qui
„ argenti portione decima tunc aestimabatur, non ut postea, duo decima & dimidia,
„ quando nequiores, ut Plautino uerbo utar, monetae cudebantur. Pro argento, in-
„ quit Liuius, si aurum dare mallent: dare conuenit: dum pro argenteis decem aure-
„ us unus ualeret. His igitur ex aere, argento, auro cudendis numismatibus, quan-
„ tum ex ipsis nummorum inscriptionibus conuicere licet, praefuerunt primum po-
„ puli Romani magistratum, qui Curatores denariorum standorum dicebantur. nec
„ enim alicui permittebatur priuatam pecuniam facere, ut scribit Aseonius Paedia-
„ nus in lib. III. in Verrem, sed aes, argentum, aurum, inquit Cicero in III. de legi-
„ bus, publice ut signaretur lege cautum erat. Deinde Triumuiri instituti fuerunt,
„ qui monetales aereis argenti auri fiatōres sunt appellati: quosque descripsit Cicero
„ in epistola ad Trebatium cum dixit, Treuiros uites cenfeo; audio capitales esse: mal-
„ lem auro, aere, argento fuissent. Caesare autem Dictatore rerum potito, & mino-
„ rum magistratum Romae aucto numero, ex Triumuiris Quattuoruiri facti, ad secū-
„ dum usq; Triumuiratus Reip. constituendae quinquenniū signandae monetae prae-
„ fuerunt, ut intelligimus ex aureis, & argenteis numismatibus, quae sunt in hoc
„ libro suis locis impressa. Postremò Augustus superato ad Actium M. Antonio, ciuili-
„ busq; cōpositis bellis, ex Quattuoruiris rursus ad Triumuiros redegit, ut ex Dione
„ colligimus, & ex titulis nummorum, qui sunt Augusto iam imperium adepto signa-
„ ti. Dio tamen in eo errasse uideretur, quod Triumuiros institutos primum ab Augusto
„ scripserit, cum redactos ex Quattuoruiris dicere debuisset; arguentibus eius errati
„ ipsis primum numismatibus, deinde Ciceronis uerbis, quae supra adduximus ex
„ epistola ad Trebatium, quam constat multo ante Augusti tempora, scriptam fuisse.

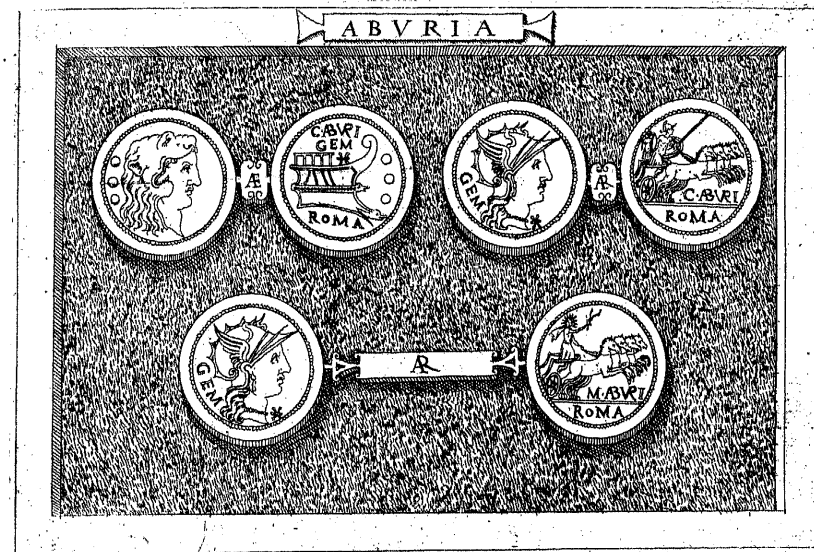

OTV Proprio &c. Cum dilecti Filii Franciscus & Michael Tramezini Bibliopola Veneti, nobis nuper exponi fecerint se ad communem omnium utilitatem sua propria impensa librum de familiis Romanis, quae in antiquis numismatibus reperiuntur, auctore Dilecto Filio Fulvio Vrsino Romano una cum tractatu uenerabilis Fratris nostri, Antonii Augustini Episcopi Ilerden. de eadem materia haecenus non impressum, in Vrbe nostra imprimi facere intendant, dubitentq; ne huiusmodi opera postmodum ab aliis sine eorum licentia imprimantur, quod in maximum eorum praedictum tenderet. Nos propterea illorum indemnitati consulere uolentes, Motu simili, & ex certa nostra scientia eisdem Francisco & Michaele

ne praedictum opus haecenus non impressum, & per ipsos imprimendum, si aut postquam per Inquisitionem officii Haereticae prauitatis dictae Urbis approbatum fuerit, per decem annos eiusdem operis impressionem a quacumq; uel quibuscumq; sine ipsorum licentia imprimi aut ab ipsis uel ab aliis uendi seu in eorum apothecis uel alias uenale praeterquam ab ipsis Francisco & Michaele impressum, uel imprimendum teneri possit concedimus et indulgemus. Inhibentes omnibus et singulis Christi fidelibus, praesertim Bibliopolis librorum impressoribus sub excommunicationis maioris latae sententia, in Terris S. R. E. mediae uel immediate subiectis et ducentorum ducatorum auri Camerae Apostolicae applicandorum, et in super amissionis librorum poenis toties ipso facto, & absq; alia declaratione incurrendis, quoties contrauentum fuerit, ne intra decem annos ab impressione dicti operis haecenus non impressi, & per ipsos Franciscum & Michaelem imprimendi sine eorumdem Francisci, & Michaelis licentia dictis decem annis durantibus imprimere seu ab ipsis uel aliis praeterquam ab ipsis Francisco et Michaele impressum uel imprimendum uendere seu uenale habere uel proponere, seu ut supra habere audeant. Mandantes Vniuersis uenerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis eorumq; Vicariis in spiritualibus generalibus, & in statu temporali S. R. E. et Legatis, & Vicelegatis Sedis Apostolicae ac ipsius status Gubernatoribus, ut quoties pro ipsorum Francisci, & Michaelis parte fuerint requisiti, uel eorum alter fuerit requisitus, eiusdem Francisci, & Michaelis efficacis defensionis praesidio assistentes praemissa ad omnem dictorum Francisci, & Michaelis requisitionem contra inobedientes & rebelles per censuras Ecclesiasticas etiam saepius aggrauando et per alia iuris remedia auctoritate apostolica exequantur, inuocato et ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Et insuper quia difficile admodum esset, presentem motum proprium ad quaelibet loca deferri, Volumus & apostolica auctoritate decernimus ipsis transumptis uel exemplis manu alicuius notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Curiae uel personae in dignitate ecclesiasticae constitutae munitis plenariam & eandem prorsus fidem ubiq; tam in iudicio quam extra habere qua praesenti originali haberetur, non obstantibus praemissis, ac constitutionibus & ordinationibus apostolicis, ac etiam iuramento &c. roboratis statutis &c. Priuilegiis quoque indultis & litteris Apostolicis sub quibuscumque tenoribus &c. etiam motu proprio &c. ac alias in contrarium quomodolibet concessis &c. quibus omnibus etiam si de illis &c. hac uice latissime derogamus, ceterisq; contrariis quibuscumq; cum clausulis opportunitis. Fiat ut petitur. V.

Et cum absolute a censuris ad effectum &c. & de concessione indulto, inhibitione mandato uoluntate decreto derogatione, aliisque praemissis, ut supra in forma gratiosa, et cum opportuna si uidebitur etiam aliorum executorum deputatione, qui assistant &c. etiam sub censuris &c. Cum facultate aggrauandi &c. Inuocato &c. Secularis, cum derogatione dictarum non tamen trium latissime extenden. et per breue. Fiat. V.

Dat. Roma apud Sanctum Petrum Id. Iulij. Anno Quinto.

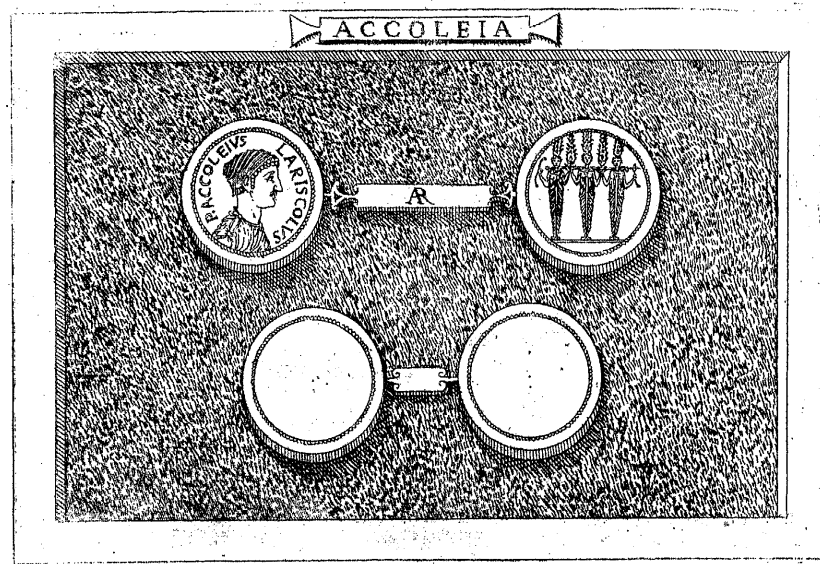

ABVRIAE gentis, ut opinor, plebeiae, vnus (quod sciam) Liuius facit mentionem lib. XLI. & XLII. nullo tamen adiecto cognomine, siue GEMINVS illud sit, siue GEMELLVS, aut aliud, quod tribus litteris GEM. in nummis expressum est. Eius uerba de M. ABVRIO Praetore sunt haec. Inde Confules, Praetoresq. prouincias fortiti. Pifae Cn. Cornelio, Ligures Petillio obuenerunt. Praetores Papirius Maso Urbanam. M. Aburius inter ciuis & peregrinos fortiti sunt. Fuit autem Praetor M. hic Aburius anno urbis conditae DLXXVII. de C. ABVRIO, qui P. Licinio Crasso, C. Cassio Longino consulibus. anno DXXCII. Legatus ad Mafsanisam, & Carthaginenses missus est, meminit idem Liuius lib. XLII. his uerbis: In eam rem legati ad Mafsanisam Carthaginensesq. missi, L. Postumius Albinus, P. Terentius Culeo, C. Aburius, &c. Huius fortasse libertus fuit C. Aburius Pamphilus, qui in antiqua hac inscriptione, quae Caere extat, descriptus est.

C. ABVRIO C. L. PAMPHILO
ABVRIAE C. L. HILARAE
V. ABVRIAE. C. ET. O. FELICVLAE
SIBI. ET. SVIS.

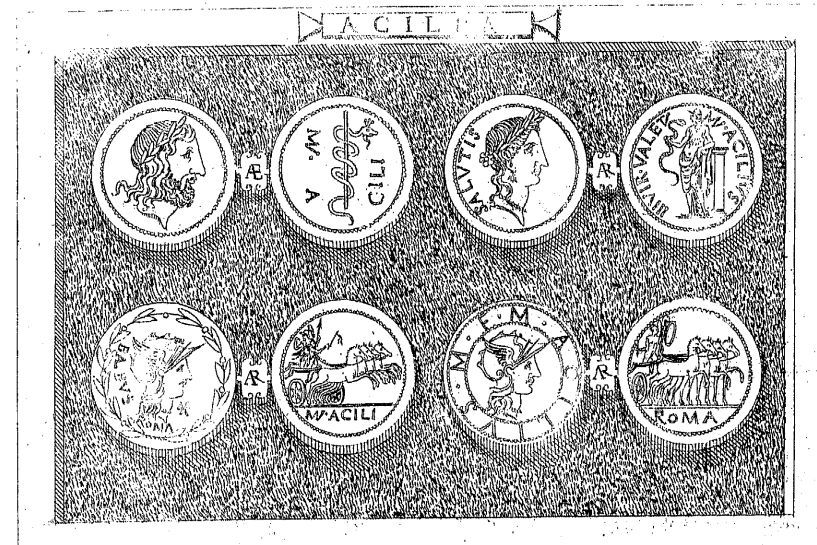
Nummus ex aere, tribus notis signatus, quod quarta esset assis pars, quadrans Ratitus dictus est. Eius meminit Pomp. Festus. Ratitum, inquit, quadrantem dictum putant, quod in eo, & triente ratis fuerit effigies, ut nauis in asse. Sed M. Varro lib. IIII. de lingua latina quadrantem quod pro uectura solueretur ab iis, qui ratibus ex Vrbe in Auentinum paludibus tunc disclusum ueherentur, ratitum a Lucillio dictum scribit. Huiusmodi quadrantes in funere Valerii Poplicolae collatos fuisse tradunt Liuius lib. III. & Plutarchus in uita Poplicolae.

A ACCO-

ACCOLEIAE gentis, ut arbitror, plebeiae, nulla extat mentio nisi in duabus antiquis inscriptionibus; una, in qua ORDO CORPORAT. descriptus est, QVI. PECUNIAM. AD AMPLIAND. TEMPLVM. CONTVLER. IMP. CAESARE. T. AELIO. HADRIANO. ANTONINO. AVG. PIO. PP. III. M. AELIO. AVRELIO. CAESARE. COS. in quo quidem ordine nominatur P. ACCVLEIVS quidam EVHEMER, qui P. Accoleii, huius qui in denario notatus est, pronepotis libertus fuisse credi potest. altera, in qua nomina eorum incisa sunt, qui ad ponendam statuam Vespasiano Imp. pecuniam contulerunt L. ANNIO BASSO. C. CAECINA. PABTO. COS. inter eos enim numeratur L. ACCVLEIVS quidam ABASCANTVS. Acculeius autem in ueteribus monumentis, pro Accoleius, eadem ratione scriptum est, qua Agricula, Poplicula, pro Agricola, & Poplicola. P. igitur Accoleius is, qui huius tabellae denarium cussit, ut maiores suos ex aliquo prope Padum fluuium loco oriundos indicaret, tres illas mulieres quae in arbores, ut apparet, uertuntur, in altera denarii parte signauit: quas & Phaethontis sorores, & in larices arbores, non autem alnos, conuersas esse, significare Larifcolus uoluit: in quo ueteris alicuius auctoris commentum secutus uideretur; ut ex iis, quae Palladius in lib. xii. cap. xv. de larice scribit, conicere possumus. Resina, inquit, illa liquida est, lacrymae similis, non recipit flammam, quasi odio prosequatur ob com bustum Phaethontem. Apud Vitruuium etiam lib. ii. cap. ix. Plinium. lib. xvi. cap. x. larices pino simillimas esse, nec alibi notas, quàm in Padi ripa: praeterea flammam non recipere, & resinam habere liquidam mellis Attici colore, scriptum legimus.

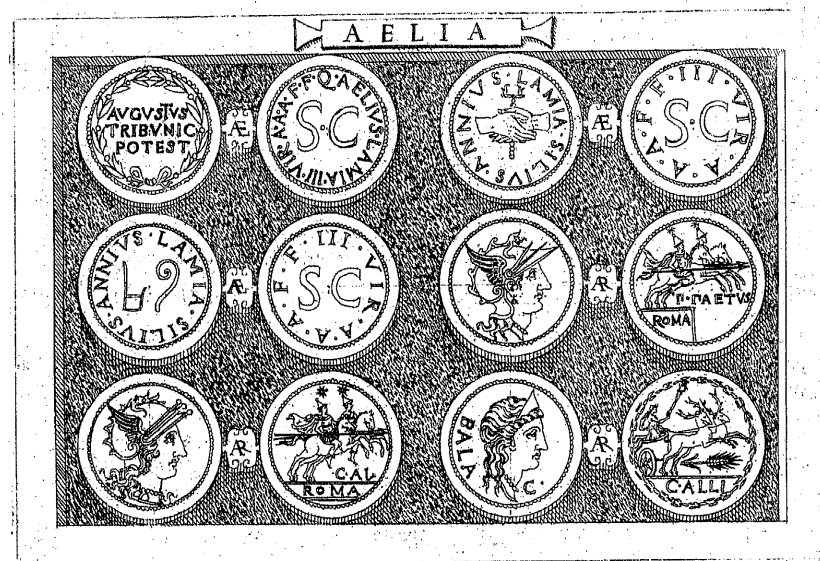
Acc-

ACILIAM gentem plebeiam fuisse, satis constat ex veterum scriptorum auctoritate, apud quos corruptè multis locis, ATILIA pro ACILIA, scriptum reperitur. Opinor autem ACILIOS à Græco verbo ἀκίλιας, quemadmodum AEmilii ἀπό τῆς αἰμυλιας, ut Plutarchus inquit, gentis nomen traxisse; ad eamq. indicandam nominis originem in primo aereo nummo, Aesculapii caput, & serpentem Epidaurium bacillo implicitum, in altero argenteo, Salutis ac Valetudinis simulacra, ab ACILIO triumuiro, quicumq. is fuerit, siue GLABRIO siue BALBUS expressa fuisse. de AEsculapii baculo, & serpente, siue Epidaurius ille sit, siue alius, ita scribit Iulius Hyginus in Ophiacho. Cum AEsculapius Glaucum cogeretur sanare, inclusus quodam loco secreto, bacillum tenens manu, cum quid ageret cogitaret, dicitur anguis ad bacillum eius arrepsisse: quem Aesculapius mente commotus interfecit, bacillo fugientem feriens saepius. Postea fertur alter anguis eodem uenisse, ore ferens herbam, & in caput eius imposuisse, quo facto, loco fugisse. Quare Aesculapium usum esse herba eadem, Glaucum reuixisse: itaq. anguis in tutela AEsculapii esse dicitur. Huiusmodi simbolo usi sunt in suis numismatibus Coi, quod apud eos natus esset Hippocrates, alter medicine deus, cuius etiam effigiem in altera numismatum parte impreserunt. Valetudinis deae, quae AEsculapii, ut arbitror, filia fuit, facit Marcius mentionem. Salutis & eius aedis in Quirinali, meminere Lilius lib. ix. & P. Victor in regione. vi. harum altera ab Aristophane, ἑγίλια, altera ἰαροῦ, appellatur in Pluto. Tertius tabellae denarius ad M. ACILIVM BALBVM pertinet, qui consul fuit cum M. Porcio Catone anno DCXXXIX. filius Balbi consulis anno DCIII. cuius ouationem aliquam designat fortasse myrtae corona, quae in altera denarii parte signata est, quod ea donarentur ei, qui in urbem ouantes inibant. Quarto denario mihi quidem

A ij obsc-

obscurum est, quis ex ACILII significetur. Nec enim Marci praenomine ex Acilia gente quenquam apud Capitolinos, aut alios scriptores usum esse inuenio: in quo si erratum ab eo fuerit qui monetam cudit, ut plerunq. fit, poterit denarius huiusmodi ad M^o. ACILIVM GLABRIONEM referri, qui de Aetolis triumphauit anno D L X I I I.

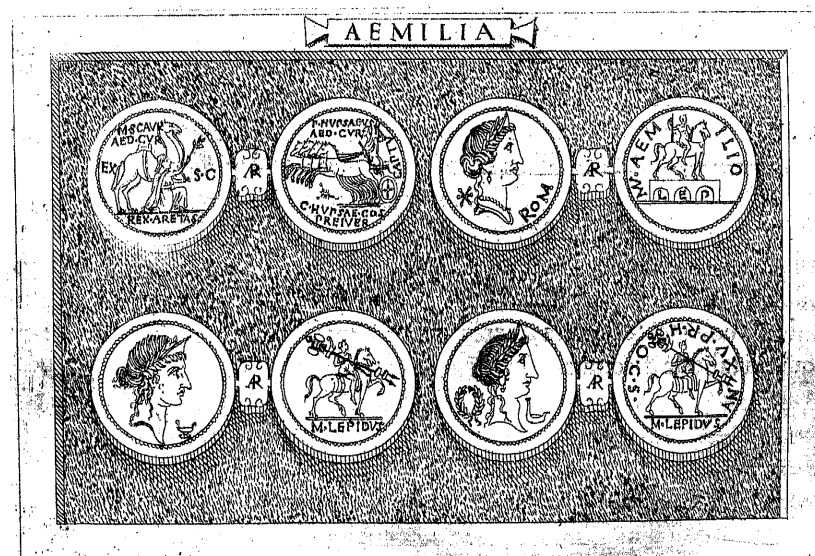

AELIAM gentem, siue AILIAM eandem esse cum ALLIA, ex Capitolinis monumentis aperte satis intelligimus. Fuit autē plebeia, sed antiqua, maximisq. gestis magistratibus nobilis. Q. AELIVS LAMIA, ad quem primus in hac tabella expressus denarius pertinet, frater fortasse fuit L. AELII LAMIAE consulis cum M. Serulio Gemino anno D C C L V. incertum tamen ad vtrum horum scripserit Horatius oden X V I I. lib. I I I.

*Aeli vetusto nobilis ab Lamo
(Quando & priores hinc Lamias ferunt
Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne factos)
Auctore ab illo ducis originem
Qui Formiarum moenia dicitur
Princeps, et innantem Maricae
Littoribus tenuisse Lyrim
Late tyrannus. -- --*

P. PAETVS qui in quarto tabellae denario notatus est, designatur, opinor, is, qui Praetor fuit anno D L, deinde consul cum Cn. Cornelio Lentulo anno sequenti: Praetor iterum anno D L X V I I. cuius praeturae meminit Lilius lib. X L I. & Varro de vita populi Romani lib. I I I. apud Nonium his verbis. P. AELIUS Paetus

Paetus (male enim in vulgatis libris Pedius Paetus scriptum est) cum esset Praetor Urbanus, & sedens in sella curuli ius diceret populo, Picus Martius aduolauit, atq. in capite eius adsedit. Valerius Maximus lib. V. cap. V. AELIO (inquit) Praetori ius dicenti cum in capite picus confedisset, aruspicesq. affirmassent conseruato eo fore domus ipsius statum felicissimum, Reip. miserrimum: occiso, in contrarium vtrūq. cesurum, euestigio morfu suo in conspectu senatus necauit. decem & septem milites suae familiae eximia fortitudinis viros Cannensi proelio amisit: Respu. procedente tempore ad summum imperii fastigium excessit. Quintus denarius, incertum ad quem spectet, nec enim ad C. Ailium, referendum arbitror, qui anno C D L V I I. consul fuit cum M. Valerio Potito Maximo, quiq. primus Paeti cognomine affectus est: nondum enim argento signato populus Romanus eo tempore uti coeperat, quo Ailius is consul fuit. AELII, siue ut in sexto denario notatum est, ALLII BALAE nulla, quod sciam, apud veteres scriptores mentio reperitur. in eius autem denarii altera parte ad Dianae currū, ut est apud Sophoclem in Thrachiniis ἐλασηκόλου, ἀμφιπόρου; ex Pœtarum commento cerui iuncti sunt.

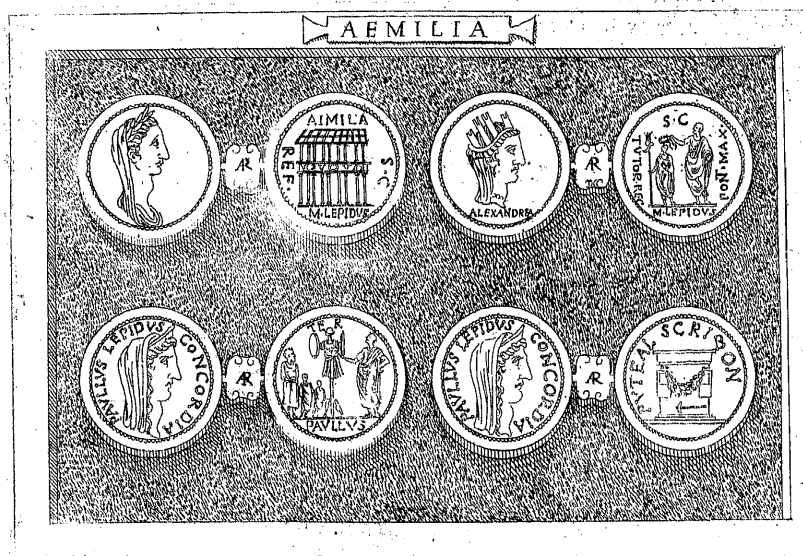

AEMILIAE gentis patriciae, SCAURI tantum, PAVLLI, LEPIDI, & BVCAE in nummis, quos ipsi vidimus, reperiuntur, cum Mamercini quoq. Barbulæ, & Papi in veteribus & scriptorum & lapidum monumentis inueniantur. De M. AEMILII SCAURI aedilitate, quae in primo huius tabellae denario notata est, meminerunt Cicero pro Sextio, & ad Atti. lib. I V. Plinius lib. V I I I. cap. X V I I. & X X V I. lib. X X X V. cap. X I. lib. X X X V I. cap. X V. & Asconius in commentario orationis pro M. Scauro, in quo quidem honore athletas forte in theatrum primus induxit, ut ex verbis Valerii Maximi, quae leguntur in lib. I I. cap. I. colligi potest. Athletarum, inquit, certamen à M. Scauri tractum est munificentia

centia. Solinus quoq. cap. xxxi. & xxxvi. Hippopotamos & Crocodilos & Andromedae vestigia in aedilitate Scaurum publicasse scribit. Atq. hic idem M. Scaurus Pompeii in Asia Proquaestore, ad occupandam Damascum missus, cum eam ab aliis prius occupatam inuenisset, in Iudaeam flexit, acceptisq. ab Ari stobulo quadringentis talentis, Hierosolymam ab rege Areta, Arabisque obsessam liberavit: Aretamq. ipsum infecutus Petram vsq. Syriae à Pompeio praeficitur. Iosephus antiquit. lib. xiiii. cap. iv. & ix. & de bello Iudaico lib. i. cap. v. & vi. in huius rei memoriam camelum, & regem ipsum Aretam in denario signatum esse credendum est. Appianus quoq. in Mithridatico facit Aretae regis mentionem, cum inquit, ἐπολέμησε δ' ἐπομπήν ἑς τὴν Ἀραβίαν τοῖς Ναβαταίοις, Ἀρέτα βασιλέως Ἰουδαίας αὐτῶν, hoc est, Pompeius bellum cum Arabis Nabataeis & eorū rege Areta gessit. M. AEMILII LEPIDI consulis cum L. Volcatio Tullo anno DCXXVII. qui in secundo denario descriptus est, facit mentionem Sallustius in Catilina, & Asconius in Cornelia. Sed incertum denarii inscriptio ad huncne pertineat, an ad alium huius familiae eodem affectum praenomine; illud certè constat, Lepidi pontem, qui antea Sublicius dictus est, à Lepido Quaestore, cuius meminit in Numa Plutarchus, lapideum factum, hoc in denario impressum esse: statuâq. equestrem illi hac de causa, uel Lepido alicui ob rem bene gestam à senatu decretam, impositam esse. Nec enim crediderim equestrem statuam indicari quae cum trophaeo in duobus qui sequuntur denariis impressa est: Eam enim ad M. LEPIDVM qui Pont. Max. fuit, ac bis consul referendam arbitror, cuius meminit Val. Max. lib. iii. cap. i. iisdem ferè verbis, quibus denarii inscriptio exarata est; nisi quòd pro interemit, habet denarius litteram, o, quam interpretor, occidit. M. Lepidus (inquit Val.) annorum quindecim praetextatus, hostem interemit, ciuem seruauit: cuius tam memorabilis operis index est in Capitolio statua bullata, & incincta praetexta S. C. posita. simpulum, corona, & cratera, pertinent ad Lepidi huius pontificatum, de quo in sequenti tabella dicemus.

PRI-

PRIMVS huius tabellae denarius pertinet ad L. AEMILIVM PAVLVM qui C. Marcelli in cōsulatu. collega anno DCCLIII. in medio foro, vt scribit Cicero ad Att. lib. i. v. duas basilicas, veterem restituit, nouam magnificentissimam, vel, (vt Plinius inquit, lib. xxxvi. cap. xv.) columnis è Phrygiis mirabilem extruxit. Eius meminit Appianus lib. ii. Plutarchus in Caesare, & Dio. lib. xlix. his verbis, καὶ τὴν σοῦν παύλου καλουμένην Αἰμίλιος Λέπιδος Πάυλος ἐδὲλται, ἧλειπεν ἐξ ἀποδομίτου, καὶ τὴν ὑπαίεμα καθεύρασαν, hoc est, porticum quae Paulli dicitur, AEmilii Lepidus Paullus sua impensa perfecit, & in consulatu dedicauit. huiusmodi basilicam incendio postea consumptam M. Lepidus restituit, vt scribit idem Dio. lib. liv. ἦτερον δὲ παύλειος ἐκαύθη, καὶ τὸ πῦρ ἀπ' αὐτῆς πρὸς τὸ ἕτερον ἀφίκετο. hoc est, Pauli porticus incendio absumpta est, ignisque ab ea ad Vestae vsque grassatus, & paulo post, ἡ μὲν ἔν, σοῦ μετὰ τοῦτο ὀνόματι μὲν ἔσσο Αἰμίλιου, ἐξ ὅν τὸ γένος ἐληλυθει, παρ' ἡ ἐργον ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελεσθη, ὑπὸ ἧν παύλου φίλων ἀποδομίθη, hoc est, haec postea porticus verbo quidem ab AEmilio, qui ab eo, qui primus hanc fecerat, genus suum trahebat, re autem ab Augusto, & Paulli amicis refecta est. Ex Taciti autem verbis, quae infra subiiciam, imperante iam Tiberio, eandem hanc basilicam, iterum ab alio Lepido triumviri consanguineo, refectam fuisse intelligimus: eisdem, inquit, diebus Lepidus ab senatu petiuit, vt basilicam Paulli AEmilia monumenta, propria pecunia firmaret, ornaretq. erat enim tum in more publica munificentia, nec Augustus arguerat Taurum, Philippum, Balbum hostiles exuias, aut exundanteis opes, ornatum ad vrbs, & posterum gloriam conferre. quo tum exemplo Lepidus, quamquam pecuniae modicus, auitum decus recoluit. quod uero Tacitus dicit petiisse Lepidum à senatu, vt sibi Paulli basilicam reficere liceret, facit ad denarii inscriptionem, ex qua M. quoq. Lepidum ex S. C. basilicam eandem prius refecisse cognoscimus. de clypeis autem in vetere basilica AEmilia

AEmilia, à M. AEmilio Q. Lutatii in consulatu collega dedicatis, in quibus esse maiorum imagines expressae, cuiusmodi in noua quoq. basilica fuisse, ex iis qui in argenteo denario incisi sunt, intelligere possumus, meminit Plinius lib. LXXV. cap. I I I. sed de clypeorum huiusmodi dedicatione, cū in aliis ueteribus monumentis mentio extat, tū in inscriptione hac Nepesina, cuius exemplū descripsimus,

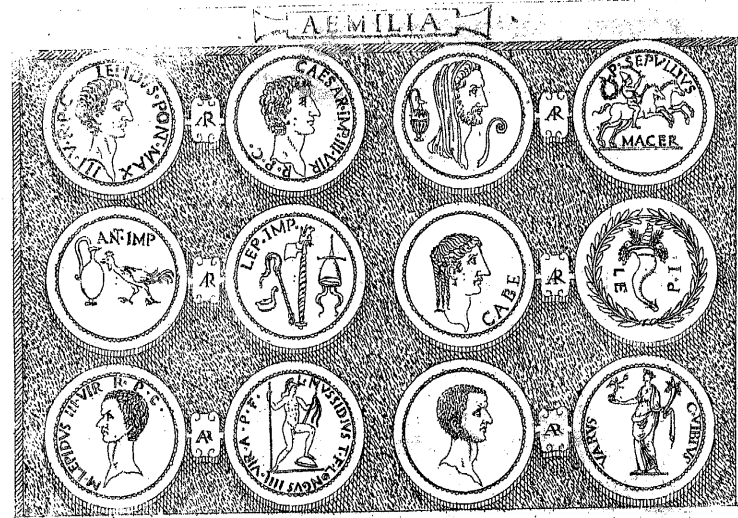
NESTORI
AVG. NEPETE
HIC. LV DOS. FECIT
ET. DEDICATIONE
STATVAE. PATRONI
QVAM. IPSE. POSVIT
ET. CLVPEL. SVL. ITERVM
MVNICIPIBVS. NEPESINIS
EPVLVM. DEDIT

Secundus tabellae denarius, honorem indicat habitum à senatu M. LEPIDO Pont. Max. & bis consuli, de quo supra meminimus. eius honoris memoria extat, cum apud alios, tum apud Valerium Max. cuius ex lib. I V. cap. I V. verba sunt haec. Cum Ptolemaeus rex tutorem populum Romanum filio reliquisset, Senatus M. AEmilium Lepidum Pont. Max. bis Cof. ad pueri tutelam gerendam Alexandriam misit, amplissimiq. & integerrimi viri sanctitatem, reip. vrbis, & sacris comparatam, externae procurationi iuacare voluit, ne fides ciuitatis nostrae frustra petita existimaretur: cuius beneficio regia incunabula conseruata pariter, ac decorata, incertum Ptolemaeum reddiderunt, patri sine fortuna magis an tutoris maiestate gloriari deberet. Cornelius Tacitus lib. I I. de eadem re ita narrat. Iisq. nondum adultis Trebellenus Rufus praetura functus datur, qui regnum interim tractaret, exemplo, quo maiores M. Lepidum Ptolemaei liberis tutorem in Aegyptum miserunt. & Iustinus lib. X X X. Mittitur, inquit, & M. Lepidus in Aegyptum, qui tutorio nomine regnum pupilli administraret. satis igitur horum scriptorum verbis explicatur cum ipse denarii titulus TVTOR REG, tum ea, quae in altera eius parte ALEXANDREAE, vel ut est in alio, ALEXANDREAE, hoc est, Aegypti imago impressa est, de Lepidi autem huius Pontificatu maximo meminit Liuius lib. XL. XLIII. & in epitoma lib. XLVI. & XLVII. opinorq. M. Lepidum triumphurum, quia pronepos eius fuerit, ut tradit Cicero Philip. lib. XIII. in proauui memoriam denarium huiusmodi signasse. Tertius tabellae denarius cusus est, ut arbitror, à PAVLLO LEPIDO triumphuri fratre, atq. in eo ad fraternam indicandam concordiam deae signum uelato capite adiectum est. pro adoptionis enim symbolo Concordiam, & Pietatem in antiquis denariis positas esse, saepe animaduertimus. Paullus autem Lepidus adoptatus à patre M. Lepidi triumphuri fuit, & ex AEmilio Paulo, Paullus AEmilius Lepidus dictus est. Habet autem expressum tertius hic denarius L. AEMILII de Perseo Macedoniae rege trophaeum, cuius cum alij multi meminerunt, tum Velleius in lib.

in lib. II. eius autem verba, quia denarii inscriptionem mirifice illustrant, eò libentius adscribam. Tum senatus, inquit, populufq. Romanus L. AEmilium Paullum, qui & Praetor & Consul triumphauerat, uirum in tantum laudandum, in quantum intelligi virtus potest, consulem creauit, filium eius Paulli, qui ad Cannas quàm tergiuersanter perniciosam reip. pugnam inierat, tam fortiter in ea mortem obierat. is Perseum ingenti proelio apud urbem nomine Pydnam in Macedonia fufum, fugatumq. castris exiit. deletifq. eius copiis destitutum omni spe coegit è Macedonia profugere; quam ille linquens in insulam Samothraciam profugit, templiq. se religioni supplicem credit. ad eum Cn. Octavius Pr. qui classi praerant, peruenit, & ratione magis quam vi persuasit, ut se Romanorum fidei committeret. ita Paullus maximum, nobilissimumq. regem in triumpho duxit. de Persei quoq. filiis in triumpho ductis videndus Plutarchus in uita Paulli. AEmilius igitur, qui, ut est in tabulis Capitolinis, Propraetore ex Hispania, & Proconsule de Liguribus bis iam triumphauerat, tertium de Perseo proconsulari item potestate triumphum egit, ideoq. adscriptum in denario est, TER, quemadmodum & in antiqua, quoq. inscriptione superioribus annis in Via Sacra effossa, & in Capitolium translata, notatum ipsi uidimus, L. AEMILIVS L. F. PAVLLVS. COS. II. CENS. AVGV. TRIVMPHAVIT. TER. illud autem praetereundum hoc loco non est, reperiri denarium huic similem, in quo Paulli nomen unico, I, scriptum sit, ut inde intelligi facillè possit, non ita semper duplici, II, huiusmodi nomen antiquos scripsisse. Quartus denarius nihil habet quod sit notatu magnopere dignum, praeter ipsum Scribonii Puteal, quod in altera parte expressum est, de quo in Scribonia familia dicemus. quid uero AEmilij commune fuerit cum Scriboniis mihi quidem non constat.

Huius

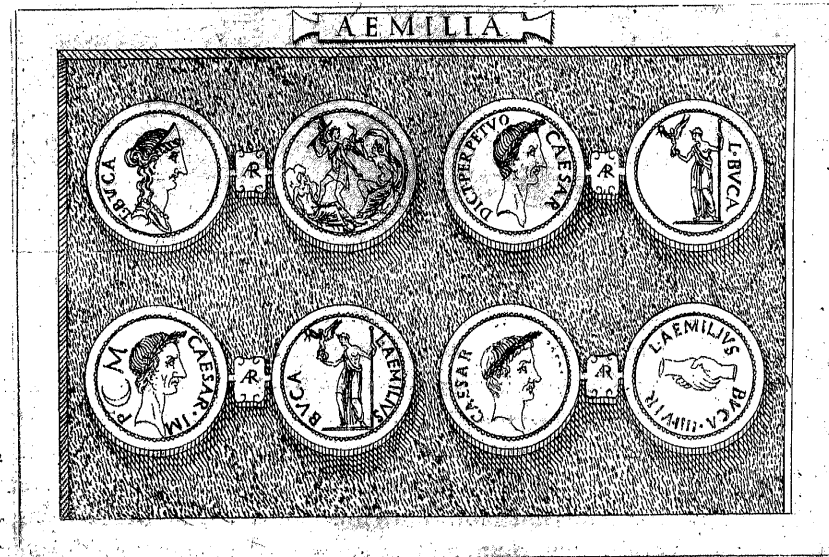

Huius tabellae denarii, non est dubium, quin ad M. LEPIDVM Pont. Max. triumvirum reip. constituendae pertineant; de cuius quidem pontificatu praeter ea, quae ab aliis traduntur, haec scribit Dio lib. XLIV. επειδή ο Λέπιδος έχων τε μεγάλην εἶχην καὶ φόβον αὐτῶν πολλῶν ἐπιήρτα, τήν τε θυγατέρα τῆς ἡοῦ αὐτοῦ Αἰμίλιος συνήκισε, καὶ ἀρχὴν ἐρεῖα αὐτὸν ἀποδεῖχθαι παρεσκεύασεν, ἵνα μηδὲν ἀν' ἐσφαλτοῦ πολυπραγονοῖη. ἕπος γὰρ δὴ βαδίσας αὐτὸ ποιήσας, ἐς τοὺς ἱερέας αὐτοῦ τοῦ δήμου τὴν ἀρεσὴν τοῦ ἀρχιερέως ἐπαίνησε. Κόντουτοις, αὐτὸν οὐδὲν ἢ ὀλίγα τῶν νενομίστων παραξας, ἐτέλεσε, ἢ ἀνηθείς ἀν' αὐτὸς ἱεράσασθαι. hoc est. Cumq. Lepidus multum potentia ualeret, eumq. Antonius magnopere metueret, filiam suam Lepidi filio nuprum dedit, ipsumq. patrem Lepidum, Pontificem Maximum, ne in ipsius actiones inquireret, constituit. quod ut facilius efficeret, pontificis maximi electionem a populo ad pontifices iterum transtulit, per eosq. Lepidum, omnibus ferè maiorum institutis neglectis, initiauit, cum ipse id sacerdotium optinere potuisset. Appianus li. II. καὶ ο Λέπιδος, inquit, ἤρηντο δὴ τὴν τοῦ Καίσαρος ἱερασύνην, hoc est, & Lepidus in Caesaris mortui locum pontifex maximus factus est. de auguratu autem Lepidi, qui indicatur litui signo in secundo tabellae denario, in quo est Lepidi ipsius caput pontificali habitu uelatum, non memini me apud scriptores quidquam legisse. Desultorius certè eques in altera eius parte impressus, quin ad Lepidi aeditatem spectet, dubitari non potest, in qua ludos in Circo exhibuerit. potest etiam ad urbanam eius praeturam pertinere, in qua ludos Apollinares in Circo fecerit, de quibus infra in Calpurnia gente & Iunia dicemus. Triumuir autem Lepidus R. P. C. cum M. Antonio, & C. Caesare Octauiano anno DCXC. factus, ex ante diem quintum Kal. Ian. sextas, hoc est in quinquennium creatus, anno secundo à C. Caesare collega abdicare coactus est, qui urbis annus erat DCXYII. uixitq. usq. ad annum DCXL. pontifex maximus. Tertius tabellae denarius habet Lepidi pontificatus insignia, albogalerum, seu tutulum, secespi-

tam

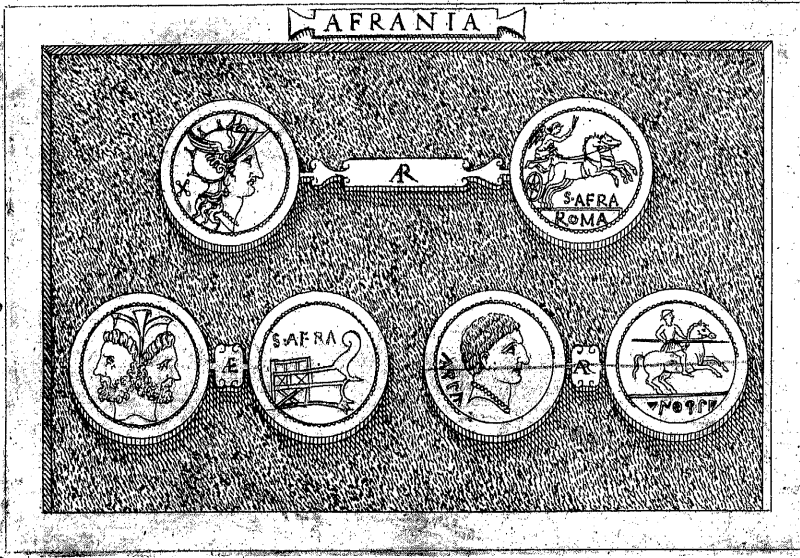
tam aspersorium, & simpulum. ea uero instrumenta sunt, quibus in sacris utebantur pontifices, cuiusmodi in C. Iulii Caesaris, cui in pontificatu successit Lepidus, & in Cn. Domitii Caluini denario, qui & ipse Pontifex Maximus fuit, expressa sunt. Quartus denarius Cabae, ut opinor, cufus fuit, quae ciuitas est Africae prouinciae, cuius administratio, diuiso in triumuiratu imperio, M. Lepido obtigerat: in altera autem eius parte corona Lepido decreta, & copiae cornu ad indicandam loci ubertatem impressum est. in quinto denario, & sexto. praeter Mussidii, & Vibii Quartumuirorum nomina, de quibus suo loco dicitur, nihil aliud est notatu dignum.

Asconius Paedianus in commentario orationis pro M. Scauro, inter eos qui Scauro reo adfuerunt, nominat L. AEMILIVM BVCAM his uerbis. ad genua iudicum, cum sententiae ferrentur, bifariam se diuiserunt, qui pro eo rogabant: ab uno latere Scaurus ipse, & M' Glabrio, fororis filius, & Paullus, & P. Lentulus, Lentuli Nigri Flamini filius, & L. Aemilius Buca filius, & C. Memmius Fausto natus, supplicauerunt: ex altera parte Sulla. Faustus frater Scauri, & C. Apronius Limo; cui Fausta ante paucos menses nupserat, dimissa à Memmio, & T. Peducaeus, & C. Cato, & M. Olenas Curtianus. Caesar lib. I. de bello Gallico: ea res, inquit, per fugitiuos L. Aemilii decurionis equitum Gallorū hostibus nunciatur. hunc ego Aemilium opinor esse, qui postea Caesare rerumposito Quartumuir, ut ex quarti denarii inscriptione apparet, huius tabellae nummos cum Caesaris effigie signauit. De Quartumuiris uero argento uel auro publicè signando à Caesare primū institutis, in familia Iulia dicitur.

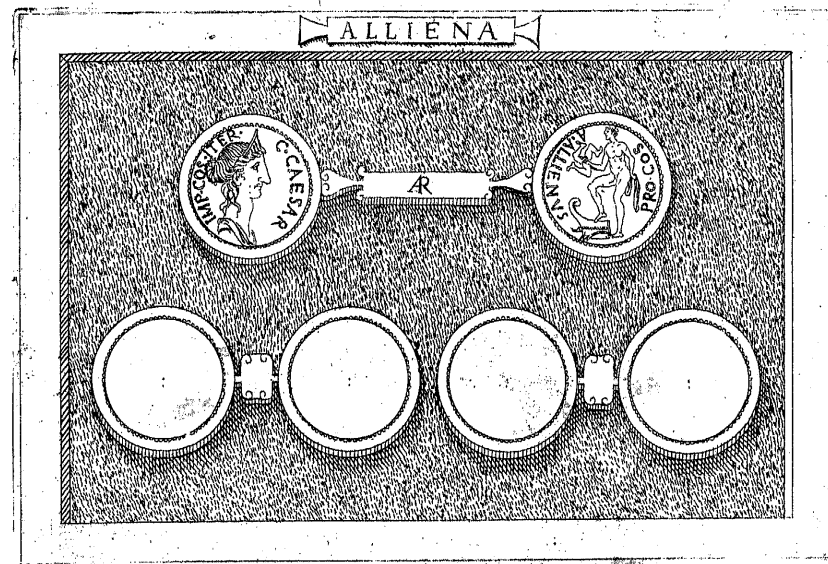
AFRA-

Et hanc eide Spurio Afrani
 nis y Lucio Afranio de un
 linage qeste. ser legado en
 espanya q Camitan de Rom
 pois en ella q hauer sido
 romulo q Julio Cesar
 pater q puede ser q se
 quedare. en ella q del
 tubioe origen on linage
 en ella nay q se llama
 sara, q aung este de la
 se avria. Villa de Sotomayor
 gal dize nombre q q se
 ser el natural dealli
 le subiere comado de la
 ciudad, azerme lo crever
 to q en mi poder tengo
 una moneda semejante
 ala on y entre la q
 el Afrani, no iay en esto
 ni lugar q se hauche
 q tiene a de q se hauche
 quido ser q se comon
 este vocablo con sra
 no aduertiendof
 ant q ante no se
 pinto en la denta
 como se vee en letrero
 de Piedra q nay en
 en una casa de la Sra
 ra de St Juan q hape
 melo crever esto m
 ver q una de las mo
 nedas tiene letra natu
 rales de espanya como
 las Punica

AFRANIAE gentis frequens est mentio apud Scriptores; ex eis autem patri
 ciane an plebeia fuerit, colligi non potest; plebeiam tamen fuisse suspicari pos
 sumus ex eo, quod Q. Caecilius Metellus Celer, qui consulatum anno DCXCIII.
 gessit, patricius cum fuerit, eius collegam L. Afranium plebeium fuisse necesse
 sit. S. P. AFRANII, à quo sunt cusi duo primi huius tabellae nummi, nulla,
 quod sciam, extat mentio in ueteribus monumentis: & nummi ipsi nihil habent
 notatum in eis est, ut in Postumiorum quoque denariis obseruauimus. Tertium
 denarium, ut ad L. AFRANIVM. Cn. Pompeii in Hispania legatum referen
 dum credam, multis argumentis adducor: primum quod Graecè Afranii in eo
 nomen quatuor litteris, ΑΦΡΑ, ut in latino superiore argenteo, A F R A, expref
 sum est, Hispaniamq. prouinciam in qua cusus denarius fuit, a Graecis habita
 tam olim fuisse ex Plinii lib. I v. cap. x x. constat. deinde, quod nummus is, Ro
 mani argentei denarii pondus habet, & in eo Hispaniae monetae symbolū eque
 signatus est, cuiusmodi cum in aliis multis, tum in uno aereo, in quo equiti hu
 iusmodi, HISPANORVM, titulus subiectus est, notatum animaduertimus.
 postremo, quod Varronis quoq. denarium, qui & ipse Pompeii legatus in Hispa
 nia fuit, iisdem ferè litteris inscriptum uidimus, quibus notati nonnulli circum
 feruntur, qui cum Petreii, uel Afranii sint, falso Hannibali, & Magoni, aliisque
 Carthaginensium ducibus ab imperitis tribuuntur. eadem autem in eis eque
 stris statua, & Hispani Dei imago expressa est. L. Afranii, M. Petreii, & M. Var
 ronis Cn. Pompeii in Hispania legatorum, meminerunt cum alii, tum Caesar
 lib. I. de bello civili. Suetonius lib. I. cap. x x I v. Appianus lib. II. & Dio lib.
 XLI. & XLIII.

ALLIE,

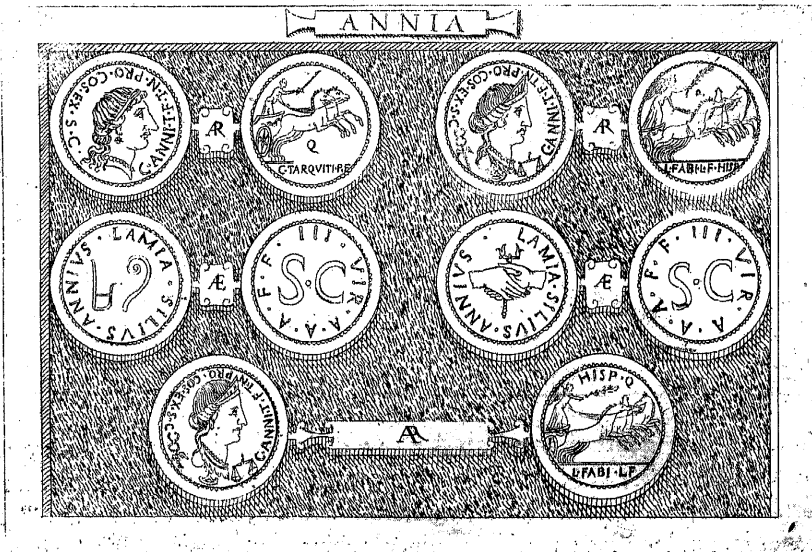

ALLIENAE gentis nomen ab ALLIA deductum esse, ut à NASIDIA,
 CLVVIA, SATORIA, NASIDIENAM, CLVVIENAM, SATORIENAM,
 credendum est; inter plebeias uerò numeratam fuisse, uel ex eo constat, quod
 Allienus is, qui legem de terminis tulit, plebeius fuit. Mentio Allienae gentis
 extat in ueteri inscriptione, cuius exemplum subiecimus.

ALLIENAE. T. F.
 BERENICAE
 C. VETTIVS. POLVS
 VXORI
 SANCTISSIM. ET
 C. VETTIVS. POLVS
 MATRI
 PISSIMAE. PATR
 COL. FABR. ET. CENT
 L. D. D. D.

A. autem ALLIENVS hic, qui denarium huiusmodi cusi, Praetor pri
 mum Siciliam prouinciam obtinuit, ut scribit Hirtius lib. v. Deinde (inquit)
 Allieno Praetori qui Siciliam obtinebat, de omnibus rebus praecipit, & de reli
 quo exercitu celeriter imponendo. Eandem postea (ut ex denarii inscriptione
 apparet) Caesare iterum Consule, proconsulari potestate administravit: quem
 honorem ut indicaret, Siciliae symbolum, tria crura in denario signauit, Nep
 tuni addita imagine rostro naui innixa, ad declarandum maris imperium, quod
 tunc in eadem insula obtinebat. Hirtius in eodem libro. Allienus, inquit, inte
 rim

terim Proconsule, de Lilybeo in naues onerarias imponit legiones XII. & XIV. Sed A. ALLIENI huius, classis praefecti meminerunt Cicero, in ep. ad Cassum XI. & XII. lib. XII. & Philip. lib. XI. Strabo lib. XVI. Appianus lib. IV. & Dio lib. XLII. Veneris caput in altera denarii parte impressum, ad Caesarem ob Iuliae gentis originem referendum est.

ANNIAE gentis plebeiae ita multi ex antiquis scriptoribus meminerunt, ut eorum indicandis locis superfedendum mihi sit. quod autem ad huius tabellae argenteos denarios pertinet, id non praetermittam, opinari nonnullos C. ANNIVM in eis designari, qui proconsulari potestate, ut est apud Plutarchum, contra Sertorium in Hispaniam missus est, atque in altero caduceum & lances, ad pacem & iustitiam significandam expressas esse. L. certe Fabius Hispaniensis, & C. Tarquitius, si quid hoc ad eam confirmandam opinionem facit, in Sertorianis partibus fuerunt, cum C. Annus illud bellum conficiendum suscepit, ut ex Sallustii historiarum fragmento, quod in Tarquitia gente adduximus, suo loco notauimus. de Annio qui triumuir aereos nummos sub Augusto, ut opinor, signavit; nihil me apud ueteres scriptores legisse memini.

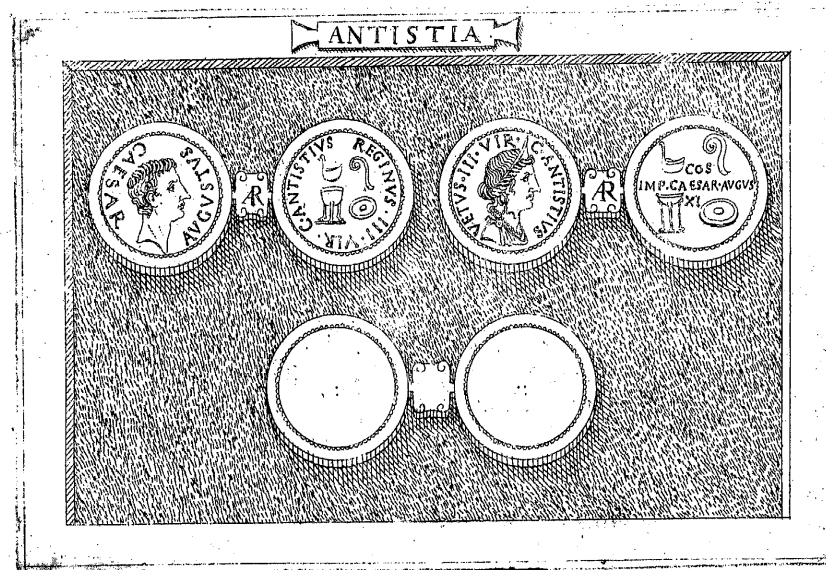
AN-

ANTESTIAM gentem, eandem esse cum Antistia, ex ueteribus inscriptionibus manifestè intelligere possumus, quarum unius exemplum extat Romae huiusmodi;

L. ANTESTIVS. CN. F. HOR
SARCULO. SALIVS. ALBANVS
ANTISTIA. L. L. PLVTIA
FVFIA. P. F. TERTIA. SOROR
L. ANTESTIVS. L. L. QVINCTIO
L. ANTESTIVS. L. L. RVFVS. L. ANTESTIVS. L. O. L. THAMYRVS
L. ANTESTIVS. L. O. L. ANTHVS. L. ANTESTIVS. L. L. EROS. CAPPADOXS.

L. ANTESTII, qui in primo tabellae denario notatus est, dimidiatum cognomen GRAG. quale sit, reperire adhuc non potui. C. autem ANTESTIVS, qui in duobus sequentibus denariis sine cognomine descriptus est, potest is esse, qui Consul ex Kal. Iul. anno DCXXIII. M. Licinio successus fuit, cuiusque contra Caccilium Bassum acta narrat Dio lib. XLVII.

B ij ANTI

ANTISTIAE gentis plebeiae, REGINORVM & VETERVM familiae fuere, de quibus frequens est mentio, cum apud Latinos, tum apud Graecos rerum Romanarum scriptores. Caesar lib. vi. de bello Gallico nominat C. quendam Antistium Reginum, patrem fortasse Antistii huius, qui triumuir sub Augusto denarium cudit: nisi malimus Antistium hunc, de quo facit Hirtius mentionem, à triumuiris reipublicae constituendae, ut Appianus scribit lib. i v. profcriptum, & mox desperatis Sex. Pompeii, ad quem confugerat rebus, Antonii partes secutum, ad Augustum transiisse, & sub eo denarium argenteum signasse. Ego, etsi in re tam dubia nihil audeam affirmare, labor tamen, ut ANTISTIVM hunc, qui monetâ cudit, filium eius Antistii credam, quem nominatum ab Hirtio supra dixi, quemq. Pontificem fuisse, ex instrumentis, quae in altera denarii parte expressa sunt, intelligere possumus. Caesaris uerba de Antistio patre, ex lib. vi. sunt haec. Multis de causis Caesar maiore Galliae motum expectâs, per M. Silanũ, C. Antistiũ Reginum, T. Sextiũ legatos delectũ habere instituit. & ex lib. vii. Haec C. Antistius Reginus, & L. Caninius Regulus legati, cum duabus legionibus obtinebant. ANTISTIVS VETVS, cuius est alter tabellae denarius, Consul fuit cum D. Laelio Balbo, anno DCCXLVII. De eo extat epigramma Laureae Tullii, quod recitat Plinius lib. xxxi. cap. i.

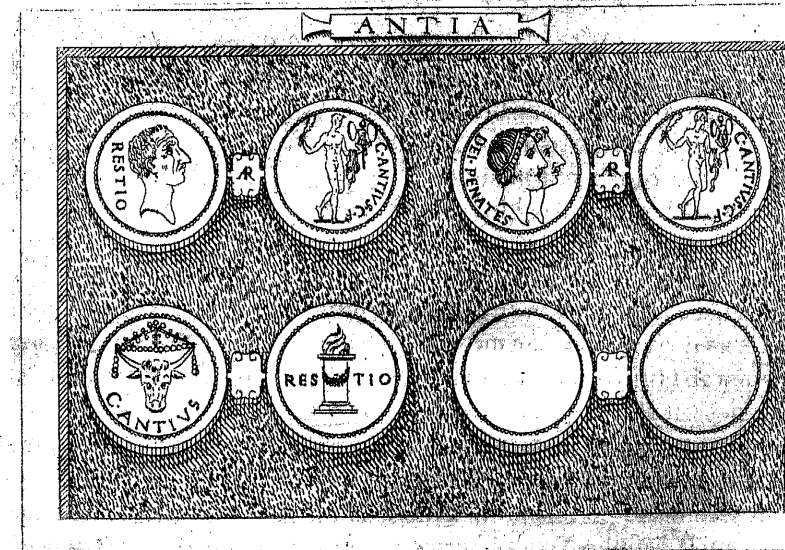
*Quo tua Romanae uindex clarissime linguae
Silua loco melius surgere iussa uiret:
Atque Aoademiae celebratam nomine uillam
Nunc reparat cultu sub potiore Vetus:
Hic etiam apparent Lymphæ non antè repertae,
Languida quae infuso luminarore leuant.*

Nimi-

*Nimirum locus ipse sui Ciceronis honori
Hoc dedit, hac fontes cum patefecit ope.
Ut, quoniam totum legitur sine fine per orbem,
Sint plures oculis quae medeantur aquae.*

Instrumenta pontificalia, quae in altera denarii parte impressa sunt, Antistii pontificatum indicant, de quo meminit his uerbis Velleius lib. ii. cum Caesar „ Quaesitor esset sub Vetere Antistio auo huius Veteris, cōsularis atq. pontificis, „ duorum consularium, & sacerdotum patris; uiri in tantum boni, in quantum „ humana simplicitas intelligi potest. cum hoc Velleii loco de Antistii filius, con- „ uenit uetus haec inscriptio, quam Praeneste uidimus.

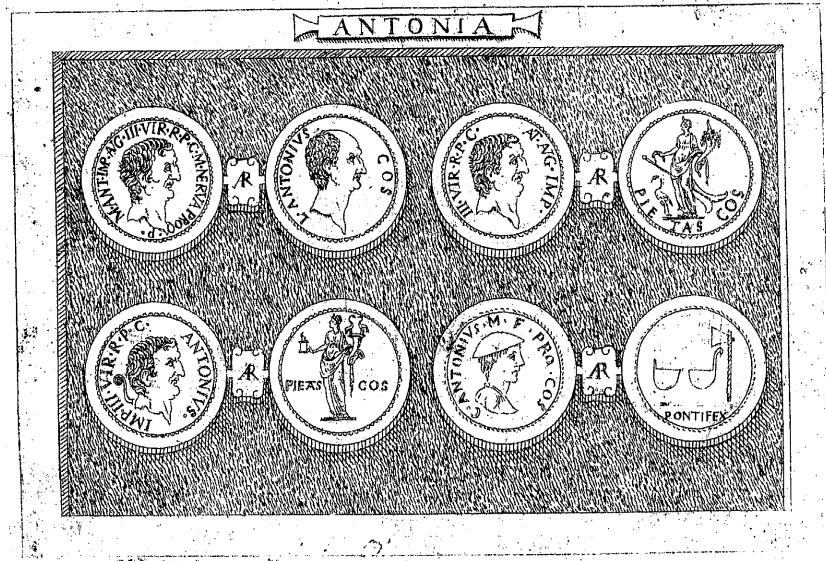
L. ANTISTIVS
C. F. AEMILIA. VETVS
AVGVR
FORTVNAE. PRIMIG
EX. VOTO. SVSCEPTO

ANTIAE gentis plebeiae mentionem facit Cicero, Liuius, & alii. ex ea fuit C. ANTIUS RESTIO, cuius imago in primo denario impressa est: qui per eadem ferè tempora uixit, quibus M. Cicero floruit; legemq. sumptuariam tulit, cuius meminit Agellius lib. ii. cap. xxiv. & Macrobius lib. iii. his uerbis, „ Sulla mortuo Lepidus consul legem tulit & ipse cibariam. (Cato enim sum- „ ptuarias leges, cibarias appellat.) dehinc paucis interiectis annis, alia lex per- „ uenit ad populum, ferente Antio Restione: quam legem, quamuis esset opti- „ ma, obstinatio tamen luxuriae, & uitiorum firma concordia, nullo abrogante „

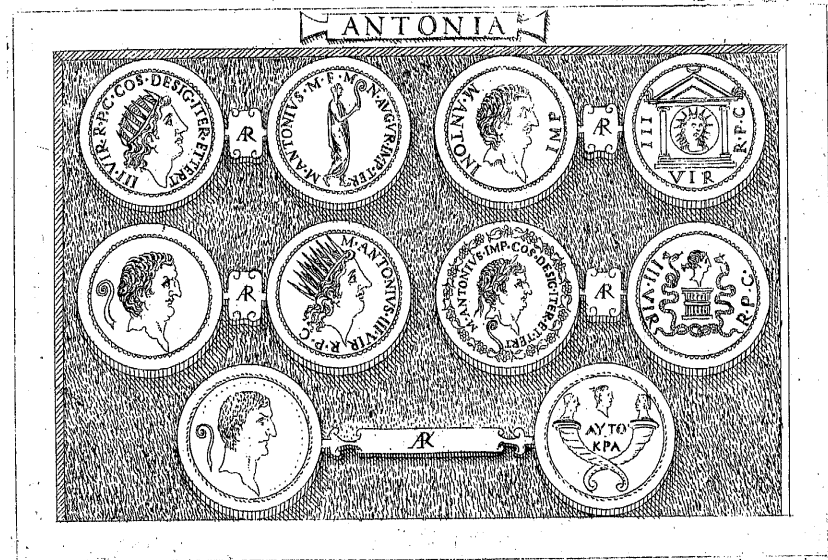
B iij irritam

„ irritam fecit . Illud tamen memorabile de Restione latore ipsius legis fertur,
 „ eum quoad uixit, foris postea non recaenasse, ne testis fieret contemptae legis,
 „ quam ipse bono publico pertulisset . Appianus lib. iv. & idem Macrobius lib. i.
 C. Antium Restionem à triumuiris proscrip̄tū , serui incredibili quadam pieta-
 te seruatum scribunt : Deorum autem Penatium imagines in altera secundi
 denarii parte expressae fortasse sunt , uel quòd Antia Restionum familia La-
 niuio, ubi Penatium simulacra seruabantur, ut ex Varrone , & Paediano, in Sul-
 picia gente scripsimus , oriunda fuerit ; uel quòd legem Restio tulerit , quae ad
 augendam religionem Penatium deorum pertinuerit . Tertius denarius, in
 quo bouis caput infula redimitum expressum est, dubitari non potest, quin ad
 Saeculares ludos, quibus id animal sacrificabatur, quibusq. ex Restionum fami-
 lia, quindecimuir aliquis interfuerit , referendus sit.

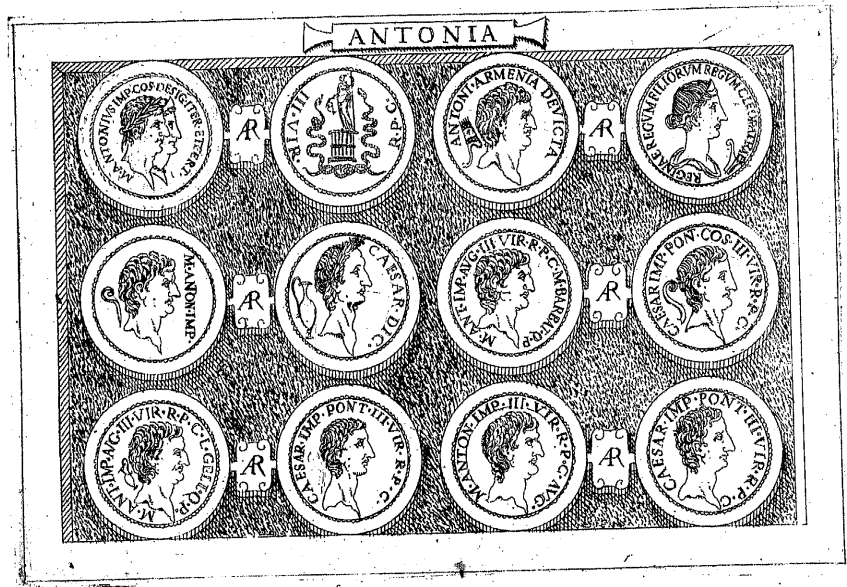
ANTONIAE gentis, duae familiae fuerunt, patricia una Merendarum, al-
 tera plebeia, quae cognomine caruit, ex qua ortus est L. ANTONIUS trium-
 uiri frater , ad quem pertinent huius tabellae denarii . Consul is fuit anno
 DCCXI. cum P. Seruilio Vatia Isaurico II. & ob pietatem erga M. Antonium
 fratrem, Pietas cognominatus est; ad quod indicandum cognomen, Pietatis sym-
 bolum ciconia in secundo & tertio denario signata est. Dio lib. XLVIII. hu-
 ius cognominis originem hanc tradit , quòd L. Antonius Consul unà cum
 Fulvia M. fratris uxore remp. eo animo tractauit, quasi cū Marco fratre trium-
 uiro laboraret . eius uerba sunt haec ; ἄλλ' ὅ, τε Λόκιος μετὰ πῆς Φυλβίας γαίης πραγμάτων, ὡς καὶ
 „ ὑπερ τοῦ Μάρκου τοῦτο δρῶν, ἀντελαμβάνετο, καὶ οὐδ' ἐνός αὐτῶν ὑφείλο. Διὰ γὰρ τὴν πρός τὸν ἀδελφὸν εὐσέβειαν, καὶ
 „ ἐπανυμίαν ἑαυτοῦ πύτταν ἐπέβητο.

AD

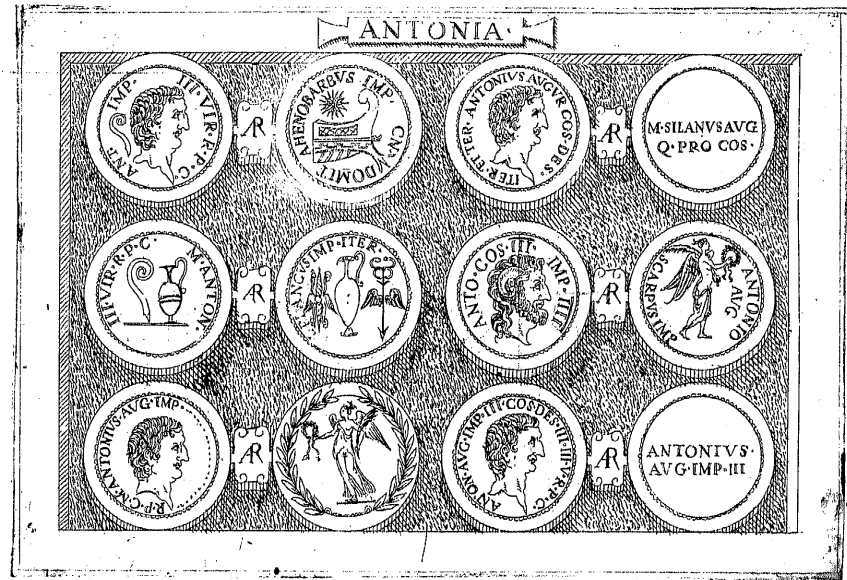
AD HUIUS tabellae denarios pertinet ea, quae de M. Antonio scribit Velleius
 li. II. Crescente, inquit, deinde, & amoris in Cleopatrá incendio, & uitiorū , quae
 semper facultatibus, licentiaq. & absentationibus aluntur magnitudine, bellū pa-
 triae inferre cōstituit, cū antè nouū se Liberū patrem appellari iussisset, cū redi-
 mitus hederis, coronaq. uelatus aurea, thyrsū tenens , cothurnisq. succinctus,
 curru uelut Liber pater uectus: esset Alexandriae. Dio li. XLVIII. ὁ Ἀντώνιος, inquit,
 αὐτὸς μὲν ἐς τὴν ἐλλάδα ἀπὸ τῆς ἰταλίας ἐπανελθὼν, ἐν ταῦτα δὴ πλείστον ἐχρόνισε, γὰρ τὴν ἐπιθυμίαν ἀμαρτυρικὴν καὶ
 „ τὰς πόλεις κακῶν, ἵνα ὅτι ἀδυνάτοις τῆς Σεξέτης παραδοθῶσι, καὶ ἄλλα ἐν τούτῳ πολλὰ ἐξ ὧ τῶν πατρῶν ἐξεδίωλθην,
 „ καὶ διονύσιον ἐαυτὸν ἴσον αὐτῷ τὴν ἐκάλει, καὶ ὑπὸ πολλῶν ὀνομάζεσθαι ἤξευε. Dionis autē locus hic, & qui
 „ supra adductus est Velleii, quartum tabellae denarium mirificè illustrant . ad
 „ primum uero & reliquos , spectant illa ex lib. I. Αὐτὸς μὲν δούρις καὶ διονύσιος, ἐκέ-
 „ ρτη δὲ σελίνη καὶ ἴσως καὶ γούρες εἶνεαι . paulo pōst; τὴν δὲ ἀνδροπαπὸν ἐκείνην καθάπερ τινα Ἰσσην, ἢ σελήνην προσκυνοῦν-
 „ τα, καὶ τοὺς τὴν πᾶσιδας αὐτῆς ἦλλον καὶ σελήνην ὀνομάζεσθαι, καὶ τὸν ἰεροδιδάσκον καὶ ἐαυτὸν ὀνομαζομένον, καὶ διονύσιον δὴ κεκληλῆσαι .
 „ Solem enim eundē esse cū Osiride, scribūt Herodotus, Diodorus, & alii . Ad pri-
 „ mi denarii inscriptionem facit eiusdē Dionis locus ex eodem li. τὴν δ' οὐκ ἀνθυμήσειε,
 „ καὶ ἀκούσαν καὶ ὄραν αὐτὸν τὸν Ἀντώνιον, τὸν δὲ ὕπατον, τὸν παλλακίαν ἀποκράτορα . Primū consulatū gef-
 „ sit Antonius cū Caesare anno DCCIX. quo à coniuratis occiso, suffecit sibi P. Do-
 „ labellā: deinde triuuir factus cū Lepido, & C. Caesare in quinquenniū, idem im-
 „ periū in alterū quinquenniū accepit: atq. cōsul II. factus cū L. Libone anno DCC-
 „ XIX, abdicauit, suffecit L. Atratino: designatus tertio in annum DCCXXII, hostis
 „ iudicatus, nō iniit. de Antonio Imp. appellato, uidendus Appianus li. v. bel. ciui.
 „ Ad eiusdem indicandū auguratū, in eodem denario ipsius imago augurali habi-
 „ tu expressa est . Cicero li. II. Philip. Plurarchus in Ant. & Hirtius lib. VIII. de bel.
 „ Gal. Hunc (inquit) & si augurē prius factū quàm Italiā attingeret in itinere audie
 „ rat: tamen nō minus iustā sibi causam municipia, & colonias ad eūdi existimauit,
 „ ut iis gratias ageret, quòd frequentiam, atq. officiū suum Antonio praefritissent. „

CLEO-

CLEOPATRAM, cuius effigies in primo, & altero huius tabellae denario expressa est, reginam regum, ut in secundo denario inscriptum est, a M. Antonio appellatam fuisse scribit Plutarchus in Antonio, & Dio lib. XLVII. his uerbis, *μετὰ δὲ τοῦτο ὁ Ἀντώνιος τοὺς Ἀλεξανδρείας εἰσήσατο, καὶ Κλεοπάτραν, τοὺς ἰο παιδας αὐτῆς ἐν ἐκκλησίᾳ παρεκάλετο, δημογραφίας ἰστίνᾳ, ἐκείνην τε βασιλίδα βασιλέων, καὶ τὸν Πτολεμαῖον, ἐν Καισαρίᾳ ἐπωνομαζόμενον, βασιλέα βασιλέων καλεῖσθαι ἐκέλευσεν.* hoc est, deinde Antonius Alexadrinis epulum praeiuit, ac in concilio populi, Cleopatrae, eiusq. liberis propter se sedem dedit, habitaque ad populum quadam oratione, Cleopatram reginam regum, & Ptolemaeum, quem Caesarionē cognominabant, regem regū appellari iussit. Antonius uerò ut per fraudem Armeniae regem ceperit, utq. tractauerit, uidendus idem Dio lib. XLIX. *αἰδὲ, ἰνκὺιτ, οὕτε οἱ χρυσοφύλακες προσείχον αὐτῷ, καὶ οἱ τὰ ὄπλα ἔχοντες, Ἄρταξην τὸν προεβύτατον τῶν παιδῶν αὐτοῦ, βασιλέα ἀνδείλοιο, ἐδῆσεν αὐτὸν ἀργυραῖς ἀλλύσσειν: ἀρχὸν γάρ, ὅς ἐστι κεν, ἦν, βασιλέα αὐτὸν γεγονέντασιδραῖς δεδῆται, κακτοῦτε τοὺς μὲν ἐθελοσῆ, τοὺς δὲ τῷ βίβ. λαβῶν, πᾶσαν τὴν Ἀρμενίαν κατέχευ.* hoc est, postquam autem custodes gazae ei non obtemperarunt, & qui in armis erant, Artaxam maximum natu inter filios eius, regem eius loco constituerunt, argenteis Artabazum cathenis uinxit, quia nimirum turpe erat regē ferreis in cathenis haberi. post haec uniuersam Armeniam partim ui, partim deditione, in suam potestatem accepit. his similia scribit Velleius lib. II. his uerbis, Tertia aetate reuersus in Armeniam, regem eius Artaxasdem, fraude deceptum, cathenis, sed ne quid honoris deesset, aureis deuinxit. & Florus lib. CXXI. Antonius, inquit, Artiniridem Armeniae regem fide data productum, in uincula conici iussit, regnumq. Armeniae filio suo ex Cleopatra nato dedit. eadem de Armenia deuicta, & eius rege capto, scribit Appianus in Parthico; quò pertinet pharetra ponè Antonii caput in denario impressa, Armeniae prouinciae symbolum, quod in Augusti quoque denariis reperitur cum infri-

inscriptione ARMENIA CAPTA, variant autem Graeci, Latiniq. inter se Scriptores in eius regis nomine scribendo, ut non facile quod retinendum sit, videre liceat. Ad primi autem denarii alteram partem, in qua Mineruae signum impressum est, facit fortasse quod de Antonio scribit Dio lib. XLVII. *ἐπειδήτε, ἰνκὺιτ, οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὸ τοῦτο, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα τὴν Ἀθηνᾶν αὐτῷ καλεγγύσαν, δέχεσθαι τὸν γάμον ἔφη, καὶ προῖκα μυριάδας ἑκατὸν πᾶρ αὐτῶν ἐξέπραξεν.* hoc est, cumq. Athenienses inter reliquos honores etiam Mineruam ei despondissent, probare se id matrimoniū dixit, dotisq. nomine quadragies fextertium exegit. in quatuor sequentibus denariis praeter GELLII & BARBATI nomina, Antonii Prouincialium quaestorum, de quibus in Gellia gente & Valeria suo loco dicitur, nihil est aliud notatu magnoperè dignum.

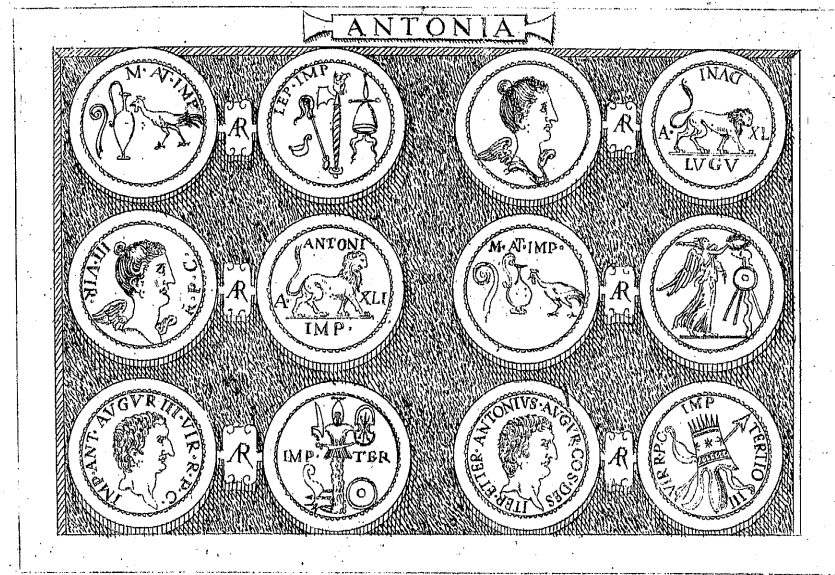
Una como esta quarta pieza en su orden al conde de Gijón, y a Plata de Pero de un Real castellano, y es de las que tubo el Sr. Duque de Villahermosa Abuelo suyo maternal

DE CN. DOMITIO AHENOBARBO Neronis imperatoris proauo, quem praefectum Antonianae classis fuisse, ex iis quae in primo denario impressa sunt, intelligimus, quamuis in gente Domitia scribendum nobis sit, non erit tamen ab hoc loco alienum Suetonii uerba recitare, quae de eo scripsit in lib. VI. cap. I. Reliquit, inquit, filium omnibus gentis suae proculdubio praefendum. is inter conscios Caesarianae necis, quanquam insons, damnatus lege Pedia, ad Cassium, Brutumq. se, propinqua sibi cognatione coniunctos contulisset, post utriusque interitum, classem olim commissam retinuit, auxit etiā, nec nisi partibus ubique profligatis, M. Antonio sponte, & ingentis meriti loco tradidit, solusq. omnium ex iis, qui pari lege damnati erant, restitutus in patriam, amplissimos honores percucurrit; ac subinde redintegrata ciuili disensione, eidem Antonio legatus delatam sibi summam imperii ab iis, quos Cleopatrae pudebat, neque suscipere, neque recusare fidenter, propter subitam ualitudinem ausus; transit ad Augustum; & in diebus paucis obiit, nonnulla & ipse infamia aspersus; nam Antonius eum desiderio amicae Seruiliae Naidis transfu-

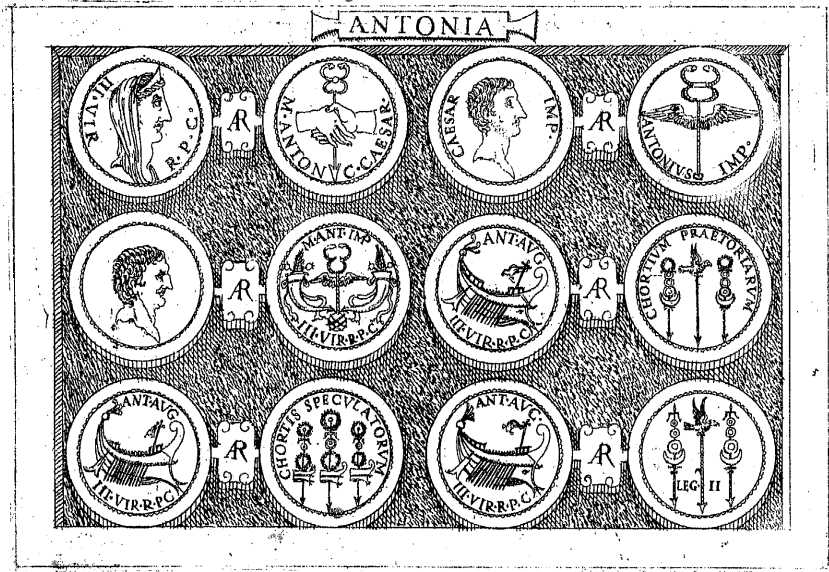

transfugisse iactavit. De M. IVNIO SILANO, qui & ipse Antonii partes fecutus est, ut ex Dionis lib. XLVI. constat, in Iunia Silanorum familia paulo post dicitur. de M. V. NATIO uero PLANCO, qui Antonianarum (ut Velleii verbis utar ex lib. II) adiutor partium fuit, & PINARIO SCARPO, qui sub eodem Antonio Africam prouinciam administrandam obtinuit, in Munatia gente, & Pinaria infra scribetur: ubi & de Ioue Ammone, qui apud Afros *κρίοσφοσσωπος*, hoc est, arietino uultu, colebatur, abundè à nobis tractabitur. Quintus huius tabellae denarius pertinet, ut arbitror, ad M. Antonii uictoriam Parthicam, quam narrant Dio, & Plutarchus in Antonio.

DE BIBULO, FONTEIO, & ATRATINO, qui & ipsi Antonianarum partium fuerunt, non est hic locus scribendi: sed in Calpurnia, Fonteia, & Semproniana gentibus, quae ad huius tabellae denariorum intelligentiam pertinebunt, diligentèr à nobis indicabuntur.

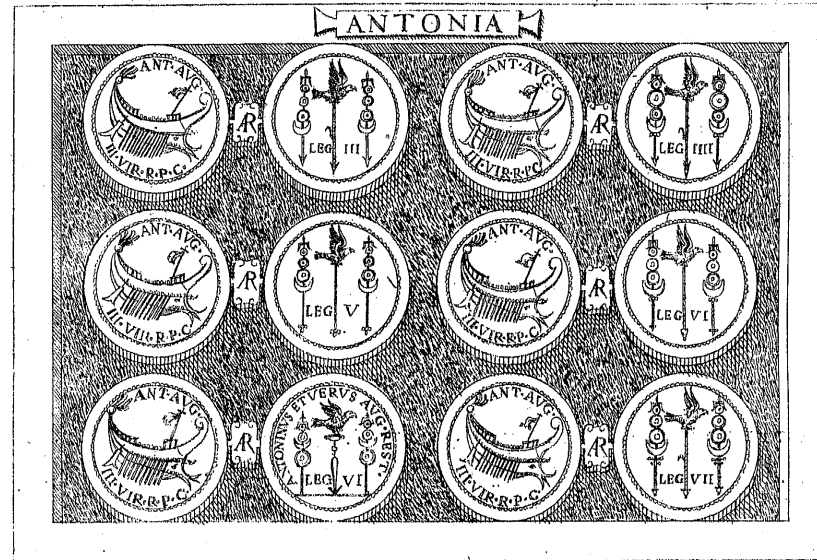

PRIMVS huius tabellae argenteus quinarius, ex iis quae in una eius parte signata sunt, ANTONI auguratum: ex iis uero quae in altera, Lepidi Pontificatum indicat. Secundus quinarius, signatus (ut opinor) est à Lugdunensi colonia, quam à Silano, Lepido, & Planco, qui cum Antonio conspirauerant, deductam fuisse scribit Dio lib. XLVI, καὶ οὕτως, inquit, ἐκείνοι ὑπομέναντες, τὸ λεγούδουνον μὴ ἴσπραδὲν, ὅν δὲ λεγούδουνον καλοῦντο, ἐκτίσαν, hoc est, itaque illi subsistentes, Lugudunum, quod nunc Lugdunum uocatur, aedificauerunt. Leonis autem signum, quod in altera quinarii parte expressum est, magis placet, ut ad coloniae uetus insigne, à quo fortasse nomen id, quo nunc uocatur traxit, referatur; quàm ad historiam illà, quam narrat Plinius lib. VII. M. scilicet Antonium dum triumpharet, primum leones currui iunxisse: notis uero, A. XLI. annos significari arbitror à Lugduno condito ad coloniam deductam: cuius quidem coloniae mentio quoque est in ueteri inscriptione, cuius exemplum in Munatia gente proferemus. Tertius, & quartus quinarius, quintus item & sextus denarius sine dubio ad Antonii uictoriam spectant, siue Parthicam, siue Armeniacam.

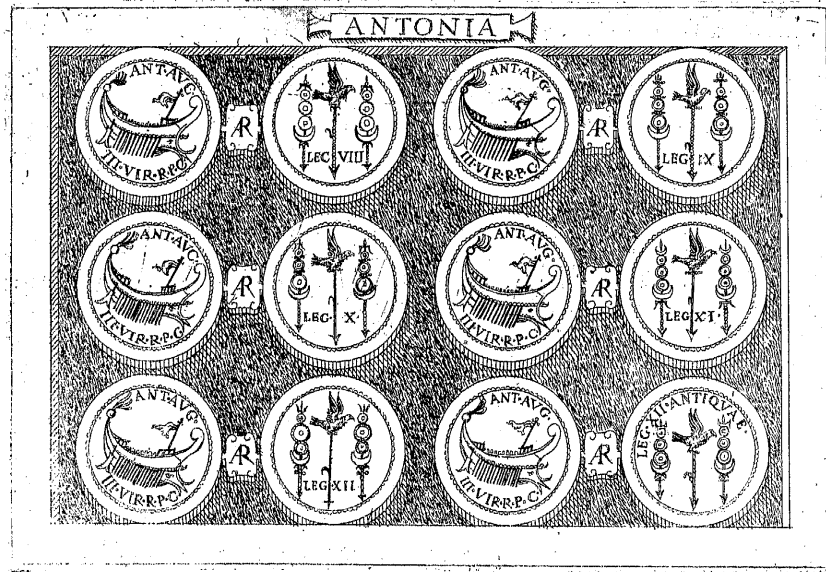

IN HVI S tabellae tribus denariis, caduceus pacis symbolum signatus est, ad indicandā (ut arbitror) pacem, quam M. ANTONIVS cum C. Caesare fecit anno DCCXIII. ex qua ambo ouantes urbem ingressi sunt. eius meminit Dio li. XLVIII. *ὡς δ' οὖν, inquit, ὁ τῆς φιλίας θάνατος ἠγγέλθη, τότε ὅπλα ἀμφοτέροι κατέθεντο, εἶτ' οὖν οὗτοι ἐκπολεμούμενοι πρότερον ὑπὸ τῆς φιλίας, εἶτε καὶ ἀφ' ἑαυτῶν τὸν θάνατον αὐτῆς, πρὸς τὸ παρ' ἀλλήλων δεῖος, ὡς καὶ ἀντιπαύου, καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐλπίδας ἔχοντες, ποιησάμενοι. καὶ τοῦτο Κ. αὐτοκράτωρ Σαρδόνιος, καὶ Δελματίας, Ἰνδία, Ἰβηρίαν, καὶ τὴν Γαλατίαν, Ἀντωνίου δὲ τὰ ἄλλα πάλαι ὑπὲρ τὸν ἰόνιον, τότε ἐν τῇ ἑυρόπῃ καὶ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ τοῖς Ῥωμαίοις ἔντα ἀπέλαχε, τότε γὰρ ἐν τῇ Λιβύῃ ἔδην ὁ λίπιδος, καὶ τὴν Σικελίαν ὁ Σέξτος εἶχεν.* hoc est, Enimvero Fulvia mortua, statim uterque armis positus, in gratiam redierunt, siue quod reuera ad bellum ipsos Fulvia incitasset, siue hac praescriptione utentes, cum alter alterum metueret, & uterque, aequis uiribus, & spe uteretur. tum Caesari Sardinia, & Delmatia, Hispaniaq. & Gallia, Antonio reliquae omnes trans Ionium mare regiones adscriptae sunt, nam Africae prouincias Lepidus habebat, Siciliam Sextus. huiusmodi pacis in Capitolinis quoque tabulis mentio reperitur. legiones autem Antonii (siue xxv. illae fuerint, ut scribit Dio li. I. v. siue xxxv. i. i. i., ut Appianus li. v. bellorum ciuiliū, siue ut ex epistola Galbae ad Ciceronem li. x. colligitur. xxxv.) in argenteis denariis ad xxv. usq. continuato numero, eodemque interrupto ad xxxv. tantum uidere licuit. Quod uerò Romanae legiones ex ordine delectuum prima, secunda, & tertia deinceps uocarentur, scribit Dio lib. xxxv. i. i. i. his uerbis, *ἐξ ἀρχῆν δὲ δὴ τὸ δεκάτον σφέτωμα ἐποίησατο, ὅτι εὐνοιάσθαι αὐτῶν εἶχεν. οὗτω δὲ δὴ τὰ πολιτικά στρατόπεδα πρὸς τὴν τῶν καλαρόνων τὰ ξὶν ἀνομάζειο. ὅθεν περ καὶ νῦν ὁμοίως τὰ νῦν ὄντα τὰς ἐπικλήσεις ἔχει.* hoc est, decimam autem legionem (sic enim secundum ordinem delectuum Romanae legiones nominabantur. hodieq. eadem ratione cognomenta sua fortiuntur) Caesar cohortē Praetoriam sibi delegit, quod eorum beneuolentiam peculiarem quandam semper fenserat.

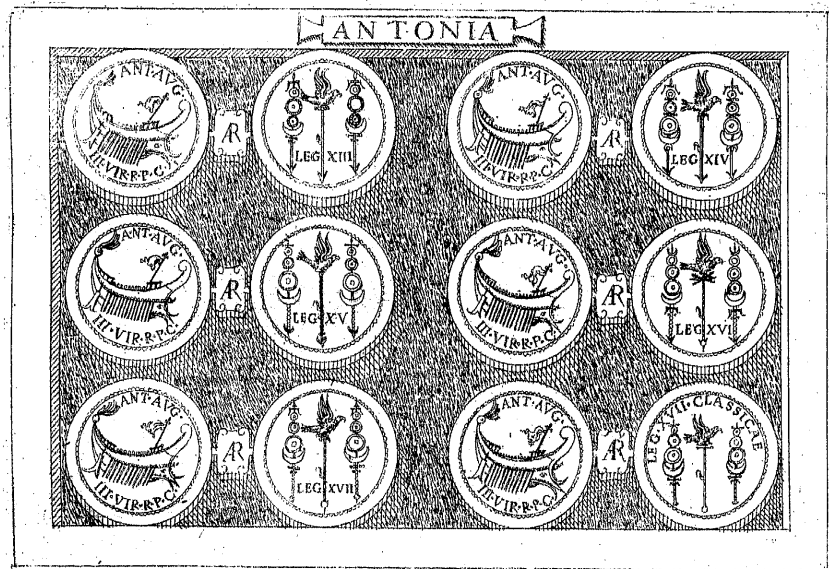
fenserat. Antonii Praetoriae nauis facit mentionem Appianus lib. i. i. i. *τῆς στρατιῆς, ἢ δὲ, inquit, Ἀντωνίου τὴν Καίσαρος στρατηγίδα ἀνέταξεν.* Quid autem sit Praetoria cohors, declarat Sex. Pompeius his uerbis. Praetoria cohors est dicta, quod à Praetore non discedebat. Scipio. n. Africanus primus fortissimum quemque delegit, qui ab eo in bello non discederet, & caetero munere militiae uacaret, & sesquiduplex stipendium acciperet.

VI. LEGIONEM ab Antonino & Vero Augustis restitutam fuisse, ex nullo Scriptorū, praeterquam ex quinti denarii inscriptione cognoscimus. Quintam quoque legionem à Vespasiano Imperatore restitutam esse constat ex alterius denarii titulo, quem ipsi uidimus cum litteris VESP. IMP.

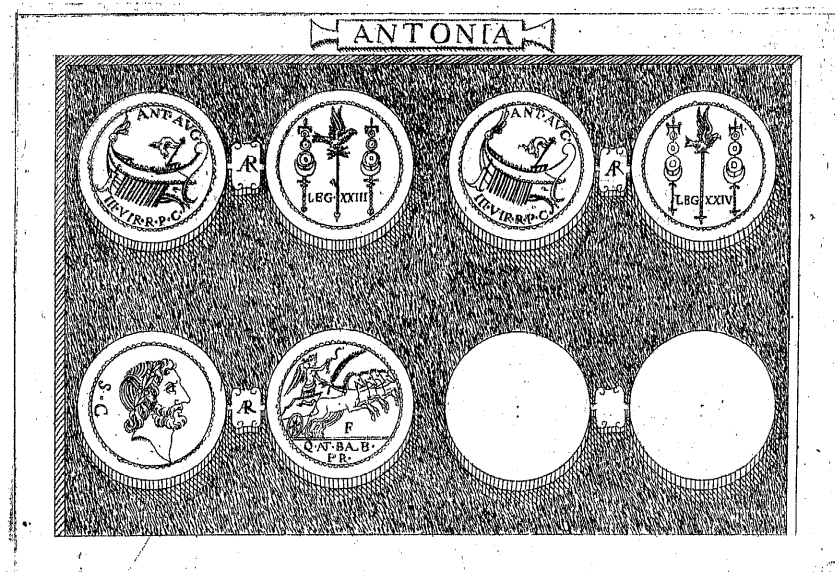

LEGIONIS. XII. ANTIQVAE, quae in huius tabellae denario notata est, nullus, quod sciam, ueterum scriptorum facit mentionem.

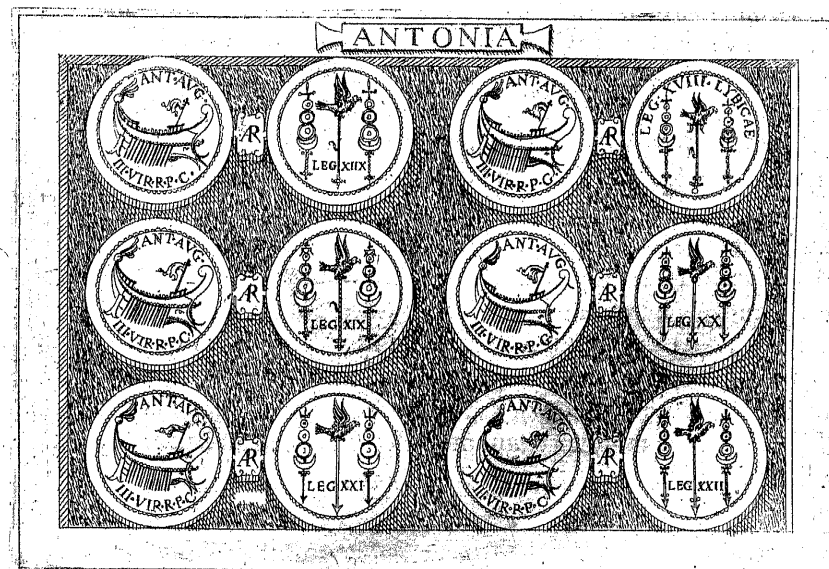

LEGIO XVII CLASSICA. in sexto huius tabellae denario signata, nisi antiquus hic denarius extaret, fuisset nobis prorsus ignota.

LEGIO-

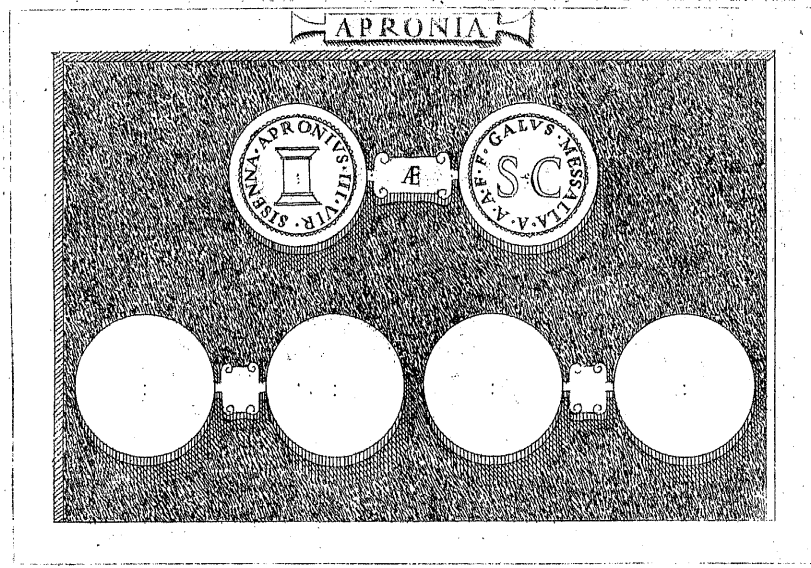

LEGIONIS XVIII. LIBYCAE, nisi in hoc tantum denario, nulla alibi extat mentio: appellatam autem opinor Libycam à regione, quemadmodum Cyrenaicam, Scythicam, & Macedonicam, quarum meminit Dio lib. LV.

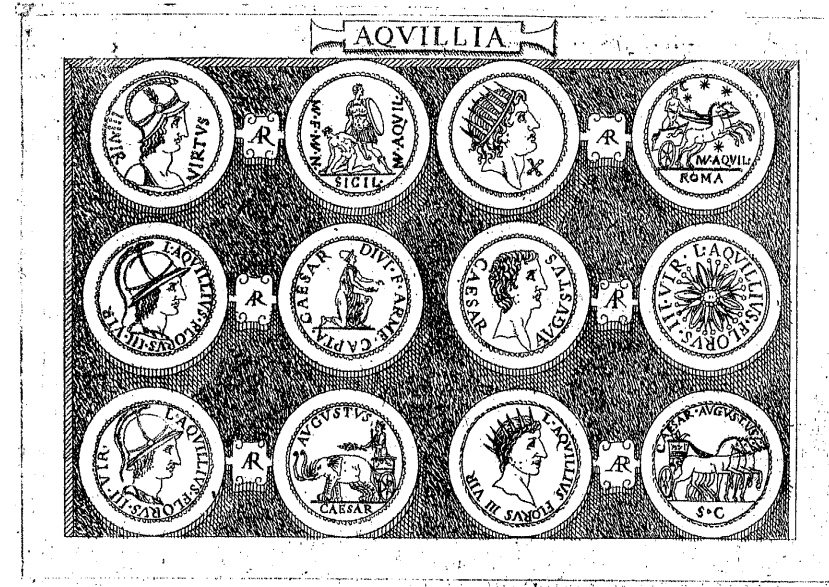
Q. ANTONII BALBI Praetoris meminit Florus in epitoma li. LXXXVI, cum „ inquit, L. Philippus legatus Sullae, Sardiniam Q. Antonio Praetore occiso occupavit. ex quibus uerbis intelligere possumus, Q. Antonium Praetorem ex S.C. Sardiniam prouinciam obtinuisse.

C ij APRO-

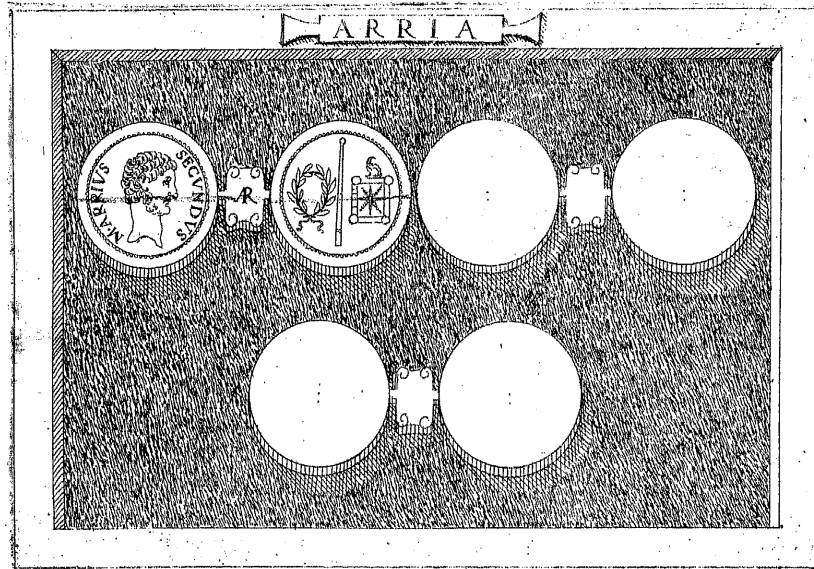
APRONIAE gentis, ut arbitror, plebeiae mentio est apud Valeriū Max. lib. VII. cap. VIII. & Paedianum in Miloniana, in qua meminit L. Apronii, qui Sex. Clodium accusauit, quod eo auctore corpus Clodii in curiam illatū fuerat: item Cn. Apronii Cn. F. qui M. Saufeium M. F. accusauit, quem defendit Cicero. APRONIVS autem hic GALVS sub Augusto triumphauit. A. A. A. F. F. fortasse is est, qui consul ex kal. Iul. M. Camillo sufficitur in tabulis Capitolinis anno DCCCLX. eius meminit Dio lib. LVIII. *τη δὲ ἀνομιὰ δὴ, ἡμερὰς ἦρθε, καὶ τοὶ κοινὸν Ἄπρονίῳ τῶ συνέρχοντι ἐξ ἡμῶν ἐπιπέλας.* Velleius item lib. II. & Tacitus lib. III. Quae (inquit) postquam L. Apronio (nam Camillo successerat) comperta & c. Eidem ornamenta triumphalia decreta fuisse, ob res cum Germanico bene gestas scribit idem Tacitus lib. I. qui in lib. IV. Africam eum obtinuisse tradit, & in lib. V. Germaniae Praetore nominat. in ueteribus autem Fratrum Arualium monumentis, Neronis Imp. temporibus, nominatur C. quidam VIPSTANVS APRONIANVS, filius fortasse huius APRONII, qui à C. Vipstano adoptatus, Apronianus dictus est; sed male à Tacito, Plinio, Solino, & Caffiodoro in consulatu anni DCCCXI. Vipstanius pro Vipstano appellatur. GALVS Sulpiciae quoque familiae cognomen est; & in quodam lapide L. NONIVS. GALVS reperitur.

AQUIL-

AQUILLIA gens, familias habuit patricias & plebeias, sed cognominibus non semper usas, ut ex ueteribus monumentis intelligi potest. Athenaeus lib. V. scribit M. AQUILLIVM consularem, ad quem puto pertinere primum tabellae denariū, ex Sicilia triumphasse. Cicero autem in lib. II. de oratore, ouantem in urbem iniisse dicit: his enim uerbis Antonium loquentem in eo libro inducit. Quare nolite existimare, cum mihi M. Aquillius in ciuitate retinendus, esset, quae in illa causa peroranda fecerim, sine magno dolore fecisse: quem enim ego consulem fuisse, imperatorem ornatum à senatu, ouantem in Capitolium ascendisse meminisse & c. Eiusdem meminit in Verré; Post bellū, inquit, quod M. Aquillius confecit, nullum fugitiuorum in Sicilia bellum fuit. & in oratione pro Flacco: M. Aquillium patres nostri multis auaritiae criminibus testimoniisq. conuictum, quia cum fugitiuis bellum gesserat, iudicio liberauerunt. Florus in epitoma li. LXXIX. M. Aquillius Procos. in Sicilia bellū seruile cōcitātū cōfecit. fuit autem M. hic AQUILLIVS filius M. Aquillii Consulis cum C. Sempronio Tuditano anno DCXXIII. consul ipse anno DCLII. Procos. uerò de seruis fugitiuis ex Sicilia ouans in urbē inuit anno DCLIII. in cuius rei memoriā denarium ab eius filio uel nepote, seu aliquo cōsanguineo signatum esse opinor. cuius in altera parte Virtutis caput impressum est, quale in denario Cordi & Kaleni reperitur. Ad eundem AQUILLIVM secundus denarius, ut arbitror, spectat. L. autem AQUILLIVS FLORVS, qui in reliquis tabellae denariis descriptus est, triumphauit sub Augusto; oriundus, ut uidetur, à C. Aquillio Floro, qui cōsul fuit cum P. Cornelio Scipione, & Procos. de Poeneis triumphauit anno CDXCV. IV. non. Octobr. quia uero Flori cognomen, à flore quodam ea familia duxerat, florem ipsum cuiusmodi fuerit, in altera denarii parte indicauit. de Aquilliis quibusdam Floris, patre, & filio Augusti iussu necatis, meminit Dio lib. LI. C. iij reliqua,

reliqua, quae in tertio & quinto denario notata sunt, ad Augusti triumphum aliquem, uel ut ex inscriptionibus intelligimus, ad Armeniacam eius uictoriam referenda sunt.

ARRIAM gentem plebeiam fuisse suspicari possumus ex iis, quae de Q. Arrio scripta sunt à Cicerone in Bruto. Sunt autem haec. Quod idem faciebat Q. Arrius, qui fuit M. Crassi quasi secundarius; is omnibus exemplo debet esse, quantum in hac urbe polleat multorum obedire tempori, multorumque uel honori, uel periculo seruire: his enim rebus infimo loco natus, & honores, & pecuniam & gratiam consecutus, etiam in patronorum, siue doctrina, siue ingenio aliquem numerum peruenierat. M. autem ARRIVS SECVNDVS, incertum mihi, fuerit ne is, cuius praeturae meminit Paedianus in argumētō Diuinationis (quem tamen Quintū praenominatū fuisse ex Ciceronis lib. iv. in Verrem colligo), an is, qui Suriae praefectus fuit, in quem extat nobile hoc Catulli epigramma.

*Commoda dicebat, si quando commoda uellet
Dicere, & insidias Arrius, insidias.
Credo sic mater, sic liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat, atque auia.
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
Cum quantum poterat dixerat insidias.
Hoc misso in Suriam, requierant omnibus aures,
Audibant eadem haec leniter, et leuiter:
Nec sibi postilla metuebant talia uerba,
Cum subito affertur numius horribilis:*

Ionios

*Ionios fluctus postquam illuc Arrius isset,
Jam non Ionios esse, sed Flonios.*

Ad hunc fortasse, uel eius filium spectat uetus haec inscriptio,

M. ARRIVS. M. F. M. SEXTIVS. M. F.
DVOVIRI. DE. S. VIAM FACIEND. ET
REFICIEND. COERAV.

Imperatorum quoque temporibus Arriam Secundorum familiam floruisse, ex alia inscriptione intelligimus, quae extat huiusmodi,

L. ARRIO
PRIMO
L. ARRIVS
SECVNDVS
PROC. AVG.
FRATR. PISSIM.

De Arrio quodam consulatus candidato, facit mentionem Cicero in epistola vii. lib. i. ad Atticum. Iam uero, inquit, Arrius consulatum sibi ereptum fremit. ac de eo fortasse in epistola xi v. & xv. eiusdem libri, dixit. C. Arrius proximus est uicinus, immo ille quidem iam contubernalis; qui etiam se idcirco Romam ire negat, ut hinc mecum totos dies philosophetur. sed nihil haec ad eum, quem in denario habemus ARRIVM SECVNDVM; cuius, uel maiorum suorum alicuius, insigne factum aliquod indicant ea, quae in altera denarii parte impressa sunt, clathrus, hasta pura, & corona; quibus donatū fuisse Arrium credendum est, quod castrorum portam ab hostium irruptione fortiter fuerit tutatus. Clathri enim (siue clathra ea appellanda sint) quae Graeci κλάθρα dicunt, ligna erant, quibus transversis castrorum portae muniebantur: Horatius in arte poetica usus est ea uoce, hoc uersu.

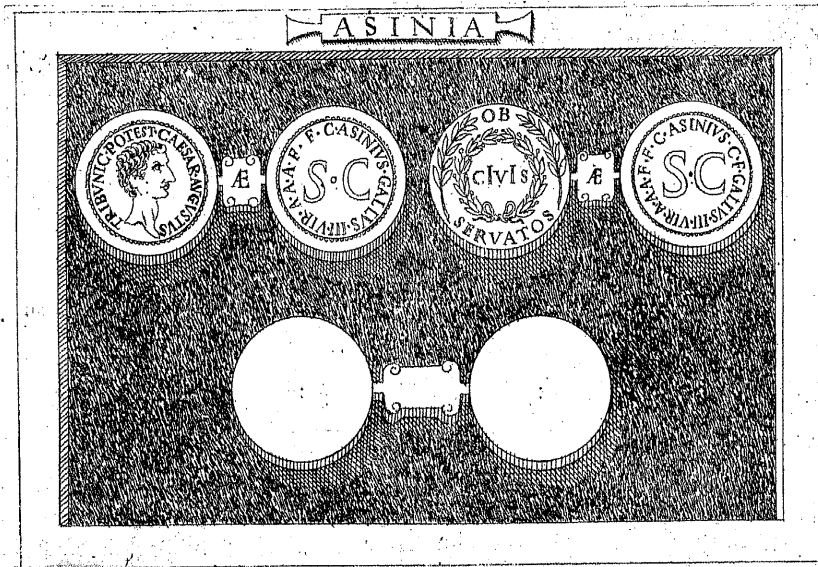
Obiectos caueae uoluit si frangere clathros.

Et Columella lib. viii. cap. iii. Fenestrae, inquit, clathris muniantur, ne possint noxia irrepere animalia. hastis autem puris & coronis donari solitos fuisse eos, qui in expugnatione castrorum, uel oppugnatione, egregiam operam nauasent, testimonio nobis sunt ueterum lapidum monumenta, quorum unius exemplum hic subiiceret: sat erit, cuius principium desideratur.

IMP. CAESAR. NERVA. TRAIANVS
DACICVS. GENTEM. DACOR, ET. REGEM. DECEBALVM
BELLO. SVPERAVIT. SVB. EODEM. DVCE. LEG. PRO. PR. AB
EODEM. DONATO. HASTIS. PVRI. VIII. VEXILLIS. VIII.
CORONIS. MYRIALIB. II. VALLARIBVS. II. CLASSICIS. II.
AVRATIS. II. LEG. PROPR. PROVIN CIAE. BELGICAE. LEG. LEG. I.

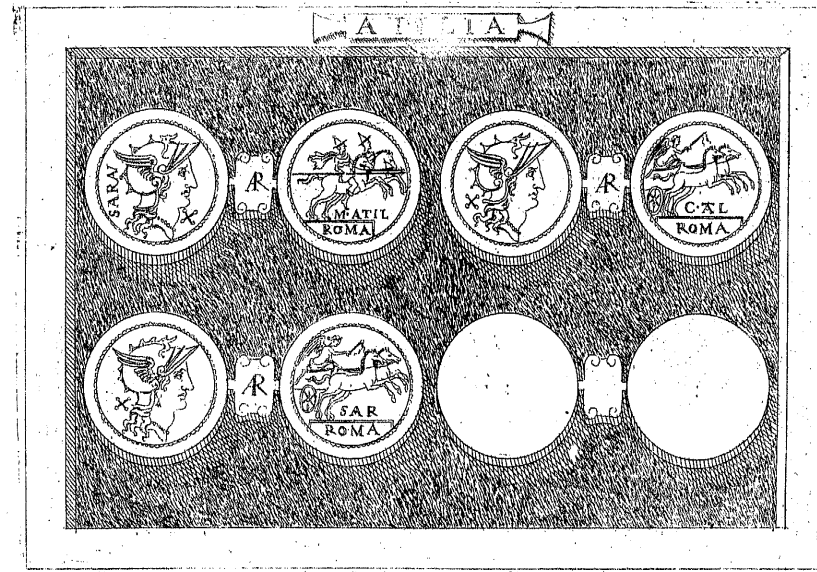
MINER-

MINERVIAE. CANDIDATO. CAESARIS. IN. PRAETVRA
ET. IN. TRIBVNATV. PLEB. QVÆSTORI. PROVINCIÆ
ACHAIAE. IIII. VIRO. VIARVM. CVRANDARVM
HVIC. SENATVS. AVCTORE. IMP. TRAIANO. AVG.
GERMANICO. DACICO. TRIVMPHALIA. ORNAMENT
DECREVIT. STATVAMQ. PECVN. PVBLIC. PONEND. CENSVIT

ASINIAE gentis, ut puto, plebeiae, scriptores multi meminerunt. ex ea fuit C. ASINIVS. GALLVS orator & poeta, qui huius tabellae nummos aereos signavit, filius Asinii Pollionis, qui Consul fuit cum C. Marcio Cenforino, anno DCCXIX: quem laudant Seneca in declamationibus, Plinius in epistolis, & Suetonius in libro de claris grammaticis. Gallus hic edidit librum, in quo Pollionem patrem Ciceroni comparavit: sed contra eum pro Cicerone scripsit postea Claudius Imp. ut idem testatur Suetonius in eius vita. Cornelius Tacitus lib. I. scribit, cum de honoribus in funere Augusti Senatus deliberaret, Asinium Gallum censuisse, ut legum latorum tituli, & vicinarum ab eo gentium vocabula anteferrentur. sed malam pro eo gratiam à Tiberio iniuit, à quo diris supplicii, ut Eusebius inquit, necatur anno ante T. Liuii mortem.

ATI-

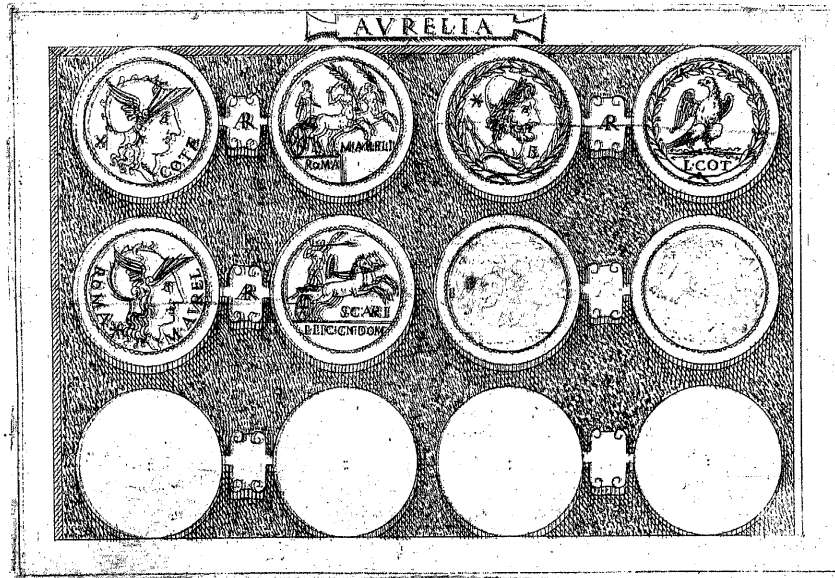
ATILIAM gentem patricias habuisse familias, & plebeias, inter ueteres scriptores satis constat. SERANORVM autem familia, cuius in denariis extat memoria, fuit plebeia, à serendo id cognominis sortita, ut scribit Plinius lib. XVIII. cap. III. his uerbis, serentem inuenerunt, dati honores, Seranum unde cognomen. eodem respiciens Virgilius dixit in lib. Aeneid. VI.

-- et te fulco Serane serentem.

In argenteis tamen denariis, & in antiqua inscriptione, cuius exemplum infra descripsimus, item in Obsequenti libro de prodigiis, Saranus scriptum pro Serano reperitur; quod fortasse ea familia Serani cognominis aliam haberet originem, non autem eam, quae à serendo ducta fuisset. M. Atilii Serani triumviri coloniae deducendae anno DLXVII. mentio est apud historicos, itemq. C. Atilii, qui consul cum Q. Servilio Caepione fuit anno DCXLVII. quibus consulis natus est Cicero. sed cum plures fuerint in hac gente, qui Marci & Caii praenominibus usi sunt, difficile est, qui praecipue his denariis designentur, affirmare.

SEX. ATILIVS. M. F.
SARANVS. PROCOS
EX. SENATI. CONSVLTO
INTER
ATESTINOS
ET
VEICBTINOS
FINES. TERMINOSQ.
POSVIT

Ex

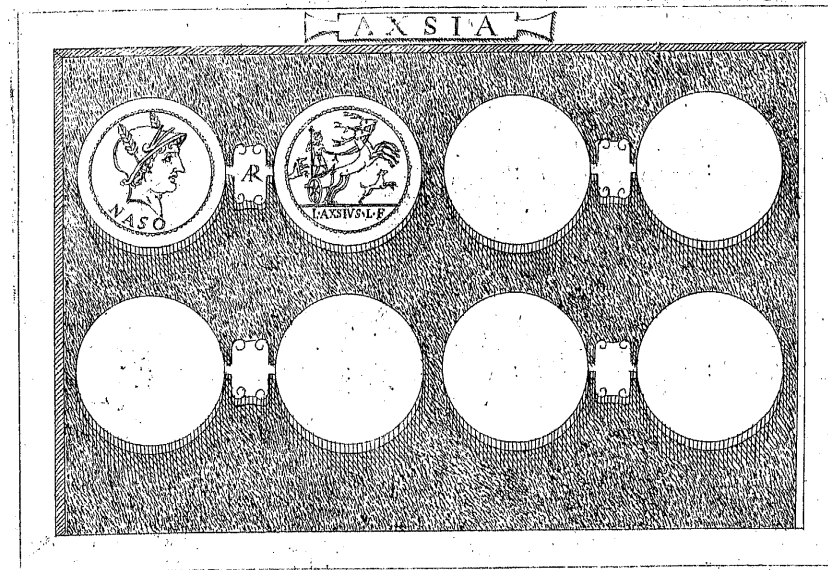

EX AVRELIA gente plebeia, fuerunt COTTAE & SCAVRI, quorum in hac tabella denarii expressi sunt. eorum autem primus ad M. AVRELIVM COTTAM pertinet, qui consul fuit cum L. Licinio Lucullo anno DCLXXIX, frater C. Aurelii eius, qui à Cicerone laudatur in Bruto, ut disertus: sed quae in altera denarii parte Centaurorum bigae signatae sunt, mihi quidem obscurum est, quò pertineant. Vulcani uerò caput, quod in L. COTTAE denario impressum est, barbatur illud quidem & pileatum, ex Virgilii quoque carmine ad Battarum, antiquos fingisse didicimus, in quo est,

*Nam certè Vulcanus opus faciebat, & illi
Tristi, turpabatq. mala fuligine barbatur.*

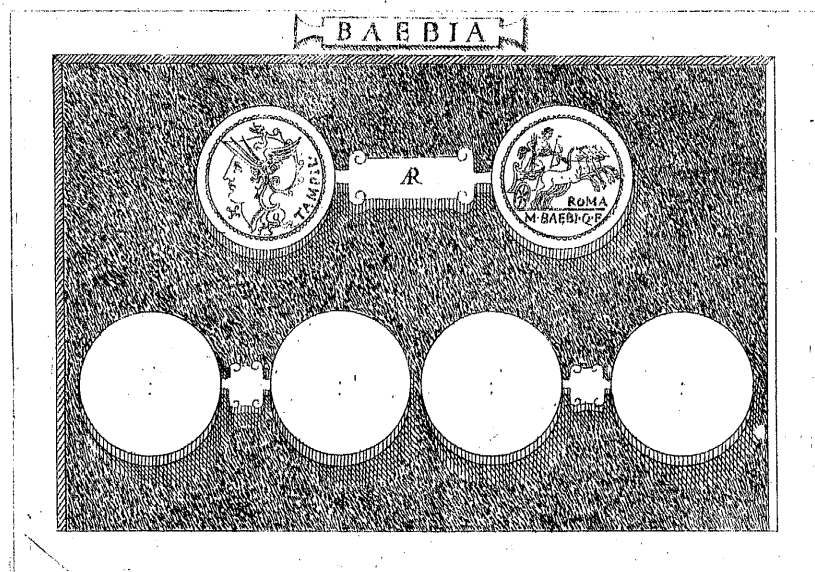
et ex Arnobio, qui in lib. VI. cum pileo (inquit) Vulcanus & malleo. L. autem COTTAM arbitror designari eum, qui anno DCLXXXVIII, consul fuit cum L. Manlio Torquato, damnatis competitoribus iam designatis, P. Cornelio Sulla, quem defendit Cicero, & P. Autronio Paeto. M. AVRELIVS SCAVRVS, qui in tertio denario notatus est, indicatur fortasse is, qui consul fuffectus fuit anno DCXLV. L. Hortensio, patri (ut quidam credunt) L. Hortensii oratoris, unicus in ea familia consularis.

AXSIAE

AXSIAE gentis, ut arbitror, plebeiae facit mentionem M. Varro lib. III. de re rustica, cap. II. Cicero quoque lib. I. ad Attic. ep. VII. in qua nominat Axium quendam, qui erat, ut opinor, foenerator. Sed AXIVM hunc NASONEM, nisi forte is fit, cuius meminit Cicero lib. III. Philipp. quem inter proscriptos à triumviris numerat Appianus lib. IV. bell. ciuil. in tanta praesertim huius familiae ignoratione, reperire nondum potui. de Dianae curru à ceruis tracto, uidentur Apollonius Rhodius lib. III. & Callimachus in hymno ipsius Dianae: Claudianus etiam in lib. III. de laudibus Stiliconis. AXIVS autem pro AXIVS, ut MAXVMVS pro MAXVMVS, ALEXSANDREA pro ALEXANDREA, antiqua fuit scribendi ratio, cuius ueteres Grammatici meminerunt.

BAEBIAE

BAEBIAE gentis plebeiae frequens est mentio, cum apud antiquos rerum Romanarum scriptores, tum in ueteribus lapidum monumentis, quae extant huiusmodi,

L. BAEBIO. L. F

GAL. AVITO

PRAEF. FABR. TRIB

MIL. LEG. X. GEM. PROC

IMP. CAESARIS. VESPASIANI

AVG. PROVINCIAE. LVSITANIAE

ADLECT. INTER. PRAETORIOS

L. BAEBIVS. L. F

GAL. IVNCINVS.

PRAEF. FABR. PRAEF

COH. IIII. RAETORVM

TRIB. MILIT. LEG. XXII

DEIOTARIANAE

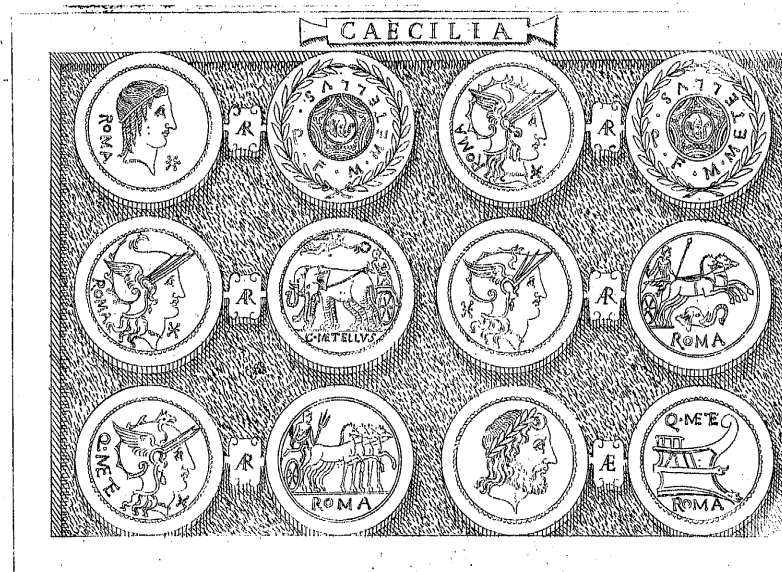
PRAEF. ALAE. ASTYRVVM

PRAEF. VEHICVLORVM

IVRIDICVS. AEGYPTI

M. autem BAEBIVM TAMPILVM, qui in hac tabella descriptus est, opinor designari eum, qui consul fuit anno DLXXII, cum P. Cornelio Cethego, qui Proc. anno DLXXIII, triumphauit de Liguribus; qui fortasse triumphus in altera denarii parte expressus est. cum autem in Capitolinis tabulis & uulgatis omnibus libris, Tamphili cognomen cum aspirationis nota scriptum reperiatur, in argenteo denario, sine aliqua aspiratione, ut in aliis GRACCVS, FILIPVS, & TRIVMPVS, notatum est.

CAECI-

CAECILIAE gentis plebeiae, sed multis gestis magistratibus nobilis, sola METELLORVM familia in antiquis denariis reperitur. opinor autem quatuor Macedonici filios MARCVM, CAIVM, QVINTVM, & LVCIVM, in huius & sequentis tabellae denariis descriptos esse: atque in primo quidem, & secundo, MARCVM notari, qui Consul fuit cum M. Aemilio Scauro anno DCXVIII, triumphauitque Proconsule ex Sardinia, anno DCXL. In tertio CAIVM, qui Caprarius cognominatus est, Consulq. fuit cum Cn. Papi-rio Carbone anno DCXL. de quo extat fragmentum ueteris inscriptionis

C. CAECILIVS. Q. F. . . .

METELLVS. IMP. . . .

Quinto denario, QVINTVS designatur is, qui Balarici cognomen ex triumpho quem egit, consequutus est, & Consul cum T. Quintio Flaminio fuit anno DCXXX. ac triennio post Cenfor cum Q. Seruilio Caepione lustrum fecit LXXI. quamuis denarius ad Q. etiam METELLVM CRETICVM referri possit, de quo extat inscriptio.

CAECILIAE

Q. CRETICI. F.

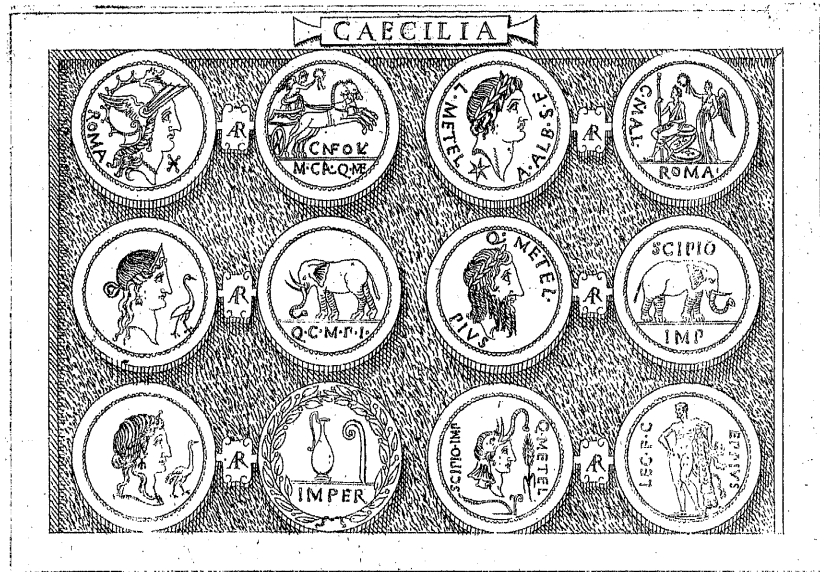
METELLIAE. CRASSI

LVCIVS, in sequentis tabellae secundo denario descriptus est: qui cum Diadematus antea, ob frontem uitta, uel diademate obligatam diceretur, Delmaticus postea ex triumpho cognominatus est, quem egit Proc. de Delmatis anno DCXXXVI. Elephanti autem, qui in altera parte priorum quatuor denariorum notati sunt, ad celebranda pertinent monumenta L. ME-

D TELLI

TELLI eius , qui cos. cum L. Furio Pacilo fuit anno DII. et Procos. insignem de Poeneis in Sicilia uictoriam adeptus, triumphum egit, VII id. Sept. anno DIII. in quo primus elephantos duxisse dicitur, ut scribit Plinius lib. VIII. cap. XLIII:

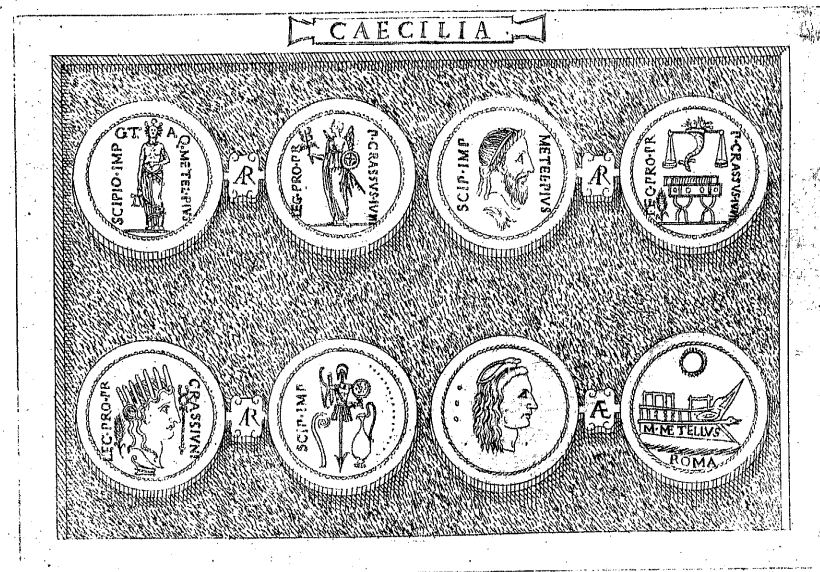

H V I V S tabellae posteriores quatuor denarii, spectant ad P. CORNELIUM SCIPIONEM NASICAM filiū P. Scipionis, de quo nihil memorabile ab historicis narratur, & Liciniae Craffi oratoris Consularis & Cenforii filiae; nepotē P. Scipionis Naficae uiri consularis, & Caeciliae Q. Macedonici filiae; qui adoptatus à Q. Metello Pio Numidici filio, Q. Caecilius Metellus Pius Scipio appellatus est. eius adoptionis meminit Dio li. .xi. his uerbis, Πομπήιος δὲ Κόιντον Σκιπίωνα πενθερόν-
» ἰε οἰόντα, καὶ δεκασμοῦ αὐτίαν ἔχοντα, προσέειπετο. οὗτος γὰρ ἄνθρωπος ἦν ὁ Νασικῶς ἀπὸ κλήρου διαδοχῆς ἐς
» τὸ τοῦ Μελέλλου τοῦ ἑσπεβοῦς γένος ποιηθεὶς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐπίκλησιν αὐτοῦ φέρον, ἰσὺν ἰε θυγατέρα ἴσὺ Πομπηίου ἐξέ-
» δωκεν καὶ παρ' αὐτοῦ ἰσὺν ἰε ὑπαλείαν, καὶ τὸ μὴ κατηγορηθῆναι ἀνέλαθεν. hoc est, Pompeius Q. Sci-
» pionem focerum suum, ambitusq. tum reum collegam sibi a sumpsit; is Sci-
» pio cū Naficae eset filius, testamento in genus, hereditatemq. Metelli Pii ado-
» ptatus, atq. hinc cognomentū Metelli ferens, filiam Pompeio in matrimoniū
» dederat, ab eo contra, consulatū, ac ne causam diceret acceperat. De Pii cogno-
» mine, quod Metellus Numidici filius, adoptiuus pater huius Scipionis, pietate
» sua adeptus fuit, ita scribit Velleius lib. II. Q. Metellus Numidici filius, qui me-
» ritum cognomen Pii consequutus erat; quippe expulsus ciuitate L. Saturni-
» no Tr. pl. quod solus in leges eius iurare noluerat, pietate sua, auctoritate sena-
» tus, consensu Reip. restituit patrem. Appianus lib. I. bel. ciuil. ἀλλ' ὁ μὲν πάς (inquit)
» ἐκ τῆς δευτέρας ἑσπεβοῦς ἐκδοθέντος τὸ ἐπισημασμένον. Valerius Max. li. v. cap. II. Metellus uerò Pius,
» pertinaci erga exulem patrem amore, tam clarum lacrymis, quàm aliis uictoriis
» cognomen asequutus, non dubitauit consul, pro Q. Calidio Praetore candida-
to

to supplicare populo, quòd Tr. P. L. legem qua pater eius in ciuitatē restitueretur, tulerat. Ciconiā autem, quae in denario signata est, Pietatis symbolū apud antiquos fuisse, à qua Graecū etiā prouerbium fluxit ἀπὸ πειθαρχίας, scribit Plinius li. x. cap. XXIII. Q. igitur CAECILIUS METELLUS PIUS SCIPIO, quòd Imperator (ut ex eius denariorum titulis apparet) in Africa fuerit appellatus, apertè demonstrant Caesaris uerba, quae sunt in lib. III de bello ciuil. His tem-
» poribus, inquit, Scipio detrimentis quibusdam circa montem Amanum acce-
» ptis, sese Imperatorem appellauerat. nec uerò dubitandum est, quin denarii
» huiusmodi fuerint in Africa signati: nam in tertio & quarto elephas; in sexti
» altera parte Africae ipsius caput cum spica & aratro, quale à Claudiano in lib.
» II. de laudibus Stiliconis describitur,

*Tum spicis, & dente comas insignis eburno,
Et calido rubicunda die, sic Africa fatior.*

in altera, Herculis simulacrum signatum est, quod in Africa colebatur, cuius fa-
cit mentionem Herodotus lib. II historiarum. Ad eiusdem autem Scipionis pontificatum maximum indicandum, uas in quinto tabellae denario signatum est: de eo meminit Asconius in Corneliā, & Suetonius in Tiberio cap. III his uerbis; Pater uerò Tiberii, Quaestor C. Caesaris Alexandrino bello classi praepositus, plurimum ad uictoriam contulit: quare & pontifex in locum P.
» Scipionis constitutus &c. Augurem etiam fuisse Scipionem, ex litui signo,
» quod in eodem denario notatum est, intelligere possumus. De E P P I O, in
Eppia gente suo loco dicitur.

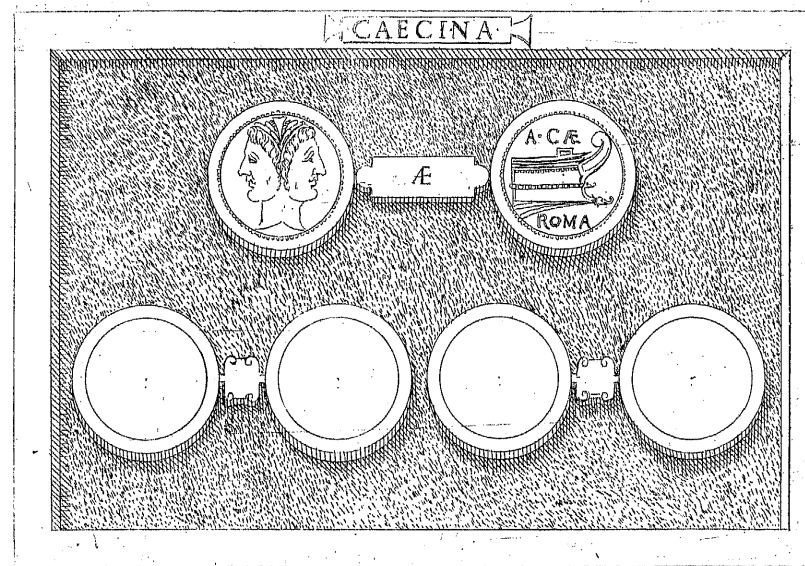

AD EUNDEM SCIPIONEM huius quoque tabellae denarii pertinent; sed Iſidis, & terminorum praefidis Iouis, in altera primi & tertii denarii parte D ij impressa

imprefsa simulacra quò spectent, reperire adhuc non potui; cū tamen ex aliis, quae in iis denariis signata sunt, satis constet eos à P. CRASSO Iuniano, Scipionis in Africa Legato Propr. cufos esse; de quo quidem Crasso dicemus in Licinia gente, in quam ex Iunia, ut ex adoptionis formula apparet, translatus fuit. De Iside dea quae *μεραιοφόρος*, hoc est, Cornigera (quòd eadē cum Luna esset) appellatur à Plutarcho; uidendus Diodorus Siculus, & Plutarchus ipse in lib. quē inscripsit *περὶ ἰσίδος καὶ τοῦδος*. ad interpretationem autem litterarum G. T. A. quae Idis capiti in denario superposita sunt, faciunt Seruii uerba, in illum Virgilii uersum in V I I I. Aeneid.

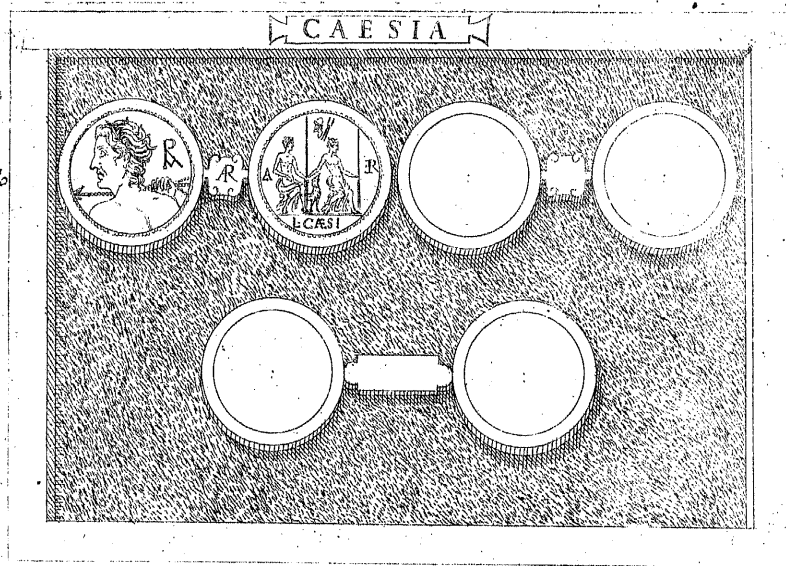
-- *patrio uocat agmina sistro,*

„ Cleopatra (inquit) sibi tantum assumpserat, ut se Isin uellet uideri. Isis autē est
 „ Genius Aegypti, qui per sistri motū quod gerit in dextra, Nili accessus & recessus
 „ signat; per situlā, quam sinistra retinet, ostendit fluentiā omnium lacunarū.
 „ Isis lingua Aegyptiorū est Terra, quam Isin uolunt esse. ex his enim Seruii uerbis,
 „ litteras G. T. A. possumus interpretari GENIUS TUTE LARIS AEGYPTI. De Iouis.
 „ (quem Graeci *ἰρίων* appellant) signo, quod in tertio denario cū aquilae capite
 „ signatum est, meminit Dionysius Halicarn. lib. II. in quo scribit, Numam Pompilium
 „ Ioui Terminali terminos sacrasse. Plato quoque in li. legum VII. & Pollux lib. IX.
 „ Iouis huius *ἰρίων*, & columnae, *ἰερίων*, hoc est, terminalis, faciunt mentionem.
 „ sella curulis Africanum fortasse Scipionis imperium designat, cui aequitatis &
 „ ubertatis symbola, copiae cornu, & lances superpositae sunt; nam spicae, Africae
 „ prouinciae fertilitatem significare ex Claudiani uersibus docuimus, qui sunt in
 „ superiore tabella à nobis prolata. Quam quidem prouinciam Cybeles quoque
 „ turrata imagine, quae in secundo denario expressa est, indicati arbitramur. Quartus
 „ denarius ad M. METELLVM pertinet Macedonici filium, de quo supra.

AD A. NC CAECINAM equitem Romanum, Volaterris in Etruria natum, ad quem Ciceronis extant epistolae aliquot lib. VI. quique pro Pompeio contra Caesarem pugnauit, pertineat aereus hic nummus, an ad A. CAECINAM, huius ut puto filium, qui consul Augusto suffectus fuit in XIII Consulatu, aequè mihi obscurum est. CAECINAE patris meminit Hirtius in lib. de bello Africo, in quo scribit, ei Caesarem ignouisse, quòd pro Pompeio contra ipsum stetit. CAECINAM filium Velleius lib. II. appellat consularem: sed quando consul fuerit, quoniam praetermissum est ab iis, qui Fastos ediderunt, quaerendum nobis est: credi autem potest, consulem suffectum fuisse Augusto consuli XIII, anno DCC LI. in quo Consulatu M. Plautium Siluanum collegam habuit. id ut credam, duobus argumentis adducor; primum, quia Velleius Siluanum simul, & Caecinam ex transmarinis prouinciis auxilium Tiberio tulisse scribit, in quibus credendum est, qui superiore anno consulatum simul gessissent, tunc Proconsulibus simul fuisse: deinde quia cum consularem Caecinam Velleius appellet, & quo anno consul fuerit, ignoretur, uerisimile est, collegam Siluani superiore anno fuisse eum, qui cum eodem Siluano sequenti anno, proconsulari potestate, prouincias sortitus est. nec illud obstat, quod consulares non semper ii, qui consulatum gesserint, sed qui eo honore digni habiti sunt, à Velleio, aliisque scriptoribus aliquando appellantur, quoniam ex iis, quae supra ad stabiliendam nostram de Caecinae consulatu coniecturam adduximus, satis constat, consularem Caecinam à Velleio dictum, quòd consulatum uerè gessisset. CAECINA uerò gentis nomen est, ut PERPERNA. eius in duabus inscriptionibus mentio extat; una, in qua Neronis temporibus C. CAECINA LARGVS nominatur: altera, in qua Vespasiano imperante C. CAECINA PAETVS consul, cum L. Annio Basso descriptus est.

D iij CAESI AE

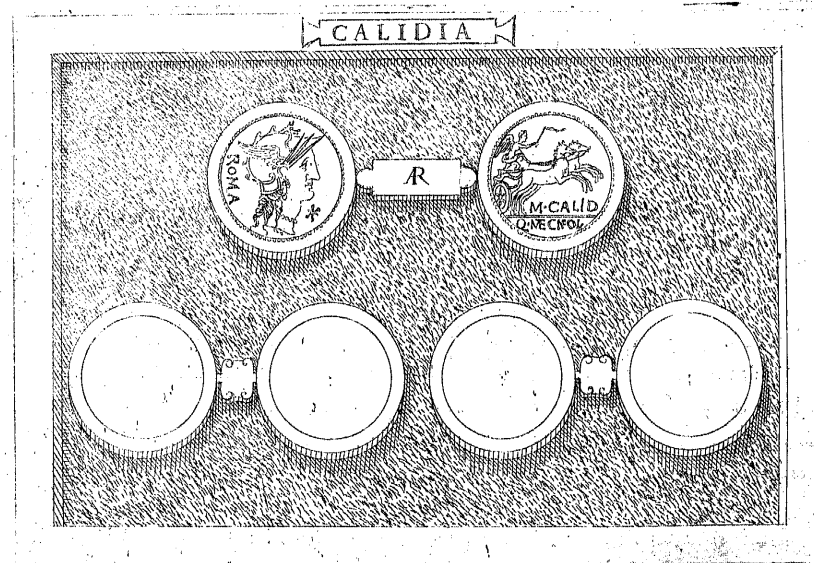

*Como era tanto una
delas del Duque mi Abuelo*

CAESIAE gentis, incertum, patriciae ne, an plebeiae, frequens extat mentio in ueteribus cum lapidum, tum scriptorum monumentis; ex quibus tamen nullus, quod sciam, facit L. CAESII mentionem, qui in huius tabellae denario notatus est; nisi fortè is sit, cuius meminit Cicero in ep. II. lib. I. ad Q. fratrem his uerbis; Nunc respondebo ad eas epistolas, quas mihi reddidit L. CAESIUS: cui, quoniam ita te uelle intelligo, nullo loco deero. M. Caesius Praetor anno DCLXXVII. nominatur ab eodem Cicerone in lib. III. in Verrem. & in ep. II. & XII. lib. XIII. ad Memmium: sed nihil habet cum denarii inscriptione commune, cum hic Marci, ille Lucii praenomine affectus sit. De Veiovis simulacro, quod in altera huius denarii parte expressum est, ita scribit Agellius lib. V. cap. XII. Simulacrum igitur Veiovis, quod est in aede sita inter arcem, & Capitolium, sagittas tenet, quae sunt uidelicet paratae ad nocendum, quippe eum deum plerique Apollinem esse dixerunt, immolaturque illi ritu humano capra: eiusque animalis figmentum iuxta simulacrum stat. LARIBVS, qui in altera parte signati sunt, Vulcani caput superpositum est, propterea quod in foco coluntur; eisq. assistit canis ob eam causam, quam refert Plutarchus in problematib. his uerbis; *διὰ τὴν λαμπρῶν, οὐσιδίας πραισίδας καλοῦσι, τοῦτοί τε κύνων παρέστηκεν, αἰτοὶ δὲ κύνων διφθέρας ἀμπερόντας; ἢ πραισίδας μὲν οἱ προεσώτες εἰσι, τοὺς δὲ προεσώτας, αἰμον φυλακτικὸν εἶναι προσηκεῖ, καὶ φοβεροὺς μὲν τοῖς ἀλλοτρίοις, ὥσπερ ὁ κύνων ἐστίν, ἠπίους δὲ καὶ ἀφίλους τοῖς συνοικοῦσιν.* hoc est, Cur Laribus, quos propriè Praefides uocant, canis assistit: ipsi autem canum pellibus uestiuntur? An quod Praefides sunt qui praefunt, hos autè domus custodes esse oportet, & alienis formidolosos, sicut canes uidemus: mites uerò, ac lenes mansuetosque domesticis &c. Eadem de Laribus narrat Macrobius in Saturnalibus. opinor autem L. hunc CAESIUM, quicumq. is sit, ad Augustum hoc denario respexisse, qui ex stipe, quam ei populus Romanus anno nouo apsentis, contulit.

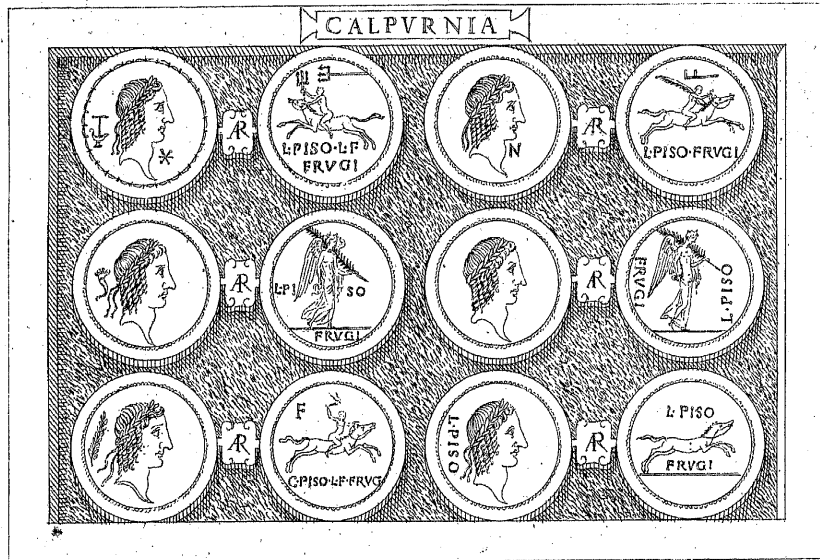
contulit, LARIUM, & VOLCANI signa dedicauit; ut ex basium inscriptionibus conicere possumus, quarum altera superioribus annis in Foro Romano, altera nuper in ipso ferè Palatini montis in Forum descensu reperta, utraque in Farnesianas ALEXANDRI CARDINALIS aedes translata est.

IMP. CAESAR. DIVI. F. AVGVSTVS	LARIBVS. PVBLICIS. SACRVM
PONTIFEX. MAXIMVS	IMP. CAESAR. AVGVSTVS
IMP. XIII. COS. XLTRIB. POTEST. XV	PONTIFEX. MAXIMVS
EX. STIPE. QVAM. POPVLVS. ROMANVS	TRIBVNIC. POTESTAT. XVIIIII
ANNO. NOVO. APSENTI. CONTVLIT	EX. STIPE. QVAM. POPVLVS. EI
NERONE. CLAVDIO. DRVSO	CONTVLIT. K. IANVAR. APSENTI
T. QVINCTIO. CRISPINO. COS	C. CALVISIO. SABINO
VOLCANO	L. PASSIENO. RVFO. COS

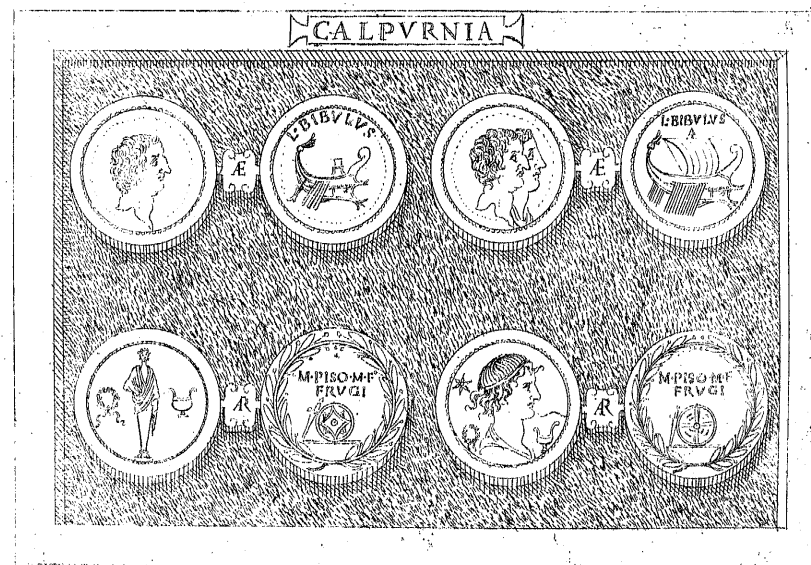
CALIDIAM gentem, ex Scriptoribus, qui eius meminerunt, patriciam fuisse intelligimus: opinor autem hoc denario designari M. CALIDIUM senatorem, de quo meminit Caesar lib. I. bel. ciuil. his uerbis; Vt M. CALIDIUS qui censebat, ut Pompeius in suas prouincias proficisceretur, nequa esset armorum causa. M. hic CALIDIUS Q. F. (ut est apud Ciceronem in II. contra Verrem) Praetor fuit anno DCXCVI. P. Lentulo, Q. Metello cos. eiusque praeturae facit mentionem idem Cicero in oratione post reditum in Senatu. quem ut oratorem disertum laudat (his uerbis) in Bruto. Sed de M. CALIDIO dicamus aliquid, qui non fuit orator unus ex multis, potius inter multos propè singularis fuit. eiusdem meminerunt Valerius Max. lib. VIII. cap. X. Asconius in Cornelia, & Quinctilianus lib. X. cap. I. in quo ita scribit; Nam pro domo Cicero- nis

„ nis dixisse Calidium. & lib. XII. cap. x. hinc (inquit) uim Caesaris, indolem Cœ-
 „ lii, subtilitatem CALIDII. Velleius etiam lib. I. facit huius Calidii mentio-
 „ nem, cum inquit, Quis enim ignorat diremptos gradibus aetatis floruisse hoc
 „ tempore Ciceronem, Hortensium, sanèq. Crasum, Catonem, Sulpiciū, moxq.
 „ Brutum, Calidium, Coelium, &c.

CALPURNIAE gentis plebeiae, PISONVM tantum familia, & BIBV-
 LORVM, atque PISONVM FRVGI in antiquis denariis reperitur. L. PISO.
 L. F. FRVGI, cuius primus in tabella denarius expressus est, consul fuit cum
 P. Mucio Scaeuola anno DCXX: censorq. cum L. Caecilio Metello Caluo
 anno DCXXVII, lustrum non fecit: Tribunus pl. legem Calpurniam de re-
 petundis tulit: primusq., ut tradit Cicero pro Fonteio, FRVGI cognomen ob
 frugalitatem adeptus est. Simulacrum Victoriae, ad Calpurniae Pisonum
 familiae uictoriam aliquam, & fortasse ad C. CALPURNII Pisonis trium-
 phum pertinere potest, quem ex Hispania Propratore de Lusitanis egit, &
 Celtiberis anno DLXIX. Defultorius uerò eques, quem in antiqua quoque
 gemma cum litteris L. PISO L. F. FRVGI incisum uidimus, ludos Apollina-
 res (ut opinor) designat, quos fecit C. CALPURNIVS Piso Praetor Urbanus,
 anno DXLI. ad quos indicandos, Apollinis etiam caput in altera denariorum
 „ parte expressum est. Liuius lib. XXVI. Ludi (inquit) Apollinares & priore an-
 „ no fuerant, & eo anno ut fierent, referente Calpurnio Praetore, Senatus decre-
 „ uit, ut in perpetuum uouerentur. Ludi Apollinares in honorem Apollinis cele-
 „ brabantur ante diem prid. non. Iul. & septem diebus sequentibus, ut in kalen-
 „ dario Romano notatum est; cui suffragatur Liuius lib. XXV; & is qui Apolli-
 „ nis caput & defultorium equitem in denariis cudit L. PISO. Liuii uerba sunt haec.
 „ Alterum S. C. factum est, ut X uiri sacra Graeco ritu facerent, iusq. hostiis; Apol-
 „ lini,

lini, boue aurato & capris duabus albis auratis: Latonae, boue femina aurata. „
 Ludos Praetor in Circo Maximo cum facturus esset, edixit ut populus per eos „
 ludos stipem Apollini, quantum commodum esset, conferret. haec est origo „
 ludorum Apollinarium, uictoriae, non ualetudinis ergò (ut plerique ren- „
 tur) uotorum. Ex his autem Liuii uerbis, & iis, quae supra ex lib. XXVI. addu-
 ximus, colligere possumus, Apollinares ludos, cum uotiui primum & incerti
 anno DXLI instituti fuissent, annuos, solemnesq., & in perpetuum referente
 C. Calpurnio Pifone Praetore Urbano, statos esse: ad cuius rei illustrandum
 monumentum denarios huiusmodi à L. & C. PISONIBVS in familiae hono-
 rem percussos fuisse credendum est. Quintus tabellae denarius ad C. PISO-
 NEM L. Pisonis Frugi filium, uel potius nepotem, Ciceronis generum spe-
 ctare potest, qui consul fuit anno DCXCVI cum M. Acilio Glabrione. Sextus,
 nisi PISONI FRVGI, de quo supra, tribuatur, ad eius filium L. PISONEM
 FRVGI, qui Praetor in Hispania obiit, uel ad L. PISONEM eius nepotem,
 Praetorem item anno DCLXXXIII, referendus erit, cum horum alterum eo
 denario designari necesse omnino sit.

TERTIVS & quartus huius tabellae denarius pertinet ad M. PISONEM
 M. F. Praetorem, de quo Romae in Capitolio extat inscriptio huiusmodi

M. CALPURNIVS. M. F. PISO. FRVGI. PR. EX. S. C.
 FACIENDVM. CVRAVIT. EIDEMQVE. PROBAVIT
 IMP. CAESAR. DIVI. NERVAE. F. NERVA
 TRAIANVS. AVGVSTVS. GERMANICVS
 DACICVS. PONTIF. MAXIMVS. TRIB. POT. XII
 IMP. VI. COS. V. P. P. OPERIBVS. AMPLIATIS. RESTITVIT

„ De M. hoc Pupio Pifone, ita scribit Paedianus in Pifoniana. M. Pupius Pifon fuit
 „ eisdem temporibus, quibus Cicero, sed tanto aetate maior, ut adolescentulum
 „ Ciceronem pater ad eum deduceret, quod in eo, & antiquae vitae similitudo, &
 „ multae erant litterae: orator quoque melior, quam frequentior habitus est. &
 „ Cicero in Bruto. M. (inquit) Pifon quicquid habuit, habuit ex disciplina, maxi-
 „ meq. ex omnibus qui ante eum fuerunt, Graecis doctrinis eruditus fuit. Hunc à
 „ M. Pupio adoptatum fuisse scribit idem Cicero in oratione pro domo sua; &
 „ M. Pupium M. F. Pifonem Frugi Calpurnianum dictum. Terminum uero signū,
 „ & sacrorum instrumenta in duobus his denariis impressa, ad indicandam perti-
 „ nent familiae originem à Numa Pompilio Rege ductam, qui primus populum
 „ Romanum deorum cultum docuit, & Terminum deo facellum in colle Tarpeio
 „ erexit, ut scribit Dionysius Halicar. lib. II. Plutarchus in problematib. & Sex.
 „ Pompeius Festus, cuius uerba sunt haec. Terminum sacra faciebant, quod in eius
 „ tutela fines agrorum esse putabant. denique Numa Pompilius statuit, eum qui
 „ Terminum exarasset, & ipsum, & boues sacros esse. In primo denario inte-
 „ grum Terminum simulacrum, in altero caput tantum expressum est: in utroque
 „ autem, ab una simulacri, seu capitis parte, simpulum; ab altera, corona signata
 „ est. hanc ego esse arbitror, qua Terminus in agris coronabatur, de qua Tibul-
 „ lus lib. I. eleg. I. ita canit

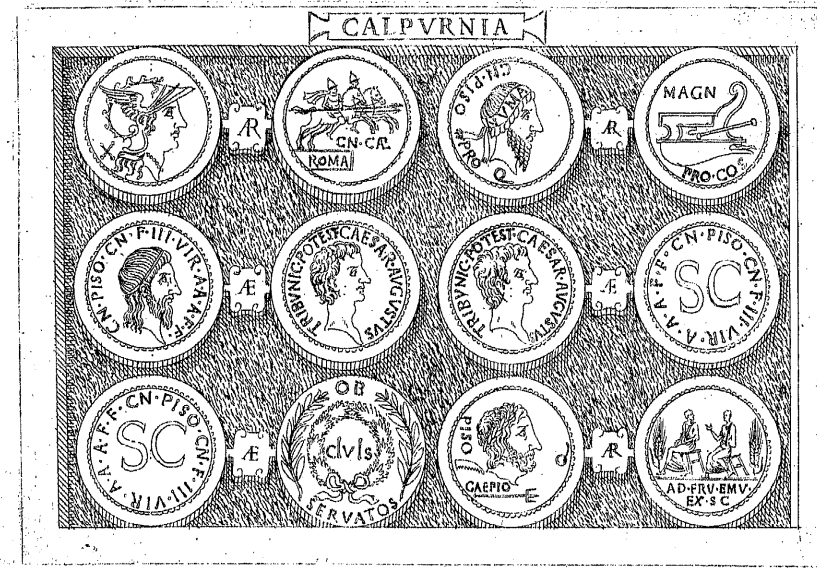
*Nam ueneror, seu stipes habet desertus in agris,
 Seu uetus in trivio florida ferta lapis.*

Quin enim Terminum Deum intellexerit Tibullus, non est dubitandum, de eo
 namq. dixit Ouidius,

*Termine, siue lapis, siue es defossus in agro,
 Stipes ab antiquis, tu quoque numen habes.*

Caetera instrumenta, simpulum scilicet, patera, & culter, ad Numam ipsum sa-
 crorum auctorem referenda sunt. L. autem BIBVLVS, à quo sunt cusi duo
 priores tabellae denarii, Antonianae classis praefectus fuit, ut ex iis quae scribit
 Appianus in fine lib. I. IIII. & V. bell. ciuil. intelligere possumus.

CALPVR-

CALPURNIAM gentem à Calpo Numae Pompilii Regis filio duxisse
 originem, scribit Plutarchus in Numa; indeq. Horatius in arte Poetica Pifones
 Pompilium sanguinem dixit, & Ouidius ad Pifonem

*-- nam quid memorare necesse est
 Ut domus à Calpo nomen Calpurnia ducat?*

Vt igitur hanc familiae originem indicaret C. N. PISO, in secundo argenteo &
 tertio aereo nummo, caput Numae Regis diadematum expressit. C. N. autem
 PISONEM PROQ. opinor designari eum, qui Cn. Pompeii legatus in bello Pira-
 tico fuit, cuiusq. meminit Appianus in Mithridatico; ad eumq. honorem decla-
 rādum, nauis rostrū in altera denarii parte cū Cn. Pompeii nomine ab eo signa-
 tum esse. nec enim ad Cn. Pifonem Cn. F. pertinere hos nummos arbitror, qui
 cum Catilina & P. Autronio coniurauit anno DCLXXXVIII, & in Hispania
 Quaestor PROPR. occisus est; eius enim extat Romae inscriptio huiusmodi.

C. N. CALPURNIVS

C. N. F. PISO.

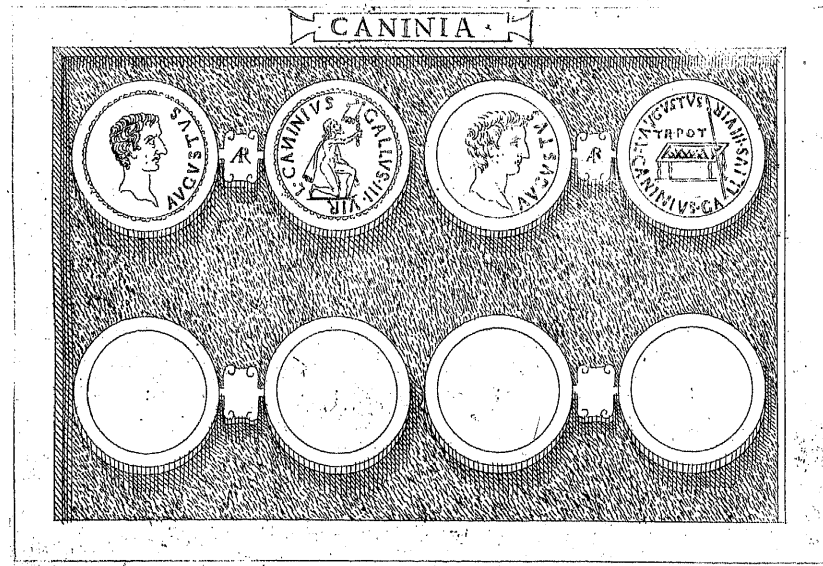
QVAESTOR. PRO. PR. EX. S. C.

PROVINCIAM. HISPANIAM

CITERIOREM. OPTINUIT

Qui uerò in tribus sequentibus denariis C. N. PISO. C. N. F. descriptus est, Cn.
 Pifonis, quem Pompeii legatum fuisse diximus, filium existimamus, Augusti
 in XI. consulatu collegam, suffectum A. Terentio Varroni Murenae, qui ante-
 quam iniret mortuus est, anno DCCXXX. atque iterum consulem, cum Ti.
 Claudio Nerone. II. anno DCCXLVI. quem etiam III. uirum, ut apparet, sub
 Augusto

Augusto nummos huiusmodi cufisse credendum est. Sextus denarius ad quem Pifonem pertineat obscurum est; ex inscriptione certè, & ex iis, quae in utraque parte denarii expressa sunt, praefectum eum fuisse frumento emundo perspicuum est: qui magistratus ab Augusto, ut ex his Dionis uerbis in lib. LIIII. intelligi potest, institutus fuit. καὶ ἐκέλευσε (inquit) δύο ἀνδρας πᾶν πρὸς πέντε ἀεὶ ἐτῶν ἐρασιγηγῶτων, πρὸς ἑνὶ τοῦ σίτου διανομὴν κατ' ἕτος αἰρεῖσθαι. hoc est; iussitq. ut singulis annis duo uiri, qui ante quinquennium praeturam gessissent, frumento distribuendo constituerentur. Spicis autem, & Cereris, Saturniq. imaginibus magistratus, qui annonam curabat, in denariis uti consuevit; propterea quòd agriculturae repertor Saturnus creditus sit: & Aediles ut rei frumentariae praefessent, creabantur. praeter hos, alios sex Aediles, exq. iis, duo qui Cereales uocarentur, à Caesare creatos tradit idem Dio lib. XLIII. καὶ ἐξ ἑνὸς τῶν παλαιῶν, inquit, ἕτος, πρῶτον καὶ ἀγορανόμοι τότε παλαιῶν, δύο μὲν ἐξ εὐπατριδῶν, ἑκατὸς δὲ ἐκ τοῦ πλείου, οἱ οὖν δύο τῶν ἀπὸ τῆς δήμουτος ἐπίκλησιν φέρουσιν. hoc est; eodem anno primum sex Aediles sunt constituti, duo patricii qui Cereales Aediles uocarentur: quatuor plebei. denarios autem huiusmodi pertinere arbitror ad eos Aediles, quos ab Augusto institutos esse docuimus; propterea quòd Piso Caepionis collega, familia ortus est plebeia, nec ei licuisset eum magistratum gerere, quem solis patriciis Caesar capere permisisset.

CANINIA (sive ut est in antiquis lapidibus) KANINIA, quatuor habuit familias, quarum in antiquis monumentis extat memoria: REBILOS, quorum meminit Liuius lib. XLII. REGVLOS, qui reperiuntur apud Caesarem in lib. VII. de bello Gallico. GALLOS, qui habentur in huius tabellae denariis: LABEONES, qui in Arniensi tribu censebantur, ut ex hac inscriptione intelligimus, cuius exemplum subiecimus,

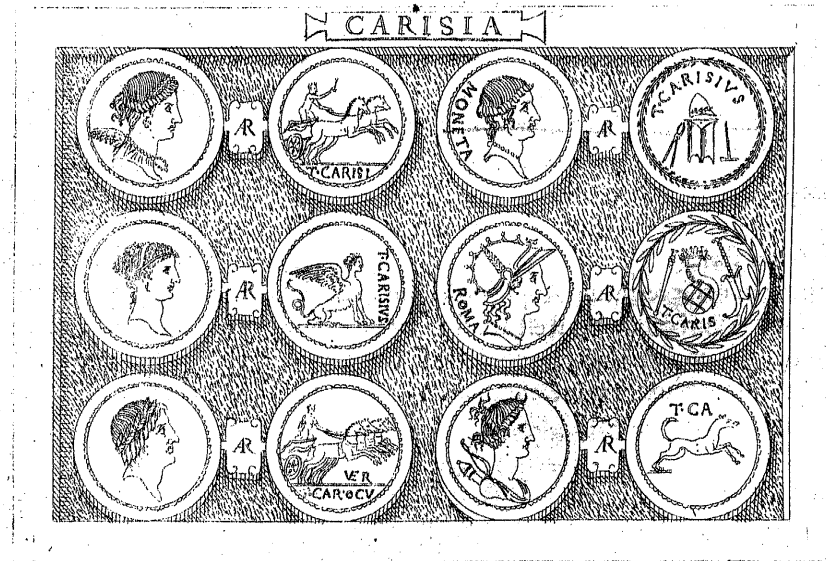
C. CA-

C. CANINVS. C. F.

ARN. LABEO. PATER

OMNES. HEL. MEL. SVNT. FILIVS. ILLVM. MANV
 ILLE. ILLAM. MERITO. MISSIT. ET. VESTEM. DEDIT
 QVOAD. VIXSL. VIXSERE. OMNES. VNA. INTER. MEOS
 EVNDEM. MI. AMOREM. PRAESTAT. PVERILEM. SENEXS
 MONVNENTVM. INDICIOST. SAXO. SAEP TVM. AC. MARMORE
 CIRCVM. STIPATVM. MOERVVM. MVLTEIS. MILLIBVS

L. Caninii Galli facit mentionem Cic. in ep. ad Coelium VII. lib. I. & Valerius Max. li. IV. cap. II. L. Caninius, inquit, Gallus reum pariter atque accusatorem admirabilem egit, & C. Antonii, quem damnauerat, filiam in matrimonium ducendo, & M. Colonium, à quo damnatus fuerat, rerum suarum procuratorem habendo. opinor autem L. CANINIVM GALLVM, qui consul cum M. Agrippa anno DCCVI fuit, & triumuir postea sub Augusto denarios huiusmodi cufit, L. Caninii huius qui à Cicerone, & Valerio nominatur filiū fuisse, propterea quòd, à Dione L. Caninius L. F. describitur: patrem verò C. Caninii Galli, qui M. Plautio Siluano consul sufficitur anno DCCLI. cuius meminit Velleius li. II. Atq. ita, C. CANINIVS L. F. L. N. in Fastis describi poterit. Quae aut in altera parte primi denarii impressa sunt, ad signa pertinent de Parthis ab Augusto recuperata, de quibus infra dicemus. Praetoriū verò tabernaculū, quod est in secundo denario signatū, oppidi alicuius oppugnationē sub eodē Augusto designat.

CARISIA gens à nullo veterum scriptorum, quòd ego sciam, nominatur, praeterquam à Dione, qui lib. LIII. & LIV. facit mentionem T. CARISII, qui

E qui

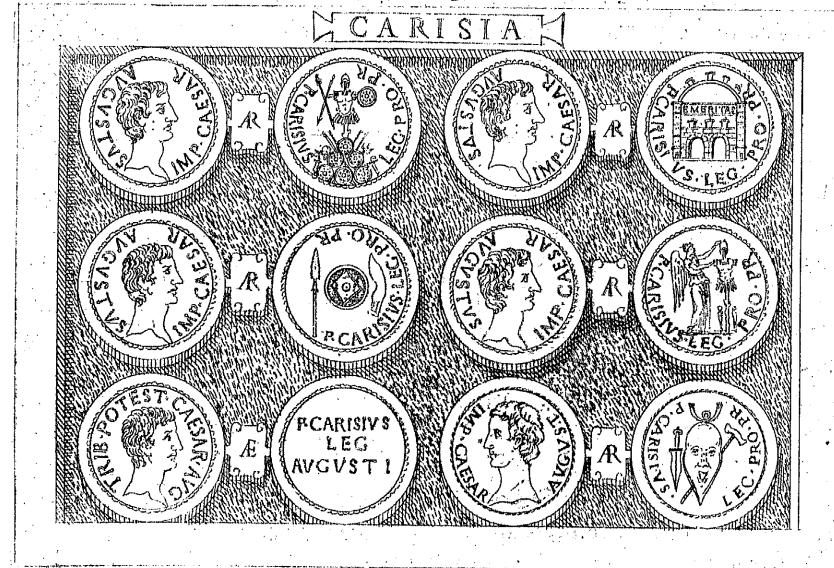
qui in huius tabellae denariis descriptus est, fratris, ut opinor, P. CARISII, qui in sequenti tabella notatus est. Primo igitur denario, in quo Victoriae imago expressa est, rem prospere à se gestam cum Cantabris & Asturibus indicare Carisius voluit. de qua ita scribit Dio. lib. LIII. καὶ ἴστος μὲν ταῦτα Καρίσιος τήν τε Λαγκίαν τὸ μέγιστον τῶν Ἀστύραν πόλιμα ἐκλειφθὲν εἶλε, καὶ ἄλλα πολλὰ παρέσθουλο. παυσανδρὸς δὲ τοῦ πολέμου τούτου, ὁ Αὐγούστος τοῦ μὲν ἀφελικέστερος τῶν Σπαλιωτῶν ἀφῆκε, καὶ πάλιν αὐτοῖς ἐν Λουσιτανίᾳ τὴν Αὐγούσταν ἡμέραν κίσειαι ἔδωκεν.

» hoc est, T. deinde Carisius Lanciam, quae est maxima Asturiae vrbs desertam occupavit, multaque alia in suam potestatem redegit, finitoque hoc bello Augustus emeritos milites exauctoravit, urbemq. eos in Lusitania Augustam Emeritam condere iussit. & lib. LIV. scribit, Asturas, qui à Carisio Augusti legato desciverant, C. Furnio Cantabriae praefecto auxilium ferente, à Carisio coercitos, atque rursus in seruitutem redactos. Secundus tabellae denarius cufus ab eodem Carisio fuit cum monetalibus instrumentis, incudine, malleo, & forcipe, ad indicandum cudendae monetae munus, quo tuncungebatur. Quod verò ad Iunonis Monetae effigiem in eius altera parte signatā attinet, scribit Suidas Grammaticus, Romanos cū aliquando in bello contra Pyrrhum, & Tarentinos pecunia indigerent, Iunoni pro pecunia comparanda vota fecisse: illam verò eos monuisse, ut Iustitiae armis vterentur, ita enim pecuniam eis non defuturam: qui voti compotes facti, Monetam Iunonem adorarunt, atque in eius rei memoriam nomisma ΜΟΝΕΤΑ inscriptum in templo Iunonis asseruandum dedicarunt. de Sphinge in altera tertii denarii parte, qualis à poetis describitur, impressa, meminit Aufonius in ternario numero, his versibus,

*Terruit Aoniam volucris, leo, uirgo, triformis
Sphinx, volucris pennis, pedibus fera, fronte puella.*

Quòd autem Augustus eo signo vteretur, non ab re Carisius qui cudendae monetae sub eo praeerat, Sphingem huiusmodi in Augusti gratiam signavit. Suetonius lib. I. cap. V. in diplomatibus, inquit, libellisq. & epistolis signandis, initio Sphinge vsus est, mox imagine Magni Alexandri, deinde sua &c. Dio li. LI. διπλὴν γαρ σφραγίδα, ἢ μάλιστα ἀλόγα ἐχρήσατο, ἡ πεποήσασθαι γὰρ ἐν ἐκατέρῃ ὁμοίαν ἐκτύπασας. hoc est, sigillū quo tum maxime vtebatur duplex parauerat, Sphinge in utroq. eadem insculpta (nam serius cepit suā imaginem in eo incidere.) Quartus tabellae denarius imperium orbis terrarum Augusto delatum sine dubio indicat. In quinto, praeter Iouis Axuri caput, nihil est aliud notatu dignum. Sextus denarius percussus, opinor, eo anno fuit, quo ab Augusto ludi Saeculares facti sunt, qui in Apollinis & Dianae honorem celebrabantur, cui tribuitur canis in altera denarii par impressus.

HVIVS

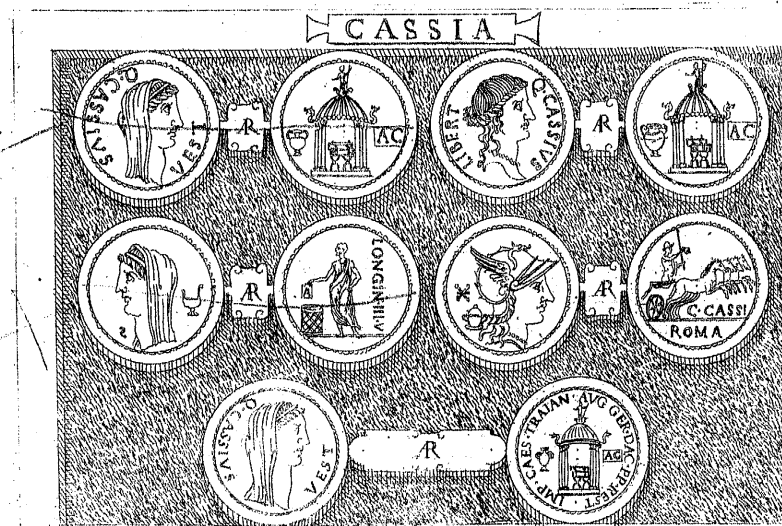

HVIVS tabellae denarii pertinent ad P. CARISIVM T. Carisii (ut nos opinamur) fratrem; qui Augusti & ipse in Hispania legatus Propraetore cum T. Carisio & C. Antistio, Cantabris Asturibusq. subactis, Augustam Emeritam oppidum in Lusitania, Augusti iussu Tarracone aegrotantis, militibus emeritis condidit, ut ex Dionis uerbis intelligere possumus, quae supra adduximus ex lib. LIII. & ex ijs, quae in secundo denario impressa sunt. Primus autem denarius & tertius, Cantabricam uictoriam fortasse designant, quam Carisius Augusti legatus in Hispania adeptus est. Tertium & sextum ad Saeculares ludos pertinere arbitror, quos Augustus sextos fecit: nisi clypeus & gladius, aliaq. bellica instrumenta in eis impressa, Hispaniae provinciae symbola sint; quod magis placet. De Legatis & Propraetoribus quibus quidem honoribus P. Carisium affectū fuisse denariorum inscriptiones declarant, multa cum apud Dionem lib. LIII. tum apud alios ueteres scriptores scitum digna leguntur. Sed singularem ab iis omnibus, qui antiquitatis studio tenentur inuicem me gratiam opinor, si Antonii Augustini Episcopi Ilerdensis uiri doctissimi, super huiusmodi denariorum titulis commentariolum ab eo nuper ad me missum protulero. à quo etsi dissentire mihi in aliquo pro eius uiri auctoritate paenè nefas sit, quid tamen in eius scripto mihi minus probetur, in ipsis inscriptionum explicationibus suo loco liberè à nobis dicitur. ANTONII AVGVSTINI EP. ILERDENSIS. DE. IIS. QVI. PROCONSVLIB. ET PROPRAETORIB. ET PROQVAESTORIB. DICEBANTVR. Nota res est magistratuū nomina fuisse Consulium, Praetorium, & Quaestorium; quorum aliqui intra Urbem, aliqui extra, magistratus gerebant: cumque tempus magistratus annum esset, post annum desinebat nomen id magistratus habere, quoad inuenta est haec appellatio, ut qui fungerentur munere magistratum, post illud annum tempus Procon-

E ij sulibus

fulibus, uel Propraetoribus prouincias obtinere, aut exercitū, aut imperium, aut potestatem dicerentur. Initium huius rei coepit, cū Q. Poblilius Philo post cōsulatū prouinciam obtinuit, prorogata ei potestate, siue imperio: itaq. is primus Proconsule, siue Procōsul appellatus est anno v. c. CDXXVI. eodē exēplo postea, quotiens post annū aut Consules, aut Praetores prouincias obtinebant; Proconsulibus aut Propraetoribus eas obtinere dicebātur. post haec paulatim factū est, ut ii, qui ex urbe discederēt in prouincias, cū magistratus tempus iā exactū esset; Proconsulibus Consulares uiri, & Propraetoribus Praetorii, mitti dicerentur: itē illud, ut quaedā prouinciae Consulares, quaedam Praetoriae dicerentur; in quas consulatu, aut Praetura functi, aut etiā qui tunc fungerentur, mittebātur. sic Cicero in Ciliciam profectus est, sic Caesar in Gallias, sic alii pleriq., extraordinaria quoq. imperia his nominibus ornabantur, ut cum L. Marcio in Hispania ab exercitu potestas data est post occisos P. & C. N. Scipiones nouo exemplo, quod à senatu est reprehēsum, ut L. Marcius Propraetore res gerere diceretur, sine vlla senatus, aut populi Romani auctoritate: sic etiam aduersus M. Antonium cum exercitū Veteranorū coegisset C. Caesar Octavianus priuato cōsilio; ei rei auctoritatem senatus cōcessit, & auctore M. Cicerone adulescens, qui nullum tunc magistratū gerere poterat, Propraetore ex auctoritate senatus exercitum obtinuit: exstat ea de re Ciceronis oratio, quae inscribitur Philippica v. Eadem ratione extra ordinem P. Scipio in Hispaniam missus est: item C. N. Pompeius, cū ex sententia L. Philippi diceretur nō Proconsule, sed Proconsulibus fuisse missus. in eandem sententiam afferri potest quod Cicero li. II. de Diuinatione scribit, periisse auspicia magistratum, cum omnia ferē bella gererentur nō à magistratibus ipsis, sed à Proconsulibus, & à Propraetoribus. De Pro Quaestoribus nunc dicendum est. Quaestores aut Urbani; aut Prouinciales fuerunt: Prouinciales appello, quibus necesse erat sequi magistratus, quibus prouinciae committebantur, & ut saepe Cicero scribit, more maiorum Quaestor Praetori uel Proconsuli filii loco habebatur. Quaestoribus pecunia, quae magistratibus, aut legatis aut exercitui erat attributa, cōmittebatur; si in prouincia Quaestor ultra annum fuisset, Pro Quaestore id officium obtinere dicebatur: sed & si mortuo Quaestore, aut de prouincia decedente id officium alteri cōmitteretur, puta legato Procōsulis, aut Praetoris prouē Praetore; is legatus Pro Quaestore erat. Legatorum munus totum prouinciale fuit, & ex mandata iurisdictione pendebat, non ex iure magistratus: neq. enim Legati, ut caeteri magistratus intra urbem in comitiis, aut in senatu eligebantur: sed erant comites eorū, qui prouincias administrabant, saepe Praetorii uiri, & nōnunquam Consulares. his Legatis mandabatur iurisdicō, cum primum in prouinciam uenerant Proconsules, aut Praetores, prouē Praetoribus: ad hanc rem probandam afferri potest, quod Cicero lib. III. in Verrem ait de Verri Quaestura, & legatione, & ut mortuo Malleolo, Pro Quaestore fuerit, & quod in epistulis de C. Coelio Caldo Quaestore, quem in prouincia reliquit cum imperio. ex his apparet, quid sit, quod in plerisque denariis, & titulis monumentorum adscriptum est, legatum Pro Quaestore; siue Quaestorem Pro Praetore eam pecuniam signasse, aut eam rem gessisse; sic enim interpretor. cum enim dicitur, Quaestorem

storem pro Praetore illum esse; significat eum, qui Quaesturam obtineret, pro Praetore magistratu fungi, & Praetoriā prouinciā regere. at si adscriptū est aliq. legatum pro Praetore esse; significat eum, qui uenerit in prouinciā Praetoris legatus, decedente Praetore, eius munere fungi. Quod si dicatur legatum pro Quaestore esse; significatur eum legatum quaesturam exercere pro aliquo Quaestore, qui aut absens esset, aut mortuus. Est autem frequens hoc in denariis, quia pecunia signabatur saepe in prouinciis, ut exercitui stipendia soluerentur: & cū bellis ciuilibus multa extra ordinē, & nouo exemplo fierent; cumq. hodie exstet pecunia signata, aut à percussoribus Caesaris, aut ab iis, qui sequebantur partes Sexti Pompeii, aut à caeteris Caesarianis, aut Pōpeianis; minus mirū est, pecuniam referre eorum nomina, qui non ueros magistratus, sed extraordinarios obtinerent. Caesaris uerò percussoribus datas fuisse prouincias extraordinem, constat ex Cornelii Nepotis uerbis in Attici uita. Ex his facile intelligimus, quid sit, quod in nummis M. Antonii adscriptum sit. M. SILANVS AVG. Q. PROCOS. id est M. Silanus, Augur, Quaestor Proconsule, & in denariis Metelli Scipionis, P. CRASSVS IVNI. LEG. PRO PR. id est P. Crassus Iunior legatus Pro Praetore, & in nummis Pompeii, Magn. PRO COS. CN. PISO PRO Q. hoc est, Magnus Proconsule C. N. Piso Pro Quaestore, & in denariis Augusti; P. CARISIVS LEG. PRO. PR. MARIVS C. F. PRO. III. VIR. Est etiā in denariis Caesaris Dictatoris. Q. DESIG. hoc est, Quaestor Designatus. Q. VOCONIVS VITVLVVS, uel T. I. SEMPRONIVS GRACCVS: itē Q. P. quod interpretor, Quaestor Publicus: in nūmis Antonii M. BARBAT. Q. P. & M. NERVA PRO Q. P. id est Pro Quaestore Publico. Quaestores argentū in prouinciis signasse cōstat ex epist. Ciceronis ad Plancū li. XIII. Fam.

CASSIA gens in duas fuit diuisa familias, patriciam unam, BICELINORVM: alteram plebeia, LONGORVM & LONGINORVM. qui Cassiae gentis
E iij denarios

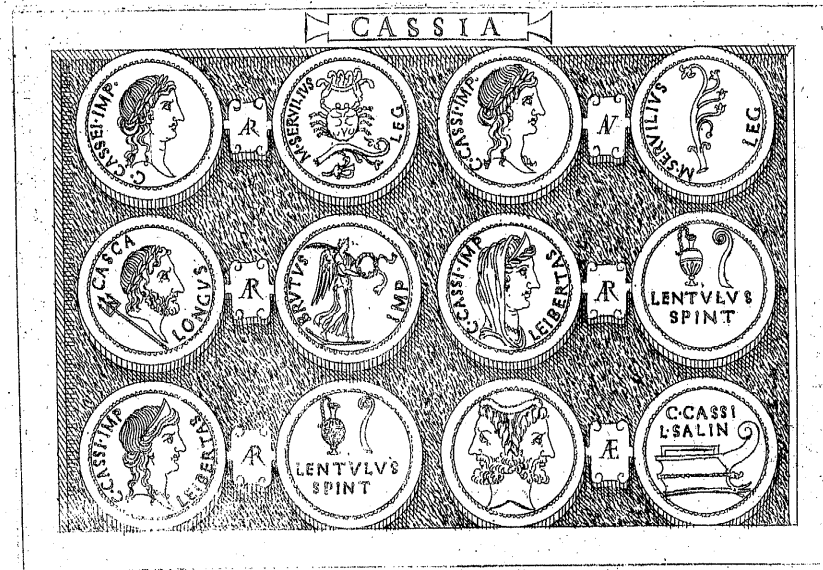

denarios qui supersunt, percusserunt. In primo autem huius tabellae denario duo Cassiae Longinorum familiae monumenta expressa sunt; unum eius CASSII, qui Vestae templum damnatis uirginibus incestis purgauit, ut scribit Asconius in Miloniana: alterum L. CASSII LONGINI, qui Tribunus Plebis C. Mario VI. L. Valerio Flacco cos. anno DCLIII. legem tabellariam tulit, cuius meminit Cicero in lib. III. de legibus, & de claris oratoribus, & Asconius in Diuinatione, his uerbis. In Diuinatione, & in aliis causis maioribus uniuersi iudices in cistam tabulas simul coniciebant suas, easque insculptas litteras habentes. A. absolutionis: C. condemnationis: cum de alicuius capite agebatur. N. L. ampliationis. his enim litteris significabant non liquere. & in III. Verrina. Nam cum condemnandi (inquit) nota esset C. littera: absoluedi A: ampliandi signum N. L. dabant, quo significabant non liquere: unde ampliatio nascebatur. De forma templi Vestae quod rotunda fuerit, praeter id, quod tradit Plinius lib. XXXIV. cap. III. ita canit Ouid. lib. III. Fast.

*Et quantum à summis tantum secessit ab imo
Terra, quod ut fiat, forma rotunda facit.
Par facies templi, nullus procurrit in illo
Angulus &c.*

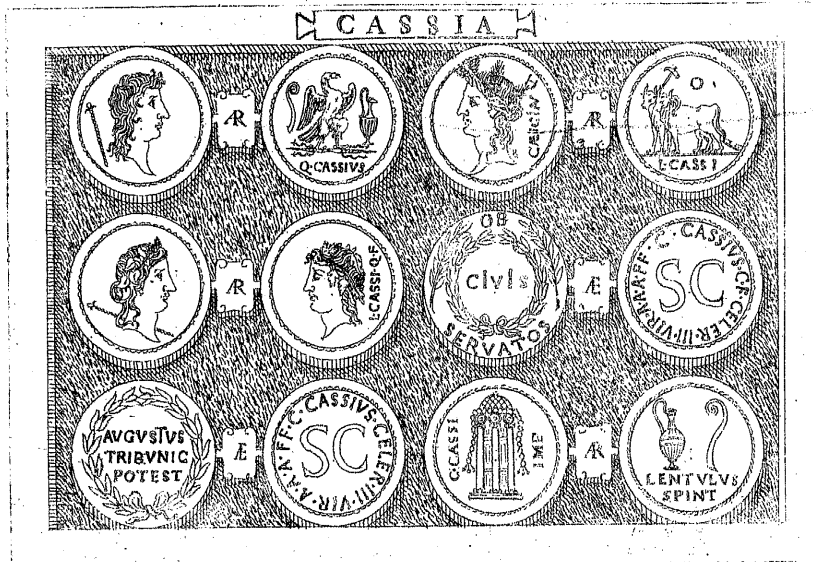
Quis autem fuerit Q. hic CASSIUS qui denarium cudit, mihi quidem incertum est; Libertatis tamen imago in secundo tabellae denario impressa, facit ut suspicer, fratrem fuisse C. Cassii eius, qui Caesarem interfecit. Tertius tabellae denarius ad eandem Cassiam legem uidetur spectare: nisi forte ad eam quae de populi iudicio à Cassio Longino lata est, referre malimus; de qua ita scribit Cicero pro Cornelio. Etiam haec recentiora praetereo: ponam principium iustissimae libertatis Cassiam, qua lege suffragiorum uis potestasque conualuit: alteram Cassiam, quae populi iudicia firmavit. Asconii uerba in huius loci explicatione sunt haec. Quae sit ista lex Cassia, qua suffragiorum potestas conualuit, manifestum est; nam ipse quoque paulo ante dixit, legem Cassiam tulisse, ut populus per tabellam suffragium ferret: altera Cassia lex, quae populi iudicia firmavit, quae sit, potest queri; est autem haec. L. Cassius L. F. Longinus TR. PL. C. Mario C. Flauio Fimbria Cofs. plures leges ad minuendam nobilitatis potentiam tulit, in quibus hanc etiam, ut quem populus damnasset, cui ue imperium abrogasset, in senatu ne esset, &c. magis tamen placet ut ad alteram legem Cassiam denarius referatur, propterea quod in ea tabella, quam signatus in denario iudex in cistam coniecit, absolutionis nota. A. inscripta manifestè apparet. ad eandem tabellariam Cassii legem quartus etiam denarius pertinet, in quo ponè Romae caput urna quaedam adiecta est, in quam tabellae à iudicibus coniecebantur, uel Absolutionis, uel Condemnationis.

Huius

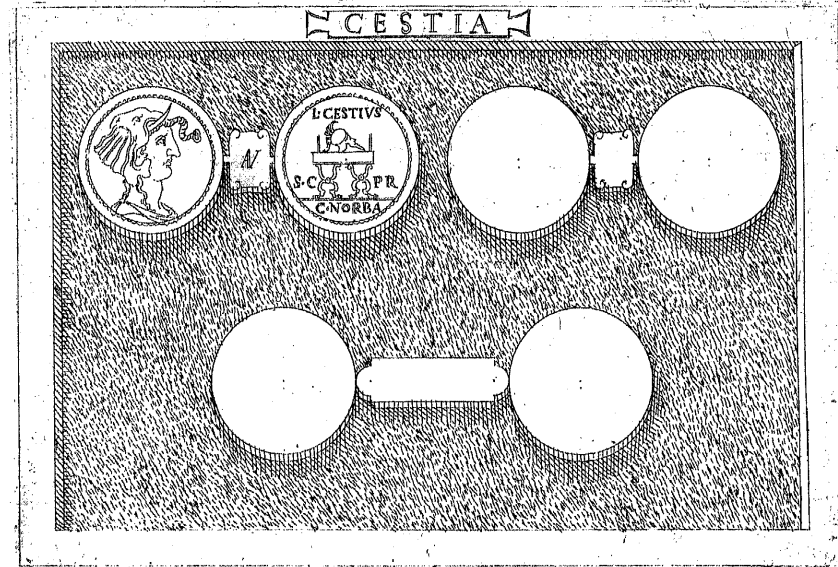
Huius tabellae denarii quin à C. CASSIO Caesaris percussore signati sint, dubitari non potest. Qui M. Crassi Quaestor, reliquias exercitus ab Orode rege fusi conseruauit, Syriamque in P. R. potestate retinuit. Liuius in epit. lib. CVIII. Velleius lib. II. & Dio lib. XL. in quo Longinum nominat pro Longum. Praetor cum M. Bruto anno DCCIX. Caesarem cum aliis coniuratis occidit, Velleius in eod. libro, & Suetonius in Caesare. Eius facti memoria tribus huius tabellae denariis indicatur, quibus Bruti quoque nomen & Lentuli, Caesaris interfectorum, cum Libertatis imagine incisa sunt. Consul cum D. Bruto designatus fuit in annum DCCXI. Huius frater fuisse credi potest Q. Cassius, qui Tribunatum plebis gessit anno DCCIX. Cicero in lib. II. Philippic. & in epist. XLII. xv. ad Tironem, Caesar lib. I. de bello ciuili. Liuius in epitoma lib. CX. & Dio lib. XLII. Sed C. Cassius post interfectum Caesarem classis praefectus cum M. Seruilio Casca eius legato Rhodum, rem immanis operis (ut inquit Velleius) cepit: ob eamque rem prosperè feliciterque gestam, Imperator appellatus est. Plutarchus in Bruto, & denariorum inscriptiones. Bello ciuili Pompeiano Rhodiorum nauibus praefectus fuit. Caesar lib. III. de bello ciuili: sed superato Pompeio, classem Caesari tradidit. Appianus lib. IV. Dio lib. XLII. Suetonius in Caesare cap. LXXIII. Post aciem, inquit, Pharsalicam cum praemissis, in Asiam copiis per angustias Hellesponti uictor nauicula traiceret, C. Cassium partis aduersae, cum decem rostratis nauibus obuium sibi neque refugit: & comminus tendens ultrò ad deditionem hortatus supplicem ad se recepit. in uulgatis libris male L. pro C. scriptum est. A senatu Syriae praepositus Dolobellam Laodiceae inclusum expugnauit; Velleius lib. II. Dio lib. XLVI. & Liuius in epitoma lib. CXXI. Eius acta post Caesaris necem, referuntur à Dione lib. XLVII. Bello Philippensi à M. Antonio superatus, Brutum quoque uictum existimans, se ipsum

ipsum interemit, siue ut alii malunt à seruo occisus est, & in Thaso sepultus: Dio in eod. libro.

PRIMVS tabellae denarius potest ad Q. CASSIVM referri, quem supra diximus Tribunum Plebis fuisse anno DCCIX. de cuius Auguratu, Pontificatuq. qui uasis & litui signis in denario impressis indicantur, nihil (quod sciam) apud scriptores reperitur. Secundus denarius potest ad legem Cassiam frumentariam pertinere, latam in ipso consulatu à C. Cassio Varo Cos. cum M. Terentio Varrone Lucullo anno DCLXX. cuius facit mentionem Asconius in III. Verri-
na. Eius fortasse filius L. Cassius à Caecio, cuius lib. IX. ad Atticum meminit Cicero, adoptatus: & Caecianus dictus, in patris memoriam denarium cum Cereris imagine, quae rei frumentariae praest, signavit: nisi fortè coloniã aliquam earum, quae à Caesare, aut Augusto deductae sunt, indicare Cassius voluit: nec enim placet ut ad Cereris signum referatur cum inscriptione EX FAMILIA CASSIA, cuius in lib. VII. Dionysius meminit; propterea quod damnato Sp. Cassio, eiusq. diruta domo dedicatum id signum fuit: nec verisimile est tantum familiae dedecus voluisse Cassium cufis ea nota denariis vulgare. Tertius tabellae denarius sine dubio respicit ad dedicationem eius aedis, quam Libero Liberaeq. bello Latino ab A. Postumio Dictatore votam Sp. Cassius dedicavit anno DCLX. consul iterum cum Postumo Cominio Aurunco II. ad quod illustrandum Cassiae gentis monumentum, L. Cassius denarium cum Liberi & Liberae imaginibus cufit; De huius aedis dedicatione meminit Dionysius Halicarnaseus li. VI. his uerbis, κάσιος δὲ ὁ ἕτερος τῶν ὑπάτων, ὁ καταλειφθεὶς ἐν τῇ Ῥώμῃ, τὸν τε νεὸν τῆς δημοτικῆς καὶ διουσίτου καὶ Κόρης ἐν τῇ μεταξὺ χρόνῳ καθιέρωσεν, δεῖται ἐπὶ τοῖς τοῦ μεγίστου ἱσποδρόμου τέμασι, ὑπὲρ αὐτῶν ἰδρυμένος τὰς ἀφίσεις ἐξεμάθη, μὲν αὐτὸν Αἴλιον ποσειδίῳ τοῦ δικτάτορος ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀνα-
θήσαν τοῖς θεοῖς, καὶ ὃν χρόνον ἐμαλλεν ἀγωνίζεσθαι πρὸς τὴν ἀσπίαν στρατῶν, τῆς τε βελίης μετὰ τὸ νικῆμα τὴν κατασκευὴν αὐτῶν

αὐτοῦ ἡμετέρας ἐκ τῶν λαφύρων ποίσησθε, πᾶσαν γὰρ τὴν ἐργασίαν λαβόντες τὴν συντέλειαν. hoc est, alter consul Cassius in Vrbe relictus, interim aedē Cereris & Liberi, Liberaeq. dedicavit, quae est in fine Circi Maximi super ipsos carceres sita, bello Latino ab A. Postumio Dictatore uota pro salute reip. & post uictoriam ex S.C. locata, absoluta ex manubiis his Cos. fuit. De C. CASSIO C.F. CELEBRE, qui Triumuir monetariae cudendae sub Augusto quartum aereum nummum, & quintum huius tabellae signavit, apud ueteres scriptores nihil me legisse memini.

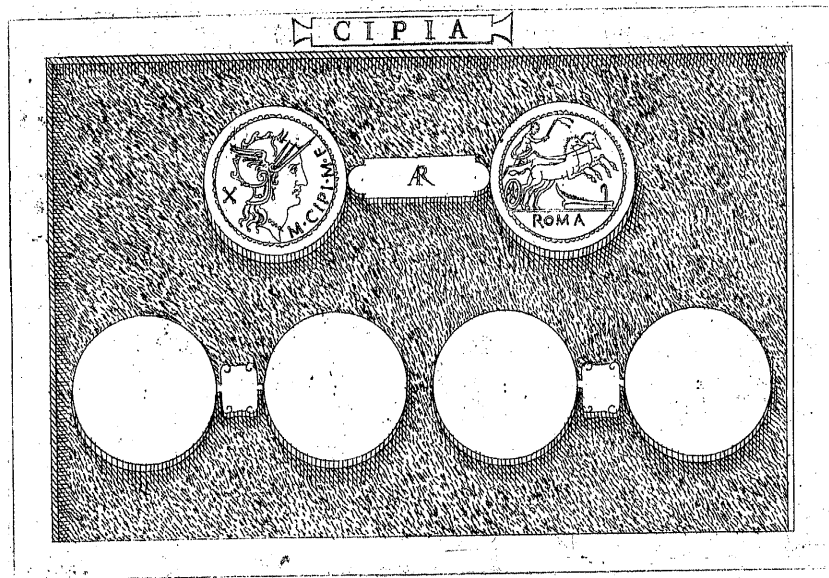

CESTIA gens fuit plebeia, ut ex antiqua inscriptione colligitur, cuius exemplum extat huiusmodi.

C. CESTIVS. L. F. POB. EPVLO. PR. TR. PL
VII. VIR. EPVLORVM
OPVS. APSOLVTVM. EX. TESTAMENTO. DIEBV8. CCCXXX
ARBITRATV
PONTI. P. F. CLA. MELAE. HEREDIS. ET. POTHIL

Cicero in oratione pro L. Flacco, & in lib. Philipp. III. (licet corruptè in uulgatis codicibus Caesetius legatur pro Cestius) & Appianus lib. IV. bel. ciuil. faciunt Cestii cuiusdam mentionem. C. autem CESTIVS, qui in ueteri inscriptione notatus est, potest is esse, cuius Tacitus meminit lib. V. Quia uerò L. F. in ea describitur, credi potest filius fuisse L. Cestii huius qui denarium cufit: ad cuius indicandam Praeturam sella Curulis in altera denarii parte adiecta est; quòd ea Praetores cum ius dicerent, uterentur. Varro lib. I. V. de uita Po. Ro. apud Nonium. P. Aelius, inquit, Paetus cum esset Praetor Vrbanus, & sedens in sella curuli ius diceret populo &c. Africae caput cum elephantum proboscide, quale in Q. Caecilii Metelli Pii Scipionis denario signatum

gnatum est, quò pertineat, quia L. Cestii huius mentio apud scriptores non extat, diuinare non possum.

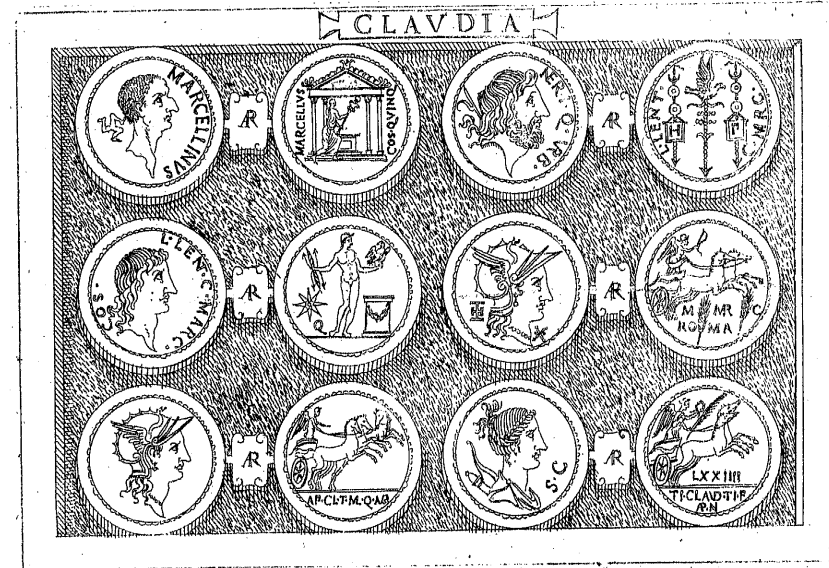

CIPIAE gentis nullus (quod sciam) ueterum scriptorum facit mentionem; ego uero opinor eandem esse cum Cispia, quae sine s. littera. antiquo scribendi more in antiquis quoque lapidibus aliquando reperitur,

M. CISPIVS	C. CISPIVS. A. F. SCAPT	CIPIA. P. F. SECVNDA.
M. L. EYRYPON	SEVERVS. FLORENTIA	FIERLISSIT
M. CISPIVS. M. M. L.	MILES. COH. III. PR. VIX.	LOCVS. IN. FR. P. XX
ROMANVS. V. A. XV. PIE	ANN. XLIII. MILITAVIT	IN. AGR. P. XXV
CISPIA. M. M. BVSCA	ANN. XVII.	
M. CISPIVS. FELICIO.		

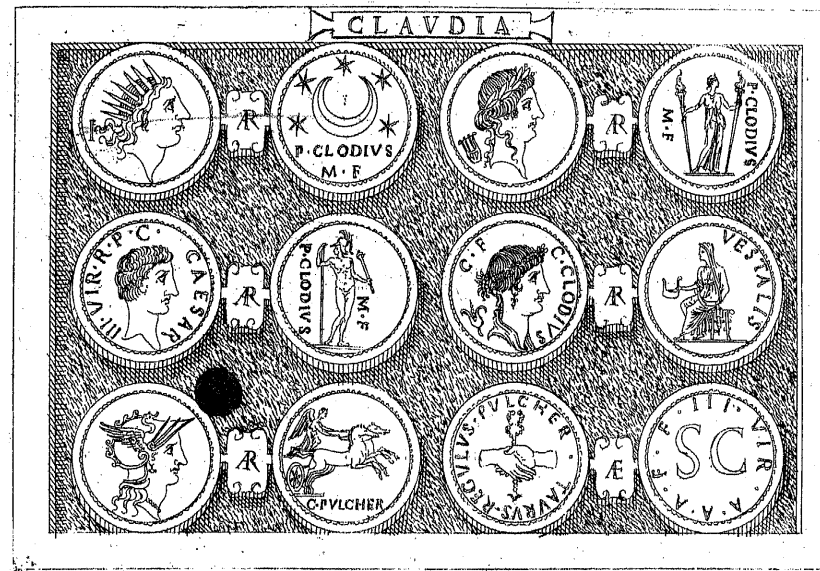
Si autem coniecturae aliquis locus sit, liceatq. Ciceronis locum in oratione post reditum in senatu ex antiqui libri scriptura emendatum explicare, opinor hunc esse M. Cipium, qui à Cicerone in oratione pro P. Sextio M. Cispus Tr. Pl. nominatur. id ut opiner, multis rationibus adducor: primum, quòd Cispiam familiam eandem esse cum Cipia supra demonstravi: deinde, quòd in oratione post reditum in senatu, hic idem Trib. plebis, qui in manuscriptis est Mospius emendatur à Manutio M. Cispus, puriorq. lectio uideatur, si pro Mospius, totidem litteris, reponatur M. Cispus; quàm una addita littera, quae in manuscripto nō fit, M. Cispus corrigatur. Nec obstat quòd idem hic Trib. Plebis in oratione pro C. N. Plancio Crispus corruptè pro Cispus nominetur, quia Cipiam & Cispiam nominari hanc familiam in ueteribus lapidibus supra notauimus. ex quibus & ex iis, quae modo adduxi Ciceronis locis, satis constabit, eandem gentem plebeiam fuisse.

CLAV-

CLAVDIA gens familias habuit duas, patriciam vnam minorum gentium, ex qua fuerunt PVLCHRI; alteram plebeiam, quae clarior fuit, MARCELLORVM. Primus huius tabellae denarius pertinet ad M. MARCELLVM quinquies Consulē, qui anno DXXXI. kal. Mart. de Galleis Insubribus & Germaneis triumphauit, & spolia opima Ioui Feretrio rettulit, duce hostium Virдумaro ad Clastidium interfecto: quae tota res in altera denarii parte diligenter est expressa. Quintum consulatum Marcellus gessit cum T. Quinctio Crispino, anno DXLV: in quo quidem magistratu in proelio occisus est. De templo Iouis Feretrii, deque spoliis opimis eò relatis, ita multi meminerunt, ut nihil necesse sit in ea re narranda diutius immorari. videndus tamen Liuius lib. v. & Propertius lib. i. v. qui totam hanc de opimis spoliis historiam, multò quàm alii accuratius, attigerunt. Siciliae signum, tria crura, in hoc denario adiecta sunt, quia Marcellus de Syracusanis ex Sicilia Procos. in monte Albano secundum & tertium triumphum egit anno DXLII. ad quos maxime designandos triumphos, in tertio denario spicas expressas esse opinor: quo Siculi symbolo ad indicandam Insulae fertilitatem (quam plebis Romanae nutricem, & reip. cellam penariam appellat Cato) in eorum numismatibus vtuntur. Liuius lib. xxvi. de hoc Marcelli triumpho ita scribit. Pridie quam urbem iniret, in monte Albano triumphauit: inde ouans multam praese praedam in urbem intulit. cum simulacro captarum Syracusarum catapultae, balistaeque, & alia omnia instrumenta belli lata. Plutarchus etiam in Marcello, & Plinius in libro de viris illustribus eadem de hoc Marcelli triumpho tradunt. Denarius autem sine dubio à C. N. LENTVLO MARCELLINO cusus est; qui cum esset Claudia gente ex familia Marcellorum ortus, in Corneliam postea adoptatus, C. N. CORNELIVS LENTVLVS MARCELLINVS nominatus est. Marcellus Cicero

Cicero lib. v. in Verrem antiquissimos Siciliae patronos dicit. & in IV. CN. hunc Marcellinum Siciliae patronum appellat. praeterea Syracusis Marcella festa celebrari tradit in honorem Marcellorum; atque de C. MARCELLO, cuius est secundus & tertius denarius, ita fere scribit. Scit C. Marcellus & Cn. Lentulus Marcellinus, quorum fide atque praesidio Siculi maxime utuntur, quod omnino Marcellorum nomini tota illa prouincia adiuncta sit. Quem locum Asconius explicans, Marcellos, & Marcellinos gentiles dicit, & quare Siciliae patroni sint, docet. de L. LENTULO, & C. MARCELLO COS. ANNO DCCIIII. qui in secundo & tertio denario huius tabellae descripti sunt, facit mentionem Hirtius lib. VIII. de bello Gallico, cum inquit, aduersarios Caesaris gloriari, L. Lentulum & C. Marcellum consules creatos, qui omnem honorem & dignitatem Caesaris expoliarent. His consulibus, cum kal. Ian. in Q. Metelli Pii Scipionis sententiam. S. C. factum esset, ut ante certam diem Caesar exercitum dimitteret: si non faceret, eum aduersus Rempublicam facturum videri; eique S. C. M. Antonius & Q. Cassius intercessissent, Senatus negotium dedit, ut curarent, ne quid Respublicae detrimenti caperet; quod fortasse spectat Iouis Propugnatoris imago, & signa legionum in altera denariorum parte notata; suscepto scilicet ab optimatibus contra Caesarem bello ciuili. Quintus denarius potest referri ad Ap. Claudium P. Clodii Ciceronis inimici, fratrem, consulem anno DCXCIX. potest ad huius quoque patrem Ap. Claudium consulem anno DCLXXIV pertinere; Quaestorem autem Urbanum fuisse, quicumque is sit, ex denarii inscriptione apparet. Sextum denarium referendum arbitror ad Ti. Claudium Neronem, qui legatus Cn. Pompeii Magni bello Piratico fuit anno DCLXXXV. cuius meminit Appianus in Mithridatico, & Plutarchus in Pompeio. Qui quidem Claudius creditur nepos fuisse Ap. Claudii, qui Praetor anno DLVIII. à Lio uo describitur in lib. XXXIII.

P. CLODIVS M. F. qui in huius tabellae denariis primo, secundo, tertio, & sexto descriptus est, à nullo ueterum scriptorum, quos ego legerim, nominatur; cum tamen C. Caesaris I. I. uiri R. P. C. temporibus eudendae monetae eum praefuisse, ex tertii denarii inscriptione appareat. itaque nec Solis mihi, nec Lunae, Martisque simulacra in eius denariis expressa, quod pertineant, in tanta huius uiri ignoratione diuinare licet. Dianam uero, quod geminas faces manibus gestantem, ut est in secundo denario, antiqui finxerint, testimonio nobis est Callimachus in eo hymno, quem scripsit in Dianam, & Sophoclis uersus in Trachiniis,

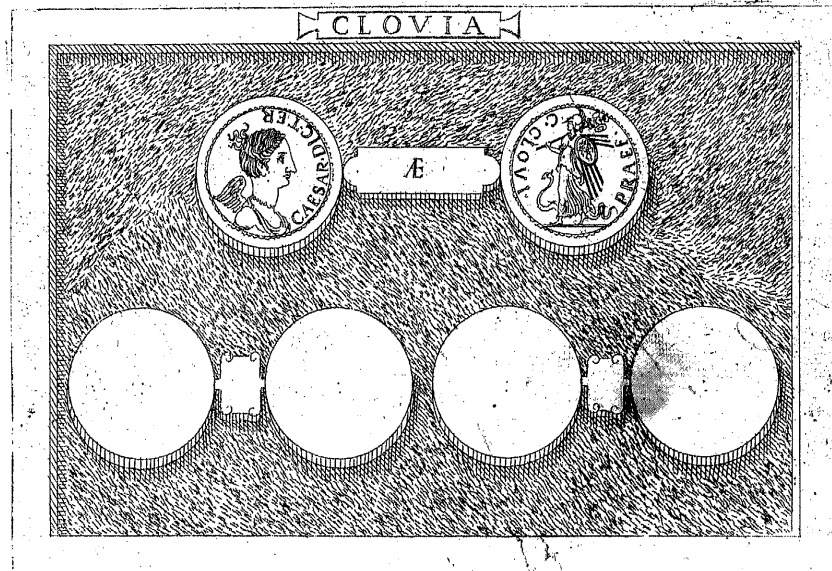
βοάτε τὰν ἀμόσπορον Ἀρτέμιιν

Ὀρτυρίαν, ἐλαφιβόλον, ἀμφοτέρων.

quos uersus declarans Graecus interpres, παρ' ὅσον (inquit) ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν δαδουχῆν. Quartus tabellae denarius & quintus spectant, ut arbitror, ad C. CLAUDIVM. C. F. PVLCHRVM, qui cum M. Perperna Cos. fuit anno DCXXXII. cuiusque consanguinea dicitur fuisse Claudia uirgo Vestalis, quae in altera quarti denarii parte aeternum ignem seruans expressa est; quamq. triumphantem patrem comitatam fuisse scribit Cicero in oratione pro M. Coelio, Suetonius in Tiberio, & Valerius Max. lib. v. cap. vi. cuius uerba sunt. Magna sunt haec uirilium pietatis opera, sed nescio an his omnibus ualentius, atque animosius Claudiae Vestalis uirginis factum; quae cum patrem suum triumphantem è cursu uiolenta Tr. Plebis manu detrahi animaduertisset, mira celeritate utrisque se interponendo amplissimam potestatem inimicitiis accensam depulit. igitur alterum triumphum pater in Capitolium, alterum filia in aedem Vestae duxit &c. triumphauit autem Appius Claudiae huius pater, anno DCX. de Salasseis ex Alpibus.

P. CLO-

F CLOVIA

CLOVIA gens, siue CLVVIA, & CLVIA (utroque enim modo in antiquis monumentis scripta reperitur, quemadmodum VOLTEIVS, pro VVLTEIVS, & VOLCANVS, pro VVLKANVS, & FLVIVS pro FLVVIVS) incertum patricia ne an plebeia fuerit, quamuis frequens eius extet mentio, cum apud scriptores, tum in veteribus inscriptionibus, quartam exempla sunt haec,

L. CLVIVS. L. L. AESCHINVS. FECIT. SIBI. ET

VXORI. ET. LIBERIS. ET. LIBERTIS

● CLVIA. L. L. FAVSTA. VIX. ANOS. XXXV

● L. CLVIVS. L. F. LVPERCVS. VIX. ANOS. II

VL. CLVIVS. L. F. MAXIMVS

VL. CLVIVS. L. L. MVSÆVS

et

MINERVÆ

SACR

C. CLVVIVS. C. F. OVÆ

PATERNVS

v. 3

Liuius lib. xli. Cluuium Saxulam Praetorem nominat anno DLXXX. C. autem CLVVIVM hunc, quem ex aerei nummi inscriptione vrbis praefectum, à Caesare tertium tunc Consule & Dictatore cum aliis octo, quorum facit mentionem Dio lib. xliii. institutum intelligimus, Puteolanum fuisse, coniecere possumus ex epistola lvi. lib. xlii. ad Thermum Pro Pr. cum qua conuenit antiqua inscriptio huiusmodi, quae Puteolis reperitur,

C. CLV-

C. CLVVIVS. M. F

III. VIR

IVRI. DIC. II. VIR. NOLÆ

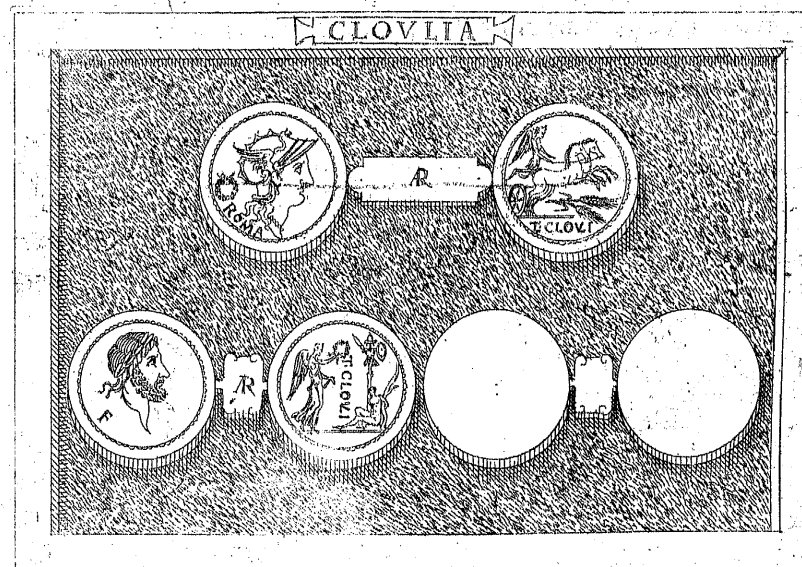
III. VIR. QVINQVENNAL

DE. SVO. FACIVND. COERAVIT

IDEM QVE. RESTITVIT

IOVI. O. M. SACR

Ad eundem hunc Cluuium, cum in Gallia Caesari operam nauaret, epistola sexta eiusdem libri Cicero scripsit: & in oratione pro Q. Roscio, equitem Romanum ornatissimum appellauit. Dio lib. lxi. tradit Augustum duos ex Senatoribus C. Cluuium & C. Furnium in Consularium numerum adscripsisse, quod Consules designati eum magistratum ab aliis praeventi non gefissent, καὶ ἐπεὶ τοὺς ὑπαλεικτότας (inquit) δύο ἀνδρας ἐκ τῶν βουλευόντων, Κλουυιονίτηα, καὶ φούρνιον γαίονος ἐγκάλεσεν. quod de C. hoc Cluuiio scripsisse Dionem credendum est, quem constat anno DCCXXIII. ex Kal. Nouembr. cum C. Furnio Consulem fuisse. M. autem CLVVIVM, qui in antiqua inscriptione C. CLVVII pater describitur, suspicari possumus eum esse, cuius meminit Cicero in ep. ii. lib. vi. ad Atticum.

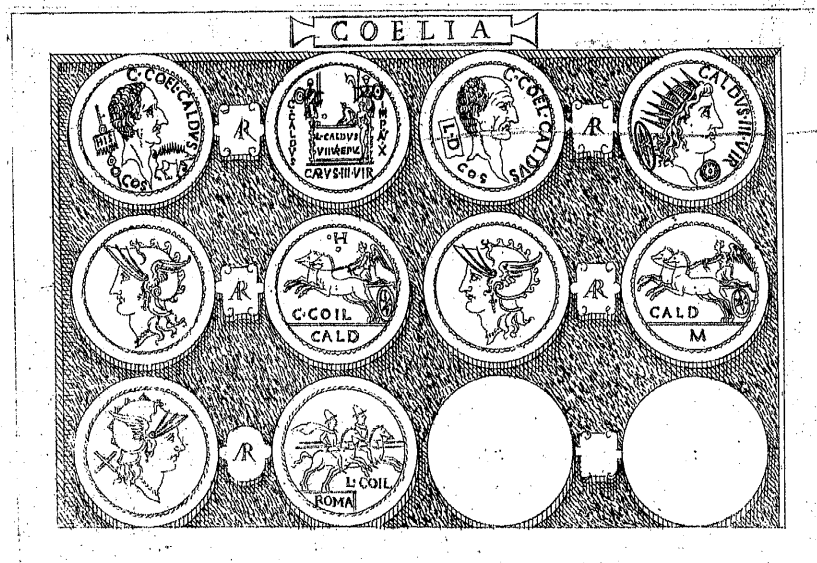
CLOVIA gentem siue CLOELIAM (eadem enim est) patriciam fuisse, intelligere possumus ex eo, quod scribit Liuius de Canulcio Tribuno plebis, qui cum legem promulgasset, vt Consul alter ex plebe crearetur, in quo patriciorum dignitas minuebatur, patres ne se inuitis lex perferretur, in eam sententiam iussit, cuius auctor fuisse C. Claudius dicitur, vt pro cōsulibus crearetur

E ij tres

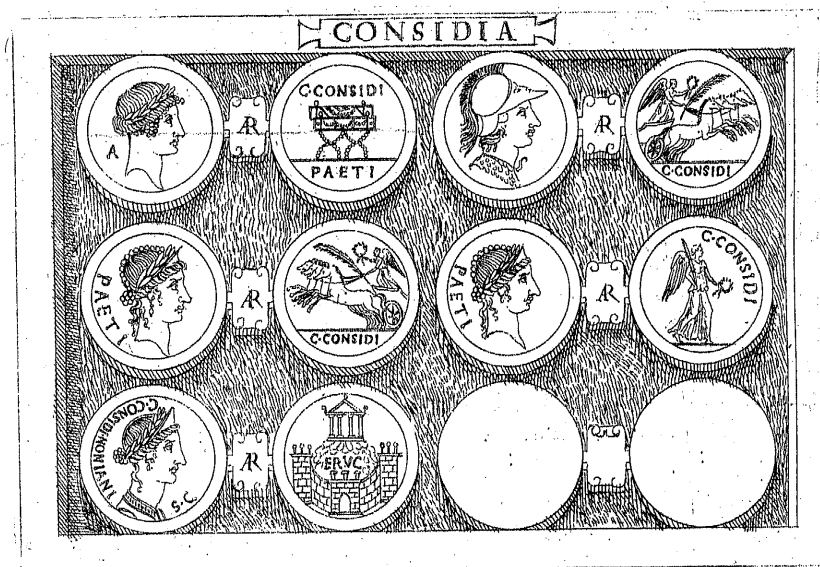
„ Romae imperavit, petiit à Caesare, ut aliquem cum quo de summa rerum tra-
 „ ctaret, mitteret Terracenam : & primum Maecenas, mox & Agrippa congres-
 „ si sunt : hiq. pepigerunt fidem confirmatissimam, & in vna castra conferre signa
 „ utrosque exercitus iusserunt. Eadem Livijs lib. cxxvii. de Cocceio refert,
 „ nulla Fonteii Capitonis facta mentione. possumus autē suspicari L. hunc Coc-
 „ ceium fratrem fuisse M. NERVAE, qui Antonii Legatus Pro Praetore (ut ego
 „ interpretor) Prouinciali, denarium cudit : cuius filius fuisse creditur M. Nerva
 „ Consul suffectus cum C. Vibio Rufino anno DCC LXXIII. de quo mentio
 „ extat in antiqua inscriptione ad radices Capitolii.

C. VIBIVS. C. F. RVFINVS. M. COCCEIVS. M. F. NERVA. COS. EX. S. C

COELIAE gentis plebeiae frequens est mentio apud Scriptores. Ex ea autē
 fuit CALDORVM familia, cuius reperiuntur argentei denarii in hac tabella
 notati, quos C. COELIVM CALDVM Ciceronis in Cilicia Procos. Quaestorem,
 qui L. F. C. N. in ultima epistola lib. II. describitur, in patris, auique me-
 moriam signasse opinor. C. COELIVS CALDVS, nouus homo (ut inquit Q.
 Cicero de petitione Consulatus) Consul fuit cum L. Domitio Ahenobarbo
 anno DCLIX. & in perduellionis iudicio tabellam dedit, cuius notae, ut ex se-
 cundo denario apparet, erant L. D. hoc est libero, & damno : quemadmodum
 legis Cassiae tabellariae. A. C. absolutionis, condemnationisque notas fuisse su-
 pra demonstraui. huius, ut puto, filius fuit L. COELIVS CALDVS, qui
 in quinto denario, & in primi altera parte notatus est. quem Septemuirum Epu-
 lonum fuisse constat cum ex ipsius denarii inscriptione, tum ex Iouis signo in
 lectulo discumbentis, quod à Caldo triumuiro eius filio ad patris indicandum
 sacerdotium in eo impressum est. Quod autem in epulo Iouis, quod in Capito-
 lio

lio Septemuirum Epulonum celebrabant, Iuppiter in lectulum, Iuno & Minerua
 in fellas ad coenam inuitarentur : docet Valerius Max. lib. II. cap. I. Feminac
 (inquit) cum uiris cubantibus sedentes coenabant, quae consuetudo ex homi-
 num conuictu ad diuina penetrauit : nam Iouis epulo ipse in lectulum, Iuno &
 Minerua in fellas ad coenam inuitabatur. De Septemuirum Epulonum uidendus
 Cicero in li. III. de oratore. De C. Coelio Caldo, qui Imp. Augur, Decemuir in
 denario his notis IMP. A. X. descriptus est, non memini me apud scriptores
 quicquam legisse ; possumus autem suspicari fratrem fuisse L. Caldi uiri Epu-
 lonum, patris Caldi uiri, quem Ciceronis Quaestorem fuisse diximus.

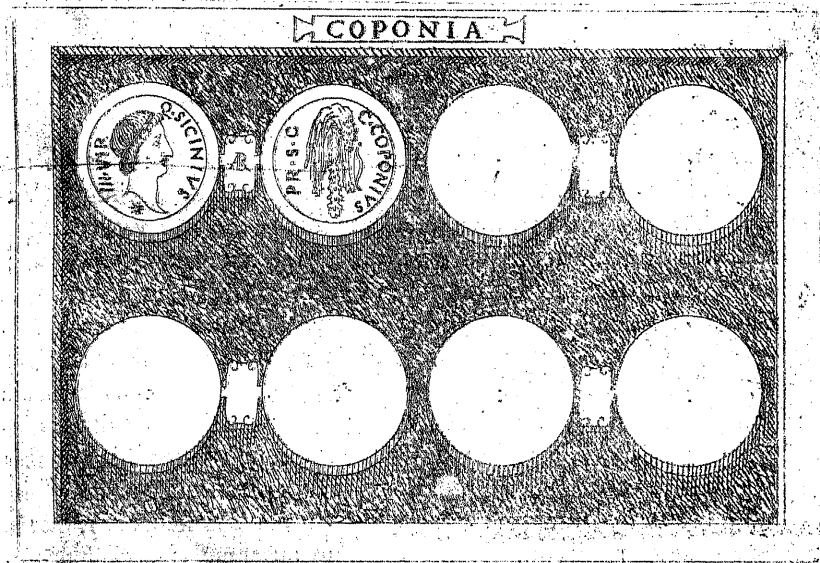

CONSIDIAE gentis plebeiae meminit Livijs lib. II. Dionysius lib. IX.
 Caesar lib. II. de bel. ciuili. Cicero lib. XII. ep. XXVI. ad Cornificium, & Va-
 lerius Max. lib. IV. cap. VIII. ex ea fuit C. CONSIDIVS PAETVS. & is, qui
 sextum tabellae denarium cudit, C. CONSIDIVS NONIANVS. Sed Paeti,
 nullus, quod sciam, ueterum scriptorum facit mentionem, cum tamen eum
 Praetorem uel Aedilem fuisse, aliisque honoribus functum esse, ex denariorū,
 quos percussit, notis conicere possumus. Asconius certē in Miloniana, Consi-
 dium quendam nominat, apud quem Quaestorem M. Saufeius lege Plautia de
 ui accusatus est subscriptione ea, quod loca occupasset, & cum telo fuisset ante-
 signanus operum Milonis in occidendo Clodio. Confidius autem hic potest is
 esse, qui Paetus in denariis cognominatur, quique cum parricidii Quaestor fuisset,
 fellam curulem in altera denarii parte signauit ; in qua scilicet ius dicere
 consueverunt Quaestores II, qui rerum capitalium quaerendarum causa crea-
 rentur. Idem, ut puto, designatur à Cicerone in oratione pro Q. Ligario his
 uerbis. Q. igitur Ligarius cum esset adhuc nulla belli suspicio Legatus in Afri-
 cam cum Proconsule C. Confidio profectus est, qua in legatione & ciuibus &
 fociis

„ focis ita se probavit, ut decedens Confidius prouincia, satisfacere hominibus „ non posset, si quenquam alium prouinciae praefecisset &c. **CONSIDII NO-** „ **NIANI** meminit idem Cicero in ep. XI. ad Tironem. vltiorem, inquit, Gal- „ liam Domitio, ceteriorem Confidio Noniano (his enim obtigerunt) se traditu- „ rum. ex quibus verbis Praetorem fuisse Confidium hunc intelligere possu- „ mus; qui quidem **CONSIDIVS** à Nonio quodam ut videretur adoptatus, ex ado- „ ptionis usitata formula **NONIANVS** est appellatus. Templū verò Veneris Ery- „ cinae, quod in altera parte Noniani denarii impressum est, scribit Liuius li. xxx. „ & x l. prope portam Collinam fuisse. de eo dixit Ouidius lib. I I I. faetorum.

*Templa frequentari Collinae proxima portae
Nunc decet, à Siculo nomina colle tenent.*

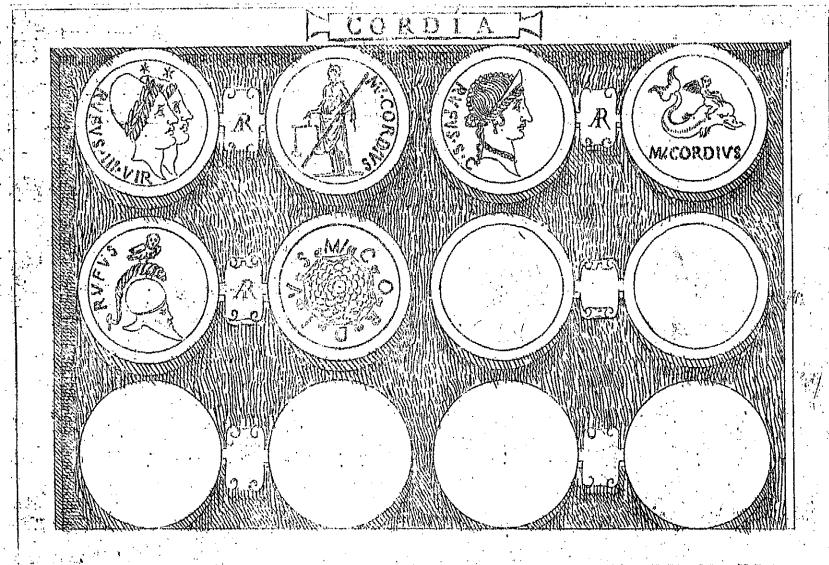
„ Strabo lib. vi. de hoc templo ita scribit, οἱ κείται δὲ καὶ ὁ Ἐρυξ λόφος ὑψηλός, ἱερὸν ἔχων Ἀφροδί- „ της τιμῶν διὰ τὸν ἱεροδούλον γυναικῶν πλῆρες τὸ παλαιόν, αἷς ἐνήθησαν κατ' εὐχὴν διτ' ἐκ τῆς Σικελίας καὶ „ ἔξωθεν πολλοί. νυνὶ δ' ὡς περ αὐτῆς ἡ καλοῖσιν αὐτὴν λειπτανδρεῖ, καὶ τὸ ἱερὸν καὶ τῶν ἱερῶν σωματίων ἐκλείπτει τὸ πλῆθος. ἀφί- „ θρυμα δ' ἐστὶ καὶ ἐν Ρώμῃ τῆς θεοῦ τῆς αὐτῆς τὸ ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς Κολλίνης, ἱερὸν Ἀφροδίτης Ἐρυκίτης λεγόμενον, ἔχον καὶ „ νεῶν καὶ σοῶν περικεκλιμένην ἀξιόλογον. hoc est, Eryx quoque collis excelsus habitatur, in „ quo Veneris templum locatum est, quod singulari ueneratione colitur, anti- „ quitus mulierum frequentia refertum illius ministerio dicatarum, quas & è Si- „ cilia, & externis ex regionibus multi locarāt. Hac uero tēpestate, sicut & ipsa co- „ lonia uiduata colonis est, sic & tēplum desolatū, & sanctarū hominū copia de- „ fecit. est & Romae ante portā Collinā deae huius aedificiū, quod Veneris Ery- „ cinae templum dicant, cui cum aede sacra insignis adiacet porticus &c.

COPONIA gens Tibure orta, & in ciuitatem Romanam adscita, plebeia „ ne an patricia fuerit, incertum. **T. Coponius**, qui primus ex ea gente ciuis Ro- „ manus

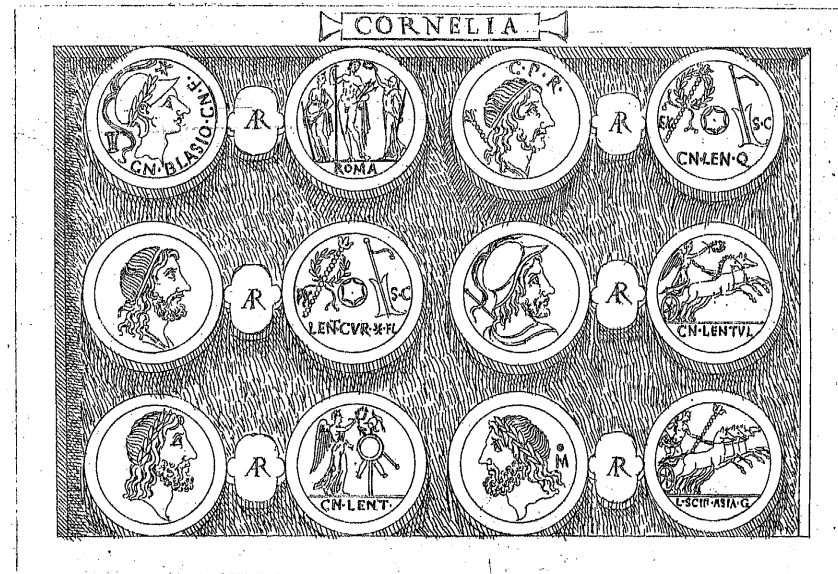
manus factus est, auus **C. huius COPONII** in argenteo denario descripti, no- „ minatur à Cicerone in oratione pro Cornelio Balbo, his verbis. Quomodo „ igitur **L. Cassinius Tiburs** pater huius equitis Romani optimi atque ornatif- „ fimi viri, damnato Coelio? quomodo autem ex eadem ciuitate **T. Coponius**, „ cuius item summa virtute, & dignitate, (nepotes **T. & C. Coponios** nostis) „ damnato **C. Massone**, cuius Romanus est factus? quia igitur **Coponii** è **Ti-** „ **bure** venerant, **Tiburque** erat **Herculi** sacrum, claua eius Dei cum **Leonina** „ pelle in altera denarii parte impressa est: erat enim **Tiburi** templum **Herculis**, „ cuius meminit **Suetonius** in **Augusto** cap. lxxii. **Tiburque** dicebatur **Hercu-** „ **leum**, vt scribit **Strabo** li. v. & **Martialis** lib. i. **Caesar** lib. i i i. de bel. ciuil. facit „ mentionem **Coponii** huius, qui **Dyrrhachii** classi **Rhodiae** praefuit, sed ma- „ lè **Quintus**, pro **Caius** in vulgatis libris praenominatur. **Cicero** de **Diuinat.** „ lib. i. scribit **C. Coponium** ad se venisse **Dyrrhachio**, cum **Praetorio** Imperio „ classi **Rhodiae** praefect, cum primis hominem prudentem atque doctum &c. „ **Cn. Pompeius Procos.** in ep. ad **C. Marcellum** & **L. Lentulum** Consules lib. „ viii. ad **Att.** Ego ad **P. Lupum** & **C. Coponium** Praetores misi, vt se uobis „ coniungerent, & militum quod haberent ad vos deducerent. Fuit autem Prae- „ tor **C. Coponius** anno dccciii. opinorque de eo intellexisse **Velleium** lib. i i. „ cum inquit. Haud absurde **Coponius**, vir Praetorius, grauiissimus pater, **Sili-** „ **focer**, cum recens transfuga multa ac nefanda **Plancus** absenti **Antonio** in **Sen-** „ **tu** obiiceret, multa inquit mehercule fecit **Antonius** pridie quam tur illum re- „ linqueres. Eiusdem, opinor, meminit **Appianus** in **Parthico**, his verbis, οὗτος „ ὁμοιος δὲ ῥωμαϊκῶν τοῖς φυλακασίν, ὡς ὑπῆκουσαν, ἐκίλευσε **Κοπονίω** πρὸς ἀρχόντι φράξεν, ἡ τιμῶν γέγονε μεγάλη „ **Κράσῳ** πρὸς παρθούς, hoc est, **Egnatius** circa mediam noctem ad **Carras** peruenit, „ cumq. latine inelamasset custodes moenium, iussit eos dicere **Coponio** praefe- „ cto praesidii, magno proelio **Crassum** cum **Parthis** dimicasse &c. & in lib. r r i „ bel. ciuil. mentionem facit **Coponii** huius, proscripti ab **Antonio**, & vxoris im- „ pudico amplexu seruati. Fuit **C. Coponius**, vt creditur, filius **M. Coponii** „ eius, quem **Q. Scaeuola** apud **Centumuiros** defendit, contradicente **L. Crasso** „ pro **M. Curio**. anno dclxi. vt est apud **Ciceronem** lib. i. & i i. de orat. & in „ oratione pro **Caecina**. **Plin.** lib. xxv. cap. x i i. **Q. Coponium** quendam nomi- „ nat, qui ambitus damnatus est, vini quoddam amphoram dedisset dono ei, cuius „ suffragii lati o erat &c.

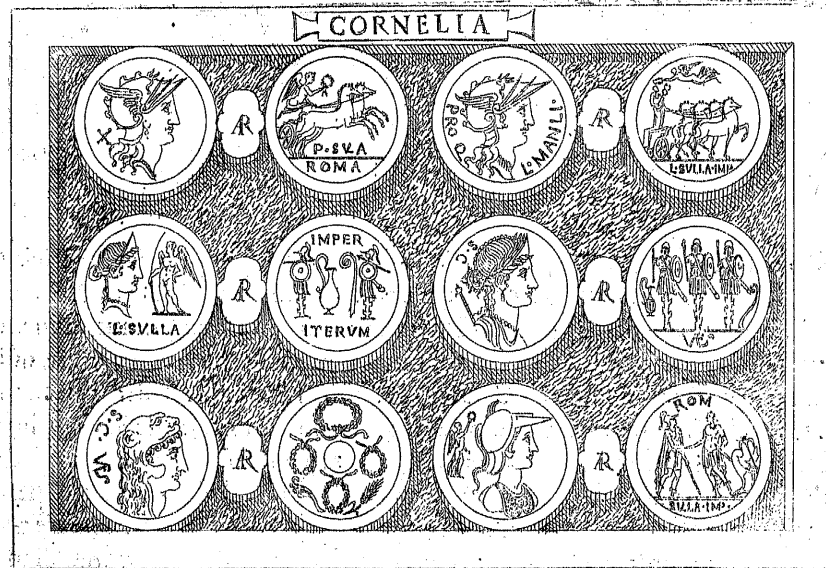
CORDIAE gentis (nisi pro **C**ADIVS RVFVS apud Tacitum lib. XII. vt aliquibus placet scribatur **C**ORDIVS RVFVS) praeter vnum Ciceronem, haud scio an alius veterum scriptorum, faciat mentionem. is enim lib. IV. in Verrem, **L. CORDIVM** nominat honestum hominem, qui testimonium in Verrem dixit: quò vero pertineat Amor delphino insidens, Mineruae aegis, galea, & noctua, quae in huius tabellae denariis, impressa sunt, difficile est coniecere; in tanto de **C**ORDIO ipso, qui denarios percussit, Historicorum silentio; nisi forte Cupidinis signum ad Iuliae familiae originem, à Venere è mari orta ductam, in Caesaris gratiam impressum à Cordio fuit.

CORNELIA

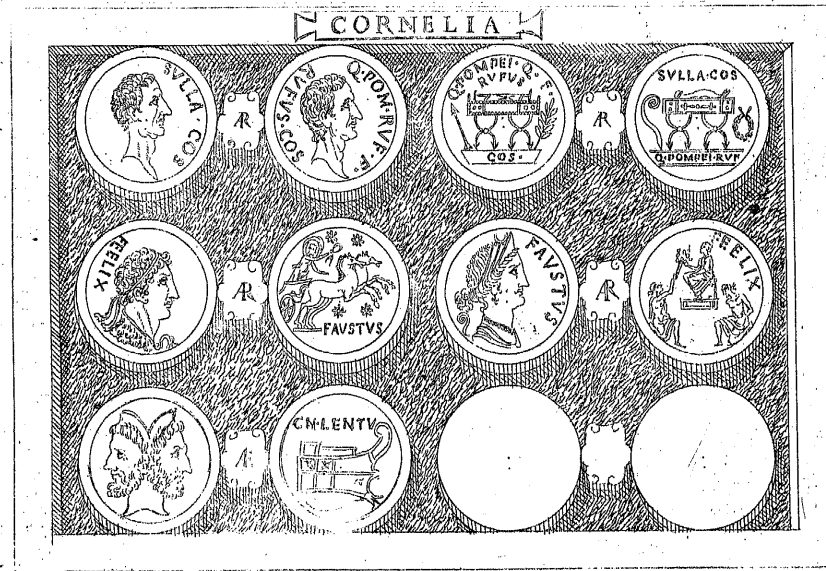
CORNELIA gens in patricias diuisa fuit familias, & plebeias. patriciae **BLASIONES**, **LENTVLI**, **SCIPIONES**, **CINNAE**, **SISENNAE**, & **SULLAE** in argenteis denariis, quos ipsi vidimus, reperiuntur. ac primus quidem huius tabellae, pertinet ad **Cn. CORNELIVM Cn. F. L. N. BLASIONEM**, qui anno **CDXCVI**. Consul fuit cum **C. Atilio Regulo**; signatus vt videtur ab eo in **Cn. Cornelii L. F.** patris sui memoriam, qui anno **CDLXXXIII**. de Sassinatibus siue Sarsinatibus Umbriae populis triumphauit: cuius uictoriae monumentum in altera denarii parte expressum est. secundus & tertius denarius, ad quae pertineant, in certum est, cum multi ex Lentulorum familia **Cn.** praenomine usi sint: illud certe constat, quicumque is fuerit, Quaestorem, & denariorum flandorum curatorem fuisse. Ita enim, ut ex huius denarii inscriptione colligitur, ante institutum **III** uirorum monetalium officium, dicebantur **II**, qui eudendae monetae praeficiebantur. **III** uiri uero auro, argento, aere flando feriundo, Ciceronis ut opinor tempore, uel paulo ante, creati sunt: unde coniecere possumus, duos hos denarios uel ad eum **Cn. LENTVLM** spectare, qui Consul fuit cum **L. Mummio** anno **D CVII**. uel ad alium eo antiquiorem. de Genio populi Romani, cuius imago in his denariis cum inscriptione. **G. P. R.** expressa est, ita scribit Dio lib. **L.** *Καὶ βύβας ἄρῳτον μὲν ἐς τὸν τοῦ ὁμοῖας ναοῦ, ἔπειτα δὲ ἐς τοὺς ἄλλους ἐν ἑπιπέδῳ ἀγίῳ, τὰτους ἐπέπλετο. καὶ τέλος ἐπειδὴ πάλαι ἔχεν ἀπικαλίελο, ἐπὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Γένιου τοῦ δήμου ἰδρύθη, καὶ οὗτε ἐδωκ, οὗτε ἐξάνεση, ἄρῳ δὲ πάλαι.* hoc est, Bubo in templum primum Concordiae, deinde in reliqua etiam ferè omnia, quae sanctissima habebantur delubra, deuolauit: ac cum undique exigeretur, in aede Genii populi confedit, ac neque captus est, & tardè omnino auolauit. quartus tabellae denarius, & quintus item uictoriatu, possunt ad eum **LENTVLM** pertinere qui Procos. ex Hispania Citeriore ouans urbem ingressus est, de quo ita Liuius scribit. **Cn. Cornelius Lentulus**, qui

” qui Citeriorem Hispaniam obtinuerat, cum ex S. C. ouans Urbem esset ingressus, tulit prae se auri mille & quingenta pondo. Sextus denarius sine dubio spectat ad L. CORNELIVM SCIPIONEM P. Africani fratrem, qui bellum in Asia contra Antiochum gessit, quo superato Asiaticus est appellatus: de eo ita scribit Cicero pro C. Rabirio. L. uero Scipionis qui bellum in Asia gessit, Antiochumq. deuicit, non solum cum chlamyde, sed etiam cum crepidis in Capitolio statuas uidetis. quia uero in omnibus ferè huic similibus denariis nulla extat in ASIA G. cognomine interpunctionis nota, existimat Antonius Augustinus pro Asiatico Asiagerem Graeca uoce primum in Graecia L. Scipionem dictum fuisse: eiusq. cognominis extare affirmat vestigia in ueteribus libris Liuit, & in carmine quodam Sidonii Apollinaris.

” PRIMVS huius tabellae denarius pertinet (ut opinor, ad P. SULLAM, Sullae Felicis Dictatoris fratris filium, qui cū L. Autronio Pacto Consul designatus anno DCLXXX à L. Torquato ambitus accusatus damnatusq., defensus est à Cicero in ea oratione, quae pro P. Sulla circumfertur, in omnibus autem (quos ego uiderim huic similes) denariis, SULLA unico L. scriptum est, ea scribendi ratione, quam antiquissimam fuisse tradit Quintilianus his uerbis in li. i. Semiuocales non geminare usitatissimi moris diu fuit. Itaque LYCVLVVS, pro LYCVLLVS, & CINNA pro CINNA in ueteribus monumentis notatum reperitur. Secundus denarius sine dubio Sullae Dictatoris triumphum designat de rege Mithridate, cuius meminerunt cum alii multi, tum Cicero in oratione pro lege Manilia. Sullani autem Imperatorem appellatum fuisse, & ipsa denarii inscriptio docet, & Plutarchus in eius uita scriptum reliquit. Tertius denarius spectat, ut opinor, ad Sullae cognomen, quod eius familia à Sibylla traxisse dicitur, cuius libris interpretandis unus maiorum xuir sacris faciendis praefuerit:

fuerit: ab eo enim munere Sibylla primū, postea Sulla dictus est: itaq. in altera denarii parte Sibylla ipsa impressa est, & is, qui responsum ab Apolline petens, palmae ramum de more manibus gestat. De duobus uero Sullae trophaeis in eodem denario signatis facit mentionem Plutarchus in eius uita, & in libro de Fortuna Romanorum. Quartum denarium à Fausto Sullae filio signatum esse, ex nota, quae in ipso denario impressa est, intelligere possumus: Pertinent autem tria trophaea ad Sullae signum, cuius meminit Plutarchus, & Dio lib. XLII, his uerbis, ἐνεβλήθη δὲ ἐν αὐτῷ τρέπαια τρία, ὡσπερ καὶ ἐν τῷ τοῦ Σύλλου; hoc est, tria uerò in eo trophaea, quemadmodum in Sullae signo sculpta erant. Lituus & uas ad indicandum Fausti Pontificatum, Auguratumque apposita sunt: sed de Pontificatu, nulla apud historicos mentio, quod sciam, reperitur; de Auguratu uerò, ita scribit Dio lib. XLIX. ὁ Σπινθήρ ὁ ὕπατος ἐπίθυμῆσας Κορηλίον Σπινθήρα Ἰουχὸν ἐς τοὺς οἰανιστὰς ἐσαγαγεῖν, ἕπειτ' ἐπειθὴ ὁ φαῖστος ὁ τοῦ Σύλλου παῖς ἐκ τοῦ Κορηλίου φύλου ἀνπροσέβραστο, ἐξέπεισεν αὐτὸν ἐς τὸ Μαλλίου Ἰορκουάτου γένος. hoc est, Spintther autem Consul filium suum Cornelium Spinttherem inter Augures referre cupiens, cum in eum ordinem iam ante Faustum Sullae filium, qui ex gente itidem Cornelia erat, adscriptum uideret, filium in Manlii Torquati genus adoptandum dedit &c. Quintus denarius ab eodem Fausto in patris memoriam, ut uidetur, signatus est: quatuor enim coronas, quae in altera eius parte notatae sunt, indicare arbitror quatuor Sullae triumphos ex Graecia, Asia, Ponto, & rege Mithridate. Sextus denarius spectat, ut opinor, ad ea, quae de Sulla scribit Appianus lib. i. bel. ciuil. καὶ οὐδενὸς ἤπλον, inquit, ἔτι τοὺς ἐξελεθόντας ἐκ Ρώμης ὑπὸ Κίττου, καταφυγόντας ἐς αὐτὸν ὑπερέβαλο ἀπορροδῆναι, καὶ ἐπικουφίζεταὶ συμφορὰς αὐταῖς. Maior autem nobilitatis pars, quae Romae imagine designatur, à Cinna turbulento illo tempore eiecta, fugataque, ad Sullam in transmarinis tunc partibus bellum gerentem, auxilium petens confugit: quae ab ipso perhumaniter excepta, suscepto contra Cinnae factionem bello, acriter defensa est; Cicero pro lege Manilia; propterea quòd (inquit) ab eo bello Sullam in Italiam Resp. Murenam Sulla reuocauit.

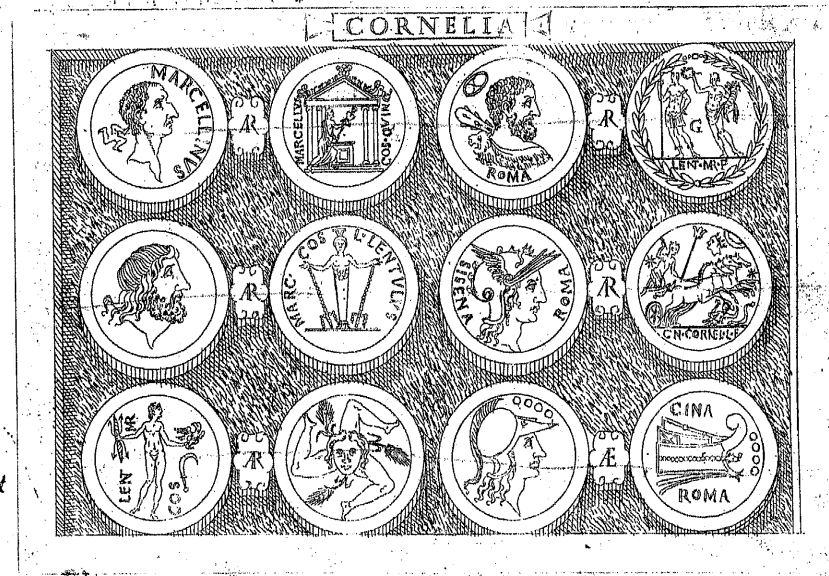

L. CORNELIVS SVLLA, cuius effigies in huius tabellae primo denario à Fausto eius filio, ut opinor, signata est, primum Consulatum gessit cum Q. Pompeio Rufo generi patre, anno DCXLV. Eiusdem Praetura Urbana, cuius meminit Plutarchus, in secundo denario notata est, adiecta in eo curuli sella, in qua Praetores ius dicere soliti erant. De Q. autem Pompeii Consulatu, & Praetura, in Pompeia familia suo loco dicitur. Tertius denarius ab eodem Fausto in Sullae patris memoriam cufus uidetur, qui & ipse paterno cognomine Felix dictus est: Sullam enim scribit Appianus l. i. & Plutarchus in eius uita, Felicem se appellasse: quod quidem cognomen cum in aliis ueteribus inscriptionibus usurpauit; tum in ea basi, quae ex lapide tiburtino in Quirinali nuper reperta est.

L. CORNELIO. L. F.
SVLLAE. FELICI
DICTATORI
VICVS. LACI. FVND

In altera autem denarii parte Iugurtha, qui uinctis post tergum manibus à Boccho rege Sullae in solio sedenti traditur signatus est; quam quidem traditionem in anulo Sullam expressisse scribit Plutarchus in eius uita, & in Mario; item Plinius lib. xxxvii. cap. i. Sulla, inquit, Dictator traditione Iugurthae semper signauit. & Valerius Max. lib. viii. cap. xv. L. autem Sulla, inquit, etsi ad neminem scriptorum animum direxit, tamen Iugurtha à Boccho rege ad Marium perducto, totam sibi laudem cupide asseruit, ut anulo quo signatorio utebatur, scalptra illa traditionem haberet. Quartus tabellae denarius nihil

nihil habet notatu magnopere dignum; nisi quòd in eo, Fausti Sullae filii imago expressa est cum lituo Auguratus insigni, de quo supra meminimus. Lunae autem imaginem in hoc & in superiori denario impressam poterit quispiam suspicari pertinere ad ea, quae scribit Plutarchus, dormienti scilicet Sullae uisam esse deam, siue Luna illa fuerit, siue Minerua, seu Bellona &c.

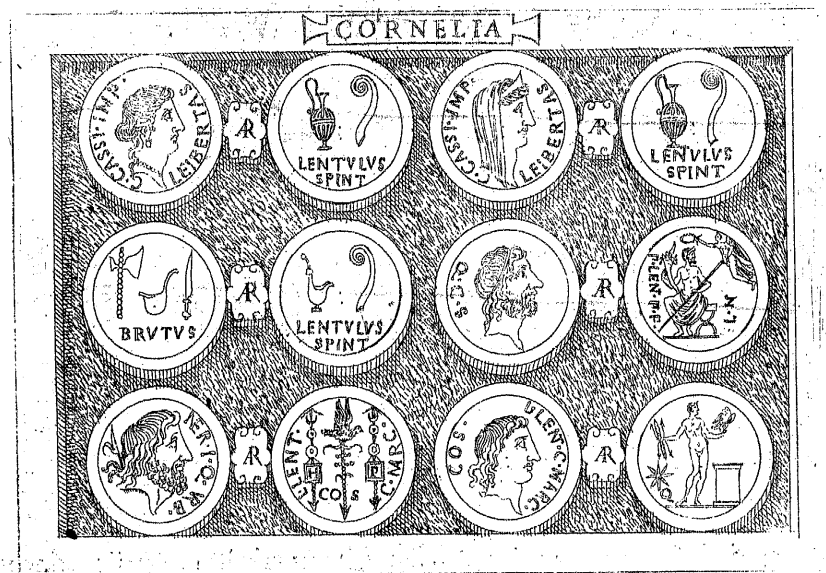

Tengo otra comoda De Platon et las que fueron de mi Abuelo

PRIMVS, secundus, tertius, & quintus huius tabellae denarii pertinent ad C. N. CORNELIVM LENTVLM MARCELLINVM, qui anno DCXCVII. consul fuit cum L. Marcio Philippo: quique cum ex Claudiae gentis Marcellorum familia ortus esset, adoptatus in Corneliam, C. N. Lentulus Marcellinus dictus est. Marcellini uerò, ut scribit Paedianus, quia à M. Marcello originem ducunt, qui Syracusas cepit, nec tamen deleuit, Siciliae patroni fuerunt: ad quam rem indicandam, spica, tria crura, & messoria falx, Siciliae Symbola, in Claudiae gentis denariis signata reperiuntur. Hic ipse C. N. Lentulus Marcellinus Siciliae patronus appellatur à Cicerone lib. iii. in Ver. effigies autè in primo tabellae denario impressa, Marcellini huius non est, sed M. Marcelli eius, qui Syracusas cepit, à quo ducit originem Marcellinus. Secundus denarius potest credi ab eius filio signatus; sed quòd pertineat caput Herculis, & Dianae Ephesiae signum in altera denarii parte impressum, mihi quidè obscurum est. Quartus tabellae denarius cufus fuit à C. N. Cornelio Sisenna, filio, ut opinor, L. Sisenae, qui historias scripsit; atq; is est fortasse C. N. Cornelius, cuius acta in insula Creta, ubi etiam obiit, scribit Dio lib. xxxvi. L. autè Sisenae eius pater, Praetor inter ciues & peregrinos M. Lepido Q. Catulo Consulibus, ut ex aenea tabella, quae apud me est, colligitur. historiarum libros xxxi conscripsit, cuius fragmenta ex Agellio, Nonio, Macrobio, & Prisciano collegit Antonius Augustinus. SISENA autem unico N in hoc denario scriptum

G ii est

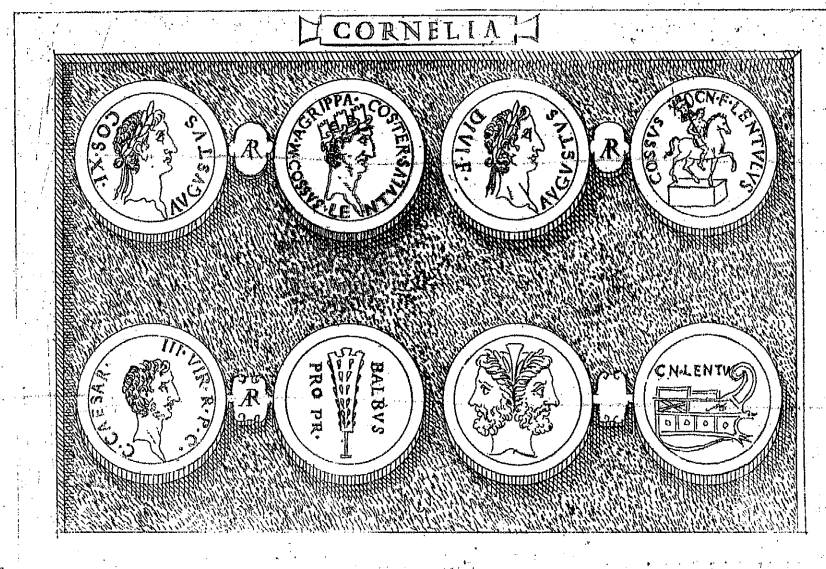
est eadem ratione, qua supra S V L A & L V C V L V S, notatum esse in veteribus monumentis admonuimus; quod scilicet (ut inquit Quintilianus) semiuocales non geminare uisitatissimi moris fuerit. huius quoque tabellae sextus aereus nummus C I N A habet pro C I N N A: quæ ego nummum existimo pertinere uel ad L. Cinnam, qui quater Consul fuit, uel ad eius nepotem C N. Cornelium L. F. L. N. Cinnam Magnum, qui consul fuit cum L. Valerio Messalla Voluso anno D C C L V I I.

PRIORES quatuor huius tabellae denarii à P. CORNELIO LENTULO SPINTHERE, ad quem Cicero primum librum scripsit epistolarum, uel ab eius filio, qui Augur & ipse fuit, signati sunt. magis autem placet ut ad Spinterem patrem referantur; propterea quod Libertatis imaginem, & Cassii, Brütique nomina habent inscripta Caesaris interfectorum; inter quos numerari uolebat Lentulus, cum non fuisset; ut scribit Appianus lib. vi. bel. ciuili. De Lentuli patris Pontificatu meminit Caesar lib. i. de bello ciuili; de filii uerò Auguratu, Dio lib. xxxix. Horum autem sacerdotiorum alterum lituo; alterum uase, aliisque insignibus significatur. P. hic Lentulus in Consulatu; quem gessit cum Q. Caecilio Metello Nepote (quo quidè anno Cicero ab exilio reuocatus est) P. F. in Fastis describitur: ex denario autem Lucil quoque nepotè fuisse cognoscimus: quod ab aliis omissum est, qui denarium fortasse integrum non habuerunt. Eiusdem Quaestura ex eodem denario colligitur: sed cuius in Hispania Quaestor fuerit, ignoratur. cognomen autem Spinteris ab histrione, cui erat simillimus, accepisse Valerius Max. & Plinius scribunt. Quintus & sextus denarius spectant ad L. CORNELIVM P. F. Flaminem Martialem, qui ultimo anno libertatis reip. & urbis cõditae D C C L I I I. consul fuit cù C. Marcello: qui quidè Consulatus ipsa denariorum inscriptione indicatur. Ad

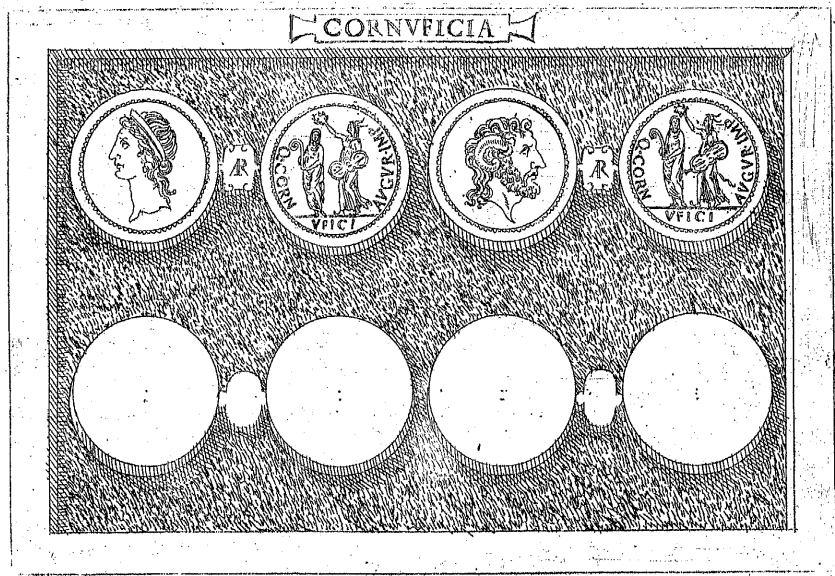
corum

corum autem denariorum intelligentiam, quae pertinere uisa sunt, in Claudia Marcellorum familia supra protulimus.

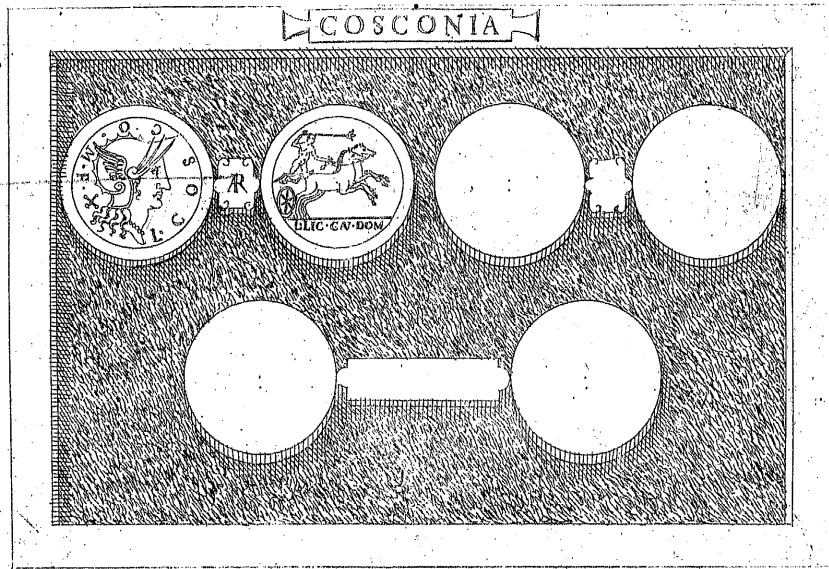
COSSVS CORNELIVS C N. F. LENTVLVS, qui in duobus primis huius tabellae denariis descriptus est, consul fuit cù L. Calpurnio Pisone anno D C C L I I. Legatus Augusti anno D C C L I X, triumphalia ornamenta accepit de Isauris ex Cilicia; à quibus deuictis Isauricus postea appellatus est. Equestris statua, quae in altera parte secundi denarii impressa est, ad Augustum pertinet, cuius auspiciis eam uictoriam Cossus adeptus fuerat. De corona autem nauali M. Agrippae dicitur in familia Vipsania. Tertius tabellae denarius pertinet ad L. CORNELIVM BALBVM, qui cum P. Canidio Crasso consul suffectus fuit anno D C C X I I I; cuius in uita Attici meminit Cornelius Nepos. Huius, ut opinor, pater fuit L. Cornelius Balbus Gaditanus; de quo facit mentionem Strabo lib. iii. quique à C N. Pompeio ciuitatem Romanam accepit: de qua postea periclitatus, à Cicerone defensus est. Quia uerò Gadibus, unde traxit originem, templum erat Hercules, ut in eodem libro scribit Strabo, & Pomponius Mela cap. vi, non ab re Balbus, eius Dei clauam in altera denarii parte signauit. Quartus nummus & quintus, cum multi ex Lentulis C N. praenomine usi sint, ad quem pertineant, haud facile dixerim: possunt tamen ad C N. Lentulum L. F. referri Flaminem Martialem, qui consul fuit cum M. Valerio Messalla anno D C C L, de quo meminit Cicero de Aruspicum responsis. Sextus aereus nummus ad P. Cornelium Blasionem pertinet, ut opinor, qui Praetor fuit anno D L I X, P. Scipione Africano II. & T. Sempronio Longo cos. In manuscriptis autem Liuii codicibus rectè P. praenominatur, cum in uulgatis scripturis libri xxxiv. malè legatur Caius.

G iij CORN-

CORNUFICIAE gentis plebeiae scriptores multi meminerunt; ex ea fuit Q. CORNUFICIUS, AVGV, IMP. Ciceronis in Consulatu competitor, & in Augurato collega, ut ex epistolis xvii. xviii. xx. xxii. libri ad eum scriptis, intelligimus. Quia uero Cornuficius Africae prouinciae, ex qua fuit appellatus Imperator, praerat, Iouis Ammonis, qui in Africa colebatur imaginem in uno, Cereris autem in altero denario, ob prouinciae fertilitatem, impressit. Q. Cornuficii meminit Liuius in epitoma lib. xxi. his uerbis, Q. Cornuficium in Africa Cassianarum partium ducem T. Sextius uicit. & Dio lib. xlviii. *και μετα τουτο τας τε συρακουσας, και άλλας τινας πόλεις υπηγυγelo, και τραλιώτας τε απ' αυτων, πλεουσας και κδιντας Κορνυφικιος εν τῆς Αφρικῆς επαρχίαν.* hoc est, Dein Syracusas, & alias nonnullas vrbes subegit, ac milites ab iis accepit mittente etiam ei milites ex Africa Q. Cornuficio; apud Dionem in lib. xl. & in aliis libris Κορνυφικιος, ut in argenteis denariis scriptum reperitur, non Κορνυφίσιος. Appianus lib. i. facit Cornuficii huius Africae praefecti mentionem his uerbis: *μακεδονειδ' εν λιβύης από τριών τῶν υπό Σέξσιον δύο τέλη, και το τρίτον ἐκάλει Κορνυφικίη παραδοθῆναι τῆς ἐτέρας ἄρχοντι λιβύης.* & paulo post. *ἦεν λιβύην παρὸς Κορνυφικίον.* & libro iv. *ἀμφὶ τῆς λιβύης Κορνυφικίου παρὸς Σέξσιον.* ex epistolis quoq; Ciceronis xxi. xxvi. & xxvii. lib. xii. Cornuficium Africae praefuisse colligere possumus. Huius frater potuit esse L. Cornuficius L. F. is, qui consul cū Sex. Pompeio Sex. filio fuit anno dcccvii. De simulacro Iunonis Sospitae, uel ut est in numismate Antonini Pii, S I S P I T A E, quod fingebatur, ut scribit Cicero, cum pelle caprina, hasta, scutulo, & calceolis repandis, cuiusmodi in his denariis Augurem coronas expressum est, dicitur infra in denario Proclii. sed cur Augur ab ea coronetur, nondum quicquā reperire potui, quod magno pere placeat, nisi fortē Cornuficiam gentem ex Lanuuiio profectam fuisse, ubi Sospita Iuno colebatur, atque id indicasse Cornuficium uelimus.

Cosco-

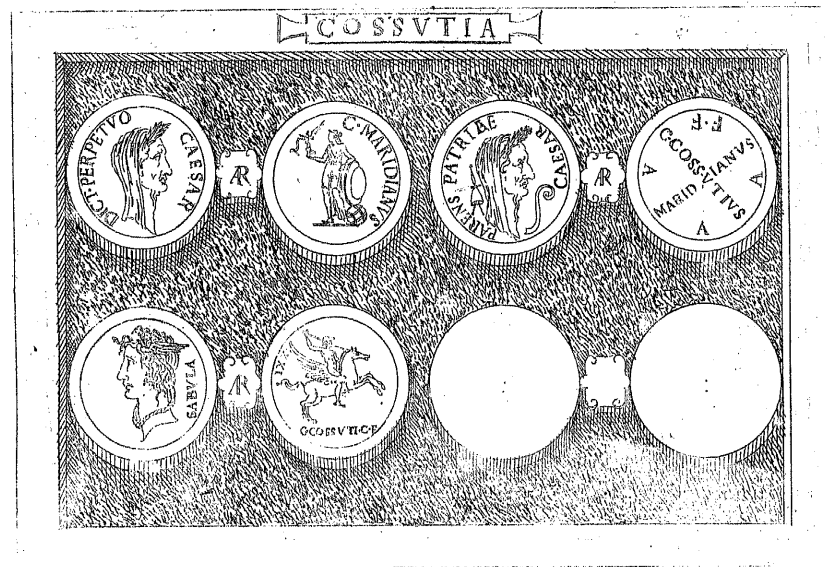

COSCONIA gens, incertum est, patricia ne, an plebeia fuerit. eius quidem mētio extat in antiqua inscriptione, in qua M. Cosconius Epicurus nominatur,

M. COSCONI. EPICVRI. FILII. PISSIMI
 QVI. VIX. AN. XIX. M. III. D. XXII
 CANTONICVS. ET. PIA. PARENTES. FECERVNT

Liuius lib. xxx meminit M. Cosconii Tribuni militum; qui credi potest pater fuisse L. COSCONII huius, qui in argenteo denario M. F. descriptus est. Cicero in oratione pro P. SVLLA facit mentionem C. Cosconii Praetoris anno, quo ipse Consul fuit, & xx uiri Caesare & Bibulo Cos. ad diuidendum plebi agrum Campanum lege Iulia: quo mortuo in eius locum ipse inuitatus est, ut scribit ad Atticum epistola xix lib. ii. huius extat mentio apud Appianum lib. i. bell. ciuil. in Bruto etiam C. Cosconius quidam Calidianus nominatur à Cicerone; cuius meminit, ut opinor, Valerius Max. lib. v. cap. i. Liuius quoque in epitoma lib. lxxvi. Cosconii eius qui Samnites uicit, facit mentionem.

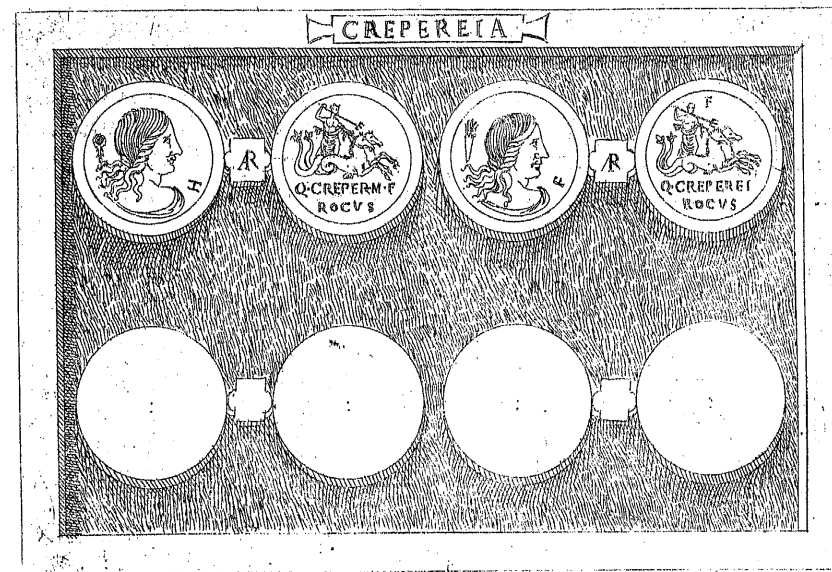
Cosco-

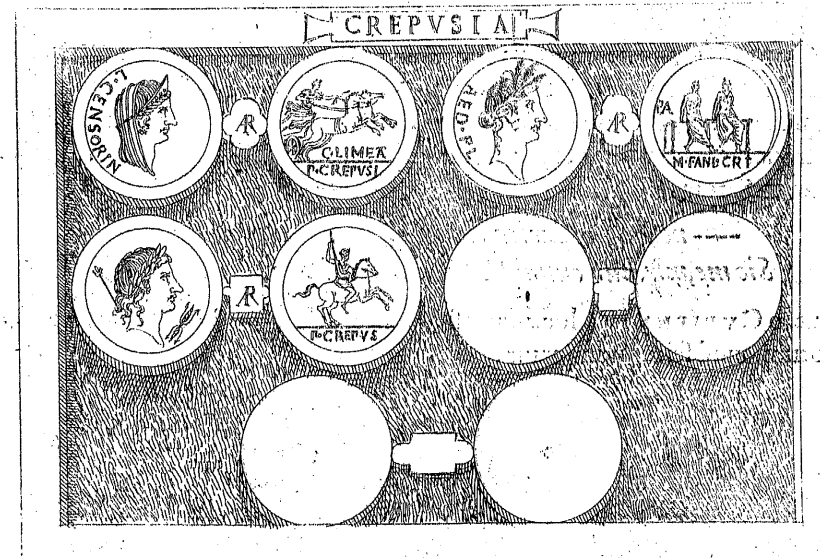
COSVTTIA gente, ex Equestri familia, orta fuit Cossutia, qua Caesar dimissa, Corneliæ Cinnae quartum Consulis filiam duxit uxorem, ut scribit Suetonius in Caesare cap. i. quæ quidem Cossutia credi potest filia fuisse C. COSVTTII huius, qui Caesare iam rerum potito, argenteos duos denarios signavit: eius autem filius potest esse L. COSVTTIVS SABVLA, qui in tertio denario c. r. descriptus est: de quo nihil extat apud scriptores, unde Medusæ & Bellerophonis equo insidentis signa in eo denario impressa conicere possimus, quod pertineant: nisi forte ad Corinthum coloniam à Caesare deductam referenda sint, de qua in Petronia gente dicitur. M. Cossutii cuiusdam mentio est apud Ciceronem lib. iii. in Verrem, & Q. Cossutii in veteri quodam lapide in Sabinis, cuius ipsi exemplum huiusmodi descripsimus.

DIS. MANIBVS
AEMILIAE. SP. F
VIX. ANN. XV
MENSES. VI. D. II
Q. COSSVTIVS. Q. F

CREPE-

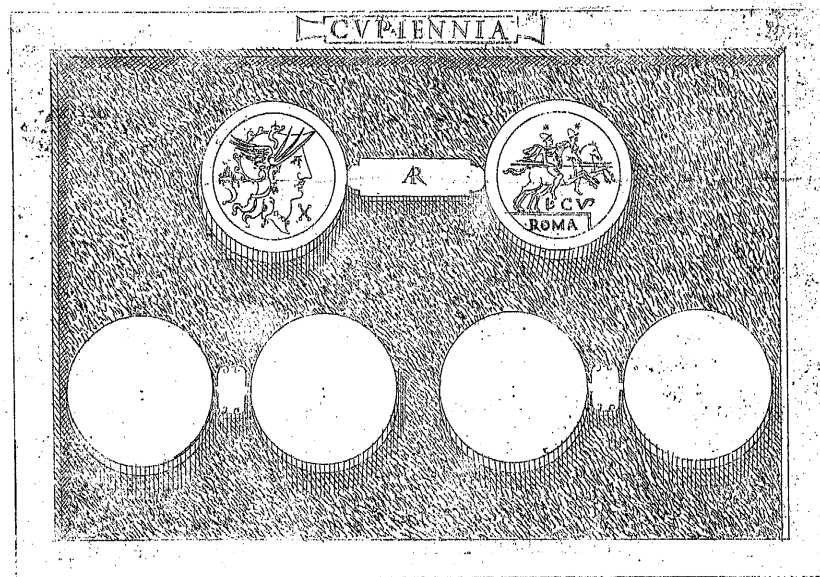
CREPEREIAE gētis facit mentionē Cicero li. i. in Verrē, ex qua natum scribit M. Crepereiu Equestri familia, qui fortasse pater fuit Q. CREPEREII huius, qui M. F. in argenteo denario descriptus est. Crepereii cuiusdam Galli sub Nerone meminit Tacitus li. xiii. ex iis autē, quæ in his denariis impressa sunt, conicere possumus, Q. Crepereiu vel aliquē ex eius familia rē mari p̄spere aliquē gessisse.

CREPVSIÆ gentis nulla est mētio apud eos scriptores, quos ego quidem legerim. P. autē CREPVSIVS in primo, & tertio tabellæ denario descriptus,

III uir

III uir fuit monetae cudendae cum C. Mamilio Limetano, & L. Marcio Censorino, qui Consul cum C. Caluisio Sabino fuit anno DCCXV. quibus temporibus C. quoque Mamilius in Romana Rep. floruisse ex Sallustii historia intelligimus. Equestri uerò statua Crepustiorum aliquis, ut uidetur, donatus fuerat, quem honorem, ea in denario impressa indicare uoluit Crepusius. Secundi autem denarii nota CRT si Crepusius significatur, perspicuum erit Crepusiam gentem plebeiam fuisse, ex qua L. Crepusius Aedilis plebis fuerit.

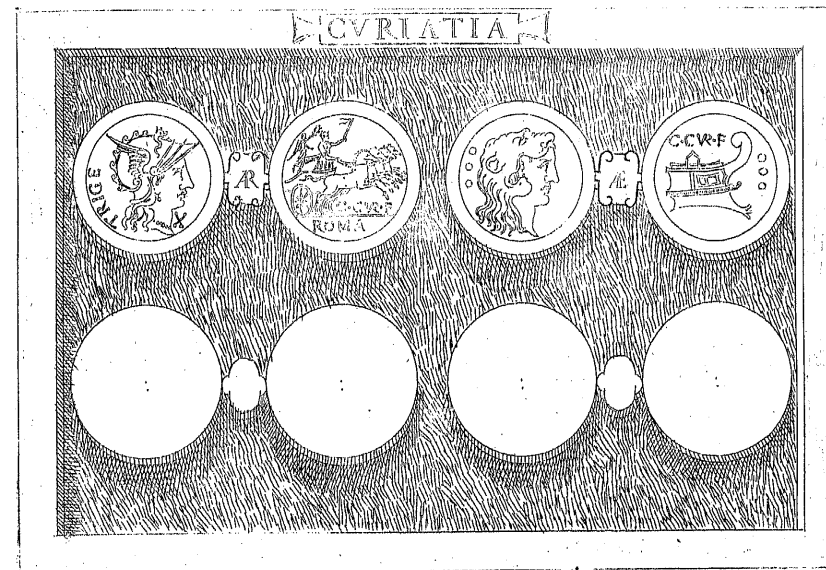

CVPIENNIA gente ortus fuit C. Cupienius, ad quem extat Ciceronis epistola xx lib. xvi. ad Atticum, cuius fortasse filius fuit C. Cupienius Libo Cumanus, Augusti familiaritate clarus, corporis sui diligentissimus, sectator matronarum concubitus, ut scribit Pomponius Porphyrio in Horatii uersum illum ex Satyra II. lib. I. ferm.

--- nolim laudari, inquit,
Sic me, miratur cunni Cupienius albi.

L. uero CVPIENNIVS hic, cuius est argenteus denarius, à nullo ueterum scriptorum, quod sciam, nominatur.

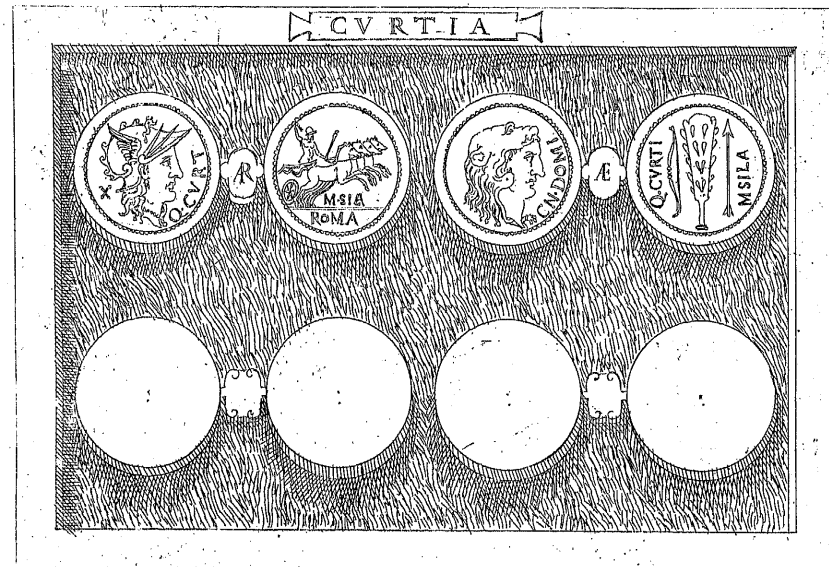
CVRIA

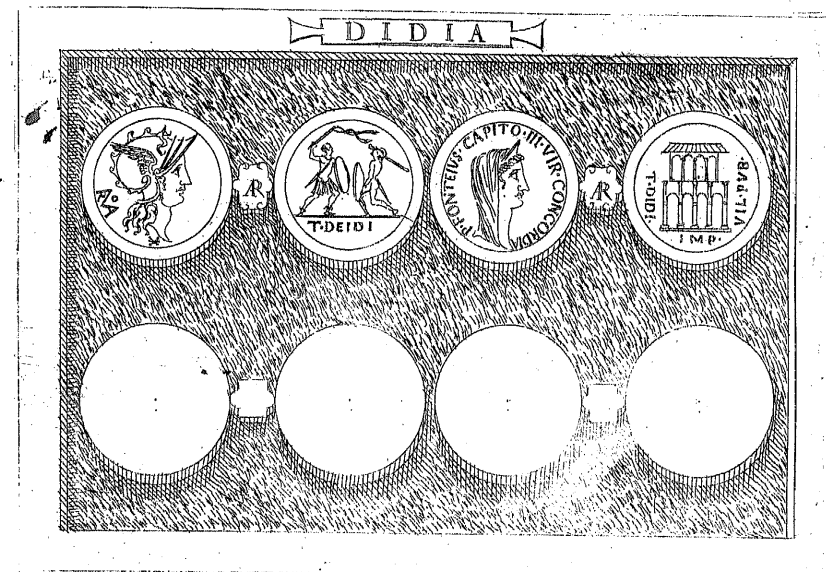
CVRIATIAM gentem plebeiam, Alba oriundam, à Tullo rege in ciuitatem Romanam adscitam fuisse, scribit Dionysius lib. III. Eius gentis familia fuit Trigeminorum, cuius meminit idem Scriptor in eodem libro; ex qua ortus est C. CVRIATIVS is, qui huius tabellae nummos cudit. Liuius lib. I. & in epit. lib. LV. & Valerius Max. lib. III. cap. VII. C. Curiatii cuiusdam, qui Tribunus plebis fuit, faciunt mentionem. In uetere quoque lapide, qui extat Nolae, C. quidam Curiatius Diui Augusti Flamen notatus est.

C. CVRIATIO. L. F.
FLAMIN. DIVI. AVGVSTI
PRIMPIL. TRIB. MILIT
PRAEFECT. CASTROR
PRAEF. FABR
ARBITRATV. HYACINTHLIB

CVRTIA

CURTIA gens, patricia ne, an plebeia fuerit, ex ueteribus scriptoribus non satis constat. M. Curtii, à quo lacus Curtius in foro Romano dictus est, meminit Dionysius Halicarnassensis lib. 11. Linius lib. 5. Valerius Max. lib. 5. cap. 5. & Orosius lib. 11. cap. 5. P. Curtii Salassi facit mentionem Cicero in epistola XVIII. ad Leptam lib. 6. De Q. autem CURTIO, qui cum M. Junio Silano & C. N. Domitio III uir nummos aereum & argenteum cussit, nihil potui apud scriptores reperire.

DIDIA quoque gens, incertum, patriciane, an plebeia fuerit: plebeia tamen fuisse suspicari possumus ex eo, quod qui Didiam legem Sumptuariam tulit, Tribunus plebis fortasse fuit: eius meminit Macrobius li. III. Sat. Opinor autem huius tabellae denarios pertinere ad T. DIDIVM, qui Consul fuit cum Q. Caecilio Metello Nepote anno DCLV. quique bis triumphauit: primum Propr. de Scordisceis ex Thracia; & iterum Procos. ex Hispania de Celtibereis; ex qua Imperatorem cum appellatum fuisse scribit Sallustius in historia apud Agellium li. 11. cap. xxvii. quod facit ad secundi denarii inscriptionem, in qua est T. DIDIVS IMP. Hic idem T. DIDIVS L. Caesaris Consul Legatus anno DCLXIII. bello Marfico fuit, ut tradit Appianus lib. 1. bell. ciuil. cuius quidem belli initio FONTIVM quoque scribit, eum fortasse, qui in hoc denario descriptus est, Q. Seruillii Caepionis Procos. Legatum cum aliis, qui in Asculo erant, interfectum ab Italicis fuisse. Centurio uero, qui uite militem caedens in altera parte primi denarii impressus est, aliquam fortasse Didii animaduersionem in exercitum male obtemperantem indicat: quod autem Centuriones uitibus uterentur in castris, tradit Linius in epitoma li. LVII. Quem militem (inquit) extra ordinem deprehendit; si Romanus esset, uitibus: si extraneus, uirgis cecidit. Plinius lib. XIII. cap. 1. Centurionum in manu uitibus, & optimo praemio tardos ordines ad lentas perducit aquilas, atque etiam in delictis poenam ipsam honorat. Tacitus li. 1. Centurio &c. quia fracta uite in tergo militis alteram clara uoce, ac rursus alteram poscebat. Plutarchus quoque in Galba tradit Sempronium Centurionem uite in obnoxios milites animaduertisse. Iuuenalis Sat. VI.

*Nodosam post haec frangebatur uertice uitem,
Si lentus pigra muniret castra dolabra.* Lucanus lib. VI.

DIDIA

H Latiam

---- Latiam longo gerit ordine nitentem. Silius lib. vi.

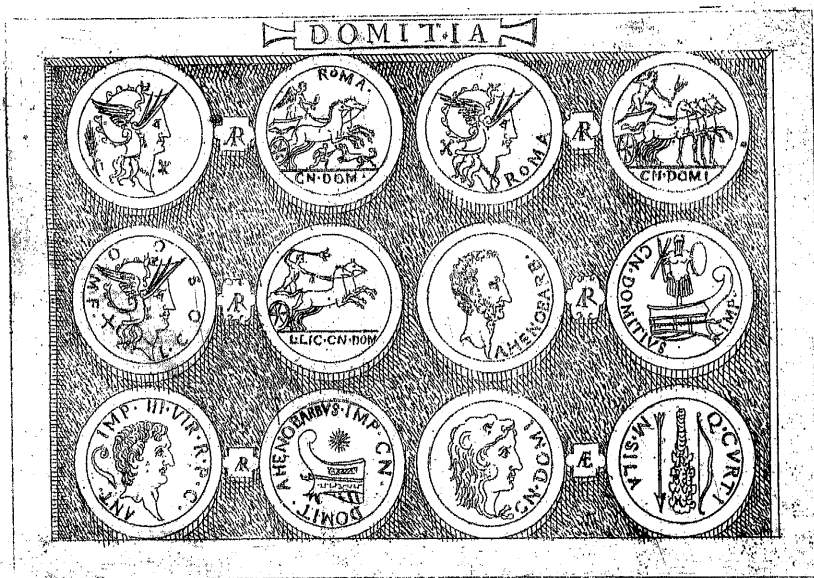
---- Laeunus ab alio

Prierno, vitis Latiae per signis honore. & lib. xii.

---- Latiaeque superbium

Vitis adornabat dextra latus &c.

De Villa Publica, quae à Didio fortasse restituta, uel ornata, in altera parte secūdi denarii signata est, Cicero ad Att. li. iii. ita scribit, Efficiemus re gloriosissimā: nā in cāpo Martio septa Tribunicia comitiis marmorea sumus & testa facturi, eaque cingemus excelsa porticu, ut mille passuū conficiatur: simul adiungetur huic operi Villa etiā Publica. Liuius. Macedones deducti extra urbē in Villam Publicā, ibiq. iis locus, & Lautia praebita. M. Varro de re rustica li. i. cap. i. Comitiis Aedilicis, inquit, cū sole caldo ego atq; Axius Senator tribulis suffragiū tulissemus, & candidato cui studebamus, uellemus esse praesto, cum domum rediret, Axius mihi inquit dum dirimuntur suffragia, uis potius Villae Publicae utamur umbra, quam priuati candidati tabella, dum ita aedificemus nobis &c. Liuius lib. c. x. v. i. i. facit mentionem Didii Saxae M. Antonii legati in Suria, qui à Labieno Pompeianarum partium uictus est, à quo fortasse in T. Didii memoriam argenteus denarius cūsus fuit.

DOMITIA gens plebeia, in duas fuit diuisa familias, quarum altera CALVINORVM, altera AHENOBARBORVM cognomine usa fuit. Primus tabellae denarius pertinet ad C. N. DOMITIVM AHENOBARBVM, qui fuit Aedilis Curulis anno D C X C I I. M. Pupio Pifone, M. Valerio Messalla Cos. de quo his uerbis meminit Plinius lib. v. i. i. cap. x. x. v. i. M. Pifone M. Messalla

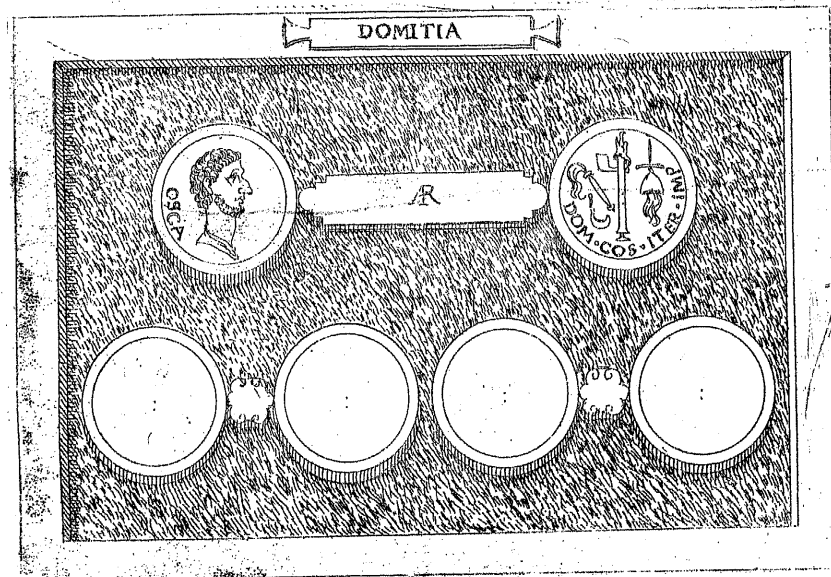
M. Messalla Cos. Domitium Ahenobarbum Aedilem Curulem urfos Numidicos centum, & totidem Aethiopas uenatores in Circo dedisse: miror adiectū Numidicos fuisse, cum in Africa non gigni urfos constet. Ex argenteo autem denario, in cuius altera parte uir cum leone pugnantis impressus est, intelligere possumus, Ahenobarbum non urfos, sed leones in circo dedisse; annalesque non satis emendatos Plinium habuisse, in quibus contra historiae fidem leones pro urfis scriptū fuisset. In eodem denario, ad indicandum Aedilitatis honorem spica adiecta est; quia scilicet Aediles annonam curarent, ut scribit Cicero li. iii. de legibus. In secundo denario expressus fortasse est C. N. Domitii Ahenobarbi triumphus, quem egit Procos. ex Hispania anno D C C X X I. quamuis ad eum quoque C. N. Domitium referri possit, qui anno D C X X V. Procos. de Galleis Aruerneis triumphauit. Tertius denarius spectat, ut opinor, ad C. N. DOMITIVM AHENOBARBVM eum, qui cum L. Licinio Crasso Censor fuit anno D C L X I. quique Consul fuerat anno D C L V I I. cum C. Cassio Longino; cuius Consulatus memoria extat Interamnae in uetere inscriptione.

GENIO. MVNICIP. ANNO. POST
INTERAMNAM. CONDITAM
DCCIII. AD. CN. DOMITIVM
AHENOBARBVM. COS

C. N. autem Domitii & L. Licinii Cenforum nomina, quō in hoc tantū denario signata sunt, sed in aliis quattuor item argenteis: in quorū uno praeter Cenforū nomina, in altera parte M. AVRELIVS. SCAVRVS, in altero, C. MALLEOLVS. M. F. in tertio M. POMPONIIVS. M. F. in quarto autem, L. PORCIIVS. LICINVS notatus est. Quartus & quintus huius tabellae denarius pertinent ad C. N. DOMITIVM AHENOBARBVM, qui fuit Neronis Imperatoris proauus, de quo meminit Suetonius in Nerone cap. i. i. i. quia uerò classi praefuit, nauis prora, & trophaeū in altera quarti denarii parte impressum est. Dio lib. x. l. v. i. i. εκτε οὖν τοῦτον, καὶ ἐκ τοῦ λενοῦ (ὅς τότε τῆς θαλάσσης τῆς ἀφ' ἡμετέρας ἐκαλεῖται ὑπο τοῦ Σέξου, τῆς δὲ ἐν τῇ ἰονίᾳ κληθεῖς ὑπὸ γράμ. δ. οὐκ ἔστιν ἄλλοι) ἀνοβάρβου καλεῖσθαι, δεινὰς αὐτοῦ ἐπέσειεν ἐν πολλῇ ἀμυγχανίᾳ ὁ Καίσαρ ἐγένετο. ὁ γὰρ δ. οὐκ ἔστιν ἄλλοι ἄλλοι ἄλλοι &c. hoc est, His rebus, ac fame, qua summa praemebantur (mare Siculū Sex. Pōpeiō: Ioniū C. N. Domitio Ahenobarbo obtinēte, qui & ipse unus ex Caesaris interfectoris ex Philippēsi pugna effugerat, parataq. classe aliqua Ioniū mare aliquādiu iam tenebat, ac multa rebus hostiū damna inferebat) effectū est, ut Caesar in summis difficultatibus haereret. Idē, quia M. Antonio classe tradita eius partes secutus est, quintū denariū cum Antonii effigie signauit. Dio in eodem libro. Καίσαρ δὲ ἐπειδὴ λάτρε ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἐργασάτο, καὶ ὁ κλέπτει ὁ Ἰόνιος ἡλιθίου ἀνδρός (ὁ γὰρ δ. οὐκ ἔστιν ἄλλοι) ἀπογενεῖς μάλιστα καὶ ἰαυλὸν ἰχθύων, ἀπέλαδυσεν τὸν Ἀντώνιον) παρεκδιέβλητο μὴ ὡς ἐπὶ τὸν Σέξον ὀρέσασθαι, hoc est, Caesar Italico negotio confecto, cum mare Ionium etiam liberatum iam esset, (nam Domitius suis uiribus ad id tenendum diffidens, ad Antonium auctus erat) ad bellum Sexto Pompeio inferendum se parauit. Appianus lib. v. bel. ciuil. Ἀπίανος δὲ Ἀνοβάρβου συνελθεῖν φησὶ ἀντὶ τοῦ Ἀντωνίου, καὶ ἐπέσειλλον ἄμφω τὰ δὲ Ἀντωνίου. & paulo post. ὁ δὲ Ἀντώνιος τὴν αὐτοῦ ναυὶ τὸν Ἀνοβάρβον ἀναδέξατο. & paulo supra. ἢ. γὰρ Ἀνοβάρβος τὸν καλεῖσθαι ἠέτι δὲ ἔτι γὰρ Καίσαρ φησὶ. Suetonius cap. iii. in Nerone. C. N.

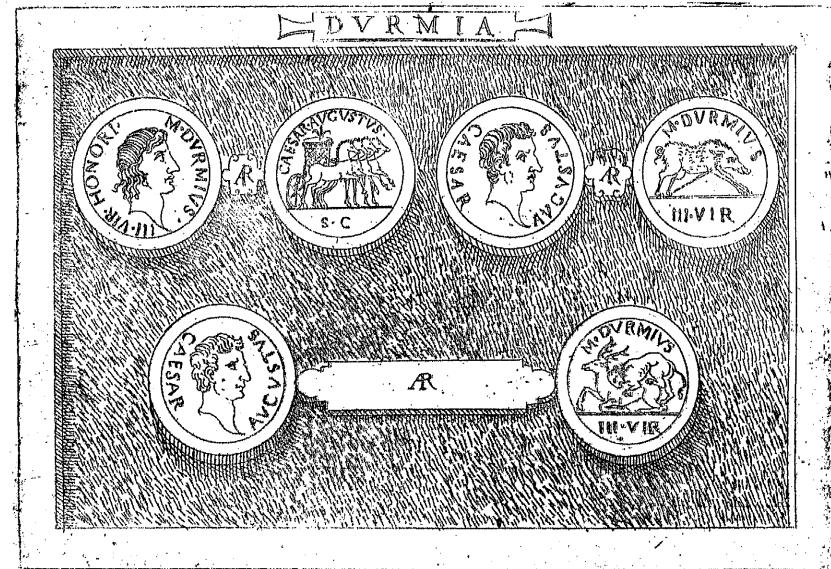
H ij Domitius

„ Domitius inter cōscios Caesarianae necis (quanquàm infons) dānatus lege Pe-
 „ dia, cū ad Cassiū, Brutumq. se propinqua sibi cognatione coniūctos cōtulisset,
 „ post utriusque interitum classem olim commissam retinuit, auxit etiam, nec
 „ nisi partibus ubique profligatis, M. Antonio sponse, & ingentis meriti loco
 „ tradidit, solusque omnium ex iis, qui pari lege damnati erant, restitutus in pa-
 „ triam, amplissimos honores percucurrit: ac subinde redintegrata dissentione
 „ ciuili, eidem Antonio legatus, delatam sibi summam imperii, ab iis, quos Cleo-
 „ patrae pudebat, neque suscipere, neque recusare fidenter propter subitam uale-
 „ tudinem ausus, transiit ad Augustum, & in diebus paucis obiit, nonnulla &
 „ ipse infamia aspersus: nam Antonius eum desiderio amicae Seruiliae Naidis
 „ transfugisse iactauit. Ad eundē Cn. Domitium pertinere potest sextus aereus
 „ tabellae nummus, in quo M. SILANVS, & Q. CVRTIVS, qui cum Domi-
 „ tio IIII uiri forasse fuerunt monetae cudendae, notati sunt.

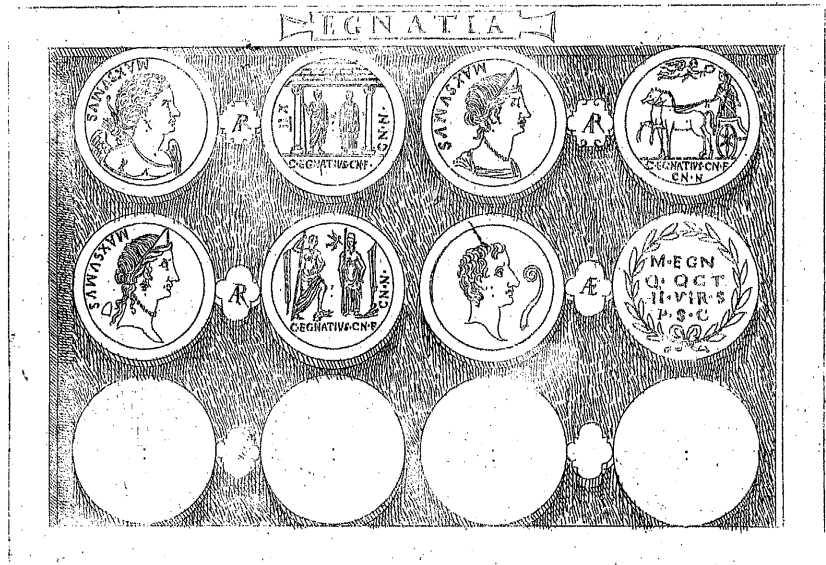

NON EST dubium, quin huius tabellae denarius ad Cn. DOMITIVM
 CALVINVM pertineat, qui consul iterum anno DCCXIII. cum C. Asinio
 Pollione fuit, & Imperator ex Hispania, de qua Procos. triumphauit anno
 DCCXII. est appellatus. Oscenses uerò, qui Hispaniae populi sunt, dena-
 rium huiusmodi cum Hispani Dei imagine signasse, ex eius inscriptione sa-
 tis constat. Instrumenta autem Pontificalia uel Domitii ipsius Pontificatum
 designant, uel ad Domitiam legem respiciunt, quam tulit de sacerdotio Cn.
 Domitius Ahenobarbus Neronis atauus: de qua Suetonius ita scribit lib. v. r.
 „ cap. 11. Atauus eius Cn. Domitius in Tribunatu Pontificibus offensior, quòd
 „ alium, quàm se in patris sui locum cooptassent, ius sacerdotum subrogando-
 „ rum à collegiis ad populum transtulit. meminere huius legis cum alii, tum
 „ Dio, qui lib. xxxv. i. Caesarem hac lege Pontificatum Maximum adeptum
 fuisse

fuisse scribit, De Osca Hispaniae urbe uidendus Plinius lib. 11. Ptolemeus. li.
 1111. Plutarchus in Sertorio, Caesar lib. 1. de bello ciuili.

NEQVE DVRMIAE gentis, neque M. DVRMII huius, qui sub Augu-
 sto triumuir monetae cudendae, huius tabellae denarios signauit, mentio ali-
 qua apud scriptores, quos ego uiderim, reperitur. Quae uero in altera par-
 te primi denarii impressa sunt, ad Augustum sine dubio pertinent, & fortas-
 se ad eius ludos saeculares, qui apri & cerui signis propter Dianam in cuius
 honorem celebrabantur, notati sunt, De Honoris simulacro in Lollii Pali-
 cani denario dicitur,

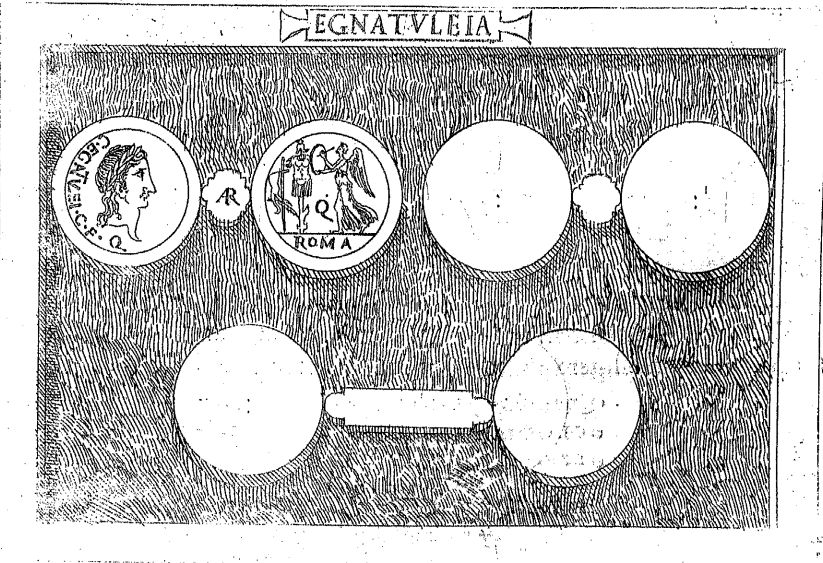
EGNATIAE gentis plebeiae, & C. EGNATII MAXSVMI, ad quem spectant huius tabellae denarii, facit mentionem Cicero lib. III. ad Atticum, ep. XXXI V. In libro autem XIII. ad Memmium epist. XLIII. XLV. & LXXIII. meminit L. Egnatii Rufi, cuius fortasse filius fuit M. EGNATIVS is, qui est in quarto aereo nummo notatus; quem in Augustum conspirasse scribit Suetonius cap. XIX. & Velleius lib. II. his uerbis. Neque multo post Rufus Egnatius per omnia gladiatori quam Senatori propior, collecto in Aedilitate favore populi, quem extinguendis priuata familia incendiis in dies auxerat, in tantum quidem ut ei Praeturam continuaret, mox etiam Consulatum petere ausus; cum esset omnium flagitiorum, scelerumque conscientia mersus; nec melior illi res familiaris, quam mens foret; aggregatis simillimis sibi, interimere Caesarem statuit, ut, quo saluo, saluus esse non poterat; eo sublato moreretur. quippe ita se mores habent, ut publica quisque ruina malit occidere, quam sua protegi, & idem passurus minus conspicitur. neque hic prioribus in occultando felicior fuit: abditusque carceri, cum consciis facinoris mortem dignissimam uita sua obiit. Dio quoque huius in Augustum conspirationis meminit li. LIII. his uerbis.

ὅτε καὶ τότε Μάρκος ὁ Ἐγνατίος εὐφρανόμενος, καὶ ἄλλα ἰσχυρὰ καλῶς ποιεῖν, καὶ ταῖς δικαίαις ταῖς ἐν τῇ ἐτικῆν ἱεροσολίταις ἐπικουρίαν μὲν τῶν ἐαυτοῦ δούλων, καὶ μὲν ἕτερον τινῶν μισθῶν πεισιόμορος, καὶ διὰ τοῦτο ἴατε ἀγαθὰ μὲν. ἰσχυρὰ αὐτοῦ προσήκουσα πικρὰ τοῦ δήμου λαβάν, ἐστρατηγὸς παρανομίας ἀποδείχθαι. ἔπειτα δὲ τὸν πόλιν παρέδωκεν. ἐπ' αὐτῷ τούτῳ οἱ ἄλλοι καὶ οἱ ἀπῆλθον, καὶ αὐτὸς ἔτι μάλιστ' ὁ Ἀύγουστος ὁμῆν ἔχε. καὶ ἐκείνον μὲν ἐκδιδάξεν οὐκ ἐν μικρῶν ἡμερῶν, τὸ μὴ ὑπερ τοῦ πολλοῦ φρονεῖν. hoc est, ut tum temporis etiam M. Egnatius Rufus, qui cum Aedilis Plebis fuisset, eoque in magistratu praeter alia multa recte facta; aedificiis quoque suo anno incendio correptis, feruorum suorum, aliorumque mercede conductorum succurrisset; ideoque

ei

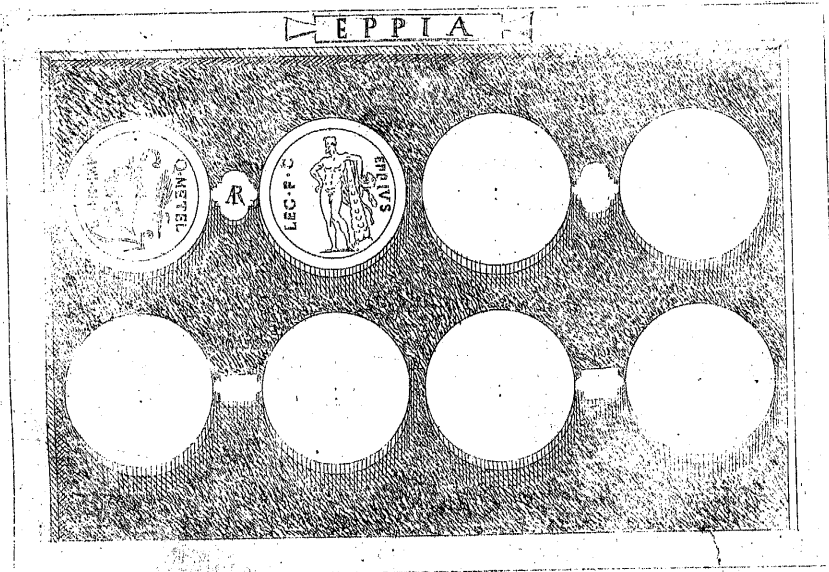
ei a populo sumptus in eum magistratum dati, & ipse praeter leges Praetor creatus esset, animo propter haec sublato, Augustum despexerit, ac publice scriptum proposuerit sese illaefam, integramque successori urbem tradidisse. id iram cum aliorum in Rep. principum, tum ipsius Augusti mouit, qui paulo post Egnatium, ne quid praeter ceteros sibi fumeret edocturus erat. Egnatiae gentis mentio est in antiqua hac inscriptione,

HONORIS
 IMP. CAESARIS. DIVI. F.
 AVGVSTI. PONT. MAXIM.
 PATR. PATRIAE. ET. MVNICIP.
 MAGISTRI. AVGVSTALES
 C. EGNATIVS. M. L. GLYCO
 C. EGNATIVS. C. L. MVSICVS
 C. IVLIVS. CAESAR. LISOCHRYSVS
 Q. FLORINIVS. Q. L. PRINCEPS
 VIAM. AVGVSTAM. AB. VIA
 ANNIA. EXTRA. PORTAM. AD
 CERERIS. SILICE. STERNENDAM
 CVRARVNT. PECVNIA. SVA
 PRO LVDIS

EGNATVLEIAE gentis, unus, quod sciam, Cicero facit mentionem lib. III. Philipp. in quo nomineat L. Egnatuleium quendam, filium fortasse

taffe C. EGNATVLEI huius, qui Victoriatum nummum percussit. Ciceronis uerba sunt haec. Huiusce legionis uirtutem imitata quarta legio duce L. Egnatuleio Quaestore, ciue optimo & fortissimo, C. Caesaris auctoritatē, atq; exercitū, persecuta est. & in libro v. nec uero de L. Egnatuleio, fortissimo, & constantissimo ciue, amicissimoq; Reip. silendū arbitror: sed tribuendū testimoniū uirtutis egregiae, quod is legionē quartā ad Caesare adduxerit, quae praesidio Consulibus, senatui, populoq; Romano, Reiq; publicae esset: ob eam causam placere, uti L. Egnatuleio triennio ante legitimū tempus magistratus petere, capere, gerere liceat. In quo P. C. non tantum comodū tribuitur L. Egnatuleio, quantus honos. in tali enim re satis est nominari. extat Cordubae, quae fuit Lucaniae & Senecae patria in Hispania, fragmentum quoddam inscriptionis antiquae, in qua fit mentio C. EGNATVLEIAE. C. F. quae fortasse EGNATVLEI huius filia fuit. in inscriptione quoque basis statue Vespasiano Imp. dedicatae, nominatur C. quidam EGNATVLEIUS LAVRVS.

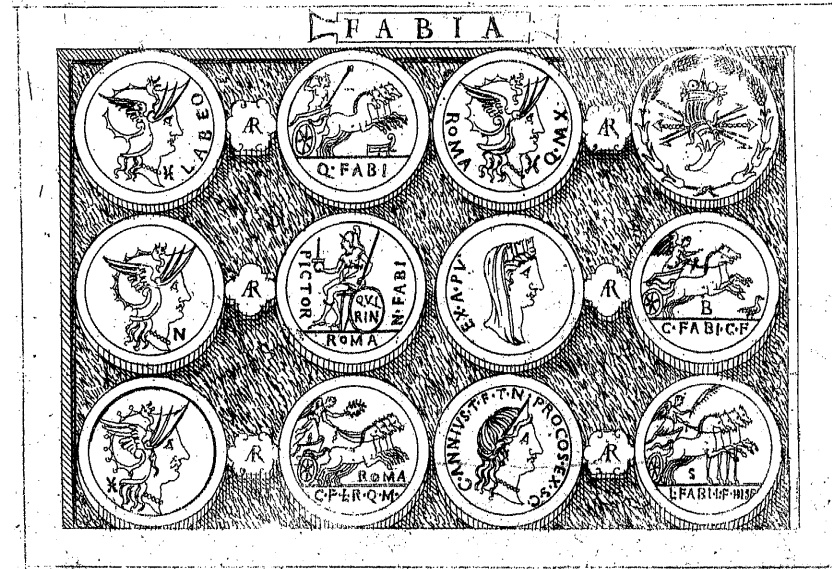
E P P I A gens in tribu Cornelia censebatur & Fabia, ut ex antiquis inscriptionibus intelligere possumus, quarum exempla subiecimus.

Q. E P P I V S. Q. F. C O R. R V F
 C L O D I A. C. L. S I L E N I O
 E P P I A. L. F. P A V L L A. V O T
 N N I A N A. M A T E R
 E P P I A. M. F. P O L L A

et
 P. E P P I V S. P. F. F A B. R V F V S
 M I L. C O H O R. I I. P R A E T
 T. F. L. A R B I T R. & c.

E P P I I huius, Scipionis in Africa legati mentionē facit Hirtius li. v. de bello Africo, his uerbis. Deinde eodē die Adrameto egressus,

to egressus, Liuienio Regulo ibi cum legione relicto, Vticā ire contendit, cui in itinere fit obuius L. Caesar, subitoque se ad genua proiecit, uitamque sibi, nec amplius quicquam deprecatur: cui Caesar facile, & pro sua natura, & instituto concessit. item Caecinae, C. Ateio, P. Atrio, L. Cellae patri, & filio, M. Eppio, M. Aquinio, Catonis filio, Damaspique liberis ex sua consuetudine tribuit. Fuit autem M. Eppius ex ordine Equestri, ut colligitur ex Ciceronis ep. xiii. ad Att. in qua scriptum est. Nemo enim nostri ordinis in his locis est, praeter M. Eppium, quem ego Minturnis esse uolui, uigilantem hominem & industrium. Quia uero M. Eppius Scipionis in Africa Legatus fuit, ut ex ipsa denarii inscriptione apparet, in altera eius parte Africae imaginem signauit, qualem ab antiquis fictam fuisse supra in Scipionis denario ex Claudiani auctoritate demostrauimus: in altera autem Herculis simulacrum, quod in Africa colebatur, ut scribit Herodotus lib. i.

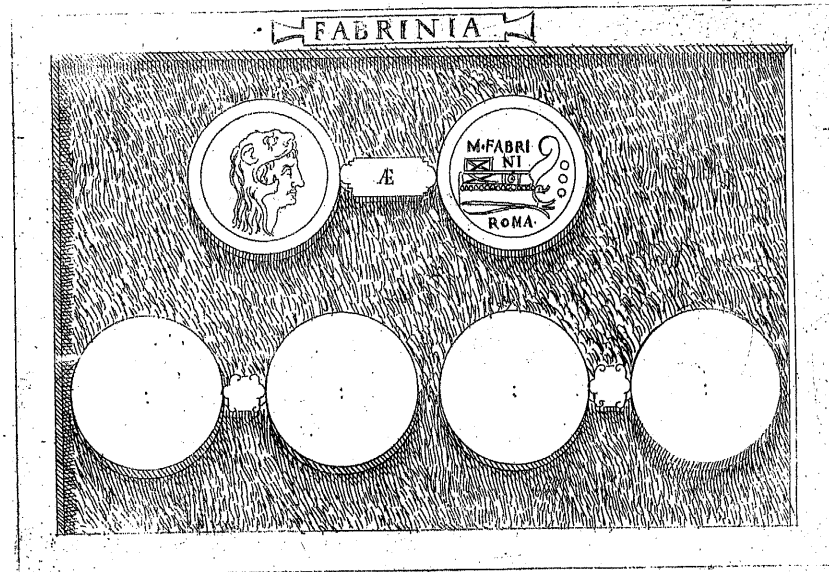

FABIAE gentis patriciae LABEONES tantum, MAXIMI, & PICTORES in denariis, quos nobis uidere licuit, reperiuntur. Q. FABIVS LABEO, qui in primo tabellae denario notatus est, Praetor anno DLXIII. ex Creta Insula naualem egit: ad quam rem indicandam, nauis proram in altera denarii parte impressit. Idem anno DLXX. consul fuit cum M. Claudio Marcello; & anno DLXXIII. Pontifex factus est. Hunc scribit Cicero lib. i. off. & ad Q. fratrem, arbitrum Nolanis & Neapolitanis datum de finibus à Senatu agrum, de quo lis erat, adiudicasse populo Romano. Secundus denarius, cum omnes ferè Maximi, Quinti praenomine usi sint, ad quem pertineat, diuinare non licet: potest autem referri ad Q. FABIVM MAXIMVM, qui anno DCCVIII. Consul fuit cum C. Trebonio, tribus mensibus uno aut altero minus die, nam III. Kal. Ian. mortuus est, eique Caninius Rebilus in unum diem suffectus fuit.

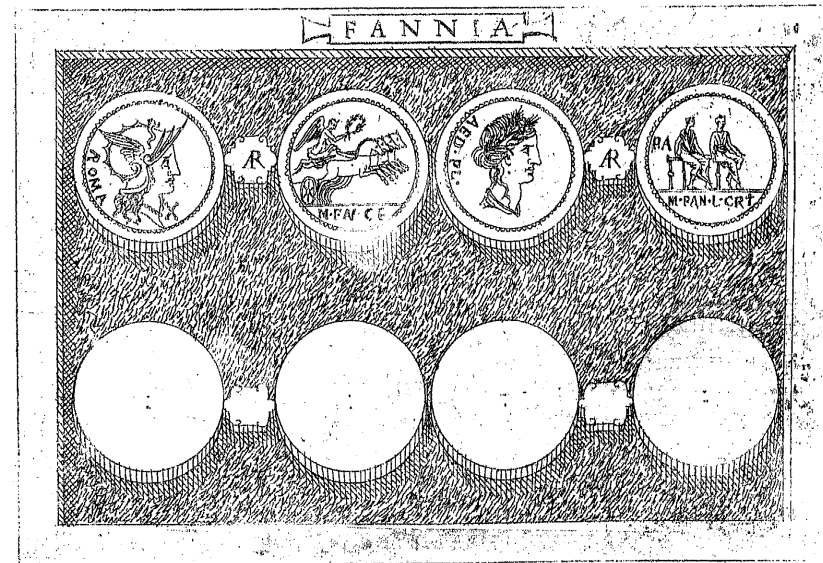
Tertius

Tertius denarius spectat, ut opinor, ad N. FABIVM PICTOREM Flaminē Quirinalem, qui C. Sulpicio Galo, M. Claudio Marcello cos. anno DLXXXVII. mortuus est, ut scribit Livijs li. XLV. apud quem malè, pro Numerius praenominatur Mareus, errore (ut puto) librariorum; quibusdam tamen magis placet referri denariū ad Q. FABIVM PICTOREM, qui Praetor fuit cum Q. Fabio Labeone anno DLXIII, quo, ut scribit Livijs lib. XXXVIII. Flamen Quirinalis inauguratus fuit, ab eoque in N. FABII PICTORIS memoriam, qui Consul de Sassinatibus triumphauerat anno CDLXXXII. denarium huiusmodi cufum esse. Sed ab utrovis horum fuerit denarius signatus, Quirini certè imago Flamini apicem manu tenentis, ad id sacerdotium indicandum in eo impressa est. Quartus denarius sine dubio ad C. FABIVM C. PICTOREM pertinet, qui cū Q. Ogulnio Gallo Consul fuit anno CCLXXXIII. quo quidem anno argento signato populus Romanus ex S. C. primum uti coepit; ob quam rem in altera denarii parte inscriptionem adiectam esse opinor EX. A. P. hoc est, ex argento publico. Cum autem C. hic Fabius ex Pictorum familia fuerit, non uideo quam ob causam Buteonem auctem in denario signarit, à qua Buteonum alia Fabiae gentis familia cognomen duxit, ut scribit Plinius lib. X. cap. VIII. Quinto denario aliquem Fabiorum, Cai quoque & ipsum praenomine usum, qui cum L. ROSCIO, uel L. RVBRIO, & Q. MARCIO triumuir fuerit monetae cudendae, designari opinor. Sextum denarium ad L. FABIVM HISPANIENSEM, qui Sertorianarum partium fuit, contra quem à Sulla C. Annius missus est, ut scribit Plutarchus, spectare arbitror. Eius autem mentio est in fragmento historiarum Sallustii apud Seruium lib. I. Aeneid. quod subieciimus. Igitur discubere, Sertorius inferior in medio, super eum L. Fabius Hispaniensis Senator ex proscriptis, in summo Antonius, & infra scriba Sertorii Versus; alter scriba Maecenas in imo, medius inter Tarquitium, & dominum Perpernam. Plutarchus autem scribit conuiuium illud, quo Sertorius interemptus est, à Perperna datum esse: ideoque dominum appellari à Sallustio, ut in hunc locum notat Nonius Marcellus. L. autem Fabiū hunc, Quaestorem fuisse intelligimus ex nota illa Q. qua magistratus hic notari solet: nā alius argenteus denarius huic similis ita planè inscriptus est. L. FABII. L. F. HISP. Q. eratque fortasse tunc Quaestor Fabius hic, quando ad Sertorium in Hispaniam transiuit.

FABRI-

FABRINIAE gentis, nisi sit erratum ab eo, qui nummum aereum cufit, nulla apud ueteres scriptores mentio reperitur. Neque uerò M. hic Fabrinus quis fuerit, quoque tempore uixerit, inuenire adhuc potui.

FANNIAM gentem plebeiam fuisse, uel hoc uno Ciceronis testimonio ex ep. XIII. lib. XVI. ad Att. constat. In praesentia, inquit, mihi uelim scribas quibus Cēforibus C. Fannius M. F. Tribunus Pl. fuerit, uideor mihi audisse P. Africano

cano, L. Memmio Cenforibus. Opinor autem M. FANNIVM hunc C. F. cuius est primus tabellae denarius, apud quem Praetorem Cicero Sex. Roscium parricidii reum anno DCLXXIII. L. Sulla, Q. Metello cos. defendit, filiū fuisse C. Fannii oratoris, de quo meminuit Cicero in Catone, his uerbis. Itaque Scaeuola cum in eam ipsam mentionem incidisset, exposuit sermonē Laelii de amicitia, habitum ab illo secum, & cum altero genere C. Fannio M. F. & in Bruto, Horum aetatibus adiuncti duo C. Fannii, C. & M. filii fuerunt: quorum C. filius, qui Consul cum Domitio fuit &c. Velleius lib. II. Eodem (inquit) tractu temporum nituerunt oratores Scipio Aemilianus, Laeliusque, Ser. Galba, duo Gracchi, C. Fannius, Carbo Papirius &c. Potest etiam denarius ad oratoris patrem M. FANNIVM pertinere, qui filius fuit C. Fannii Tribuni plebis anno DLXVI. Ad eundem fortasse secundus quoque denarius spectat: quem Aedilē plebis fuisse ex ipsa denarii inscriptione apparet. Scribit autem Dio, Caesare v. & M. Antonio cos. anno DCCIX, Aediles Cereales duo ex patriciis, quattuor ex plebeis primum creati coeptos fuisse: eius uerba sunt, *καὶ ἐξ ἁπλοῦν ἄρας, ἀρῶντων καὶ ἀγορανόμοι τότε ἁπλοῦν δύο μὲν ἐξ ἀπατρῶν, ἑκατὸς δὲ ἐκ τοῦ πλῆθους, ὧν οἱ δύο τὴν ἀπὸ τῆς ἀήμετρας ἀπέκλησιν φέρουσιν.* hoc est, Eodem anno primum sex Aediles sunt constituti, duo patricii, quattuor plebei: quorum duo Cereris Aediles uocarētur. Aedilium autem plebis Cerealium mentio est in antiquis his inscriptionibus, quarum unius consideratur principium,

III. VIRO. VIARVM. CVRANDARVM

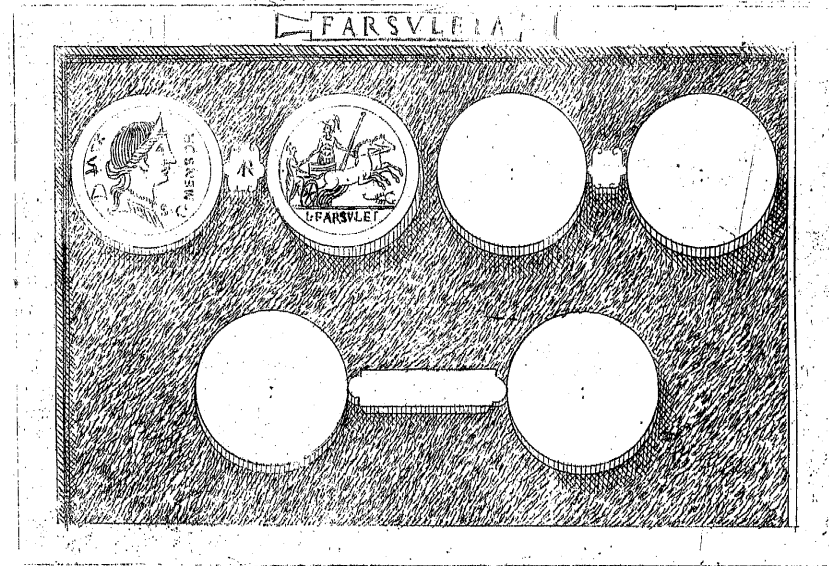
TRIB. MIL. LEG. V. MACED. Q. VRBANO
 AEDIL. PLEB. CEREAL. PRAET. LEGATO
 PROVINCIAR. SICILIAE. ET. ASIAE
 PROCO S. PROV. GALLIAE. NARBONENS
 LEGATO. LEGIONIS. VIII. AVGVSTAE

L. VETTIVS. FELIX. ET. P. NOVELLIVS. ATTICVS
 AMICI

et
 L. NERATIO. C. F. VOL. PROCVLO
 X. VIR. STILITIVS. IVDICAN.
 TRIB. MILITVM. LEGION.
 VII. GEMIN. FELIC. ET. LEG
 VIII. AVG. QVAEST. AEDIL.
 PLEB. CEREAL. PRAET. LEG
 LEG. XVI. FLAVIAE. FIDEL
 ITEM. MISSO. AB. IMP
 ANTONINO. AVG. PIO. AD. DEDVCEN
 DAS. VEXILLATIONES. IN. SYRIAM. OB
 BELLVM. PARTHICVM. PRAEF. AERARI
 MILITARIS
 COS
 MVNICIPES. SAEPINAT

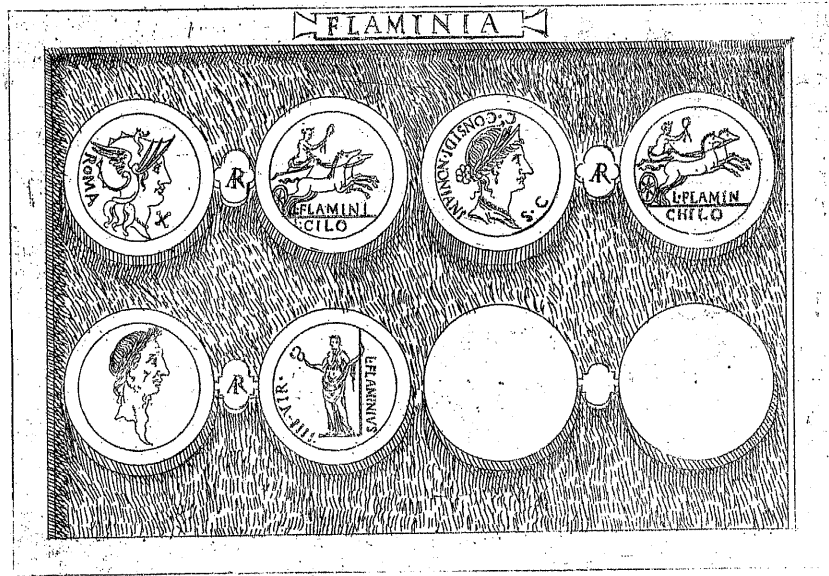
Nisi

Nisi uerò obscura illa nota, qua Fannii collega L. CRT significatur, quaque Pisonis nomen indicari nullo modo potest, obstaret; crederem denarium cum inscriptione PISO CAEPIO, cuius supra in Calpurnia familia meminimus, ad eundem hunc Fannium pertinere, propterea quòd Caepio Fanniae quoque familiae cognomen sit apud Velleium lib. II. & Suetonium in Augusto cap. XIX. & in eo denario duo uiri cum spicis adiecto titulo ad frumentum emundum ex s. c. Saturnique imago, ut in hoc Cereris, signata sit: quos ut rei frumentariae praefides deos antiqui coluerunt.

FARSVLEIAE gentis mentio extat in antiqua inscriptione Sutrina, in qua PONTIFICES. A. COLONIA. CONIVNC. IVLIA. SVTRIN. IN. ORD. RELAT. ... inter eos autē numeratur M. VALERIVS FEROX in locū L. FARSVLEI RVFFI Q. etiam FARSVLEIVS quidam VESPER nominatur in basi statuæ Vespasiani Imp. in qua incisa sunt nomina eorum, qui ad eam dedicandam Imperatori statuam, pecuniam contulerunt. L. Annio Basso, C. Caecina Paeto cos. L. uerò FARSVLEI huius MENSORIS, qui argenteum denarium signavit, nullā in ueteribus nec scriptorum nec lapidum monumentis reperire mentionem potui.

I FLAMI-

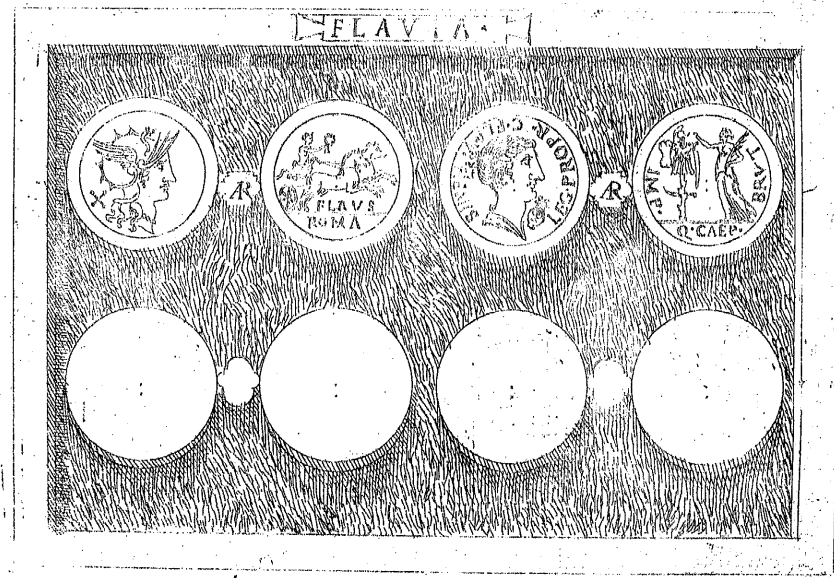

FLAMINIAE gentis plebeiae meminit Cicero in Bruto, & ad Att. ep. XIII. & xv. lib. XIV. & ep. I. & II. lib. XV. Lilius li. XXI, & alii. L. autem FLAMINIVS CHILO siue CILIO (utroque enim modo cum in eius denariis, tum in ueteribus quoque lapidibus, & Scriptorum codicibus, notatum hoc cognomen reperitur: ut Semproniae gentis cognomen, in aliis cum aspiratione GRACCHVS, in aliis uerò sine aspirationis nota GRACCVS) IIII uir auro, argento, aere feriundo sub Caesare Dictatore, ac eiusdē fortasse primus Flamen fuit. nam C. Iulio Caesari Dictatori inter alios honores, quos ei uiuenti Senatus tribuit, Flaminem quoque, qui Diui Iulii Flamen dictus est, decretum fuisse, tradit Suetonius in Caesare, his uerbis: Non enim honores modo nimios recepit, ut continuum Consulatum, perpetuam Dictaturam, Praefecturamque morum, in super praenomen Imperatoris, cognomen patris patriae, statuam inter reges, suggestum in Orchestra; sed & ampliora humano fastigio decerni sibi passus est, sedem auream in Curia, & pro tribunali thesauram, & ferculū Circensī pompa, templa, aras, simulacra iuxta Deos, puluinar, Flaminem, Lupercos, appellationem mensis ē suo nomine. Huius Flaminis mentio quoque extat in antiquis inscriptionibus, quarum exempla sunt huiusmodi,

M. PUBLICIO	L. ACVTIO
M. F. SAB. SEXTIO	L. F
CALPURNIANO	FAB. PRIMO
EQVO. PVBLICO	EQVO. PVB.
FLAM. DIVL. IULI	II. VIR. I. D
PRAEF. AEDIL. POT	AEDIL. Q. ALIM
QVAESTOR. AERAR	FLAM. DIVL. IULI
SACERD. IV. VEN. BRIX	
COLLEGIA	
CENTON. ET. FABROR	

Possunt

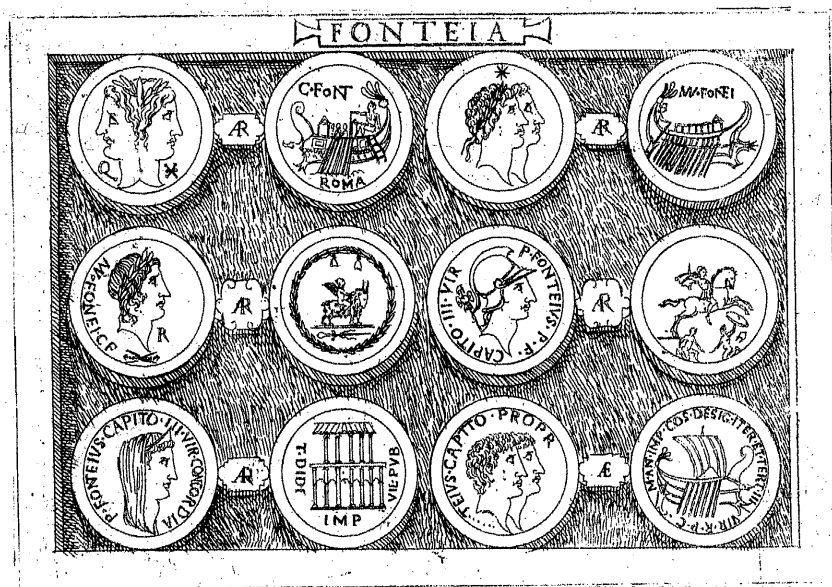
Possunt etiam notae illae, PR. FL. interpretari PRIMUM FLAVIT, sensu non ex historia, quae non extat, sed ex coniectura ducto; quod scilicet C. Flaminus fuerit unus ex primis Quattuoruiris à Caesare (ut opinor, aucto Triuuirorum monetarum numero) creatis, auro argenteo publico stando feriundo: cuius collegae in nummis aureis & argenteis reperiuntur, L. AEMILIVS BVGA, L. MVSSIDIVS LONGVS, & C. VIBIVS VARVS. Nam Caesarem auxisse numerum minorum magistratum tradit Suetonius cap. XLII. Senatum, inquit, suppleuit, patricos allegit, Praetorum, Aedilium, Quaestorum, minorum etiam magistratum numerum ampliauit &c. Atque ita, recte & uere locutus erit Dio, qui lib. LIII dixit Triuuiros monetales ab Augusto institutos fuisse, hoc est, eorum numerum à Caesare auctum, & Quattuoruiros pro Triuuiris factos, ad Triuuiros rursus, ut primum erant, reductos. CILIO autē hic, cuius meminit, ut opinor Cicero, li. VI. ad Torquatum ep. XX. & Appianus li. III. bel. civil. ad Caesarem sine dubio respexit, cum Veneris caput, à qua Iulia gens originem duxit, in altera secundi denarii parte signauit.

FLAVIAE gentis plebeiae frequens est mentio apud ueteres scriptores. litteris autem FLAVS, quae in primo tabellae denario notatae sunt, existimarim cognomen potius FLAVVS (quod FLAVOS, & FLAVS, antiqui uocali non geminata scribebant) indicari, quàm FLAVIVS nomen. Est autē FLAVOS, siue FLAVS LARGIAE familiae cognomen apud Dionysium li. V. Decimiae apud Liuium lib. XXVII. Caeseciae in epitoma lib. CXVI. Sulpiciae apud Suetonium in Claudio cap. XLII. Octauiae in antiqua, quae Tiburi extat, inscriptione, & Lucretiae, in aereo Augusti numismate. C. FLAVIVS HEMIS, qui in secundo denario Bruti Legatus Propraetore describitur, is est, cuius meminit Cornelius Nepos in uita Pōponii Attici. Itaq; appellatus est (inquit) à C. Flauio

I ij Bruti

Bruti familiari Atticus, ut eius rei princeps esse uellet &c. Appianus lib.v. inter Caesaris inimicos C. hunc Flauium cum Canutio & Clodio Bithynico numerat. καὶ ἵσταν (inquit) οἱ μάλιστα Καίσαρος ἐχθροὶ Κανούτιος τε καὶ γ. φλάβιος, καὶ κλάδιος ὁ βιθυνικός. Plutarchus etiam in Bruto meminit huius Flauii, quem Praefectum Fabrūm Bruti fuisse scribit. Cetera, quae in hoc denario signata sunt, ad M. Brutum pertinent, & in gente Iunia explicabuntur.

FONTEIAM gentem plebeiam fuisse, uel ex hoc intelligere possumus, quod P. Clodius Ciceronis inimicus, qui ut Tribunus plebis fieret ad plebem traduci uolebat, P. Fonteio plebeio homini adoptandum se dedit: de qua adoptione Suetonius in Tiberio ita scribit; P. Clodius ob expellendum Vrbe Ciceronem plebeio homini atque etiam natu minori in adoptionem se dedit. meminit etiam Cicero pro Domo sua, & ad Att. lib. l. ep. xvii. & xviii. Primus autem huius tabellae denarius pertinet, ut opinor, ad C. FONTEIUM CAPITONEM Consulem susceptum ex Kal. Iul. anno dccxx. Secundus, & tertius, ad huius, ut videtur, filium M. FONTEIUM, qui fortasse is est, pro quo repundarum reo Cicero dixit accusante M. Platorio, quod eo per triennium Galliae Praetore, aere alieno prouincia fuisset. nec enim dubito quin apud Ciceronem M. pro M. sit scribendum, quod hoc praenomine haec familia frequentius usa sit, & passim in eo librarii errarint, omissa uirgula, quae M. litterae obducenda erat. Fonteii autem denariorum alter habet triremem cum Pollucis, & Castoris imaginibus, quod hae stellae sint nauigantibus propitiae Hor. lib. i. Carm.

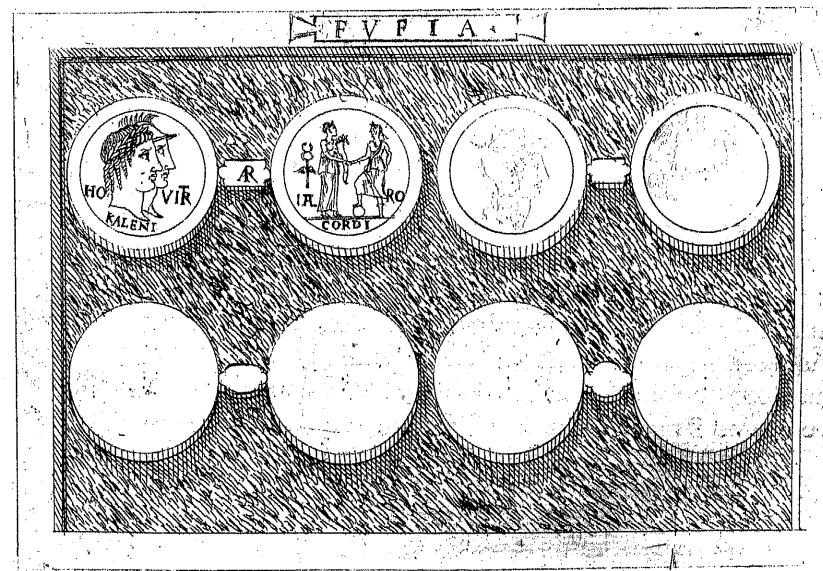
*Sic te Diua potens Cyprī, sic fratres Helenae
Lucida sidera, uentorumque regat pater.*

Alter

Alter habet Cupidinem hirco insidentem, quod id animal maximè sit procliuè ad libidinem. Veiovis uerò simulacrum, & pilei Castorum stellis superimpositis quod pertineant, mihi quidem obscurum est. P. FONTEIVS P. F. CAPITO qui quartū denarium & quintum triumuir signauit, potest nepos esse P. Fonteii Capitonis, qui Praetor (vt scribit Liuius lib. xlii) Sardiniam prouinciam obtinuit anno d lxxxiv, Q. Marcio Philippo II. & Cn. Seruilio Caepione Cos. atq; idē fortasse Antonianae classi Propr. praefuit, ut coniecere possumus ex mutila aerei nummi inscriptione. De eo dixit Horatius li. i. Ser. Sat. v.

*---- Capitoque simul Fonteius ad unguem
Factus homo. &c.*

M. autem FONTEIVS, qui in quarto denario notatur, fortasse is est, qui Legatus Q. Seruillii Caepionis bello Italico, cum aliis qui in Asculo erant, interfectus ab Italicis fuit. Appianus li. i. bell. ciuili. Eius uerò factum aliquod, cum Tribunus militum esset, quod nobis ignotum est, altera denarii parte significatur: nec enim ad A. Fonteium id spectare arbitror Tribunū militum, quem, quod seditiosus, & malus ciuis esset, à Caesare ab exercitu dimissum scribit Hirtius lib. v. de bello Africo.

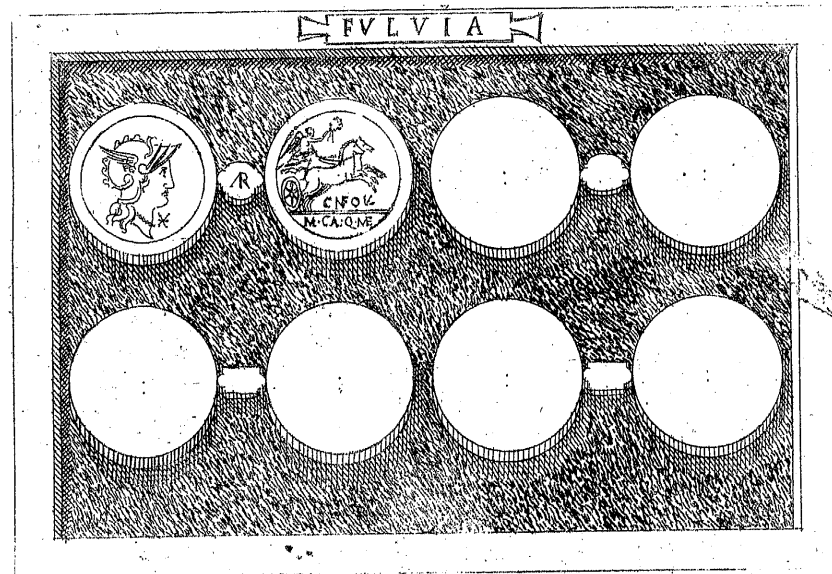

FVFIA gens fuit plebeia, ex qua Q. FVFIVS KALENVS originē duxit, cuius denarius in hac tabella expressus est, quique Trib. Plebis fuit anno dccxi. D. Iunio Silano. L. Licinio Murena Cos. atque idem consul cum P. Vatino anno dccvi. In bello autē ciuili Pompeiano Caesaris partes secutus est. Dio lib. xlii. Κοίντου δὲ δὲ Φουφίου Καλένου μετὰ τοῦτο ἐπιστρατάρχης ὄρισεν, ἔξαρχὸν δὲ Περθίου, καὶ Φαίτος. Cum Antonio studeret, Cicero grauius in eum Philippica vii. inuectus est: ipse uerò in Ciceronem maledica responsio recitatur à Dione lib. xlv.

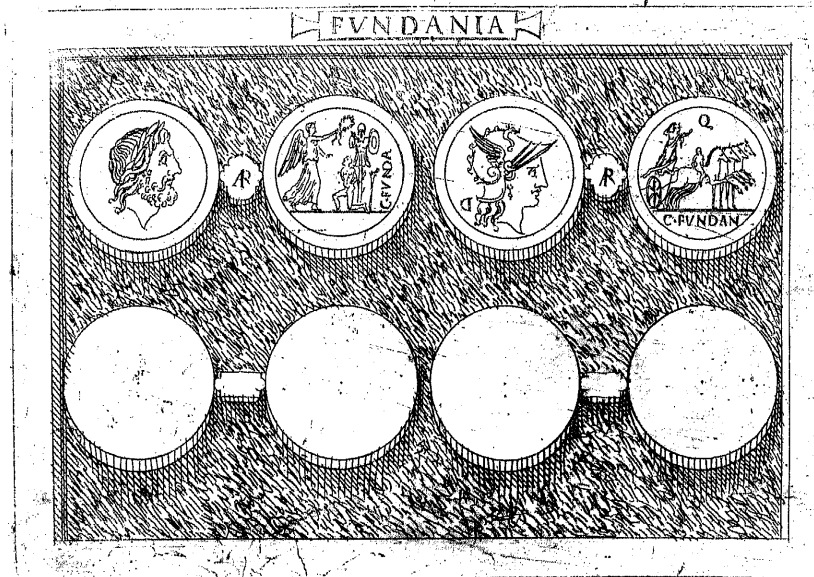
I iij de

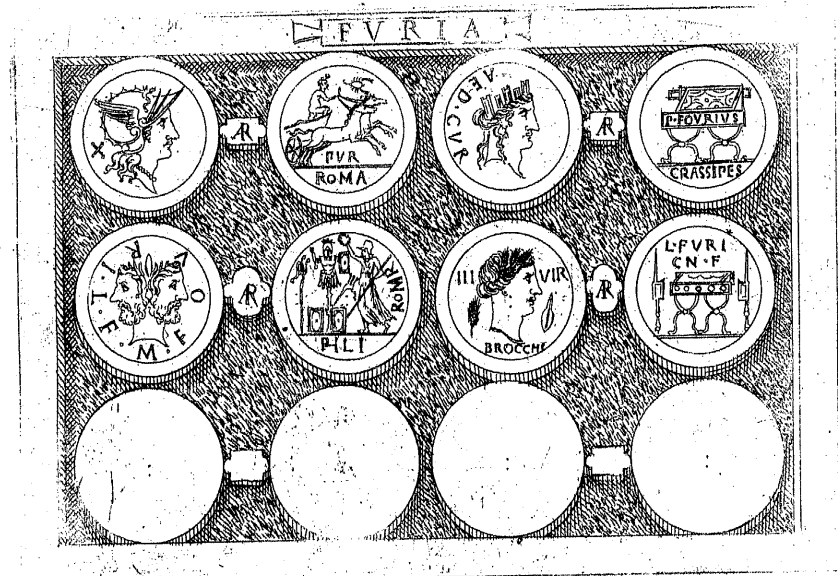
de templo Virtutis & Honoris, quod erat fortasse Kaleni curationis, ita scribit
 „ Liuius lib. xxvii. Marcellum aliae atque aliae obiectae animo religiones te-
 „ nebant, in quibus quod cum bello Gallico ad Clastidium aedē Honori & Vir-
 „ tuti uouisset, dedicatio eius à Pontificibus impediatur, quod negabant unam
 „ cellam duobus deis recte dedicari. Videndus de hac dedicatione Valerius Max.
 lib. i. cap. i. & Vitruuius lib. vii. De Cordo dicitur ingente Mucia.

FVLVIAE gentis plebeiae in multas diuisae familias, unius tantum C.N. FVLVII in argenteis denariis memoria reperitur; quis tamen hic Fuluius fuerit, quibusue temporibus uixerit, quod multi ex ea gente hoc praenomine usi sint, nihil certi asserere possum: quia tamen cum Q. Merello, & M. Calidio M. Tullii coaetaneo triumuir monetae cudendae fuit, Ciceronis ipsius temporibus floruisse possumus suspicari. FOVLVVS autem ueteres, scribebant, ut FOVRIVS & multa huiusmodi Graecam scripturam imitati.

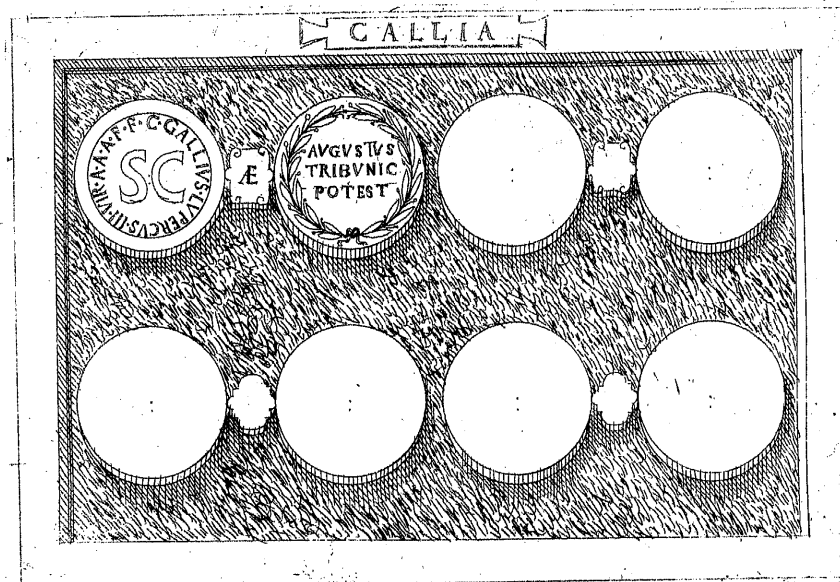

FVNDANIAM quoque gentem plebeiam fuisse; cum ex aliis, tum ex Li-
 uio constat in lib. xxv. in quo M. Fundani facit mentionem Aedilis plebei. In
 tabula etiam aenea apud Alexandrum Farnesium Cardinalem, in qua Plebisci-
 tum pro THERMESIBVS MAIORIBVS PISIDIS perscriptum est, men-
 tio fit C.FVNDANI.C.F.TR.PL.DES.QVI.PLEBEM.PREIMVS.SCIVIT.
 qui quidem Fundanius (quando à temporum ratione non abhorret, quibus id
 Plebiscitum perscriptum est, post annum scilicet DLXXXI, quo L. Gellius
 C.N. Cornelius Consules fuerunt) potest is esse, quem M. Varro lib. i. de re ru-
 stica socerum suum appellat: ad eum autem referendos esse opinor huius ta-
 bellae denarios, licet alii C.FVNDANIO tribuerint ei, qui cum C. Sulpicio
 Consul fuit anno DX.

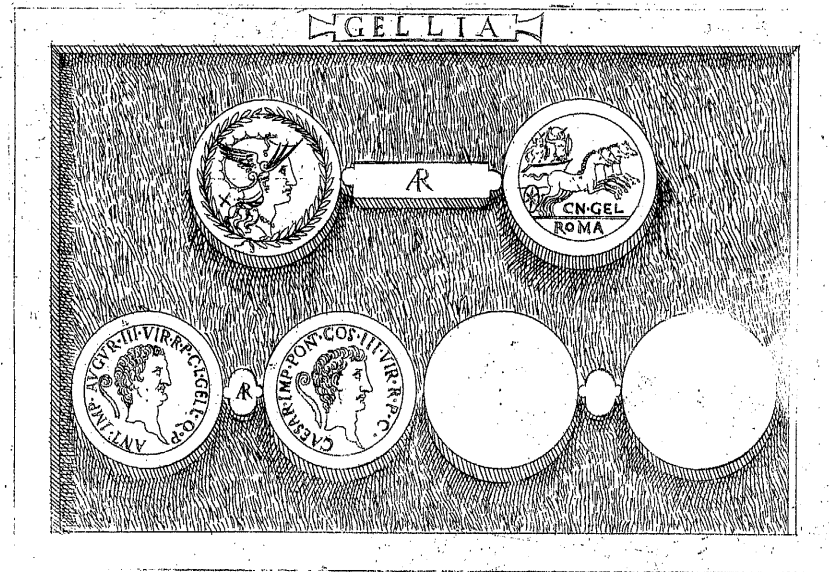

FVRIA gens in patricias diuisa fuit familias & plebeias, ut ex Liuiο colligimus, qui lib. IX. L. Furiū Tr. Pl. facit mentionem, & lib. XXXIX. M. Furiū Lusci Aedilis, à quo Ludi Plebeiū diem unum instaurati sunt. Nobis, patriciae PVRPVRREONVM, CRASSIPEDVM, & PHILORVM denarios uidere licuit: nā FVRIVS BROCCHVVS incertum est, patricius ne an plebeius fuerit. Primus tabellae denarius ad L. FVRIVM PVRPVRREONEM pertinet, qui Praetor de Galleis triumphauit anno DLIIII. & DLVII. P. autem FOVRIVS CRASSIPES, qui secundum tabellae denarium cufit, & cognominis originem, pedis nota; & Aedilitatis honorem, sella Curuli, indicare uoluit. Primus uerò ex ea familia qui Crassipes dictus fuit, Graecum nomen οιδιπους imitatus est; quem από τοῦ οιδιπους τῆς ποδῶν, hoc est, à tumore pedum Oedipodem appellatū fuisse, Graeci Poetae tradunt. De P. FOVRIO CRASSIPEDE Aedile Curule nulla extat mentio apud scriptores. Liuius M. Furiū Crassipedem triumuirum coloniae deducendae anno DLIX, & Praetorem anno LXVI nominat. Fortasse autem denarius à Furio Crassipede Ciceronis genero signatus est. Tertius denarius cufus à M. FVRIO L. F. PHILO fuit, in memoriam sine dubio eius triumphī, quem egit P. Furius Philus anno DXXX. de Galleis Liguribus. M. autem Furiū, qui L. F. in eo denario describitur, opinor filium fuisse L. Furiū Phili Praetoris anno DLXXXII, cuius meminit Liuius lib. XLII. De CN. FVRIO BROCCHO nullā apud ueteres scriptores, praeterquam apud Valerium Max. reperio mentionem; is enim li. VI. cap. I. meminit Cn. Furiū, qui à Broccho in adulterio deprehensus, familiae stuprādus obiectus est: opinor autem corruptū esse Valerii locum, atq; ex huius denarii auctoritate ita corrigendum esse. Cn. Furiū Brocchum, quem (deest nomen) deprehenderat, familiae stuprandum obiecit &c. T. Brocchum quendā nominat Cicero pro Q. Li-
gario:

gario: & Anneium Brocchum in lib. III. in Verrem. Aedilem Curulem fuisse Brocchum hunc, qui triumuir denarium cufit, ex sella Curuli intelligere possumus, & imagine Cereris, quae rei frumentariae praest, quam curabant Aediles.

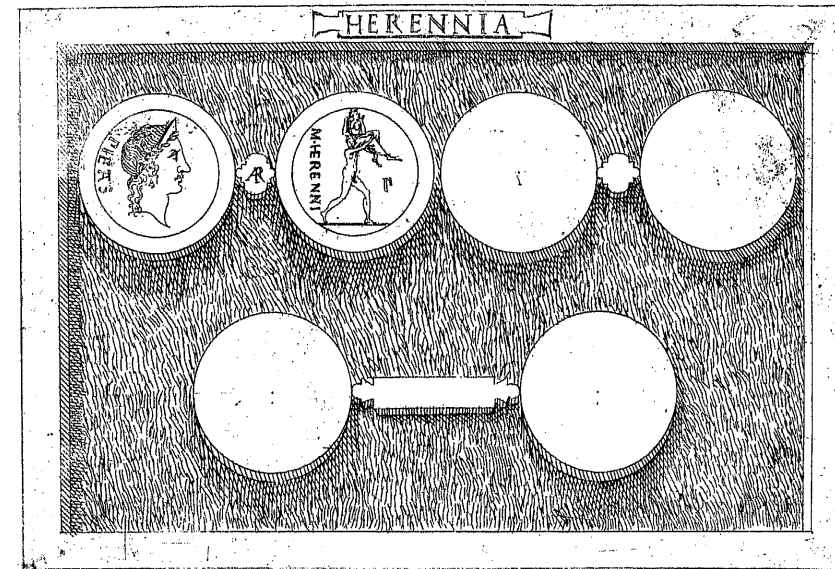
GALLIA gens inter patricias ne, an plebeias numeranda sit, ex iis scriptoribus, qui circumferuntur, elici non potest. Cicero in Verrem lib. V. C. Gallium Senatorem hominem Equestrem appellat; patrem fortasse C. GALLII huius, qui nummum aereum signauit, cum esset triumuir sub Augusto. Idem Cicero meminit Q. Gallii Praetoris anno DCLXXXVIII. L. Cotta & L. Torquato cos. quemque anno sequenti de ambitu accusatum defendit ea oratione, quae non extat. Ipse in Bruto, Asconius in Cornelianā, Valerius Max. lib. VIII. cap. X. Quintilianus lib. II. cap. III. & Appianus lib. III. ἡδοξε δὲ (inquit) τῆς αὐτῆς ἡμέρας κείντος Γέλλιος ἀδελφὸς μάγκη Γαλλίῳ συνόσιος Ἀργωνίῳ, τὴν πολιτικὴν ἐρασίην ἀρχῶν &c. ex quibus uerbis colligimus Q. Gallium Praetorem Urbanum fuisse, & M. Gallii fratrem, de quo ita scribit Suetonius in Tiberio cap. VI. Post reditum in Urbem à M. Gallio Senatore testamento adoptatus, hereditate adita, mox nomine abstinuit, quod Gallius aduerfarum Augusto partium fuisset. C. GALLII apud Valerium Max. lib. VI. cap. I. mentio etiam extat.

GELLIAE gentis duos tantum denarios, qui in hac tabella expressi sunt, nobis uidere licuit. Eorum primus ad GELLIVM fortasse pertinet Cn. Pompeii legatum in bello maritimo contra Piratas, cuius meminit Florus lib. III. Secundus sine dubio ad L. GELLIVM POPLICOLAM spectat, qui denarium signauit, cum esset Antonii Quaeſtor Propraetore: postea cum M. Cocceio Nerua consulatum gessit anno DCCXVII. de eo ita scribit Dio lib. XLVI.

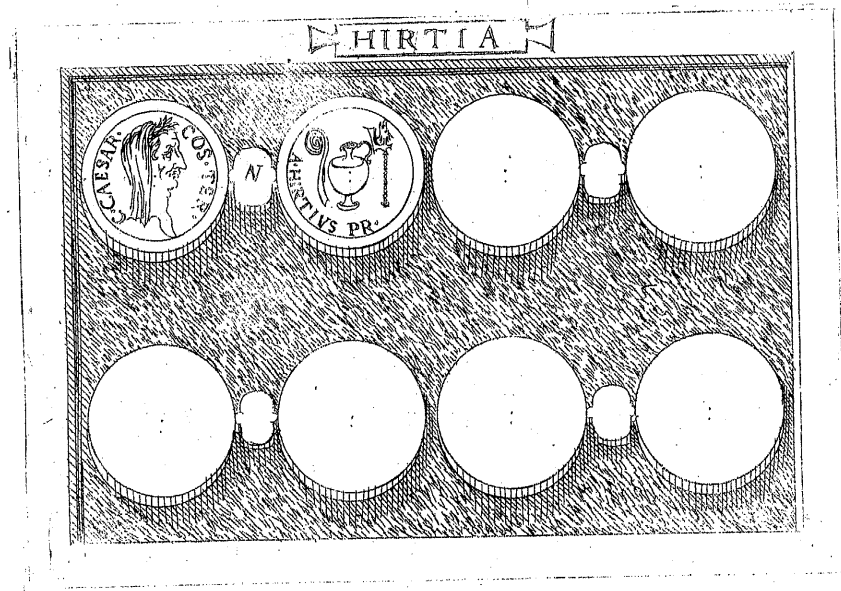
Ἦ δὲ δὴ Γέλλιος ἐφορέθημι, ἔπαθε δὲ δεινὸν οὐδὲν. ἦ γὰρ βροῦτος ἐκείνῳ ἐν τοῖς ριλιότοις ἀεὶ νομίσας εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μάρκον Μεσσίλλαν πάνυ πρὸ Κασίου προσκείμενον εἶδὼς, ἀφῆκεν αὐτὸν. καὶ δὲ ἐπέδωκε μὲν καὶ πρὸ Κασίου, οὐδὲν δὲ τὸ ἐκακὸν ἔπαθεν. αἴτιον δὲ, ὅτι ἡ μήτηρ αὐτοῦ Πόλλα προμαθοῦσα τὴν ἐπιβολὴν, δέισασα σέβει τε πρὸ Κασίου, μὴ προκαταληθῆ (σφίδρα γὰρ αὐτὸν ἠγάπα) καὶ σέβει τῷ υἱῷ μὴ καταφάραι, τὸ, τε ἐπιβούλημα αὐτῆς ἐκούσα τῷ Κασίῳ, προσέμνησε, καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ παιδὸς ἀνέλαβεν, οὐ μὲν τοι καὶ βελίω αὐτὸν ἐποίησε, πρὸς τὸ γὰρ τὸν Καίσαρα, καὶ πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀπὸ τῶν διεργεῖων ἀπνησιόμνησεν: hoc est: Gellius autem infidiarū conuictus, nullo supplicio est affectus: nā eum cū semper inter primos amicos sibi Brutus duxisset, ac M. Messallam fratrem eius Cassio coniunctissimum uideret, missum fecit. sed idem Gellius post Cassio quoque perniciē machinatus est, iterum quidem impune, cum mater eius Palla mature cognitis infidiis, Cassio metuens ne iis opprimeretur, (uehementer autem eum diligebat) filio uerò ne deprehenderetur, ipsa ultro infidias Cassio detexisset: ac filii salutem praemium habuit, ne sic quidem meliorem factum, quin à suis benefactoribus ad Caesarem & Antonium transfugeret. Huius pater L. Gellius Consul fuit cum Cn. Lentulo Clodiano anno DCLXXI. Cicero in Pisonem, & in oratione ad Quirites post reditum.

HEREN.

HERENNIA gens plebeia in Balborum familias, & Gallorum diuisa fuit: L. Herennii Balbi meminit Paedianus in Miloniana: Galli, Aſinius Pollio in ep. XXXII. li. x. ad Plancum: C. Herennii Tribuni Pl. qui P. Clodium ad plebem traduxit, facit mentionem Cicero ep. xv. & xvii. lib. I. ad Att. M. autem HERENNIVS hic, qui denarium cum signo Pietatis cufit, Cos. fuit ex Kal. Nou. anno DCCXX. filius fortasse M. Herennii eius, qui Consulatum gessit cū C. Valerio Flacco anno DCLX. de quo Cicero in Bruto ita scribit. M. Herennius in mediocribus oratoribus latine & diligenter loquentibus numeratus est: qui tamen summa nobilitate hominem cognatione, sodalitate, collegio, summa etiā eloquentia L. Philippum in consulatus petitione superauit, & c. Aeneas autem Anchisem humeris ferens, Pietatis symbolum antiquis fuit, quod in aliis etiam uetustatis monumentis reperitur.

HEREN.

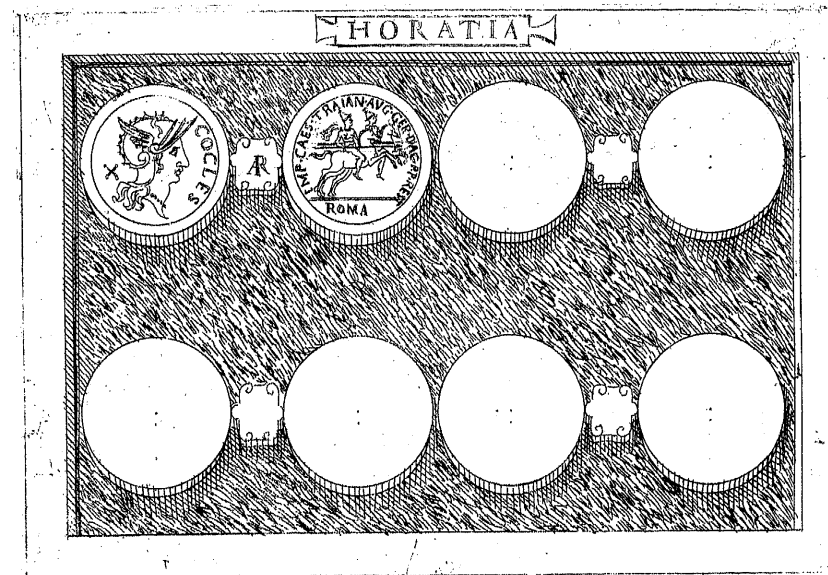

HIRTIA gens, incertum patriciâ ne, an plebeia fuerit. Eius extat mentio in antiqua inscriptione, cuius exemplum subiecimus.

A. HIRTIVS. A. F. M. LOLLIVS. M. F.
 FVNDAMENTA. FORNICIS. FACIVNDA. COBRAVERE
 EIDEMQVE. PROBAVERE

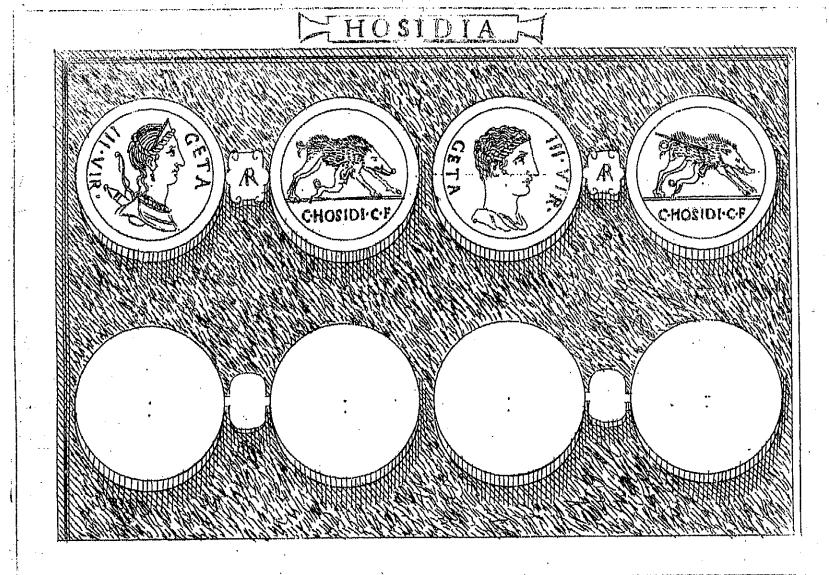
Ex aureo autem nummo, quem **A. HIRTIVS** Caesare tertium Consule signavit, Praetorem eum fuisse anno **DCCVII** intelligimus, & fortasse cum in provincia esset, nummum huiusmodi cussisse: licebat enim Praetoribus & eorum Quaestoribus, Legatisque cum ad alios, tum ad militarem praecipue usum, quò stipendia militibus commodius persoluerentur, aurum, argentumque in provinciis signare. **A.** autem **HIRTIVS** triennio post Praeturam Consul factus cum **C. Vibio Pansa**, in proelio contra **M. Antonium** ad Mutinam dimicans occisus est: eiusque corpus Romam perlatum in campo Martio publica sepultura conditum fuit. **Liuius** in epitoma lib. **CXXIX.** & alii.

HORATIAE

HORATIAE gentis patriciae unus tantum reperitur denarius ab aliquo ex ea gente in **Horatii Coclitis** memoriam primùm signatus, deinde à **Traiano Imp.** restitutus, ut ex denarii in hac tabella impressi inscriptione intelligere possumus. de **HORATIO COCLITE**, ad quem nummus hic pertinet, ita scribit **Liuius** lib. **II.** Pons Sublicius iter paene hostibus dedit, ni unus uir fuisset **Horatius Cocles**: id munimentum illo die fortuna Urbis Romanae habuit, qui positus fortè in statione pontis, cum captum repentino impetu Ianiculum, atque inde citatos decurrere hostes uidisset, trepidamque turbam suorum arma, ordinesque relinquere; reprehensans singulos, obsistens, obtestansque. Deum & hominum fidem testabatur, nequicquam deserto praesidio eos fugere, si transitum pontem à tergo reliquissent (paulo post) Tum **Cocles**. Tiberine, inquit, pater te sancte precor, haec arma, & hunc militem propitio flumine accipias. ita sic armatus in Tiberim desiliuit: multisque desuper incidentibus telis, incolumis ad suos tranauit: rem ausus plus famae habituram apud posteros, quam fidei. Eadem de **Coclite** narrant **Dionysius** lib. **IV.** **Valerius Max.** lib. **III.** cap. **I.** & alii, eique statuum aeneam ob hoc factum decretam in foro Romano fuisse, praeter **Dionysium** lib. **V.** scribit **Liuius** lib. **II.** & **Plutarchus** in **Poplicola**.

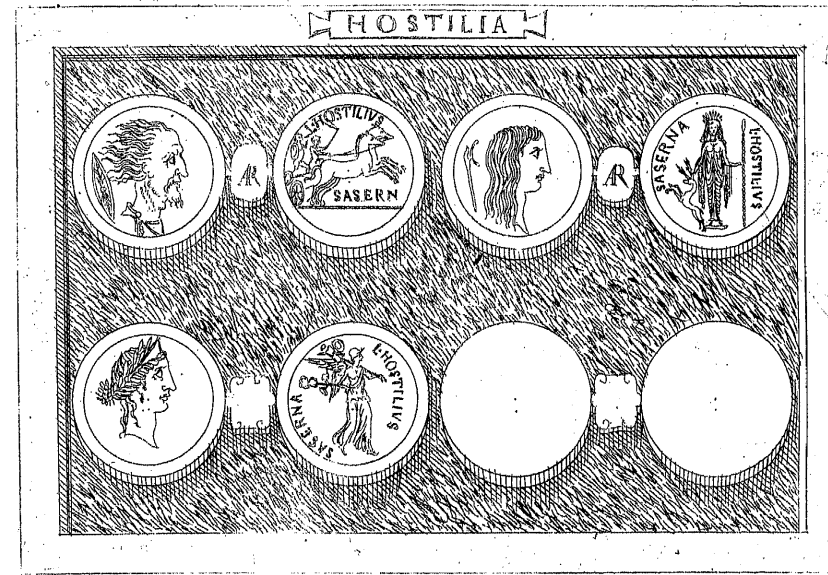
K Hosi-

HOSIDIA gens ab Appiano quidem & Dione nominatur, non tamen eorum uerbis elici quicquam potest, unde plebeia ne, an patricia fuerit, scire possimus. Appianus lib. II. de bel. ciuil. & Dio lib. XLVII. faciunt mentionem HOSIDII GETAE proscripti à Triumuiris & à filio seruati. malè tamen apud Dionem, ο'σιδιαν δὲ γέταν, pro, ο'σιδιον γέταν, in uulgatis libris scriptum est. Fuit is fortasse pater HOSIDII huius, qui argenteos denarios cudit. idem Dio lib. LX. meminit C. Hosidii Getae, qui Triumuirum huius, ut opinor, filius fuit: sed eodem librariorum errore ο'σιδιον γέταν, appellat pro, ο'σιδιον γέταν. eius uerba sunt haec. *αρι'ν δὲ δὴ γέτας ο'σιδιος γέτας κινδυνώσας ἀλῶναι, ἕπειδ' οὕτως αὐτῶν ἐκρότησεν, ἄστυ καὶ τινὰς ἐπιτιμίους, καὶ περὶ οὐχ ὑπαδικαίς, λαβῆν.* hoc est, Donec C. Hosidius Geta cum propè in hostium potestatem uenisset, ita eos uicit, ut ei propterea honores triumphales, quanquam Consul non fuisset, dati sint. Sed posterior hic Hosidius floruit Claudio iam imperante. Hosidiae familiae mentio est in basi marmorea ita inscripta,

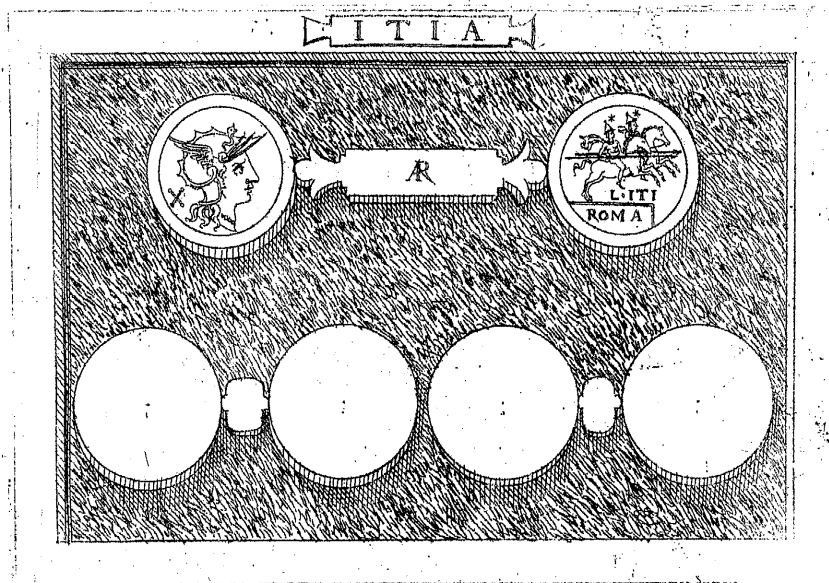
C. HOSIDIVS. MAR
CIANVS. CVM. SVIS
PANTHEO
SACRVM

HOSTI-

HOSTILIAE gentis, quae ab Hosto quodam Hostilio Medullino, ut creditur, originem duxit, qui Romulo regnante Romanam Ciuitatem adeptus fuit, crebra est mentio apud scriptores: Eius autem gentis familiae reperiuntur in monumentis Capitolinis, Tulli regis, & Mancinorum: apud Liuium li. x. xv. i. Tubulorum & Catonum. SASERNAE, pater & filius; qui de agricultura scripserunt, nominantur à Varrone in libris de re rustica: quia uerò Tullus Hostilius rex Pauori, Pallorique, ut idem Liuius scribit in lib. i. fanum uouit, existimabat amicus meus horum Deorum imagines in primo & secundo huius tabellae denario, ab Hostilio Saserne ad progenitoris illustranda monumenta expressas esse. quem ego SASERNAE opinor eum esse, qui à Caesare Lepi cum praefidio relictus est, ut scribit Hirtius li. v. de bello Africo. Dianae Ephesiae, & Victoriae simulacra in altera parte secundi denarii & tertii cur ab Hostilio signata sint, quaerendum est. fortasse autem Ephesia Diana ad eius Praeturam refertur, in qua prouinciam Asiam obtinuerit: Victoria uerò, ad Tulli regis de Albanis triumphos, quos egit Alba diruta, spectare poterit.

K ij ITIAR

ITIAE gentis unus tantum denarius reperitur, atque is quidem à L. ITIO signatus, ut opinor, ad quem Horatii extat ode xxix. lib. i. inscripta ad L. ITIVM: sic enim in vetustissimis codicibus pro IECIVM, scriptum reperi, admonuit me uir eruditissimus, idemque humanissimus Carolus Langius, qui denarii huius exemplum ad me Leodio perhumaniter misit. Horatii uersus sunt hi,

Iti beatis Arabum inuides

Galis: & acrem militiam paras:

Non ante demctis Sabaeae

Regibus, horribilique Medo

Nectis cathenas: quae tibi uirginum

Sponso necato Barbara seruiet?

Puer quis ex aula capillis

Ad cyathum statuetur unctis,

Doctus sagittas tendere sericas

Arcu paterno? quis neget arduis

Pronos labi posse riuos

Montibus, & Tiberim reuerti?

Cum tu coemptos undique nobiles

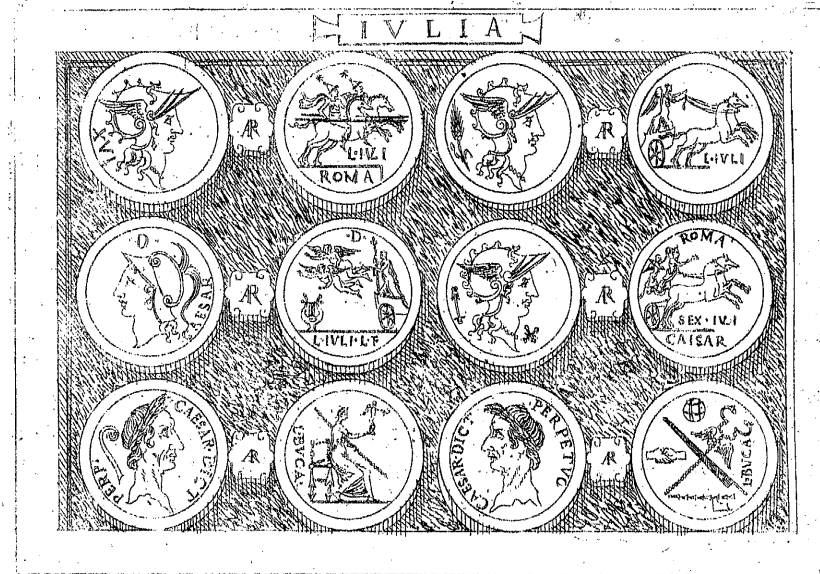
Libros Panaeti, Socraticam & domum

Mutare lorice Hiberis

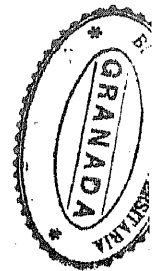
Pollicitus meliora temnis.

Cicero in lib. i i i. Philipp. nominat M. quendam Iccium, corruptè
(ut

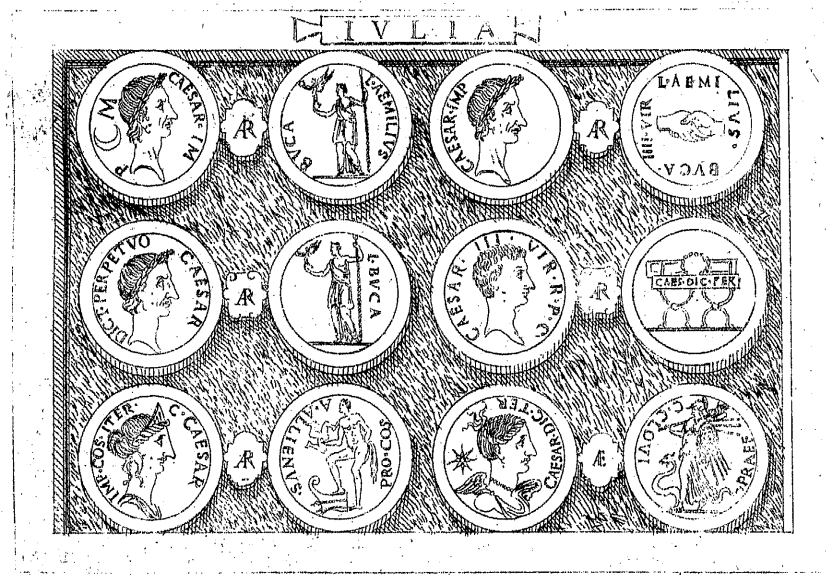
(ut opinor) pro M. Itium: qui quidem error in Atiae quoque familiae nomen irrepsit, in quo ab imperitis librariis, qui pro Atio Accium scripserunt, peccatum passim fuit. Portum etiam Itium in lib. v. de bello Gallico pro Iccium, ut erat in uulgatis, ex uetustissimo exemplari apud Caesarem iam pridem reposuimus.

IULIAM gentem familias habuisse patricias, & plebeias, inter scriptores satis constat. Patriciae, CAESARES tantum in denariis, qui circumferuntur, habemus: BVRSIONVM enim nulla apud scriptores extat mentio, unde patricie ne, an plebei fuerint scire possimus. Primus huius tabellae denarius ad L. IULIVM CAESAREM, qui cum P. Rutilio Lupo Consul fuit anno DCLXII, referri potest. in eo autem adiectus est numerus XVI ob eam causam, quòd eo anno, quo denarius huiusmodi signatus est, pressus aere alieno populus Romanus fecerat, ut denarius sexdecim assibus permutaretur, quinarius octonis, sextertius quaternis: quod primo bello punico à Q. Fabio Maximo Dictatore primum, mox ab aliis quoque in maxima aeris penuria factum fuisse & Plinius scribit lib. xxxiii. cap. iii, & in denariorum inscriptionibus ipsi obseruauimus. Secundus denarius ad L. IULIVM huius filium potest pertinere, qui Consul fuit cum L. Marcio Figulo anno DCLXXXIX: quemque Aedilem fuisse, ex symbolo spicae, quo Aediles utebantur, intelligere possumus. est autem in eius denarii altera parte impressus Cupidinis currus, ad indicandam Iuliae gentis originem, quae à Iulo Aeneae, qui Venere genitus est, filio principum habuisse dicitur. Tertius denarius cufus est, ut opinor, à L. Iulio superioris Iulii filio, qui in Africa Catoni Pro Quaestore fuit bello Caesariano: eius meminit Caesar li. i. & ii. de bello ciuili, Cicero ad Att. li. vi, Hirtius li. v. de bello Africo, & Dio li. xlii. Ad eandem uerò gentis originem indicandam, Venus currus Cupidinum
K iij uecta

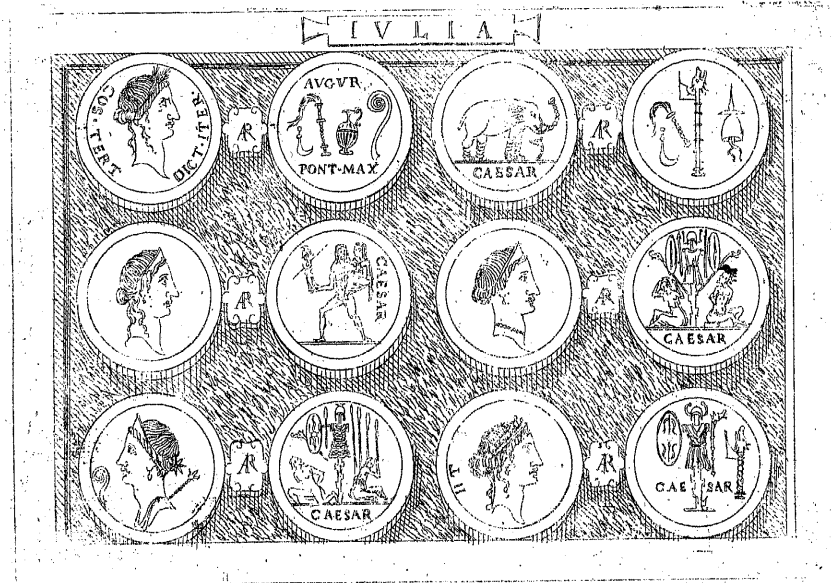
uecta in hoc quoque denario expressa est. **SEXTVS IVLIVS CAISAR** qui in quarto tabellae denario descriptus est, cū multi ex Caesarum familia eo praenomine usi sint, difficile est, quis fuerit affirmare. potest tamen is esse, qui anno **DCLII**, cum **L. Marcio Philippo** Consul fuit: quibus **Coss. Sociale** bellum initum est. **CAISAR** autem, **COILIVS**, **AIMILIVS** & alia eiusmodi Graeco diphthongo protulerunt antiqui, Graecā scribendi rationē secuti. **Quintus** tabellae denarius & sextus ad **C. IVLIVM CAESAREM** Dictatorem pertinent; cū ut apparet, à **L. Aemilio Buca** Quartumuiro eo anno, quo **Caesar** Dictaturam in perpetuum accepit, qui fuit **Vrbis conditae DCCVIII**: quo quidem anno inter ceteros honores **Caesari** decretos, hic quoque tributus est, ut nummi cum eius imagine signarentur. **Dio** lib. **XLIII**. In quinto denario ad indicandum **Caesaris** Anguratum lituus appositus est, de quo meminit **Plutarchus** in **Antonio**, & **Cicero** in ep. ad **P. Seruiliū Isauricum**, in qua **Caesarem** collegam suum appellat. in altera autem huius denarii parte, **Veneris** Genetricis feu **Victricis** simulacrum expressum est ob eam causam, quòd **Caesar** pro aede huius deae, ut scribit **Liuius** in epitoma li. **CXVI** & **Suetonius** cap. **LXXXVIII**. à **Senatu** Dictator perpetuus appellatus, Imperatoris praenomē accepit. **Quae** uero in sexto denario notata sunt, **Orbis** quidem, imperium totius orbis terrarum **Caesari** delatum; **Fasces**, iustitiam; **Manus**, concordiam; **Caduceus**, pacem; **Securis**, religionem significare uidentur: quae **Caesar** (ut est apud **Dionem** in eius oratione ad senatum) populo Romano in **Reip.** gubernatione se praestitutum pollicitus fuerat.

PRIORES huius tabellae denarii ab eodem **L. AEMILIO BVCA** Quartumuiro cum imagine **Caesaris** signati sunt. atque in eorum primi & tertii altera parte, **Veneris** Genetricis siue **Victricis** simulacrum stans, à qua per **Aeneam** trahebat

trahebat originem **Caesar**, expressum est: in tertio uerò, ad indicandam concordiam, manus iunctae cum inscriptione **L. AEMILIVS BVCA IIIIVIR.** supra enim diximus **Caesarem**, cum antea tres tantum uiri eudendae monetae praefuissent, eorum numerum auxisse, & ut essent pro tribus quattuor, fecisse; quod cum ex ipsis denariorum inscriptionibus constat, tum ex iis **Suetonii** uerbis, quae in **Flaminia** gente ex cap. **XLII**. protulimus. **Senatum**, inquit **Suetonius**, suppleuit, patricios allegit: **Praetorum**, **Aedilium**, **Quaestorum**, minorum etiam magistratuum numerum ampliavit &c. **Augustus** deinde, ut treuiri rursus essent, instituit. **Vnde** opinor **Dionem** scripsisse, **Triumuiros** monetales ab **Augusto** institutos esse, cum **Quartumuiros**, ad treuiros reductos fuisse, dicere debuisset. **Quartus** denarius sub **C. Caesare** **Triumuiro** **R.P.C.** percussus, sellam habet **Caesari** decretam, de qua meminit **Dio** lib. **XLIII**, his uerbis, καὶ ἐπειδὴ καὶ ταῦτοις ἠρέσκετο, οὕτω δὲ ἐς τὰ θεάτρα, τὸν δὲ θρόνον αὐτοῦ τὸν ἀπὸ χρυσοῦ, καὶ τὸν στέφανον τὸν διὰ χρυσοῦ, καὶ τὸν δίαδεδον καὶ διὰ χρυσοῦ, ἐξίσου τοῖς τῶν θεῶν ἰσοκρίτους, καὶ τὰς ἱσσοδρομίας ἔχον ἰσογυῖας ἐψηφίσαντο. hoc est, Cum haec etiam **Caesari** placuissent, iam in theatra sellam eius aureā, coronamq. gemmis auroq. praesignem, (qui honor aliās Diis tribui solebat) inferri atque in **Circum** etiam introduci à multitudine iusserunt. & lib. **XLV**. καὶ τὸν μὲν οὐτὸν δὲ θρόνον τὸν τοῦ **Καίσαρος** τὸν ἀπὸ χρυσοῦ, οὕτω τὸν στέφανον τὸν διὰ χρυσοῦ ἐς τὸν θεάτρον ἰσάγαγον, ὡς περὶ ἱσσοδρομίας, ὁμοίους τὸν **Αἰγύπτιον**. hoc est, Sellam tum **Caesaris** auream, coronamq. tum gemmis ornata in theatris (quamuis ita fuerat cōstitutum) **Antonii** metu non intulit. **Suetonius** cap. **LXXVI**. **Decerni** (inquit) sibi passus est sedem auream &c. Eiusdem sellae **Caesari** decretae **Appianus** lib. **III**. facit mentionem: ad quam quidem sellam, quin respexerit is, qui denarium currit, non est aliquo modo dubitandum; adiecit enim inscriptionem **CAES. DIC. PER.** de corona tantum dubitari potest; propterea quòd aurea dicitur & gemmis ornata fuisse ea, quae **Caesari** decreta fuit. quae uerò sellae in denario superimposita est, laureae similis uidetur; ut referendam potius putem ad coronam illam, cuius ius perpetuo gestandae **Caesari** concessum fuisse scribit **Suetonius** cap. **XLV**. & **Dio** lib. **XLIII**. nec uerò sum nescius, principibus uiris in funerum pompa, sellas **Curules**, superque eas quernas coronas ab antiquis poni solitas fuisse; eius enim moris meminit **Cornelius Tacitus** lib. **II**. **Honores** (inquit) ut quis amore in **Germanicum** aut ingenio ualidus, reperti, decretique: ut nomen eius familiarium carmine caneretur, sedes **Curules** sacerdotum **Augustalium** locis, superque eas querceae coronae statuerentur, ludos **Circenses** eburna effigies praeciret &c. Huiusmodi autem coronas **Curulibus** sellis superimpositas in aliis nos etiam denariis obseruauimus. **Quintus** denarius ab **ALLIENO** Praetore, qui **Siciliam** proconsulari potestate obtinebat, signatus est **Caesare** **III** Consule cum **P. Seruilio Isaurico** anno **DCCV**; quo quidem anno in **Africam** traiecit. **Hirtius** lib. **V**. **Sextus** aereus nummus à **C. CLOVIO** **Vrbis** praefecto anno **DCCVII** **Caesare** Dictatore **III** cūsus est, impressa in eo **Victoriae** imagine, & spoliis de **Iuba** rege ac **Scipione**, confecto bello **Africo** relatis; nec enim dubitandum est, quin ad res prosperè à **Caesare** in **Africa** gestas respexerit **Clouius**; de quibus eodem quoque anno, quo nummus huiusmodi percussus est, triumphum egisse **Caesarem** constat. Simulacrum **Mineruae** in altera nummi parte

parte cum angue, quale à Græcis Poetis fingitur, expressum est; nec ab re hostium spoliis onustum, quando Victoriam Mineruæ παράδειον hoc est, adstricē antiquos appellasse scribit in fabulis Phurnutius.

Tengo una de Plata como era de las q' fueron de mi Aquelo

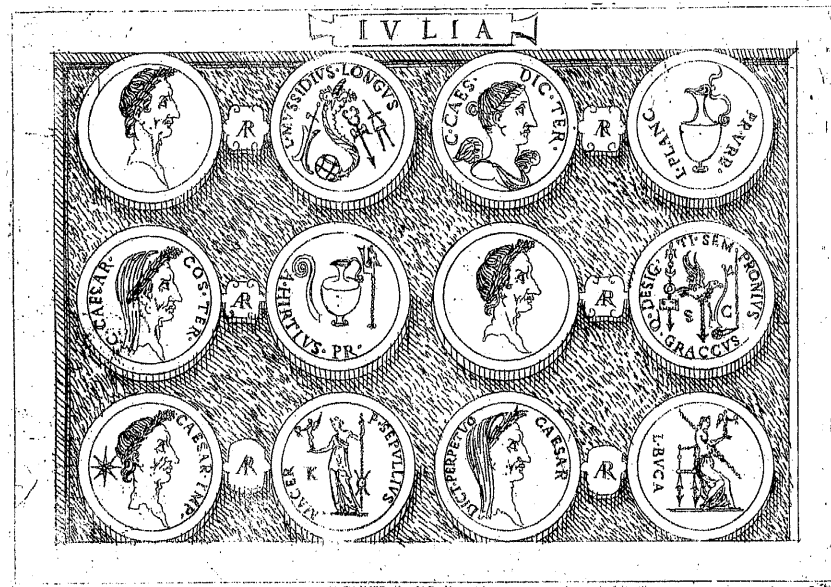
EX PRIMI huius tabellae denarii inscriptione, atque ex impressa in eo Cereris imagine spicis coronata, conuicimus Caesare Consule, & Dictatore utrunque tertium, anno DCCVII, Africa deuicta, ex eaque magna frumenti copia relata, monetam huiusmodi cusam esse: quibus accedit Dionis auctoritas ex lib. XLIII. & Plutarchi, ex Caesare. Ad eandem autem de Iuba rege uictoriam ex Africa indicandam, elephantem in altera secundi denarii parte expressum esse opinor: licet ad elephantum quoque spectaculum in harena à Caesare editum referri possit; de quo meminit Plinius lib. VII. cap. VII. De Caesaris Auguratu & Pontificatu Maximo, quorum insignia in primo denario notata sunt, meminerunt Cicero in ep. ad P. Seruilium, Suetonius cap. XII, Plutarchus in Caesare, Antonio, & in Apophthegmatis, & Dio lib. XXXVII. De Pontificatu haec insuper addit Velleius lib. I. Ante Praeturam uictus Maximi Pontificatus petitione Q. Catulus omnium confessione Senatus princeps &c. Factus est autem Caesar Pontifex Maximus in locum Metelli Pii, superatis competitoribus nobilissimis Q. Lutatius Catulo, & P. Seruilio Isaurico. In secundi denarii altera parte praeter eadem Pontificalia instrumenta, apex quoq; signatus est, ad Diale notandum Flaminium, quod Caesar (ut inquit Suetonius cap. I.) annum agens XVI adeptus fuit. Tertius denarius Iuliae gentis originem à Venere indicat, de qua Caesar ipse gloriatur in oratione, quam habuit pro rostris in funere Iuliae. Amitae (inquit) meae Iuliae maternum genus ab Regibus ortum: paternum cum Diis immortalibus coniunctum est. nam ab Anco Marcio sunt Marcii Reges, quo nomine fuit mater; à Venere Iulii, cuius gentis familia

lia est nostra: Appianus lib. I. I. ἐν γὰρ Αἰνείου, καὶ Ἰούλου τοῦ Αἰνείου τὸ τῶν Ἰουλιῶν γένος &c. hoc est, ab Aenea enim & Iulo Iulia gens &c. huc igitur sine dubio respiciens is, qui denarium cufit, Veneris caput in una parte, in altera Aeneam sublato humeris Anchise manu Palladium gestantem signauit. Quartus, quintus, & sextus huius tabellae denarii referunt, ut opinor, uictorias ac trophaea de Galleis, & Germaneis, aliisque gentibus à Caesare deuictis. Atq; de trophaeo quidem, quod Caesar Dictator iterum superato Pharnace erexit, meminit Dio lib. XLII. his uerbis, καὶ αἰσαρ δὲ ἐπὶ τῇ νίκῃ, καὶ περὶ αὐτῶν διαπραγαί γυνομένη, πολλὰ, καὶ ἕσον ἐπ' οὐδεμίᾳ ἄλλῃ ἰσφρόνησον, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ποταμὸν, καὶ εἶδεν αὐτὸν, καὶ ἐνίκησε. καὶ τὰ τε λάφυρα πάντα, καὶ τοὶ πλείους γυνομένα, τοῖς στρατιώταις ἐδώκεν, καὶ σφόδρα ἐκπιδέπερ ὁ Μιθριδάτης ἀπὸ τοῦ Τριαρίου ἐν ταυδάσπυ ἐγηγέρκει, ἀγλαγέσσης. hoc est, Ea uictoria, quamuis non splendidissima, Caesar magnopere se iactauit, ut nulla alia magis, quod eadem die & peruenisset ad hostem, & uidisset eum, & uicisset: manubias omnes, quamuis plurimae erant, militibus donauit. cumque trophaeum eo in loco Mithridates de Triario statuisset, ipse de Pharnace suum opposuit &c. Huiusmodi trophaeum descripsit Virgilius in lib. VI. his uerbis,

*Ingentem quercum decisis undique ramis
Constituit tumulo: fulgentiaque induit arma
Mēzenti ducis exuuias; tibi magne trophaeum
Armipotens: aptat rorantes sanguine cristas,
Telaq. trunca uiri, & bis sex thoraca petita,
Perfossamq. locis; clypeumq. ex aere sinistrae
Subligat: atque ensē collo suspendit eburnum.*

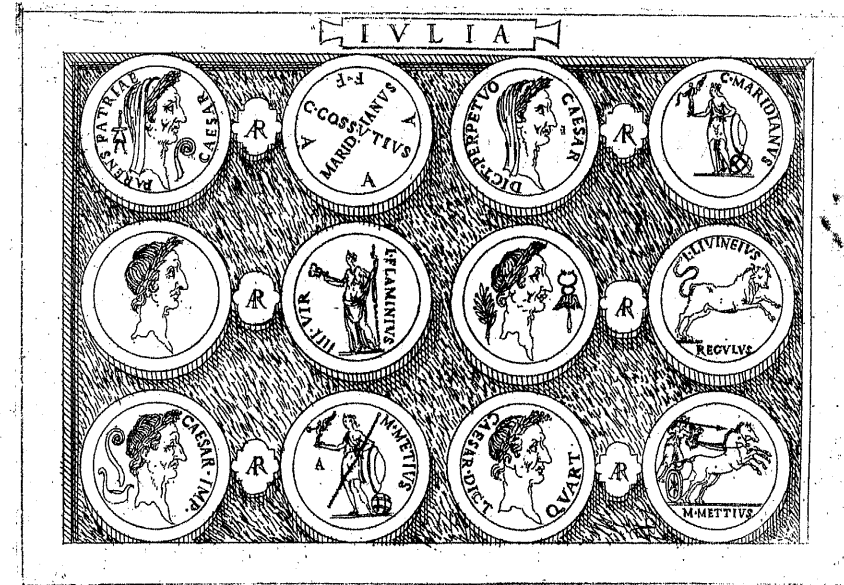
Veneris imago, ad quam Iuliae familiae origo refertur, lituus, & securis, Caesaris sacerdotiorum insignia, in tribus his denariis adiecta sunt ob ea, quae supra diximus.

PRIMVS huius tabellae denarius à L. MVSSIDIO LONGO IIII viro monetæ cudendæ signatus est. in eius autem una parte Caesaris imago, in altera Dearum symbola expressa sunt, quibus Senatus in Caesaris honorem templum dedicauerat. eae uerò sunt: CLEMENTIA, AEQVITAS, LIBERTAS PVBLICA, CONCORDIA NOVA, & FELICITAS. Plutarchus in Caesare, & Dio lib. XLIII. Felicitatis, & Concordiae symbola sunt cornucopiae & caduceus: nauis gubernaculum & pila ad orbis terrarum imperium refertur, cuius gubernatio clementiae & aequitati Caesaris commissa erat: his autem adiectus est apex, cum ad indicandum Caesaris sacerdotium (fuit enim, ut diximus, Flamen Dialis) tum ut eo notaretur religio principis, & pietas erga Deos immortales. Secundus denarius à L. MVNATIO PLANCO Praefecto Urbis cufus est, cum uase Maximi Pontificatus insigni, & Victoriae imagine, quâ de Iuba Rege ex Africa Caesar Dictator III retulerat. in tertio autem aureo nummo eiusdem Pontificatus, Auguratusque instrumenta expressa sunt, de quibus abundè diximus suprâ. Quartus denarius à T. SEMPRONIO GRACCO Quaestore designato cufus, pertinet ad Casilinû coloniam, quae anno DCXCIII à Caesare & Bibulo Cos. ex S. C. deducta est: cuius deductionis symbola in altera denarii parte notata sunt, signum cohortis, aquila Legionis, aratrum, & sceptrum. opinor autem denarium huiusmodi aliquot post annis, nò eo, quo colonia deducta est, in eius rei memoriam signatum à Gracco fuisse. Quintus tabellae denarius, & sextus à P. SEPVLLIO MACRO cusi sunt; sed quintum, propter adiectum cometem, mortuo iam Caesare: sextum, in quo eius imago Pontificali habitu expressa est, uiuente adhuc Caesare, percussum fuisse opinor. eorum autem in altero quidem Venus Genetrix stans, in altero sedens cum uulgatis inscriptionibus signata est.

PRIORES

PRIORES duo huius tabellae denarii, qui à C. COSSVTIO MARIDIANO Quartum uiro, ut opinor, percussi sunt, Caesaris quidem imaginem Pontificali habitu uterque refert, inscriptionem uerò non eandem: sed in eorum altero CAESAR PARENS PATRIAE, in altero CAESAR DICT. PERPETVO inscriptum est. Quamuis autem Lilius in epitoma lib. CXVI scribat, PATRIS PATRIAE titulum uiuenti Caesari tributum fuisse, Ciceronis tamen auctoritas me magis mouet, qui occiso iam à coniuratis, decretum ei hunc honorem tradit; nisi fortè uiuentem Caesarem PATREM PATRIAE appellatû fuisse credamus, mortuum uerò PARENTEM. quod mihi insigniter frigidum uidetur. Scriptorum loca super ea re sunt haec. Cicero ep. III ad Cassium lib. XII. Auger, inquit, tuus amicus furorem in dies. primum in statua, quam posuit in rostris, inscripsit PARENTI OPTIME MERITO: ut nò modo sicarii, sed iam etiam parricidae iudicemini &c. ex quibus uerbis satis constat, mortuo Caesari hunc honorem ab Antonio tributum fuisse, quò grauiori poena, idest parricidii damnaret, qui eum interfecerant. Antonius in ep. ad Hirtium, quae à Cicerone profertur in lib. Philip. XII. Hostem, inquit, iudicatum hoc tempore Dolabellam, eo quòd sicarium occiderit, & uideri cariorum populo Romano filium scurrae, quam C. Caesarem patriae parentem ingemiscendum est. Suetonius cap. LXXXV. Plebs statim à funere ad domum Bruti & Cassii cum facibus tetendit; atque aegrè repulsa, obuium sibi Heluium Cinnam per errorem nominis, quasi Cornelius esset is, quem grauiter pridie concionatum de Caesare requirebat, occidit: caputque eius praehxum hastae circumtulit; postea solidam columnam propè uiginti pedum lapidis Numidici in foro statuit: scripsitque PARENTI PATRIAE. Lilius lib. CXVI. Caesar ex Hispania quintum triumphum egit, & cum multi maximique honores eia senatu

senatu decreti essent, inter quos, ut PATER PATRIAE appellaretur, & sacrosanctus, ac Dictator in perpetuum esset &c. Dio lib. XLIII, Livio assentiri uideretur, his uerbis, *πρὸς τὴν τοῖς τοιαύτοις ὄντι, πάλαι τὴν αὐτὸν τῆς πατρὸς ἐπωνόμασαν, καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων ἐπιγράψαν.* hoc est, Praeter haec PATREM PATRIAE cum appellauerunt, idque nomen denariis inscripserunt. In quarto tabellae denario, qui à L. FLAMINIO Quartumuiro, ut ex inscriptione apparet, signatus fuit, nihil est magnopere notandum, nisi quòd in altera eius parte Pacis signum expressum est. Quintum denarium à L. LIVINEIO REGVLO L. F. cufum esse post Caesaris mortem, duobus argumentis adducor ut credam: primùm, quia lauri ramus imaginis occipitio adiectus est, quem Augusto missum è caelo fuisse tradit Plinius lib. xv. cap. ultimo, (quamuis Dio non Augusto, sed Liuiæ, nec de caelo sed ab aue in eius sinum iniectum dicat, cuius uerba ex li. XLV III infra subiiciam) deinde, quia hic idē Liuineius sub C. Caesare Triumuiro R. P. C. cudendae monetae praefuit, ut ex Augusti denario, in quo Liuineii ipsius nomen inscriptum est, colligi potest. Dionis uerba de ramo lauri sunt haec. *τὸ, τε τῆς λιουτῆς συμβῶν, ἐκείνη μὲν καὶ ἡ δούρη ἐγένετο, τοῖς δ' ἄλλοις θεοῖς ἐνεπέμψατο. λευκὴν γὰρ ὄρνιθα κλάδιον δάφνης ἐγκάρσιον φέρουσαν εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς ἐπέβαλε, καὶ (ἐδόκει γὰρ οὐ μικρὸν τὸ σημεῖον εἶναι) τὴν τὴν ὄρνιθα ἐν ἐπιμαλῆϊ ἦγε, καὶ τὴν δάφνην ἐπέτασε. καὶ ἡ μὲν ριζωθεῖσα ἠύξισεν, ὡς καὶ τοῖς τὰ ἐπιπέμψατο μέγα τούτου πέμψασιν ἐπὶ πλείστον ἐξαρκέσαι.* hoc est, Liuiæ autem huiusmodi prodigium euenit, quod ei uoluptatem, aliis metum attulit. Aquila gallinam albam in gremium eius abiecit, quae ramum lauri fructum secum gerentis gestabat; Liuiæ, quòd id ostentum haud exiguum duceret, gallinam adseruauit diligenter: lauri autem ramum seuit, atque is radicibus auctis adoleuit, ita ut postea temporis frondes triumphantibus diu admodum suppeditaerit. Ad hanc autem laurum respexit P. Petronius Turpilianus, cum in aureo Augusti nummo quernam coronam inter duos lauri ramos impressit cum hac inscriptione O. C. S. uel ut est in argenteo denario, O B CIVIS SERVATOS. de qua quidem corona & lauro Ouidius lib. i. Metamorph. mentionem his uerbis facit.

*Postibus Augustis eadem fidiſſima custos
Ante fores stabis, mediamque tuebere quercum.*

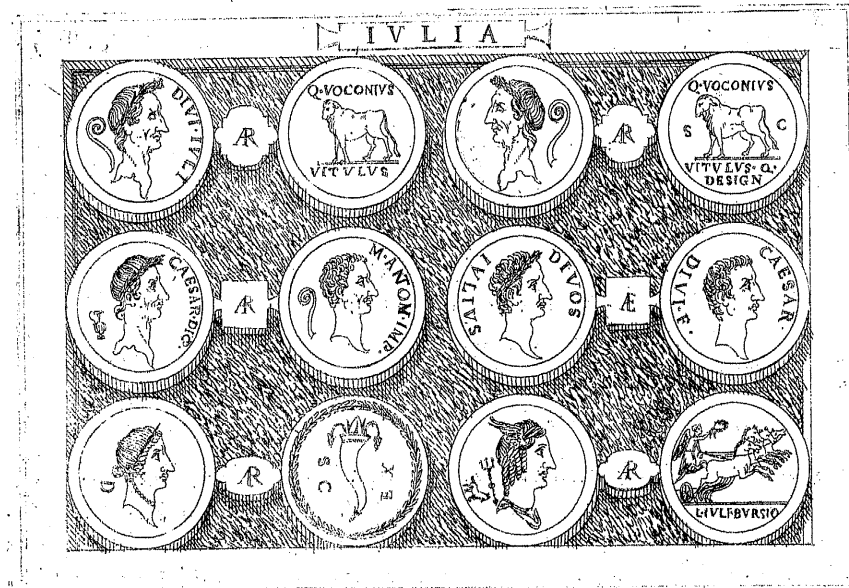
Dio lib. LIII. *ὁ δ' οὖν Καῖσαρ πολλὰ μὲν καὶ πρότερον, ἔτε τὰ πρὶ τῆς ἑξαμοσίας τῆς μοναρχίας, καὶ τὰ πρὶ τῆς τῶν ἐθνῶν διανομῆς διελέχθη, ἔλαβε. καὶ γὰρ τὸ, τε τῆς δάφνης πρὸ τῶν βασιλείων αὐτοῦ ἀπὸ τῆς δεξ, καὶ τὸ τὸν στέφανον τὸν δούριον ὑπὲρ αὐτῶν ἐπέτασε, τὸ τε οὗ, ὡς καὶ ἐπὶ τούτῳ τοῖς πολέμοις νικῶντι, καὶ τοῦς πολλὰς σὺζοῦντι ἐψηφίσθη.* hoc est, Caesari cum orationem de eiurando regno, ac diuidendis prouinciis habuisset, multi erant honores delati, nempe ut ante ipsius domum in Palatio lauri ponerentur, ac super eas coronae quernae suspenderentur; nimirum quòd perpetuus hostium uictor, ac ciuium esset seruator. Itaque in argenteis quibusdam Augusti denariis corona & uestis triumphalis cum huiusmodi titulo signata est S. P. Q. R. PARENT. CONS. SVO. hoc est, parenti conseruatori suo. de triumphali quidem ueste idem Dio meminit lib. LIII. *καὶ ἐξουσία* (inquit) *ἐδόθη τῷ τῆς ἀρχῆς τοῦ τούτου ἡμέρα καὶ τῆς σφάλλου, καὶ τῆς ἐπιπέμψατο τῆς νικητικῆς ἀρχῆς.* hoc est, dataque potestas Kal. Ian. singulis, coronae & uestis triumphalis gestandae. De titulo uerò

uerò PARENTIS siue PATRIS PATRIAE mentio est in fragmento quodam Kalendarii, quod extat Praeneste,

NON. N. CONCORDIAE
IN. ARCE. PERIAE. EX
S. C. QVOD. EO. DIE
IMPERATOR. CAESAR
AVGVSTVS. PONTIFEX
MAXIMVS. TRIB. POTEST
XXI. COS. XIII. A. SENATV
POPVLOQVE. ROMANO. PATER
PATRIAE. APPELLATVS

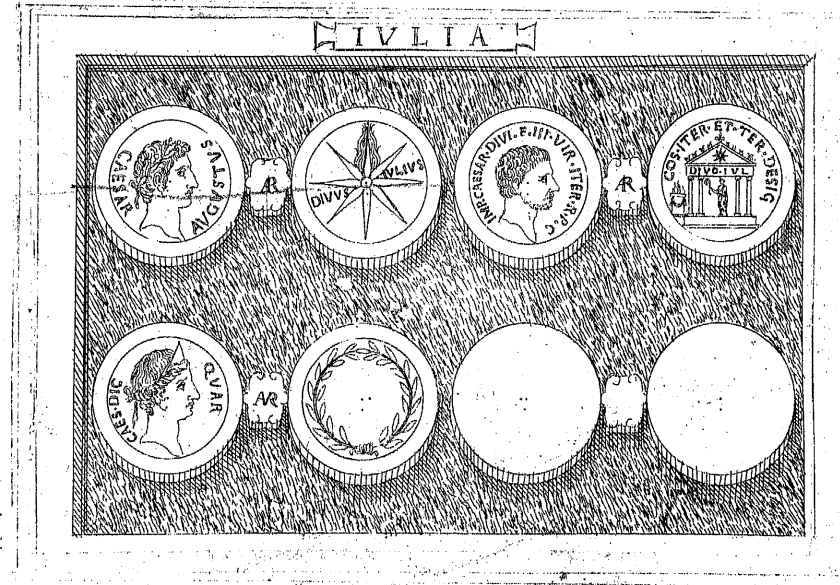
In altera uerò eiusdē denarii parte taurus expressus est, qui quonam pertineat, à multis quidem quaesitum est; nihil tamen à quoquam quod magnopere probandum sit, in medium prolatum adhuc est. Ego autem opinor, tauri huius imagine spectaculum à Caesare Dictatore anno DCCVII, ipso & Lepido Consulibus editum significari: de quo his uerbis meminit Plinius lib. V III. cap. XLV. Thessalorum inuentum est, equo iuxta quadrupedante cornu intorta, ceruice tauros necare. primus id spectaculum dedit Romae Caesar Dictator &c. Eo autem anno, quo Caesar ludos fecit, L. Liuineium, cum Aedilis Curulis esset, ut ex eius denariis in Liuincia familia notatis colligitur, his ludis praefuisse credendum est. Liuineium uerò Aedilis filium, ut spectaculum magnificentissimum celebraret, in quo nouae taurorum uenationes exhibitae fuissent, patrisque Aedilicium honorem illustraret, non hunc modo denarium, sed alterum etiam, qui est inter Liuineiae familiae denarios impressus, in quo Caesaris haec uenatio, & alia paternae Aedilitatis monumenta expressa sunt, cufisse uerisimile est.

L Dvo

DVO PRIMI huius tabellae denarii, Caesare occiso iam à coniuratis, & inter Diuos relato, cusi sunt à Q. VOCONIO VITULO Quaestore designato, nihil autem in eis est notatu magnoperè dignum, praeter inscriptionem DIVI IULI: de qua ita scribit Suetonius cap. LXXXVIII. Perit sexto. & quingagesimo aetatis anno, atque in Deorum numerum relatus est, non ore modo decernentium, sed & persuasione vulgi. Siquidem ludis, quos primò confectos ei heres Augustus edebat, stella crinita per septem dies continuos fulsit exoriens cirçà undecimam horam. creditumque est animam esse Caesaris in caelum recepti, & hac de causa simulacro eius in uertice additur stella &c. Vitulus in altera denarioꝝ parte impressus, pertinet ad VOCONII cognomen, de quo in Voconia familia dicitur. In tertio quoque denario, & quarto nihil est, quod sit magnoperè notandum, praeter Caesaris Pontificatū, qui noto vasis typo significatur, & ἀποθεώσις, quae inscriptione DIVOS IULIUS indicatur. Quintum denariū, cuius in una parte Veneris caput, in altera copiae cornu signatum est, opinor in dedicatione templi Veneris Genetricis, uel Felicitatis deae ex S. C. cusum fuisse: atque ex eo genere nummorum esse, qui in huiusmodi dedicationibus & ludis, uelut missilia quaedam spargi populo solebant. Suetonius in Nerone cap. XI. Sparsa & populo missilia omnium rerum per omnes dies singula quotidie millia; auium cuiusque generis multiplex penus, tesseræ frumentariae, uestis, aurum, argentum, gemmae, margaritae &c. De templo Veneris à Caesare dedicato ita scribit Dio lib. XLIII. τὰ ἱερῆ ὄν, καὶ τὸν νεὸν τὸν τῆς Ἀφροδίτης, ὃς καὶ ἀρχαῖος τοῦ γένους αὐτοῦ οὐσε ποίησας, καθιέρωσεν αὐτὸς ἴσως, καὶ πολλοὺς ἄλλοις καὶ παύλοδαμοῦς ἀγῶνας ἔθηκεν. hoc est, Forum uerò & templum Veneris Genetricis, (quam sui generis auctorem ferebat) à se condita Caesar statim tunc consecrauit, multaque ibidem & uaria specta-

spectacula edidit. Idem quoque Dio lib. XLIV. de Felicitatis item templo meminit, quod Caesar extruxit. LIVIVS L. FBVRSIO qui in sexto huius tabellae denario descriptus est, alicuius fortasse ex familia Burfionum uictoriam aliquam in altera denarii parte expressit, quae ignoratur. extant autem alii eius denarii huic similes, in quibus pone caput Mercurii, signum quoddam adiectum est, quod ad indicandum Burfionum cognomen, unde ductum fuerit, appositum esse facile dixeris.

HIVS tabellae primus denarius, in cuius altera parte cometes signatus est, nihil habet aliud notatu dignum, praeter stellam ipsam crinitam, quae Caesare in Deorum numerum relato, per septem (ut Suetonius inquit) continuos dies fulsit. De ea sic cecinit Maro in Bucolicis,

*Ecce Dionaei processit Caesaris astrum,
Astrum, quo segetes gauderent frugibus, & quo
Duceret apricis in collibus uua colorem.*

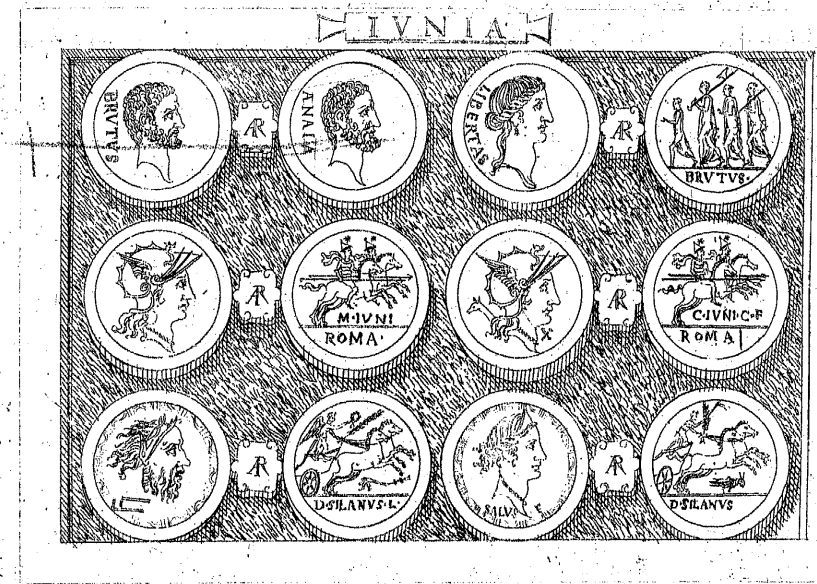
Dio lib. XLV. ἐπεὶ μὲν τοὶ ἄστρον τι παρὰ πᾶσας τὰς ἡμέρας ἐκίνας ἐν τῆς ἀρκτε πρὸς ἑσπέρην ἀναστῆναι, καὶ αὐτὸ καμῆτην τε τῆσιν καλοῦντων, καὶ προσμαίνεσθαι διὰ πικρὰ ἔσθλα λεγόντων, οἱ πολλοὶ τοῦτο μὲν ὄψις δεινὴ, τῶ δὲ καὶ σαρι αὐτὸ, ὡς καὶ ἀπαδαγατισμὸς, καὶ ἐς τὸν τῶν ἄστρον ἀριθμὸν συγκαταλεγόμενον ἀνατίθεισαν, θαρσύνουσα χαλκοῦσιν αὐτὸν ἐς τὸ ἀφροδίσειον, ἀσέβησιν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, ἔς τισιν. hoc est, Ceterum stella quaedam quotidie inter septentrionem & occasum apparuit, eamque cometem uocantes nonnulli ea portendere dicebant, quae aliàs huiusmodi signū sequi cōsueffent: creditum quidem hoc à plebe est, sed tamen Caesari eam, immortalitatē nimirum iam adepto, inque siderum numerum allecto sacram esse dixerunt. ea re Caesar animo confirmato, statuā patris aeream cū stella supra caput in Veneris templo posuit. In secundo autem tabellae denario hoc ipsum Veneris templū

L ij impres-

impressum est cū stella & Caesaris statua habitu Augurali, adiecta inscriptione DIVO IVL. & ara, apud quam plebs Romana (ut Suetonius inquit) sacrificare, vota suscipere & controuersias quasdam interposito per Caesarem iureiurando distrahere, longo tempore consuevit. De stella quidem, quae in templi fastigio impressa est, meminit Plinius lib.ii. cap. xxv. in quo verba quadam ex Augusti epistola adducit, quae multum faciunt ad eorum intelligentiam, quae in hoc denario signata sunt. Cometes, inquit, in vno totius orbis loco colitur in templo Romae admodum faustus diuo Augusto iudicatus ab ipso, qui incipiente eo apparuit ludis quos faciebat Veneri Genetrici, non multo post obitum patris Caesaris, in collegio ab eo instituto; Nanq. his verbis id gaudium prodidit: Iis ipsius ludorum eorum diebus sidus crinitum per septem dies in regionem caeli, quae sub septentrionibus est, conspectum. id oriebatur circa undecimam horam diei, clarumq. & omnibus terris conspicuum fuit. eo sidere significari uulgus credit Caesaris animam inter Deorum immortalium numina receptam: quo nomine id insigne simulacro capitis eius, quod mox in foro consecrauimus, adiectum est &c. Ex huius uero denarii inscriptione IMP. CAESAR &c. intelligimus falsum esse quod scribit Dio lib. l. ii. Augustum anno DCCXXIII, cum Sex. Appuleio quintum Consulatum gerentem, Imperatorem appellatum esse: constat enim ex ueteribus monumentis multo ante, hoc est secundo triumuiratus quinquennio, hunc titulum accepisse. Dionis uerba sunt haec:

Ἰαυτὰ ἡ ὁ Καίσαρ καὶ ὄνομαί ἀνα τοῦ λόγου εἶρηται, ἔπραξε ἐν τῷ εἰκοτῷ ἐτει ἐκείνῳ, ἐν ᾧ τὸ πέμπτον ὑπάρχει, καὶ τὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἐπικλησὶν ἐπέθετο. λέγων δὲ οὐ τὴν ἐπὶ τῆς νίκης καὶ τὸ ἀρχαῖον διδομένον Ἰαῖν (ἐκείνην γὰρ πολλὰκις μὲν καὶ κερτέρον, πολλὰκις δὲ καὶ ὕστερον ἀπὸ αὐτῶν Ἰῶν ἔργων ἔλαβεν, ὥστε καὶ ἐν ἐκείνῳ ἵνομα αὐτοκράτορος ἔειν) ἀλλὰ τὴν ἑτέραν ἣν τὸ κράτος διασημαίνουσαν, ὥσπερ τὰ παρὰ αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος, καὶ τοῖς ἑγγύνοις ἐψήφιστο. hoc est, Haec sunt, & ea quae ante has orationes retuli, quae Caesar egit eo anno quo Consul quintum fuit. eodem anno etiam Imperatoris nomen accepit, non quale propter uictoriam tribui uetusto more solebat (id enim saepius & antea & postmodum ex ipsis actionibus reportauit, in statuarum etiam inscriptionibus Imp. appellatus) sed quo summa imperii demonstraretur, quod patri quoque eius Iulio & eius filiis fuerat decretum. Tertius huius tabellae aureus nummus, pertinet ad id, quod de Caesare Dictatore tradunt Appianus lib. ii. bell. ciu. Dio lib. XLIII. & Suetonius cap. XLV, ei scilicet, cum Dictator quartum esset, ius laureae perpetuo gestandae concessum fuisse. Suetonii uerba sunt haec. Ex omnibus decretis sibi à Senatu, populoq. honoribus, non aliud aut recepit, aut usurpauit libentius, quam ius laureae coronae perpetuo gestandae.

I V N I A E

I V N I A E gentis cum multae à scriptoribus familiae nominentur, BRVTORVM tantum & SILANORVM, in denariis reperiuntur. BRVTORVM autem familiam duplicem fuisse, patriciam unam, ex qua L. Brutus qui reges eiecit, ortus sit; alteram plebeiam multiplicem, cuius princeps L. Brutus primus Tr. Pl. extiterit, scribit Dionysius lib. v. Primus tabellae denarius & secundus pertinent ad eum BRVTVM, qui patricius fuit, & eiectis Regibus libertatis Romanae auctor, primusq. Consul: cuius aenea statua in Capitolio inter Reges stricto ense posita erat, ut tradit Plutarchus in Bruto. Eius meminit Cicero lib. i. Philipp. his uerbis: Etenim si auctores ad liberandam patriam desiderarentur, illis auctoribus, Brutos ego impellerem, quorum uterque L. Bruti imaginem quotidie uideret, alter etiam Ahalae. Suetonius in Caesare cap. LXXX. Subscribere, inquit, quidam L. Bruti statuae, utinam uiueres. ex hac igitur statua Bruti imaginem, quam in denariis habemus, expressam esse credendum est: quos quidem denarios à M. Bruto Caesaris interfectore, quod ab eo genus suum duceret, cufos esse opinor: nam L. Brutus (inquit Cicero in li. i. Philip.) qui & ipse regio dominatu Remp. liberauit, ad simile uirtutem, & simile factum, stirpem iam propè in quingentesimum annum propagauit. idem cum Cicerone de M. Bruti genere sentit Plutarchus in Bruto; licet Dio li. XLIII. commentum id fuisse Populum Romanum tradat, ut ad liberandam patriam ueteris Bruti exemplo illum incitaret. Ad secundum tabellae denarium, in quo L. Brutus Consul siue Praetor (sic enim à praeuendo dicebatur) & lictores cum fascibus impressi sunt, respexisse uidetur Virgilius in lib. vi. Aen.

*Consulis imperium hic primus saeuasq. secures
Accipiet &c.*

Quae quidem denarium à Traiano Imp. optimo Principe multis post annis restitutum

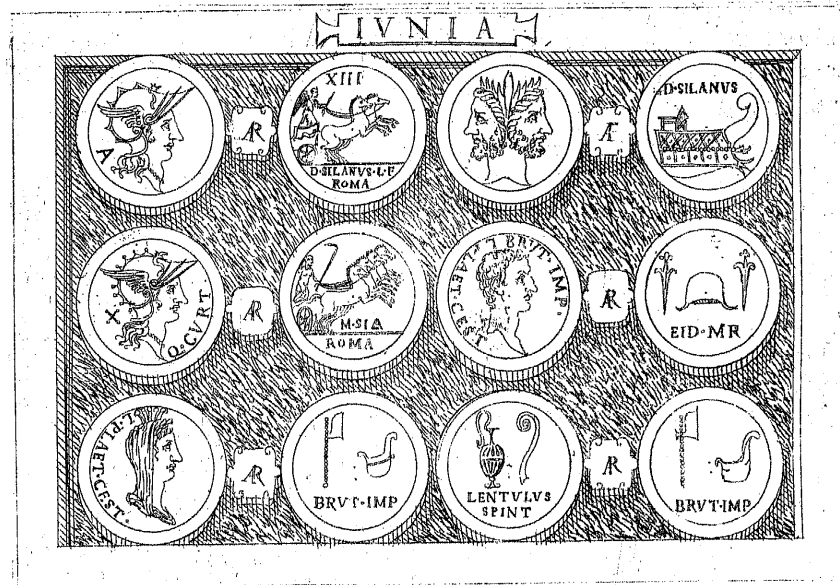
L iij tum

tū fuisse ex titulo IMP. CAESAR TRAIANVS AVG. DACICVS. REST. qui in alio huic simili denario inscriptus est, intelligimus. De SERVILIO AHALA, cuius est altera effigies in primo denario signata, in gente Seruilia, unde Bruti mater Seruilia orta fuit, suo loco dicitur. Tertio tabellae denario, quamuis multi ex gente Iunia Marci cognomen habuerint, opinor tamen designari M. I V N I V M S I L A N V M eum, qui Augusti collega in nono Consulatu fuit anno D C C X X V I I I. Quarto, C. I V N I V M C. F. S I L A N V M, qui Consul fuit cum C. Furnio anno D C C X X V I: quo quidem anno ludi Saeculares quinti ex s. c. facti sunt. Quintum & sextum denarium pertinere arbitror ad D. I V N I V M S I L A N V M fratrem fortasse M. Silani Consulis anno D C X L I I I, qui L. F. in Fastis descriptus est; quemque Sigonius putat de Lusitaneis anno D C L I I triumphasse: in utroque autem denario impressus est torques, à quo Manlia Torquatorū familia cognomen inuenit: qui certè torques, quò spectet, quaerendum est: spectat autem (ut arbitror) ad indicandam adoptionem, qua D. hic S I L A N V S, qui denarios cufit, ex Iunia gente in Manliam Torquatorum familiam adoptatus fuit. eius cum alii meminerunt, tum Cicero lib. i. de Finibus, his uerbis. Quid T. Torquatus is, qui Consul cum Cn. Octauio fuit (anno D L X X V I I) cum illam seueritatem in eo filio adhibuit, quem in adoptionē D. Silano emancipauerat, ut eum Macedonum Legatis accusantibus, quòd pecunias Praetorem in prouincia cepisse arguerent, causam apud se dicere iuberet, req. ex utraque parte audita, pronuntiaret eum non talem fuisse uideri in imperio, quales maiores eius fuissent: & in conspectum suum uenire uetuit &c. Fuit autem Praetor D. Silanus Torquati filius anno D C X I I. Liuius lib. L I I I, Cum Macedonum, inquit, legati conquestum uenissent de Iunio Silano Praetore, quòd acceptis pecuniis prouinciam spoliasset: & senatus de querelis eorum uellet cognoscere, T. Manlius Torquatus Silani pater, petiit, impetrauitq. ut sibi huiusmodi cognitio mandaretur, & domi causa cognita filium condemnauit, abdicauitque, ac ne funeri quidem eius, cum suspendio uitam finisset, interfuit: sedensque domi potestatem consultantibus ex instituto fecit. His addi possunt illa Valerii Max. ex lib. v. cap. v I I I. T. autem Manlius Torquatus cum ad senatum Macedonia de filio eius D. Silano, qui eam prouinciam obtinuerat, querelas per legatos detulisset &c. Ex antiquis etiam inscriptionibus quarū exempla infra subiecimus, Manlium aliquem per adoptionem in Iuniam familiam insertum aliquando fuisse intelligere possumus.

IVNONI	I V N I A E . C . S I L A N I . F
I V N I A E . C . S I L A N I . F	T O R Q V A T A E . V I R . V E S T
T O R Q V A T A E	
S A C E R D O T I . V E S T A L I	M A X I M A E
A N N I S . L X I I I I	I V V E N I O . L .
C A E L E S T I . P A T R O N A E	
A C T I V S . L .	

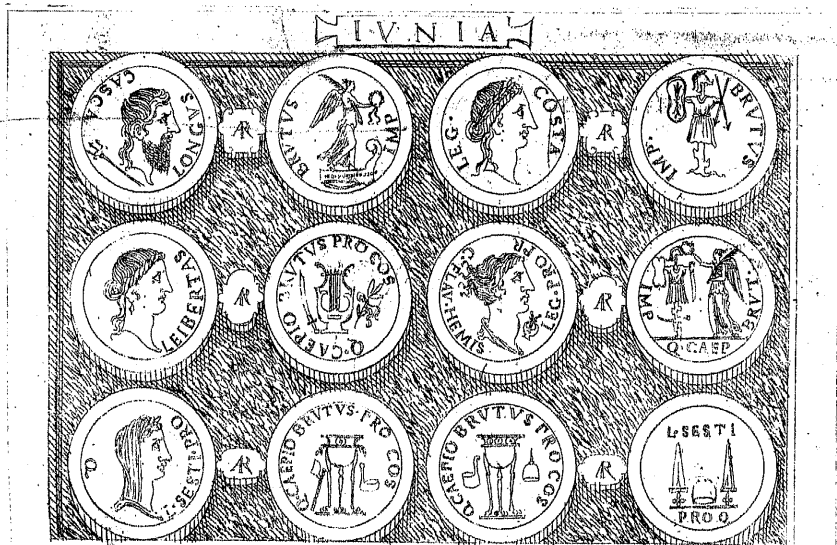
Huius autem Torquatae mentio extat apud Tacitum in lib. iii. his uerbis. Id forem

rorem quaeque Silani Torquatae priscae sanctimoniae uirginem expetere. Sallustis imago in sexto denario expressa, ad C. I V N I V M B R V T V M pertinet, qui eius Deae aedem quam Consul uouerat, Censor locauerat, Dictator dedicauit. Liuius lib. i x, & x.

PRIMI duo huius tabellae denarii ad eundem, ut opinor, D. S I L A N V M: terrius uerò ad huius fratrem M. S I L A N V M L. F. spectat, quem supra diximus Consulē fuisse anno D C X L I I I cum Q. Caecilio Metello, qui Numidicus appellatus est. In nummo etiam aereo Cn. Domitii, M. hic S I L A N V S notatus est in ea tabella, in qua gentis Domitiae denarii incisi sunt. Quartus denarius pertinet ad M. B R V T V M Caesaris interfectorem, qui fuit filius M. Bruti eius, qui (ut scribit Plutarchus) Mutinae à Pompeio Magno occisus est. In huius autem denarii una parte effigies ipsius Bruti expressa est, in altera pileus & pugiones: Bruti quidem effigiem his uerbis descripsit Cicero ad Att. lib. x I I I. Non te Bruti uulticulus ab ista oratione deterret &c. pugiones uerò cū titulo E I D. M A R. adiecti in ea sunt, quòd eo teli genere Caesar à Bruto & aliis coniuratis interfectus Idibus Martiis fuit. Suetonius & alii. inde etiam Cicero Philip. lib. i. dixit, Caesare statim interfecto cruentum altè extollens M. Brutus pugionem, Ciceronem nominatim exclamauit &c. Pileum autem libertatis symbolū fuisse, omnibus notum esse opinor. Appianus lib. i. de hac Caesaris nece, καὶ πύλον (inquit) τὸ ἐπὶ δόρυλος ἔφερεν, σύμβολον ἐλευθερίας. hoc est, pileum alius hastae fixum ferebat symbolum libertatis. Denarius autem à L. P L A E T O R I O C E S T I A N O cufus, ut uidetur, fuit, cum Brutus deuictis Bessis Imperator appellatus, reuersus in Asiam esset. de qua quidem Imp. appellatione, Plutarchus quoque in Bruto mentionem fecit. Huius uerò numismatis uel huic similis alicuius meminisse uidetur Dio, cum inquit lib. x L V I I, πρώτος μὲν τὰ βίβλια τοῦ ἑπικρατοῦ, καὶ ἐς τὰ νομισματῶν

ἢ μάλα ἀκόσμητος, ἀκόσμητος αὐτῶν, καὶ πύλον, ἐξελθὼν δὲ ἐν ἐπιπέδῳ, δηλοῦν ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τῶν χρηματικῶν, ὅτι
 ἢ τὴν πατρίδα, μετὰ τοῦ Καίου ἢ ἀδελφοῦ ἐκ. hoc est, hec, Haec Brutus egit, qui etiam
 ἢ numismati quod eudebat suam imaginem cum pileo ac duobus pugionibus in-
 ἢ cidit, eo & inscriptione declarans, patriam à se & Cassio in libertatem vindica-
 ἢ tam &c. sed cum nulla Cassii mentio in eo denario facta sit, credi potest uel aliū
 ad Dionis manus peruenisse denariū, ab hoc aliqua in parte dissimilem, qui non
 extet; uel memoria lapsus Dionem, pro Idibus Martiis, μετὰ Καίου, scripsisse.
 Quintus denarius, & sextus ab eodem L. P L A E T O R I O cusi sunt, cum eadem
 B R V T. I M P. inscriptione. fuit autem Brutus (ut opinor) Pontifex, uel xv uir
 sacris faciundis, siue alio sacerdotio praeditus, ut ex iis, quae in huius & sequen-
 tis tabellae denariis ad rem sacram faciendam instrumenta impressa sunt conii-
 cere licet.

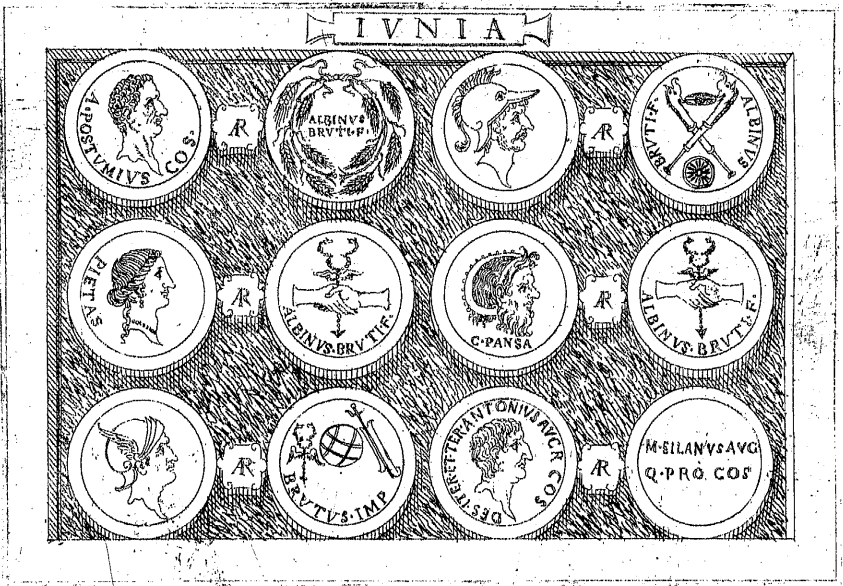
PRIMVS huius tabellae denarius nihil habet aliud, quod ad Brutum perti-
 neat, praeter I M P. inscriptionem, de qua supra dictum est. reliqua spectant ad
 C. CASSIUM LONGVM, & M. SERVILIUM CASCAM, Caesaris & ipsos
 percussores; quamvis Victoria naus prorae insistens ad Brutum etiam possit
 aliquo modo referri: qui classe, quam bello ciuili parauerat, mediterraneum
 mare subiecerat. Plutarchus in eius uita. ἐν δὲ τῇ Σμύρνῃ (inquit) τῶν χρημάτων ἃ πολλὰ
 συνέλαχε Καίσιος, ἧξ' ἔτι ὁ Πρῶτος μεταλαβὼν, τὰ γὰρ ἔντα καὶ λαμπρὰ κέραια ναυπηγῶν ἴσους ὅλον τοσοῦτον, ὃ πᾶσαν
 ἢ ἔφ' ἐαυτοῖς ἔχουσι τὴν θάλασσαν. hoc est, Smyrnae tum postulauit à Cassio Brutus, ut is se-
 ἢ cum pecunias, quas multas collegerat, communicaret: suas enim se consum-
 ἢ pisse fabricanda ea classe, qua obtinere totum mediterraneum mare possent.
 Secundus denarius à P E D A N I O C O S T A Bruti legato cusus, nihil habet aliud
 notatu dignum, praeter eandem de subactis Bessis, Imperatoris appellationē;
 de quibus trophaeum quoque (ut apparet) erexit Brutus. Ad tertii autem dena-

rui inscriptionē mirificè faciunt ea, quae in Ciceronis Philip. lib. x. de Q. Caepione Bruto Procos. scripta leguntur: ex illo enim Senatus consulto, quod in Ciceronis sententiam factum est, & ex hoc denario intelligimus, M. Brutum à Q. Seruilio Caepione auunculo adoptatum, ex usitata adoptionis formula Q. CAEPIONEM BRVTVM appellatum fuisse; quod Plutarchus quoque testatur in Catone Vticense. Ciceronis autem uerba sunt haec. Quae cū ita sint: quòd C. Pansa Consul uerba fecit de litteris, quae à Q. Caepione Bruto Procos. allatae & in hoc ordine recitatae sunt, de ea re ita censeo. cum Q. Caepionis Bruti Procos. opera, consilio, industria, uirtute, difficillimo Reip. tempore prouincia Macedonia, Illiricum, & cuncta Graecia, & legiones, exercitus, equitatus in Consulium, Senatus, populiq. Romani potestate sint: id Q. Caepionē Brutum Procos. benè & è Rep. & pro sua maiorumq. suorum dignitate cōsuetudineq. Reip. benè gerendae fecisse: eamq. rem Senatui populoq. Romano gratam esse & fore: utique Q. Caepio Brutus Procos. prouinciam Macedonia, Illiricum, cunctamq. Graeciam tueatur, defendat, custodiat, incolu- memq. conferuet; eiq. exercitui, quem ipse constituit, comparauit, praefit, &c. His addenda Dionis etiam illa ex lib. x l v i i, quae denarii huius titulum maximè illustant. Πρῶτος δὲ ἀπὸ ξασθαῖνα, καὶ τὴν τῆς Μακεδονίας μετὰ τοῦτο πάσαν, καὶ τὴν ἠπειραν προσλαβὼν, ἐπέσειλη τῇ γερουσίᾳ, τὰ τε παραχρῆμα οἱ δηλοῦν, καὶ ἐαυτὸν, τὰ τε ἔθνη, καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπ' αὐτῆς ποσούμηνος. οἱ δὲ (ἐτυχε γὰρ ὑπέσπιλος ἦδ' ἄσπερος τὸν Καίσαρα ἔχοντες) ἰσχυρῶς τὸ αὐτὸν ἐπήνεσαν, καὶ πέντε τῶν ἐκείνῳ χερσὶν ἐκέλευσαν. ὡς οὖν καὶ ἐκ τοῦ δόγματος τὴν ἠγεμονίαν ἐβεβαίωσαν. hoc est, His rebus gestis, cum totam Macedonia, Epirumq. cepisset, litteris ad senatum datis, ei quae gessisset, exposuit, seque & milites ac prouincias in eius potestate tradidit. Senatus quòd iam tum suspectū haberet Caesarem, summopere eum laudatum omnibus illis regionibus praesse iussit. quo S. C. cōfirmato sibi imperio Brutus maiora iam conari coepit &c. idem Dio li. xlvi, Macedonia prouinciā Bruto fuisse decretā scribit. & lib. x l i, hunc ipsum Brutum, M. Caepionem Brutum appellat, quippe natum Seruilia Q. Caepionis filia. Libertatis imago in hoc denario adiecta est, ad indicandam interfecto Caesare restitutam patriae libertatem, cum aliorum, qui conspirauerant, tum Bruti maximè opera, qui princeps eius conspirationis fuerat. Lauri uerò ramus & cithara, quae in altera eiusdem denarii parte notata sunt, quò referantur, dicendum nunc est. M. Brutus & C. Cassius, quando Caesarem interfecerunt, Praetores erant Urbani. Cicero in Philippicis. Velleius lib. i i. Plutarchus in Bruto, & Dio lib. x l vii. à Praetoribus autem Urbani Apollinares ludos celebrari solitos fuisse docet his uerbis Lilius lib. x x v. S. C. factum est, ut x uiri libros de ludis Apollini, req. diuina facienda inspicerent: ea cum inspecta, relataque ad senatum essent, censuerunt patres Apollini ludos uouendos faciendosque, & quando ludi facti essent, x i i millia aeris Praetori ad rem diuinam, & duas hostias maiores dandas. Ludos Praetor in Circo Maximo cum facturus esset, edicit, ut populus per eos ludos stipem Apollini, quantum commodum esset, conferret. & lib. x x v i Ludis Apollinares, inquit, & priore anno fuerant, & eo anno ut fierent, referente Calpurnio Praetore, Senatus decreuit ut in perpetuum uouerentur. & lib. x x v i, Decretum ut C. Hostilius Praetor ludos Apollini sicut his annis voti, factique erant, uouer-

ret, faceretq. & paulo post, Ludi Apollinares Q. Fulvio, Ap. Claudio Cos. à P. Cornelio Sulla Praetore Urbis primum facti erant, unde omnes deinceps Praetores Urbani fecerunt. & lib. x x x i x, Senatus à Consule est habitus, decretumque satis Praetorum esse. P. Cornelius utranque in Vrbe iurisdictionem haberet, Apolliniq. ludos faceret &c. De ludis Apollinaribus à M. Agrippa Praetore factis videndus Dio lib. x l v i i t. M. autem Brutus & C. Cassius Praetores, quo sumptu quae magnificentia, per alios cum ipsi abessent, ludos Apollinares fieri curarint, scribit Plutarchus in Bruto his verbis. ἦ δὴ καὶ ὁ δῆμος ἀχθόμενος Ἀπολλίῳ θεῶν εἰς μοναρχίαν καθίσταμενον, Βρούτον ἐπέδει. καὶ προσεδούλοτο ὡς ἕως ἄρτι παρὰν αἰῶνα, ὡς ἄρτι λεγαμένων παραχρῆν. αἰσθηόμενος δὲ πολλοὺς Ἰων ὑπὸ Καίσαρος ἐραβειζόμενον, καὶ γῆν καὶ πόλιν παρ' ἐκείνου λαβόντων, ἐπιβουλόμενος αὐτῷ. καὶ κατ' ὀλίγους παρεισρέοντες εἰς τὴν πόλιν, οὐκ ἐθέλοντες εἰσελθεῖν, αἰεὶ ὁ δῆμος ἰδέετο, μὴ παρὲντος ἐκείνου ἵκεν δέως ἀφειδῶς πάνυ χυρηνγομήσας, καὶ περὶ ἧσ. θυρῶν αὐτῶν πάλαι πολλὰ σωροννημῶς, ἐκείλδον μὲν ἀποδόξ, μὴ δ' ὑπολιπεῖν, ἀλλὰ πᾶσι καταχρησάσθαι. καὶ Ἰων περὶ Ἰὸν διόνυσον ἱερῶν αἰῶνα εἰς νεαυπόλιν καταβάς, ἐνέτυχεν πλείστοις περὶ δὲ Κανουτίου τινὲς δημεροῦντος ἐν τοῖς θεάτροις ἔγραφε πρὸς τοὺς οἴλους, ὅπως πείσαντες αὐτὸν, εἰσαγάγῃσιν. ἐλλήνων οὐδὲν βιασθῆναι προσήκειν. ἔγραφε δὲ καὶ Κικέρωνι πάντας παρατυχεῖν ταῖς δέμας δέμεινος. hoc est, iam & populus Antonium propè regnum instituentem molestè ferens Brutum desiderabat: videbaturq. ipse praefens ludos, quos ob Praeturam debebat, editurus. Sed cum sentiret multos eorum, qui sub Caesare stipendia fecerant, ab eoque erant agris & urbibus donati, infidias sibi struere, & sensim Romanam intrare, venire eò non est ausus. spectavit autem populus eos magnificentissimè absente ipso apparatus. Nam & bestias cum coemisset plurimas, nullam earum relinqui, aut uendi, sed abuti omnibus ad spectacula iussit. & ipse Neapolim profectus cum plerisque histrionibus locutus est: & de Canutio quodam, qui theatri arte nobilis erat, ad amicos scripsit, ut persuaderent ipsi, ut operam ludis suis nauaret. Non enim conueniebat quemquam Graecum cogere. Ciceronem quoque per litteras orauit, ut omnino spectaculis istis interesset &c. Itaque Cicero in lib. x. Philip. de his ludis ita scripsit. Qui ne Apollinares quidè ludos pro sua populiq. Romani dignitate apparatus praefens fecit, ne quam viam patefaceret sceleratissimorum hominum audaciae. quanquam qui vnquam aut ludi, aut dies laetiores fuerunt, quam tum? &c. & in lib. i. Quid? Apollinaribus ludis plausus uel testimonia potius, & iudicia populi Romani parum magna vobis videbantur? ò beatos illos, qui cum adesse ipsis propter vim armorum non licebat, aderant tamen, & in medullis populi Romani ac visceribus haerebant. nisi fortè Accio tum plaudi & sexagesimo tum anno palmam dari, non Bruto putabatis, qui ludis suis ita caruit, ut in illo apparatissimo spectaculo studium populus Romanus tribuerit absenti, ut desiderium liberatoris sui perpetuo plausu & clamore lenierit. & in lib. i i. cur ludi Apollinares incredibili M. Bruti honore celebrati? Ad hos igitur Apollinares ludos indicandos, quos in Praetura Brutus praefens uouerat, absens fecerat, in tertio tabellae denario laurus & cithara, quae Apollini tributa sunt; in quinto & sexto, tripos eidem Deo sacer, signatus est: instrumenta quoque quibus ad rem diuinam faciendam utebantur, simpulum seu capedo, securis & culter adiecta in eo sunt, uel quòd Praetores Urbani peractis ludis, Apollini duas hostias maiores, ut supra ex Liuio docuimus, mactare soliti erant, uel quòd Bru-

tus

tus aliquo sacerdotio praeditus fuerit, ad quod notandum albogalerus etiam in sexto denario impressus est. De C. FLAVIO Bruti legato Proquaestore dictum est in gente Flauia. De L. autem S E S T I O item Proquaestore, dicitur in Sestia. eos autem fortasse designat Cicero in lib. i i. Philip. cum inquit, cur provinciae Bruto & Cassio datae? cur Quaestores additi? cur legatorum numerus auctus.

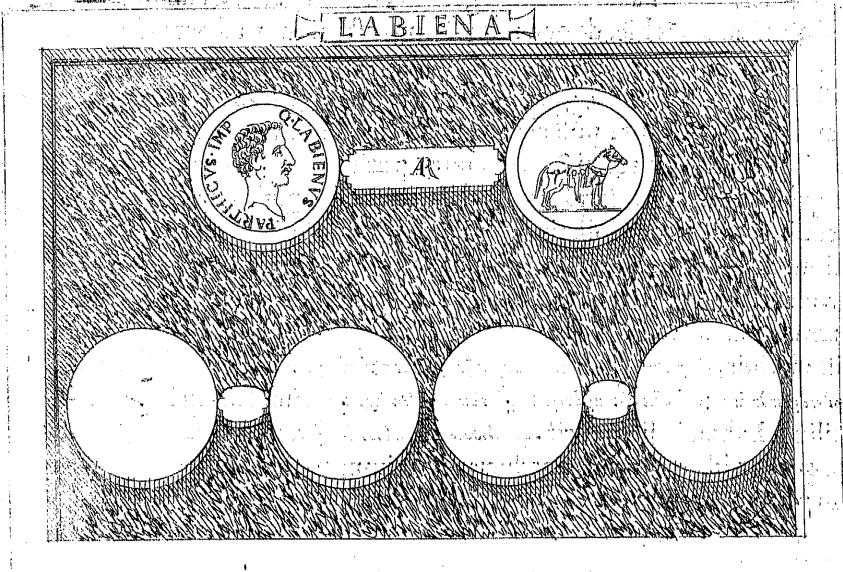

Huius tabellae primi quatuor denarii pertinent ad D. I V N I V M B R V T V M Caesaris & ipsum percussorem, M. Bruti propinquum, qui ab A. Postumio Albino adoptatus, A. P O S T V M I V S B R V T I F. A L B I N V S dictus est. de hoc ita Plutarchus scribit in Caesare. Ἰὸν δ' ἕτερον Βρούτον, ἐπίκλησιν Ἀλβίνου, ἄλλως μὲν οὐκ ἔταξετον, οὐδὲ βασιλεῖον, ἐρ' ὡς μὲν δὲ πλίθει μονομαχῶν, οὐς ἄπ' ἧς Ἑσθιαίων ἔργον, καὶ παρὰ Καίσαρι περὶ δέμεινος, ἐδίκεν προσέχου. hoc est, Visum deinde Brutum etiam adiungere, virum neque strenuum sanè neque audacem, sed gladiatorum manu, quos ad exhibendos Romanis ludos alebat, munitum, & cui fidem Caesar haberet. Eundem in Antonio & in Caesare appellat δέκμον Βρούτον ἐπίκλησιν Ἀλβίνου. Ἐν δ' ἑνὶ τῷ (inquit) δέκμον Βρούτος ἐπίκλησιν Ἀλβίνου, περὶ δέμεινος μὲν ὑπὸ Καίσαρος, ἕτερον καὶ δέκμον ὑπ' αὐτοῦ κληρούμενος γὰρ γράφεται. τοῖς δὲ περὶ Βρούτον Ἰὸν ἕτερον καὶ Καίσαρον μίλιχον ἵκεν συννομασίας. hoc est, Interim D. Albinus cognomento aduenit, cui Caesar tantum tribuebat, ut eum in testamento suo secundum heredem scripserit: is M. Bruti, & Cassii coniurationis socius &c. Dio lib. x l i i i. τὸ δὲ Τρεβόνιον, τὸν Βρούτον τὸν δέκμον, ὃν καὶ Ἰούτιον, Ἀλβίνου ἐπισημαίου οὐδὲν μαι παραλιπεῖν. hoc est, Neque uerò praetereundus est Trebonius & D. Brutus, quem Iunium & Albinum appellabant. Appianus lib. i i. τῶν δ' αὐτῶν Καίσαρι φίλων δέκμον Βρούτος Ἀλβίνος &c. & lib. i i i. δέκμον Βρούτον Ἀλβίνου eundem nominat. A L B I N V S autem pro A L B I N V S, antiqua scribendi ratio fuit, qua L I C I N I V S, & N A S I D I V S in denariis notatum reperitur: idem obser-

obseruauimus in M littera in fine nominis posita, ut PRIBIVER CAPTV pro CAPTVM, in denario Hupfaci. A. autem hic POSTVMIVS BRVTI F. cum esset Cos. designatus in annum DCCXI, damnatus lege Pedia non iniit, sed Mutinae à M. Antonio obsessus, ab eodem postea superatus est. Velleius lib. II. Quo anno id patrauerit facinus, Brutus & C. Cassius Praetores erant, D. Brutus Cos. designatus. paulo post. Plancus deinde dubia (ideft sua fide) diu quarum esset partium secum luctatus, ac sibi difficile consentiens, & nunc adiutor D. Bruti designati Consulil collegae sui, Senatuque se litteris uenditans, mox eiusdem proditor. Asinius autem Pollio firmus proposito, & Iulianis partibus fidus, Pompeianis aduersus; uterque exercitus tradidere Antonio. D. Brutus desertus primò à Planco, postea etiam insidijs eiusdem petitus, paulatim relinquente eum exercitu, fugiens, in hospitis cuiusdam nobilis uiri nomine Cameli domo ab iis, quos miserat Antonius, iugulatus est. Spicea corona in altera primi denarii parte adiecta fortasse fuit, quòd ea D. Brutus donatus sit, ob frumentum in annonae caritate populo Romano suppeditatum, Aedilitatis suae tempore. Caduceus, & manus iunctae (Concordiae symbolum) ad indicandam, ut arbitror, Caesaris percussorum conspirationem in secundo & tertio denario signatae sunt. Quintus denarius ad M. Brutum coniurationis principem pertinet, in cuius altera parte pila, caduceus, & nauis gubernaculũ, orbis terrarũ pacẽ (ut opinor) significat; ac fortasse ἀμνηστίας Ciceronianae tẽpore denarius hic cufus fuit, qñ suadete Cicerone, coniurati cũ Lepido & Antonio rerũ praeteritarũ obliuione inducta, pacẽ fecerũt; qua rursus ciuilibus turbata dissensionibus, terrarũ orbis dña Romana Resp. nullo clauum tenete, fluctuare coeperat. Sextus denarius à M. IVNIO SILANO Antonii Quaestore percussus est: quẽ quidẽ S I L A N V M Augurẽ fuisse, & prouinciã Procõsulari potestate administrasse, ex ipsa denarii inscriptione intelligimus. Antonij uerò partes bello ciuili Mutinensi secutũ esse, ex Dionis uerbis, quae leguntur in li. XLVI, colligere possumus.

ἔ μὲν Κάσαρ, ὃ, τὸ ἴσχυρον ἐπισημαίνον ἐπὶ τοῦτοιοῦ, καὶ πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἀντωνίου προσεβλήθη, ἀποκαλοῦντο αὐτὸν ἐν χερσὶ
 ρας, ἐκείνοι δὲ τὸν μὲν κατέπληκτο, καὶ ἠούχαζεν. ἔπειτα ἐπειδὴ δύναμις τῆ αὐτοῦ παρά τοῦ Λεπίδου πεμφθεῖσα ἦλθεν,
 ἀνεθάρσυνεν. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Λεπίδος οὐκ ἀπεσάφισεν ὁποτέρῳ τὸ στρατόμα πεμφθεῖ. Ἰὸν ἵε γὰρ Ἀντωνίου συγγενὴ ἔνα
 τα ἠγάπα, καὶ ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐπ' αὐτὸν ἐκεί κλήθη. καὶ διὰ τὴν λαβία καὶ ἄμα ἀναχώρησιν ἐαυτοῦ πρὸς ἀμφότερους σφῶς παρεσ
 κεύαζεν, οὐδὲν σφῶς Μάρκου Σιλανῶ τῶν στρατάρχων ἐνετείλατο. ἐκείνοι δὲ ἀκριβῶς πονοῦν γνῶμην αὐτοῦ εἰδῶς, πρὸς
 τὸν Ἀντωνίου αὐτοκέλευστος ἀφίκετο. hoc est: His successibus accessit animus Caesari Hir
 tioque, ita ut ad castra Antonii progressi, eum ad pugnam prouocarent: An
 tonius aliquandiu metu percussus quieuit, sed copijs à Lepido sibi auxilio missis
 auctus, animum recollectit: nam is quidem Lepidus Antonium necessarium
 suum amabat, à Senatu autem contra eum euocatus erat; itaque ut receptum
 ad utranque partem sibi pararet, M. Silano Tribuno militum exercitum suum
 ducendum dederat, ita ut expressè ei non mandaret, utri parti eum adiungeret,
 neque manifestum fecerat, utri auxiliũ id mitteret: sed Silanus sententiã Lepidi
 satis exploratam habens, ad Antonium sua sponte sese adiunxerat. paulo post.
 ἀμείλει τὸν Σιλανὸν ὁ Λεπίδος ἐπὶ τῆ τοῦ Ἀντωνίου συμμαχίᾳ διαμέμματο, καὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐλθόντι οὐκ ἐν θυεῖ ἐσλό
 γους ἀφίκετο, ἀλλὰ καὶ τῆ γερουσίᾳ προσκατηγορῶν αὐτοῦ ἐπέσειλεν, ὅς τε καὶ ἐπαίνους ἐκ τούτου, καὶ τὴν ἡγεμονίαν
 τοῦ πρὸς αὐτὸν πολέμου λαβῆν. hoc est, Certè Silanum Lepidus ob initam cũ Antonio
 societatem

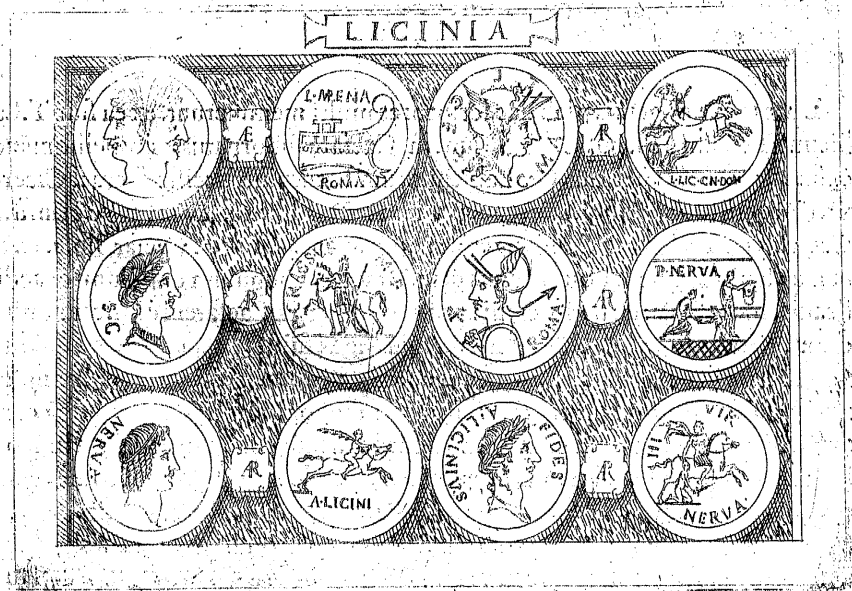
societatem culpauit, neque eum ad se uenientem continuò ad colloquium ad
 misit: quinimmo apud Senatum quoque per litteras eum accusauit, ita ut lau
 datus ob haec, bellumque ei contra Silanum iniunctum sit &c. M. S I L A N I h u
 ius meminit Plutarchus in Antonio, cui amiceissimum fuisse dicit, sed Cleopa
 trae adulatorum scurrilia scommata non ferentem, postea reliquisse.

LABIENAE gentis plebeiae scriptores multi meminerunt. ex ea fuit T. La
 bienus Tribunus Pl. qui C. Rabirium, à Caesare subornatus, perduellionis ac
 cusauit, quòd eius patruus Q. Labienus cum Saturnino occisus fuerat. Cicero
 pro Rabirio. Orosius lib. v. cap. xvii. & Dio lib. xxxvii. Hic primũm
 Caesaris partes secutus, Legatus etiam ipsius in Gallia fuit. Caesar lib. I. II. &
 III. de bello Gallico, Pompeianus deinde factus, Cingulum oppidum exae
 dificauit. Idem lib. I. de bello ciuili, postremò contra Caesarem dimicans, quin
 citur. Hirtius lib. v. de bello Africo. Huius filius fuit Q. LABIENVS, qui hu
 ius tabellae denarium cufit, cuius quidem praenomen, nisi antiquus hic num
 mus extaret, penitus ignoraretur: eius autem ignoratio errandi quibusdã cau
 sam dedit, qui T. patrem cum Q. filio confundentes, eundem existimarunt es
 se Labienum, qui Caesaris partium primò, deinde Pompeianarum fuit, cum
 eo, qui Parthorum Dux extitit, quique Parthicus cognominatus est. de quo
 quidem cognomine, quia ab usitata illa Romana formula nimium abhorre
 re uidebatur, ita scripsit Dio lib. XLVIII. καὶ οἱ Πάρθοι πρὶν κινουμένοι, τότε δὴ καὶ μάλλον τοῖς Ῥώ
 μαιοῖς ἐπέθετο. ἦγον δὲ αὐτοὺς λαβημένοι καὶ Παύλορος. οὗτος μὲν Ὁράδης τοῦ βασιλέως, ἐκείνος δὲ τοῦ λαβινοῦ τοῦ Τι
 τεπαῖος, ὃν ἦλθε δὲ ὄδῳ ἐς τοὺς Πάρθους, καὶ τὰ δὲ σὺν τῶν Παυλόρων ἐπαρξεν. ἐτύγγανε μὲν πρὸς τὴν Κασσίαν καὶ τῶν Βρού
 τιου συμμαχῶν, πειροθεὶς δὲ πρὸς τὸν ἱραδίην ἀποτῆς μάχης, ἔπειτα ἵνα βοήθειαν λάβῃ, συγγῆν ὑπ' αὐτοῦ χρόνον διεσπ
 ῆν ἀσπαράξιμος, καλοκινουῦτος μὲν συνδέσται οἱ, δεδούτος δὲ ἀπαρηγεῖσθαι, καὶ μετὰ τοῦτο ὡς ἦτο ἀγγελίᾳ τῆς ἡπίης ἀφί
 κείτο, καὶ οἱ κρατήσαντες ἐδάκον μηδένος τῶν ἀντιπολεμιστῶν φεισάμενος, καλέμεινε παρὰ τοῖς βαρβάροις, Ἰὸν μὲν αὐτῶν
 M. Bior

βίον πρό τοῦ αἰκοῦ δέλεθρον ἀποδημίας. paulo post. καὶ οὐδὲν ἄλλο μὴ ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτῶν. hoc est, Et Parthi cū iā ante se cōmouissent, tū magis adhuc cōtra Romanos infurrexerūt, ducibus Labieno & Pacoro: quorū hic Orodis regis Parthorū filius erat, ille T. Labieni: qui qua ratione ad Parthos uenerit, ac cū Pacoro rē istam gesserit, iā explicabo. Cassii & Bruti cōmito fuerat Labienus hic, de quo nobis sermo est: missusq. ad petendum auxilium ad Orodem ante pugnā Philippensem, aliquandiu apud eū cōmoratus est: cum nulla sui haberetur ratio, quōd & adiuuare eos regi in animo nō erat, & negare auxilium uerebatur. post clade annunciata Labienus, cum aduersariorum nemini ueniam duros uictores putaret, potius sibi cum barbaris uiuēdum ratus, quā in patria pereundum, apud Parthos remansit & c. paulo post: Proinde pecunia confecta, ac spoliatis fanis, Parthicum se se Imperatorem nominauit, ratione à more Romano diuersissima: quos enim aduersum Romanos ducebat, ab iis nomen fumebat, quasi uerò eos, ac non ciues suos uicisset. Appianus autem in Parthico à regis Praefectis Q. Labienum hunc Parthicum appellatū fuisse scribit, ἀπορμήδης δὲ, inquit, παρθικῆς στρατίας ἀπὸ τῆν μεσοποταμίαν, λαβινὸν οἱ βασιλεὺς στρατοῦ παρθικῶν ἀναγορεύσαντες αὐτοκράτορα. Συρίαν ἐπιβατεύειν ἐκέλευον. Eundem in lib. v. bellorum ciuiliū Labieni filium dicit, ἀνακλέων παρθυάου ἰσ καὶ λαβινὸν ἰσ λαβινὸυ μετὰ παρθυάων. Sed quae ex libro de rebus Parthicis adduximus uerba, ad denarii inscriptionem maximè faciunt.

LICINIAE gentis plebeiae, MVRENAE tantum, CRASSI, NERVAE, & STOLONES in nūmis, quos ipsi uidimus, reperiūtur. primus tabellae aereus nūmus cufus est, ut opinor, à L. MVRENA eo, qui Consul fuit cum D. Iunio Silano anno DCXCI, pro quo Ciceronis extat oratio. eius cognomen cum à pisce nobilissimo,

fimo, quem Graeci μύρανα appellant, deductum esse Varro dicat, miror cur non MVRAENA potius seruata Graecae uocis orthographia scriptū ab antiquis fuerit: cum SCAENA pro SCENA, quae Graecis est σκηνή, contra Graecam scribendi rationem notatum in ueteribus cū libris, tum lapidibus reperiatur. Varronis uerba sunt ex lib. I. I. cap. III. de re rustica. Sic nostra aetas inquam, luxuriosa propagauit leporaria, ac piscinas protulit ad mare, & in eas pelagios, greges piscium reuocauit. nō propter hos appellati Sergius Orata, & Licinius Murena? quis enim propter nobilitatem ignorat piscinas Philippi, Hortensii, & Lucullorum? Secundus tabellae denarius potest ad eundē LICINIUM pertinere, qui cum Cn. Domitio & C. Malleolo, ut ex inscriptione intelligitur, cudentae monetae Triumuir fuit. Tertius sine dubio spectat ad P. LICINIUM CRASSVM M. F. quē Caesar in bello cōtra Gallos praefecit equitatu: Caesar de bello Gallico li. I. P. Crassum (inquit) cū cohortibus legionariis XIX. & magno numero equitatus in Aquitaniam proficisci iubet, ne ex his nationibus auxilia in Galliam mittantur, ac tantae nationes coniungantur & c. P. hic CRASSVS Praetor fuit anno DCXCVI. P. Lentulo Q. Metello Cos. Cicero post reditū in senatu. & anno DCC, Cn. Domitio Caluino M. Valerio Cos. contra Parthos dimicans, Marco patre fuso fugatoq., exercituq. deleto, interfectus est: & in eius locū Cicero Augur factus est, ut scribit Plutarchus. Quartus denarius, cū NERVA Licinae familiae cognomen sit, & Siliae, incertū mihi, ad P. ne SILIUM NERVAM referendus sit, qui anno DCCXXXIII, cum M. Appuleio consulatū gessit; an ad P. LICINIUM NERVAM, de quo nulla extat mentio apud scriptores. Illud certè constat, quicumque is fuerit, qui monetā huiusmodi cufit; legem ipsū, uel ex eius familia aliquē, de suffragiis tulisse, cuiusmodi fuit illa, quā tulit C. Marius Tr. Pl. anno DCXXXIII, ut pontes per quos suffragia in comitiis ferebantur, angustiores fierent, cuius meminit Cicero li. III. deleg. & Plutarchus in Mario. In huius autem denarii altera parte expressa sunt SEPTA siue cancelli comitorum, quibus populus suffragium laturus includebatur: PONTES, quos C. Marius lege sua angustiores fecit, ne quis illic praeter eum, qui suffragium ferret, consistere posset ad appellandū rogandumque: CISTA praeterea, in quā suffragia coniciebantur, & DIRIBITOR, qui tabellas populo ministrabat. De cancellis siue septis, quae Lucanus appellauit ouilia illo uersu,

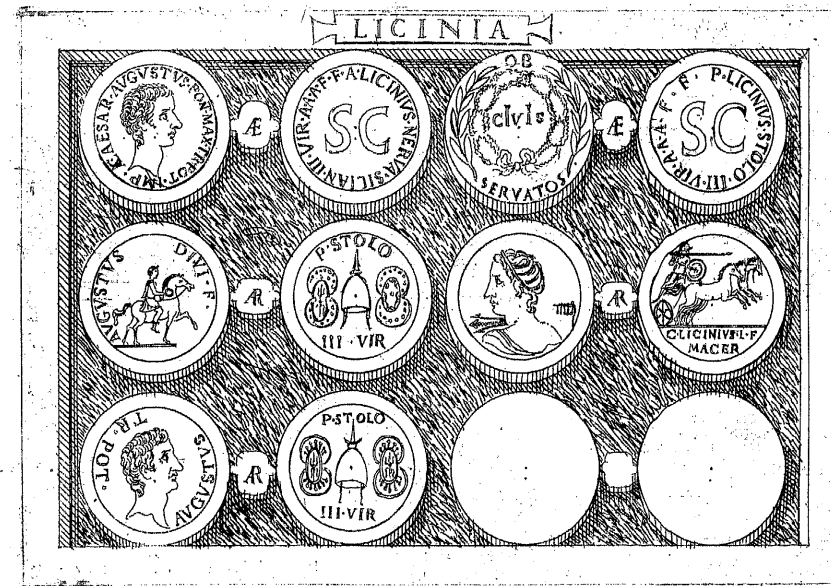
--- et miserae maculauit ouilia Romae,

meminit Dionysius li. X. & Plutarchus in uita Marii, in qua scribit Mariū in petitione Praeturae ambitus suspicionē dedisse, quōd sui cuiusdā amici seruus intra cācellos uisus fuisset, dū populus suffragiū dicebat: in eis enim praeter suffragatores, & ministros Comitorū, nō licebat cuiquam consistere: de his locutus est Seruius cū inquit, Septa in cāpo Martio inclusa tabulatis, in quibus stās populus, suffragium ferret. Pontes autem in septis multos fuisse, ex Ciceronis uerbis, quae leguntur in lib. I. ad Att. intelligi potest. Operae Clodianae pontes occupant, tabellae ministrabantur. & ad Herenn. lib. I. Caepio ut illum contra S. C. intercedentibus collegis aduersus Remp. uidit ferre, cum bonis uiris impetum facit, pontes disturbat, cistas deicit. Sed unde suffragatores uenirent, M ij & quō

& quò per illos pontes abscederet, docet Nicolaus Gracchius in suo de Comitibus Romanorum libro; in quo ex supra adducto Ciceronis loco existimat, subituario opere ponticulos illos ad eum usum fieri solitos, aut sanè non admodum firmo, & stabili factos fuisse, quos Caepio non confregisse, sed disturbasse dicitur. De cistis, quas qui deferebat colligendis per Tribus suffragiis Rogator dicebatur, meminit Cicero ad Herenn. lib. I. Saturninus (inquit) ferre coepit, collegae eius intercedere: ille nihilominus cistellam detulit &c. Cistarum huiusmodi in comitiis custodes nongentos selectos fuisse scribit Plinius li. xxxiii. cap. II. De Diribitoribus, qui tabellas populo per centurias ministrabant, qui sunt à diribendis, hoc est, distribuendis tabellis appellati, facit mentionem Cicero in oratione post reditum in senatu. Quando, inquit, illa dignitate rogatores, diribitores, custodesque vidistis? in oratione autem in Pisonem distributores eosdem vocavit his verbis. Hoc certè uideo, quod indicant tabulae publicae, uos rogatores, uos distributores, uos custodes fuisse. Quintus huius tabellae denarius & sextus potest ad A. LICINIUM NERVAM cum pertinere, qui anno D L XXXII. in Cretam primò, deinde triennio post in Macedoniam ad exercitus uisendos Legatus missus est. Liuius lib. XLII. & XLIII. Alii ad A. LICINIUM NERVAM SILIANVM referunt, qui Cos. fuit cum Q. Caecilio Metello Cretico Silano anno D C C LIX: qui cum P. Silii filius esset, ab A. Licinio Nerua adoptatus, A. Licinius Nerua Silianus dictus est. de eo meminit Velleius lib. II, his verbis, Et A. Licinius Nerua Silianus P. Silii filius, quem virum ne qui intellexit quidem, abundè miratus est, ne nihil optimo ciui, simplicissimo duci perisset, praereptus immaturè, & fructu amplissimae principis amicitiae, & consummatione euectae in altissimum paternumq. fastigium imaginis defectus est. Apollinis caput, & desultorius eques in altera quinti sestertii nummi parte notatus, Apollinares ludos ab aliquo ex Licinia gente, cum Praetor esset, in Circo factos, sine dubio designant, in altera etiam sexti denarii parte insigne aliquod eiusdem gentis factum expressum est, quod mihi diuinare non licet. De Fidei verò simulacro quod albo panno velatum, aliter atque in hoc denario, effingeretur, vel ex illo Horatii versu constat in li. I. ode xxxv.

Et albo rara Fides colit uelata panno.

A. LICIN

A. LICINIUS NERVA SILIANVS, qui triumuir sub Augusto primum huius tabellae nummum aereum cufis, is est, quem supra diximus à P. Silio adoptatum, Consullem fuisse anno D C C LIX. P. autem LICINIUM STOLONEM, qui in secundo denario; tertio item & quinto descriptus est, ex ipsis nummorum titulis Augusti temporibus uixisse, & sub eodè cudendae monetae Triumuirum fuisse intelligimus. Possumus etiam ex iis, quae in altera parte tertii & quinti denarii impressa sunt, conicere, unum ex duodecim Saliis eum fuisse, uel maiorum suorum aliquem; propterea quòd Saliorum sunt ancyilia, de quibus dixit Lucanus lib. I.

--- *Et Salius laeto portans ancyilia collo.*

Nisi ad Augustum, & eius ludos Saeculares ancyilia huiusmodi referre malimus, quia patricii essent Salii, Stolo uerò plebeius. Cicero pro domo sua, & Lucanus lib. I X.

--- *sic illa profecto*

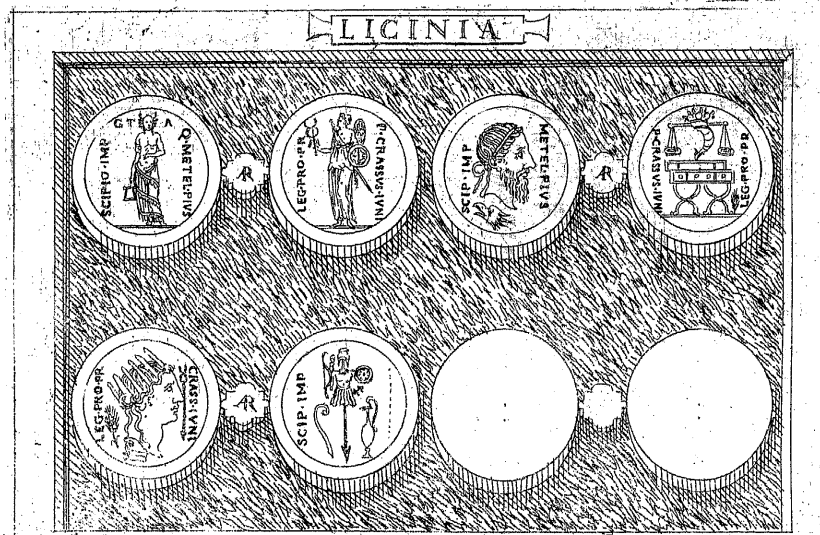
*Sacrificio cecidere Numae, quae lecta inuentus
Patricia cernice mouet. &c.*

Quòd autem Salii apicem ferre soliti essent, satis constat ex his Sex. Pompeii uerbis. Salias, inquit, Virgines Cincius ait esse conductitias, quae ad Saliis adhibeantur cum apicibus paludatae, quas Aelius Stilo scripsit sacrificium facere in Regia cum Pontifice paludatas cum apicibus in modum Saliorum. Sex. idem Pompeius de ancylibus ita scribit. Numa Pompilio regnante è caelo cecidisse fertur ancyle, idest scutum breue; quod ideo sic est appellatum, quia ex utroque latere erat recisum. Ut summum infimum eius latius medio patet: unàque edita uox, omnium potentissimam fore ciuitatem, quandiu id in

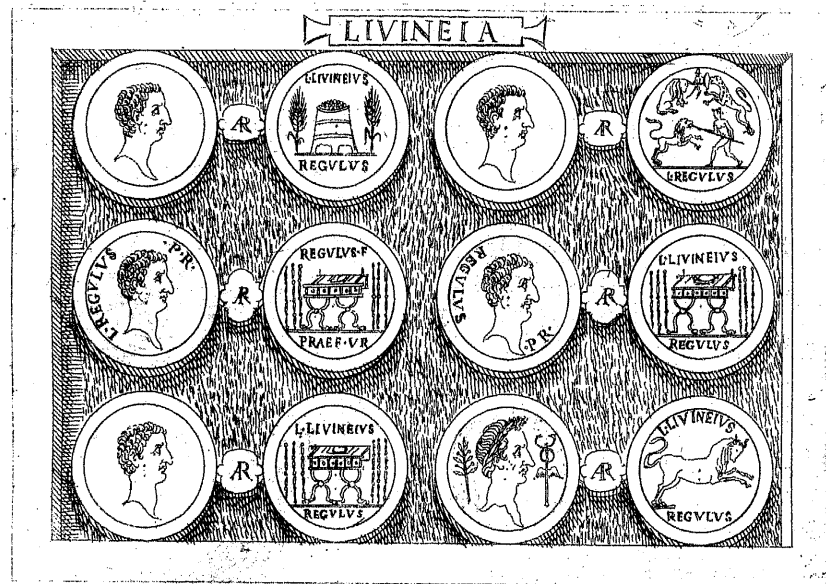
M iij ca

ea mansisset. Itaque facta sunt eiusdem generis plura, quibus id misceretur, ne internosci caeleste posset. probatum opus est maxime Mamurii Veturii, qui praemii loco petiit, ut suum nomen inter carmina Salii canerent &c. Cum Festi uerbis de ancylium forma conuenit Plutarchi locus in Numa. αὐτὰς δὲ τὰς πέλας, inquit, ἀγκύλια καλοῦσι διὰ τὸ σχῆμα, κύκλος γὰρ οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ἀποδίδασιν ὡς πέλιον τὴν περιφέρειαν, ἀλλ' ἐὼς μὴ ἔχει γραμμῆς ἐγκοειδούς, ἢ αἰ κεραίας καμπὰς ἔχουσαι, καὶ συνεπιτρέφουσαι τῇ πυκνότητι πρὸς ἀλλήλας, ἀγκύλιον τὸ σχῆμα ποιοῦσιν. ἢ διὰ τὸ ἀγκύλιον, ὅτι ἂν πελοειδὲς ᾖ. ταῦτα γὰρ ὁ Ἰόβας ἔφηκε γλιχόμενος ἐξ ἑλληνίσαι. δύναται δ' ἂν ἀπὸ τῆς ἀνέκαθεν φορᾶς πρῶτον ἐπ' αὐτὸν γεγορηέναι, καὶ τῆς ἀνέκαθεν ἰσότητος, καὶ τῆς τῶν ἀγκυλῶν λύσεως. ἢ τῆς δὲ τῶν δεινῶν ἀναρχείας. hoc est, Eas peltas ancyilia ex figura uocant. neque enim circulus est. neque peltae orbem, sed habent incisuram lineae tortuosae, cuius reflexi saepius apices, recurrentesque in se mutuo ἀγκύλιον, id est, curuam figuram reddunt. aut à cubito, quem ἀγκύλιον Graeci uocant, quo gestant ancyilia. Haec Iuba, affectans à Graecis hoc nomen deriuatum, praedicat. Potest etiam ἀπὸ τῆς ἀνέκαθεν φορᾶς, quod superne demissum fuisset nomen esse inditum; uel ab aegrorum medela, quam ἀκυσίον Graeci, uel ab siccitatis liberatione, quos αὐχμοῦς nominant; uel à malorum depulsione quae ἀνάχυσις dicitur &c. In numismate aereo Antonini Pii Imp. ancyilia duo, cuiusmodi in his denariis, impressa sunt, quibus adiectus est titulus, ANCILIA: ut nihil dubii relinquatur, quin à Latina uoce id nomen deductū sit, non autē à Graeca, ut Iuba uolebat. Licinia Stolonū familia cognomen unde duxerit, docet Varro lib. i. de re rustica cap. i. i. his uerbis. Nam Stolonis illa lex, quae uetat plus quingenta iugera habere ciuem Romanum, & qui propter diligentiam culturae Stolonum confirmauit cognomen, quod nullus in eius fundo reperiri poterat stolo, quod effodiebat circum arbores è radicibus, quae nascerentur è solo, quos stolones appellabant, eiusdem gentis C. Licinus Tr. Pl. cum esset post Reges exactos annis CCCLXV, primus populum ad leges accipiundas in septem iugera forensia è comitiis eduxit. Equestris statua, quae in tertio denario signata est, ad Augusti uictoriam aliquā, ob quam ei statua huiusmodi decreta fuerit, sine dubio pertinet. Quartus tabellae denarius spectare uidetur ad C. LICINIUM MACRUM, qui fuit Licinii Calui poetae pater. Eum Plutarchus in Cicerone scribit, cum de pecuniis repetundis apud Ciceronem accusatus esset, & iudices adhuc sententias ferrent, fretum sua potentia & studio amicorum, domum abiisse, & caput statim totondisse, sumptaque ueste pura tanquam uictorem in Forum reuertisse, sed cum Crassus in uestibulo occurrens, eum omnibus sententiis damnatum esse dixisset, reuersum accubuisse, atque ita decessisse. Plutarchi uerba sunt haec. λέγει δὲ καὶ Δικένιος Μάκρῳ, ἀνὴρ καὶ κατὰ αὐτὸν ἐχούων ἐν τῇ πόλει μέγαν, καὶ κρατῶτα χρημάτων βοηθῶν, κρινόμενος κλοπῆς ὑπ' αὐτοῦ, ἢ δυνάμει καὶ σπουδῇ πεποιθὸς, ἔτι τὴν ψῆφον τῶν κριτῶν διαφερόντων, ἀπαλλαγὴς οἴκαδε, κέρρα δὲ τὴν κεφαλὴν κατὰ τὰς ἰσχύας, καὶ καθαρὸν ἰμάτιον ὡς νενικηκὸς λαβὼν, αὐθις εἰς ἀγορὰν προσένειναι. τοῦ δὲ Κράσσου πρὸς τὴν αὐλοῦ ἀπαντήσαντος αὐτῶν καὶ φράσαντος, ὅτι πάσαις ἐάλωκε τὰς ψῆφους, ἀνατρέψας καὶ κατακλιθεὶς ἀποθανεῖν. Valerius autem Maximus rem hanc lib. i. x. cap. x. i. paulò aliter narrat: in quo hunc ipsum C. Licinium Macrum uirum Praetorium, Calui etiam patrem appellat. Cicero in ep. ii. lib. i. ad Att. quam Praetor scripsit anno DCLXXXVIII. Nos, inquit, incredibili ac singulari populi uoluntate de C. Macro transegimus: cui cum aequi fuisset, tamen multò maiorem fructum ex populi

puli existimatione illo damnato cepimus, quàm ex ipfius si absolutus esset, gratia cepissemus. De Veiovis simulacro, quod in altera parte huius denarii notatum est, diximus supra in familia Caesia.

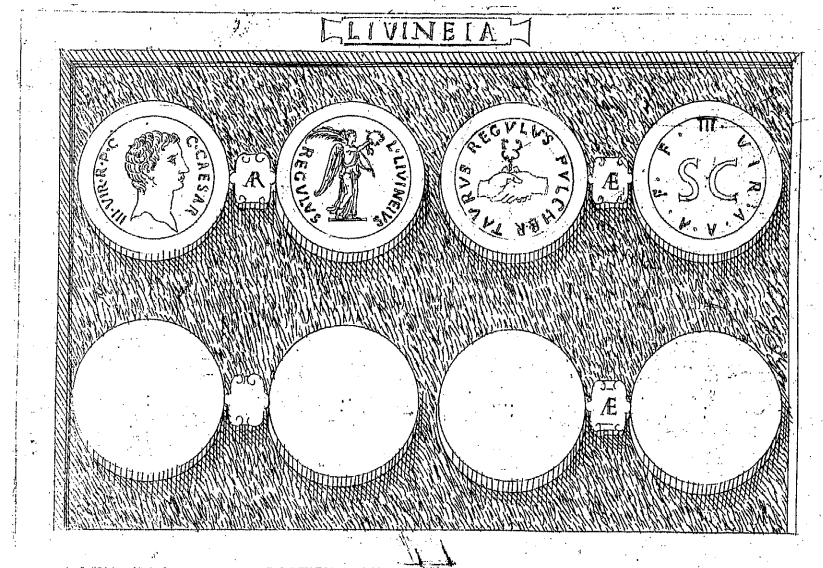

Huius tabellae denarii, non est dubium quin à P. LICINIO CRASSO IUNIANO signati in Africa sint, cum esset in ea Scipionis legatus Propraetore. Cicero in ep. v. i. i. lib. i. i. ad Q. Fratrem facit de eo mentionem, cum inquit, Crassum Iunianum hominem mihi deditum per me deterruit &c. Videtur autem Crassus hic, cum ex Iunia familia natus esset, à P. Licinio adoptatus, ex uisitata illa adoptionum formula, Crassus Iunianus appellatus esse. ita T. Pomponius Atticus, in Q. Caecilii auunculi sui familiam adoptionis iure infertus, Q. Caecilius Pomponianus Atticus dictus est; & Vinicius apud Hirtium in li. i. i. i. de bello Alexandrino, & M. Caelium in ep. iii. lib. v. i. i. ad Ciceronem, à Caelio quodam adoptatus, Caelius Vinicianus appellatus fuit: sic enim planè habent optimae notae exemplaria, ut de mendo suspicari aliquò modo non liceat. quò magis miror quid impulerit doctissimum uirum Paulum Manutium, ut apud Ciceronem in ea, quam supra adduximus epistola, Licinianum reposuerit, pro Iunianum: eundem hunc esse arbitratus cum eo, qui ab Hirtio & M. Caelio nominatur Caelius Vinicianus, siue, ut ipse restituit, Licinianus. quasi uerò, aut Viniciae familiae mentio apud Scriptores non extaret, aut Vinicianus cognomen à communi adoptionis formula abhorreret.

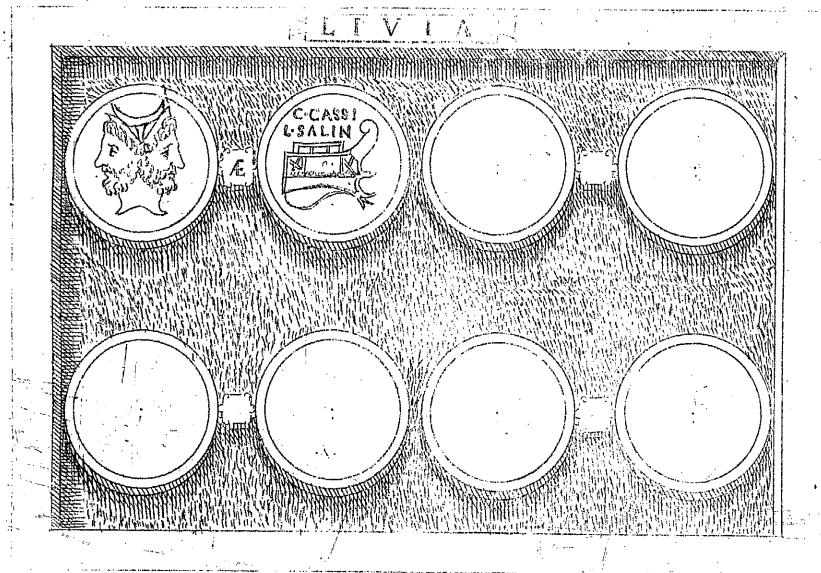
LIVINEIAE gentis una tantum REGVLORVM familia, quae in huius tabellae denariis descripta est, apud scriptores reperitur: nam L. Liuineius Trypho, qui nominatur à Cicerone in ep. LX. lib. XIII, libertus fuit L. REGVLI huius, quem in denariis habemus. Opinor autem in eis LIVINEIOS patrem & filium eodem affecto praenomine, & cognomine designari. L. REGVLI patris extat mentio apud Hirtium in lib. v. de bello Africo. Deinde, inquit, eodem die Adrumeto egressus, Liuineio Regulo ibi cum legione relicto, Vticam ire contendit &c. Cicero quoque lib. III. ad Att. & XIII. ad Memmium, facit eiusdem Reguli mentionem: quem Aedilem Curulem fuisse, ex iis quae in altera parte primi, secundi, & sexti denarii expressa sunt, intelligere possumus. Eiusdem Praeturam ex tertii & quarti denarii inscriptione, & Curuli sella, quae in quinto quoque denario adiecta est, cognoscimus: ea enim Praetores uti solitos fuisse, ex ueterum scriptorum auctoritate supra demonstrauimus. Eundem autem Regulum Urbis etiam Praefectum aliquando fuisse, ex tertii denarii inscriptione apparet. qui quidem omnes denarii, qui Liuineiae familiae nomen praefecerunt, quin à L. REGVLO filio cum imagine patris signati fuerint, dubitandum non est.

HVIAS

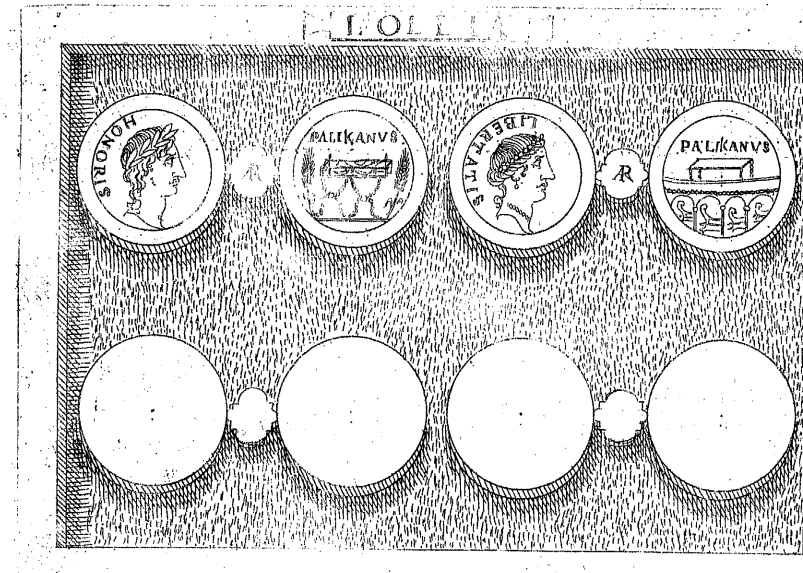
HVIAS tabellae nummi pertinent ad L. LIVINEIVM REGVLVM eius Reguli ut nos existimamus filium, qui in superioris tabellae denariis descriptus est. Eum autem cum Triumuir fuisset eudendae monetae cum Sisenna & Pulchro sub Augusto, ab eodem postea senatu motum fuisse, scribit Dio lib. LI. II. καὶ Λιουίνιος ἦν τις ῥηγάδος, ἰνκνιτ, ἀγανακτικὸς ὅτι τοῦτε ἦτος. καὶ ἄλλων πολλῶν ὄν κρείσσον ἦναι ἡξίω. διηγερομένων, ἀπαλλήκτο, ἰὴν ἰεὶ ἄπτα ἐν αὐτῶ πρὸ βασιλευσὶ κατεργήσατο, καὶ τὸ σῶμα θυμῶσας, τὰ εἰς στρατίας καὶ ἰπριδμύσατο, καὶ τὰς οὐλὰς προστείδουζι σφισιν. hoc est. Et Liuineius quidem Regulus deletum se ex albo patrum aegreferens cū filius ipsius, & multi alii, quibus se praestantiorē esse iudicabat, in eo legerentur, in ipsa curia ueste lacerata corpus denudauit: enumeratisque militis suis, cicatrices ostentauit. in uulgatis autem scripturis pro Λιουίνιος, mendosè legitur Λιμίνιος. Cornelius Tacitus lib. III. Liuineium Regulum Pisoni, qui necis Germanici accusabatur, ad fuisse scribit, & lib. XIII, gladiatorum spectaculum sub Nerone edidisse tradit. Sub idem, inquit, tempus leui cōtentione atrox caedes orta inter colonos Nucerinōs Pompeianosque gladiatorio spectaculo, quod Liuineius Regulus, quem motum senatu retuli, edebat. & paulo post, Liuineius & qui alii seditionem concuerant, exilio mulctati sunt &c. Liuidineius, pro Liuineius, malè apud Tacitum librarii errore scriptum est.

LIVIAS

LIVIAE gentis plebeiae, vnius tantum SALINATORVM familiae, in aereo nummo, cuius exemplum in hac tabella expressimus, mentio reperitur: sed L. is SALINATOR quis fuerit, quoue tempore uixerit, non dum apud scriptores inuenire potui. Atqui nec alicuius ex ea familia, qui Lucii praenomine usus fuerit, in antiquorum monumentis memoria extat: Lilius lib. xxxix facit mentionem eius Lili, qui ob commentum in Censura falis uectigal, Salinatoris cognomen inuenit.

LOLLIAM

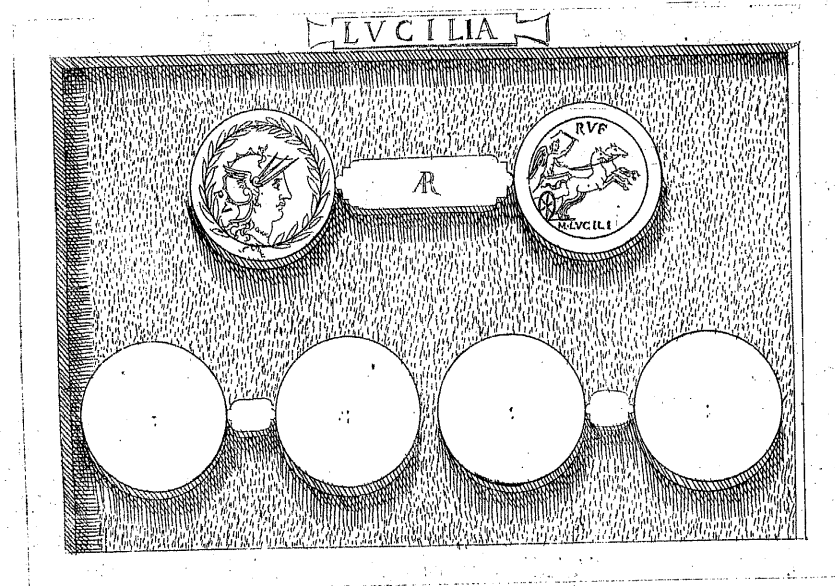

LOLLIAM gentem plebeiam fuisse constat: ex ea enim ortus est M. LOLLIVS PALIKANVS Tr. Pl. quem hominem feditiosum appellat Valerius Maximus lib. viii. cap. i. Ad hunc spectant argentei denarii qui sunt in hac tabella notati; in quorum primi altera parte Rostra populi Romani, in altera Libertatis caput expressum est. de Rostris, ita scribit Lilius lib. viii. Naues Antiatium passim in naualia Romae subductae, partimque incensae, rostrisq. earum suggestum in foro exstructum adornari placuit, Rostraque id. templum appellatum. M. Varro li. iiii. de lingua Latina. Ante curiam, inquit, Hostilium Rostra, cuius id uocabulum ex hostibus capta fixa sunt rostra. Cicero pro lege Manilia. Et his temporibus non pudebat magistratus populi Romani in hunc ipsum locum ascendere, cum eum uobis maiores uestri exuuiis nauticis & classium spoliis ornatum reliquissent. Quia uero in Rostris habebantur conciones à Tribunis plebis, ut scribit idem Cicero in Pisonem; & Tribunicia potestas à Sulla Tribunis adempta: Palikano auctore, populo fuerat à Pompeio restituta, ob eam causam Palikanus, qui fuit Tr. Pl. anno dclxxxix, Rostra in hoc denario signauit. Eius rei meminit Asconius in Diuinatione his uerbis: Primus Sicinius Tribunus Plebis, nec multò post Quinctius, & postremò Palikanus perfecerunt, ut Tribuniciam potestatem populo darent Consules Cn. Pompeius Magnus & M. Licinius Crassus. & in commentario lib. ii. in Verrem. Pompeius autem Procos. de Hispania Sertorio uictò nuper uenerat, & statim habuerat concionem de restituenda Tribunicia potestate Palikano Tribuno Pl. Velleius li. ii. Hoc Consulatu, inquit, Pompeius Tribuniciam potestatem restituit, cuius Sulla imaginè sine re reliquerat. Hinc Dio li. xxxvi. de Pompeio dixit, επειδή γὰρ ἦτε τῶν δημόρων δυνασταίαις τὸ ἀρχαῖον ἐπανελήθετε. hoc est, Postea enim quàm Tribunis plebis suū antiquū ius restitutū fuerat &c. Liber-

144

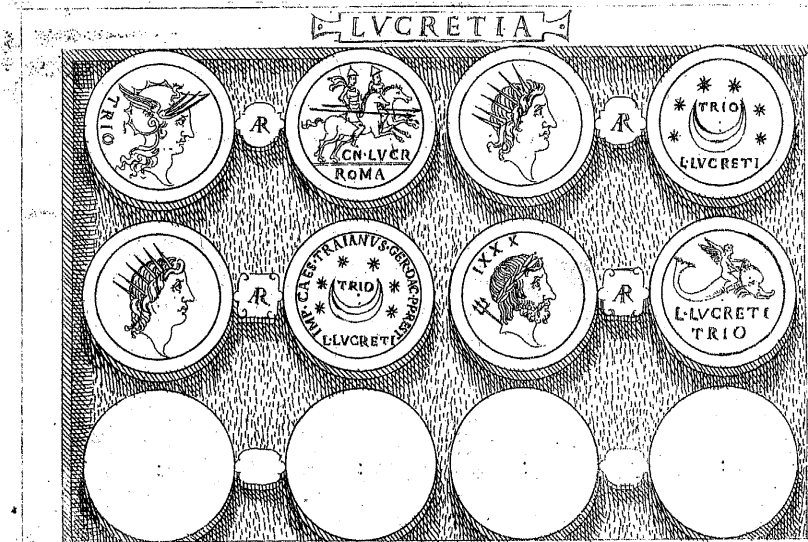
FAMILIAE ROMANAE

Libertatis imago in hoc denario impressa est, quod Rostra essent Libertati sacra. Dio lib. XLV, ἐν τῷ ἀγορῆ τῆς ἀγορῆς, καὶ ἀπὸς τῆς βήματι τῆς ἐλευθερίας. hoc est, In Foro Romano apud Rostra Libertati sacra &c. Secundus tabellae denarius ad eundem pertinet M. LOLLIVM PALIKANVM, quem Aedilem Curulem fuisse, ex Curuli sella & spicis in altera denarii parte expressis, facile intelligimus.

LVCILIAE gentis plebeiae, familiae plures variis distinctae cognominibus apud scriptores reperiuntur. Balbi nominantur à Cicerone in Bruto: Bassi in lib. XII. ad Att. Longi & Capitones à Tacito lib. IIII. Blaesi lib. XVII. RVFORVM autem nulla, quod sciam, mentio extat: nisi fortè M. LVCILIVS RVFVS, qui in hoc denario descriptus est, is fuit, quem Plutarchus in Pompeio scribit cum Tribunus plebis esset, de Pompeio Dictatore creando, multum repugnante Catone ad populum tulisse. Idem autem Plutarchus in Bruto & Antonio mentionem facit alterius Lucilii, qui adèd Brutum amavit, ut bello Philippiensi pro Bruto se hostibus interficiendum obiecerit. Notae illae A. RV. quae sunt in altera parte huius denarii notatae, significant argento publico,

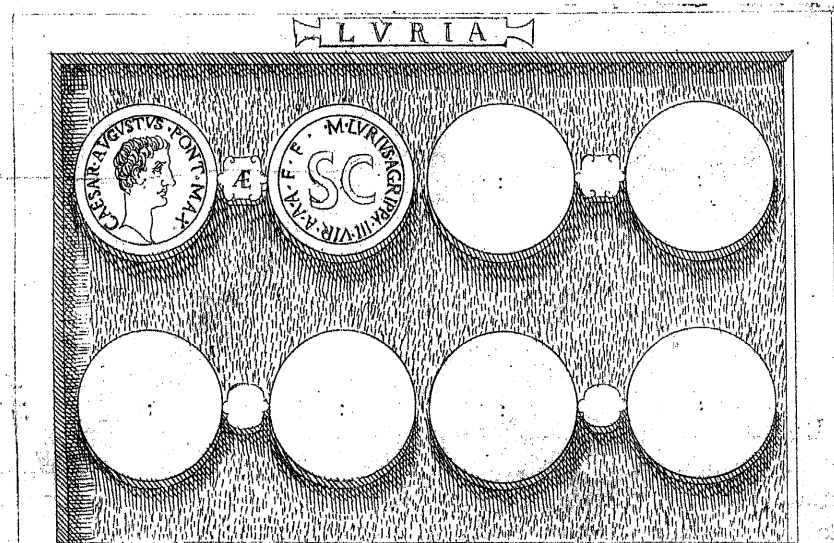
LVCRETIA

LVCRETIA gens in familias diuisa fuit patricias & plebeias. TRIONES autem, quorum denarii in hac tabella expressi sunt, licet ex scriptoribus non constet, plebeios tamen fuisse opinor. CN. LVCRETIVS TRIO, qui in primo tabellae denario descriptus est, pater fortasse fuit L. LVCRETII TRIONIS, qui secundum & quartum denarium cudit: nam tertius ab Imp. Traiano, multis post annis restitutus est. Opinor autem L. Lucretium notis his, quas in altera secundi denarii parte signavit, cognominis sui originem indicare uoluiffe: de eo enim Varro in lib. VI. de lingua Latina ita scribit. Arbitror antiquos rusticos primum notasse quaedam in caelo signa, quae praeter alia erant insignia, atque ad aliquem usum culturae tempus designandum conuenire aduertebantur. E quibus signa sunt, quod has septem stellas Graeci, ut Homerus uocat ἀμαζαν, & propinquum eius signum βοώτην: nostri eas septem stellas boues & triones, & propè eas axem. Triones enim, & boues appellantur à bubulcis etiam nunc, maximè cum arant terram: e quibus ut dicti ualentes glebarii, qui facile profcindunt glebas; sic omnes, qui terram arabant, à terra teriones; unde Triones ut dicerentur à detritu. paulo post: Possunt triones dici septem; quod ita sitae stellae terna trigona faciant. Agellius lib. II. cap. XXI. Vulgus (inquit) Grammaticorū Septétrionē à solo numero stellarū dictū putant. Triones enim per sese nihil significare aiunt, sed uocabuli esse supplementū, sicuti in eo quod Quinquatrus dicamus, quod quinque ab Idibus dierum numerus, sit atrus nihil. Sed ego quidē cum Laelio & M. Varrone sentio, qui Triones rustico uocabulo boues appellatos scribunt, quasi quosdā teriones: hoc est arandae colēdaeque terrae idoneos. Itaq. hoc sidus quod à figura posituraque ipsa, quia simile plaustris, antiqui Graecorū ἀμαζαν dixerūt, nostri quoque ueteres à bubus iunctis septétriones appellarūt, id est à septē stellis, ex quibus quasi iuncti triones figurātur. &c.

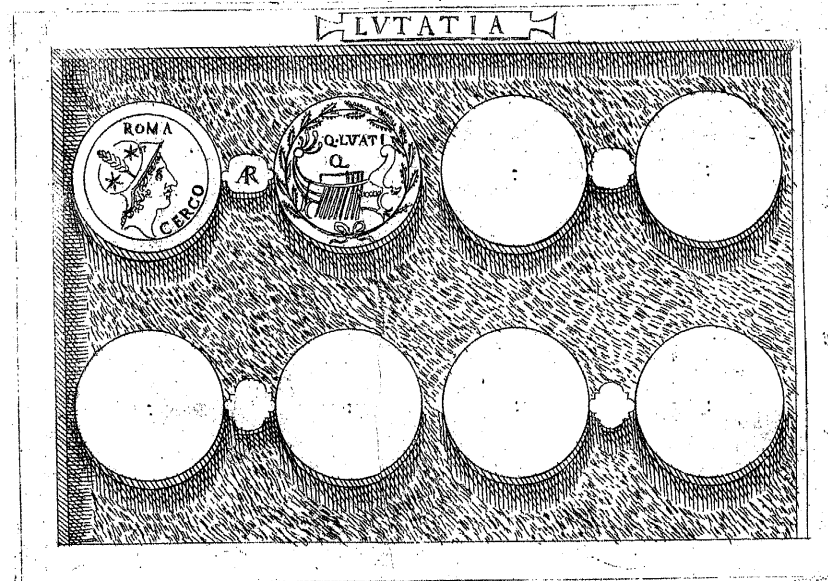
N TRIO

TRIO apud Dionem, & Tacitum lib. v. cognomen est Fulcinii Consulis anno DCCCLXXXIII. Neptuni imago in quarto denario expressa, & Cupido delphino infidens, mihi quidem incertum quò spectent: sed cum eadem haec in M. quoque CORDI RVFI denario, & aliorum nonnullis signata sint, credi potest in Caesaris gratiam, ad indicandam Iuliae gentis originem, impressa à Triumviris monetalibus fuisse.

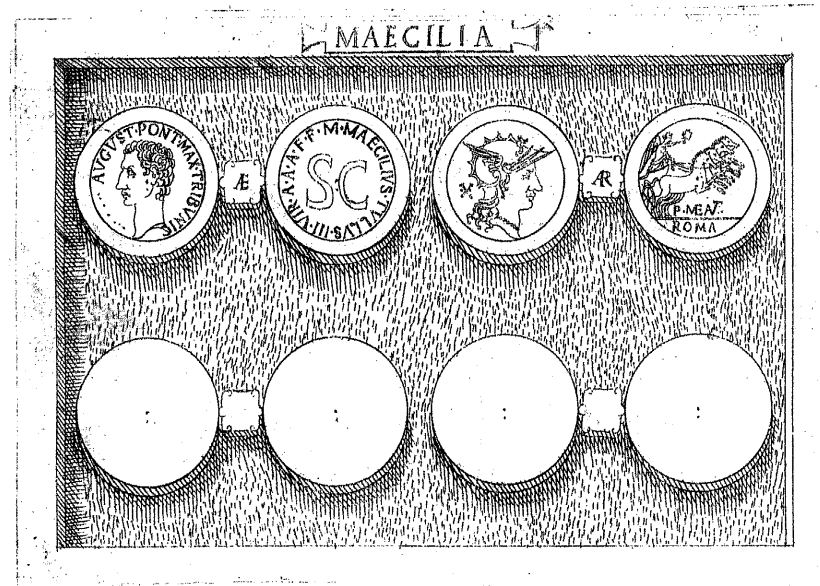
LVRIAE gentis Cornelius Tacitus meminit lib. xii. & Dio lib. xlviii, in quo M. hunc LVRIVM, qui triumuir sub Augusto nummum aereum cussit, Sardiniae praefectum fuisse scribit. *καὶ ἐπὶ Σαρδῶν, ἰνκνιτ, πλενσας συνέβαλε Μάρκω Λυρίῳ τῷ ἀρχι-
χρηματιστῆ.* Velleius lib. ii. eundem, ut arbitror significavit, cum in pugna navali ad Actium, dextrum cornu navium Iulianarum M. Lario commissum fuisse tradit, lacuum Arruntio, Agrippae omne classici certaminis arbitrium (pro M. enim Lario, M. Lurio reponendum opinor) M. LVRIVS TRIARIVS, & M. LVRIVS TREPTVS nominantur in antiqua basi marmorea, in qua descripta sunt nomina eorum, qui aere conlato statuam Vespasiano Imp. dedicauerunt L. Annio Basso, C. Caecina Paeto Cos. In inscriptione etiam basis statuae à collegio Fabrum Tignariorum Caracallae Imp. dedicatae LVRIVS quidam MARTIALIS numeratur inter eos, qui pecuniâ ad ponendam eam statuam contulerunt.

LVRTA-

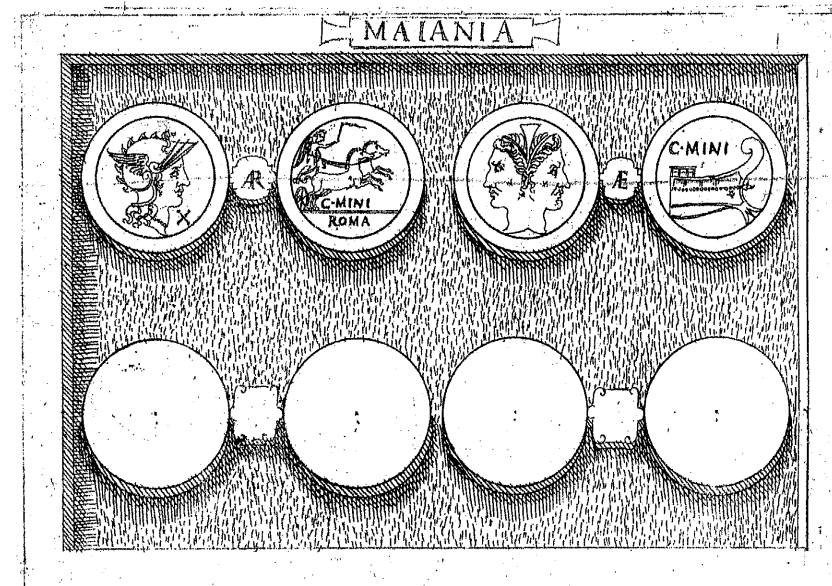
LVTATIAE gentis plebeiae unus tantum extat denarius, qui in hac tabella notatus est. Ad duos autem Lutatios fratres cum pertinere amicus meus existimabat; atque in altera eius parte, Q. LVTATIVM C. F. C. N. CERCONEM; qui Consul de Falisceis triumphavit anno DXII, descriptum esse: in altera, eius fratrem C. LVTATIVM C. F. C. N. CATVLVM, qui eodem anno Procos. de Poeneis ex Sicilia naualem egit, indicari. Livijs lib. xlii, facit mentionem C. LVTATII CERCONIS, qui anno DLXXX. L. Postumio Albino, M. Popilio Laenate Cos. legatus Alexandriam ad Ptoleameum renouandae amicitiae causa missus est: à quo denarium hunc cussum fuisse suspicari possumus, ut Cai naualem de Poenis, & Quinti aui fortasse sui terrestrem de Falisceis uictoriam celebraret.

N ii MARC

MAECILIAM gentem Albanam, Tullo Hostilio Romae regnante, Alba diruta, ciuitatem Romanam adeptam fuisse & in senatorium, patriciumq. ordinem allectam, scribit Dionysius lib. III. sed ex hac ne, quae patricia fuit, an ex ea quae inter plebeias à Liuiio numeratur lib. IIII, ex qua Sp. Maecilius extitit Tr. Pl. originem suam ducat **M. MAECILIVS TVLLVS**, qui nummum aereum cudit, incertum est. Secundus tabellae argenteus nummus & tertius aereus, ad eiusdem gentis aliquem qui **P. MAECILIVS** diceretur, possunt pertinere: nisi quis mauult denarii notam, **MAENIVS** interpretari, & nummos ad Maeniam gentem referre, de qua in sequenti tabella dicemus.

MAIA.

MAIANIAM gentem, quae in duobus huius tabellae nummis, uno aereo, altero argenteo notata est, opinor eandem esse cum ea, quae in tabulis Capitolinis modo **MAINIA**, modo **MAENIA** nominatur. eius extat mentio in antiqua inscriptione Caeretana, cuius exemplum est hoc,

D. M. SVRIAE. SACRVM

L. MAIANIVS. HOMER. CVM

MAIANIA. HOMERIDE. FIL

V. S. P. L. D. D. D.

CVRANT. L. MAIANIO. ET

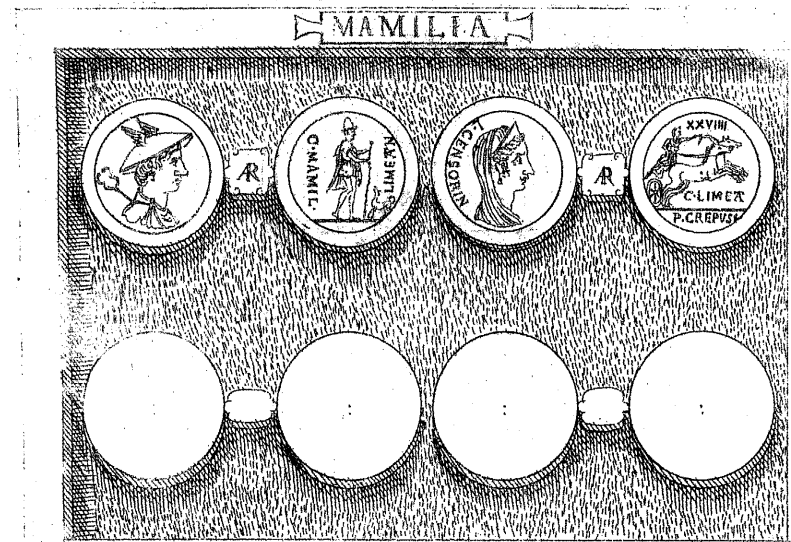
IVL. MAXIM. TAVRIN

FRAT.

C. autem **MAIANIVS**, qui ex hac familia nummos cudit, ad **C. MAINIVM P. F. P. N.** respicere fortasse uoluit, qui Consul anno **615**, de Antiatibus, Lauiniis, & Veliterneis pridie Kalen. Octobris triumphauit; qui anno **631**, Dictator II cum M. Fostio Flaccinatore Mag. Eq. II. in monumentis Capitolinis descriptus est.

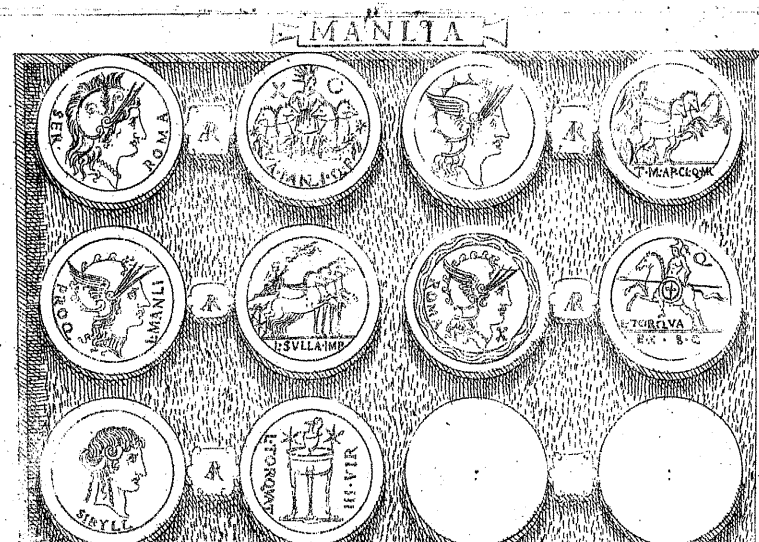
N iij MAM

MAMILIAM gentem plebeiam, à Mamilia Telegoni filia originem & nomen duxisse, omnes ferè scriptores tradunt. Ipse autem Telegonus Vlyssis fuit & Circes filius, qui Tusculum oppidum in Latio condidit, ut scribit Sex. Pompeius, Plutarchus, Acro, & Pomponius Porphyrio Horatii interpretes. Itaque Liuius lib. i. de Mamilio Tusculano dixit. Qui (si famae credimus) ab Vlysse, deaque Circe oriundus erat. Ab Vlysse igitur per Mamiliam oriundos esse Mamilios, cum uellet indicare C. MAMILIUS LIMETANVS, qui primum tabellae denarium cufit, Vlysses in altera eius parte, post uigesimum annum ab Homero cane agnitum, impressit. Vlyssis autem simulacrum pileatum Plinius scribit Nicomachum primum fecisse lib. xxxv. cap. x. Nicomachus, inquit, primus Vlyssi addidit pileum &c. De C. hoc MAMILIO, meminit Sallustius in Iugurthino, cum inquit. Interea Romae C. Mamilius Limetanus Tr. Pl. rogationem ad populum promulgar; uti quaereretur in eos, quorum consilio Iugurtha Senatus decreta neglexisset &c. cum autem in uulgatis antea libris Brachus Mamillus Lemetanus legeretur, ex antiquorum denariorum, & ueterum quoque codicum auctoritate, C. Mamilius Limetanus, reponendum iam pridem admonuimus.

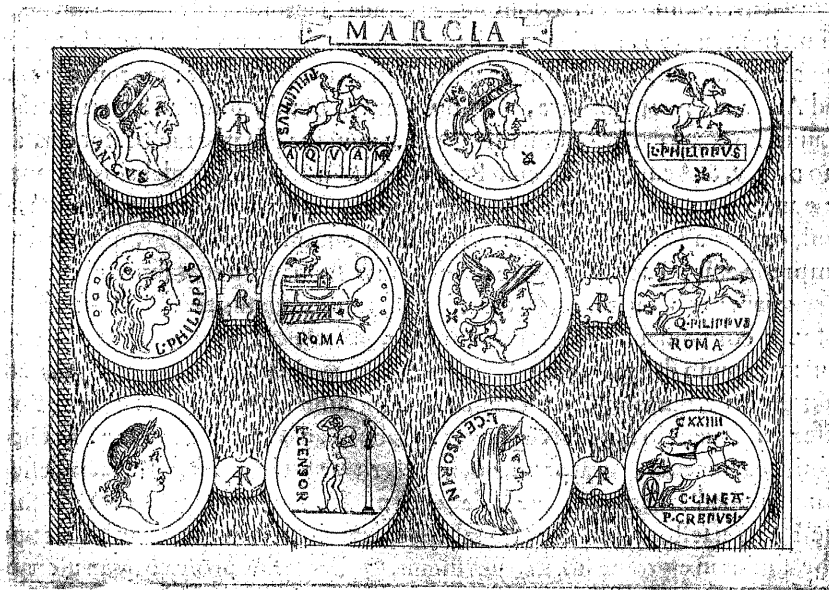
MAN-

*Comesta conge
una de come
de las 5 fueron
de mi Novelo*

MANLIAM gentem duplicem fuisse, patriciam unam, alteram plebeiam, ex iis quae scribit Cicero in lib. i. Philipp. conicere possumus: sunt autè haec. Propter unius M. Manlii scelus decreto gentis Manliae neminem patricium, uocari M. Manlium licet. Dionysius eum qui in secessione plebis dux fuit, Manlium nominat, ab aliis Sextum praenominatum. Huius igitur tabellae denarios ad utramque Manliorum gentem pertinere arbitramur: ac primum quidè ad A. MANLIUM spectare, qui filius fuit Q. Manlii Thurini, cuius meminit Liuius lib. xxviii. & Quintilianus lib. i: quique Praetor fuit Peregrinus anno dclv, & Aedilis plebis cum Pomponio Mathone ludos plebeios instauro anno dclvi. Nota SER. quae in eius denarii altera parte signata est, significat fortasse SERRATVS: serrati enim nummi dicebantur, quibus ferra impressa erat. Tacitus in libro de moribus Germanorum: Germani, inquit, pecuniam probat ueterem & diu notam ferratos, bigatosque. Potest etià ad A. Manlii cognomen, quod ignoratur, ea nota referri. T. autem MANLIUS, qui in secundo denario, cum Ap. Claudio Quaestor Urbanus descriptus est, potest is esse, qui cum Cn. Octauio Cos. fuit anno dlxxxviii: quique Pontifex quinquennio antè factus fuerat. quamuis ad T. MANLIUM T. F. Ciceronis coetaneum & oratorem, qui ut Cicero scribit in Bruto, Cos. factus esset, si uita suppeditasset, pertinere is denarius possit. De L. autem MANLIO Sullae Proquaestore, qui in tertio tabellae denario notatus est, meminit, ut opinor, Liuius in epitoma lib. xl, cum inquit. Q. Sertorius proscriptus in ulteriore Hispania ingens bellum excitauit. L. Manlius Procos. & M. Antonius Legatus ab Herculeio Quaestore uicti sunt &c. A temporum autem ratione non abhorret, ut qui Sullae fuerit paullo antè Proquaestore, tunc post eius mortè paullo post contra Sertorium missus sit Proconsule. Quartus, & quintus denarius

rius ad L. TORQUATVM, qui anno DCLXXXVIII, cum L. Cotta Cos. fuit, omnino referendi sunt: de eo ita scribit Paedrianus in Cornelianis. P. Sulla & P. Atrionius cos. des. cum essent, eorum alterum L. Cotta, alterum L. Torquatus ambitus damnarunt, & in eorum locum Cos. creati sunt. L. hic TORQUATVS, ut scribit Cicero in Pisonem, prouinciã Macedoniam obtinuit, & ex ea magnis rebus gestis, Cicerone referente, absens Imperator appellatus est. Torques autem in utroque denario signatus ad indicãdam pertinet Torquati cognominis originem; quod T. Manlius L. F. A. N. Imperiosus aureo torque Gallo cum quo pugnaverat detracto, primus inuenit anno CCCXCII. Linius li. vii. Plutarchus in Mario, Cicero lib. iii. de officiis. & in i. de finibus. Sed ita (inquit) profus existimo, neq. eum Torquatũ, qui hoc primus cognomen inuenit, aut torque illũ hosti detraxisse, ut aliquã ex eo perciperet corporis uoluptatẽ &c. & li. ii. Si uoluptatis causa cũ Gallo apud Anienẽ depugnauit prouocatus, & ex eius spoliis sibi & torque & cognomen induit &c. & lib. iii. Tuscul. Ego ne Torquatũ quidẽ illum, qui hoc cognomen inuenit, iratum existimo Gallo torque detraxisse &c. Quod autem in altera quinti denarii parte Sibyllae imago, in altera tripods impressus sit, possumus suspicari L. hunc TORQUATVM xv uirum fuisse sacris faciundis. Sibyllini enim libri a xv uiris sacrorum seruabantur, nec iniussu senatus adiri aut legi fas erat; ut scribunt Cicero, Valerius Maximus, Laetantius, Suetonius in Caesare, & alii: notum etiam est, Sibyllas ẽ tripode, qui Apollini sacer est, uaticinari solitas fuisse, antiquos poetas inter alias fabulas commentos esse.

MARCIA quoque gens patricias habuit familias, & plebeias. Sed patriciorum nulla in antiquis denariis extat memoria. plebeiorum, PHILIPPOS tantum, CENSORIOS, & LIBONES, in iis qui circumferuntur, numismatibus,

bus notatos animaduertimus: quos ab Anco Marcio rege originem duxisse, L. PHILIPPVS is, qui huius tabellae primum denarium cufit, indicare uoluit cum Ancin eo imaginem, & alia eius regis monumenta expressit. Caesar in oratione, quam habuit in funere Iuliae amitae apud Suetonium. Ab Anco (inquit) Marcio sunt Marcii Reges. & Ouidius lib. v. Fastorum hanc de Marciae gentis auctore opinionem confirmat illo uersu,

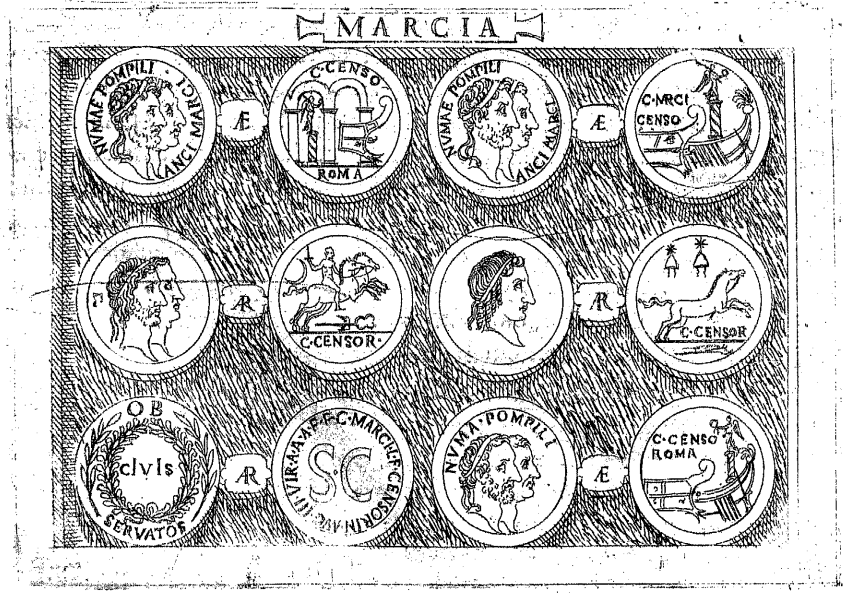
Marcia sacrificio deductum nomen ab Anco.

Ancus enim Marcius, ut scribit Linius lib. ii, religiones neglectas, aut prauẽ cultas, ut erant à Numa institutae, Pontificem Maximum proponere in publico iussit: ob quã causam sacrificus appellatur ab Ouidio; & ponẽ caput eius in primo denario lituus signatus est. De aqua autem Marcia, quod ab Anco Marcio, qui eam deduxit, nomen accèperit, praeter ea, quae à Strabone lib. v. Cornelio Tacito lib. xiiii. & Frontino lib. i. traduntur, ita scribit Plinius lib. xxxv. cap. iii. Primus eam in Urbem ducere auspicatus est Ancus Marcius unus ẽ regibus: postea Q. Marcius Rex in Praetura: rursusque restituit M. Agrippa. Statuam equestrem, quae aquae ductui superposita est, opinor designari eam, quam scribit Linius lib. ix, Marcio Tremulo antè aedem Castorum positam à Senatu, populoque Romano fuisse, quod Samnites bis uicisset, & Anagnia capta populum stipendio liberasset. Alii ad statuam equestrem referunt, quam Philippus Augusto decreuit, cuius meminit Cicero in epistola ad Brutũ: quod non placet. Secundus tabellae denarius ab eodem, ut uidetur, PHILIPPO signatus est: in eius autem altera parte idem honos equestris statuæ Q. Marcio decretæ; in altera L. MARCII imago expressa est, cui in Hispania concionanti ẽ capite flamma eluxit. Linius lib. xxv, Valerius Maximus lib. i. cap. vi, & Plinius lib. ii. cap. cx. Liuii uerba sunt haec; Apud omnes magnum nomen Marcii ducis est; & uerae gloriae eius etiam miracula addunt: flammam ei concionanti fusam ẽ capite sine ipsius sensu cum magno pauore circumstantium militum; monumentumque uictoriae eius de Poenes usque ad incensum Capitolium fuisse in templo clypeum Marcium appellatum cum imagine Asdrubalis. Tertius aereus nummus ad eundem pertinet L. PHILIPPVM, qui Augusti uiricus fuit, & Consul cum Cn. Lentulo Marcellino anno DCXCVII: quamuis ad huius quoque patrem L. PHILIPPVM. Q. F. referri possit; qui Sullae primò Legatus, Sardiniam prouinciam Q. Antonio pulso & occiso, occupauit: Linius lib. LXXXVI. Consul deinde cum Sex. Iulio Caesare fuit anno DCLXII: de eo meminit Cicero pro P. Quintio, & pro L. Murena, & in lib. xi. Philipp. L. Philippus (inquit) Proconsulibus se Pompeium mittere, non Proconsule &c. Quartus denarius ad Q. PHILIPPVM pertinere potest eum, qui bis Consul fuit, primum cum Sp. Postumio Albino anno DLXVII; iterum cũ Cn. Seruilio Caepione anno DLXXXIII, & quinquennio post Censor cum L. Aemilio Paulo. Castor equo insidens in altera eius denarii parte impressus est, quod ut cecinit Horatius,

Castor gaudet equis,

Indiditque ab Homero appellatus in Iliadis lib. iii. & Odyssae, ii. Ab equorum autem

autem studio uidetur Philippus is dictus esse, qui primus ex hac familia huiusmodi cognomen inuenit, ad quod respexisse eum, qui denarium cufit, dubitandum non est. **PILIPPVS** autem pro **PHILIPPVS**, & **TRIVMPVS** pro **TRIVMPHVS** antiqua scribendi ratio fuit, de qua **Quintilianus** lib. i. cap. i. x. apud **Ciceronem** quoque in **Oratore**, **Furius Pilus** est, pro **Philus**. **Quintus** denarius, & sextus à **L. MARCIO CENSORINO**, ut opinor, cufi sunt eo, qui **Consul** fuit anno **DCCXIII** cum **C. Caluisio Sabino**; qui que **Kal. Ian.** eodẽ anno ex **Macedonia** triumphauit: in altera autem sexti denarii parte, **Marciae** gentis monumenta expressa sunt, **VICTORIA** columnae imposita, quae ignoratur ad quem pertineat **Marciorum**, ad **Ancum** ne regem, an ad alium eius gentis. **CONGIARIVM** populo ab **Anco** datum, de quo meminit **Plinius** lib. xxxi. cap. vii, cum inquit. **Ancus Marcius** rex falis modia sex millia congiario dedit populis &c. **ACROSTIRIVM** nauis, quod ad **L. CENSORINVM**, qui classi in bello nauali contra **Carthaginenses** praefuit, referendum est, de quo ita scribit **Appianus** in **Libyco**. *ερατηγους τολους υπατους αυτινα εξημεπον, οτι μη του πα- ζου Μαρκου Μαρτλιο, οτι η του εδλου λευκιου Μαρτιου Κενσοριου, ος εν απορητη λελολο μη αναχεν του παλε- μι, πριν Καρχηδονα κατασκαλη.* hoc est, Continuò ad id bellum administradum **Con-** sules missi sunt **M. Manilius** cum exereitu, **L. Censorinus** cum classe: quibus secretò mandatum est, ne prius à bello desinerent, quam diruta **Carthagine**. Fuit is annus urbis, quo **M. Manilius** & **L. Censorinus** **Consulatũm** gesserunt **DCCIII**, & belli **Punici** tertii primus.

MARCIAM gentem à duobus Romanorum regibus **Numa** & **Anco** originem traxisse, omnes ferè scriptores tradunt: **Numam** enim **Marcium**, qui **Pontifex Maximus** primus fuit, & sub **Tullo Hostilio** urbis praefectus, ex **Pōpilia Numae** regis filia **Ancum Marcium** regem procreasse ferunt, à quo deinceps

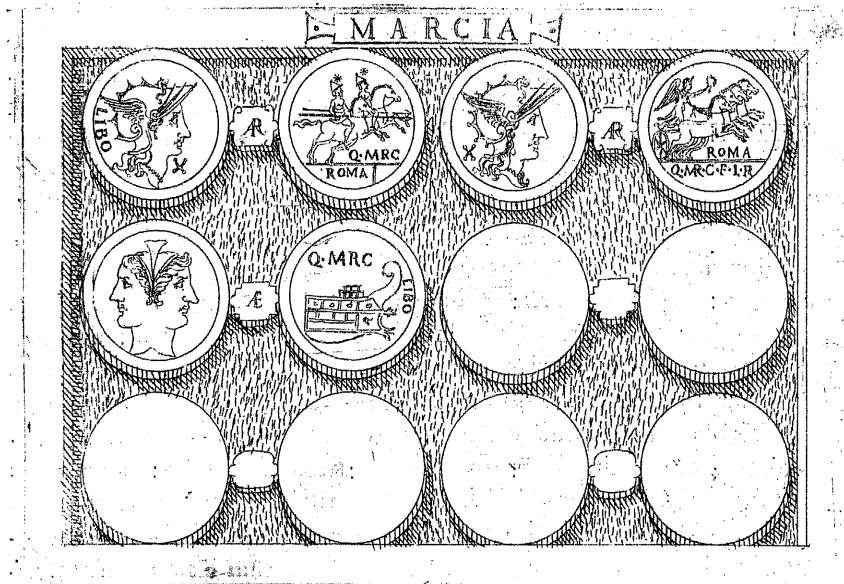
ceps omnes **Marcii** genus duxerunt: Hoc autem ut indicaret is, qui huius tabellae nummos cufit, in duobus primis aereis, tertio argenteo, & sexto item aereo **Numae** & **Anci** regum imagines impressit. Sed in duobus primis, & sexto, praeter regum ipsorum capita, **Ostiae** quoque **coloniae**, quam anno **CXXVII** **Ancus** deduxit, monumentum expressit. **Liuius** lib. i. In ora, inquit, **Tiberis** **Ostia** Vrbs condita. & **Strabo** lib. v. *πόλις δ' ἐπὶ θαλάττῃ μὲν εἰσι τῶν λατῶν, ἰστέ ὄστια, πὲ- λισ ἀλλήλων δια τὴν πρόχυστον, ἣν Τίβερις παρασκευάζει, πληρούμενος ἐκ πολλῶν ποταμῶν. παρακινδύνας μὲν οὖν ὄρι- ζούται μέγιστα ἐν τῇ σάλαρ τῶ νεοκλήρια. τὸ μὲν τοι λουσιτελὲς νικῶ.* & paulo post. *κλίμα δ' ἐστὶ τῶ ὄστια Α' γνη Μαρτίου.* hoc est: Extant autem **maritimae** **Latinorum** urbes, **Ostia** importuosa quidem propter limum, quem **Tiberis** multis refertus annibus aggregat. non paruo igitur discrimine agitata salo stant in ancoris nauigia: attamen uincit utilitas. paulo post: **Ostiam**, quae tale oppidum est, **Ancus Marcius** condidit &c. **Victoria** columnae imposita, uel ad eundem **Ancum** pertinet, uel ad alium gentis **Marciae**, qui praecalam aliquam de uictis populi **Romani** hostibus uictoriam reportauit. Tertio quoque & quarto denario **Marcii** alicuius de ludicris **Circensibus** equo singulari & bigis partas uictorias designari arbitror, quas **C. Censorinus** triumuir sub **Augusto**, ut progenitoris sui monumenta illustraret, in his nummis signauit. Fuit autem (quantum ex antiquis inscriptionibus quae **Romae** extra portam **Flumentanam** repertae sunt, intelligere possum) **C. Marcus**, **L. Censorini** eius, de quo supra dictum est filius, & **Consul** cum **C. Asinio Gallo** anno **DCCXLV**,

C. MARCIVS. L. F. L. N.	C. MARCIVS. L. F. L. N.
CENSORINVS. ET. C. ASI-	CENSORINVS
NIVS. C. F. GALLVS. COS	C. ASINIVS. C. F. GALLVS
EX. S. C.	COS
FIN. POMER. TERMIN.	EX. S. C. TERMIN

Eundem Augurem fuisse constat, cum ex quinti nummi titulo, tum ex hac ueteri inscriptione, quae **Aquini** extat.

C. MARCIO. L. F.
CENSORINO. COS
AVGVRI. PATRONO. D. D

Q. MAR-

Q. MARCII LIBONIS, qui huius tabellae nummos Triumvir cum C. Fabio & L. Rubrio, siue L. Roscio, (horum enim alterum notae L. R. sine dubio designant) percussit, nullam apud scriptores reperio mentionem. Neque uero in iis, praeter pileatos Castores, & uictoriae monumentum quadrigis à Q. Marcio reportatae de Circensi (ut uidetur) ludicro, memoratu dignum aliud impressum est. **LIBO** autem, non tantum Marciae, sed Iuliae quoque familiae, aliarumque cognomen fuit.

F. MARCII LIBONIS

Q. MARCII LIBONIS

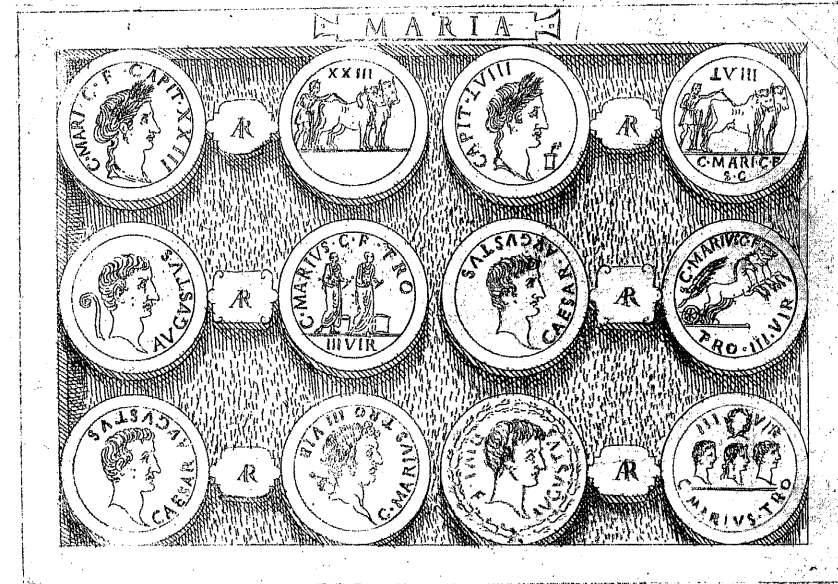
Q. MARCII LIBONIS

F. MARCII LIBONIS

Q. MARCII LIBONIS

F. MARCII LIBONIS

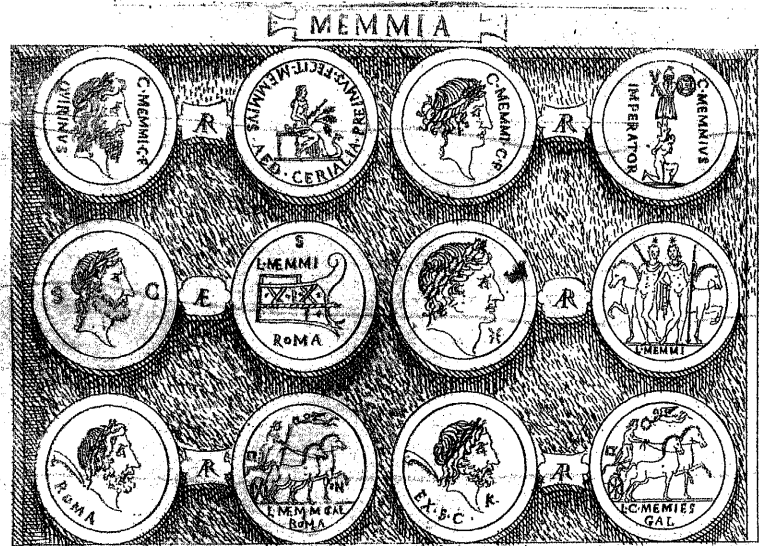
MARIAM

MARIAM gentem plebeiam fuisse uel ex eo constat, quod C. Marius C. F. qui nullo est usus cognomine, & M. Marius Gratidianus, Tribuni plebis cum essent, alter de suffragiis, alter de re nummaria leges tulerunt. **C. MARIUS C. F. CAPITO**, qui in huius tabellae denariis descriptus est, Pro Triumuiro (ut uidetur) sub Augusto fuit: & in duobus primis denariis uel aliquam earum, quas Augustus deduxit, coloniam impressit, uel Eporaediam à C. Mario Consule, cuius ipse pronepos esse potuit, deductam indicare uoluit. De ea meminit Plinius lib. III. cap. VI. & Velleius lib. I. cum inquit, Post tres & uiginti annos in Vagiennis Eporaedia Mario sexies, Valerioque Flacco Consulibus. Qui fuit annus Urbis conditae **DCLIII**. Inscriptio **PRO. III. VIR** in tribus huius tabellae denariis notata, litteris malè interpunctis, deprauata à quibusdam fuit, qui C. hunc **MARIUM C. F. Pro Quaestore Triumuirum**, interpretati sunt. Nos autem **PRO. III. VIR**, significari arbitramur eum, qui mortuo, aut absente Triumuiro, eius officio functus sit. Sic Pro Quaestore, & Pro Praetore appellatos scimus eos, qui mortuo uel decedente Quaestore Praetoreue, eorum locum in prouincia obtinuerunt.

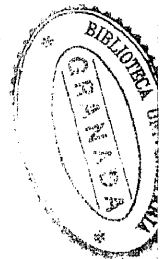
O

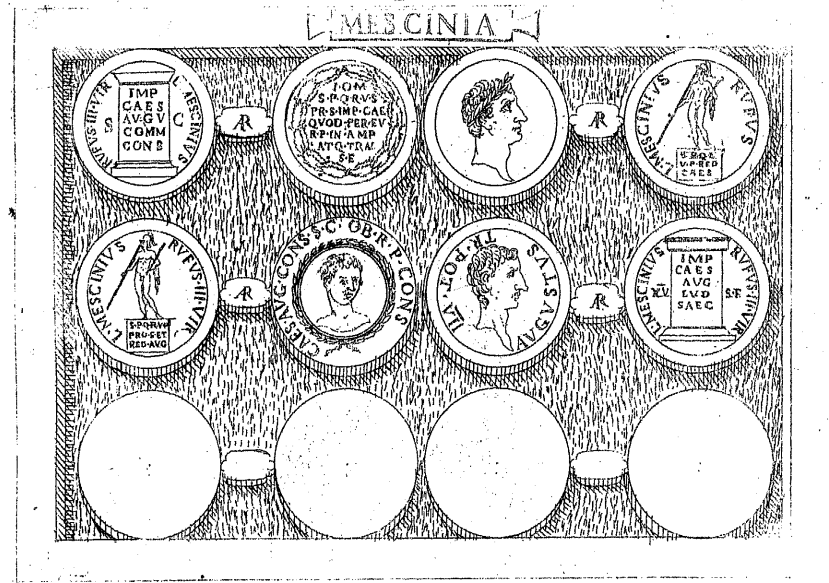
MEMMIA

MEMMIA gens, ut ex ueteribus scriptoribus, & ex primo huius tabellae denario colligere possumus, inter plebeias numerata fuit: ex ea enim extitit MEMMIUS Aedilis plebeius, qui ludos Cereris, Cerialia dictos, quibus equorum cursus in Circo exhibebantur, primus fecit: itaque Dio lib. XLVII memoriae prodidit, ante deuictum Brutum euenisse, ut Aediles plebei gladiatorum certamina pro equorum cursibus exhibuerint. C. autem MEMMIUS qui primum & secundum tabellae denarios cudit, quia in eis C. F. describitur, opinor cum designari, qui Consul suffectus fuit ex Kal. Iul. anno DCCLXIX, filius C. MEMMII L. F. quem ex denariorum inscriptione Imperatorem appellatum fuisse intelligimus. Sed primum quis fuerit C. hic MEMMIUS L. F. quaerendum est, deinde ex qua prouincia Imperator sit appellatus. Lilius lib. XLII facit mentionem C. Memmii cuiusdam, qui C. Popilio Laenate, P. Aelio Ligure Cos. Praetor iterum Siciliam prouinciam obtinuit, cum quadriennio ante Praetor primū, Sardiniam obtinuisset. Huius, ut creditur, filii fuerunt C. & L. Memmii inter nobiles oratores a scriptoribus numerati, quorum Cicero in Bruto meminit, cū inquit; Tum etiam C. & L. Memmii fuerunt, oratores mediocres, accusatores acres, atque acerbi: itaque in iudicium capitis multos uocauerunt, pro reis non saepe dixerunt. Horum alterius, Lucii scilicet, filius fuit C. MEMMIUS Triumuir pater: uir bonis artibus eruditus, ut inquit Cicero, & orator argutus: ad quem Lucretius opus suum misit de natura rerum. Hic Praetor cum L. Domitio factus, Bithyniam prouinciam obtinuit, ex qua, ut arbitror, Imperator fuit appellatus; quamuis ex ea reuersus, fuerit a Caesare repetundarū accusatus, ut ex oratione pro Bithynis coniecere possumus, cuius haec apud Agellium supersunt uerba. Vel pro hospite regis Nicomedis, uel pro horum necessitate hoc munus Memmi refugere nō potui &c. Rediit deinde in gratiam cum

cum Caesare Memmius, & ab eo, licet in Gallia abesset, in petitione Consulatus adiutus est: sed lege Pompeia de ambitu accusatus, & frustra defendente Cicerone condemnatus, in Graeciam exulatum abiit, Patrisque Achaeae oppido, adoptato prius Lysonis Patrensis filio, quem heredem quoque instituit, diē obiit. Cicero in ep. ad Ser. Sulpicium. Cum Lyfone, inquit, Patrensi est mihi, quidem hospitium uetus. paullo post. explorata uero eius incolumitate omnia, a te studia summa cura peto, quae ne singula enumerem, totam tibi domum commendo: in his adolescentem filium eius, quem C. Memmius Gemellus cliens meus, cum in calamitate exili sui Patrensis ciuis factus esset, Patrensiū legibus adoptauit: ut eius ipsius hereditatis ius causamque tueare; Ex his autem Ciceronis uerbis intelligimus C. hunc MEMMIUM, qui tabellae priores duos denarios signauit, cum Lysonis Patrensis filius esset, adoptatum à C. Memmio, ex adoptionis iure C. Memmium appellatum fuisse. De ludis Cerealibus à Memnio Aedile primū factis, uidendus Gregorius Giraldus in libro de Diis gentium, & Politianus in Miscellaneis cap. LXXXV; qui cum multa ad huius denarii intelligentiā scitu digna collegerit, in eo tamen errasse uidetur, quod Memmium Aedilem eundem putauit cū C. Memmio Praetore. Ego uero C. Memmium qui Cerialia primus fecit, C. Memmio, qui Imperator appellatus est, antiquiorem arbitror; sed Memmium Triumuirum qui gentis monumenta celebrare uoluit, utriusque simul titulos in iisdem denariis signasse: in quorum primi altera parte Quirini simulacrum siue Romuli, in altera Cereris signū, quale ab antiquis fingebatur, matronali habitu, cum spicarum & papauerum manipulo expressit; quibus adiecit etiā colum, cum quo effingi Ceres consueuit, ut docet Porphyrius philosophus ex Orphei auctoritate in eo, quem antrum Nympharum inscripsit libello, οὐτα καὶ παρατὰ τῆς ἱρήης, inquit, κόρη, ἢ περὶ πάντοδ τοῦ σπειροβόου ἔφορος, ἰσορροῦσα παραδίδοται, τὸν παλαιὸν καὶ τὸν οὐρανὸν πέπλον εἰρημύτων. hoc est; Ita & ab Orpheo Proserpina, quae feminibus praest, lanam faciens inducitur, ueteribus caelum ipsum appellantis peplum &c. Hunc quoque denarium à Traiano Imp. Optimo Principe, posterioribus temporibus restitutum fuisse ex alterius huic similis inscriptione IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. intelligimus, Reliqui denarii ad L. MEMMIUM, quem diximus oratorem fuisse, & C. Memmii patrem, possunt pertinere. Sed cum Gemellus apud Ciceronem C. Memmii cognomen sit, in quinto uero & sexto denario L. Memmii cognomen GAL, nota à GEM, diuersissima notetur, transpositionem litterarum apud Ciceronem factam esse suspicari quispiam possit, indeque errore fluxisse, ut pro GALLVS, seu quid aliud, GEMELLVS librarii scripserint, Sexti autem denarii inscriptio L. C. MEMMIESI, nisi ea duo fratres C. & L. Memmii C. filii, de quibus supra diximus designentur, C. aliquis MEMMIESIVS ignotae gentis homo, in quo alterum cognomen L. abundat, fortasse notatus est.

MESCINIAM gentem plebeiam fuisse ex eo constat, quòd C. Mescinius, quo Tr. Pl. anno DCXCVI ab exilio reuocatus est Cicero, ex ea natus fuit. Cicero in oratione pro P. Sextio, & post reditum in Senatu. L. autem **MESCINIVS RVFVS**, qui sub Augusto monetæ cudendæ præfectus quatuor hos denarios signauit; is est, qui Ciceroni Procos. in Cilicia Quæstor fuit, cuique è prouincia decedenti C. Coelius Calvus successit, de quo scripsimus supra in Coelia gente. Cicero ep. xvi. lib. xiii. L. Mescinius ea mecum necessitudine coniunctus est, quòd mihi Quæstor fuit. & ep. vi. lib. xvi. Ego puto te bellissimè, si rectè erit, cum Quæstore Mescinio decursurum. Ad eundem scriptæ sunt epistolæ x. & xxi. lib. v, quarum prima **R V F O**, altera **L. MESCINIO** inscripta est. Is igitur Mescinius cum Augusti postea temporibus cudendæ monetæ præcesset, uota quæ **S. P. Q. R.** Ioui Optimo Maximo pro salute Imp. Caesaris soluisset, quòd per eum Resp. in ampliori atq. tranquilliori statu esset, in primo tabellæ denario notauit: Sic enim interpretantur litteræ illæ, quæ sunt in altera eius denarii parte signatæ. In altera uerò parte, columnæ siue basi inscriptum est. **IMP. CAE. AVGV. COMM. CONS.** hoc est Imperatori Caesari Augusto communi consensu. Eadem uota in tertio quoque denario expressa sunt, in quo titulus in basi signi Martis, cui ea nuncupata erant, incisus est, **S. P. Q. R. V. S. PRO. S. ET. RED. AVG.** hoc est, Senatus populusque Romanus uotum soluit pro salute, & reditu Augusti: ex alterius autem partis eiusdem denarii inscriptione, Augusto ob Remp. conseruatam communi consensu Senatusque consulto statuatam decretam fuisse intelligimus. In secundo denario ea tantum uota notata sunt, quæ pro reditu Augusti suscepta fuerunt. Sic enim in eo inscriptum est, **S. P. Q. R. V. PR. RED. CAES.** hoc est, Senatus populusque Romanus uota pro reditu Caesaris soluit. De his autè uotis ita scribit Dio li. LIII.

εὐχαίς

εὐχαίς ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ ἐποιήσαντο. hoc est, Vota pro reditu ipsius susceperunt. & lib. LIX. τὴν δὲ δὴ πανήγυριν, τὴν ὑπὲρ τῆς ἐπανόδου τοῦ Καίσαρος ἡγορεύθη, ἡ Γαίος ἀπὸ αὐτοῦ σὺν τῷ Πιέσκω ἐτάθη. hoc est, Tiberius coortis in Germania motibus ad bellum profectus est, ac pro eo ludos uotos pro Augusti reditu Caius ac Piso fecerunt. paulo post. καὶ ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ εὐχαίς ἐγένοντο, καὶ ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ αὐτοῦ, ὡς περ ἐκ πολλῶν λόγων ἀνακομιθέντος, ἐτελέσθησαν. hoc est, In eius ab urbe exitu uota nuncupata, ac redeunte sacrificatum, tanquam si ex hostico rediisset. Eodè alius quoq. argenteus denarius pertinet, cuius in una parte Augusti effigies impressa est, in altera inscriptio huiusmodi, **FORT. RED. CAES. AVG. S. P. Q. R.** Dio lib. LIII. καὶ αὐτῶν ἐπί τῃ ἰουλίῳ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ παραχθεῖσι, πολλὰ καὶ παντοῖα ἐφηρέθη. ἂν οὐδὲν προσήκειτο, πλὴν τὴν ἐπαναγωγὴν (οὗτω γὰρ πᾶσι αὐτὴν ἐκέλευον) βῆμιν ἰδρυθῆναι, καὶ τὴν ἡμέραν ἣν ἀφῆκετο, ἐν τῇ ταῖς ἱεροποιήσας ἀριθμῆσαι, καὶ Ἀύγουστα αὐτὴν ὀνομάζειν. hoc est, Ob reditum eius ac propterea quæ absens egisset, multa ac uaria in honorem eius decreta sunt, quorum ille nihil accepit, nisi quòd Fortunæ Reduci aram consecrari, diemque sui reditus inter ferias referri, & Augustalia dici passus est. De ludis, quos Senatus populusque Romanus pro salute & reditu Caesaris Augusti uouit & fecit anno **DCXL**, mentio extat in antiquis duabus inscriptionibus, quarum hic exempla subiecimus,

TI. CLAUDIVS. TI. F. NERO	P. QVINCTILIVS. SEX. F. VARVS
PONTIFEX. COS. ITERVM	COS
IMP. ITERVM	LVDOS. VOTIVOS. PRO. REDITV
LVDOS. VOTIVOS. PRO. REDITV	IMP. CAESARIS. DIVI. F. AVGVSTI
IMP. CAESARIS. DIVI. F. AVGVSTI	IOVI. OPTIMO. MAXIMO. FECIT
PONTIFICIS. MAXIMI	TI. CLAVDIO. TI. F. NERONE. CONLEGA
IOVI. OPTIMO. MAXIMO. FECIT	EX. S. C.
EX. S. C.	

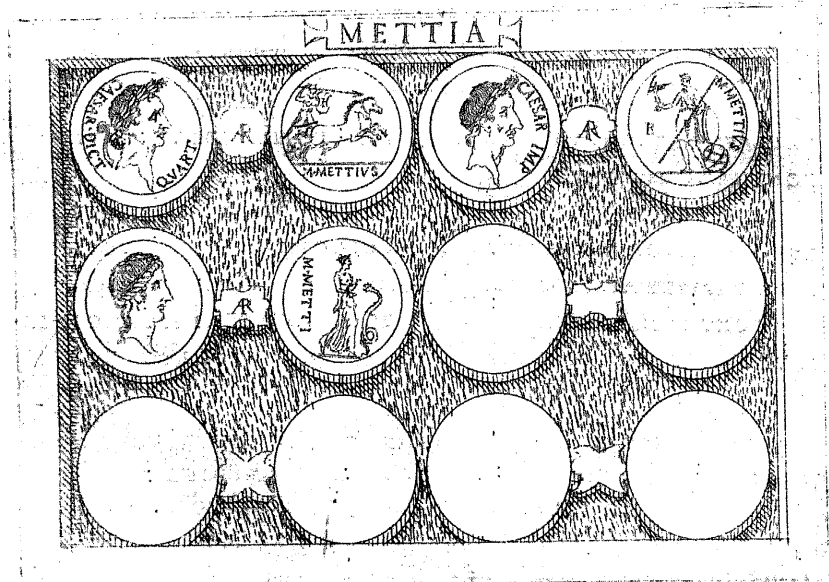
In quarto tabellæ denario ludi Saeculares, quos Augustus quintos celebravit, in columna quadam notati sunt: quod non temerè aut sine causa (quæ tamen ignoratur) ut in columna notarentur, factum esse credendum est; Domitiani enim & Philippi quoque Imp. Saeculares ludi in columna simili quadam incisi, in eorum denariis reperiuntur. Quod animaduertisse uidetur Politianus, qui stelographiam, hanc columnæ inscriptionem in Miscellaneis appellauit. De Saecularibus ludis Augusti facit mentionem Dio lib. LIII. & Suetonius ep. xxxi. Non nulla etiam, inquit, ex antiquis Caeremoniis paulatim abolita restituit: ut Salutis augurium: Diale Flaminium: sacrum Lupercale: ludos Saeculares, & Compitalicios. Acron in Horatii oden xxi. lib. i. Augustus ludos Saeculares restituit, quibus hymni Apollini & Dianæ dicebantur, à nobilibus pueris & cet. Hos Augusti ludos celebravit Horatius carmine, quòd inscriptum est **SABCVLARIB.** Denarii autem inscriptionem **XV. S. F.** opinor ad Augustum pertinere, qui Quindecimuir fuerit sacris faciendis, quando ludos Saeculares fecit. A. etiam Vitellium Imp. xv. uirum fuisse sacris faciendis, ex eius denariorum titulis intelligimus. Quòd autem

O iij ad

ad Quindecimuirorum collegium cura ludorum Saecularium spectauerit, praeter ea quae scribit Tacitus in lib. xi. ex his etiam Horatii uersibus intelligimus, qui sunt ex carmine Saeculari.

*Quaeque Auentinum tenet, Algidumque,
Quindecim Diana preces uirorum
Curat &c.*

» Taciti uerba sunt haec. Iisdem Consulibus ludi Saeculares octingentesimo post
» Romam condita, quarto & sexagesimo quam Augustus ediderat, spectati sunt.
» Vtriusque principis rationes praetermitto, satis narratas libris, quibus res Imperatoris Domitiani composui. nam is quoque edidit ludos Saeculares: iisque
» affui sacerdotio Quindecimuirali praeditus, ne tum Praetor. quod non iactantia refero, sed quia collegio Quindecimuirum antiquitus ea cura: & magistratus potissimum exequantur officia caerimoniarum.

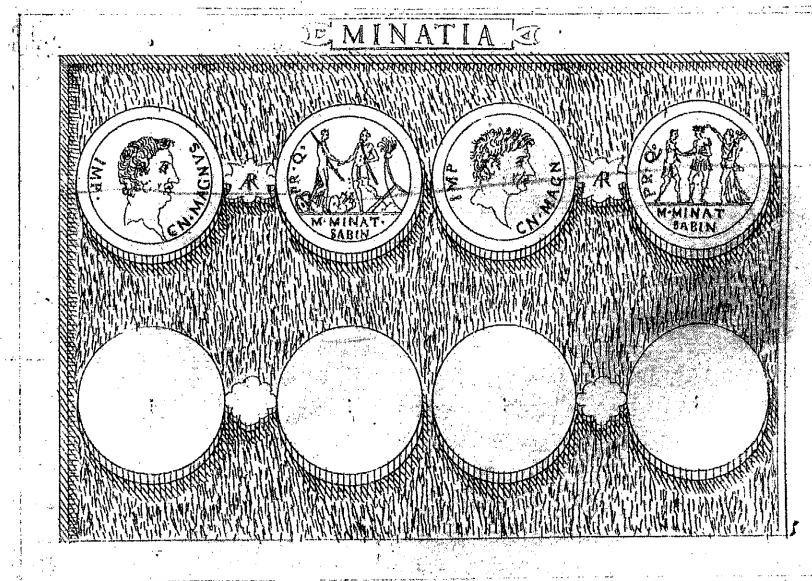
METTIA gentem è Lanuuiio municipio oriundam fuisse suspicari possumus ex eo, quod M. hic METTIVS qui huius tabellae denarios cudit, in eorum primo lunonem Sospitam, quae Lanuuii cum hasta, scutulo, calceolis repandis, & pelle caprina colebatur, signauit; in tertio impressit ea quae de Lanuuii serpente à Propertio narrantur, quaeque L. Roscius Fabatus in eius nummo, ut se Lanuuium esse indicaret, expressit. nisi fortè ad C. Caesarem, qui Lanuuium coloniam deduxit, denarios huiusmodi referre malimus, sub quo Dictatore quartum METTIVS hic (ut apparet) cudendae monetae praefuit. Propertii uersus ex lib. iiii. in elegia, quae de Cynthia & Dracone inscribitur, sunt hi.

Lanuui

*Lanuui annosi uetus est tutela Draconis,
Hic ubi tam rarae non perit hora morae.
Qua sacer abripitur caeco descensus biatu,
Qua penetrat Virgo tale iter omne caue:
Ieiuni serpentis honos cum pabula poscit
Annua, & ex ima sibila torquet humo.
Talia demissae pallent ad sacra puellae,
Cum temerè anguino creditur ore manus.
Ille sibi admotas à Virgine corripit escas,
Virginis in palmis ipsa canistra tremunt:*

M. METTII huius meminit Caesar duobus locis in lib. i. de bello Gallico; sed in utroque mendosè M. Titius in uulgatis libris librariorum errore scriptum est, pro M. Mettius. Ita uerò reponendum apud Caesarem esse, ex duobus uetustissimis exemplaribus, uno bibliothecae Vaticanae, altero, quod apud me est, iam pridem admonui. De Mettio quodam meminit Cicero in ep. xxvi. lib. xv. Et M. Mettii Epaphroditum grammaticum Graeci, quem puto libertum fuisse M. Mettii huius, qui in denariis notatus est, extat mentio in antiqua hac inscriptione,

M. METTIVS
EPAPHRODITVS
GRAMMATICVS. GRAECVS
M. METTIVS. GERMANVS. FEC

MINATIAE gentis facit mentionem Valerius Maximus lib. iiii. cap. iv. in quo nominat Minatium Rufum, qui M. Catonis, ut ipse inquit, in Cypriaca expeditione

expeditione fidissimus comes fuit. Scio etiam à Velleio Minatium Magium nominari atavum suum Afulanensem, qui nepos fuit Decii Magii Campanorum, ut ipsius verbis utar, principis celeberrimi; sed nihil is cum Minatia hac gente commune habet, quae in tribu Sabatina censetur, ut ex inscriptione, quam nos Bifenti Etruriae oppido descripsimus, intelligere possumus;

VIRTVL VISENT

SACR

M. MINATI. M. L. SAB. GALLI

IL. VIR. I. D. QVINQ

MATERNVS. FRATRIS

SVLH. C. ET. OB. DEDICA

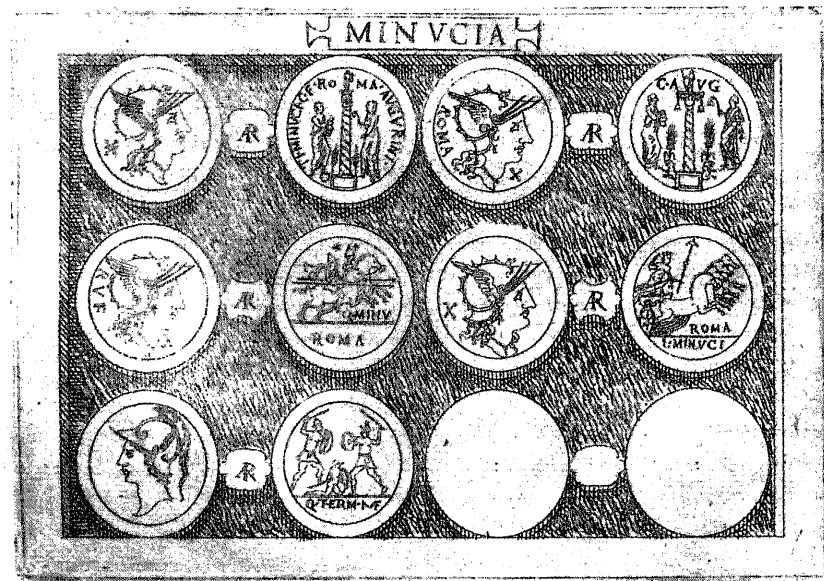
TIONEM. HONORARIAM

VICANIS. FLVIVM. POPV

LO. CRVSTVLVM. ET

MVL SVM. DEDIT

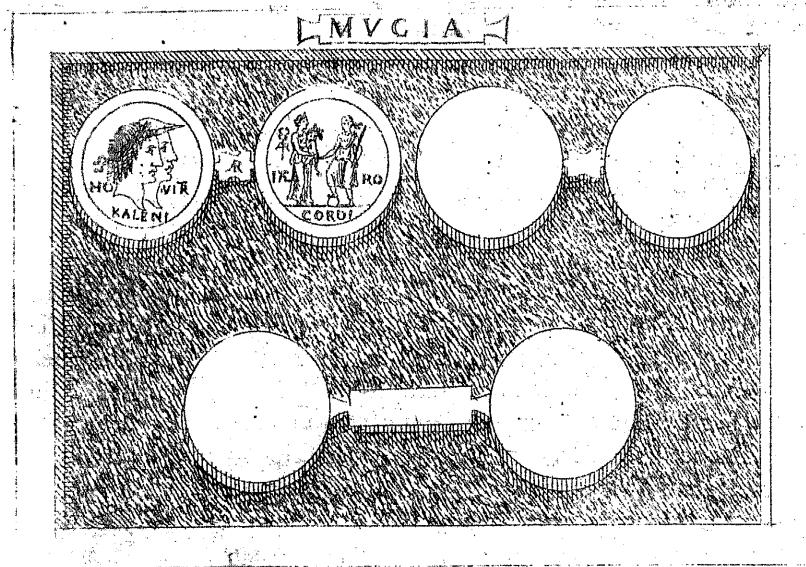
Ex hac autem inscriptione illud quoque colligere possumus, Carolum Sigonium rectè Sabatinam tribum ex Livii verbis in lib. vi. in Etruriae agro collocasse. M. MINATI huius, qui Cn. Pompeii, ut ego arbitror in Hispania Prae-Questore fuit, nullam apud veteres scriptores reperio mentionem; eius autè libertus fortasse fuit M. Minatius is, qui in veteri inscriptione notatus est. in qua FLVIVM pro FLVVIVM antiquissima scribendi ratione, quae in aliis quoque antiquitatis monumentis reperitur, incisum esse animadvertimus.

MINVCIA gens patricia primùm, postea plebeia fuit. Primus autem ex ea ad plebem transfuit L. Minucius Augurinus, qui Tribunus plebis undecimus factus

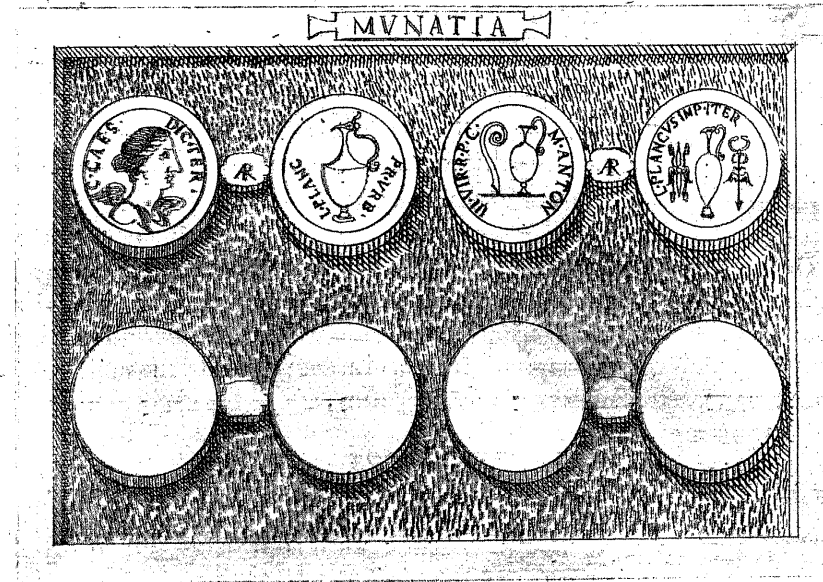
factus est anno CCCXIII: in cuius, ut opinor, memoriam quòd praefectus annonae fuisset anno CCCXIII, & CCCXIII; quòdque, ut scribit Livius, frumentum Melianum in modios aestimatum plebi diuifisset, priores duos huius tabellae denarios, adiecto in eis annonae symbolo, duabus spicis, & Sp. Melii tyrannidem captantis & à Minucio detecti imagine altero pede orbi innixa, C. & T. I. MINVCII AVGVRIINI signarunt. Quia uerò in utroque denario Auguris signum cum lituo expressum est, existimarim eo designari M. Minucium Festum, qui primus è plebe Augur ex ea familia factus est anno CDLIII, ut scribit Livius lib. xi. Quamuis fieri etiam potest, ut aliquis ex hac gente augurali sacerdotio summa cum laude functus, indeque Augurini cognomen adeptus, litui signo huiusmodi designetur. Sic enim Marcium in honore Censurae, Cenforinum in Fastis appellatū fuisse scimus. De statua columnae superimposita, quae L. Minucio annonae praefecto decreta fuit, meminit Plinius in lib. xviii. cap. iii. Minucius, inquit, Augurinus qui Sp. Melium coarguerat, faris pretium ad assem redegit, undecimus plebei Tribunus: qua de causa statua ei extra portam Trigeminam à populo stipe collata, statuta est. & lib. xxxiii. cap. v. Item Minucio praefecto annonae extra portam Trigeminam unciaria stipe collata, nescio an primo honore à tali populo, antea enim à Senatu erat. Livius lib. iii. L. Minucius boue aurato extra portam Trigeminam est donatus, ne plebe quidem inuita: qui frumentum Melianum assibus in modios aestimatum plebi diuifit. Hunc Minucium apud quosdam auctores transfisse à patribus ad plebem, undecimumque Tribunum plebis cooptatum, seditionem motam ex Meliana caede sedasse inuenio. Ceterum uix credibile est numerum Tribunorum patres augeri passos: idque potissimum exemplum à patricio homine introductum &c. T. I. MINVCIVS, qui primùm tabellae denarium cudit, quia in eo C. F. descriptus est, opinor filium esse C. AVGVRIINI, qui secundum argenteum nummum percussit & sextum aereum. Tertius denarius ad Q. MINVCIVM C. F. C. N. R. V. F. V. M. referri potest, qui Aedilis plebis fuit anno DLIII, & Còsul cū C. Cornelio Cethego anno DLVI, quique triumphum egit de Liguribus & Boiis in monte Albano. Potest etiam pertinere ad Q. MINVCIVM Q. F. RVFVM, qui dux in Asia fuit còtra Mithridatem anno DCLIII: eius meminit Appianus in Mithridatico. Quarto denario, incertum, quis è Minuciis, Lucii cognomine affectus, designetur; nisi fortè L. MINVCIVS THERMVS Legatus A. Manlii Vulsonis, qui Còsul fuit anno DLXXV cum M. Junio Bruto, in eo notatus sit. Quintus sine dubio ad Q. MINVCIVM M. Thermi filiū pertinet, sub quo in Asia Praetore C. Iulius C. F. Caesar, qui postea Dictator fuit, prima stipendia fecit, & ab eo in expugnatione Mytilenarum ciuica donatus est. Suetonius in Caesare cap. ii.

MUCIAM gentem plebeiam fuisse, inter scriptores constat. Eius autem duae reperiuntur familiae Cordorum scilicet, & eorum qui uocati sunt Scaeuola. CORDORVM facit Dionysius mentionem lib. 1111, & Quintilianus li. 1. cap. 611: quos ex casu nascentium cognomen inuenisse scribit; eumq. qui primus ita cognominatus est, à quibusdam Cordum, ab Athenodoro autem Opfigonum, quod idem est, appellatum fuisse testatur. Cordos enim agnos, Cordum item frumentum & fenum dicebant antiqui, quod serò nasceretur, aut maresceret. Vitruuius lib. 511. facit mentionem Mucii cuiusdam, ad quē fortasse respexit CORDVS hic, qui Triumuir cum esset, monetam cum Honoris signo & Virtutis, ad illustranda gentilis sui monumenta signauit. Vitruuii uerba sunt haec. C. Muciun, qui magna scientia confusus aedis Honoris ac Virtutis Marianae cellae columnarumque & epistyliorum symmetrias legitimis artis institutis perfecit &c. Cum autem Cordi cognomine aliqui ex Mucia gente usi sint, fieri potest, ut quae à Vitruuio de C. Mucio scripta sunt, ea ad Cordum hunc qui in denario notatus est, aliquo modo pertineant. de aede Honoris & Virtutis scripsimus in Fusia gente, cuius cognomen est KALENVS.

MVNA-

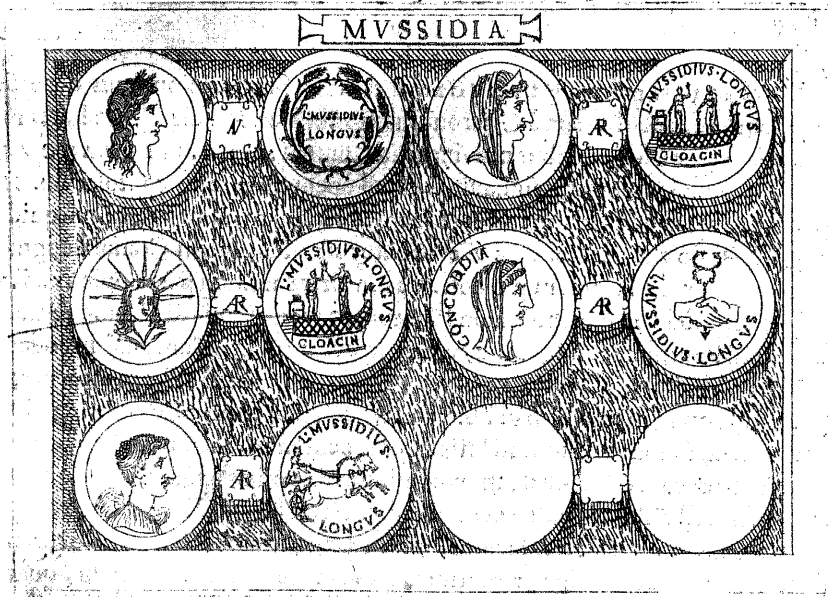
MVNATIAE gentis, PLANCORVM tantum familia in antiquis denariis reperitur, cum Rufi etiam à Cicerone in lib. 6. in Ver. & Valer. Max. lib. 111. cap. 111, aliique à scriptoribus nominentur. Laudem MVNATIVS PLANCVS, qui huius tabellae nummos signauit, is est, ad quem Ciceronis epistolae lib. 11. scriptae sunt: in quibus Imperator & Consul designatus appellatur: qui quidē titulus à Plinio quoque lib. 22. x. v. ei tributus est. Fuit autem Consul designatus cum D. Bruto in annum DC CXI. Vas in altera nummi parte opinor adiectum esse, quod V11 uir Epulonum Plancus fuerit: quamuis ad C. quoque Caesarem, qui Pontifex Maximus fuit, referri urceolus possit. Cum autē in eodem nummo Urbis praefectus PLANCVS describatur, potest ea inscriptio pertinere ad id, quod narrat Dio in lib. 41. 111, Caesarem scilicet Consulem & Dictatorem utrumque tertium, ad Hispaniense bellum profecturum, Lepido collegae Urbem cum octo praefectis commisisse: ex quibus unum fuisse Plancum credendum est. Ad secundi denarii intelligentiam faciunt Velleii uerba ex lib. 111, ex quibus Antonii partes secutum fuisse Plancum intelligimus. Plancus, inquit, Antonianarum adiutor partium, spem magis ostendens auxilii, quam opem ferens Antonio. Appianus etiā lib. 111. bell. ciuil. eadē de Planco scribit. καὶ ὁ Πλάγκος, inquit, συνήρσι τὸ λασι μεδίσαλο εἰς τὸν Ἀντώνιον. hoc est, Plancus cum tribus legionibus transfuit ad Antonium. paulo post. Λέπιδος ἔχων ἐν Ἰβηρίᾳ τεσσάρων τεταρτῶν, καὶ Ἀσίνιος Πολλίων δύο, καὶ Πλάγκος ἐν τῇ ἐπέτρᾳ Καλιτικῇ τρία. ἐδέκοντο ἀίρησας τὰ Ἀντωνίων. hoc est, Lepidus quoque cum quattuor legionibus, quas habebat in Hispania, Asinius Pollio cum duabus, & Plancus cum tribus quas habebat in Gallia Comata, uidebantur se cum Antonio coniuncturi. De Planco extat Caietae inscriptio huiusmodi,

L. MV-

L. MVNATIVS. L. F. L. N. L. PRON
 PLANCVS. COS. IMP. ITER. VII. VIR
 EPVLON. TRIVMPH. EX. RAETIS. AEDEM. SATVRNI
 FECIT. DE. MANIBVS. AGROS. DIVISIT. IN. ITALIA
 BENEVENTI. IN. GALLIA. COLONIAS. DEDVXIT
 LVGDVNVM. ET. RAVRICVM

De Lugduno colonia, à Planco deducta, Galliae Comatae Praetore, meminerunt Eusebius, & Dio, cuius uerba adduximus in Antonia gente. Saturni aedem de manubiis Plancum fecisse, alterius quoque inscriptionis fragmentum, quod Romae propè ipsam Saturni aedem superioribus annis repperitum est, confirmat. eius exemplum subiecimus,

L. PLANCVS. L. F. COS . . . .
 IMP. ITER. DE. MANIB . . . .

MVSSIDIAE gentis è Sabinis, ut opinor, oriundae facit mentionē Cicero ep. i. lib. iii. ad Q. Fratrem, in qua pro MVSSIDIVS librariorum errore scriptum est MESSIDIVS: quamvis Messidius etiam ferri possit, quòd id nomen à Messis ductum sit, ut à Mussis Mussidius. In antiqua basi statuae Vespasiani Imp. cuius alibi meminimus, D. quidam MVSSIDIVS IANVARIVS notatus est inter eos, qui ad eam ponendam Imp. statuam, pecuniam. contulerunt. È Sabinis autem uenisse Mussidios coniecere possumus ex iis, quae in secundo & tertio tabellae denario expressa sunt cum inscriptione CLOACIN: id enim Veneris

neris cognomen est in cloaca repertae, & à T. Tatio Sabino consecratae. Dedicatam autem Venerem à Tatio siue Cloacinam, ut habet denarius, siue ut maault Plinius, Cluacina in Comitio fuisse (quae pars erat Fori Romani concionibus & comitiis populi destinata) satis constat cum ex Comitiorum cancellis, qui in denario signati sunt, tum ex togatorum imaginibus, qui suffragia in urnas coniciunt. His accedit ueterum scriptorum auctoritas; Plinii primum, qui Cloacinae signū fuisse dicit eo in loco, in quo Romani & Sabini cum ob raptas uirgines dimicassent, depositis armis foedus icerunt; deinde Plutarchi, qui locū hunc, in quo Romani & Sabini pacē huiusmodi fecerūt, à cocundo Comitium appellatum fuisse scribit. Sed prius uerba Plinii ex lib. xv. cap. xxxix proferamus, deinde Plutarchi locum ex Romulo subiungamus. Fuit, inquit Plinius, ubi nunc Roma est, myrtus iam tum cum conderetur: quippe ira traditur, myrtea uerbena Romanos Sabinosque cū propter raptas uirgines dimicare uoluissent, depositis armis purgatos in eo loco, qui nunc signa Veneris Cluacinae habet. cluere enim antiqui pugnare dicebant. Plutarchi uerba sunt; ἐκλούτε συνίθεσθαι τῶν ἰσθ' ἡνωμένων τῶν βαλομένων συνοικεῖν τοῖς ἔχουσιν, ὅσπερ ἔρηται, παλῶς ἔργα καὶ πόσις καπέτας, πλὴν ἡλασσίας. ἀρεμῆδας. εἰκὲν δὲ κοινὴν τὴν πύλιν Ῥωμαίων καὶ Σαβίνων, καὶ καλεῖσθαι μὲν Ῥώμην ἐπὶ τῷ ἑσπέρῳ τῆν πύλιν, Κυρίτας δὲ, Ῥώμης ἀπαιτίας ἐπὶ τῇ Τάτιν πατρίδι. βασιλεύειν δὲ κοινῆ, καὶ στρατηγὸν ἀμφότεροι. εἴτε δὲ ταῦτα συνέθεντο μέχρι τῶν Κομίτιον καλεῖται. hoc est, Ita pax fit, ut quae uellet mulieres manerēt apud eos, à quibus tenebantur, ab omni opere, & obsequio praeterquam lanificio immunes: cōmunem haberent Romani & Sabini urbem: Roma urbs à Romulo; Romani omnes, Quirites à Tatii patria uocarentur: regnū ducibus domi, militiaeq. consociaretur. Foedus ubi ictum fuit, hodie quoq. à cocundo Comitium uocatur. Ad hanc autē Sabinorum & Romanorum indicandam fortasse coitionem, Concordiae caput in altera huius denarii parte impressum à MVSSIDIO fuit: de ea enim sic cecinit Ouidius lib. vi. Fastorum,

Venit Apollinea longas Concordia lauro
 Nexa comas, placidi numen, opusque ducis.
 Haec ubi narravit Tatium fortemque Quirinum,
 Binaque cum populis regna coisse suis:
 Et lare communi soceros generosque receptos,
 His nomen iunctis, Iunius inquit, habet.

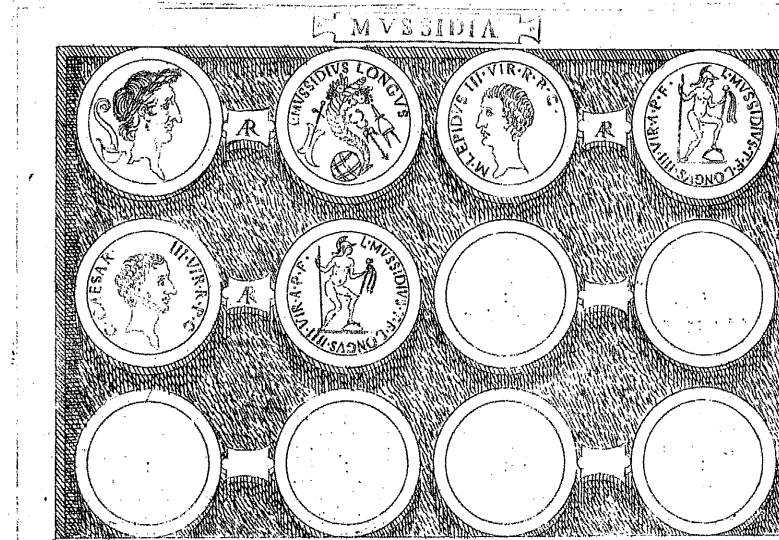
Quòd autem cancelli quidam in Comitio fuerint, ut in Campo Martio septa, quò introuocarentur tribus cum suffragium inibant, cum ipsum introuocandi uerbum argumento esse potest, tum quòd per pontes his etiā Comitii suffragium ferebatur, quos in ingressu cancellorum quorundam institutos fuisse concipiamus necesse est. De huiusmodi pontibus, qui erant in Comitio, meminit Cicero ad Att. lib. i. Operae (inquit) Clodianae pontes occupant, tabellae ministrabantur ita, ut nulla daretur, uti rogas. Hic tibi rostra aduolat Cato: conuitium Pisoni Consulari mirificum facit; si id est conuitium, uox plena grauitatis, plena auctoritatis, plena deniq. salutis. Accedit eòdem noster Hortensius, multi praeterea boni: insignis uerò opera Fauonii fuit. Hoc concursu optimatum comitia dimittuntur &c. De cancellis seu septis, quae in Cam-

po Martio erant, facit mentionem Plutarchus in Mario. *Μάλιστα δὲ* (inquit) *ὁ πρῶτος*
παρέχεται Κασιὶ καὶ Σαβακίανος διέτης ὁ φέρει τὸν ἀρροφῶν, ἀναμειγνύσας τοῖς φέρουσιν ἄριστος. ὁ γὰρ Σαβακίανος
ἦν ἑταῖρος ἐν τοῖς μέγιστα Μαρτίῳ. hoc est, Suspicionem autem dedit potissimū Cassii Sa-
 baconis feruus intra cancellos conspectus inter eos, qui suffragium ferebant:
 quippe erat in primis necessarius Sabaco Martii &c. De iis autē, quae in Comi-
 tio erant, meminit Cicero in oratione pro Sextio, cū inquit. Venit in templum
 Castoris, obnūtiauit Consuli: cū subito manus illa Clodiana in caede ciuū fae-
 pe iā uictrix, exclamat, incitatur, inuadit. Inermem atq. imparatū Tribunū alii
 gladiis adoriuntur, alii fragmētis septorū & fustibus &c. Idē Comitiorū cācelli
 expressi sunt in P. NERVAE denario, in cuius explicatione multa de septis huius-
 modi, seu cācellis, & cistis, in quas tabellae suffragiorū coniciebantur, in Licinia
 gente scripsimus. Comitium igitur quod in Foro fuerit ac propē Rostra, ex eadē
 Ciceronis oratione colligitur, in qua est; cū Forū, Comitium, Curiamq. multa de
 nocte armatis hominibus occupauissent &c. paulo post de Q. Fratre. Pulsus, in-
 quit, ē Rostris in Comitio iacuit &c. Itaq. quod in Foro esset Comitium, in ipsoq.
 Comitio Cloacina, rectē à Liuiο dictū est in li. III. Ducit filiam, ac nutrice propē
 Cloacinā ad Tabernas, quibus nunc Nouis est nomen. Fuisse enim Taber-
 nas in Foro, uel Varronis testimonio confirmare possumus, qui, Sub Nouis (in-
 quit) dicta pars in Foro aedificiorum &c. Nec obstat quod in Fastis Ouidius
 Cloacinam propē Sacram Viam collocarit; quoniam ea pars Fori, in qua Co-
 mitium erat, in quo Cloacinae signum fuisse diximus, Sacrae Viae iungeba-
 tur, ut ex recta Romani Fori positione intelligi potest. Inde puto dixisse Plau-
 tum in Curculione,

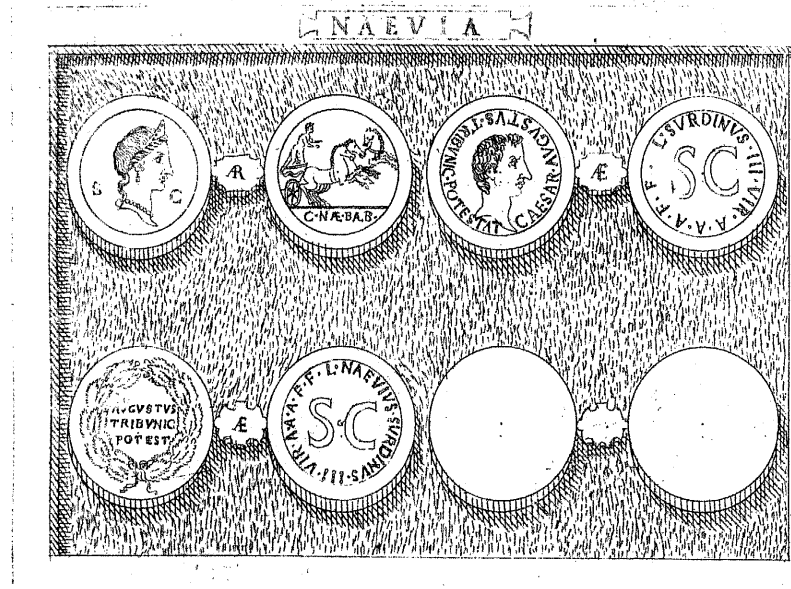
*Qui periurum hominem uult conuenire, mitto in Comitium:
 Qui mendacem, & gloriosum, apud Cloacinae sacrum.*

Cloacam quoque Maximam, à qua deam à Tatio in ea repertā, dictam Cloa-
 cinam uolunt, in Foro fuisse, satis ex auctoribus constat: Vt nihil dubii relin-
 quatur, quin Cloacina in Comitio, quod erat in Foro, consecrata à Tatio fue-
 rit, sitque Comitium ipsum in duobus M V S I D I I denariis expressum. Deae
 autem Cloacinae duo fortasse signa in Comitio fuerunt, unum eius quae in
 Cloaca reperta, Cloacina dea uocata est: alterum Veneris eius, quae à cluendo
 dicta fuit Cluacina. Id ex uerbis, quae supra protulimus Plinii, conicere ali-
 quo modo possumus, ex quibus non unum, sed plura Veneris Cloacinae si-
 gna fuisse intelligimus. Cluacinae quidem Veneris ipse tantum Plinius me-
 minit: Cloacinae uerò Deae, Varro lib. III. de lingua Latina, Cyprianus,
 & Augustinus de Ciuitate Dei. lib. III. cap. XXI. & lib. VI. cap. X, in quo
 est: Cloacinam T. Tatius dedicauit deam. Lactantius lib. I. Cloacinae, inquit,
 simulacrū in Cloaca Maxima repertū Tatius cōsecrauit; & quia cuius esset effi-
 gies ignorabat, ex loco illi nomē imposuit. & Arnobius li. VIII. Cloacinā Tatius
 & inuenit & coluit. Primus autē huius tabellae aureus nūmus, quia Cereris ima-
 go in eius una parte, in altera spicea corona impressa est, ad frumentariā aliquā
 Mussidii procurationē potest pertinere: quāuis ad C. quoq. Caesare Dictatorē
 sub quo cudēdae monetae Mussidius praefuit, referri ea nota possit: de Caesare
 enim

enim ita Suetonius scribit cap. XXXVIII. Populo praeter frumenti denos modios,
 ac totidem olei libras, tricenos quoque nummos, quos pollicitus olim erat, ui-
 ritim diuisit, & hoc amplius centenos pro mora & cet. Quarto denario, C.
 Caesaris, qui postea Augustus dictus est, & M. Antonii concordiam indicari
 opinor, de qua in Antonii nummo dictum est, Quintus ad C. Caesaris Dicta-
 toris uictorias spectat, quarum causa, spectacula in Circo ab eo edita fuisse tra-
 dit Suetonius cap. XXXIX. Circensibus, inquit, spacio Circi ab utraque parte
 producto, & in gyrum euripo addito, quadrigas, bigasque & equos defultorios,
 agitauerunt nobilissimi iuuenes, &c.

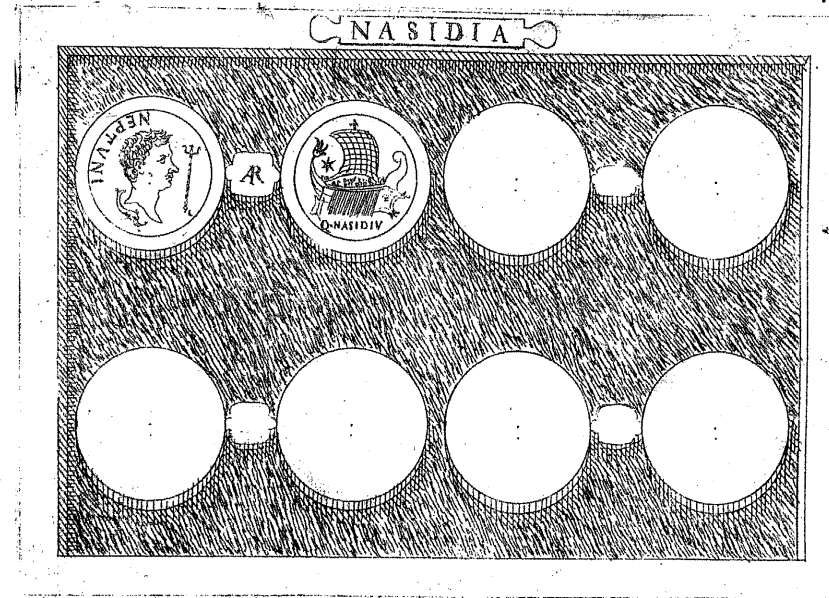

Ad eundem M V S I D I I V M huius quoque tabellae denarii pertinent, in quo-
 rum secundo, & tertio T. F. IIII VIR. A. P. F. hoc est, Quartumuir auro, siue
 argento publico feriundo, descriptus est. possunt tamen litterae illae A. P. F.
 interpretari aurum siue argentum primus flauit, ut in Iulia Caesarum familia
 diximus, in qua de Quartumuiris monetae eudendae à Caesare primum insti-
 tūtae abundē scriptum à nobis est.

NAEVIAM gentem plebeiam fuisse, uel ex hoc intelligere possumus, quod ex ea extitit M. Naeuius Tribunus Pl. qui P. Scipioni diem dixit, ut scribit Valerius Maximus li. III. cap. VII. Eius gentis in nummis familiae reperiuntur BALBORVM, & SVRDINORVM. L. Naeuii Balbi facit mentionem Linius li. XLV. cum inquit Dimissis Legatis, disceptatum inter Pisanos Lunensesque Legatos: Pisanis querentibus agro se à colonis Romanis pelli, Lunensibus affirmantibus eum, de quo agatur, à Triumuiris agrum sibi assignatum esse; Senatus qui de finibus cognoscerent statuerentque, quinque uiros misit Q. Fabium Buteonem, T. Sempronium Muscam, L. Naeuium Balbum, C. Appuleium Saturninum. Potest autem L. is Balbus pater esse C. NAEVII huius, qui argenteum denarium cussit. L. NAEVII SVRDINI, qui sub Augusto nummum aereum signauit, nulla, quod sciam, extat mentio apud scriptores. In ueteri autem inscriptione, quae proximis annis in Foro Romano reperta, in Capitolium translata fuit, in cuius altera parte equestris statua Curtii eius expressa est, à quo lacus Curtius dictus fuit, mentio fit L. NAEVII. L. F. SPVRINI PRAETORIS INTER CIVIS ET PEREGRINOS.

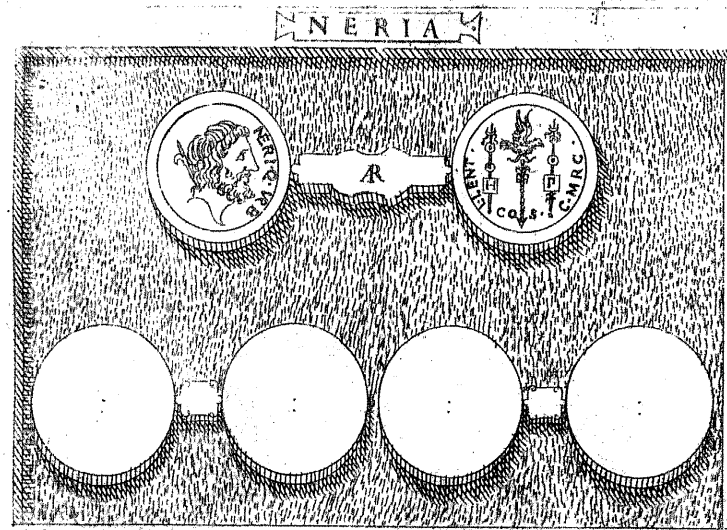
NASI-

NASIDIAE gentis, incertum patriciae ne an plebeiae, scriptores multi meminere. Quae autem ad huius nummi alteram partem, in qua Sex. Pompeii imago, cum NEPTVNI nomine, cuius se filium iactabat, expressa est, pertinere uidebantur, quia in Pompeii ipsius denariis abunde scripta sunt, licebit inde unicuique petere. Q. uero NASIDIUM, opinor L. Nasidii filium fuisse, cuius facit mentionem Cicero in libro Philipp. VII. quique à Cn. Pompeio patre cum classe nauium sexdecim L. Domitio, Massiliensibusque subsidio missus fuit, ut scribit Caesar lib. II. bell. ciuil. atque in eius rei memoriam nummum à NASIDIO filio signatum esse. Nisi fortè, quia ipse quoque Q. NASIDIUS, Sex. Pompeii classi aliquando praefuit, ad eum honorem declarandum, huiusmodi denarium cudi curauit; quod magis placet. Verba Dionis ex lib. I. quae huc spectant, sunt haec: Ἀγρίππας δὲ τότε καὶ τὴν Λευκάδα καὶ τὰ ἐν αὐτῇ νηυσὶ ἀφ᾽ ἡμετέρας ἔλαβε, καὶ πάτρας εἶλε, καὶ τὸν Νασίδιον ναυμαχίᾳ νικῆσας. hoc est, Eo tempore Agrippa Leucadem repente aduectus, insulam & naues quae in ea erant, cepit: ac Patras deinde, uicto nauali pugna, Q. Nasidio. Malè autem in uulgatis libris Ἀσίδιος, scriptum est, pro Νασίδιος. Meminit huius NASIDII Appianus lib. V. bell. ciuil. Κάσσιος Ἄ (inquit) ὁ Παρμησίος, καὶ Νασίδιος, καὶ Σαturnίνος, καὶ Θέρμος, καὶ Ἀντίστιος, ὅσοι τὴν ἀλλοτρίῃ ἀξιοδότησιν, Πομπηίου παρέσαν. hoc est, Cassius autem Parmensis, & Nasidius, & Saturninus, & Thermus, & Antistius, qui ex optimatibus Pompeio aderant. NASIDIUM autem pro NASIDIUS, antiquos scribere solitos fuisse, in ALBINI nummo indicauimus.

NASIDI

P III NERIAE

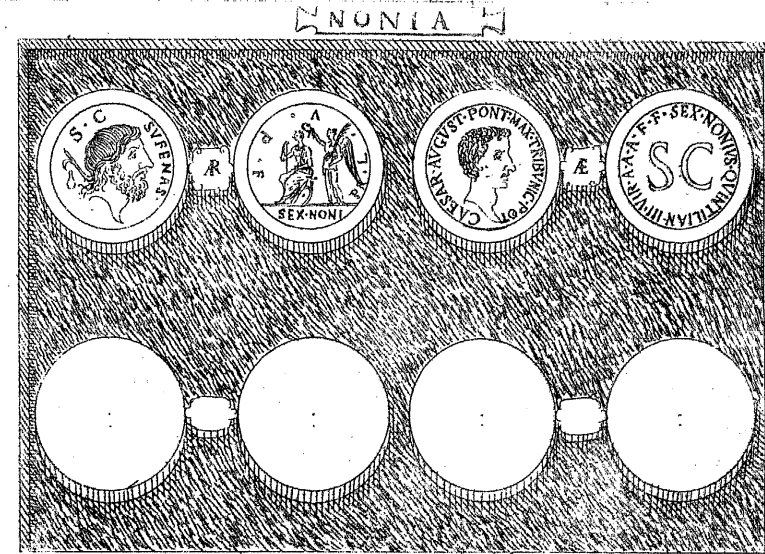

NERIAE gentis facit mentionem Horatius in lib. II. Serm. Satyra III. illo uersu,

Scribe decem à Nerio &c.

in quem uersum ita scribit Porphyrio. Nerium Catienum (ita enim est in uerustissimo libro) iuris studiosum fuisse, & ab Horatio ut avarum tangi. NERII autem huius, qui in argenteo denario Quaestor Urbanus L. Lentulo C. Marcello Coss. descriptus est, meminit, ut opinor, Cicero in ep. III. lib. II. ad Q. Fratrem, his uerbis. Sestius ab indice Cn. Nerio Pupinia de ambitu est postulat, & eodem die à quodam M. Tullio de ui. Censebatur autem Neria gens, ut ex hoc loco colligitur, in tribu Pupinia, quae inter rusticas numerabatur, ab agro Pupinio, ut scribit Festus, nuncupata.

NONIAM

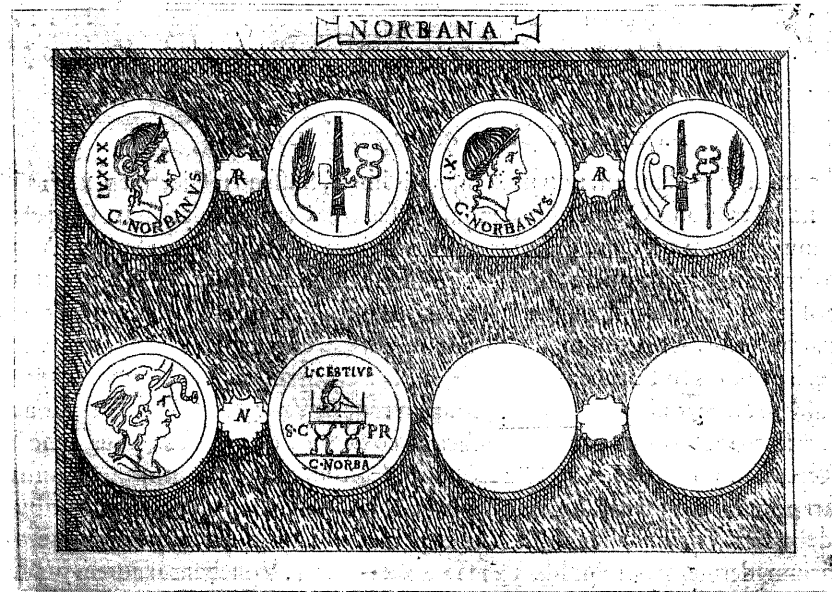
NONIAM gentem plebeiam fuisse satis ex scriptoribus constat: ex ea enim ortus est Nonius Balbus Tr. Pl. qui edicto, quod Sosius in Antonii gratiam contra C. Caesarem fecerat, intercessit, ut scribit Dio lib. L. SEX. autem NONIUS SVFENAS, qui ut ex nummi inscriptione apparet, Praetor ludos Votiuos publicos fecit, fortasse is est, cuius meminit Catullus illo uersu ad Varum,

Sufenas iste Uare, quem probè nosti:

Ita enim legendum est, non ut in uulgatis libris, Suffenus: Cicero ep. XIII. lib. II. ad Att. Nonis Quintilibus, inquit, Sufenas & Cato absoluti sunt. Qui erat, annus Urbis DCXCIX. Valerius etiam Maximus lib. VII. cap. VIII Sufenatis cuiusdam facit mentionem, ad quem pertinere hunc denarium, suspicari quispiam possit: ad cuius quidem intelligentiam, de ludis Votiuis uideo aliquid mihi dicendum esse. Ac primum, Ludorum huiusmodi quosdam publicos, quosdam uerò priuatos fuisse inuenio. Publici, ex s. c. à magistratibus uocabantur: & quidem ab eo, qui maiorem magistratum tunc in Vrbe gerebat. edebantur autem statò tempore ex pecunia publica ab eo quoque magistratu, cuius tunc in Rep. summum ius esset: is erat Dictator, Consul, Tribunus militum Consulari potestate, Praetor; Liuius lib. IV. V. & XXX. Priuati, ab iis magistratibus edebantur, à quibus essent uoti, & ex ea pecunia, quam is, qui uouisset in Aerarium detulerat. Liuius lib. XXXIII. XXXII. & XL. Uocabantur autem his de causis. Si Resp. in eodem statu per quinquennium mansisset. Liuius lib. XXVI. & XLII. Suetonius in Augusto cap. XXII. Pestilentiae auertendae causa. Liuius lib. VII. & XXVII. Si populi Romani exercitus prosperè aduersus hostes pugnasset, uel urbem aliquam cepisset. Liuius lib. IIII. V. XXXI. XXXVI. XXXIX. & XL. & Dio lib. lib. XLVIII. Huiusmodi autem ludi dicebantur, ut opinor.

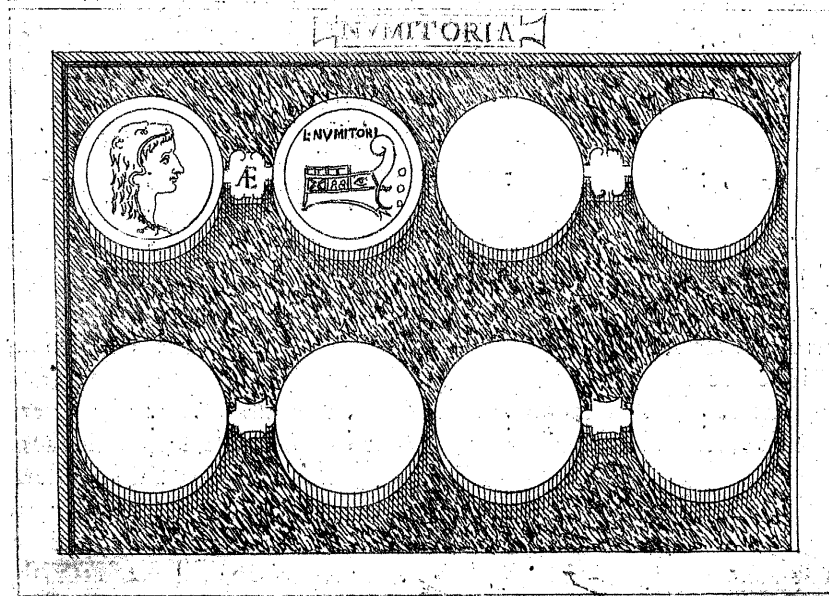
LVDI

LUDI VICTORIAE: ita enim est in mense IUL. antiqui Calendarii Romani
 „ LUDI VICT. CAES. de quibus ita Suetonius in Augusto. Ludos uictoriae Cae-
 „ saris non audentibus facere, quibus obtigerat, id munus ipse edidit. (Victoriam
 „ autem intelligo Pharfalicam, ut est apud Plutarchū in Caesare) Idem in Vesp.
 „ cap. II. Praetor, inquit, factus ludos extraordinarios pro uictoria C. Caesaris Ca-
 „ ligulae depoposcit. Huiusmodi quandam uictoriā siue C. Caesaris, siue Augu-
 „ sti hoc denario indicari arbitror, pro qua ludos Votiuos fecerit SEX. NONIVS
 „ SVFENAS. PR. est enim in eo expressa Victoriae ipsius imago coronata. Voueban-
 „ tur praeterea ludi, seditionis sedandae causa: Liuius lib. IIII. & XXXVIII. Paed-
 „ dianus in Ver. I. I. Prodigiū expiandorum causa: Liuius lib. XLII. In dedica-
 „ tionibus templorum: Liuius in eodem libro, & Paedianus in cōmentario ora-
 „ tionis in Pisonem, Pro reditu Principis: Dio lib. LIII. Pro salute: Idem Dio,
 „ & Tacitus lib. III. Vouebantur in honorem etiam Deorum, ut Megalesia ali-
 „ quando, uel Matris Magnae. Apollinares, qui deinde solemnes, statique ex s. c.
 „ facti sunt, cum antea uotiuū & incerti fuissent, Liuius lib. XXXV. In honorem
 „ hominum: ex quibus aliquot solemnes facti sunt, ut ludi uictoriae Caesaris,
 „ natalis Augusti &c. In honorem mortuorum: hi autem erant funebres ludi,
 „ quos priuati ciues Romani in parentum uel maiorum memoriam edebant,
 „ cuiusmodi fuerunt, quibus Terentii comediae recitatae sunt. SEX. NONIVS
 „ QVINCTILIANVS, qui in aereo huius tabellae nummo notatus est, Consul
 „ fuit anno DCLX cum M. Furio Camillo, Dio lib. LV.

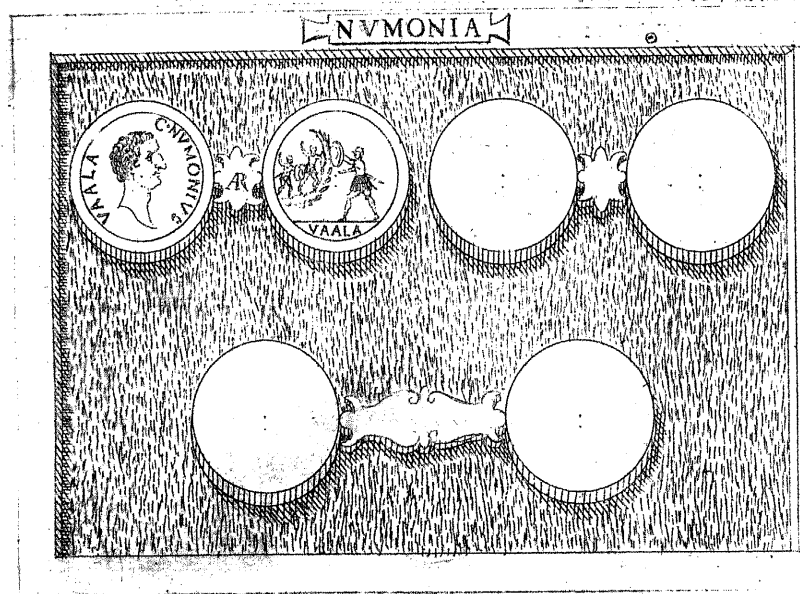

NORBANA quoque gens inter plebeias numerata fuit, ex qua C. Norbanus
 Tribunus Plebis exitit anno DCLVIII, cuius rogatione Q. Seruilio Cae-
 pioni Procos. imperium abrogatum est. C. autem NORBANVM, qui priores
 huius tabellae denarios cudit, quantum ex iis, quae in altera parte denariorum
 expressa

expressa sunt, conicere licet, opinor eum esse, qui Augusti in X. Consulatu col-
 lega fuit anno DCCXIX. Pacis enim, Iustitiae, & Abundantiae symbola sunt,
 caduceus, spica, & fascis, quae Augusti temporibus maximè conueniunt. Ter-
 tius aureus nummus ad huius patrem C. Norbanum pertinere potest, quem Si-
 ciliae Praetorem fuisse scribit Cicero lib. V. in Verrem, & Antonii postea lega-
 tum Dio lib. XLVII, & Appianus lib. IIII. in Fastis autem Consul cum Ap-
 Claudio Pulchro anno DCCXV describitur: in quibus eiusdem quoque Pro-
 consule ex Hispania triumphus notatus est anno DCCXIX. Potest autem au-
 reus hic nummus ad huius etiam patrem C. Norbanum prioris Norbani aum
 referri, qui Consul fuit cū L. Scipione Asiatico anno DCLX. De Africae ima-
 gine, & sella Praetorum, in gente Cestia dictum est.

NUMITORIAM gentem, plebeiam fuisse, uel ex uno L. Numitorio con-
 stat, qui Trib. Pl. à Liuiio describitur lib. II. & Dionys. lib. XII. C. autem N-
 VMITORIVS, qui cudit nummum aereum huius tabellae, opinor, is est, qui testi-
 monium dixit in C. Verrem, qui quae à Cicerone eques Romanus appellatur li-
 VII. in Verr. Statui, inquit, egomet mihi tum modum orationi meae, &c. Nu-
 mitorio equiti R. primario homini, testi meo &c. Idem in lib. II. de Inuentione,
 meminit Q. Numitorii cuiusdam, qui Pullus cognominatus fuit.

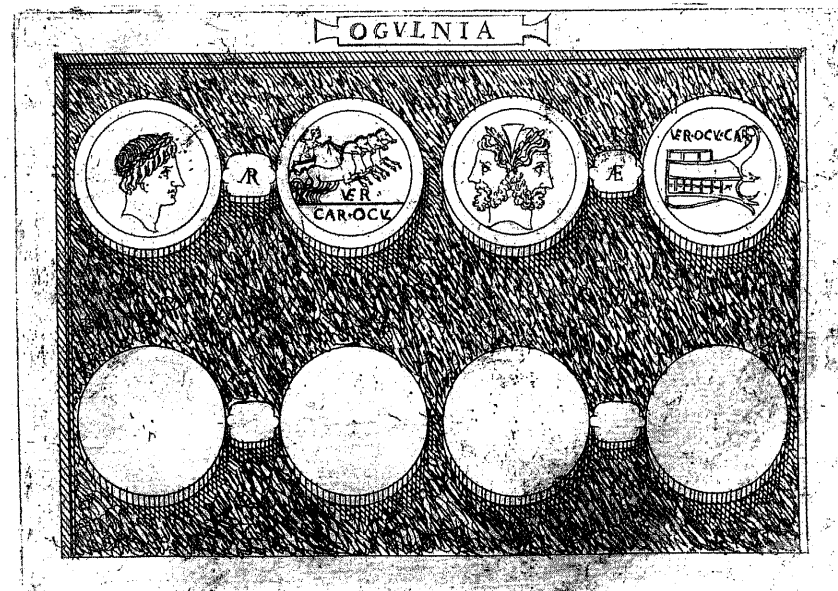
NUMONIAE gentis facit mentionem Velleius lib. II. in quo NUMONIA VAALAE huius, qui Legatus Quintili Vari in Germania fuit, mentionem his uerbis facit. At Vala Numonius, legatus Vari, cetera quietus & probus, diri auctor exempli, spoliatum equite peditem relinquens, fuga cum aliis Rhenum petere ingressus est; quod factum eius Fortuna ulta est. non enim desertis superfuit, sed desertor occidit. In hoc autem apud Velleium nomine ac cognomine, mirum quam foedè peccatum sit non ab imperitis tantum librariis, sed à doctis etiam uiris, qui dum restituere utrumque conantur, magis corruerunt, erat enim in manuscripto Velleii libro, Valnumonius. ex eo alii fecerunt Valumnus: alii, quòd haec familia inter Romanas non inueniretur, scripserunt Volumnius; quo modo in ultima Aldi editione impressum est. Atqui facilè erat vnus omiffae à librariis litterae erratum corrigere, & pro Valnumonius, Vala Numonius reponere. est enim familiare Velleio cognomina praepone nomini gentilicio, ut Mancinus Hostilius, Carbo Papirius, Lepidus Aemilius, & alia huiusmodi, quae animaduertit doctissimus iuuenis Claudius Puteanus, cum pro Horoscus apud eundem scriptorem, Otho Roscius emendauit: opinor autem hunc esse Numonium Valam, ad quem Horatius scripsit epistolam xv. lib. I.

Quae sit hiems Veliae, quod caelum Vala Salerni etc.

Ita enim in uetustissimis libris hanc epistolam inscriptam circumferri dudum admonui Dionysium Lambinū Monstroliensē, qui denarii postea inscriptionem in suis in Horatium commentariis, sed non satis emendatè edidit. In altera nummi parte expressus est (ut uidetur) uir quidam pugnans pro uallo, ex quo conicere possumus Numoniã gentem Vaalae cognomen accepisse ab eo, qui uallo

uallo defenso id cognomen primus inuenit. VAALA uerò antique scriptum est pro VALA, ut FELIX in Fausti denario pro FELIX; & VAARVS pro VARVS in Alatrina hac inscriptione,

L. BETILIENS. L. F. VAARVS
 HAEC. QVAE. INFERA. SCRIPTA
 SONT. DE. SENATV. SENTENTIA
 FACIENDA. COIRAVIT. SEMITAS
 IN. OPIDO. OMNIS. PORTICVM. QVA
 ARCEM. EITVR. CAMPVM. VBEI
 LVDVNT. HOROLOGIVM. MACELVM
 BASILICAM. CALECANDAM. SEEDES
 . . . CVM. BALINEARIVM. LACVM. AD
 PORTAM. AQVAM. IN. OPIDVM. ADOV
 ARDVOM. PEDES. CCCXCIO. FORNICESQ
 FECIT. FISTVLAS. SOLEDAS. FECIT
 OB. HASCE. RES. CENSOREM. FECERE. BIS
 SENATVS. FILIO. STIPENDIA. MERETA
 ESE. IOVSIT. POPVLVSQVE. STATVAM
 DONAVIT. CENSORINO

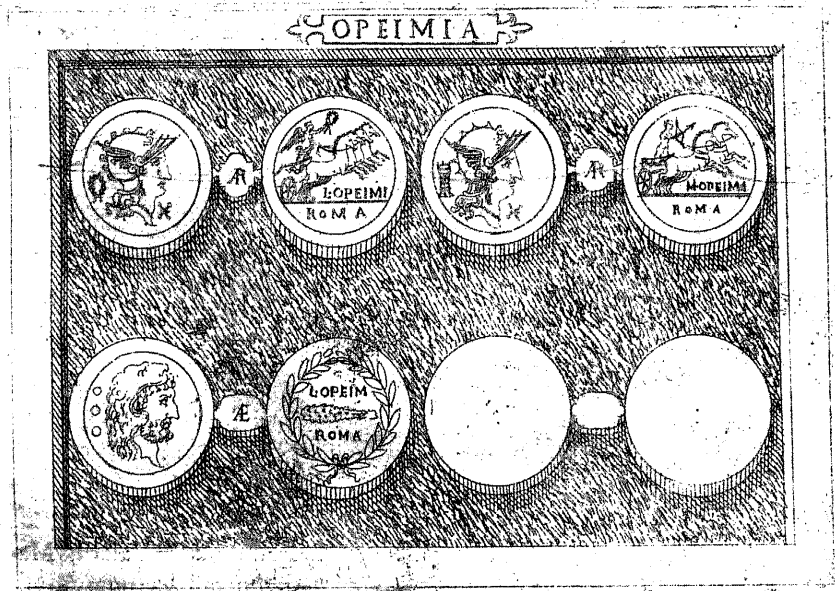

OGV' gentis plebeiae facit mentionem Linius li. x. & Valerius Maximus lib. I. cap. VIII, in quo Ogulnii huius meminit, qui tabellae nummos signauit. Eū autē opinor esse, qui Consul in Fastis descriptus est anno CDLXXXIV cū C. Fabio Buteone, & anno CDXCVI, Dictator cum M. Laetorio Planciano Magistro

Magistro Equitum Latinarum feriarum caussa. anno autem CDLXI, legatum in Epidaurum missus fuerat ad Aesculapium, ut scribit Valerius Max. lib. i. cap. viii, Romam accersendum. Pautibusque, inquit, inusitato spectaculo nautis, eodem anguis conscendit, ubi Q. Ogulnii legati tabernaculum erat, inq. multiplicem orbem, per summam quietem est conuolutus &c. Eundem tradit in lib. iiii. cap. ii, legatum ad Ptolemaeum regem missum anno CCCCLXXX, munera, quae ab eo priuatim acceperat, in Aerarium, & quidem priusquam ad Senatum legationem referret, detulisse. Liius lib. x. Q. & Cn. Ogulnios Tribunos plebis nominat, qui anno CDLIII, legem Ogulniam de Sacerdotiis tulerunt, ut cum quattuor Augures, quattuor Pontifices ea tempestate essent, placeretque augeri sacerdotum numerum, quattuor Pontifices, quinque Augures de plebe omnes adlegerentur. Ogulniae gentis mentio quoque extat in ueteri hac inscriptione,

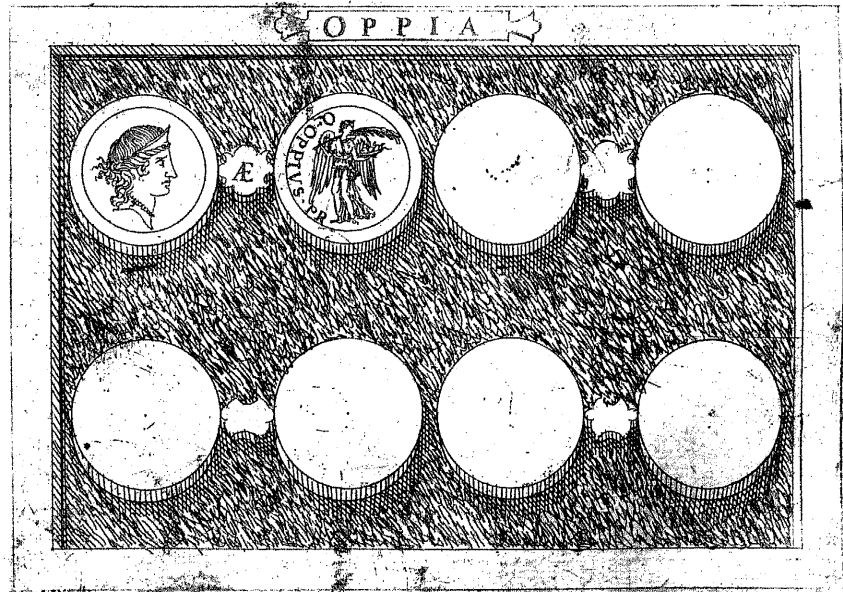
N. OGVLNIO. APOLLONIO. CONIVGI. CARISSIMO. ET
 N. OGVLNIO. AMPLIATO. FILIO. PIENTISSIMO
 VIX. ANN. VI. MEN. X. DIEB. V
 OGVLNIA. CALE. B. M. FECIT

Quod autem OCVLNIVS, pro OGVLNIVS scriptum in nummis sit, intelligere inde possumus, antiquos C, littera, pro G, usos esse. Confirmat hoc antiquissima C. Duilii rostratae columnae inscriptio, in qua est, MACISTRATOS, PUCNANDOD, CESSIT, CARTACINENSIS, PROMAGISTRATOS, PVGNANDOD, GESSIT, CARTAGINENSIS.

OPIMIÆ, uel ut est in argenteis denariis, OPIMIÆ gentis plebeiae frequens est mentio apud ueteres scriptores. L. autem OPIMIVS, qui in primo, & tertio

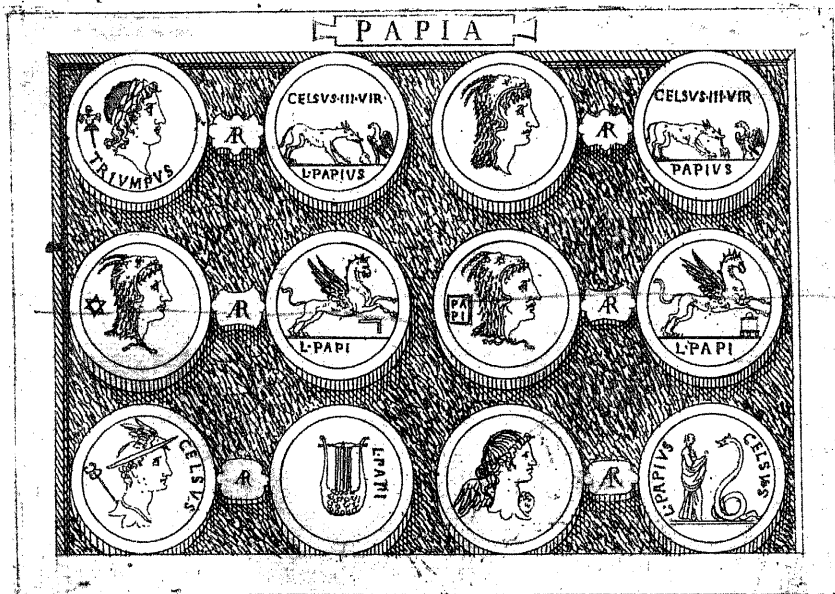
& tertio huius tabellae nummo descriptus est, opinor eum esse, qui anno DCXXXII cum Q. Fabio Maximo Aemiliani filio Consul fuit. de eo meminit Cicero in Catilinam, his uerbis. Senatus, quod L. Opimius Cos. uerba fecit de Rep. de ea re ita censuit, uti L. Opimius Consul Remp. defenderet; igitur Q. Metellus, cuius quattuor filii Consulares, P. Lentulus, princeps Senatus cum L. Opimo Consule, aliq. complures amici Gracchum, in Auentinum persecuti sunt: quo in proelio Lentulus graue uulnus accepit, interfectus est Gracchus, & M. Fuluius Consularis, eiusque duo adolescentuli filii. Sallustius in Iugurt. Decretum, inquit, fit, uti decem legati regnum quod Micipsa optinuerat, inter Iugurtham & Adherbalem diuiderent. Cuius legationis princeps fuit L. Opimius homo clarus, & tum in Senatu potens, quia Consul C. Graccho, & M. Fuluius Flacco interfectis, acerrime uictoriam nobilitatis in plebem exercuerat. Velleius lib. i. Hic est Opimius, a quo Consule celeberrimum Opimiani uini nomen; quod iam nullum esse, spatio annorum colligi potest. De Opimiano uino meminit Cicero in libro de claris Oratoribus, Plinius lib. xiii. cap. i v, & Plutarchus in C. Graccho. L. Opimii Consul fratrem fuisse arbitror M. OPIMIVM, qui in secundo denario notatus est: de quo nullam inuenire potui mentionem apud eos scriptores, quos ipse legerim.

OPPIAE gentis plebeiae facit mentionem Liius lib. xxxiii, in quo nominat C. Oppium Tr. Pl. qui legem Oppiam de matronarum habitu tulit, anno DL. in lib. autem xxv, L. Oppii Salinatoris meminit, qui anno DLX Aedilis plebis fuit. Q. OPPII, qui in aereo huius tabellae numo Praetor descriptus est, mentio (ut opinor) extat apud Appianum in Mithridatico; *λαοδικὸς δὲ ἐστὶ (inquit) ἀντέχουσι τοῖς πῦν' τὸν λίκον παλαμῶν, ὁ ἀμείων γὰρ τις στρατηγὸς κέρντας ὀππίου, ἰππίου ἔχων ἃ μισθοφόρος* **Q** *τινάς*

τινάς, ἐς τὴν πύλιν ἐσθραμῶν, ἐφύλαξεν αὐτὴν, κήρυκα δὲ ἀπέμολας ἐπὶ τῆς τείχεος, λέγειν ἐκείνοισιν, ὅτι βασιλεὺς Μιθριδάτης ὑπέχεται Λαοδικεῶσιν ἄδικαια, εἰ τὸν ὄππιον αὐτῶν προσαγάγοιεν. οἱ δ' ἐπὶ τῶν κηρύγματι, τοὺς μὲν μισοδόρους ἐπὶ τῶν μεθῆκαν ἀπαθεῖς ἀπέκταν. αὐτὸν δ' ἤγαγον πρὸ Μιθριδάτη τὸν ὄππιον, ἡγεμόνων αὐτῶν βαρβαρῶν ἐπὶ γέλοι. καὶ αὐτὸν ὁ Μιθριδάτης οὐδὲν διαθείς, ἐπέπεσε πανταχοῦ λαυμῶν, ἐπιδεικνύμενος ἅμα Ἑωμαίων ἀρχιμάχων στρατηγὸν μὲν οὐ πολὺ δὲ καὶ Μάνιον Α' κυλλιον τὴν τῆς δεξιῆς φορεθείας, καὶ τοῦδε τοῦ πολέμου μάχιστα αἴτιον. hoc est, Laodicenses autem Lyci accolas adhucrefistentes, ad quos Q. Oppius Praetor cum equitibus & mercenario milite se receperat, per praeconem ad moenia missum inuitavit his uerbis; Mithridatem regem promittere Laodicensibus securitatem, si Oppium ei dederint, qui audito praecone, mercenarios dimiserunt incolumes, ipsum Oppium adduxerunt ad Mithridatem praecedentibus licitoribus in ludibrium. cum Mithridates illaesum & solutum secum circumducebat ostentans captivum Praetorem Romanum. Nec multo post Mr Aquillium legationis huius & belli auctorem praecipuum & cet. Livius in epitoma lib. lxxvii. Q. hunc Oppium Proconsulari non Praetoria potestate Asiam optinuisse scribit, his uerbis. Mithridates Asiam occupavit, Q. Oppium Proconsule, item Aquillium legatum in uincula coniecit: iussuque eius quidquid civium Romanorum in Asia fuit, uno die trucidatum est.

PAPIAM gentem plebeiam fuisse satis inter scriptores constat. Eius extat mentio in antiqua hac inscriptione Casinati,

M. PAPIVS. M. F. L. MATRIVS. L. F
 DVOVIR. I. I. D
 SIGNVM. CONCORDIAE. EX. S. C. RESTITVENDVM
 COBRAVERVNT. EIDEM. Q. DEDICAVERVNT

Et

ET. BASIM. GRADVM. ARAM. SVA. PECVNIA.

FACIVND. COER. EIDEM. Q. PROB. AVER.

A. D. IIII. EID. OCT. CN. DOMIT. C. ASINIO. COS.

Opinor autem L. PAPIVM CELSVVM, qui huius tabellae argenteos denarios cufit, filium fuisse C. Papii eius, qui Tribunus plebis anno DCLXXXV IIII, L. Cotta, & L. Torquato Cos. legem tulit, ne quis peregrinus in Vrbe esset; atq. hanc Papiam legem indicari tabella, quae in altera quarti denarii parte impressa est cum inscriptione PAPIA. de ea meminit Cicero lib. III. de Off. Malè etià, inquit, qui peregrinos urbibus prohibent, eosque exterminant, ut Pennus apud patres nostros, Papius nuper. & in Oratione pro Archia, hanc de peregrinis legem, Papiam nominavit. Ligitur PAPIVS Triumvir, ut Papiam gentem Lanuuio oriundam indicaret, aquilae & lupae aenea monumenta, quae in foro Lanuuinorum extabant, simulacrumque Sospitae Iunonis, quae Lanuuii celebratur (ut ipsa apud Ouid. inquit lib. VI. Fastorum,

Et populus Laurens, Lanuiumque meum)

in denariis expressit: ex quibus non malè amicus meus putabat, apud Dionysium li. I. in quo de signis his Lanuuinis facit mentionem, pro Λανυιατων scribendum esse Λανυιατων, uel Λανυιατων, quòd in eo nomine propter litterarum similitudinem, non semel erratum ab imperitis librariis fuisset. Sed nos Dionysii prius uerba, quae ad denariorum intelligentiam faciunt, proferamus; deinde nostram de Lanuio & Lanuuio, siue Lanuio opinionem subiiciamus. λέγεται δὲ, inquit Dionysius, κατὰ τὸν πολιμὸν τοῦ Λανυίου σημεία τοῖς πρῶσι γενέσθαι τοῖς δὲ πυρὸς αἰσθημάτων ἀναφύσσας ἐκείνην νύκτι, λέγον μὲν κομίζοντα τῶν νόμων τῆς ξηρᾶς ὕλης, ἐπιβάλλον ἐπὶ τὸ πύρ. ἀετὸν δὲ προσπέλειον ἀναρρίπτειν τῆ κηΐσει τῶν πτερυγῶν τὴν φλόγα. τοῖς δὲ Ἰαναΐα μηχανομήτην ἀλάτεια τὴν οὐρανὸν διάβροχον ἐκ τοῦ πολιμῶν φέρουσαν, ἐπὶ ῥ' ἀπίζειν τὸ καίμενον πύρ. καὶ τότε μὲν, τοὺς ἀνάπτοντας ἐπικρατεῖν. τότε δὲ τὴν ἀποσβέσασαι βελομήτην. πέλας δὲ νικήσας τοὺς δύο, καὶ τὴν ἑτέραν οὐρανὸν μὴδὲν ἐπιποιεῖν δυναμένην. ἰδόντα δὲ τὸν Α' νεῖαν εἰπεύσας ἐπιφανίς μὲν ἔσται καὶ θαυμαστὴ, καὶ γνῶσας ἐπὶ πλείστοι ἤξευσε ἢ ἀποικίαι ἐπίθοντες δὲ τοῖς πέλας ἀξιομένη καὶ λυπηρά, κρατήσεν δ' ὄμως τῶν ἀνισοπαθόντων, κρείττονα τὴν ἐκ τοῦ θεοῦ τυχὴν λαβοῦσαν, τοῦ παρ' ἀνθρώπων ἐναντιωθησομένης φθοῦς. ταῦτα μὲν δὲ οὐτὸς περὶ τῆς μινύμαλα λέγειν γενέσθαι τῶν συμβησομένων τῆς πόλεως: καὶ εἶπὼν αὐτὸν μνηστῆρον ἐν τῆς λαυιαίων ἀγορᾷ χάλκεα εἶδα λατῶν ζώων, ἐκ πολλοῦ πᾶν χρόνον διατηρούμενα. hoc est, Fertur, dum Lanuium conditur, oblata Troianis quaedam prodigia: in nemore orto sua sponte incendio, lupum ore aggefisse fomitem aridum, aquilam uerò alarum uentilatione flammam excitasse: vulpem contra cauda in flumen intincta ignem conatam extinguere: & nunc accendentibus, nunc extinguentibus praevalentibus, tandem uicisse duos, illam uerò abiisse conatu irritato. Quo uiso Aeneam dixisse, illustrem quidem & mirandam futuram eam coloniam, sed suis incrementis, inuidiosam, & molestam exteris: fore tamen ut tandem uincat aduersarios humanae inuidiae praeualente fauore numinum. Tam in signe futurae urbis Fortunae praesagium tunc accidisse dicitur: extantque rei monumenta in foro Lanuuiensium effigies aerae horum animalium adferuatae longissimo tempore & cet. In his autem Dionysii uerbis λέγον, mendosè scriptum uidetur pro λέκων, non enim lupus, sed lupa in denariis arida ligna Q ij ore

ore ferens expressa est. Dicendum nunc est de Lanuio, seu Laniuo, in quo quidem nomine per saepe librariorum peccasse non est mirandum: cum enim pro Lanuio usitatus antiquis esset Laniuium scribere, ex litterarum similitudine facta est transpositio, ex qua error fluxit, ut pro Laniuium scriberetur Lauiniū, & saepissime utrinque nomen confunderetur. Fuisse autem Laniui, non Lauini simulacra illa aenea, quae in duobus denariis expressa sunt, ex sexto tabellae denario facile intelligitur, in quo Papius ad indicandum familiae genus è Lanuio ortum, notam Laniuii serpentis in eo fabulam impressit. Nec de Dionysio dubitandum est, quin ipse quoque nominum Laniui, & Lauini similitudine deceptus, Lauinio tribuerit ea, quae Laniuo tribuenda erant. Illud autem hoc loco de Lauinio praetereundum non est, falli eos, qui antiquum hodie nomen retinere putant, fuisseque ubi nunc est, quae uulgo ciuitas Lauini uocatur: in quo dupliciter peccarunt, primum quod ueros Laniui & Lauini inter se distantes situs cum ex scriptoribus discere licuisset, neglexerunt; deinde quod Laniuium, corrupto nomine Lauinium hodie dici, cum ex ipsa loci positione, & duabus inscriptionibus, quae ibi repertae sunt, conuicere potuissent, earum alteram, ut suum de Lauinio errorem defenderent, corruerunt, alteram aliunde translata eò fuisse commenti sunt. Strabonis uerba de Laniuo sunt haec; *μετὰ δὲ τὸ Ἄλβανον Ἀρική αὐτῆ πόλις ἐστὶν ὁδῶν τῆς Ἀππίας. σάδιαι δ' εἰσὶν ἐκτὸς Ῥώμης ρξ. κοίλας δ' ἐστὶν ὁ τόπος. ἔχει δ' ἕως ἱερῶν ἀκραν, ὑπέρεκειται δ' ἀδίας, τὸ μὲν Λανίον, πόλις Ῥωμαίων ἐξ ἑστίαις Ἀππίας ὁδῶν, ἀπ' ἧς ἕποσθεῖν τε δάλασσα, καὶ τὸ Ἄντιον. hoc est: Post Albanum montem urbs est Aricia in Appia uia stadia centum & sexaginta ab Vrbe distans: curuus autem cum sit locus, habet tamen munitam summitatem, cui quidem superinsidet Laniuium Romanorum ciuitas in Appiae uiae dextera, à qua prospectus est maris & Antii. In Graecis Strabonis uerbis male Λανίον, pro Λανίον, scriptum est. De Lauinio eiusdem scriptoris uerba sunt haec; *Ἀνα μέσση δὲ τῶν τῶν πόλεων, τῆς ἀσίας διαδὴ καὶ Ἀλίας, ἐστὶ τὸ Λανίον, ἔχον κοινὸν τῶν λαλίων ἱερὸν Ἀφροδίτης. ἐπιμελοῦνται δ' αὐτῶν διάφορον Ἀρδεάται. ἔτα Λαύρελον. ὑπέρεκειται δὲ τοῦτον ἢ Ἀρδεα, καλοῖα Ῥουτούλων ἄνα, ο. σάδιους ἀπὸ τῆς θαλάσσης. hoc est, In harum urbium (Ostiae scilicet & Antii) medio locatum est Lauinium, Latino nomini commune Veneris templum habens. eius curam à maioribus acceptam Ardeates tuentur. inde Laurentum, super haec extat Ardea Rutulorum colonia, stadia Lxx à mare distans. Cum Strabonis uerbis de Laniuo conueniunt Paediani haec in Miloniana. Milo Laniuium, ex quo erat municipio, & ibi tum Dictator, profectus est ad Flaminem pro dendum postero die: occurrit ei circa horam nonam Clodius paullò ultra Bouillas, rediens ab Aricia, propè eum locum in quo Bonae deae sacellū est, &c. inscriptionum exempla sunt haec,**

M. AVREL. AVG. LIB
 AGILIO. SEPTENTRIO
 NI. PANTOMIMO. SVI
 TEMPORIS. PRIMO. SACERDO
 TI. SYNNO. DI. APOLLINIS. PA
 RASITO. ALVMNO. FAVSTINAE

AVG.

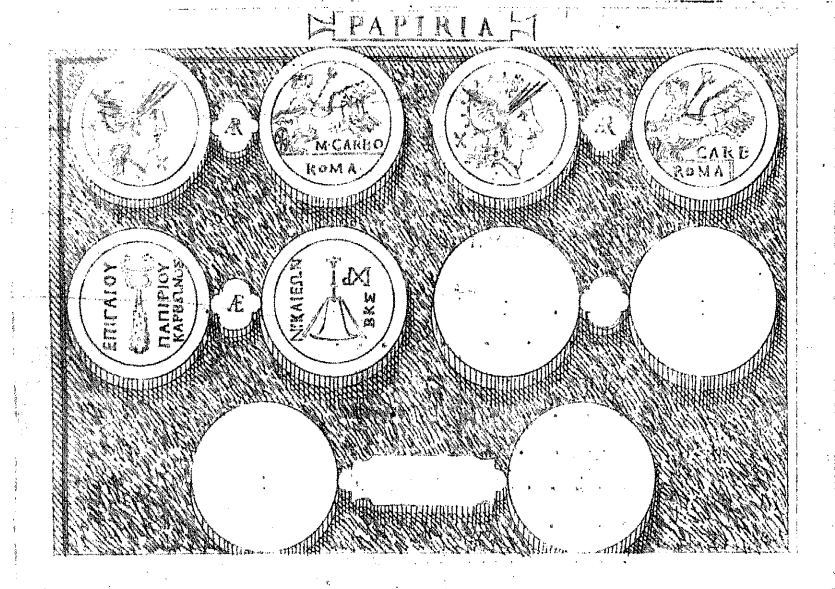
AVG. PRODVCTO. AB. IMP. M.
 AVRELIO. COMMODO. ANTONI
 NO. PIO. FELICE. AVGVSTO
 ORNAMENTIS. DECVRIONAT
 DECRETO. ORDINIS. EXORNATO
 ET. ALLECTO. INTER. IUVENES
 S. P. Q. LANIVIVS.

es

.....
 ..... IANIF
 ..... IANI
 ..... ICI NEP
 ..... NERVAE. PRONEP
 ..... O. HADRIANO
 ..... NINO. AVG. PIO
 ..... MAXIMO. TRIBVN
 ..... AT. II. COS. II. PP
 ..... VS. POPVLVSQVE
 ..... VINVS. VETERES

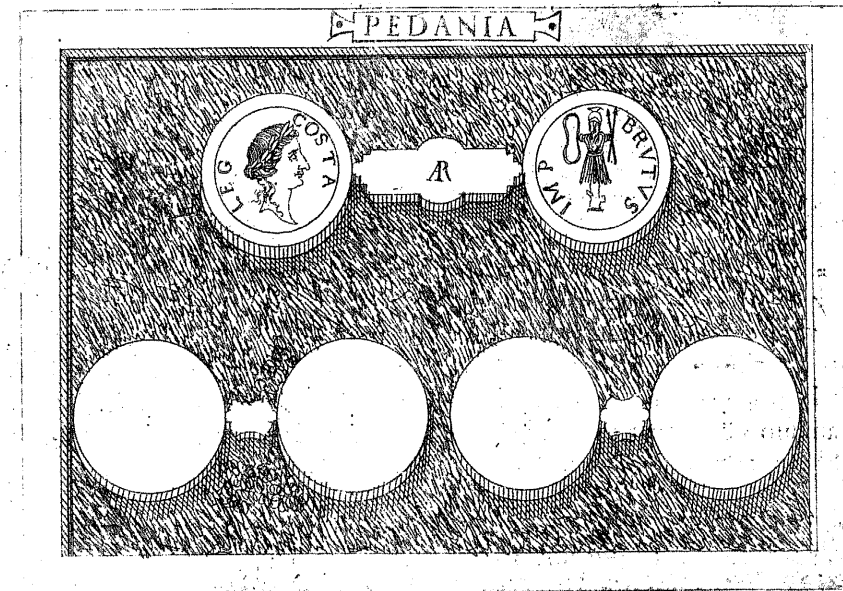
Posterioris inscriptionis fragmentum à quibusdam ita suppletum est, ut in postremo uersu, in quo quattuor desiderari litteras, ex eo quod abruptum est spatii, omnes uident, ad confirmandam suam de Lauinio opinionem, pro LANIVIVS, duabus tantum adiectis litteris, restituerint LAVIVS. nos autem uetustum lapidem ipsi uidimus, & ex eo exemplum huiusmodi, de nostro nihil addentes, descripsimus. De Triumpho simulacro, quod cum trophaeo fingeretur, quodque TRIVMPVS sine aspiratione, ut PHILIPPVS & PILVS, pro PHILIPPVS & PHILVS ab antiquis scriptum sit, ex denarii inscriptione & Quintil. li. i. satis constat. Mercurii uerò signum in quinto denario expressum & Chelys eius dei inuentum, quò pertineat, in tanta antiquitatis ignoratione, ne suspicari quidem licet.

Q iii PAPI

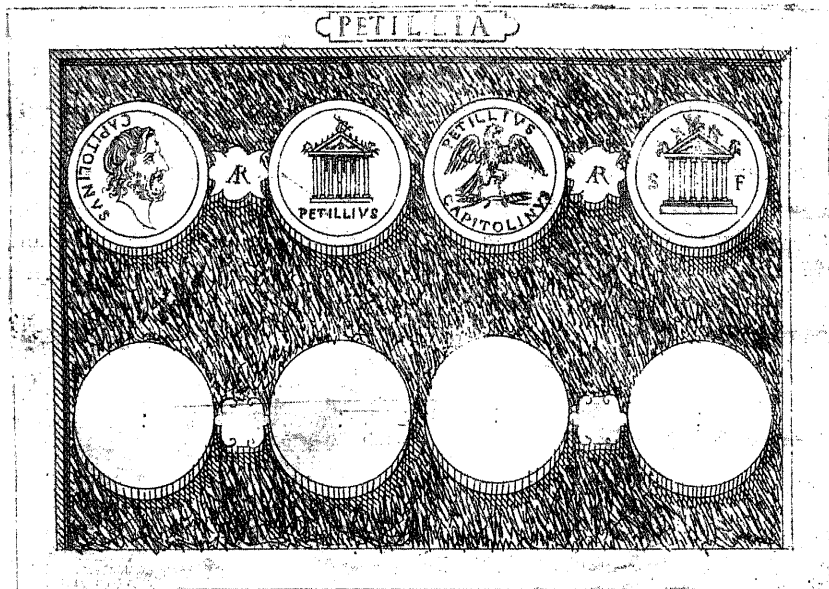

PAPIRIAM gentem duplicem fuisse, ex Ciceronis epistola ad Paetum, cuius uerba subiecimus, intelligere possumus. Sed tamen, inquit, mi Paete, qui tibi uenit in mentem negare Papirium quenquam unquam nisi plebeium fuisse? fuerunt enim patricii minorum gentium; quorum princeps L. Papirius Mugillanus, qui Consul cum L. Sempronio Atratino fuit anno post Romam conditam CCCXII. Sed tum Papirsi dicebamini: post haec XIII fuerunt sella curuli ante L. Papirium Crassum, qui primus Papirsius est uocari desitus. hunc sequutus est Cursor; deinde L. Maso Aedilicius; inde multi Masones. deinde Carbones, & Turdi sequuntur: hi plebei fuerunt. Huius igitur gentis in nummis, quos ipsi uidimus, soli CARBONES reperiuntur. M. CARBO, qui in primo denario describitur, opinor, is est, qui Praetor Siciliam obtinuit, & ex ea rediens repetundarum à P. Flacco accusatus est. Cicero in epistola ad Paetum. Secundus denarius ad Cn. PAPIRIUM CARBONEM potest pertinere, qui ter Consul fuit anno DCLXVIII, DCLXIX, & DCLXXI: qui que à Pompeio Lilybaei anno DCLXXI in magistratu occisus est. Tertius aereus nummus tribuitur à quibusdam C. Papirio Carboni, qui frater fuit Cn. Carbonis ter Consulis, qui à Velleio lib. I. Praetorius appellatur his uerbis. Ne quid unquam malis publicis deesset, in qua ciuitate semper uirtutibus certatum erat, certabatur sceleribus; optimusque sibi uidebatur, qui fuerat pessimus. quippe dum ad Sacriportum dimicatur, Damasippus Praetor Domitium, Scaeuolam etiam Pontificem Max. & diuini humanique iuris auctorem celeberrimum, & C. Carbonem Praetorium Consulis fratrem, & Antistium Aedilicium, uelut fauentes Sullae partibus in Curia Hostilia trucidauit. Eadem de C. Carbone narrantur à Cicero in epistola ad Paetum, & in libro de Oratore, & Appiano Alexandrino in bellis ciuilibus. Potest etiam nummus huiusmodi ad C. Carbonem spectare, qui

qui Praetor fuit, & Consul anno DCXXXIII cum P. Manilio: qui que accusatus à L. Crasso cantharidas sumpfit, ne damnaretur. Cicero in epistola ad Paetum. Sed cum à Nicaeensibus Corsicae populis, ut ex inscriptione ΝΙΚΑΙΕΩΝ apparet, cuius is nummus sit; magis placeret si ad C. Carbonem eum referretur, qui Praetor anno DLXXXV Sardiniam prouinciam obtinuit. notum autem est Praetorem, qui Sardiniam regeret, eundem & Corsicae simul praefuisse. Itaque C. Cicereius Praetor qui anno DLXXX Sardiniam prouinciam sortitus fuerat, non tantum Sardos, sed etiam Corsos rebellantes domuit, & sequenti anno ProPraetore ex Corsica in monte Albano triumphauit. Linius lib. XLII.

PEDANIAE gentis, cuius cognomen est COSTA, mentionem facit Linius lib. XXV, & Valerius Max. lib. III. cap. II, Cornelius Tacitus lib. XIIII. & XVII, in quo meminit Pedanii eius, qui cognominatus est Costa. Plutarchus etiam in Cicero P. Costae cuiusdam meminit, qui iuris consultus uideri uolebat, cum leges ignoraret. πολλοὶ δὲ Κόστῳ (inquit) νομικὸν εἶναι βουλόμενον, ὅτι αὐτὸν ἐξ ἀφύης ἄρθε ἵνα δέκῃ ἐκείλους μάρτυρα. τοῦ δὲ μηδὲν εἶδέναι φάσκοντες, ἴσας (ἐρη) δοκίμῃ περὶ τῶν νομικῶν ἐρωτᾶσθαι. Malè autem P. Cotta, pro P. Costa interpretes uerterunt. Pedanii Costae, quæ Bruti legatum fuisse ex denarii inscriptione intelligimus, nulla extat, quòd sciam, mentio apud ueteres scriptores.

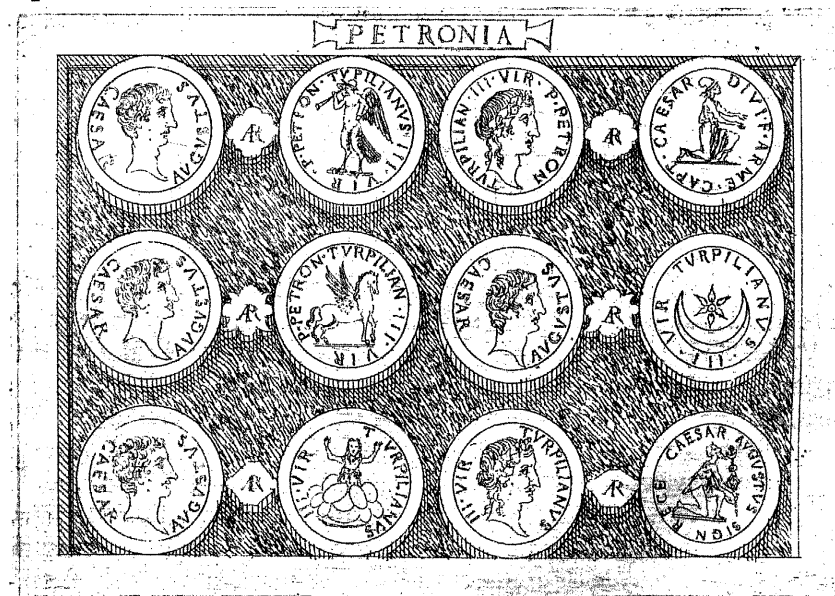
PETILLIAE gentis plebeiae frequens est mentio apud scriptores. Lilius lib. VII. facit mentionem C. Petillii Balbi Tr. Pl. qui primus patribus auctoribus de ambitu ad populum tulit. & lib. XXXVII meminit Q. Petillii Spurini Tr. Plebis, qui legem Petilliam tulit de peculatu anno D L X V I, M. Aemilio, C. Flamio Cos. PETILLIVS autem CAPITOLIVS, ad quem spectant huius tabellae denarii, nominatur ab Horatio in lib. I. Sat. IIII,

---- mentio siqua

*De Capitolini furtis iniecta Petilli
Te coram fuerit, defendas, ut tuus est mos?
Me Capitolinus conuictore usus, amicoque
A puero est, causaque mea permulta rogatus
Fecit, et incolumis laetor quod uiuit in urbe.
Sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud
Fugerit &c.*

Pomponius Porphyrio hos de Petillio uersus explicans, ita scribit. Petillius Capitolinus cum Capitolii curam ageret, coronae subreptae de Capitolio causam dixit, absolutusque à Caesare est. Helenius Acro. Petillius, inquit, dum Capitolii curam gereret, coronae sublatae causam dixit, & absolutus est ab Augusto. De templo Iouis Capitolini, quod Tarquinius Superbus rex uouit, & M. Horatius Valerii Poplicolae in Consulatu collega dedicauit, mentionem facit Plutarchus in Poplicola, Dionysius lib. III. IIII. & V, Lilius lib. II. Cornelius Tacitus lib. XIX, Valerius Maximus lib. I, Suetonius in Vitellio cap. XV, & in Vesp. cap. VIIII, & in Domit. cap. V, Plinius lib. XXXIII. cap. I, & alii. Exastylon

stylon autem ea parte fuisse, qua frons meridiem spectabat (uel ut inquit Dionysius, ἐκ μέρους τοῦ κατὰ πρόσωπον μέρους πρὸς μεσημβρίαν βλέποντος, τριπλῆς ἀεὶ λαμβανόμενος εἰς ἓξ κίβητας ἐκ τῶν πλαγίων διπλῆς) triplici columnarum ordine comprehensum, ab obliquis uero partibus simplici, ex ea templi forma, quae in hoc denario expressa est, colligere possumus. Templum uero huiusmodi & imaginem Iouis ipsius Capitolini, eique dicatam aquilam, opinor à Petillio in his denariis non aliam ob causam signatam esse, quam ut indicaret, à cura eius templi, uel quod sacerdos Iouis Capitolini fuisset, id cognomen inuenisse: nisi cum Horatii interpretibus stare malimus, & Capitolinae eum arci praefuisse, indeque Capitolinum appellatum fuisse credamus; templum autem Capitolini Iouis adiectum, quod falso de sublatis in eo coronis accusatus Petillius, fuisset ab Augusto absolutus. De coronis quidem aureis quae in cella Iouis, hoc est, secretiore templi parte à Legatis exterarum nationum dedicatae, seruabantur, mentio extat apud rerum Romanarum scriptores: de tintinnabulis uero, quae in templi fastigio expressa sunt, ita scribit Suetonius in Augusto. cap. XCII. Cum dedicatam in Capitolio aedem Tonanti Ioui assidue frequentaret, somniauit queri Capitolinum Iouem cultores sibi abduci: seque respondisse Tonantem pro Ianitore ei appositum: ideoque mox tintinnabulis fastigium aedis redimiuit, quod ea ferè ianuis dependebant.

PETRONIAM gentem plebeiam è Sabinis oriundam fuisse, conicere possumus cum ex iis, quae in huius tabellae quinto denario, & duobus sequentis expressa sunt, tum ex eius Petronii cognomine, qui Sabinus à Valerio Max. appellatur lib. I. cap. I. Tarquinius (inquit) rex M. Tullium duumuirum, quod librum secreta ciuiliu factorum continentem custodiae suae commissum, corruptus Petronio Sabino describendum dedisset, culeo insutum in mare abiici

abiici iussit. Idem lib. IIII. cap. VII, L. Petronium humili loco natum P. Caelii beneficio ad equestrem ordinē & splendida militiae stipendia peruenisse scribit. C. etiam Petronius Consul anno DCCCXIII. P. huius Petronii, qui Triumvir sub Augusto fuit, filius Sabinus Turpilianus in Fastis descriptus est, & in inscriptione Anconitana L. Petronii Sabini mentio extat, cuius exemplum subieciimus,

PETRONIAE
SABINAE
FILIAE
L. PETRONI. SABINI
P. P. BIS
PROCVRATOR. AVGG
STATIONIS. HEREDITATVM
ITEM. PROVIN CIAE
NARBONENSIS
PATRON. COLONIAE
DECVRIONES

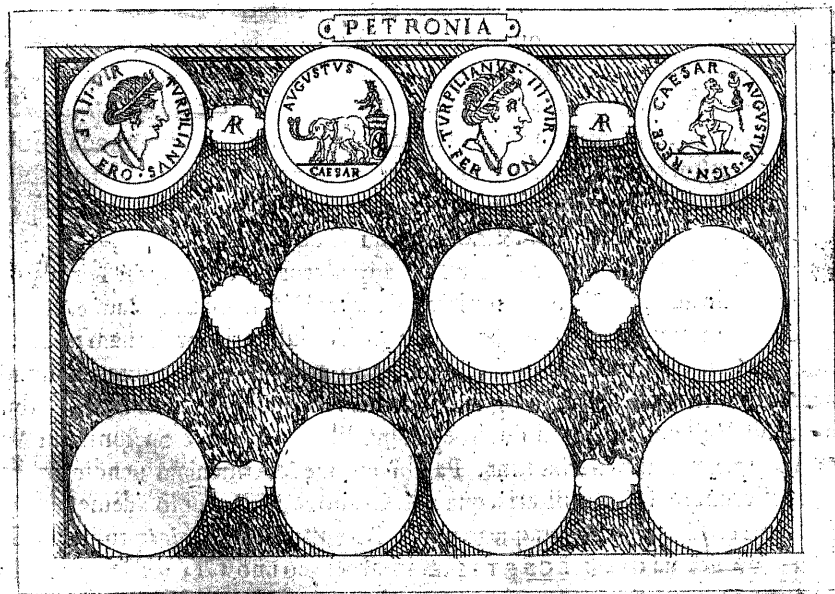
Trebulae etiam siue Mutuscae, quod Sabinorum oppidum fuit, fragmentum repertum est inscriptionis, in qua T. Petronius Sabinus nominatur,

T. PETRONIO
T. F. SERG. SABINO
TR. MIL. MAG. IVVENT

Quòd igitur è Sabinis gens Petronia uenisset, Tarpeiae signum, coniectis in eam scutis à Sabinis necatae, in quinto denario Petronius expressit. de ea ita M. Varro. Mons Tarpeius à uirgine Vestali Tarpeia, quae ibi à Sabinis necata armis & sepulta, eius nominis monumentum relictum: quod etiam nunc eius rupes, Tarpeium appellatur saxum. Seruius in illum Virgilio uersum ex lib. VIII. Hinc ad Tarpeiam sedem &c. Tarpeia, inquit, sedes dicta est à Tarpeia uirgine: cum enim Romulus contra Sabinos bella tractaret, & Tarpeio cuidam dedisset arcem tuendam; eius Tarpeia filia aequatum profecta in hostes incidit, quam cum hortarentur ad proditionem, illa pro praemio poposcit ornatum manuum sinistrarum, id est armillas. Facta itaque arcis proditione, hostes ingeniosa morte promissa soluerunt: nam scuta idest sinistrarum ornatum super illam iacentes, eam luce priuarunt; quae illic sepulta Tarpeiae sedi nomē imposuit. Titurius quoque Sabinus ad indicandam gentis suae originem, Tarpeiae imaginem huiusmodi in nummis signauit, ut in Tituriae familiae denariis infra dicitur. Huius autem tabellae primum denarium, in quo Parthenope Siren impressa est, pertinere arbitror ad Cumas coloniam ab Augusto deductam, in qua Parthenopae corpus conditum fuisse dicitur. quamuis ad ipsam quoque

quoque Neapolim, quae ab hac Sirene, ut omnes sciunt, Parthenope nominata est, quòd eam Augustus, ut ex historiis intelligimus, instaurauerit, referri denarius possit. de Sirenis quidem multa ueteres scriptores tradunt: sed quae à Seruio Virgilio enarratore scripta de eis sunt, ad denarii intelligentiam maxime faciunt. Sirenes, inquit, secundum fabulam tres, in parte uirgines fuerunt, & in parte uolucres, Acheloi fluminis & Calliopes Musae filiae; harum una, uoce: altera, tibiis: alia lyra canebat &c. Secundus denarius, ut ex eius inscriptione intelligitur, ad Augusti spectat uictoriam de Armeniis, contra quos Caius ex Agrippa & Iulia Augusti nepos, missus fuerat. Velleius lib. II, Suetonius in Augusto, cap. XXI. & LXIV, Florus lib. IV, & Dio lib. LV, τοῦ δὲ τὰς ἀ- λένας εἰς τὸν πόρον Ἀρμενίας πόλεμον &c. Haec autem Cai in Armeniam expeditio in argenteo quoque Augusti denario signata est: in cuius quidem altera parte Augusti effigies, in altera Cai ipsius & Lucii fratris imagines cum clypeis & hastis impressae sunt, & inscriptione C. L. CAESARES AVGVSTI. F. COS. DESIG. PRINC. IVVENT. De clypeis quidem & hastis aureis, quibus Caius, & Lucius ab Equestri ordine donati fuerunt, meminit Dio lib. LV. his uerbis. τοῦ δὲ καὶ τοῦτε γὰρ τὰ σήματα διὰ τῶν χιλιάρχων καὶ διὰ τῶν ἐφ' ἑκάστης πόλεως πορίσαντες τὴν Ῥώμην ἐκομίθη, καὶ αἱ περὶ ταύτας δόματα, ἃ παρὰ τῶν ἰσπεύων ἐστὶν ἐφήβων ἐπίστατοι χροῶν ἐλήθησαν, ἐς τὰ βουλεύθημιον ἀνετέθη. hoc est, Corpora porro Cai & Lucii à Tribunis militum, ac singulorum ciuitatum proceribus Romam apportata sunt, parmaeque & hastae, quas aureas ab equitibus cum uirilem togam sumerent, acceperant, in Curia suspensae. meminit & Tacitus lib. I, & Zonaras, qui Caium & Lucium ἀποκρίτους τῆς νεότητος, hoc est, PRINCIPES IVVENTVTIS appellatos fuisse scribit. Tertius denarius, quin ad Corinthum coloniam à Caesare Dictatore deductam, & ab Augusto instauratam referendus sit, nullo modo dubitari potest: nam in aereis quoque Corinthiorum nummis, Pegasi signo coloniam hanc notari animaduertimus. In sexto denario signa de Parthis recepta expressa sunt, de quibus meminit Velleius lib. II, Lilius in epitoma lib. CX XXI, & Suetonius in Augusto cap. XXI. cuius uerba sunt. Parthi quoque & Armeniam uendicanti facile cesserunt: & signa militaria, quae M. Craffo & M. Antonio ademerant, reposcenti reddiderunt &c. itaque in aureo Augusti nummo inscriptum est, SIGNIS PARTHICIS RECEPTIS, & in argenteo uno CIVIB. ET. SIGNA. PARTHIS RESTITVTIS, in altero, CIVIB. ET. SIGN. MILIT. A. PART. RECVPE. in utroque autem argenteo impressus est fornix, cui currus superimpositus est triumphalis, cuiusmodi in argenteo alio nummo trium ferè denariorum ponderis expressus est cum titulo IMP. CAES. . . IMP. IX. TR. POT. IV. S. P. R. SIGNIS RECEPTIS. de quo quidem fornice ob recuperata signa Parthica in Augusti honorem à Senatu populoque Romano erecto, meminit Dio lib. LIIII, his uerbis. Κἀν τοῦτο ὁ φρακτικὸς φοβηθεὶς μὴ καὶ ἀπετραυλεύσῃ, ὅτι μὴ δὲ πάλιν συγκειμένων ἐπιπέσει τι. τὰ τε σημεῖα αὐτῶν, καὶ τοὺς ἀρχμαλῶτους, πλὴν ἐλήθη, οἱ δ' ὑπ' ἀρχύνης σφῆς ἐσθθησαν ἢ κατὰ χάραν λαβόντες ἔμεναν, ἀπέπεμφε, καὶ αὐτοὺς ἐπέστειλε, οἷς καὶ πολέμου τινὶ τὸν πάρθον νεκρικὰς ἔλαβε καὶ γὰρ ἐφείνε μέγα λείπει ἔτι τὰ σφῆτερόν ποτε ἐν ταῖς μάχαις ἀποκόμματα. ἀνομήλι ἐνεκόμισο. ἀμέλει καὶ θυσίας ἐπ' αὐτοῖς, καὶ ἑσθῆν Ἀρέας Τιμαροῦ ἐν τῷ Κεκιπιτάλι κατὰ τὸ τοῦ Διὸς τοῦ ἀρεστῆς ἕλιγμα πρὸς τὴν τῶν σημείων ἀνάθεσιν, καὶ φησὶ δὴ καὶ ἐκελευσέν, καὶ ἐποιήσῃ, καὶ προσέτι καὶ ὅτι κέλιτος ἐς τὴν πόλιν ἐσήλασε, καὶ ἀφ' οὗ ἀπομασφρα ἐτιμήθη. hoc

hoc est, Interim Phraates, quia nihil dum eorum, quae pactus fuerat, perfisset, ueritus ne bello ab Augusto impeteretur, signa ei militaria, & captiuos omnes, paucis demptis, qui se ipsos pudore moti interemerant, aut in Parthia occultè remiserant, misit; eaque Augustus quasi bello aliquo Parthum uicisset, accepit: tum hanc rem magnae sibi laudi ducebat, quòd proeliis prius amissas res, citra ullum certamen recepisset. Itaque & sacrificia eius rei causa, & templū Martis Vltoris in Capitolio ad imitationem Iouis Feretrii, quòd signa ea militaria suspenderentur, decerni iussit, ac deinde perfecit: equo etiam ouans in Urbem uectus, ac fornice trophaeum gestante honoratus est &c. Martis autē Vltoris templum hoc, de quo meminit Dio, in duobus Augusti argenteis denariis expressum est, cum signis receptis & inscriptione MARTVLT. De eo mentionem facit Suetonius in Augusto cap. XXIIX, & Plinius lib. XXX. cap. VIII. & XIII. De curru uerò triumphali, Augusto à Senatu populoq. Romano decreto, qui in eius aliquot denariis signatus est, idem Dio meminit lib. LI.

FERONIAE simulacrum in duobus huius tabellae denariis expressum, ad indicandam pertinet Petroniorum originem, quam à Sabinis ductam fuisse supra diximus. Quòd autem Feronia dea à Sabinis coleretur, testimonio nobis est Dionysius Halicarnas. qui de bello, quod contra Sabinos Tullus rex gessit, ita scribit lib. III. Μετά δὲ τοῦτον τὸν πόλεμον, ἕτερος ἀνὴρ Ῥωμαῖοις ἐκ τοῦ Σαβίνου ἔδουε. ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ καὶ ἀθήσασιν ἐγένετο τοῖς δὲ ἱερὸν εἶναι κοινῆ τιμωμένον ὑπὸ Σαβίνων καὶ Λατίνων, ἀγίον ἂν τοῖς πάντων, διὰς Φερωνίας θεοῦ ἠναμάζωμένην οἱ μεταρράζοντες εἰς τὴν ἑλλάδα γλώπῃαν, οἱ μὲν ἀνθρώπων, οἱ δὲ θεοῦ, οἱ δὲ Φερωνίας θεοῦ κακοῦσιν. εἰς δὲ τὸ ἱερὸν τοῦτο συνέσαν ἐκ τῶν σπειρίων πόλεμον καὶ τὰς ἀποδεδειγμένας ἐπιλάς, πολλοὶ μὲν δὴ χάρις ἀποδιδόντες, καὶ θυσιὰς τῆ θεῆς, πολλοὶ δὲ χρηματιοῦμενοι διὰ τὴν πανηγυρίαν, ἔμποροι τε καὶ χειροτέχναι καὶ γυργοὶ, ἀγοραῖα αὐτῆς λαμπρόταται τῶν ἄλλοις τοῖς τόποις τῆς Ἰταλίας ἀγορῶν ἐγγύς, εἰς ταύτην δὲ τὴν πανηγυρίαν ἐλθόντες ποτὶ Ῥωμαίων ἀνδρες οὐκ ἀγαθὸς Σαβίνοι τινὲς, ἀνδρας συνταράσσοντας ἔδουον. hoc est, Eo bello confecto

confecto aliud à Sabinis exortum est, cuius causa fertur haec. Fanum est quod Sabinis aequè ac Latinis summa religione colitur, sacrum deae Feroniae, quam Graeci in suam linguam modò ἀνθρώπων uertunt, modo φιλοσφραγιστον, modò Προσφραγιστον. Eò statim diebus conueniebāt è circumuicinis urbibus, alii uotiuua deae reddituri sacrificia, alii negotiaturi propter celebritatem, mercatores, opificesq. & agricolae, quòd forum ibi sit totius Italiae nobilissimum. Ad eam celebritatem profectos aliquando Romanos, honestos uiros, Sabini quidam correptos & pecuniis spoliatos in uincula coniecerunt &c. Fuisse autem Feroniae fanum sub Soraacte monte testatur Strabo lib. V. ὑπὸ δὲ τῆς Σοράκτι (inquit) ἔρει Φερωνία πόλις ἔστιν ἡμῶντος ἀπὸ τῆς Ἰταλίας τὴν δαίμωνι τιμωμένη σφάδρα ὑπὸ τῶν σπειρίων. τῆς τῆς ἐστὶν ἐν τῆς τόπῳ θαυμαστὴν ἱεροποιάν ἔχον, γυμνοὶ γὰρ ποτὶ διεξέειν ἀνθρώπων καὶ σποδίων μεγάλῃ οἱ κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς δαίμονος ταύτης ἀπαθείς. καὶ συνέρχεται πλῆθος ἀνθρώπων ἅμα τῆς πανηγύρεως χάρις, ἢ συνέλεθται κατ' ἕνα, καὶ τῆς λαχθείας διὰς. hoc est. Sub monte autem Soraacte urbs est Feronia: quo nomine & dea quaedam nuncupatur, quam finitimi miro dignantur honore. Eodem in loco ipseus templum est, mirificum sacri genus habens; nam qui eius numine afflantur, nudis pedibus prunas, & copiosum inambulant sub hac daemone nulla laesione cinerem. Eò ingens mortalium multitudo conuenit, & conuentus ipseus qui quorannis ibi agitur, gratia pariter & spectaculi huius, quod dixi &c. Confirmat autem Strabonis locū uetus haec inscriptio, quae sub Soraacte monte nò multis ab hinc annis reperta, in Nepefinam ciuitatem, ubi nunc est, translata fuit,

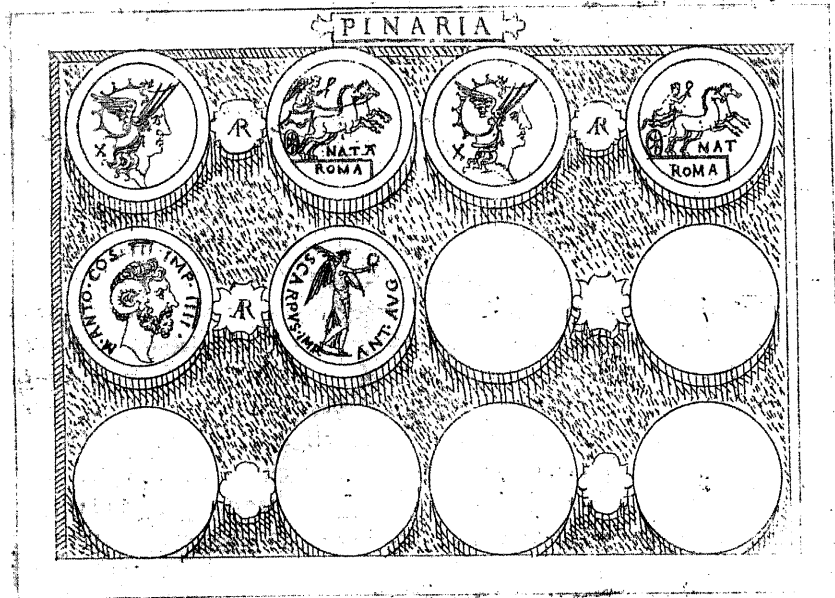
HERMEROS
 TI. CLAVDII. CAESARIS. AVG.
 GERMANICI. SER.
 THEAMIDIANVS. AB. MARMORIB.
 MAGISTER
 FERONIAE. ARAS. QVINQVE
 D. S. D. D. Decreto Sibi-Suis Decurionum Datum

Ex hac igitur Feroniae, quae à Sabinis colebatur imagine, & ex iis, quae de Tarpeia in superiore tabella notata sunt, satis constat P. PETRONIVM hunc à Sabinis genus suum traxisse: qui cum esset Turpilia natus familia, in Petroniam iure adoptionis insertus, P. PETRONIVS TURPILIANVS dictus est. De eo extat mentio in ueteri hac inscriptione, multis ab hinc annis, in uia Sacra reperta.

P. VALESIVS. VOLESII. P.
 POPLICVLA
 IOVLIVNONI
 SAC
 P. PETRON. RESTITVIT

Dio lib. LIII nominat C. quendam Petronium Aegypti praefectum, qui P. Petronii huius frater, uel consanguineus fuisse credi potest. Dionis uerba sunt, καὶ δὲ μὲν ἐν ταῦτάπτω Γάβιον Πιτρονίου τὸν τῆς Αἰγυπτῆ ἀρχόντου προσέτινα &c.

R PINA

PINARIAM gentem patriciam, à Pino Numae Pompilii filio duxisse originem, scribit Plutarchus in Numa; quamvis Liuius lib. II. & Dionysius lib. VIII. à Pinariis, qui Herculi anniuersaria sacra faciebant, genus traxisse malunt: quibus assentitur Virgilius lib. VI. I., illo uersu,

Et domus Herculei custos Pinaria sacri.

Huius autem gentis familiae cum plures fuerint, duarum tantum, quibus cognomina NATTAE & SCARPI, in antiquis denariis extat memoria. In quorum primo & secundo indicari opinor L. NATTAEUM, de quo meminit Cicero in oratione pro L. Murena, appellatque summo loco natum adolescentem: quique à Caesare Dictatore, ut creditur, cum Q. Pedio heres ex quadrante institutus est, ut scribit Suetonius cap. LXXIII., Appianus, & Dio. nec enim L. Natta Mag. equitum L. Manlio Dict. anno CCCXC, designari arbitror, quo tempore nondum populus Romanus argento signato uti coeperat. Horatius lib. I. Ser. Satyr. VI. Nattae cuiusdam meminit hominis fordidi, cum inquit,

--- ungor oliuo,

Non quo fraudatis immundus Natta lucernis.

Tacitus lib. IV. facit mentionem Pinarii Nattae sub Tiberio Imp. Seiani clientis. Tertius tabellae denarius ad PINARIUM SCARPVM pertinet, qui fuit Africae praefectus, quiq. ut ex nummi inscriptione apparet, Antonii partes secutus est, de eo meminit Dio lib. LI. his uerbis; *Ἀντώνιος δὲ ἐπέμπε μὲν τὴν Λιβύην πρὸς τὴν Τιβέριον Σεβαστὸν, καὶ πρὸς τὸ στρατεύματά μιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας συνακτῆς ἐνταῦθα παρουσιάζει μισθόν. ἐπει δὲ οὐκ ἔπαυσε αὐτὸν ἡ δόλιος, καὶ ἀπέστειλε καὶ τοὺς προσημαδόντας ἐπ' αὐτοῦ ἑσθάζει, τῶν τε στρατιωτῶν δὲ ἤρχην ἀγαθὰ ἐποίησεν.*

καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν δόλιν, αὐτὸν δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μισθὸν πέραν ἐκπέμπε. hoc est; Ceterum Antonius in Asiam quosdam misit ad Pinarium Scarpum, & exercitum, quae is iam antè ibi conscriptum ad tuendam Aegyptum habebat: uerum cum neque reciperetur ab eo, & missos quoque ad se is occidisset, nonnullosque milites id molestè ferentes necasset, infecta re Antonius ipse quoque Alexandriam se contulit & cet. Opinor autem argenteum hunc denarium in Africa signatum esse, ex qua prouincia Scarpus Imp. ut uidetur, appellatus fuerit: ob eamque causam Iouem Ammonem, qui in Africa colebatur, in altera denarii parte impressum esse. De quo Herodotus lib. II., Hyginus in fabulis, Ouidius Metam. lib. V. Lucanus lib. IX., & Seruius in librum IIII. Aeneid. ita scribit: Liber cum Indos peteret, & per Libyam exercitum duceret, fatigatus siti, Iouis patris sui implorauit auxilium, & statim uiso ariete fons secutus est: unde factum est Ioui Ammoni ab arenis dicto simulacrum cum capite arietino. quod ideo fingitur, quia satis eius sint inuoluta responsa. Quartus denarius & quintus ab eodem Scarpo Augusti temporibus (ut ego suspicor Africae praefecto) cusi sunt. ut autem id suspicor, facit argenteus alius denarius, in cuius una parte hoc idem Victoriae signum cum inscriptione IMP. CAES. D. VI. F. PONTIF. in altera simulacrum Iouis Ammonis, quod in Africa (ut diximus) colebatur, expressum est. Opinor autem manum in altera denariorum parte signatam, ad SCARPI cognomen pertinere; quod id scilicet à Graeca uoce καρπός, qua cauum manus siue uola significatur, Pinaria Scarporum familia duxerit: multa enim à corporis partibus tracta cognomina in ueteribus monumentis reperiuntur, ut CHILONES siue CILONES, CAPITONES, FRONTONES, NASONES & cetera huiusmodi, quae symbolis quibusdam in earum gentium monumentis indicari solent. Itaque Furiam Crassipedum familiam ad declarandam cognominis sui originem, pedem in denariis impressisse, in gente Furia ostendimus. Neque uerò alicui mirum uideri debet quod à Graecis nominibus καρπός, & χίλος Pinaria & Flaminia, Romanae familiae cognomina acceperint; quando nomina quoque ipsa gentium, à Graecis uocibus nonnulla, ut AEMILIAE & ACILIAE, aliarumque ducta fuisse constat. S. litteram, quae detrahendi uim habet, Graecae uoci καρπός adiectam opinor, quod qui primus Scarpi cognomine usus est, aliquam in ea manus parte, quae καρπός dicitur, uel à natura, uel à fortuna labem acceperit; cum contra, qui nullum in ea incommodum passi fuerint, Εὐκαρπὸι dicti sint. Vtriusque cognominis exempla in ueteribus inscriptionibus reperiuntur, L. SILIUS CARPVVS. M. FABIVS CARPVVS. L. CORNELIVS CARPVVS. & CARPVVS. AVGLIB. PALLANTIANVS, &

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINO
AVG. PIO. FELICI. INVICTO. PAR
THIC. MAXIMO. BRITANNICO. MAX
TR. POT. VII. COS. III. P. PROCOS
FORTISSIMO. PRINCIPI

R ij MAG.

MAG. QVIN. COLL. AVRIFICVM.

D. D

CVR. P. VALERIYS. P. F. BENEDI

TVS. ET. C. AVRELIYS. CARVVS

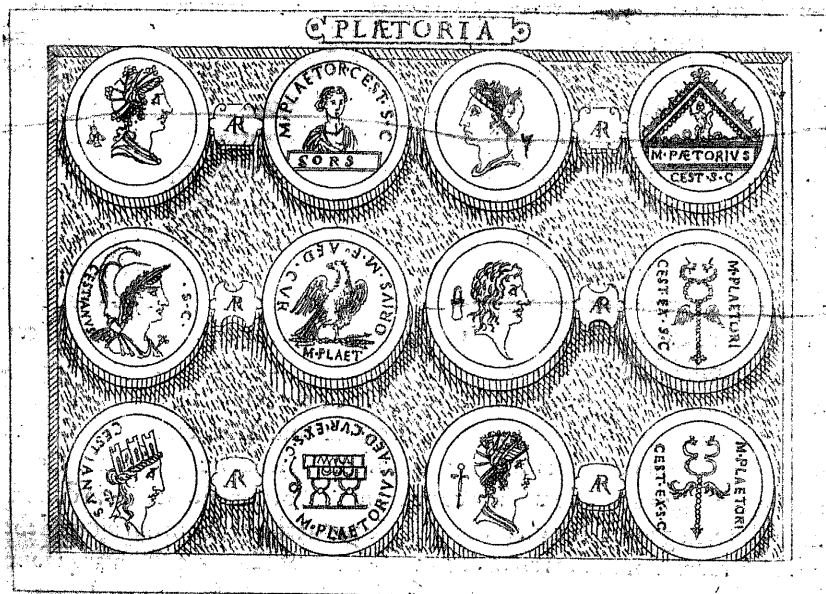
QQ. II. S.

et

D. M.

CN. POMPEIO. EVCARPO. CN. POMPEIYS

ZMARAGDVVS. PATRONO. OPTIMO. B. M. FECIT

PLAETORIAM gentem siue LAETORIAM, (utroque enim modo, ut infra ostendam, apud scriptores reperitur) plebeiam fuisse satis constat. Fuerunt enim ex ea Tribuni & Aediles plebis, de quibus meminerunt Varro li. v. de Ling. Lat. Liuius lib. xxx. Censorinus de die natali cap. xix. in quo Plaetoriae legis facit mentionem, quam tulit M. Plaetorius Tr. Pl. de iure dicundo. E Sabinis uero originem duxisse, possumus ex his inscriptionibus colligere, quarum exempla subieciimus,

IOVI. CONSERVATORI. ET. IVNONI. SANCTAE. SACRVM.

C. PLAETORIVS. C. F. STEL. PHOEBVS. VI. VIR. AVGVSTAL.

SODAL. TRIANAL. ET. HADRIANAL. IIII. VIR. QVINQVEN.

PATR. IVVEN. TREBVL. MVTVESC. VOT. SOL. LIB. MER.

Trebulam siue Mutuescam Sabinorum oppidum fuisse, praeter ea, quae de Trebulanis Mutuescanis scribit Plinius lib. iii. cap. xii. Virgilii quoque testimonio confirmare possumus, cuius ex libro vii. uersus sunt hi,

Vna

Una ingens Amiterna cohors, priscique Quirites,
Ereti manus omnis, oliuiferaeque Mutuscae.

L. PLAETORIO. L. F. CLAVDIA. SABINO

SACERD. AESCVLAPI. VIX. ANN. LXXV

M. PLAETORIVS. NUMISIANVS. SABINVS

F. C.

et

M. PLAETORIVS. HERCVLANIVS

SACERDOS. M. D. M. I

FECIT. OLLAR. N. XXXIII

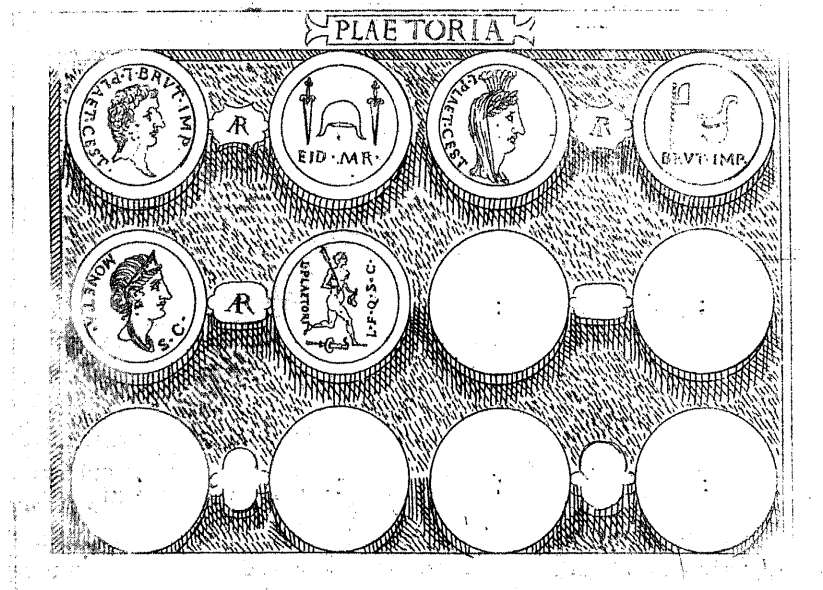
CVM. SARCOPHAGO. MARM

Quod autem Plaetoria familia, eadem cum Laetoria fuerit, uel ex eo conicere possumus, quod M. Plaetorius primipili centurio, cui populi suffragiis, ut scribit Valerius Maximus lib. i. x. cap. i. i. dedicatio aedis Mercurii data est, à Liuius lib. i. i, M. Laetorius appellatur, his uerbis. Populus dedicationem aedis dat, M. Laetorio primipili centurioni. M. etiam Plaetorius Rustianus, qui Scipionem in Hispania secutus est, in manuscriptis Hirtii codicibus de bello Africo, modò Plaetorius, modò Laetorius nominatur; in quibus ego, pro Rustianus libenter reponerem Cestianus, si me antiqui alicuius libri scriptura adiuuaret: quamuis Rustianus etiam ferri possit; ut sit Rustius à Plaetorio adoptatus. sic enim, ut opinor, Plancius à Laetorio, & Cestius à Plaetorio adoptati; alter Plaetorius Cestianus, alter Laetorius Plancianus Mag. Eq. Q. Ogulnio Gallo Dict. anno DCXVII in Fastis dictus est. Leges quoque quae ab hac familia latae fuerunt, modò Plaetoriae à scriptoribus, modò Laetoriae nominantur: ut nihil dubii reliquum sit, quò minus Plaetoria gens eadem cum Laetoria fuerit. M. PLAETORIVS, qui huius tabellae denarios cussit, nominatur à Cicerone in oratione pro A. Cluentio, & pro M. Fonteio; quem quidem Fonteium Plaetorius accusauit anno DCLXXXIII repetundarum subscriptore M. Fabio, defendente Cicerone. Fuit autem M. Plaetorius Praetor designatus cum Cicerone anno DCLXXXVI. Cicero in eadem pro Cluentio, & Paedianus. Sortis autem, ut opinor, aedem, quae pro deo, ut inquit Plinius, ab antiquis culta fuit, è Plaetoria familia aliquis ex s. c. uel dedicauit, uel refecit, cuius fortasse monumentum, eius deae imagine in uno, qualis Antiatis Fortunae in nummo Augusti reperitur, & templi forma in altero signata denario, celebrare M. Plaetorius uoluit. ad cuius indicandam Aedilitatem, de qua meminit Cicero in oratione pro A. Cluentio, sella adiecta est Curulis, & spicae, quae sunt in tertio & quinto denario signatae, adscripto titulo AED. CVR. Nuper (inquit Cicero) hominem tenuem, scribam Aedilicium D. Matrinium cum defendissem apud M. Iunium, Q. Poblucium Praetores, & M. Plaetorium & C. Flaminium Aediles Curules, persuasi ut scribam iurati legerent eum, quem iidem isti Censores aerarium reliquisset &c. Aediles autem Curules annonam curasse, & in sella Curuli sedentes ex edi-

R iij Sto

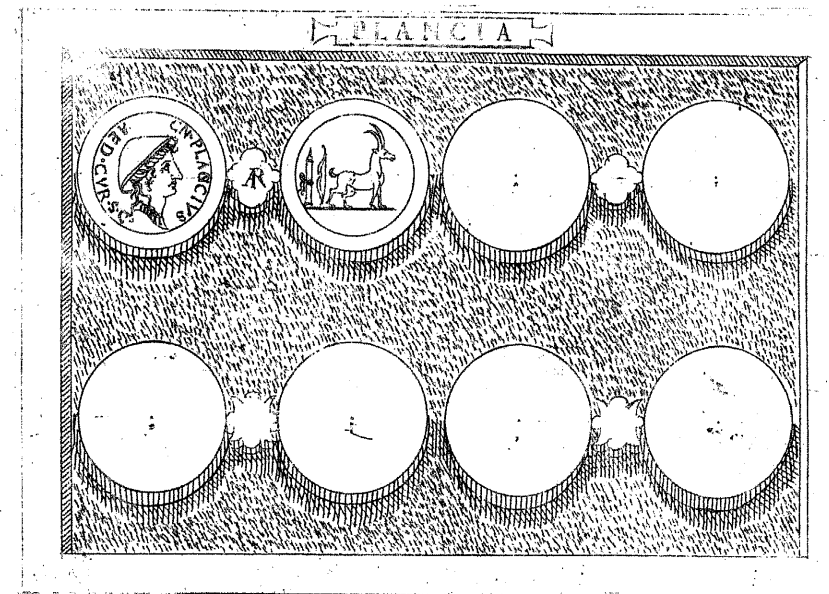

æto suo ius reddidisse, ex Ciceronis Verrinis, & lib. 111. de Legibus constat. Caduceus in quarto & sexto denario impressus, sine dubio ad aedis Mercurii dedicationem respicit, quam M. Plaetorio, uel ut est apud Liuium, Laetorio à populo datam esse, supra ex Valerio Maximo docuimus.

L. PLAETORIVS, qui in huius tabellae tribus denariis descriptus est, frater forasse fuit M. Plaetorii Aedilis Curulis, qui in superiore tabella descriptus est. Ex eo autem denario, qui cum M. Bruti nomine circumfertur, suspicari possumus, fuisse L. Plaetorium unum ex coniuratis, & Bruti Procos. qui coniurationis princeps fuit, Quaestorem: in eius enim una parte Monetae imago impressa est, quod Quaestores Prouinciales, unà cū Proconsulibus aut Propr. in prouincias exituri, pecuniam sibi ex aerario à Senatu attributam, & à Tribunis Aerariis adnumeratam accipiebant, unde stipendia Legatis, Proquaestoribus, cohortique Praetoriae suppeditarent. Asconius in Verrinis. Prima, inquit, Senatoris administratio est, Quaestorem fieri, & in prouincia curam gerere pecuniae publicae in usus diuersos erogandae &c. Itaque, in altera denarii parte miles quidam, ut opinor, signatus est, qui stipendium à Quaestore acceptum sacculo quodam seruat. L. PLAETORII huius facit mentionem Cicero pro A. Cluentio, his uerbis. Opportunè adest homo summa fide & omni uirtute praeditus L. Plaetorius Senator &c. Quartus denarius ad M. Plaetorium Cestianum pertinet, de quo dictum est. in superiore tabella. ex iis autem, quae in eo impressa sunt, xv uirum sacris faciundis, aut Pontificem, aut aliquo alio sacerdotio praeditum fuisse, conicere possumus.

PLAN-

PLANCIAM gentem plebeiam fuisse, uel ex eo constat, quod C. N. PLANCIVS is, qui huius tabellae denarium signauit, Tribunus Pl. fuit anno DCXCVI P. Lentulo, Q. Metello Cos. eiusque in primis opera ab exilio M. Cicero reuocatus est. Cicero lib. 11. ad Q. Fratrem, & lib. 1. ad P. Lentulum, & Dio lib. xxxix. Idem cum Macedoniae Quaestor esset, Thessalonicae sua liberalitate Ciceronem exulem per menses septem retinuit. Cicero pro Plancio, & ep. viii. lib. 111. ad Att. Anno DCIC L. Domitio Ahenobarbo, Ap. Claudio Pulchro Cos. Aedilitatem petiit, & à M. Iuuentio Laterense de ambitu accusatus, à Cicero defensus est ea oratione, quae pro Cn. Plancio inscribitur. eius Aedilitatis memoria, ipsa denarii inscriptione celebratur, in cuius altera parte monumenta quoque Aedilitatis expressa sunt: Aediles enim ut scribit Cicero in lib. 111. de legibus, curatores erant ludorum solemnium, in quibus praeter alia, uenationes & gladiatorum munera exhibebantur.

PLAV-

PLAVTIAM gentem plebeiam fuisse, inter ueteres scriptores satis constat: nomen uerò à Plauto cognomine duxisse, ut Planciam à Planco, Variam à Varo, & Iuliam à Iulo, in suis familiis annotauit uir doctissimus Antonius Augustinus. Cum autem Plauti, Ploti etiam dicti sint, (ut M. Attius Sarsinas, qui comoedias scripsit, initio Plotus, postea Plautus appellatus est) Plautiam quoque gentem non modo Plotiam (ut Claudiam, Clodiam) sed Plutiam in ueteribus monumentis nominatam esse animaduertimus. Primo huius tabellae denario L. PLAVTIVS PLANCVS notatus est, qui à Velleio lib. II. Plancus Plotius dicitur; indicarique arbitror L. Munatii Planci fratrem à Triumuiris proscriptum, de quo idem Velleius meminit his uerbis: Nec Planco gratia defuit ad impetrandum, ut frater eius Plancus Plotius proscriberetur. eòq. inter iocos militares, qui currum Lepidi, Plancique secuti erant, inter execrationem ciuium usurpabant hunc uersum:

De Germanis non de Gallis duo triumphant Consules.

Ab Appiano etiam in lib. IIII. hic idem Plancus, Plotius pro Plautius appellatur, Πλαυτιμίδης (inquit) ὁ ἀδελφὸς Πλωτίου. sed siue Plautius, siue Plotius nominandus sit, in denariis certè Lucii praenomine affectus est; cum tamen Caius à Valerio Maximo praenominetur, cuius uerba ex lib. VI. cap. VII. sunt haec. Adiunxit se iis cladibus C. Plotius Plancus Munatii Planci Consulatis & Censorii frater, qui cum à Triumuiris proscriptus in regione Salernitana lateret, delicatio-re uitae genere, & odore unguenti occultam salutis custodiam detexit. Ab eodem in eiusdem libri capituli titulis Cn. Praenominatur: ut de mendo suspicari omnino liceat. Denarii titulo suffragatur Plinius, & qui eum secutus est Solinus. Plinii uerba ex lib. XII. cap. III. sunt haec. L. Plotium L. Planci bis Consul-

fulis

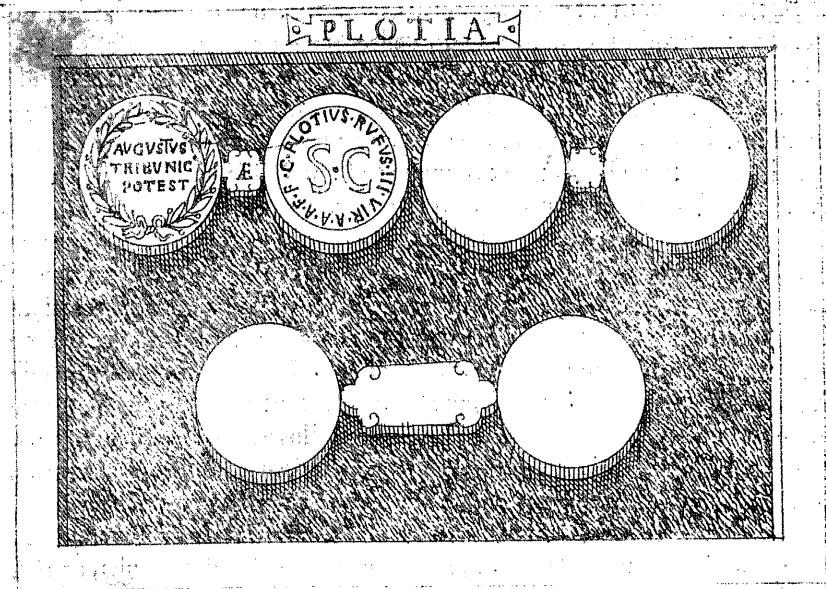
fulis Censorius fratrem proscriptum à Triumuiris, in Salernitana latebra unguenti odore proditum constat. Quo dedecore tota absoluta proscriptio est. Solini ex cap. XLVIII sunt haec. L. Plotium fratrem L. Planci bis Consulibus, proscriptum à Triumuiris in Salernitana latebra unguenti odor prodidit & cet. Secundus, tertius, & quartus tabellae denarii, ut ex eorum inscriptionibus colligitur, à PLAVTIO HVPSAEO in memoriam C. Plautii Hupfaei, qui Decianus in Fastis cognominatus est, quiq. Priuerno capto de Priuernatibus triumphauit anno CCCXXIII, signati sunt. Secundi denarii titulus ita interpretatur, C. HVPSAEO CONSULE PRIBVERNVM CAPTV. sic enim antiqui sine m littera CAPTV pro CAPTVM scribebant. Tertii uerò, & quarti ita, C. YPSAEVS PRIBVERNVM CEPIT. illud etiam in duobus his denariis notandum est, Hupfaei nomen Graeca littera, Υ, sine aspiratione scriptum esse. P. HVPSAEI, qui denarios cudit, meminit Asconius in Miloniana. T. Annius (inquit) Milo, & P. Plautius Hupfaeus, & Q. Metellus Scipio Consulatum petierunt, non solum largitione palàm profusa, sed etiam factionibus armatorum succincti &c. petierunt autem anno DCC atque ex tribus competitoribus de ambitu accusatis, solus Hupfaeus, ut scribit Dio lib. XL, damnatus est. Fuit P. Hupfaeus Cn. Pompei Quaestor, & cum M. Scauro Aedilis Curulis, ut ex secundi denarii inscriptione intelligitur. De eo facit Cicero mentionem in lib. I. ad Lentulum, & alibi. A. PLAVTIVS; qui in quinto denario Aedilis Curulis describitur, is est, quem anno DCXCVI. Tr. Pl. fuisse scribit Cicero lib. I. ad Lentulum, lib. II. ad Q. Fratrem, & Dio lib. XXXIX. Aedilem autem Curulem anno DCIC cum Cn. Plancio existimo fuisse, quòd is esset annus legitimus Aedilitatis; atque ad ludos in eo munere exhibitos indicandos, camelum in altera denarii parte signasse. quamuis magis placeret, si camelus ad Arabiae regulum Bacchium Iudaeum referretur, quem à Plautio Cn. Pompei, ut opinor, in Asia Legato, uel Proquaestore superatum fuisse credibile est eo bello, in quo Aretas quoque rex ab Aemilio Scauro, Pompei item Proquaestore uictus est. Ioseph. antiquit. Iud. lib. XII. cap. IIII. Bacchium autem Romanae familiae nomen non esse, uel unius Horatii testimonio confirmare possumus ex illo uersu Satyr. VII. lib. I.

--- ut non

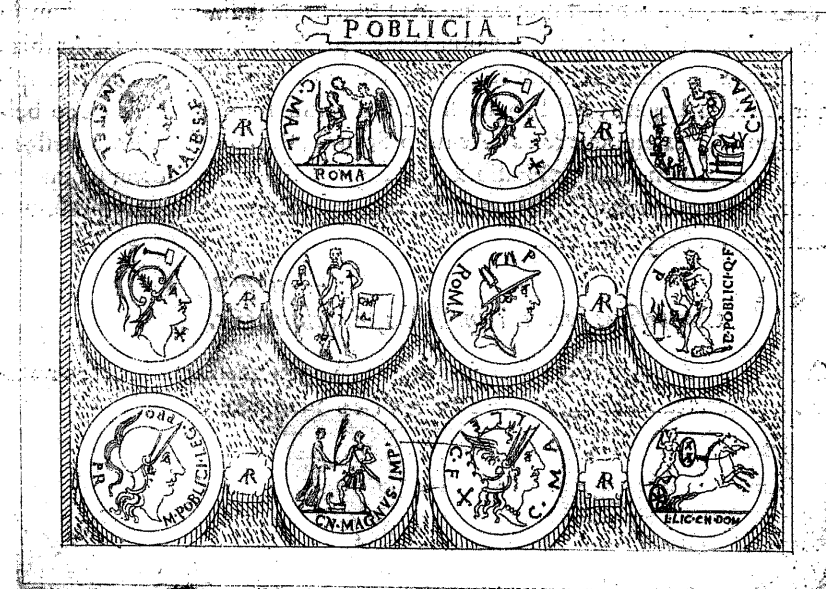
Compositus melius cum Bitho, Bacchius. &c.

C. PLVTIVS qui in sexto denario notatus est, potest is esse, qui in aereo nummo sequentis tabellae C. PLOTIVS RVFVS nominatur.

Pl.

PLOTIAM gentē eandē fuisse cum Plautia siue Plutiasuprà diximus. C. autē PLOTIVS RVFVS, qui Triumvir sub Augusto aereū huius tabellae nummū cūsit, fortasse is est, qui in sexto superioris tabellae denario C. Plutius nominatur. de eo, quicunq. sit (nulla, quòd sciam) extat mentio apud ueteres scriptores.

POBLICIAM gentem, siue PVBLICIAM (utroque enim modò in ueteribus monumentis reperitur) & ab antiquis Poblū antea dicti sunt qui postea Publii,

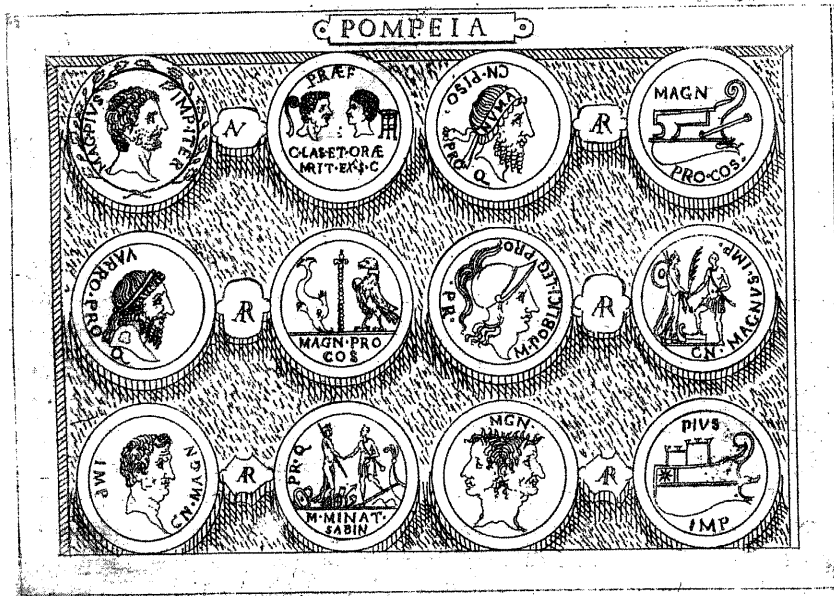
Publii; & Poblicii, qui deinde publicij) plebeiam fuisse ex Liuii li. x. xvi. i. constat, in quo C. Poblicii meminit, qui Tr. Pl. fuit anno d. xlv; cui à Senatu, populoque Romano, ut ipse posteriq. eius in Vrbe sepelirentur, concessum est; ut ex hac inscriptione, quae sub Capitolio in monumento quadrato ex lapide Tiburtino incisa est, intelligimus,

C. P O B L I C I O . L . F . B I B V L O . A E D . P L . H O N O R I S
 V I R T V T I S Q . C A V S S A S E N A T V S
 C O N S V L T O . P O P V L I Q V E . I V S S V . L O C V S
 M O N V M E N T O . Q V O . I P S E . P O S T E R I Q V E
 E I V S . I N F E R R E N T V R . P V B L I C E . D A T V S . E S T

Primi tres huius tabellae denarii pertinent, ut opinor, ad C. P O B L I C I V M MALLEOLVM, qui in sexto denario M. F. descriptus est, quique Cn. Dolobellae in Asia Quaestor fuit, ut ex Ciceronis lib. i. iii. in Verrem, colligere possumus, in quo scribit Verrem C. Malleolo occiso, Cn. Dolobellae Proquaestore fuisse. Ciceronis uerba sunt haec. C. Malleolo Quaestore Cn. Dolobellae occiso, duas sibi hereditates uenisse arbitratus est: unam Quaestoriae procuratoris, (nam à Dolobella statim Proquaestore iussus est esse) alteram tutelae: nam cum pupilli Malleoli tutor esset, in bona eius impetum fecit. nam Malleolus in prouinciam sic copiosè profectus erat, ut domi profus nihil relinqueret, praeterea pecunias occuparat apud populos & syngraphas fecerat: argenti optimi caelati grande pondus secum tulerat (nam ille quoque sodalis istius erat in hoc morbo & cupiditate) grande pondus argenti, familiam magnam, multos artifices, multos formosos homines reliquit &c. Opinor autem C. Malleolum in hoc ipso magistratu denarios huiusmodi cūsisse, in quibus alicuius gentilis sui monumenta terrestri & naualis uictoriae nobis, quia historiae non extant, ignotae, impressit. Ex mallei autem signo, quod in duobus denariis impressum est, conicere possumus, Malleolos cognomen suum inde duxisse, quòd aliquis ex ea familia primus malleum inuenerit. Ita enim Pilmus dictus est is, qui pilum primus pistrinis inuenit: & ut inquit Varro, pampinatio inuenta primo Stoloni cognomen dedit. C. P O B L I C I V S, qui in quarto denario Q. F. describitur, filius fortasse fuit Q. Poblicii, quem cum M. Iunio Praetorem Urbanū fuisse scribit Cicero in oratione pro A. Cluentio: Nuper, inquit, hominem tenuem, scribam Aedilicium, D. Matrinium cum defendissem apud M. Iunium, Q. Pobllicium praetores &c. M. autem Pobllicium, qui Cn. Pompei Magni Imperatoris Legatus Propraetore in quinto denario notatus est, existimabat amicus meus eum esse, cuius facit mentionem Florus lib. i. i. & Appianus in Mithridatico, sed malè à Floro Plotinum, ab Appiano Plotium, librariorum errore nominari. Flori uerba sunt, Gellius Tusco mari impostus, Plotinus Siculo, περὶ δὲ αὐτὴν Ἰταλίαν (inquit Appianus) Λούκιον Γέλλιον, καὶ Γράϊον Ἄνελον. Σικελίαν δὲ καὶ τὸν Ἰόνιον ἐφύλασσον αὐτῶ Πλάτιος τε οὐδ' ἄρ' ἄν, καὶ Τερέντιος οὐδ' ἄρ' ἄν Μέγχις Ἀκαρνανίας. hoc est, Orā Italiae L. Gellio, Cn. Lentulo, à Siciliae litoribus ad Acarnaniam Ionium mare Plotio Varo, Terentioque Varro. i. seruandum e. eadem ordinatione ob-

tigit

tigit & cet. Ego, ut de amici mei opinione quid sentiam, liberè dicam, apud Appianum quidem, ut *Plotii* sit cognomen, ferre non possum; opinorque aut uocem eam abundare, aut pro *Plotii* scribendum esse *Plotius*, quod Varus Plotiae familiae cognomen sit apud Tacitum in lib. vii. Quae scriptura si retineatur, Plotius in Flori quoque codicibus reponendum erit. M. autem Pobllicium Cn. Pompei Legatum Propractore, in Hispania, non in bello Piratico fuisse, ex Hispaniae ipsius imagine, quae in altera denarii parte signata est, facilè constat.

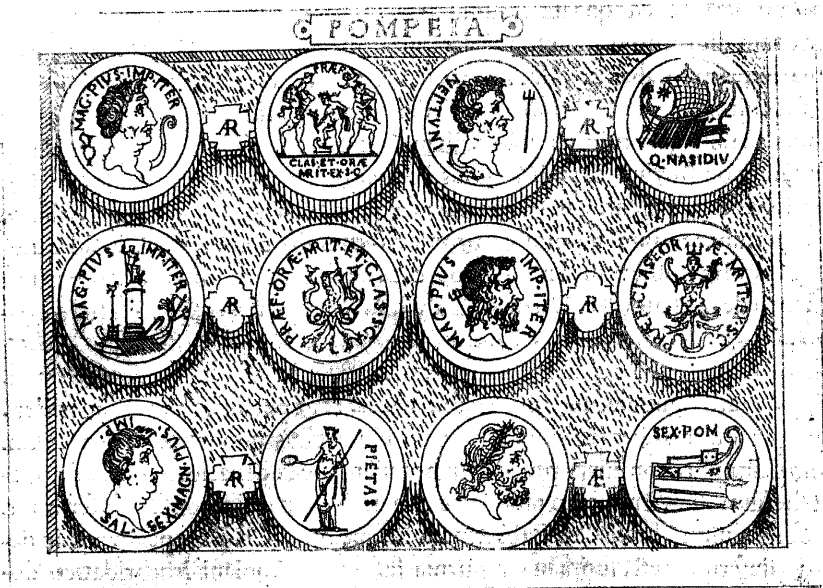

POMPEIAE gentis plebeiae, tres in antiquis qui supersunt denariis, familiae reperiuntur, MAGNI scilicet, R VFI, & FOSTLI. Primus huius tabellae aureus nummus à Sex. Pompeio Magni filio, quo tempore, ut ex inscriptione apparet, classis, & orae maritimae ex s. c. praefectus, Siciliae imperiū tenebat, cufus fuit Messanae, ut opinor, uel Panormi, quòd in his tantum locis reperti sint, quotquot nobis huiusmodi uidere licuit. In eius autem altera parte praeter ipsam Pompeii patris effigiem, corona quaedam impressa est, quae licet è quercu sit, eam tamen esse arbitramur, quam Pompeio Senatū concessisse, ut in solemnibus festis gestaret, tradit Dio li. xxxvi, cum inquit; *ἢ δὲ τὰ ἄλλα δὴ πορτεῖν αὐτὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ πατρὸς παρρησίας.* Cum autem Magno Alexandro ita aspectu similem fuisse Pompeium scribat Plutarchus, ut Alexander fuerit à quibusdam appellatus, formaeque etiam uenustate commendetur à Velleio, facilè adducor ut credam hanc esse ueram Cn. Pompeii imaginem (non autem eam, quae uulgò creditur, quae cum Sexti sit, malè Cn. patri tributa est) quòd & ad Alexandri uultus similitudinem propius accedat, & in patris memoriā à Sexto filio signata sit, adiectis in altera nummi parte, sua patrisque ex aduerso se respicientibus imaginibus. Secundus denarius ad Cn. Pompeii maritimam de Piratis ui-

toriam

toriam pertinet, de qua ita scribit Cicero pro lege Manilia. Ita tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque dispersum, quo bello omnes gentes, ac nationes premebantur, Cn. Pompeius extrema hieme apparuit, ineunte uere suscepit, media aestate confecit. Velleius lib. ii. Post biennium, inquit, A. Gabinius Trib. legem tulit, ut cum belli more non latrociniarum, orbem classibus iam, non furtiuis expeditionibus Piratae terrent, quasdamq. etiam Italiae urbes diripiissent, Cn. Pompeius ad eos opprimendos mitteretur, essetq. ei imperium aequum in omnibus prouinciis cum Proconsulibus usq. ad quinquagesimum milliariū à mari: quo s. c. penè totius terrarum orbis imperium uni uiro deferretur &c. Dio lib. xxxvi. *ἢ δὲ Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς αἰτίας ἀποστραφεῖν αὐτὸν ὑποσπαλίχως πρὸς τὸ ἐκεῖ καὶ τὰς ναῦς ἀπάγει, ἵνα τὰς χερσὶν αὐτῆς, καὶ τὰ τῶν ἀλλοτρίων, λαβὴν ἐπιείσοιτο.* hoc est; Et in Italia ut in triennium esset Proconsul, decreuerunt ei etiam legatos quindecim, omnes item naues, & ut pecuniae quantum uellet, itemque quot uellet legiones acciperet. Plutarchus quoque & Appianus Cn. Pompeium Proconsulari praeditum potestate, ut ex denariorum titulis apparet, bellum Piraticum cum quindecim legatis intra xl dies confecisse scribunt: ex quibus unum fuisse Cn. Calpurnium Pisonem, qui Cn. Pompei Proq. in denariis descriptus est, supra in Calpurnia familia ex Appiani Mithridatico docuimus. Tertius denarius ad Piraticum idem bellum spectat, in quo gerendo Pompeius maria omnia, insulas, oras maritimas, classes populi Romani, quotquot essent, in potestate habuit. Ad quod quidem indicandum maris imperium aquila, delphin, & sceptrum in altera denarii parte impressum est cum eodem titulo MAGN. PRO COS. quòd Proconsulari scilicet, ut dictum est, potestate, Piraticum bellum Pompeius confecerit: Qui MAGNI cognomen unde accepit, docet Plutarchus in eius uita. De M. Varrone, qui in bello contra Piratas uinus è xv. Pompeii legatis fuit, atque etiam Proq. ex Floro, Appiano, & Dionè in Terentia familia abunde scripsimus. Quartum tabellae denarium à M. Pobllicio, qui fuit Pompeii in Hispania legatus Propractore, signatū fuisse coniectere possumus ex eo, quòd in eius denarii altera parte Hispaniae imago impressa est, clypeum & hastas demissis mucronibus gerens, qualem in Galbae Imp. argenteis denariis cum inscriptione HISPANIA notatam animaduertimus. Hispaniam uerò prouinciā in quinquennium Pompeio decretam fuisse scribit Dio lib. xl. & alii: Imperator autem Pompeius appellatus est, ut Plutarchus testatur, ex Africa, in qua bellum contra Domitium gerens, multa cum caede fuffis hostibus (quippe de uiginti millibus tria tantum euaserāt) à militibus Imperator saluatus est: cumque uallo hostium stante id nomen se accipere negaret, facto à militibus in castra impetu, atq. ipso prioris periculi metu sine galea pugante, castraque capta, & occisus est Domitius. Quintum tabellae denarium à M. Minatio Sabino, Pompeii etiam in Hispania Proq. cufum esse, ex eodem Hispaniae signo, quòd in eo impressum est, intelligere possumus. Sextus à SEXTO filio cum imagine sua & Cn. patris (non fratris, ut est in primo huius tabellae aureo nummo) ex aere percussus, nihil habet praeter PI cognomen, de quo infra dicemus, notatu dignum.

S OMNES

OMNES Romanae antiquitatis studiosi effigiē, quae in primo huius tabellae denario & secūdo expressa est, Cn. Pompeii Magni uultū repraesentare arbitrati sunt, cū potius ex denariorū titulis, & iis quae in altera denariorū parte signata sunt, Sexto illa filio tribuēda uideatur. Ac primū inscriptio ipsa prioris denarii, MAG. PIVS. IMP. IT. BR. quin ad Sextum referenda sit, nullo modo dubitari potest. Cn. enim pater IMP. semel tantū, PIVS uerò à scriptoribus nunquam est appellatus: at Sextus id cognominis nō in omnibus modò, quos cūsit, nummis usurpauit, sed ad illud symbolicè indicandū, Amphinomū & Anapiā Catanenses fratres, quibus pietatem antiqui significabant, quales in ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ aereo nummō notati sunt, in altera primi denarii parte impressit. Strabo lib. v. i.
 καὶ οἱ ρωμαῖοι ἐν τῆν Κατανάων ἕξοι τὰ καλαφρονία, καὶ τὰ ἀπὸ τούτων εὐσεβείας ἐκθερήσαντες τὸν Ἀμφινομον, καὶ τὸν Ἀναπία, οἱ τούτων γένεσις ἐπὶ τῶν ἀμφινομόντων δέοντων ἀποφρονίον τοῦ καλοῦ, ὅταν τὸ Ποσειδῶνι φαίνονται. hoc est, Nā & riui in agrū Catanensū proxime deferūtur. quaeq. de filiorū in parētes pietate fama disseminat Amphinomi & Anapiae, hic gesta sunt. qui ingruēte malo, quandoq. Neptuno uisum est, parētibus in humero sublatis, incolumes illos eduxerūt. Alterius quoq. partis inscriptionē PR. ALF. CLAS. ET. ORAE. MARIT. ex. s. c. ad eundē Sextū pertinere manifestū est: de hac enim praefectura, praeter ea quae tradūtur ab Appiano, & Dione, ita narrat Velleius li. II. Statius Murcus, qui classi & custodiae maris praefuerat, cū omni cōmissa sibi parte exercituū, nauiumq. Sex. Pompeii Magni filiū, qui ex Hispania reuertēs, Siciliā armis occupauerat, petit. ad quē & Brutianis castris & ex Italia, aliisq. terrarū partibus, quos praesenti periculo fortuna subduxerat, proscripsi cōfluebāt. Quippe nullum habentibus statum, quilibet dux erat idoneus: cum fortuna non electionem daret, sed perfugiū ostenderet, exitialemq. tempestatē fugientibus statio pro portu foret. Hic adolescens erat studiis rudis, sermone barbarus, impetu strenuus, manu promptus, cogitatione celer, fide patri dissimillimus, libertorum

rum suorum libertus, speciosis inuidens, ut pareret humillimis, quem Senatus penè totus adhuc è Pompeianis constans partibus, post Antonii à Mutina fugam, eodem illo tempore, quo Bruto, Cassioque transmarinas prouincias decreuerat, reuocatum ex Hispania, ubi aduersus eum Pollio Asinius Praetorius clarissimum bellum gesserat, in paterna bona restituerat, & orae maritimae praefecerat &c. In Cn. autem Pompei denariis, quos eius legati Piso & Varro cum monumento Piraticae uictoriae percusserunt, titulus adscriptus est CN. MAGN. PRO COS. quia Pompeius contra Piratas missus, cum quindecim legatis Proconsulari praeditus potestate id bellum confecit. Reliquum est ut de litui, & urceoli signis, quorum altero Pontificatus, altero Auguratus significatur, quae in eodem impressa denario sunt, ad eundem Sextum referri possint nec ne, uideamus. Ac de Pontificatu quidem ita scribit Appianus lib. v. ὑπατεύσει δ' ἀπόντα δὲ ἑτοικρίνοι τῶν φίλων, καὶ ἴσως μεγίστης ἱερασύνης ἐς τοὺς ἱερέας ἐγγραφήσαι. hoc est, Ut absens, Consulatum per quemlibet amicorum gereret, & adscriberetur in Pontificum collegium. Auguratum uerò colligere possumus ex his Ciceronis uerbis in lib. III. Philipp. Atque illud septies millies, quod adolescenti P. C. spondidisti, ita describite, ut uideatur à uobis Cn. Pompeii filius in patrimonio suo collocatus: haec Senatus. reliqua populus Romanus in ea familia, quam uidit amplissimam persequetur. In primis paternum Auguratus locum: in quem ego eum, ut, quod à patre accepi, filio reddam, mea nominatione cooptabo, &c. Ciceronem enim Augurem à toto collegio expetitum Cn. Pompeius, & Q. Hortensius nominauerunt, ut ipse scribit in lib. II. Philipp. quāuis in Bruto dicat se ab Hortensio cooptatum in collegium, & inauguratum. In secundo huius tabellae denario eadem Sexti effigies cum NEPTUNI nomine à Q. Nasidio eius classis praefecto impressa est: ex cuius quidē denarii titulo, & ex iis, quae ad eius intelligentiā ex Appiani li. v. bell. ciuil. & Dionis ex lib. XLVIII uerba proferā, facillè intelligi poterit, in inscriptionē & effigiē Sexto oīno tribuēda esse, nec ullo modo ad Cneū patrē referri posse, de quo nihil tale à scriptoribus memoriae proditur. ὁ δὲ πομπήσιος (inquit Appianus) οὐδ' ἐπὶ τοῖς δὲ εὐκαίρῃσι, τοσοῦτ' δὲ ναυαγίῃς ἐπιχειρῆν ἠξίον, ἀλλ' ἔθυμένον θαλάσῃ καὶ Ποσειδῶνι, καὶ ὅς αὐτῶν ὑφίστατο καλεῖσθαι, σὺ δὲ οὐκ ἀνευθεοῦ δις αὐτὸ θέρους πᾶσαι τῶν πολεμίων. φασὶ δ' αὐτὸν ὑποτῶν δὲ χανουόμενον, καὶ τὴν συνήθει τοῖς ἀποκράτοσι χλαμύδα, ἐν φοινικῇ εἰς κυανὴν μεταλλάξαι, ἐσποτιόμενον ἀπὸ τοῦ ποσειδῶνι. hoc est, Pompeius ne hac quidem tot naufragiorum occasione usus, tantum Neptuni facris operabatur, & Salaciae, quorum etiam filium appellari se sustinuit, persuasus non sine Deo bis ita per aestiuos menses hostem afflictum aduersis tempestatibus. Fertur eum successibus inflatum, mutasse paludamentum quoque, caeruleumq. sumpsisse pro puniceo, adoptatum scilicet à Neptūno. Dionis uerba sunt haec. καὶ Σέξτος ἐτι καὶ μάλλον ἤρθη, καὶ τοῦ ποσειδῶνος ἢ δὲ θύρας ἐπὶ τὸν εἶνα καὶ σολήν κυανὸν δὲ ἔνεδύσατο. hoc est, Sextus autē magis tū elatus animo, uerè Neptuni filiū se credebat esse, uestemq. caeruleā induit &c. His addēda sunt Porphyrius uerba in Horatii uersus illos,

Ut nuper actus cum freta Neptunius

Dux fugit ustris nauibus.

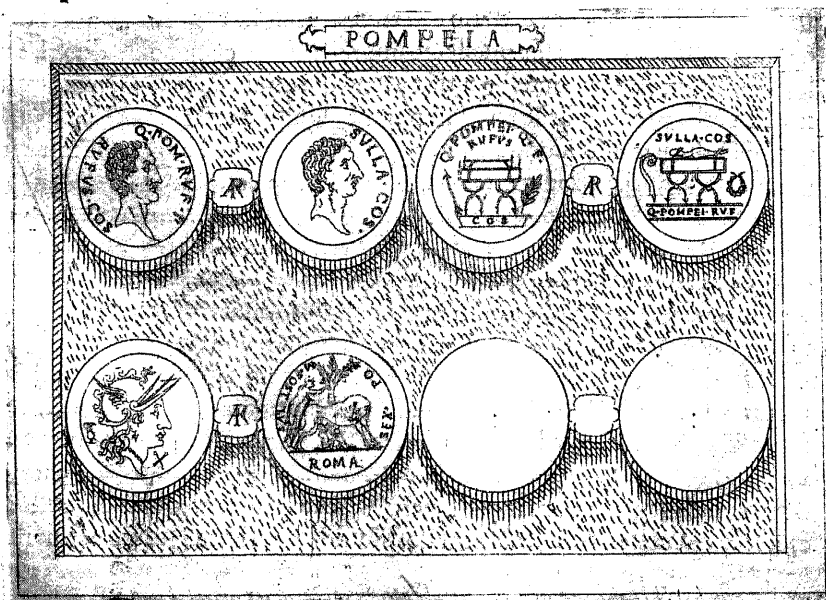
Neptuniū ducē (inquit) Sextum Pompeium noli simpliciter dictum accipere, S ii quasi

quasi qui in mari dux fuisset, sed quod eò stultitiae processisset inflammatus rerum marinarum felicitate, ut Neptuni filium se diceret, & cyanea ueste obduceretur. De Q. Nasidio Sex. Pompeii classis praefecto, in Nasidia gente dictum est. In tertio tabellae denario, ad insulam Siciliam, cui Sextus praecerat designandam, Scyllae simulacrum impressum est, quale à Virgilio in Bucolicis describitur in illis uersibus,

--- aut quam fama secuta est,
Candida succinctam latrantibus inguina monstribus
Dulichias uexasserates, & gurgite in alto.
Ab timidos nautas nauibus lacerasse marinis:

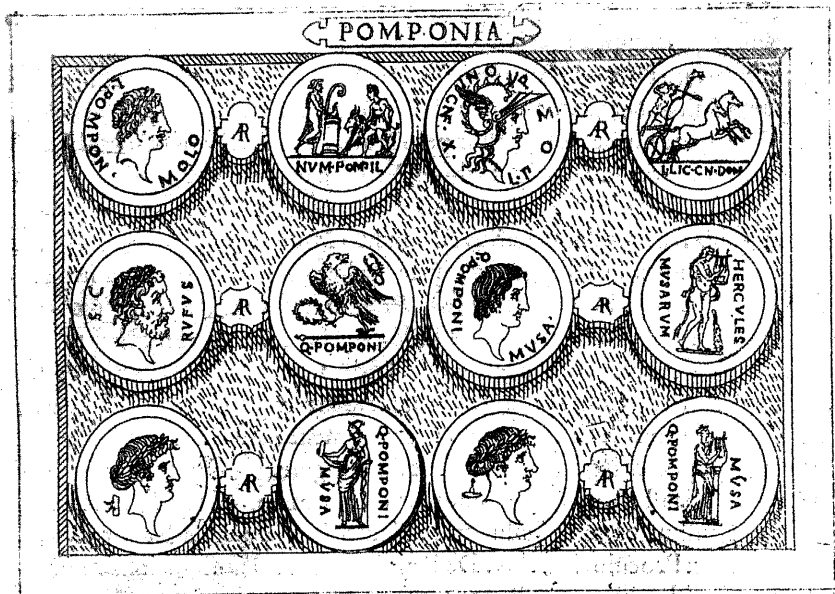
Haec autem ab Homero accepisse Virgilium, qui primus ea de Scylla & eius in Sicilia habitatione commētus est, omnibus opinor notum esse. In huius denarii altera parte Neptuni signum rostro nauis innixum, atque alia maris imperiū indicantia symbola impressa sunt: in quarto praeter Neptuni cum tridente imaginem, trophaea de maritimis Sexti uictoriis, de quibus Appianus scribit & Dio, signata sunt cum eadem illa inscriptione, quae omnibus Sexti denariis adscripta est, MAG. PIVS. IMP. ITER. PRAEF. CLAS. ET. ORAE. MARIT. EX. S. C. In quinto & sexto, praeter Pietatis signum, quod Cn. Pompeii iunioris, ut Appianus scribit lib. II. symbolum fuit, nihil quod notatu magnopere dignum uideatur, impressum est: nec enim de Salute dea, quae fortasse nota illa SAL. significatur, quicquam memini me legisse, quod ad Sextum aliquo modo pertineat.

PRIMVS huius tabellae denarius ad Q. POMPEIUM Q. F. RVFVM pertinet, qui cum L. Cornelio Sulla Consul fuit anno DCLXV. in quo quidem magistratu, ut scribit

scribit Cicero in Bruto, & Alconius in Corneliana, & Appianus li. I. bel. Ciuil. à militibus Cn. Pompeii Strabonis in sacrificio occisus est. Opinor autem nummū hunc, in quo uultus ipsius expressus est, à Q. Pompeio eius nepote eusum esse; quem Sullae θυγατρίδου appellat Dio lib. XL. natum scilicet ex Cornelia L. Sullae filia, quae nupserat Q. Pompeio Rufo, qui Rufi huius Consulis filius fuit, & ab emissariis P. Sulpicii Tribuni Plebis in ipso patris consulatu interfectus. Velleius lib. II. Liuius in epitoma lib. LXXVII. Plutarchus in Sulla, & Appianus lib. I. Secundus denarius ad eundem Pompeium Rufum spectat, cuius Praetura indicatur sella Curuli, quae in altera parte eius denarii impressa est. Fuit autem Q. Pompeius Rufus, Praetor Urbanus anno DCLXII, ut testatur Cicero lib. I. de Oratore, & Valerius Maximus lib. III. cap. V. SEX. POMPEII. FOSTLI, qui in tertio tabellae denario notatus est, nisi is sit, qui anno DCCXVII, Consul cum L. Cornuficio sine cognomine in Fastis descriptus est, nulla apud scriptores (quod sciam) mentio reperitur. ex iis autem quae in altera denarii parte notata sunt, intelligere possumus eum quicumque fuerit, à Faustulo pastore cognomen duxisse maiores suos, significare uoluisse: ex Faustulo enim Fostulus, ut ex Plauto Plotus, deinde FOSTLVS, factum est, ut ex Proculo, Proclus. De Ruminali ficu & Faustulo pastore ita nota sunt, quae ab antiquitatis Romanae scriptoribus traduntur, ut pudeat me in eis uel paululum immorari. de pico tantum aue, quae in eodem denario signata est, Ouidii uersus proferam ex lib. III. Fastrorum,

Martia picus auis gemino pro stipite pugnat;
Et lupa &c.
Lacte quis infantes nescit creuisse ferino,
Et picum expositis saepe tulisse cibum.

POMPONIAM gentem plebeiam à Pompone Numae Pompilii regis filio duxisse originem, & Plutarchus scribit in Numa, & is qui monetam cudit L. POMPONIVS, indicare primo denario voluit. Plutarchi uerba sunt haec; οἱ δὲ πατρὸς ταύτης Νεωτάτος υἱὸς ἀναγράφουσιν ἀλλοτὴν Πόμπωνα, Πίνον, Καλπῶνα, Μάμερκον. ἐν ἐκείσων οἰκῶν διαδοχὴν καὶ γένος ἐνήμα καλισταίην. εἶναι γὰρ, ἀπὸ τοῦ τοῦ Πόμπωνος, τοῦ Πομπωνίου, ἀπὸ δὲ Πίνου, τοῦ Πινάρου, ἀπὸ δὲ Κάλπου, τοῦ Καλπουρίου, ἀπὸ δὲ Μάμερκου, τοῦ Μάμερκου. οἷς διὰ τοῦτο, καὶ ῥήμας γένεσθαι παρανόμιον, ἔπερ ἢ βασιλέας. hoc est, Alii supra hunc quattuor alios habuisse filios edunt Pomponem, Pinum, Calpum, & Mamercum, quorum unumquemq. profapia, & clarae successionem gentis reliquisse. Pomponis enim esse Pomponios sobolem, Pini, Pinarios, Calpi, Calpurnios, Mamerci Mamercios, quibus etiam ex illo cognomen Regibus sit ortum &c. Cum autem Numa rex, ut scribit Linius, sacra, caeremonias, omnemq. Deorum cultum populum Romanum docuerit: Pontifices, Augures, Flamines, Salios, Vestales, aliosq. sacerdotes primus instituerit, non ab re L. Pomponius capram ad Iunonis ara, cui immolabatur stantem, & Augurem dextra manu lituum tenentem, cui subscriptum est NVM. POMPII. in altera denarii parte signavit. Sed L. is POMPONIVS MOLO, qui, ut arbitror, in secundo denario CN. F. describitur, quis fuerit, quia nulla de eo apud scriptores mentio reperitur, mihi divinare non licet; nec enim L. Pomponium Bononiensem Atellanarum scriptorem designari existimo, cuius Cicero, Seneca, Macrobius, & alii meminerunt. CN. certe Pomponii filius credi potest eius esse, qui inter claros oratores numeratur à Cicerone in Bruto. Q. Pomponius Rufus qui reliquos huius tabellae & sequentis denarios cum imaginibus Musarum signavit, auus esse potuit Q. Pomponii Rufi de quo extat mentio in aenea tabula ita inscripta.

IMP.

IMP. CAESAR. DIVI. VESPASIANI. F

DOMITIANVS. AVGVSTVS. GERMANICVS. PONTIFEX. MAXIMVS
 TRIBVNIC. POTEST. XII. IMP. XXII. COS. XVI. GENSOR. PERPETVVS. PP
 PEDITIVS. ET. EQVITIVS. QVI. MILITANT. IN. CHORTE. III. ALPINORVM
 ET. IN. VIII. VOLVNTARIOIVM. CIVIVM. ROMANORVM. QVI. PEREGRINAE
 CONDICIONIS. PROBATI. ERANT. ET. SVNT. IN. DELMATIA
 SVB. Q. POMPONIO. RVFO. QVI. QVINA. ET. VICENA. STIPENDIA
 AVT. PLVRA. MERERVNT. &c. in fine tabulae est,
 DESCRIPTVM. ET. RECOGNITVM. EX. TABVLA. AENEA. QVAE. FIXA. EST
 ROMAE. IN. MVRO. POST. TEMPLVM. DIVI. AVGVSTI. AD. MINERVAM

Ab hoc autem Q. Pomponio, qui in ueteri inscriptione nominatur, genus duxisse potest C. Pomponius Rufus, qui Consul describitur cum Cn. Pompeio Feroce in antiquo lapide, qui Romae extat huiusmodi.

LIBRO. PATRI	in lateribus, caper erectus uitem rodit:
SANCTO. SACR	à tergo incisum est,
SEX. CAELIVS	DEDICAVERVNT
PRIMITIVVS. ET	IDIB. OCTOBR.
PUBLICIA. ANTVLLA	CN. POMPEIO. FEROCÉ
VOTO. SVSCEPTO	LICINIANO. COS.
D. D	C. POMPONIO. RVFO

Valerius Maximus lib. 1111. cap. 1 v. facit mentionem Pomponii Rufi uiri eruditi, qui libros scripsit collectorum, ad quem fortasse tertius tabellae denarius referri potest, & ii, qui cum Herculis, & Musarum simulacris circumferuntur. quamuis credible etiam est eundem hunc Pomponium Rufum, de quo meminit Valerius, denarios huiusmodi cum Musarum imaginibus in eius Pomponii memoriam signasse, cuius hoc epigramma in CASCAM adolescentem recitat Varro lib. vi. de lingua latina,

Ridiculum est cum te cascara tua dicit amica.

Casca, Philoptonis ipsa senex puerum:

Dic tu illam pusam, sic fiet mutua muli:

Nam uere pusus tu, tua amica senexst:

Ex quarto autem tabellae denario, in cuius una parte Apollinis caput cum titulo, Q. POMPONIVS MVSA, in altera Herculis simulacrum impressum est cū inscriptione HERCVLES MV SARVM, colligere quispiam posset, Pomponii huius cognomen fuisse Musam, nisi alius argenteus item denarius obstaret, in cuius altera parte expressum est caput Iouis, cum titulo RVFVS. S. C. ut est in tertio huius tabellae denario, cui adscriptum est Q. POMPONI. MVSA; ut inde facile intelligi possit, MVSA nomen ad indicandum Deae signum adiectum esse. Scio Musam Antoniae familiae & aliarum etiam fuisse cognomen: nam & Suetonius in Augusto cap. LIX. & LXXXI. facit mentionem Antonii Musae, qui fuit medi-

medicus Augusti, & Dio. lib. LIII. sed cognomen id Pomponio Rufo nullo modo accommodari potest, nisi quis alterum quidem cognomen, alterum uero agnomen Pomponii fuisse uelit. Ego, ut quid de hac re sentiam, liberè dicam, ad duas Pomponiae gentis familias pertinere hos denarios puto, unam, quae Musae cognomen habuerit, alteram, quae Rufi. opinorq. Q. Pomponium RVFVM, alium omnino esse ab eo, qui quartum denarium signauit, quiq. M V S A sine dubio cognominatus fuit: ad quod ipse cognomen fortasse respiciens, Musarum imagines in percussis ab eo denariis expressit. Quamuis fieri etiam potest, ut uterq. Pomponius gentilis alicuius sui in poetica facultate laudem celebrare uoluerit, & Musarum simulacra huiusmodi in denariis signauerit. Sed dicendum nunc aliquid est de Musis ipsis, ac primum de Hercule Musarum, cuius aedem construxit Romae L. Marcius Philippus, ut Suetonius scribit in Augusto; licet Eumenius, siue alius sit, qui orationem inscripsit de instaurandis scholis, Fuluius Nobiliori eius aedis dedicationem tribuerit, cum inquit, Aedem Herculis Musarum in Circo Flaminio Fuluius ille Nobilior ex pecunia censoria fecit, non id modo secutus, quòd ipse litteris & summa poetae amicitia duceretur; sed quòd in Graecia cum esset Imperator, acceperat Herculem Musagetem esse, hoc est comitem, ducemq. Musarum. Idemq. primus nouem signa, id est omnium Camoenarum, quae ex Ambraciensi opido translata sunt, sub tutela fortissimi numinis consecrauit, ut res, quae à mutuis operibus iuari ornariq. deberent, Musarum quae defensione Herculis, & uirtus Herculis uoce Musarum &c. Herculem à Lino citharisticam didicisse, in Bucolicis tradit Theocritus. cur uero communem Herculi & Musis Romani aram statuerint, docet Plutarchus in Problemat. lib. x. Musarum autem simulacra, quae in argenteis denariis expressa sunt, uariant ab iis, quae in marmoribus sculpta multis locis Romae reperiuntur; utraq. etiam ab iis, quae sunt à ueteribus scriptoribus descripta: ut in tanta denariorum, marmorum, & scriptorum uarietate, difficile sit quid quaeq. inueniri, quòd uerò nomine appellata fuerit, affirmare. Quinti igitur huius tabellae denarii Musa potest esse, quae à Graecis Καλλιόπη dicitur, quam, quòd poësim inuenit, uolumen quoddam manu tenentem antiqui finxerunt. De ea reperitur mentio in antiquo epigrammate, hoc uersu.

Καλλιόπη σοφίην ἠρώιδος εὔρεν ἀοιδίης. hoc est,

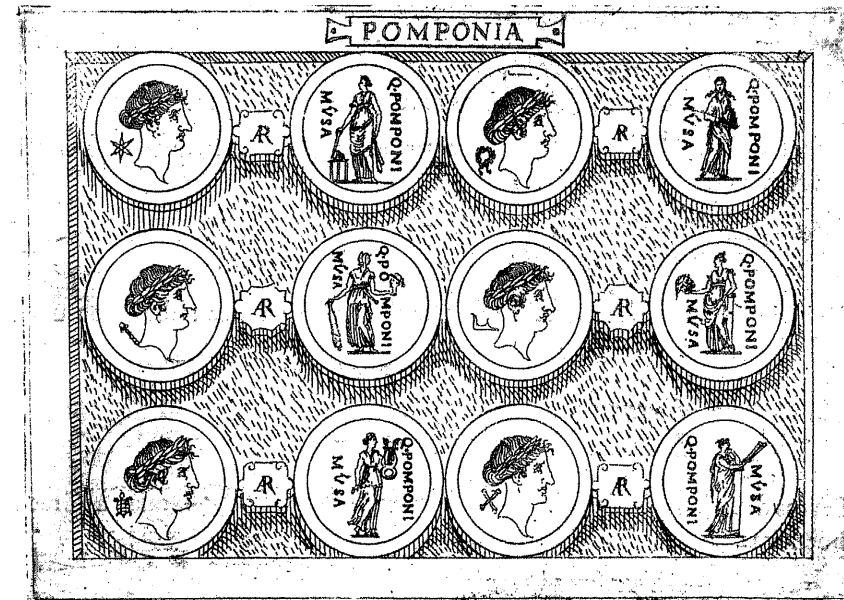
Calliope heroi monstrauit carminis artem.

Sexto denario designatur fortasse Musa, quae κλειώ à Graeco poeta appellatur hoc uersu,

Κλειώ καλλιχόρη κινέει τις μελίσθεα μολπήν. hoc est,

Clio dulcisonae citharae modulamina prompsit:

Itaq. quòd citharisticam inuenit, cum cithara ueteres eam finxerunt,

DE M V S A, quae in primo huius tabellae denario impressa est, nullo modo dubitari potest, quin ea sit, quae οὐρανία à Graecis nominatur. de ea facit mentionem Cicero lib. i. de Diuinat. & Graecus poeta illo uersu,

οὐρανίη πόλον εὔρεν, καὶ οὐρανίων χορὸν ἄστρον. hoc est,

Urania astrorumque chorum, caelique rotatus.

Secundi denarii Musam opinor esse, quae à Graeco poeta Ἐρατώ nominatur hoc uersu,

Ἔρως ἀθανάτων Ἐρατώ πολυτερπίας εὔρεν. hoc est,

Ast Erato diuum iucundos reperit hymnos.

Eadem elegiam inuenit, & ab Ouidio describitur, qualis in hoc denario expressa est,

Flebilis indignos Elegeia solue capillos,

Ab nimis ex uero nunc tibi nomen erit.

Tertii denarii Musa, quin ea sit quae à Graecis dicitur Ἐυτέρπη dubitandum non est: Quòd autem tragoediam inuenit, personam manu tenens fingitur. eius quoque mentio extat in Graeco epigrammate,

Ἐυτέρπη τραγικοῦ χοροῦ πολυχῆρα φωνήν. hoc est,

Euterpe chori tragici resonabile carmen:

In quarto denario Musa signata est, quā Graeci Θάλεια uocant, quae, quòd comoediam inuenit, ipsa quoque personam altera manu gerit, altera Herculis clauam, quòd huic deo comoedia dicata sit, ut ex Aristophanis comoedia intelligi-

telligitur, quae Εὐρηχαι inscripta est. Graecus poeta de Thalia ita canit.

Κομικήν εἶρε Θάλεια βίον τῆς καὶ ἦδεα κεδνά. hoc est,
Comica uita Thalia tibi est, moresque reperti.

Quinti denarii Musa potest esse, quae Μελπομένη appellata est, quaeque à Graeco poeta ita describitur,

Μελπομένην ἄνητοισι μελίχρονα βάρβιτον ἦρε. hoc est,
Melpomene dulci concentu barbita mouit.

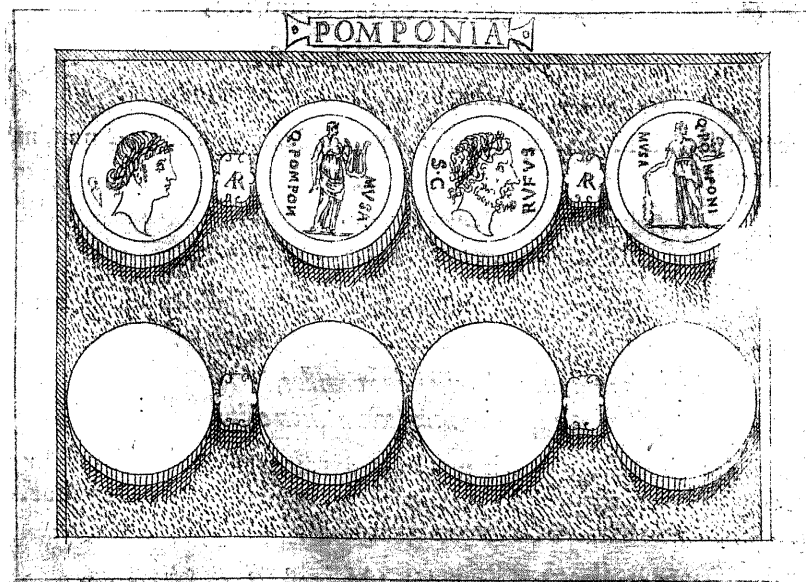
Horatius tamen in li. i. Carmin. ode. i. barbiton Polymniae tribuit hoc uersu,

--- si neque tibus
Euterpe cobibet: nec Polyhymnia
Lesboum refugit tendere barbiton.

Sextus denarius Musam refert à Graecis appellatam Τερψιχόρη, quae à Graeco poeta ita descripta est,

Τερψιχόρη χαρίεσσα πῆρεν τεχνήμονας αἰλούς. hoc est,
Grataque Therpsichore calamos inflare parauit.

Horatius autē in eo, quod supra adduximus carmine, tibus Euterpae tribuit.

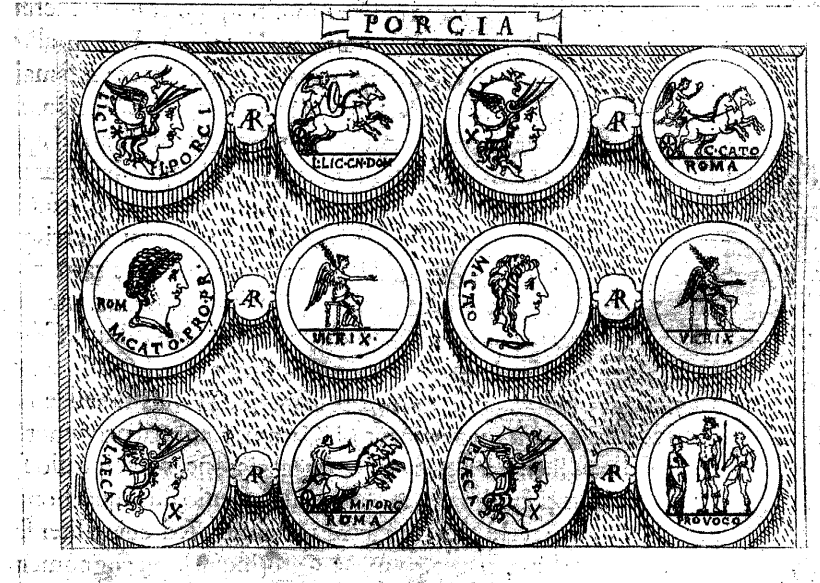
NONA MUSA, quae πολυμία à Graecis appellatur, in primo huius tabellae denario notata est. De ea facit mentionem Graecus poeta hoc uersu,

Τέρψιας ἄρχημοῖο πολυμία πάσσαφος εἶρεν. hoc est,
Harmoniam numeris saltusque Polymnia iunxit.

Barbi-

Barbiton quod Polyhymniae, ut diximus, Musae tribuit Horatius, cuiusmodi fuerit, ex eo, quod in denario impressum est, cognosci potest. Musa, quae in secundo denario impressa est, Euterpen sine dubio refert; quam, tragoediam inuenisse supra scripsimus. in quo quidē denario peccatū fuisse ab eo, qui mone tā cūst, suspicari aliquis meritō potuisset, quōd alterae duorū denariorū partes simul coniunctae in eo uideātur, nisi denarios huiusmodi à duobus cufos Pōponiis fuisse, quorū alter Rufus, alter Musa cognominatus fuerit, supra monuisse mus. libet autē hic subiicere Latini poetae uersus quosdam, qui inter Virgillii poemata leguntur, quōd ad Musas, quae sunt in his denariis expressae, maxime faciant; quamuis sint paullum à Graecis illis, quos supra adduximus, diuersi.

*Carmina Calliope libris heroica mandat:
Clio gesta canens transactis tempora reddit:
Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget:
Melpomene tragico proclamat maesta boatu:
Terpsichore affectus ciuibus mouet, imperat, auget:
Plectra gerens Erato saltat pede, carmine, uultu:
Signat cuncta manu, loquitur Polyhymnia gestu:
Vranie caeli motus scrutatur, & astra:
Comica lasciuo gaudet sermone Thalia:
Mentis Apollineae uis has mouet undiq, Musas:
In medio residens complectitur omnia Phoebus.*

PORCIAE gentis plebeiae M. Catonem, qui Cenforius appellatus est, Tusculo municipio oriundum, auctorem extitisse, inter scriptores satis constat:

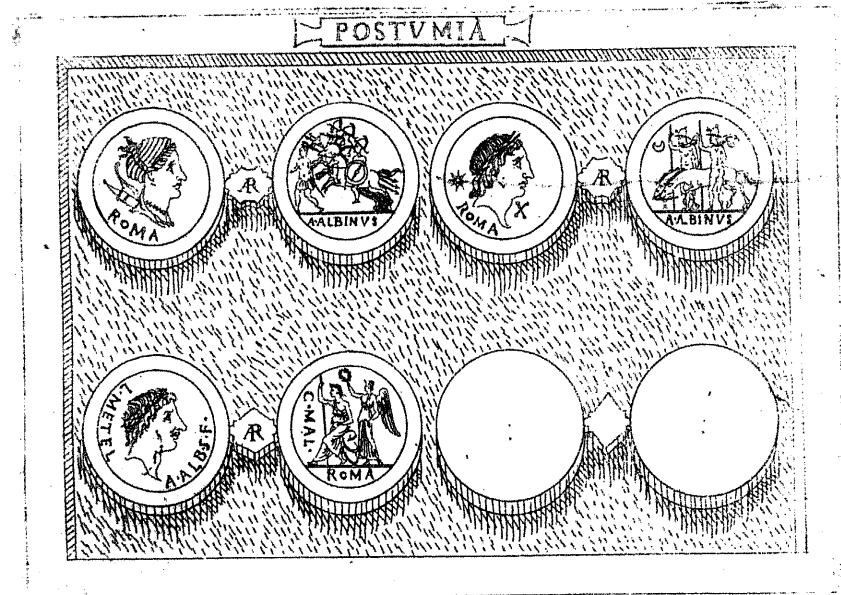
stat: de eo enim ita scribit Cicero in lib. II. de legibus. Ut ille Cato cum esset
 ,, Tusculi natus, in populi Romani ciuitatem susceptus est: itaque cum ortu Tu-
 ,, sculanus esset, ciuitate Romanus, habuit alteram loci patriam, alterā iuris. Ex-
 ,, tat fragmentum uitae Catonis, quam scripsit Aemilius Probus, cuius initium
 ,, est. Cato ortus municipio Tusculo, adolescentulus, priusquam honoribus ope-
 ,, ram daret, uersatus est in Sabinis, quod ibi heredum à patre relictum habe-
 ,, bat &c. cum his consentiunt illa Plutarchi in Catone. *Μάρκος δὲ Κάτωνι πατρὶς ἀπὸ Τού-
 ,, κλου τοῦ γένους ἔγχευ, διαταρ δὲ καὶ ἐλευθέριον ἀπὸ τῶν Σαβινοῦ, καὶ τῆς πολιτείας ἐν πατρίοις χωρίοις ἐπέλοις. Σαβίνους.*
 ,, hoc est, M. Catonem ferunt Tusculo oriūdum habitasse & uitam egisse, prius-
 ,, quā stipendia faceret, & Remp. capefferet, in praedijs paternis in Sabinis. Vel-
 ,, leius lib. II. M. Catonem, inquit, nouum etiam urbis inquilinū &c. Catonis ex-
 ,, tat Hermes, in scriptus M. PORCIVS M. CATO CENSORIVS; de quo in li-
 ,, bro imaginum à nobis nuper edito abundè scripsimus. Porciae autem gentis
 ,, reperiuntur LICINORVM, LAECARVM, & CATONVM familiae L. POR-
 ,, CIVS LICINVS, qui in primo denario notatus est, Praetor fuit an. DLX. Liuius
 ,, lib. XXXIX. Consul cum P. Claudio Pulchro, an. DLXIX. idem Liuius lib. XXIX.
 ,, Ab eo fortasse factum est nobile illud epigramma, quod Agellius profert in lib.
 ,, XIX sub nomine L. Porcii Licini,

*Custodes ouium, tener aequi propaginis agnum,
 Quae ritus ignem? ite huc, quae ritus? ignis homo est.
 Si digito attigero, incendam siluam simul omnem:
 Omne pecus flamma est, omnia quae uideo.*

Sed cum in eodem hoc denario L. Licinii & Cn. Domitii, qui Censores fuerunt
 anno DCLXI, nomina adscripta sint, uidendum an denarius L. Porcio alicui
 tribuendus sit, qui fuerit superioris Licini nepos, aut consanguineus: nisi mali-
 mus Licinium & Domitium Triumuiros fuisse Monetales cum L. Porcio eo,
 qui fuit Praetor, & Consul, iisdem affectos praenominibus, nominibusque, qui-
 bus usi sunt ii, quos diximus Censores fuisse anno DCLXI. Secundus denarius po-
 test ad C. PORCIVM CATONEM pertinere, qui anno DCXXXIX Consul cū M.
 Acilio Balbo in Fastis describitur. potest etiam ad C. CATONEM referri, qui
 Tr. Pl. fuit anno DCXCVII. Cicero lib. I. ad P. Lentulum. II. ad Q. Fratrem, &
 Dio lib. XXXIX. in quo quidem Tribunatu (ut scribit Fenestella lib. XXII. annaliū
 apud Nonium) turbulentus nec imparatus ad dicendum, concionibus assiduis
 inuidiam & Ptolemaeo simul, cuius reductionē impediēbat, & P. Lentulo Con-
 suli, paranti iam iter, secundo populi rumore concitauit. Tertius tabellae de-
 narius & quartus ad M. CATONEM pertinent M. Catonis Censorii pronepotē,
 ,, de quo ita scribit Velleius li. I. Hic genitus proauo M. Catone, principe illo fa-
 ,, miliae Porciae, homo uirtuti simillimus, & per omnia ingenio diis, quā homi-
 ,, nibus propior, qui nunquam rectè fecit, ut facere uideretur, sed quia aliter fa-
 ,, cere non poterat. Agellius lib. XIII. cap. XVIII. M. Cato (inquit) non cognomen-
 ,, to Nepos, sed M. Catonis Censorii ex filio nepos: qui pater fuit M. Catonis
 ,, Praetorii uiri, qui bello ciuili Vticae necem sibi gladio manu sua consciiuit, de
 ,, cuius uita liber est M. Ciceronis, qui inscribitur laus M. Catonis, quem in eo-
 dem

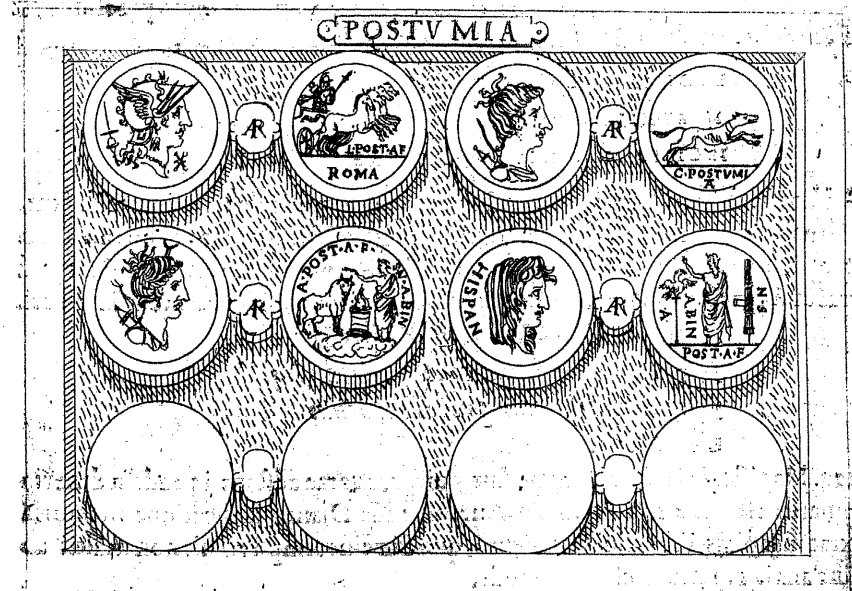
dem libro idem Cicero pronepotem fuisse dicit M. Catonis Censorii &c. Cum
 ,, a utem in tertio denario M. hic Cato PROR. descriptus sit, opinor designari an-
 ,, num Urbis DCXCIV, quo P. Clodius Tr. Pl. legem promulgauit de Ptolemaeo
 ,, rege Cypri, ut bona eius publicarentur, & regnum in prouinciae formam re-
 ,, dingeretur: idque negotium M. Catoni Propraetore mandatum est. Plutarchus
 ,, in Catone, Appianus lib. II. Dio lib. XXXVII. Sed Velleii uerba, quae legun-
 ,, tur in lib. II. denarii inscriptionem maximè illustrant. P. Clodius, inquit, in
 ,, Senatu sub honorificentissimo titulo M. Catonem à Rep. relegauit. quippe le-
 ,, gem tulit, ut is Quaestor cum iure Praetorio, adiecto etiam Quaestore mitte-
 ,, retur in insulam Cyprum, ad spoliandum regno Ptolemaeum, omnibus morū
 ,, uitiiis eam contumeliam meritum &c. Nihil enim aliud est Quaestor cum iure
 ,, Praetorio, quā Quaestor Propraetore. Potest etiam credi M. Cato in Africa
 ,, cum Iuba & Scipione Propraetore fuisse, quibus, ut scribit Hirtius initio mensis
 ,, Aprilis à Caesare superatis, paucis post diebus Vticae sibi mortem consciiuit.
 ,, De M. Catonis Praetura meminit Paedianus in oratione pro M. Scauro; quem
 ,, quidem Scaurum à C. Triario repetundarum postulātū, à Cicerone defensum
 ,, fuisse scribit apud M. Catonē Praetorē. Victoriae simulacrū, quod in altera de-
 ,, nariorū parte expressum est, pertinet, ut arbitror, ad ea, quae de M. Catone se-
 ,, niore tradit Liuius lib. XXXV. iisdē diebus, inquit, aediculam Victoriae virginis
 ,, prope aedem Victoriae M. Porcius Cato dedicauit, biennio postquam uouit. &
 ,, P. Victor in VIII. regione Fori Romani. Aedes, inquit, Victoriae cum alia aedi-
 ,, cula Victoriae virginis, dedicata à M. Porcio Catone fuit. Ex denarii autē in-
 ,, scriptione VICTRIX, suspicari quispiam posset, apud Liuium, & Victorem, Vi-
 ,, tricis pro Virginis reponendum esse. M. PORCIVS LAECA in quinto denario no-
 ,, tatus, is est quem cum Catilina coniurasse scribit Sallustius in coniuratione Ca-
 ,, tilinae, in cuiusque domum coniuratos conuenisse D. Silano L. Murena Coff.
 ,, anno DCXCI, tradit Cicero pro P. Sulla. damnatus postea fuit lege Lutatia ex
 ,, iudicio L. Vettii Iudicis cum P. Autronio, Ser. Sulla, L. Vargunteio, C. Corne-
 ,, lio. Cicero in eadem oratione, & Dio. De P. autem LAECA, qui sextum dena-
 ,, rium cudit, nullam reperio apud scriptores mentionē. Quicumque tamen fue-
 ,, rit, ut familiae suae memoriam celebraret, legis Porciae, quae virgas à ciuium
 ,, Romanorum corpore amouit, in altera denarii parte monumentum, adiecta
 ,, inscriptione PROVOCO, signauit. de ea meminit Cicero lib. VII. in Verr. &
 ,, pro C. Rabirio. Porcia lex, inquit, libertatem ciuium licitori eripuit. Liuius lib.
 ,, X. Eodem anno M. Valerius Cos. de prouocatione legem tulit diligentius san-
 ,, ctam. Tertiò ea tum post reges exactos lata est semper à familia eadem. cau-
 ,, sam renouandae saepius haud aliam fuisse reor, quā quod plus paucorum
 ,, opes, quā libertas plebis poterat. Porcia tamen lex sola pro tergo ciuium
 ,, lata uidetur: quod graui poena, si quis verberasset, necassetve ciuem Ro. San-
 ,, xit: Valeria lex, cum eum, qui prouocasset, virgis caedi, securique necari ue-
 ,, tuisset: si quis aduersus ea fecisset, nihil ultra quā improbè factum adie-
 ,, cit &c. Sallustius in Catilina. Sed per Deos immortales, quamobrem in sen-
 ,, tentia non addidisti, ut prius verberibus in eos animaduerneretur? an quia
 ,, lex Porcia vetat? In alio autem denario vir togatus, qui medius est inter
 T
 licit.

lictorem, & eum qui prouocat, in sella quadam sedens expressus est: ut facile inde intelligamus, magistratum cum designari, ad quem prouocatio huiusmodi fieret.

POSTVMIA gens patricia, Romae floruit post exactos reges, in plures diuisa familias, quarum nobilissima fuit, quae in denariis reperitur ALBINORVM. Illud autem in hac gente memoratu maxime dignum, quod ad interitum usque Reip. nullus in ea plebeius fuerit, sed in patriciorum ordine constantem permanserit. A. ALBINVS, qui in huius tabellae denariis S.F. describitur, ut opinor, is est, qui frater fuit, & legatus Sp. Postumii, Sp. F. qui Consul anno DCXLIII cum Q. Minucio Rufo Numidia Praevincia obtinuit. Sallustius in Iugurthino. Albinus, inquit, Aulo fratre in castris Praetore relicto Romam decessit. & paulo post. ea mora in spem adductus Aulus, quem Propr. in castris relicto supra diximus &c. In altera autem primi denarii parte non est dubium, quin Albinus hic, ut maiorum suorum monumenta celebraret, pugnam expresserit, in qua A. Postumius Dictator anno CCLVII ad lacum Regillum cum Latinis dimicavit, Sex. Tarquinius Superbi regis filium interfecit. Dionysius lib. VI. & Liuius lib. I. quamuis Liuius a Gabinis occisum fuisse Sextum dicat: alios scilicet fecutus annales, & quidem diuersos ab iis, quos nactus est Dionysius, & is, qui denarios cudit, Albinus. Ad eundem autem A. Postumium pertinent ea, quae in secundi denarii altera parte signata sunt: cui quidem contra Latinos ad lacum Regillum, ut dictum est, pugnavit, Castor cum Polluce fratre auxilio uenisse dicitur, & post pugnam ad lacum Iturnae suum, equorumque sudorem abluisse, in quo eis loco aedes constructa fuit. Dionysius lib. VI. Valerius Max. lib. I. cap. VIII. Plutarchus in Coriolano. Plinius de uiris illustribus, & Liuius lib. I. qui in his narrandis aliquantum ab aliis dissentit. Plinii uerba, quod denarium maxime illustrat, eodem libetius adscribam. Tarquinius, inquit, eiecitus, ad Mamilium Tusculanum generum suum

suum confugit, qui cum Latii concitato Romanos grauius urgeret, A. Postumius, Dictator dictus, apud Regillum lacum cum hostibus confluxit. ubi cum victoria niteret, Magister Equitum equis frenos detrahi iussit, ut irreuocabili impetu ferretur, ubi & acies Latinorum fuderunt, & castra ceperunt. sed inter eos duo iuuenes candidis equis insigni uirtute apparuerunt, quos Dictator quaesitos, ut dignis muneribus honoraret, non reperit. Castorem, & Pollucem ratus, communi titulo dedicauit &c. A. autem hunc Postumium, Regillensem ex ea victoria dictum fuisse, & de Latinis eodem anno primum triumphasse, iidem scriptores tradunt.

PRIMVS huius tabellae denarius pertinet ad L. POSTVMIVM ALBINVM Flaminem Martialem, de quo meminit Liuius lib. XLV, his uerbis. Flamen Martialis inauguratus est eo anno L. Postumius Albinus &c. annus tunc Urbis fuit DLXXXVI, & Consules Q. Allius, M. Junius. Ad hoc autem indicandum sacerdotium, apicem Flaminii insignis, in altera denarii parte Postumius signauit. De A. Postumio Albino Flamine Martiale & Consule, quem Metellus Pont. Max. cum ad bellum gerendum proficisci uellet, in urbe tenuit, facit mentionem Florus lib. XXIX. & Valerius Max. lib. I. cap. I. sed ad prioris Postumii argenteus denarius spectat, qui Lucii praenomine affectus fuit. C. autem POSTVMIVS, qui in secundo tabellae denario descriptus est, licet a nullo, quod sciam, ueterum scriptorum nominetur, Dianae tamen caput, & ei datus canis, qui est in altera denarii parte, ad saeculares ludos indicandos, de quo in tertio denario dicemus, signatus, facit ut suspicer, patrem eum fuisse, uel consanguineum Postumii, qui tertium & quartum huius tabellae denarios cudit; in quibus cum duo Postumiae gentis praecleara monumenta expressa sint, primum A. is Postumius quis fuerit quaerendum est, deinde denariorum historia explicanda. A. igitur Postumius, quod A. F. S. N. in duobus denariis descriptus sit, credi potest filius fuisse A. Postumii eius, quem a Sp. Postumio fratre, cui Consuli Numidia obuenerat,

T ij legatum

legatū Propratore in prouincia ad bellū cōtra Iugurthā gerendū, relictū fuisse in superiore tabella ex Sallustio docuimus: qui quidem Aulus Sp. Albini Magni filius fuit, Consulis anno DCV. Tertius denarius ab eodem (ut opinor) percussus est in memoriam A. Postumii Albini qui ut scribit Liuius lib. xlii. xuir sacris faciendis factus est anno DLXXXI. P. Aelio Ligure, C. Popilio Laenāte Cos. quiq. ludis Saecularibus quartis Magister xuirorum, aut certè xuir interfuit, cū in eo collegio fuisset annos plus minus uiginti quinq. si Cenforinū, & quos ipse secutus est scriptores, qui tamen de anno inter se paululum dissident, nos quoq. sequi uelimus. xuiros autem & postea xvuiros ludis Saecularibus praefuisse, & Tacitus lib. II. testatur, & inscriptio haec Capitolina confirmat,

LVDI SAECVLARES. TERT

M. AEMILIO. M. F. MAG. XVIR

M. LIVIO. M. F. M. N. SALINATORE

Ad hos uerò Saeculares ludos spectant ea quae in tertio denario impressa sunt, Dianae scilicet imago, in cuius honorem ludi celebrabantur, & bos ad aram stans in monte erectā, quòd id animal his ludis Apollini & Dianae, cuius tēplū erat in Auentino monte, sacrificari consueuerat. Horatius in carmine Saeculari.

Quiq. uos bobus ueneratur albis &c.

Quaeq. Auentinum tenet, Algidumq.

Quindecim Diana preces uirorum

Curet &c.

Itaq. Magister ipse xv uirorum, siue x uirorum arae adstans in eodem denario signatus est. De tēpli autem Auentinensis Dianae dedicatione memoria extat in lapidis Tiburtini fragmento, quod in eius tēpli ruinis non multis ab hinc annis repertum est huiusmodi,

LAPIS. AVSP. S. Q. CAECILIO. METELLO

PONT. MAX. SOLLEMNI. CVM

PRAECAUTIONE. PAL. POP. ROM. CONIECTVS

IN. FVNDAMENTA. PORTICVS. MINER . . .

AVENTINENS. AB. LATER. COLL . . . . .

VIC. ARMILVSTR. D . . . . .

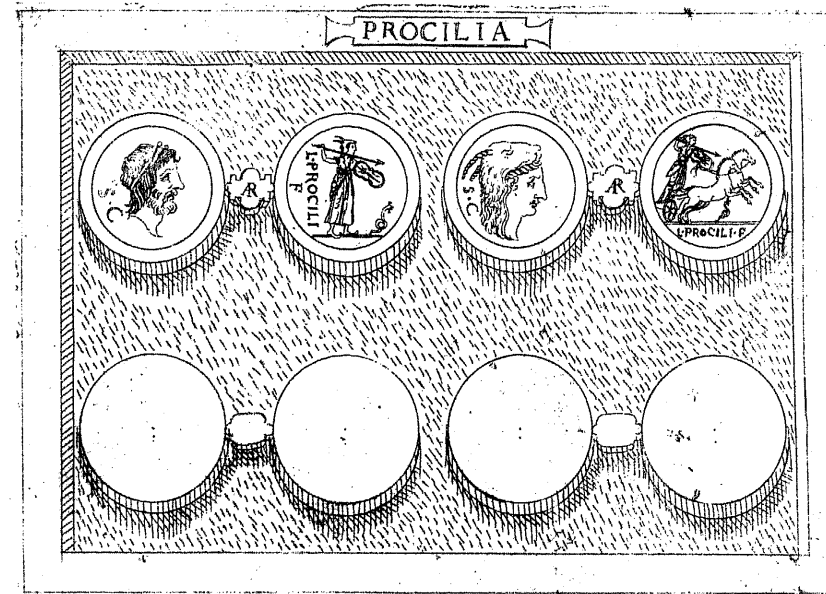
IN. NVNC. D. AVGV. AVSPI . . . . .

TEMPL. CONSECRA . . . . .

M. CASCELL. AED. CVR . . . . .

Arae uerò Dianae, quae in Auentinō monte fuit, mentio est in antiquis duabus inscriptionibus, quarum altera Narbone reperta est, altera Salone. uerba ex Narbonēsi descripsimus tantum haec; CETERAE. LEGES. HVIC. ARAE. TITVLISQ. EAEDEM. SVNTO. QVAE. SVNT. ARAE. DIANAЕ. IN. AVENTINO &c. ex altera uerò haec; CETERVM. LEGES. HVIC. ARAE. EAEDEM. SVNTO. QVAE. ARAE. DIANAЕ. SVNT. IN. AVENTINO. MONTE. DICTAE. Narbonēsi autem inscriptioni Consules adscripti sunt, T. Statilius Taurus & L. Cassius Lōginus x. Kal. Octob. in ea

in ea uera, quae Salone reperta fuit, L. Aelius Caesar II. & P. Coelius Balbinus Vibullius Pius VII. Id. Octobr. Quartus denarius ab eodem A. POSTVMIO cufus est, ad illustrandum, ut opinor, L. Postumii Albini Propr. de Vaccaeis & Lusitanis ex Hispania ulteriore triumphum, actum anno DLXXV, cuius meminit Liuius lib. xlii. Qui quidem Postumius is est, quem supra ex primo huius tabellae denario, & Liuii lib. xlv, Flaminem Quirinalem inauguratum fuisse diximus.

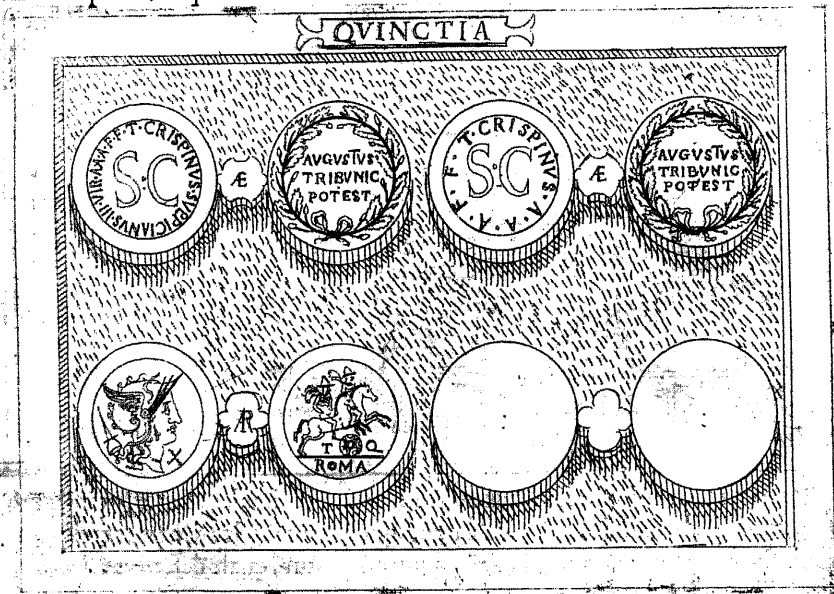

PROCILIAM gentem è Lanuuiio municipio oriundam fuisse, intelligere possumus ex eo, quòd L. PROCILIVS, qui huius tabellae denarios cufit, Iunonis Sospitae simulacrum, quae Lanuuii colebatur, quale describit Cicero in oratione pro L. Murena, & li. I. de legibus, in eis signauit: cuius uerba, quòd primū denarii notam maximè illustrent, eò libentius subiiciam. Tam Hercle (inquit) quàm tibi illam nostram Sospitam, quam tu nunquam ne in somnis, quidē uides, nisi cum pelle caprina, cum hasta, cum scutulo, cum calceolis repandis &c. Liuius lib. VII. Lanuuiinis ciuitas data, sacraque sua reddita cum eo, ut aedes Iucusque Sospitae Iunonis cōmunis Lanuuiinis municipibus cum populo Romano esset. & lib. XIX. In aede Iunonis Sospitae Lanuuii cum horrendo fragore strepitum editum &c. P. Victor in x. regione, hoc est, in Palatio aedem Matris deūm collocat, cui fuisse dicit conterminum. delubrum Sospitae Iunonis. Eius delubri Kal. Febr. dedicati meminit Ouidius lib. II. Fastorum, apud quem mendosè pro Lanuuiio scriptum est Lauinium. sed idem error irrepsit cum in alios scriptores, tum in Siliu uersum ex lib. XIII.

*Lauinio generate, inquit, quem Sospita Iuno
Dat nobis Milo &c.*

T iii Erat

Erat enim scribendum Lanuio. In aereo autem Antonini Pii Imp. numismate, hoc ipsum Iunonis Sospitae simulacrum, & Lanuinus serpens expressus est cum inscriptione SISPIITA: de qua ita scribit Festus: Sispitā Iunonem (sic enim uerba Festi corrigenda sunt) quam uulgò Sospitam appellant, antiqui usurpabant cū ea uox ex Graeco uideatur sumpta, quod est *σίσπητα* &c. opinor autem Iunonem cum caprina pelle (ut inquit Cicero) ab antiquis fictam fuisse, quod ei caprae immolarentur, à quibus *σισπηταίος* appellata à Spartanis fuit, ut scribit Plinius lib. xxxv. cap. viii. PROCIIVS igitur, qui tabellae denarios percussit, cuius, ut arbitror, meminit Cicero in lib. ii. ad Q. Fratrem, ut se Lanuinum esse, uel maiores suos inde ortos indicaret, Iunonis Sospitae signum cum Lanuino serpente, de quo infra dicemus in gente Roscia, in eis impressit.

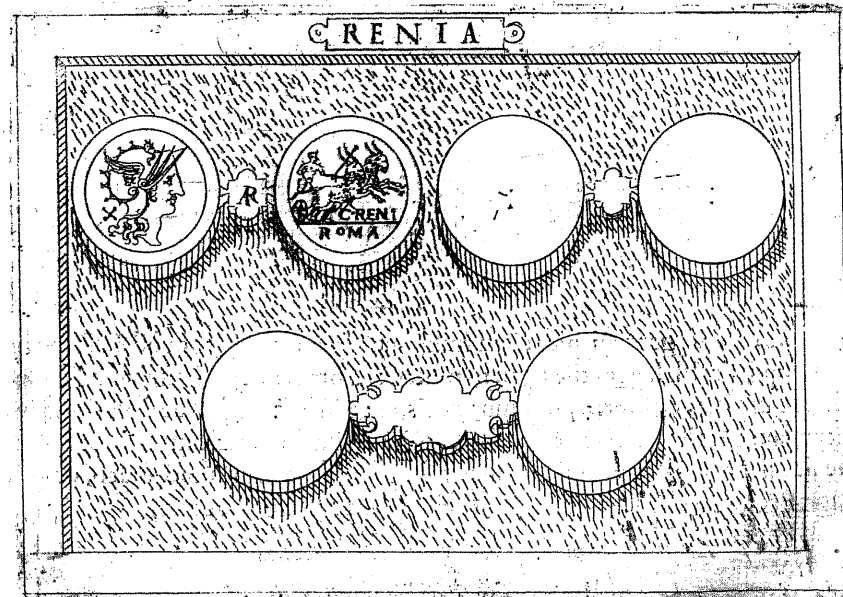

QVINCTIAM gentem, Alba diruta, Romam à Tullo rege translata fuisse, & inter Patricios cooptatam scribit Liuius li. i. cum inquit. Principes Albanorum in patres, ut ea quoq. pars Reip. cresceret, legit Tullios, Seruilios, Quintios, Geganos, Curiatios, Cloelios. Eadem de his familiis narrat Dionysius li. i. apud quem pro *κοιντιδίους*, ut est in uulgatis libris, corrigendū *κωντιούς*. Eius uerba sunt haec: *βουλῆς δὲ μέλησιν καὶ ἀρχαῖς λαμβάνειν τοὺς δὲ τοῦσδε οἴκους, Ἰουλίους, Σεργίλιους, Τεργατίους, Μακκίλιους, Κουρίτιους, Κοιντίους, Κλωδίους.* hoc est, In Senatum uerò & ad magistratus gerendos admitti familias has, Iulios, Seruilios, Geganos, Maecilios, Curiatios, Quintios, Cloelios &c. Alterius autem Quinctiae quae fuit plebeia, facit mentionem Cicero in oratione pro A. Cluentio, & Liuius lib. xxiiii; ex qua genus duxit L. Quinctius Tr. Pl. homo humili loco natus. T. CRISPINVS SVLPICIANVS, qui huius tabellae nummos signauit, is est, qui Consul fuit anno dccxliiii cum Nerone Claudio Druso, cuius Consulatus mentio est in antiqua inscriptione, quam in Caesia gente protulimus. è Sulpicia uerò familia in Quinctiam iure adoptio-

adoptionis insertus, T. QVINCTIVS CRISPINVS SVLPICIANVS appellatus est. Ad eum existimabat amicus meus scriptam esse Horatii oden xi. lib. i.

*Quid bellicosus Cantaber, & Scythes
Hirpine Quincti cogitet &c.*

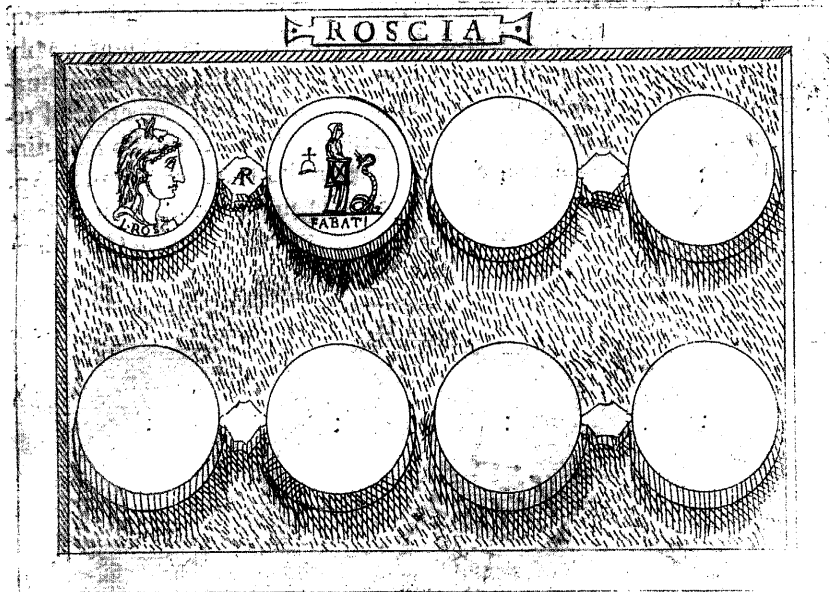
Malè enim inscriptam esse ad Q. Hirpinum, pro Quinctium Crispinum: atq. in Horatii uersu, pro Hirpine Quincti, legendum esse, Crispine Quincti. Mihi amici mei coniectura ualde placeret, si eam unus saltem antiquus liber adiuuaret. cum autem omnia, quae uiderim, scripta exemplaria repugnent, nihil temerè mutandū censeo. De hoc, ut opinor, Crispino dixit Velleius lib. xi. Quinctiusque Crispinus, singularem nequitiam supercilio truci protegens, & Ap. Claudius, & Sempronius Gracchus, ac Scipio, aliiq. minoris nominis, utriusque ordinis uiri, quasi cuiuslibet uxore uiolata, poenas pependere, cum Caesaris filiam, & Neronis uiolasse coniugem &c.

RENIAB gentis nulla apud scriptores, quos ipse legerim, mentio reperitur. neque uerò RENIVS ipse, qui denarium cudit, ab aliquo ueterum historicorum nominatur, unde quis fuerit, quòue respiciens, hircos currum trahentes in denario signauerit, scire possimus. Alii, non hircos, sed renos esse, qui currum ducant, opinantur: affirmantque ex ueteris scriptoris auctoritate, animal id esse hirco perquam simile, à quo fortasse Renius nomen familiae suae deductum fuisse, indicare uoluerit: multa enim nomina, ut inquit Varro lib. i. de re rustica cap. i. ab utroq. pecore habemus, ut Porcios, Ouillos, Caprilios, Equitios, à porcis, ouibus, capris, equis. In antiqua quadam inscriptione nominatur M. RHENIVS T. CAESARIS SERVVS, cuius exemplum est huiusmodi,

M. R H E

M. RHENIVS. LIBER. XYSTVS. TI. CAESARIS. SER
 GERMANIC. APOLLONIO. VICARIO. SVO. AMICO. XX
 C. LVRIVS. IVCVNDVS. ESSEDARIVS. V. A. XXV
 FILIA. MATRI
 HVIC. MONIMENTO. VSTRINVM. APPLICARI. NON. LICET.

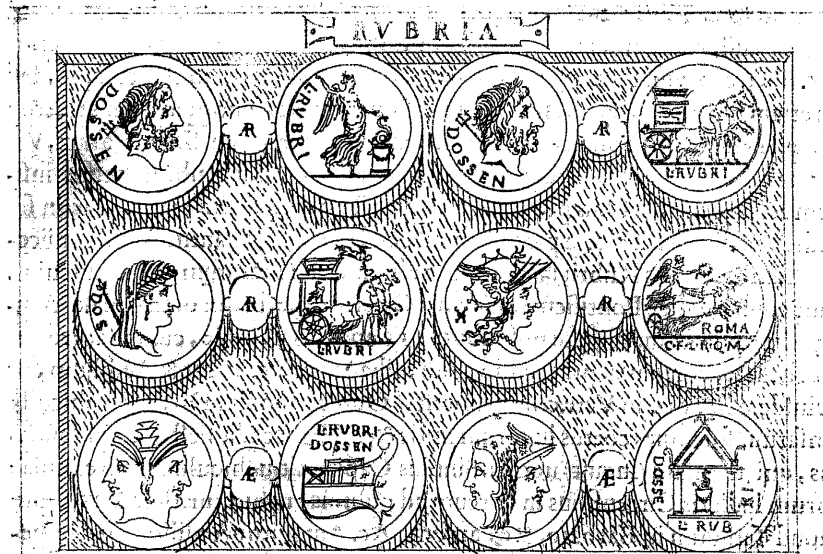

ROSCIAM gentem plebeiam fuisse, uel ex eo constat, quod L. Roscius Otho, qui Tr. Pl. legem theatralem tulit, ex ea ortus fuit. E Lanuio uero municipio uenisse, colligere possumus ex iis, quae in huius tabellae denario ad indicandam gentis originem à L. ROSCIO impressa sunt; Iunonis scilicet Sospietae simulacrum, de quo diximus in gente Procilia, & Lanuinus draco, de quo extat Propertii elegia in lib. III. inscripta de Cynthia & dracone,

*Lanuuii anno si uetus est tutela draconis,
 Hic ubi tam rarae non perit hora morae.
 Quà sacer abripitur caeco descensus hiatu,
 Quà penetrat uirgo, tale iter omne caue.
 Ieiuni serpentis honas cum pabula poscit
 Annua, & ex ima sibila torquet humo.
 Talia demissae pallent ad sacra puellae,
 Cum temere anguino creditur ore manus.
 Ille sibi admotas à uirgine corripit escas,
 Virginitis in palmis ipsa canistra tremunt.*

His autem Propertii uersibus altera denarii pars mirificè illustratur, L. ROSCII
 FABATI

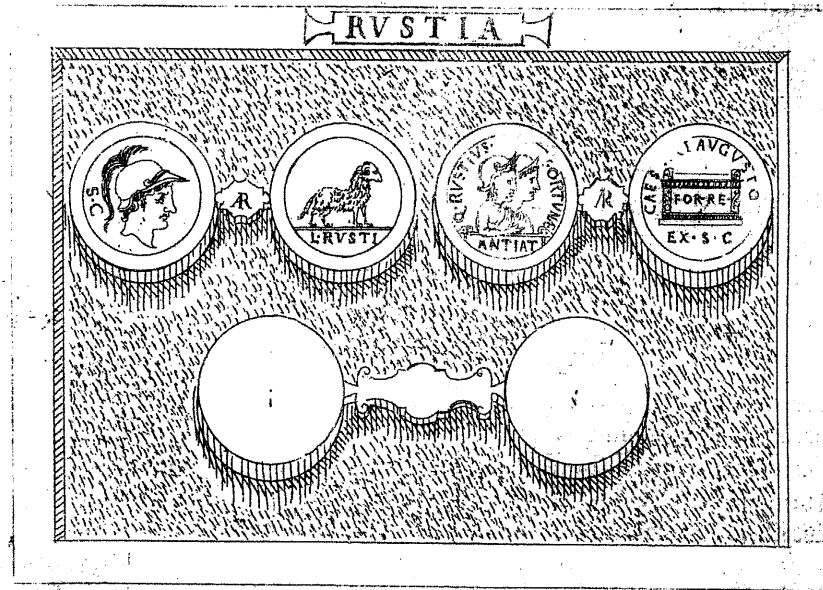
FABATI, qui ut ex libris commentariorum intelligitur, Caesaris in Gallia legatus fuit, mentio est in epistola Afinii Pollionis ad Ciceronem xxxiii. lib. x. Quod autem fuerit Lanuuius, satis indicant ea, quae apud Ciceronem in lib. i. de Diuinatione, de hoc ipso Roscio leguntur. Quid, inquit, amores, ac deliciae tuae Roscius? num aut ipse, aut pro eo Lanuuium totum mentiebatur? qui cum esset in cunabulis, educareturque in Selonio (qui est campus agri Lanuuii) noctis lumine appposito, ex perfecta nutrix, animaduertit puerum dormientem circumplexum serpentis amplexu, quo aspectu exterrita clamorem sustulit. Pater autem Roscii ad Aruspices retulit, qui responderunt, nihil illo puero clarius, nihil nobilius fore &c.

RUBRIAE gentis plebeiae facit mentionem Cicero in libro de claris oratoribus, Appianus lib. i. bell. ciuil. & Plutarchus in Tr. & C. Gracchis, in quo quidem libro nominat Rubrium Tr. plebis, Gracchi in Tribunatu collegam, qui rogationem tulit de colonia Carthaginem à Scipione eodem iam deducenda. Caesar autem in lib. de bello ciuili meminit L. Rubrii, qui Pompeianarum partium cum esset, Corfinii captus cum Domitio fuit, quem nos cum esse existimamus, qui huius tabellae aurei cuspis. Caesaris uerba, quia RUBRIVS hic, quis nam fuerit, aperte indicare uidentur, eò libentius subite iam. Caesar ubi illuxit, omnes Senatores, Senatorumque liberos, Tribunos militum, Equitesque Romanos ad se produci iuber. erant Senatorii ordinis L. Domitius, & P. Lentulus Spinther, L. Vibullus Rufus, Sex. Quinctilius Varus Quaestor, L. Rubrius, praeterea filius Domitii, alique complures adolescentes, & magnus numerus equitum Romanorum, & Decurionum, quos ex municipio Domitius euocauerat. hos omnes productos à contumeliis militum, conuictisque prohibet: pauca apud eos loquitur, quod sibi aperte eorum gratia relata non sit, pro suis

fuis in eos maximis beneficiis: dimittit omnes incolumes &c: Is est, ut opinor, L. Rubrius, cuius hereditatem M. Antonium inuasisse scribit Cicero lib. II. Philipp. Idemque Macedoniae Praetor à Plutarcho describitur in Catone maiore: atque in Caesarem cum aliis coniurasse dicitur, ut tradit Appianus lib. II. bell. ciuil. quamuis eius, qui Caesarem interfecit, cognomen fuerit Rex; huius autem, ut ex nummi titulo cognoscimus, Dossenus, siue ut est apud Horatium in epistola ad Augustum lib. II. Dorsenus: (dorsum enim antiqui dicebant, pro dorsum) Videtur autem Rubrius hic, quicumque fuerit, familiae suae monumentum aliquod celebrare uoluisse, cum anguem arae inuolutum, & attollentem caput, in primo argenteo nummo, & sexto aereo signauit. Aut enim Salutaris aedem ipse restituit, aut maiorum suorum aliquis, unus fuit ex iis legatis, qui ad accerendum ex Epidauro Aesculapium, missi sunt. Liuius lib. XI. & Valerius Max. lib. I. cap. VIII. Serpentem autem dicatum esse non modo Aesculapio, sed eius etiam filiae Hygeiae, quam Romani Salutem uocarunt, neminem arbitror esse, qui nesciat. In primi denarii altera parte praeter ipsam Salutis aram, Victoriae quoque signum adiectum est, quo indicari opinor Rubriae gentis insignem aliquam de hostibus populi Romani victoriam. Thensa uero, quae in secundi & tertii denarii altera parte impressa est, pertinet (quantum ego coniectere possum) ad ipsius Rubrii sacerdotium aliquod uel maiorum suorum alicuius. Erant enim thensae Pontificum, ut ex his Ciceronis uerbis in oratione de Aruspicum responsis intelligere possumus. Te appello Lentule, cuius sacerdotii sunt thensae, curricula, praecensio, ludi, libationes &c. erant & Aedilium, ut ex eiusdem lib. VII. in Verr. colligi potest. Omnes, inquit, Dii, qui uehiculis thensarum solemnem coetus ludorum initis &c. His accedit Festi quoque auctoritas, qui thensam (inquit) uocari Sinius Capito ait, uehiculum quo exuuias deorum ludicris Circensibus in Circum ad puluinar uehuntur. Fuit & ex ebore ut apud Titinium in Barbato, & ex argento &c. Aut igitur Aedilitatem à se gestam, uel maiorum suorum aliquo, significare Rubrius uoluit, aut Pontificatum siue aliud sacerdotium, quod thensis uteretur: uel certè (quod magis placet) ad thensam Caesari Dictatori decretam respexit, cuius meminit Suetonius cap. LXXVI. his uerbis: Non enim modo honores nimios recepit &c. Sed ampliora etiam humano fastigio decerni sibi passus est: sedem auream in curia & pro tribunali, thensam, & ferulum Circensi pompa, templa aras, simulacra iuxta Deos, puluinar, Flaminem, Lupercos, appellationem mensis à suo nomine &c. Verisimile autem est Rubrium Gorfino capto incolumem à Caesare dimissum, ac illi postea amicum factum, thensae honorem huiusmodi à Senatu ei decretum, in cuius a se denariis celebrasse, uel ut notam à Caesare gratiam iniret, uel ut ueteris accepti beneficii referret. Thensas huiusmodi diuinitatè dictas Aconius putat: hoc est, eius uerba ex III. Verrina sunt haec: Thensae sunt sacra uehicula: Pompa, ordinum, & hostiarum. Thensas alii à diuinitate dici putant: alii quòd ante ipsas lora tenduntur, quae gaudet manu tenere & tangere, qui eas deducunt. Seruius in explicatione Virgiliani uersus. Hic currus fuit &c. thensam significari scribit, qua Deorum simulacra portantur. De thensis Liuius lib. V. Quae Augustissima inquit uestis est thensas ducentibus,

centibus, triumphantibusue: ea uestiti medio aedium eburneis sellis federe. ex quibus Liuii uerbis ita corrigendum arbitror Suetonii locum in Augusto. Quum forte ludis Circensibus duceret pompam &c. In quarto tabellae denario nihil est aliud, praeter Triumuirorum Monetalium nomina, notatu dignum, quae singulis litteris singula ita indicantur, ut L. R. possit etiam L. Roscium interpretari.

RVSTIAE gentis mentio est in antiqua hac inscriptione, cuius exemplum Tiburi descripsimus,

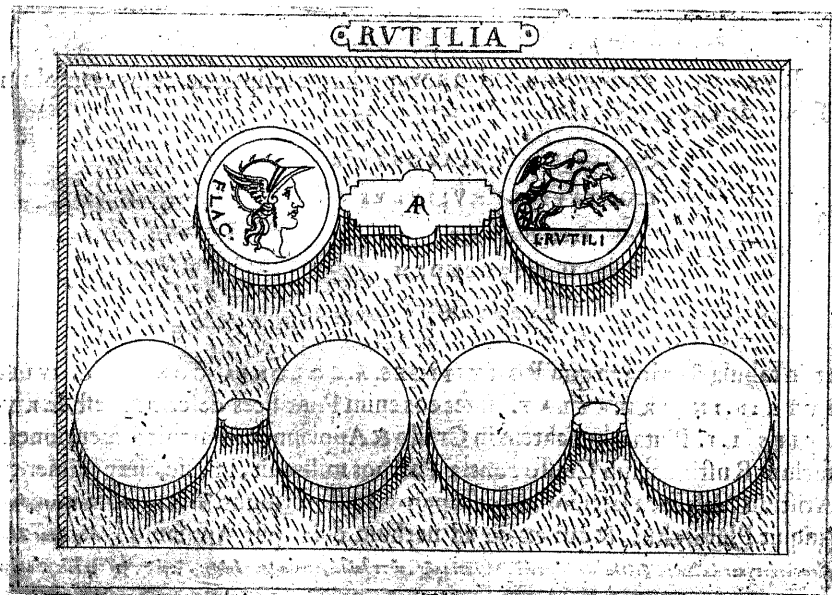
C. RVSTIVS. C. F. FLAVOS. ITER
L. OCTAVIVS. L. F. VITVLVS
III. VIR. P. S. S
VIAM. INTEGENDAM
CVRAVER

et in tabula Sutrina, in qua PONTIFICES. A. COLONIA. COMVN. IVLIA SVTRIN. IN ORD. RELAT. inter eos enim Pontifices descriptus est L. RVSTIVS L. F. Plutarchus autem in Craffo & Appianus in Parthico mentionem faciunt Rustii, qui sub Craffo contra Parthos militauit, in cuius impedimentis Aristidis Milefiaca lasciuos libros repertos fuisse scribunt. Ἦν δὲ γερουσίαν τῶν Σελευκίων, (inquit Plutarchus, & qui ex eo ad uerbum descripsit Appianus) ἰσθροίνας Σουρήνας ἐστίν ἡ ἀκόλασι βιβλία τῶν Ἀριστίδου Μιλεσιακῶν, ὅτε ταύτης καὶ λευκομάχου. ἐυρήθη γὰρ ἐν τοῖς Εὐσίων σκευοφόροις. καὶ παρήγαγε τῆς Σουρήνης καδυβρίσαι πολλὰ, καὶ καλασκήσαι Εὐμαίους, ἐμὴ δὲ πολεμουύνας ἀπὸ χάριτος πραγμάτων καὶ γραμμάτων δύναμαι τοιούτων. hoc est, Surena Senatu coactò Seleuceniū, intulit lasciuos libros, Aristidis Milefiaca inscriptos. neque fuit hoc commentum.

„ tium. fuerant enim in Rustii impedimentis reperti : praebueruntq. Surenae argu-
 „ gumentum multis modis fuggillandi & eludendi Romanos, quòd nec in bello
 „ temperare his rebus & scriptis valeret &c. Haec autem Aristidis Milefiaca, ex
 Graeco transtulit L. Cornelius Sifenna, cuius librum XIII. ex Milefiis citat Flavius
 Sospater Charifus. Rustii denarius nihil habet quod notatu magnopere
 dignum sit, praeter expressum in altera eius parte arietem, quo scilicet pecore
 antiquissimum aes signatum fuit, & à quo pecunia dicta est, ut scribit M. Varrò
 in lib. II. de re rustica cap. I. Plin. lib. XVIII. cap. III. & Plutarchus in Poplicola.
 Secundus denarius à Q. RVSTIO cufus est, qui sub Augusto Triumvir cudendae
 monetae fuit. in eo autè duo Fortunae simulacra Reducis scilicet & Antiatis, si-
 ne Antiatinae in Augusti gratiam impressa sunt. de Fortuna Reduce, quam
 Dio Επαγωγὴ appellat, scripsimus supra in gente Mescinja. De Antiate memi-
 nit Horatius ode xxxv. lib. I.

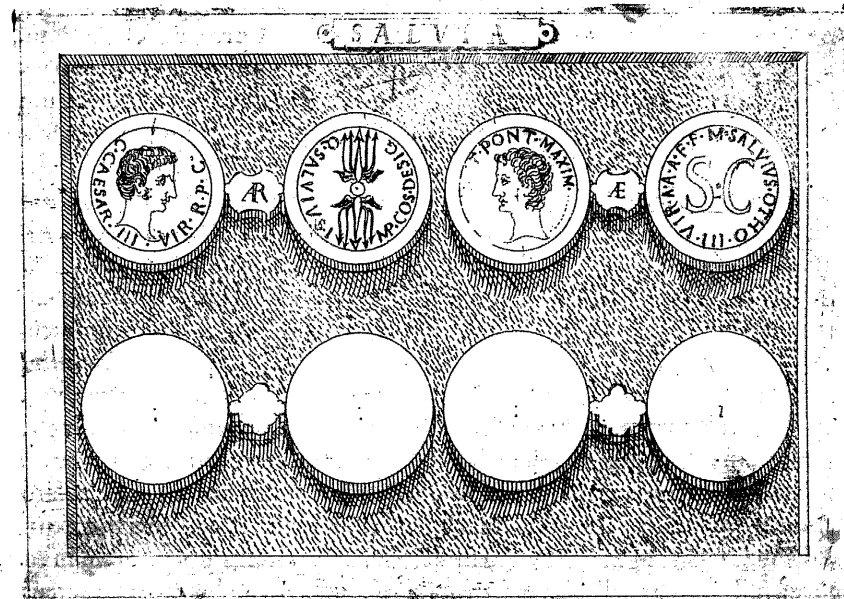
*O' Diua gratum, quae regis Antium
 Praesens uel imo tollere de gradu
 Mortale corpus, uel superbos
 Vertere funeribus triumphos.*

„ Acron interpres in hos versus ita scribit. Apud Antium, Fortunae templum
 „ est famosissimum, multorum etiã principum donis ornatum, unde ciuitas For-
 „ tunae ipsius tutela dicta est. Suetonius in Caio, cap. LVII. Monuerunt & sortes
 „ Antiatinae, ut à Cassio caueret &c. de Antiate Fortuna videndus etiam Macro-
 bius lib. I. Saturnal.

RUTILIA gens duplex fuit, patricia scilicet, & plebeia. Eius autem cū plures à
 scriptoribus familiae nominentur. FLACCI tamen huius, qui tabellae denarium
 signa-

signauit, nullam in ueteribus uel scriptorum uel lapidum monumētis inuenire
 mentionem potui. Rutilii Craffi, meminit Liuius lib. III. Calui, lib. XLV. Rufi,
 Cicero in orat. pro Plancio. Lupi, Caesar de bello ciuili lib. I. & Quintilianus
 lib. I. cap. II. Censorini, Valerius Max. lib. III. cap. I. Flacci, ut dictum est, nullus
 quòd sciam, facit mentionem.

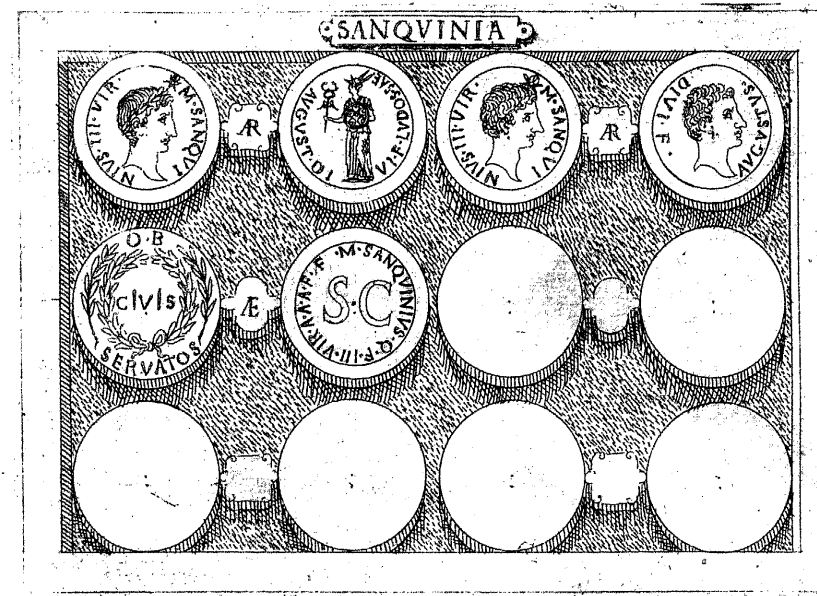

SALVIAM gentem Ferentino opido, atque ex principibus Etruriae, ut
 inquit Suetonius in Othone, oriundam, plebeia principio fuisse, uel ex eo intel-
 ligere possumus, quòd ut tradit Appianus lib. III. bel. ciuil. ex ea natus est Saluius
 is, qui Tr. Pl. anno dccx. Ciceronis sententiae de M. Antonio hoste iudicando
 intercessit. Cicero ep. x. lib. I. x. ad Varronem. postea inter patricos à Claudio
 Imp. cooptatam fuisse scribit Suetonius in Othone cap. I. Q. autem SALVIUM,
 qui primum huius tabellae denarium cufit, opinor eum esse, qui à Velleio, Sue-
 tonio, & Dione Saluidienus Rufus appellatur: propterea quòd Cōsul designa-
 tus & Imperator in denario describitur, qui quidem honos ab iisdem scriptori-
 bus uterq; ei tributus est. Sed cur Saluius, pro Saluidienus in denariis nominatus
 sit, ut liberè dicā, fateor me nescire: nec enim placent ea, quae de eius adoptio-
 ne à quibusdam, licet antiquitatus bene peritis, allata sunt: quia à Saluia gente
 Saluidiam, & à Saluidia Saluidienam, gentis item nomen, nō autem adoptionis
 cognomen, quemadmodū à Nasidia, Cluua, Titia, Clodia, Nasidienā, Cluue-
 nam, Titienam, Clodienā ductū esse cū ex lapidū, tum ex scriptorū monumētis
 constat. Suetonius in Nerone cap. xxxvii. Sed ne de pluribus referā, Saluidieno
 Orfito obiectū est, quòd tabernas tres de domo sua circa Forū ciuitatibus ad sta-
 tionem locasset & cet. in Domitiano cap. x. Complures Senatores, in his ali-
 quot Consulares interemit: ex quibus Ciuicā Cerealem in ipso Asiae Procon-
 sularū, Saluidienum Orfirū, Acilium Glabronē exilio quasi molitores rerum
 V nouarum

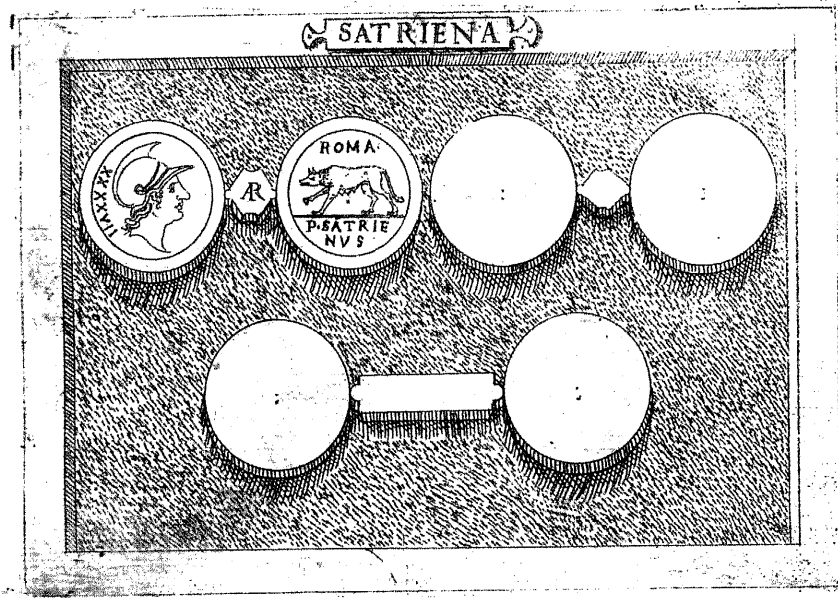
nouarum &c. Vopiscus in Saturnino. M. Saluidienus hanc ipsius orationem ve-
 re fuisse dicit, & fuit reuera non parum litteratus &c. in libro veterū inscriptio-
 num Romae impresso, C. quidam SALVIDIENVS descriptus est, O. L. ANTVLLVS.
 Sed Saluidienū, gentis nomen fuisse, sexcentis cōfirmare exēplis possumus. De
 hoc autem Saluio, siue ut à scriptoribus nominatur, Saluidieno ita scribit Vel-
 leius li. ii. Per quae tēpora Rufi Saluidieni scelestā cōsilia patefacta sunt: qui na-
 tus obscurissimis initiis, parū habebat summā accepisse, & proximus à Cn. Pom-
 peio, ipsoq. Caesare ex Equestri ordine Consul esse, ni simul ascendisset, quò in-
 fra se Caesarē videret & Remp. &c. Suetonius in Augusto cap. LXVI. Neq. enim
 temerè, inquit, ex omni numero in amicitia eius afflicti reperirētur, praeter Sal-
 uidienum Rufum, quē ad Consulatū vsq. & Cornelium Gallum, quem ad Prae-
 fecturam Aegypti, ex infima utrunq. fortuna euexerat. Dio lib. XLVIII. Ἰδὲ τὸν
 τὸν Σαλβιδιενόν. ὅς ἐστι βουλαισάλευτος ἀπέκλεινε. οὗτος δὲ ἦν μὲν ἐξ ἀφανισάτων, καὶ αὐτὸς ἡ κεφαλὴ πομπάζοντι φη-
 γκα ἀπέδοκεν, ἵς τοσοῦτον δὲ ὑπὲρ τοῦ Καίσαρος προήχθη, ὥστε ἀλλὰ ἴσθε ὑπαταῖον, μὴ δὲ βελούνη ἀποδειχθῆναι, καὶ τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ προαποθανόντα. διὰ τοῦ Τιβερίδος γούρας ἐπ' αὐτὸ τοῦτο κινήσεως ἐξενηχθῆναι. hoc est, Sal-
 uidienum Caesar, quòd ab eo insidiis peteretur, necauit. ei Saluidieno, obscu-
 rissimo genere nato, pascenti gregem flāma è capite emicuit. eumq. Caesar ad
 id dignitatis euexerat, ut Consul, cū Senator nunquàm fuisset, designaretur, utq.
 frater eius, qui prior vita abierat, pōte in Tiberi factō super eum efferretur &c.
 Imperatorem appellatum Saluium hunc, siue Saluidienum suspicari possumus
 fuisse ex Sentinatum oppido à se capto, incensoque, cuius obsidioni à Caesare
 praepositus fuerat. Dio li. XLVIII. Cum autē scribat Liuius in epitoma li. cxxxii.
 Saluidienū Caesaris in Sicilia legatū fuisse, credi etiā potest, Imperatorem in eo
 honore à militibus appellatū, aut certè salutatū fuisse. Secundus tabellae aereus
 nummus, & tertius argenteus pertinent, ut opinor, ad M. Saluium Othonem,
 Othonis Imp. auum, de quo ita scribit Suetonius cap. i. Auus M. Saluius Otho,
 patre equite Romano, matre humili incertū an ingenua, per gratiā Liuiæ Au-
 gustae, in cuius domo creuerat, Senator est factus, nec Praeturæ gradum exces-
 sit &c. Tacitus de Othonis origine eadem scribit. Origo, inquit, illi municipio
 Ferentino, pater Consularis, auus Praetorius, maternum genus impar, &c. M.
 Othonis huius filius fuit L. Saluius Otho Consul anno DCCLXXXV, ex Kal. Iul.
 suffectus, quē scribit Suetonius à Claudio Imp. inter patricios cooptatū fuisse, &
 M. Saluiū Othonē qui postea Roma imperauit, & L. Saluiū Othonē Titianum
 appellatū genuisse, cuius meminit Tacitus li. xvii. quiq. in antiquis inscriptio-
 nibus inter Fratres Aruales sub Nerone Imp. nominatus est.

SAN-

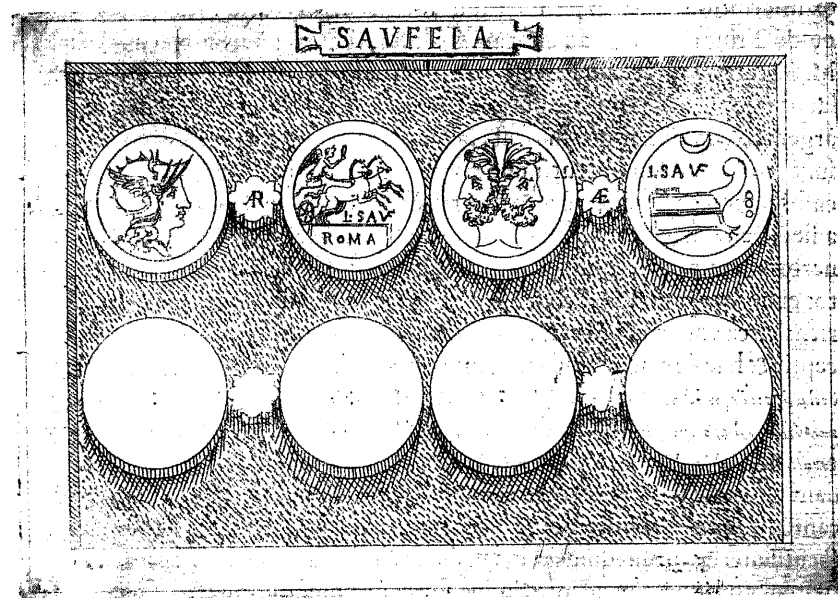

SANQUINIAE gentis vnus, quòd sciam, Tacitus facit mentionem lib. v. in quo
 M. Sanquiniū Maximi meminit, qui Consul ex Kal. Martiis suffectus fuit anno
 DCCLXXXI: quē nos existimamus filiū fuisse M. SANQVINII huius, qui in aereo nu-
 mismate Q. F. descriptus est, quiq. Triumuir cudendae monetae cum L. Mesci-
 nio Rufo fuit anno DCCLXXXV, quo Augustus Caesar ludos Saeculares fecit, ut
 ex inscriptione alterius partis primi denarii intelligi perspicuè potest. à cuius
 quidē Triumuiratu cū ad alterius Cōsulatum anni intersint XLV, malè in Fastis
 M. Sanquinius Q. F. notatus est, cū potius M. F. Q. N. describendus sit. Saliū simu-
 lacrū cū apice, clypeo, & caduceo, cuiusmodi in Domitiani quoq. Imperatoris
 argenteo denario impressum est, in quo ludi Saeculares sexti ab eo facti notati
 sunt, mihi quidem obscurū, quòd pertineat. Secundus tabellae denarius ab eodē
 cusus Sanquinio, habet in altera parte imaginem quandam, cuius uertici stella
 adiecta est, quam nos Caesaris Dictatoris stellam esse existimamus, de qua his
 uerbis meminit Suetonius cap. LXXXVIII. Si quidem ludis quos primò consecra-
 tos ei heres Augustus edebat, stella crinita per septē dies continuos fulsit, exo-
 riens circa vndecimā horam. creditumq. est animam esse Caesaris in caelum re-
 cepti: & hac de causa simulacro eius in vertice additur stella &c. Dio lib. XLV.
 ἐπεὶ μὲν τοὶ ἄστρον τι παρὰ πᾶσας τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἐκ τῆς ἀρχῆς πρὸς ἑσπέραν ἀνεφάνη, καὶ αὐτὸ κομίστην ἴε τιναν
 καλοῦσαν, καὶ προσημαίνην ὅτι ἀπεὶ εἶωθε λεγόντων, αἱ πολλοὶ τοῦτο μὲν ὄψιδον, τῆ δὲ δὴ Καίσαρ αἶθε, ὅς καὶ ἀπα-
 θανασίμων, καὶ ἐς τὸν ἴον ἄστρον ἀριδιμὸν συγκαταλεγομένη ἀνετίθεσαν &c. hoc est, Ceterū stella quae-
 dam quotidie inter Septentrionem & occasum apparuit, eamque cometen uo-
 cantes nonnulli, ea portendere dicebant, quae aliās huiusmodi signum sequi cō-
 sueuissent: creditum quidem hoc à plebe est, sed tamen Caesari eam, immorta-
 litatem nimirum iam adepto, inque siderum numerum allecto, sacram esse di-
 xerunt &c. Imago tamen, quae in denario impressa est, iunioris cuiusdam uiri,
 non autem Caesaris. Dictatoris effigiem repraesentare uidetur.

V ij S A T R I E

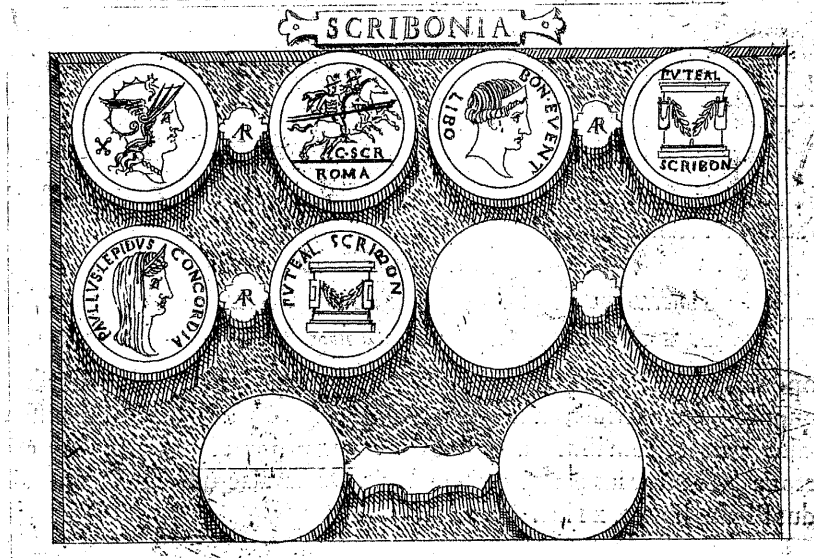

S A T R I E N A E gentis in uno tātum hoc denario, nec alibi, quòd sciam, in ueteribus monumentis mentio extat. Quemadmodum uerò ab Allio Allienus, à Nasidio Nasidienus, & à Saluidio Saluidienus; ita à Satrio, Satrienus nomen deductum est. Lupa in altera parte denarii impressa, in tanta Satrienae gentis ignoratione, quò pertineat, mihi quidem obscurum est.

S A U F E I A E gentis, & L. Saufeii huius, qui tabellae nūmos percussit, mentio est apud Ciceronē in ep. m. li. i. & ep. i. lib. vii. ad Att. itē C. Saufeii, in orat. pro Rabirio.

birio. de M. autem Saufeio, quē accusatū defendit Cicero anno dcc, Paedianus meminit in Miloniana. Post Milonem, inquit, eadem lege Pompeia primus est accusatus M. Saufeius m. f. qui dux fuerat in expugnāda taberna Bouillis, & Clodio occidendo. accusauerunt eum L. Cassius, L. Fulcinius c. f. C. Valerius. defenderunt M. Cicero, M. Caelius: obtinueruntq. ut vna sententia absolueretur. condemnauerunt Senatores x. absoluerunt viii. condemnauerunt Equites Romani ix. absoluerunt viii. Sed ex Tribunis Aerariis x absoluerunt, sex condemnauerunt: manifestumque odium Clodii saluti Saufeio fuit, cum eius uel peior causa fuisset, qui aperte dux fuerat expugnandae tabernae repertus &c. Horum autem alter L. Saufeii huius, qui in tabellae nummis descriptus est, pater fuisse credi potest.

S C R I B O N I A M gentem plebeiam fuisse, inter ueteres scriptores satis constat. Eius duae tantum familiae C V R I O N V M, ut arbitror, & L I B O N V M in denariis reperiuntur: in quorum primo uel G. Scribonius Curio pater notatus est, qui Consul fuit cum Cn. Octauio anno dclxxvii. uel C. Curio filius, qui cum Tribunus plebis esset anno dcciii. cum M. Antonio, & Q. Cassio ad Caesare profugit. Caesar lib. i. de bello ciuili. ad eum Cicero scripsit epistolam vii. lib. ii. in qua illi de Tribunatu plebis gratulatur, quem iiii. Idus Decemb. inierat. sed de Curione, eiusq. inferitu uidentur Dio li. xliii. Secundus tabellae denarius & tertius pertinent ad L. Scribonium Libonem, qui Consul cum M. Antonio ii fuit anno dcccxix. quemq. Sex. Pompeii focerū fuisse scribit Dio li. xlviii. his uerbis, Καίσαρ τὸν Σέξτον ὡς καὶ πιστότερον ἢ καὶ ἰσχυρότερον τοῦ Ἀντωνίου ἀποδείξας, τὴν τε μητέρα αὐτοῦ Μουκίαν ἔπεισε, καὶ τὴν τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Λικίνου Σκριβωνίου Λικίανος ἀδελφὴν ἔγημεν, ἕκαστος ἕκαστος εὐεργεσίας, καὶ ἐν τῆς συγγενείας φίλον αὐτὸν ποιήσασατο. hoc est, Caesar Sextum & fidei & uiriū, plusquam Antoniū, habentē, ut sibi cōciliaret, matrē ei Muciā misit: sororemq. L. Scribonii (focer is

V iij Sexti

„ Sexti erat) ipse duxit, speras & beneficio & affinitate amicū sibi Pompeiū redditurū. vel hic igitur Libo in postremis duobus tabellae denariis descriptus est, uel eius pater L. Scribonius Tribunus plebis, cuius Cicero in li. ii. de Oratore facit mentionem. Magis tamen, ut ad Libonē filiū referatur, placet: propterea quod in altera tertii denarii parte, Paullus Lepidus notatus sit, qui Liboni Confuli ex Kal. Iul. suffectus est. Dicendum nunc de Puteali, quod in duobus his denariis impressum est. Puteal in Foro Romano fuisse propē ficum Ruminalem ante Curiam, scribit Dionysius lib. i. quod autē propē habitaret Libo, uel quod eius impensa factum aut restitutum esset, Puteal Libonis appellabatur. Horatius ep. iii. lib. i.

--- Forum, Putealque Libonis
Mandabo siccis &c.

Propē Puteal eius Praetoris tribunal fuisse, qui de foenore ius diceret, ex Ouidii uersu in lib. ii. de remedio amoris, colligi potest,

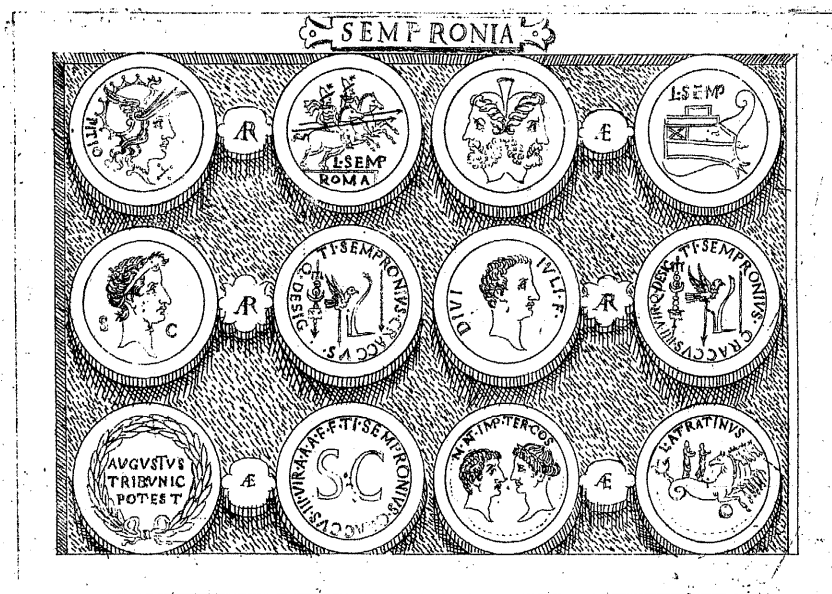
Qui Puteal, Ianumque timet, celeresq. Kalendas.

(ad Ianum enim summum, medium, & imum habitasse foeneratores constat)
Horatius Sat. vi. lib. ii.

--- ante secundam

Roscius orabat sibi adesses ad Puteal cras. Persius Sat. iii.
Si Puteal multo cautus uibice flagellas:

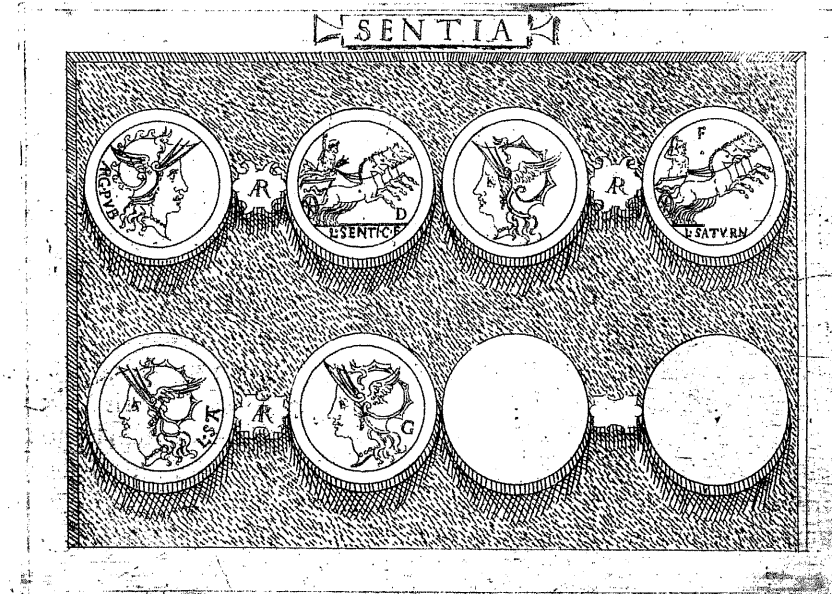
Pomponius autem Porphyrio in Horatiani uersu explicatione, Puteal tribunal quoddam fuisse scribit; cum potius tribunal propē Puteal dicere debuisset: est enim Puteal tectum illud, quo puteus operitur, propē quod, ut dictum est, Praetoris de foenore ius dicentis tribunal fuit. De simulacro Boni Euentus uidentur Plinius lib. xx xiiii. cap. viiii.

SEMPRONIA gens patricia primū fuit, postea ad plebem traducta, plebeia facta est. Eius, in numis, quos habemus familiae tres reperiuntur, ATRA-TINORVM, qui patricii fuerunt: GRACCHORVM, qui plebeii: & PITIONVM, quos plebeios item fuisse opinor. L. SEMPRONIUS PITIO, qui in primo tabellae denario descriptus est, mihi quidē incertum, quis fuerit: nec enim quicquam apud scriptores de eo me legisse memini. Ti. autem Sempronium Gracchum, qui in secundo, & tertio denario notatus est, eum indicari arbitror, de quo his uerbis Velleius meminit in lib. ii. Quinctiusque Crispinus singularem nequitia supercilio truci protegens, & Ap. Claudius, & Sempronius Gracchus, ac Scipio aliique minoris nominis, utriusque ordinis uiri, quasi cuiuslibet uxore uiolata, poenas pependere, cum Caesaris filiam, & Neronis uiolassent coniugem. Iulia relegata in insulam, patriaeque & parentum subducta oculis &c. Tacitus lib. i. Par causa saeuitiae in Sempronium Gracchum, qui familia nobili, solers ingenio, & prauē facundus eandē Iuliam in matrimonio M. Agrippae temerauerat. nec is libidini finis, traditam Tiberio pernicax adulter contumacia & odiis in maritum accendebat. litteraeque quas Iulia patri Augusto cum insectatione Tiberii scripsit, à Graccho compositae credebantur &c. Fuit autem Gracchus hic unus è Quartumuiris argento publicè signando à Caesare Dictatore institutis, de quibus in Iulia Caesarum familia diximus; quo quidē munere, C. Caesaris primo Triumuiratus quinquennio functus est; ut ex tertii denarii inscriptione apparet, quem cussit cum Quaestor etiam esset designatus. Cum autem quae in altera denariorum parte impressa sunt, deductae coloniae symbola sint, atque ea ad Casilinum coloniam, in Caesaris denariis pertinere dixerimus, suspicari possumus, tertio quoque denario eandem coloniam designari: nec enim aliquā ex iis, quas Augustus deduxit, significari credendum

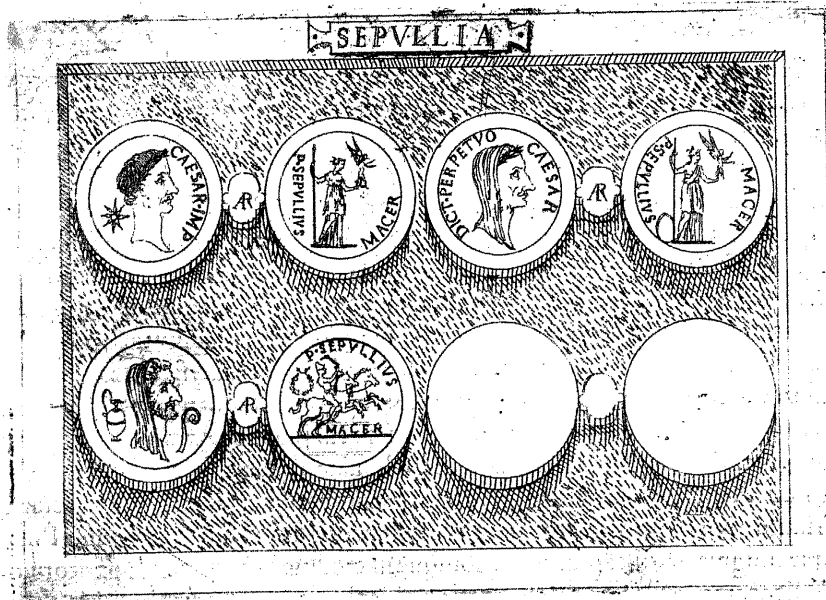
„dendū est, cū ob alia, tum quòd huiusmodi denarius primo Triumviratus quin-
 „quennio, vt dictum est, cūsus fuit: quo quidem tempore, nondum Caesar co-
 „loniam aliquam, quantum ex historiis colligimus, deduxerat. itaque magis pla-
 „ceret, ut ad eas colonias denarius referretur, quibus deducendis Ti. Sempro-
 „nius Gracchus Tr. Pl. se, Caiumque fratrem creauit: quorum alterius Quar-
 „tumuir iste nepos esse potuit, aut certè vtriusque consanguineus, nisi pernicio-
 „sum id factum Reip. fuisse constaret. Velleius lib. 11. de Ti. Graccho inquit,
 „Triumuiros agris diuidendis, coloniisque deducendis creauit se, focerumque
 „suum Consularem Appium, & Gracchum fratrem admodum iuuenem. paulo
 „post: in legibus Gracchi inter perniciosissima numerauerim, quòd extra Italiã
 „colonias posuit. Id maiores (cum uiderent tanto potentiorum Tyro Cartha-
 „ginem, Massiliam Phocaea, Syracusas Corintho, Cyzicum, ac Byzantium Mile-
 „to, geniali solo) diligenter uitauerant, ut ciues Romanos ad cēsendum ex pro-
 „uinciis in Italiam reuocauerint. Prima autem extra Italiam colonia Carthago
 „condita est &c. De C. autem Graccho in eodem libro ita scribit: Dabat ciuita-
 „tem omnibus Italicis, extendebat eam paenè usque ad Alpes, diuidebat agros,
 „uetabat quenquam ciuem plus quingentis iugeribus habere: quod aliquando
 „lege Licinia cautum erat: noua constituebat portoria: nouis coloniis replebat
 „prouincias, iudicia à Senatu transferebat ad Equites, frumentum plebi dare
 „instituerat &c. De coloniis autem à C. Graccho Triumuiro in Italia deductis,
 „scriptores adeo multi meminerunt, ut eorum loca. de hac re putidum sit colligere.
 „vnus tantum Liuii uerba proferam ex epitoma lib. 1 x. C. Gracchus (in-
 „quit) Ti. frater, perniciosas aliquas leges tulit, inter quas, frumentariam, ut se-
 „misse & triente frumentum plebi daretur: alteram legem agrariam, quam fra-
 „ter eius tulerat: tertiam, qua equestrem ordinem cum Senatu consentientem
 „corruerat (trecenti Senatores erant; sexcenti equites) ut trecenti Senatoribus
 „admiscerentur, id est, ut equester ordo bis tantum uirium in Senatu haberet. &
 „continuatō in alterum annum tribunatu, legibus agrariis latis effecit, ut com-
 „plures coloniae in Italia deducerentur, & una in solo dirutae Carthaginis, quòd
 „ipse Triumuir creatus coloniam deduxit &c. Illud autem in Gracchi denario-
 „rum inscriptionibus notandum est, cognomen sine aspiratione in eis notatum
 „esse, de quo ita scribit Quintilianus lib. 1. cap. 1 x. Diu deinde obseruatum, ne
 „cōsonantibus aspiraretur, ut in Gracchis & Triumphis. Quartus tabellae aereus
 „nummus percussus est à L. SEMPRONIO ATRATINO, qui anno DCCXVIII in-
 „M. Antonii iterum Consul is Kal. Ian. abdicantis locum factus est. Dio li. XLIX.
 „Ἄντωνιος δὲ ἐν τούτῳ ἤντι μὲν ἀρχὴς αὐτῶν ἡμερῶν ἐξέστη, λευκίων Σαραπώνιον Ἀτρατίνον ἀντιμαλιστήσαν. ἔθεν εἰσὶν οἱ τοῦ-
 „τον, ἀλλ' οὐκ ἀκείνον ἐν τῇ τῶν ὑπάτων ἀπαριθμήσει ὀνομαζέσαι. hoc est, Hoc tempore Antonius
 „eadem die & inuit Consulatum & deposuit, substituto in suum locum L. Sem-
 „pronio Atratino: itaque hunc nonnulli, non Antonium in enumeratione
 „Consulum recensent. ex his autem Dionis uerbis, & ex iis quae in nummo si-
 „gnata sunt, colligi potest, L. ATRATINVM Antonianarum partium fuisse, &
 „nummum huiusmodi cūsisse, cum esset Antonius in Aegypto.

SENTIA

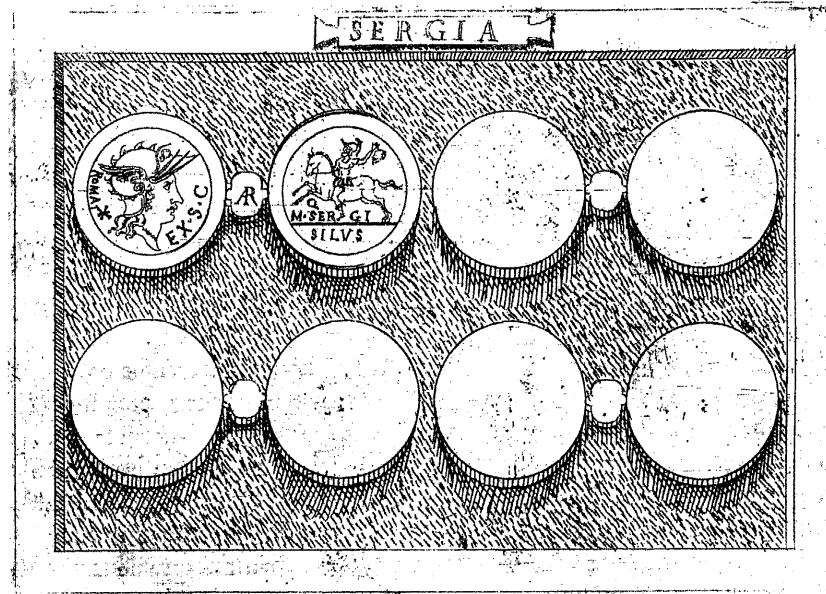
SENTIA gens, incertum patricia ne, an plebeia fuerit. Neque verò rerum
 Romanarum scriptores aliquem ex hac gente nominant, qui Lucii praenomen
 habuerit. Velleius lib. 11. meminit C. Sentii Saturnini, qui à Triumuiris R. P. C.
 proscripſus, Augusti poſtea legatus in Germania fuit, & Consul cum Q. Lucretio
 Vespillone anno DCCXXXIV, cuius filius credi poteſt fuiſſe L. SENTIUS SA-
 TURNIVS hic, qui Triumuir argento publicè ſignando, huius tabellae de-
 narios cuſit, in quibus C. R. deſcriptus eſt. Velleii uerba ſunt haec. In hoc pacis
 foedere placuit, Sicilia, Achaia, Pompeio concedere: in quo tamen animus,
 inquit, manere non potuit: id unū tantummodo ſalutare aduentu ſuo patriae,
 attulit, quòd omnibus proſcriptis, aliisq. qui ad eum ex diuerſis cauſis fugerāt,
 reditum, ſalutemque pacus eſt. Quae res & alios clariffimos uiros, & Neronem,
 Claudium, & M. Silanum, Sentiumque Saturninum, & Arruntium reſtituit,
 Reip. &c. Valerius Max. lib. VII. cap. III. Aliquanto (inquit) ſpecioſius Sentii Sa-
 turnini Vetullionis in eodem genere caſus ultimae fortis auxilium. Qui cum à
 Triumuiris inter proſcriptos nomen ſuum propoſitū audiffet, continuo Prae-
 turae inſignia inuaſit: praecedentibusque in modum licſtorum, & apparitorum,
 publicorumque ſeruorum ſubornatis, uehacula comprehendit, hoſpitia occu-
 pavit, obuios ſum mouit, ac tā audaci uſurpatione imperii, in maxima luce den-
 ſiffimas hoſtilibus oculis tenebras offudit. Idem ut Puteolos uenit, perinde ac
 publicum miniſterium agens, ſumma cum licentia correptis nauibus in Sicilia,
 certiffimum tunc proſcriptorum profugium penètrauit. De conſulatu C. Sen-
 tii ita ſcribit Velleius lib. 11. Praeclarum excellentis uiri factum C. Sentii Satur-
 nini Conſulis ne fraudetur memoria. aberat in ordinandis Aſiae Orientisque
 rebus Caefar; tum Sentius fortè & ſolus, & abſente Caefare Conſul, cum alia
 priſca ſeueritate, ſummaque conſtantia ueterum Conſulum more, ac ſeueritate
 geſſiffet,

„ gessisset, protraxisset publicanorum fraudes, punisset auaritiam, regessisset in
 „ Aerarium pecunias publicas, tum in comitiis agendis praecipuum egit Consul-
 „ lem: nam & Quaesturam petentes, quos indignos iudicauit, profiteri uetuit:
 „ & cum id facturos se perseverarent, Consularem si in campum descendissent,
 „ vindictam minatus est &c. paulo post: Cum omnem partem asperioris & peri-
 „ culosissimi belli Caesar vindicaret, in iis quae minoris erant discriminis, Sentiũ
 „ Saturninum, qui tum legatus patris eius in Germania fuerat, praefecisset &c.
 „ Vel huius igitur C. Sentiũ filius fuit, L. S E N T I V S qui C. F. in primo denario de-
 „ scribitur, frater C. Sentiũ eius, qui Consul anno DCCLVI in Fastis notatur, uel ad
 „ Sentium eum, qui Praetor Macedoniã prouinciam obtinuit, tres hi denarii re-
 „ ferendi sunt, de quo, mentio extat apud Plutarchum in Sulla. *ἐνταῦθα γὰρ* (inquit)
 „ *τῷ Μιθριδάτῃ βρέβλιος Σούρβιας ἀπὸντιος, ἀριστὸν δὲ μὲν ἂν Σεντίου τοῦ στρατηγοῦ τῆς Μακεδονίας, ἀνὴρ δὲ τὸ δόγμα καὶ*
 „ *ἐρονήσει διαφέρων.* hoc est, Illic occurrit Mithridati Brutius Sura, Praetoris Macedo-
 „ niae Sentiũ legatus, uirtute & consilio vir singularis &c. Surae autem legati no-
 „ men mendose scriptum apud Plutarchum opinor, nec sine ope ueteris alicuius
 „ libri emendari à quopiam posse; Brutiae namque familiae nomen, inter Ro-
 „ manas gentes numeratum, nusquam reperitur.

SEPVLLIAE gentis, nullus, quòd sciam, ueterum scriptorum facit mentio-
 nem. Eius autem memoria, quamuis fuerit sub Caesare Dictatore, & Triumui-
 rorum etiam temporibus non obscura, nulla paenè extaret, nisi antiqui aliquot
 denarii superessent, quibus P. Sepullii nomen inscriptum est, eius, qui Caesare
 iam rerum potito, uel recens à coniuratis occiso, sub ipso Triumuiratus initio,
 cudendae praefuit monetae. His enim omnino tēporibus floruisse P. SEPVL-
 LIVM MACRVM, colligere possumus ex iis, quae in huius tabellae, & Aemiliae
 Lepidorum familiae denariis, impressa ab eo sunt.

SERGIAE

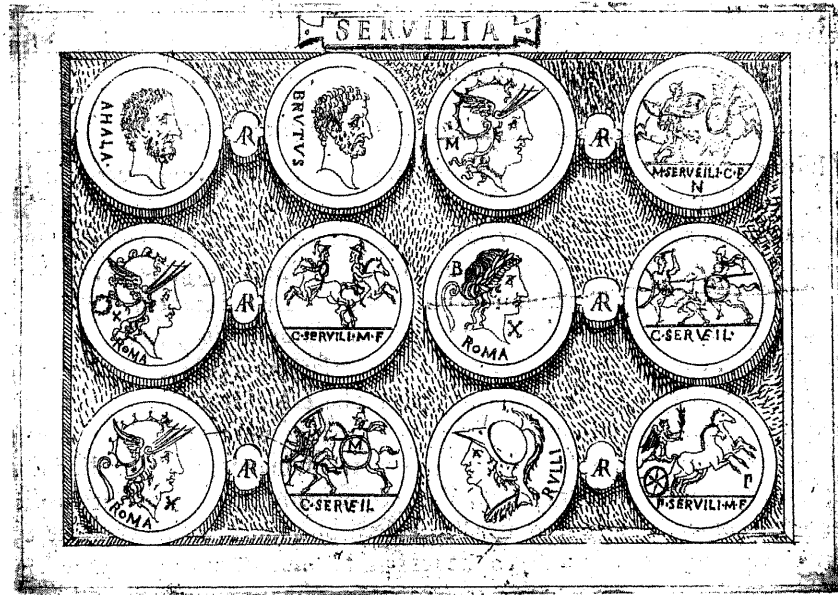

SERGIAE gentis patriciae, uel unius Virgilii testimonio nobilis, SIZORVM
 tantum extat in denariis familia, cum plures & quidem clarae, & illustres à scri-
 ptoribus nominentur. Virgilii uersus est ex lib. v. Aeneidos,

Sergeſtusq. domus tenet à quo Sergia nomen.

Huius autem tabellae denarius, siue à M. SERGIO SILO, qui Praetor in Fa-
 stis describitur anno DLVI, & M^o. praenominatur à Liuiο lib. XXXII. siue ab hu-
 ius, ut opinor filio, M. SERGIO SILO, qui L. Aemilii Paulli Consulis anno
 DLXXXV legatus in bello Persico fuit, cuius idem Liuius meminit lib. XLIII,
 cusus sit, in M. Sergii Sili honorem sine dubio signatus est eius, qui egregia bel-
 licae laudis monumenta reliquit, quae à Plinio referuntur lib. VII. cap. XXVIII. &
 Solino cap. VI. quamuis inter ea non numeretur factum id, quod in altera huius
 denarii parte expressum est. Plinii uerba sunt haec. M. Sergio, ut quidem arbi-
 tror, nemo quenquam hominum iure praetulerit: licet pronepos Catilina gra-
 tiam nomini deroget. Secundo stipendio dexteram manum perdidit: stipendiis
 duobus ter & uicies uulneratus est: ob id neutra manu, neutro pede satis utilis:
 uno tantum seruo, plurimis postea stipendiis debilis miles. bis ab Annibale ca-
 ptus (neque enim cum quolibet hoste res fuit) bis uinculorũ eius profugus: ui-
 ginti mensibus nullo non die in catenis aut compedibus non custoditus; sinistra
 manu sola quater pugnavit, duobus equis infidente eo suffossis. dexteram sibi
 ferream fecit, eaque religata proeliatus, Cremonam obsidione exemit, Placen-
 tiam tutatus est, duodena castra hostium in Gallia cepit, Quae omnia ex ora-
 tione eius apparent habita cum in Praetura sacris arceretur à collegis ut debilis.
 Quos hic coronarum accruos constructurus hoste mutato? etenim plurimum,
 refert in quae cuiusque uirtus tempora inciderit: quas Trebia, Ticinus, aut,
 Thraſi-

„ Trafigmenus, ciuicas dedere? quae Cannis corona merita? unde fugisse virtutis summū opus fuit. Ceteri profecto uictores hominū fuere, Sergius uicit etiam Fortunam. Solini uerba sunt ex eadem Sergii oratione descripta. Post hunc, inquit, M. Sergius duobus stipendiis, primo, aduerso corpore ter & uicies uulneratus: Secundo stipendio in proelio dexteram perdidit. qua de causa ferreā sibi manum fecit: & cum neutra paenē idonea ad proeliandum ualeret, una die quater pugnavit, & uicit sinistra duobus equis eo insidente confossis. ab Annibale bis captus refugit, cum uiginti mensibus, quibus captiuitatis fortem perrebat, nullo momento sine compedibus fuerit, & catenis. Omnibus asperrimis proeliis, quae tempestate illa Romani experti sunt, insignibus donis militaribus à Trafigmeno, Trebia, Ticinoque coronas ciuicas retulit; Cannensi quoque proelio, de quo refugisse eximium opus uirtutis fuit, solus accepit coronam. Beatus profecto tot suffragiis gloriarum, ni heres in posteritatis eius successione Catilina tantas odio damnati nominis obumbrasset &c. M. autem Sergii oratio si extaret, non esset nobis ignotum, cuius nam Carthaginensium ducis in proelio caput fuisset ab eo amputatum, quod in altera denarii parte Sergius ipse equo insidens manu gestat. Valerius Max. lib. vi. cap. i. facit mentionem Cn. Sergii Sili, qui anno DCLXXXIV in Romana Rep. floruit, à quo denarius hic in M. Sergii memoriam signatus esse credi etiam potest.

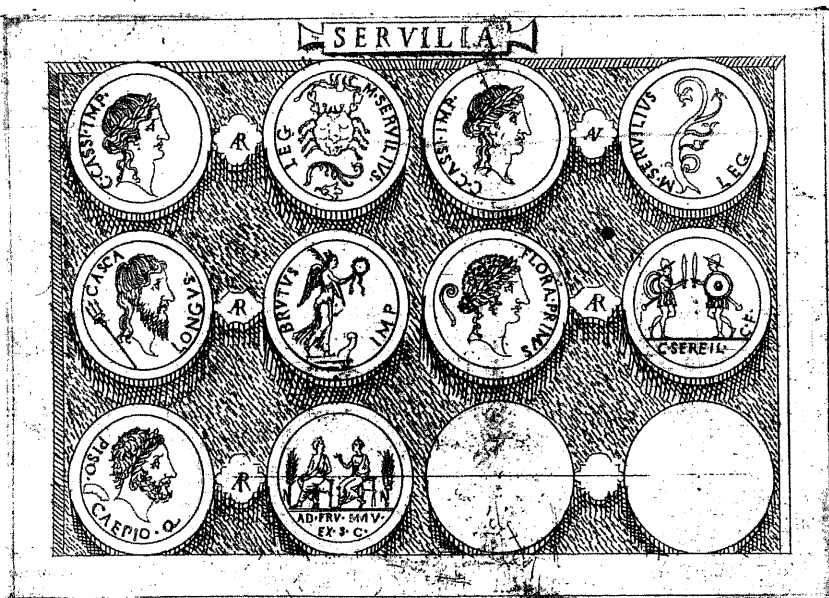
SERVILIAM gentem Albanam, à Tullo rege, Alba diruta, Romā translata fuisse, inque patriciorum ordinem allectam, scribit Liuius lib. i. & Dionysius lib. ii. eius autem in antiquis denariis familiae reperiuntur patriciae & plebeiae: in utrasque enim diuisam hanc gentem fuisse satis inter scriptores constat. In primo tabellae denario signata est imago C. Seruili Ahalae, qui Mag. Eq. Sp. Melium regnum affectantem interfecit. Cicero in Catilinam. C. Seruilius, inquit,

inquit, Ahala Sp. Melium nouis rebus studentem manu sua occidit &c. & in Catone. Si quidem aranti L. Quinctio Cincinnato nuntiatum est, eum Dictatorem esse dictum; cuius Dictatoris iussu Mag. Eq. C. Seruilius Ahala Sp. Melium, regnum appetentem, occupatum interemit &c. Opinor autem denarium huiusmodi cusum esse à P. & C. Seruiliis fratribus, qui in Caesarem cum aliis conspirarunt, ut indicarent se C. Seruili gentilis sui exemplo, ad occidendum Caesarem, regnum item appetentem, incitatos esse. Cicero in lib. i. r. Philipp. Etenim, inquit, si auctores ad liberandam patriam desiderarentur illis auctoribus, Brutos ego impellerem? quorum uterque L. Bruti imaginem quotidie videret, alter etiam Ahalae? &c. quamuis si à Bruto coniurationis principe denarium signatum fuisse malimus, non laboro: Brutus enim Seruilia matre natus fuit, quae generis sui originem ad C. hunc Ahalam referebat, ut scribit Plutarchus in Bruto. Secundum denarium scio ab aliis referri ad M. Seruilium C. F. qui Mag. Eq. fuit. P. Sulpicio Dict. anno DL. & Consul anno DLII. eiusque pugnam aliquam equestrem significari equitum signis in secundo denario impressis, quam item indicare uoluerit, qui tertium denarium cudit C. Seruilius eius filius. Mihi autem magis placeret si equites, qui sunt in quattuor denariis expressi, alter ad Sp. Melium Equestris ordinis virum, alter ad C. Seruilium Ahalam Mag. Eq. referretur, à quo diximus Sp. ipsum Melium regnum affectantem interfectum fuisse: denariosque huiusmodi crediderim à M. & C. Seruiliis Ahalis in progenitoris memoriam signatos esse, cum & ipsi quoque occisi Caesaris, liberataeque patriae laudem aliquam vindicarent. nec enim obstat quod scribit Plutarchus in Bruto, C. Seruilius Ahalam pugionem sub ala ferentem, & Sp. Melio propè adstantem, quasi haberet quod cum eo ageret, caput inclinantem, illum percussisse, quia ut alterius ex equestri ordine genus, alterius Magisterium equitum indicaretur, equitum utroque forma in his denariis signatos esse, uerisimilius est. Ciceronis autem uerba in lib. i. r. Philipp. satis declarant, praeter P. & C. Seruilios Cascas fratres, duos etiam Ahalas cum aliis coniuratis Caesarem interfecisse. ea sunt. Quid duos Seruilios? Cascas dicam an Ahalas? & hos auctoritate mea censes excitatos potius, quam caritate Reip.? ita enim legendum esse Ciceronis locum Plutarchi uerba de duobus fratribus Cascis, quae in uita Caesaris leguntur, aperte demonstrant. πρώτος δὲ Κάσκα, inquit, ἔθηκε πάρι τὸν ἀντίον, πληγὴν οὐ διακρίνον, οὐδὲ βαρεῖαν, ἀλλ' ὡς οἶκός, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἰσχυροῦς μεγάλης παραχθῆς. ὅσα καὶ τὸν Κάσαρα μετασφάροντα τοῦ ἰσχυροῦ λαβέσθαι, καὶ κατακτεῖν. ἅμα δὲ πᾶσι ἐξερῶνθησαν, ὅ μὴ πληγῆς, ῥ' αἰμαίσι, μακρότατε Κάσκα. ὁ δὲ πλῆξας, ἑλληνιστὶ πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἀδελφῆ βοήθει. hoc est, Primus Casca gladio uulnus secundum ceruicem infligit ei, neque letale, neque graue; nimirum in magni facinoris exordio attonitus, at Caesar conuersus pugionem corripuit, & tenuit: simulque clamorem sustulere: Caesar Latine, scelerate Casca quid agis? Casca Graecè ad fratrem, frater ades &c. His accedunt Suetonii uerba in Caesare cap. LXXXII. Alter Casca aduersum vulnerat, paulū infra iugulum &c. Sed qui nam Ahalae hi fuerint, quos è Seruiliis praeter Cascas, conspirationi interfuisse à Cicerone dicuntur, quaerendum nunc est. Eorū certè vnum opinor M. Seruilium fuisse, qui Cassii legatus in primis duobus sequentis tabellae denariis descriptus

descriptus est, quique Tribunus plebis cum esset anno DCCLX C. Panfa, A. Hir-
tio Cos. Ciceronem in concionem produxit. Cicero ep. VII. lib. XII. ad Cassium.
De altero, quis fuerit nondum quicquam ex antiquis scriptoribus elicere potui.

Sextus denarius pertinet ad P. Seruiliū Rullum, qui Tr. Pl. anno DCCX C. le-
gem Agrariam promulgauit, ut Decemviri summo cum imperio crearentur,
qui in sua potestate Italiam totam, Suriam uniuersam, eaque omnia, quae uir-
tute Pompeii recens imperio Romano adiecta erant, haberet: uenderent quic-
quid publicum populi Romani esset, iudicaret de omnibus, de quibus ipsi uel-
lent, exules eiicerent, colonias deduceret, pecuniam ex Aerario caperent, mili-
tes quot opus haberent, conscriberent, & alerent. Plutarchus in Cicerone, cu-
ius extat oratio contra Rullum de hac ipsa lege Agraria. Dio lib. XLVIII fa-
cit mentionem P. Seruiliū Rulli, quem Caesar, qui postea Augustus appella-
tus est, in bello contra M. Antonium Brundisio praefecit. potest autem is esse
filius P. Rulli, quem diximus legem Agrariam tulisse. Dionis uerba sunt,

παράκλητος δὲ αὐτοῦ ταύτα ὁ Καίσαρ τὰς τε δυνάμεις (ἐκ γὰρ τῆς Γαλατίας ἦδη παρῖν) ἠθροισεν, καὶ Προύπλιον ῥῆσι Ζεφ-
ερίου Π' ὄλλον παρὸς Βραβύσιον, Ἀ' γρίπταν δὲ ἐπὶ Ζεφρόντα ἐπέμψεν &c.

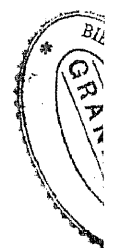
PRIMVS huius tabellae denarius & secundus item, pertinent (ut opinor) ad M.
Seruiliū Aham, quem designari supra diximus à Cicerone in Philipp. lib. II.
cum inquit, Quid duos Seruilios? Casca dicam, an Ahalas &c. quemque cum
aliis coniuratis Caesaris neci interfuisse, ac postea Tr. Pl. factum, Ciceronē in
concionem produxisse, ex ep. VII. lib. XII. ad Cassium, demonstrauimus. Ex dena-
riorum autem titulis eum non modo C. Cassii, Caesaris percussoris legatum,
sed classis etiam, ex acrostirio, aliisque rei naualis impressis symbolis, praefectum
fuisse intelligimus. Tertius denarius spectat ad P. Seruiliū Cascā, qui inter con-
iurationis principes numeratur; de quo praeter Plutarchū, Appianum, Dionem
& alios,

& alios, meminit Suetonius in Caesare cap. LXXXI, his uerbis. Caesar Cascae
brachium abrepto graphio traiecit: conatusque profligare, alio uulnere tardatus
est &c. Ita enim est in ueteribus libris, nō ut uulgo legitur: Caesar Cascae bra-
chium abreptum graphio traiecit. quam lectionem confirmant ea, quae supra
adduximus Plutarchi uerba; quamuis pro γραφίον, sit apud Plutarchum ἐχρησίστορ.
nos autem ex iis, quae in coniuratorum denariis impressa sunt, colligimus M.
Brutum coniurationis caput in occidendo Caesare, ἐχρησίστορ, hoc est, pugione
usum fuisse (quod à Cicerone in Philipp. lib. II. confirmatur, cū inquit. Caesare
interfecto statim cruentū alte extollens M. Brutus pugionē &c.) eòque sine dubio
respiciūt duo pugiones: Marci, ut opinor vnus, alter Decimi, qui in Bruti dena-
riis signati sunt. P. uerò, & C. Cascae γραφίον, hoc est stilo, Caesarē uulnerasse indi-
cāt cū ea, quae modò protuli Suetonii uerba, tū stili duo, qui sub Victoriae pe-
dibus in tertio denario impressi sunt, quaeque in quarto Seruiliorum fratrum ima-
gines signatae sunt, stilos huiusmodi erecta acie manibus gestātes, ad quos om-
nino respexisse eum qui denarium cudit, dubitandū non est; in cuius quidem al-
tera parte, aliud etiam Seruiliae gentis signatum est monumentum, atque eius,
ut ex inscriptione apparet, C. SERVILII C. F. QUI FLORALIA PRIMVS
FECIT. quem nos C. Seruiliū C. F. significari arbitramur eū, qui, ut Liuius scri-
bit lib. XXVII, Mag. Eq. anno DXLV. T. Manlio Torquato Dict. fuit: quo quidē
anno Aedilis Curulis cum idem esset, ludos Florales primum fecisse creden-
dum est: nec enim multū me Plinii mouet auctoritas, qui non eo, quo nos
coniicimus anno, sed quingentesimo sextodecimo ex Sibyllae oraculis, ut om-
nia bene deflorescerent, ad IV Kal. Mai. Floralia instituta fuisse tradit. aut enim
alios secutus est annales Plinius, & quidem diuersos ab iis, quos habuit is, qui
denarium signauit, aut certē in annorum numero, ut plerumque fit, lapsus est
apud eum librarius, qui I & L litterarum deceptus similitudine, uniusque lit-
terae facta transpositione, pro DXLV scripsit DXVI. Sed de Floralibus ludis
dicendum nunc aliquid est. Eorum quidem procuracionem Aedilium Curu-
lium fuisse, testatur Valerius Max. hb. II. cap. X. M. Catone, inquit, ludos Flo-
rales, quos Messius Aedilis faciebat, spectante, populus, ut mimae nudarentur,
postulare erubuit. Porphyrio quoque Horatii interpres in Floralibus Aediles
cicer & fabam populo spargere consueuisse scribit. Fuisse etiam Praetorum, ex
Suetonii uerbis in Galba colligere possumus. Praetor, inquit, commissione lu-
dorum Floralium, nouum spectaculi genus elephantos funambulos edidit.
Florae autem deae ludos huiusmodi dicatos fuisse, omnes ferē scriptores tra-
dunt. Ouidius lib. IV. Fast.

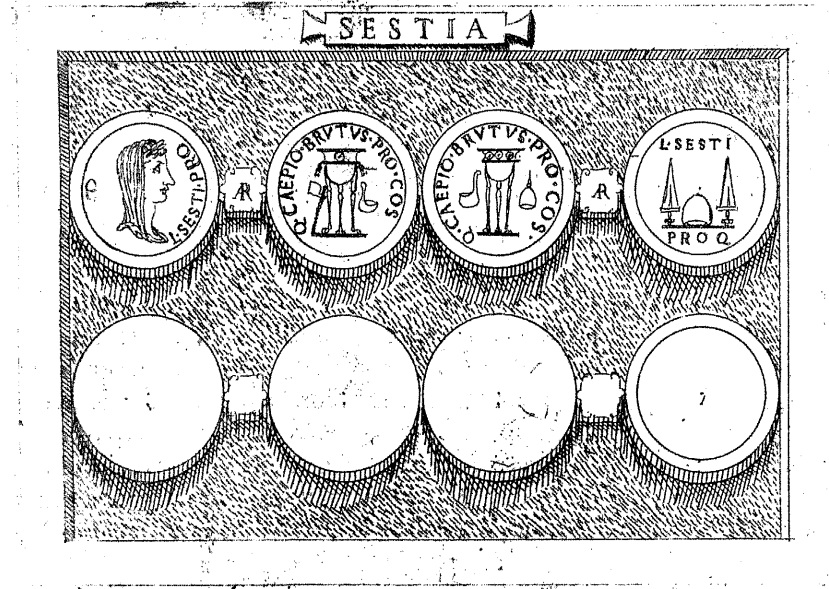
Mille uenit uarijs florum Dea nexa coronis, & lib. v.
Mater ades florum ludis celebrata iocosis.

Sed de Flora variant inter se veteres scriptores; quorum diuersas de ea opinio-
nes diligenter collegit Gregorius Giraldus in libro de Diis Gentium, è quo qui
uolet, petat. De Seruiliū Auguratu, qui litui signo in altera denarii parte impres-
so indicatur, nihil à Liuiio traditum est in eo libro, in quo de eius Aeditate &
Magisterio Equitum factam esse ab eo mentionē diximus. Quintus tabellae
X ij dena-

En la Tabla de la familia de Servilius...
En la materia de Servilius...
En la materia de Servilius...
En la materia de Servilius...

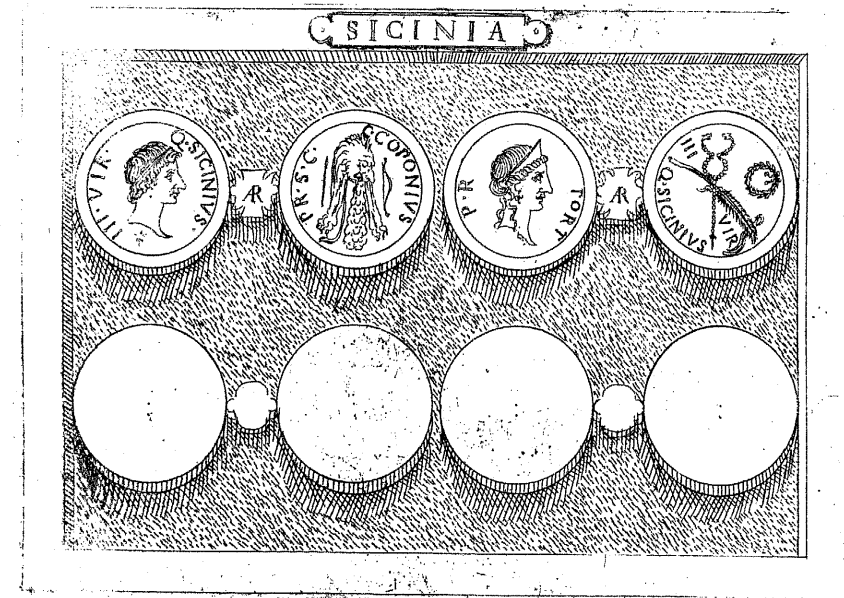

denarius ad quem pertineat Caepionum, mihi quidem obscurum est: illud certe ex iis, quae in eo impressa sunt, satis constat, Caepionem hunc, quicumq. fuerit, Pisonis in Aedilirate collegam ad frumentum emundum ex s.c. fuisse: nisi forte malit aliquis Caepionis cognomen ad Fannium eum referre, qui Aedilis plebeius in Fanniae gentis denariis descriptus est: quod mihi non satis placet. reliqua, quae ad huius denarii intelligentiam faciunt, in Calpurnia Pisonum familia scripta sunt.

SESTIAM gentem patriciam fuisse (nam Sextiae plebeiae nulla est in denariis mentio) satis ex Livio constat: qui in li. iii. nominat P. Sestium Capitolinum patriciae, ut ipse inquit, gentis uirum, qui cum T. Menenio Lanato Consul fuit anno cccci, & cccci, xuir Consulari potestate legum ferendarum causa: à quo duxisse originem L. SESTIVS hic credi potest, qui huius tabellae denarios signavit, cum esset Q. Caepionis Bruti in Macedonia prouincia Proquaestore. De eo facit Appianus mentionem lib. iii. bel. ciuili. in quo tamen Bruti Quaestorē, non Proquaestore fuisse Sestium dicit, nisi forte librarii erratum sit, qui ταμίαν pro Αντιταμίαν scripserit. Λεύκιος δὲ Σήσιος, inquit, (in uulgatis autē libris mendose est πούπιλος) ὁ Ταμίης Βρούτου, ἴσ' ἂν ἀμείψῃ τὸν Ἀντάνιον αὐτὸν περὶ δόλων ἀποδοῦναι Βρούτου, οὐκ ἀναξήτερος, διὰ τὸ εἶναι ἐργάτην, καὶ κἀνήχθη καὶ Καίσαρι φίλος ἐγένετο, καὶ ἐπὶ τῷ πόσει καίσαρι ἀποδεδίκεν ἑκείνας Βρούτου, καὶ ἐπὶ τῷ δευτέρῳ τοῦ Καίσαρος. hoc est, L. Sestius Bruti Quaestor ab Antonianis de prodicione frustra sollicitatus, proscribiturq. ob eam causam, tandem in patriam reuersus, in Caesaris amicitiam receptus est: cui aliquando effigies Bruti domi suae spectandas praebuit, id quoq. probati. Dio lib. lxxiii. L. Sestium Augusto in xi consularu suffectum fuisse scribit anno dcccxxx. καὶ ὅτι Λεύκιον (inquit) ἀνθ' ἑαυτοῦ Σήσιον ἀνδάλετο, αἰετὲ ἰσὺ Βρούτου συσπυδάσαντα, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις συστρατεύσαντα, καὶ ἔτι καὶ τότε μνημονεύοντα αὐτοῦ, καὶ εἰκόνας ἔχοντα, καὶ ἱππῶν ποιούμενον. hoc est, Laudatum est hoc eius factum, idque

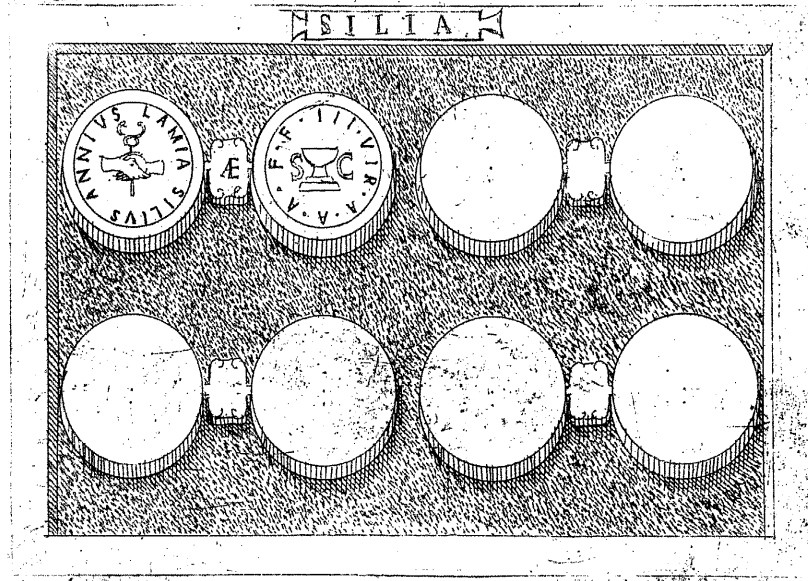
idque etiam, quod in suum locum subrogauit L. Sestium, qui uir semper Bruti rebus fauerat, omnibusque in bellis ei adfuerat, ac adhuc eius memoriam colebat, imagines eius habebat, eumque laudare solebat. amicitiae uero obseruantiam, fidemque Sestii non modo non odio, sed honore etiam habebat Augustus. In Colotiana quoque Faistorum tabella L. hic Sestius P. F. Consul Augusto suffectus describitur. sit ne autem is, quem Appianus lib. i. Sestium Nafonem appellat, & inter coniuratos numerat, qui Caesarem occiderunt, haud facile dixerim.

SICINIAB gentis plebeiae frequens est mentio apud scriptores. Quero Sicini huius, qui Triumuir monetae cudendae argenteos tabellae denarios cufit, nullus, quod sciam, facit mentionem. potest autem filius esse Cn. Sicinii eius, qui anno dclxxviii Tribunus plebis fuit Cn. Octauio, C. Scribonio Curione Cos. quos in concionem produxisset Sicinius dicitur, cum id egit, ut Tribunicia potestas populo redderetur. Cicero in Bruto, & Paedius in Diuinatione. Sed siue huius filius fuerit Q. SICINIUS, siue consanguineus, illud certum est, L. Sicinii gentilis sui fortitudinem celebrare his denariis uoluisse. Fuit autem Sicinius is cognomento Dentatus, Trib. Pleb. anno ccxcix, & cccm. xuirorum fraude occisus, de cuius fortitudine scribunt Dionysius lib. x. Plinius lib. vii. cap. xxvii. Solinus cap. vi. Valerius Max. li. iii. cap. vi. Agellius li. ii. cap. xi. cuius uerba sunt haec: L. Sicinium Dentatum, qui Trib. plebis fuit Sp. Tarpeio, A. Ate- rio Cos. scriptum est in libris Annaliu, plusquam credi debeat, strenuum bellatorem fuisse: nomenq. ei factum ob ingentem fortitudinem, appellatumq. esse Achille Romanum. Is pugnasse in hostem dicitur centum & uiginti proeliis. cicatricem auersam nullam, aduersas quinque & quadraginta tulisse. coronis esse donatum aureis octo, obsidionali una, muralibus tribus, ciuicis quattuordecim, torquibus tribus &

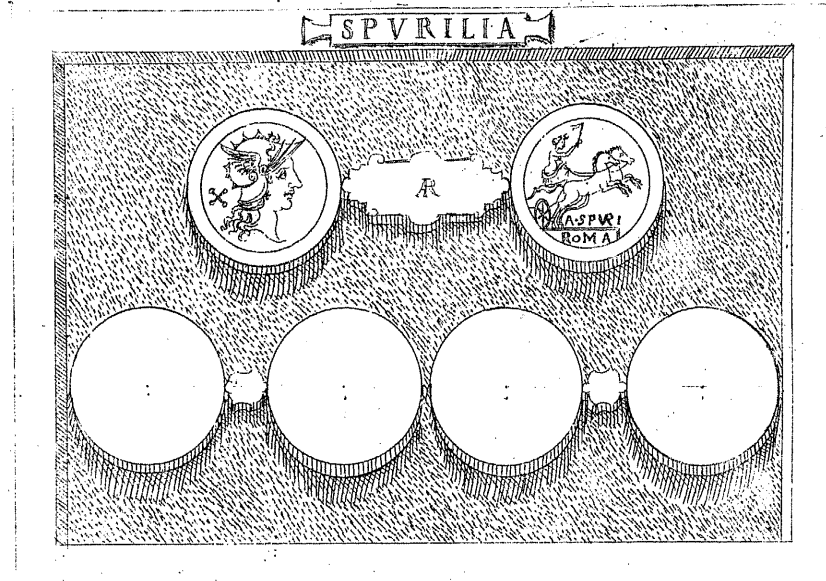

„ octoginta, armillis plus centum sexaginta, hastis duodeviginti. phaleris item
 „ donatus est quinquies uiciesque; populi militaria dona habuit multiuga: in his
 „ prouocatoria pleraque. triumphauit cum Imperatoribus suis triumphis no-
 „ uem &c. In altera primi denarii parte, Fortitudinis imago sine titulo, in secun-
 „ do denario cum inscriptione F O R T. P. R. impressa est, hoc est, Fortitudo popu-
 „ li Romani. Haec autem, & quae in secundi denarii altera parte signata sunt, ad
 „ ea pertinent, quae de Sicinii Fortitudine narrantur ab iis scriptoribus, quos mo-
 „ do nominavi. Palmam uerò Agellius tradit ex Plutarchi lib. vii. Sympofiacorum,
 „ in certaminibus signum esse uictoriae, quoniam ingeniū eius arboris eiuf-
 „ modi est, ut urgentibus opprimentibusq. non cedat.

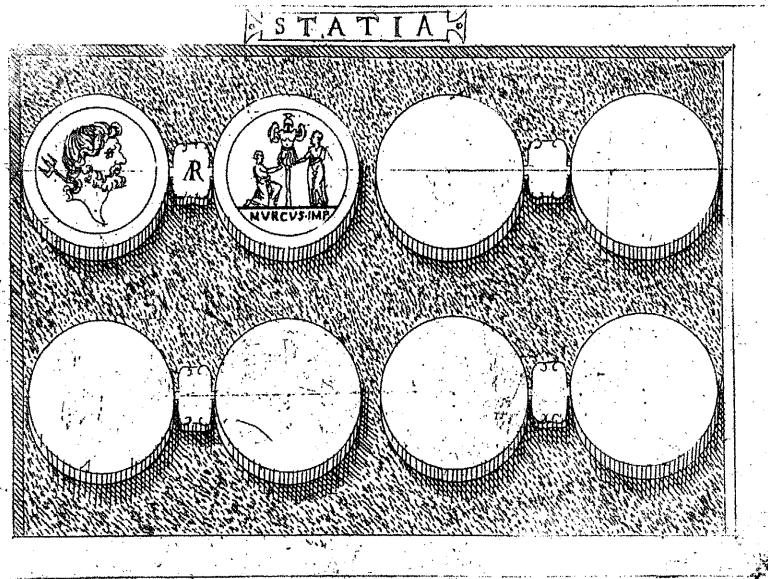
SILIAM gentem plebeiam fuisse constat ex Liuii uerbis, quae sunt in lib. iv.
 „ Non aliàs, inquit, aegrius plebs tulit Tribunicia sibi comitia nō commiffa. eum
 „ dolorem Quaestorius comitiis simul ostendit, & ulta est; tunc primum plebeiis
 „ Quaestoribus creatis, ita ut in quattuor creādis, uni patricio C. Fabio Ambusto
 „ relinqueretur locus: tres plebei Q. Silius, P. Aelius, P. Papius clarissimarum
 „ familiarum iuuenibus praeferuntur &c. SILIVS autem qui huius tabellae
 „ nummos signauit, ut opinor, is est, qui Consul anno D C C L X V cum L. Munatio
 „ Planco in Fastis descriptus est; filius P. Silii eius, qui A. Licinium Neruā ex ado-
 „ ptione Silianum dictum adoptauit, cuius Velleius meminit in lib. ii

SPVRI-

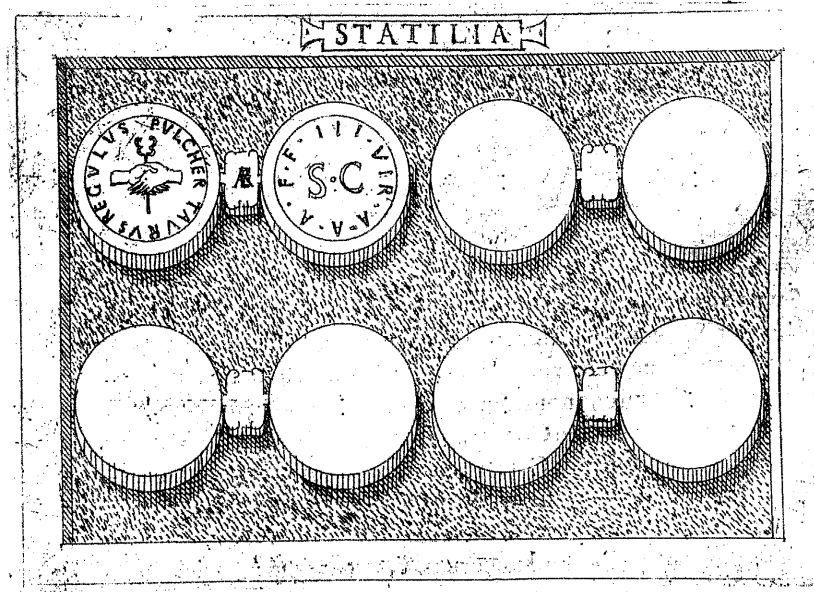
SPVRILIAE gentis plebeiae facit mentionem Liuius lib. iii. in quo Spu-
 „ rilium Tribunum plebis nominat, cum inquit; Plebs Tribunos plebis absentes
 „ Sex. Tempanium, Agellium, & Antistium, & Spurilium fecit: quos & pro
 „ Centurionibus sibi praefecerunt Tempanio auctore Equites. Appianus lib. ii.
 „ inter Caesaris interfectores numerat M. quendam, librariorum, ut ego opinor,
 „ errore, Spurium, cum scribi debuerit, Spurilium. Quidam A. S P V R I. inter-
 „ pretantur A. Spurinam.

STATIAB

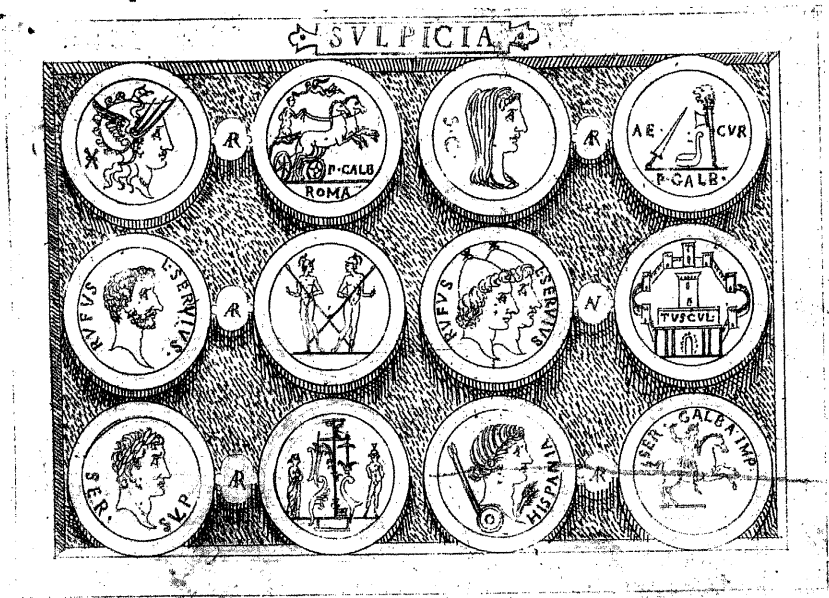
STATIAE gentis plebeiae Cicero meminit in ep. ii. ad Q. fratrem lib. i. Linius lib. ii. & Dionysius lib. ix. ex ea MURCVS ortus est, qui huius tabellae denarium cufit, qui que à scriptoribus appellatur L. Staius Murcus. malè enim apud Ciceronem in ep. i. lib. xii. ad Att. in uulgatis libris legitur. Hic rumor est T. Murcum periisse naufragio: cum Murci praenomen fuerit Lucius, & in ueribus Ciceronis codicibus scriptum fit, hic rumor tamen Murcum periisse naufragio. Cassii autem uerba ex ep. xi. lib. xii. ad Ciceronem, multum faciunt ad huius denarii inscriptionem. In Suriam (inquit) me profectum esse scito ad L. Murcum, & Q. Crispum Imperatores. Sed ex qua prouincia fuerit Murcus Imperator appellatus, non constat, nisi forte ex eadem Suria: nam Dio lib. XLVII. L. Staium Murcum, cum M. Crispus Praetor Bithyniam obtineret, in Suriam missum fuisse cum potestate quadam testatur. καὶ ὁ μὲν (de Caecilio Basso inquit) δυνατὸς ἴνα γένοιτο, ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Μάρκου Κρίστου, καὶ Στατίου Μούρκου κατέβηθη. paulo post. μετὰ δὲ τοῦτο τὸν μὲν Βάσσου καὶ τὸν Κρίστου, τοὺς ἑτέροισιν οὐκ ἐθέλονσιν αἰσιν ἀσφαλεῖσαι, ἀπέπεμψε μὲν ἀδικήσας. πρὸς δὲ τὸν Στατίου τὸ, τε ἀξιώμα, μετ' οὗ ἀφίκο ἐτήρησε, καὶ προσέτι καὶ τὸ ναυτικὸν ὑπέσχετο. hoc est, Bassus uerò cum aliquandiu praeualuisset, postea à M. Crispo, & L. Statio Murco iterum est in obsidione habitus. paulo post. Secundum haec Bassum & Crispum, reliquosque qui sub se militare nollent, nulla iniuria affectos dimisit: Statio autem, & eam dignitatem, cum qua ad se uenerat integram reliquit, & classem praeterea commisit &c. Cuiusmodi uerò fuerit ἀξίωμα id, cum quo Dio dicit Staium in Suriam uenisse, facile possumus ex Appiano intelligere, qui in lib. i. ii. & i. v. scribit Staium Murcum à C. Caesare, qui postea Augustus dictus est, missum in Suriam fuisse cum tribus legionibus contra legionarios milites, qui interfecto Sex. Iulio Caesare Suriae Quaestore, ad Caecilium Bassum descuerant. Murco autem magna tui ab eis repulso, Minucium Crispum qui Bithy-

Bithyniae praerat, cū aliis tribus legionibus auxilio uenisse, à quibus cū legionarii illi milites acriter obsiderentur, superuenisse Cassiū, atq. obsessos in fidem recepisse, simulq. legiones sex, quae Bassum obsidebant in amicitia partesq. suas pellexisse. Appiani uerba sunt ex li. iii. ὁ πόλεμος δ' ἐγένετο, Στατίου Μούρκου μάλιστ' ἑλθὼν ἐπιπέμψεντα εἶσιν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ἐγκρατῆς ἀπεμάχοντο, ἕως ὅ Μούρκος ἐπικαλεῖτο Μινούκιον Κρίστου ἡγεμόνον Βιθυνίας, καὶ ἀφ' αὐτοῦ βοηθῶν ὁ Κρίστος ἦλθεν ἄλλοις τρισίν. ὅς δ' ὑπὸ τοῦτον ἐπολιορκούνητο, ὁ Κάσιος σὺν ἐπέεσι ξη καλαραίων. ἴδτε τοῦ Βάσσου δύο ἡλκὴν παρελάμβανεν αὐτὸν καὶ τὸν πολιορκούνητον, αὐτὸν ἐξ ἑφίπλου παραδόντων. & ex li. iv. Καὶ Στατίου Μούρκου ὑπὸ Καίσαρος αὐτοῖς σὺν τρισὶ ἡλκῶν ἐπιπέμψεντα εἶσιν ἀπεμάχοντο. Μούρκος δ' ἦν ἐπὶ οὐκ ὀλίγους Μινούκιος Κρίστος ἐκ Βιθυνίας μετὰ τριῶν ἡλκῶν ἄλλων. Καὶ τὸν Βάσσου ἐπολιορκούντο ὁμοῦ πάντες ἐξ ἡλκῶν ἦδ' ἡ Κάσιος σὺν τὴν πολιορκίαν σπαδῆ καλαραίων, τὸν τοῦ Βάσσου στρατὸν αὐτὸν παρελάμβανεν ἐκείνην, καὶ ἐπ' ἐκείνην τὸ Μούρκου τέλει, καὶ Μινούκιον, καὶ τὸν ἐφίπλου αὐτῶν παραδόντων, καὶ κατὰ τὸ δόγμα τῆς βελτίης ἐς πύλιν ἐπακρόντων. Credēdū autē est Murcū & Crispū ob aliquod in legionariorū & Bassi obsidione egragiū factū, Imperatores appellatos fuisse. Fuit Murcus Caesaris legatus bello ciuili cōtra Pōpeiū, ut Caesar scribit li. iii. his uerbis. Sed cū essent in quibus demonstraui angustiis, ac se Libo cū Bibulo coniunxisset, loquūtur ambo ex nauibus cū M. Acilio, & Statio Murco legatis, quorum alter opidi muris, alter praesidiis terrestribus praerat &c. postea inter Caesaris interfectores, ut scribit Appianus li. ii. numerari uoluit, cū tamē eius caedi nō interfuisset. de Murci morte eadē tradūt Velleius li. ii. & Dio li. XLVIII. Velleii uerba sunt haec. Staiū autē Murcū, qui aduētū suo. classiq. celeberrimae uires eius duplicauerat, infimulatū falsis criminationibus, quia talē uirū collegā officii Mena & Menecrates fastidierant, Pōpeiū in Sicilia interfecerat. ex Appiani quoque lib. ii. Murcum in Sicilia Sex. Pompeio se coniunxisse intelligimus, in quo scriptum est, καὶ ὁ μὲν Μούρκος ἀχθόμενος, ἐς Συρρακούσας ἐπαχθήρη.

STATILIAE gentis aliquot à scriptoribus familiae nominantur. ex eis autem TAVRORVM nouam fuisse, ex Velleii uerbis intelligere possumus, quae legun-

leguntur in li. II. Rarò, inquit, eminentes viri non magnis adiutoribus ad gubernandam Fortunam suam usi sunt: ut duo Scipiones duobus Laeliis, quos per omnia aequarunt sibi: ut Diuus Augustus M. Agrippa, & maximè ab eo, Statilio Taurò, quibus nouitas familiae haud obstitit, quominus ad multiplices Consulatus, triumphosque & complura eueherentur sacerdotia, Statilii Tauri meminit Appianus li. v. bel. ciuil. Ταῦρος δὲ ἐρχομένη τοῦ πνεύματος ἐς Τέρηντα ἰταλιανόμην &c. Taurus enim praefuit classi in bello nauali C. Caesaris & Ser. Pompeii. καὶ τὸ ναυτικόν, paulo post, ἴδεν τὸ ὄψος Ταύρου &c. Dio lib. XLIX. Τότε δὲ ἴδεν ἐν Σικελίᾳ δῖον αἶμα, καὶ τὴν λιβύην ἐκατέραυ ἀμαχίᾳ διὰ Στατιλίων παρεγένετο. T. autem Statilius Taurus Procos. triumphauit ex Asia pridie Kal. Iul. anno DCXXIX. Sed ad hunc ne pertineat aereus nummus, an ad eius filium, qui Consul fuit anno DCC LXIII cum M. Aemilio Lepido, incertum est. vter autem eorum, Triumuir A. A. F. F. Augusti argenteos denarios signauerit, ad Tauri cognomen certè respexit, cum in eorum altero id animal impressit.

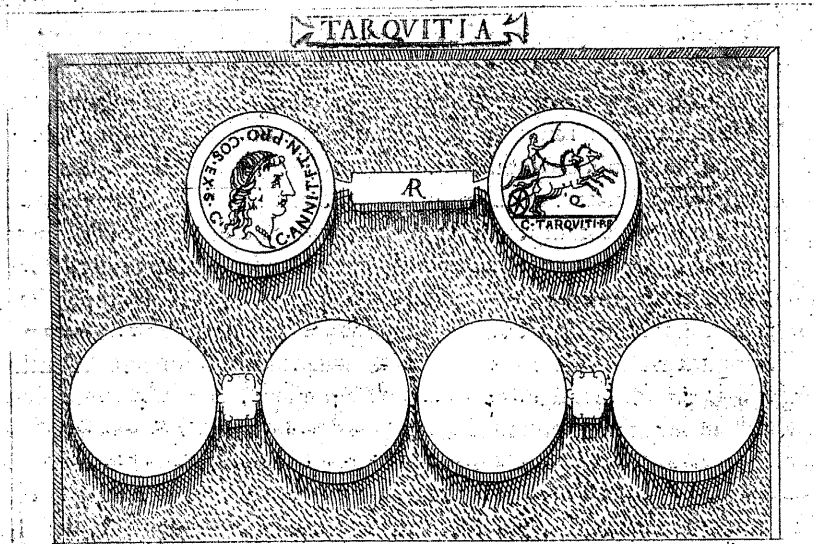
SULPICIAM gentem Camerio oppido oriundam fuisse, coniecere possumus ex Ser. Sulpicii cognomine, qui primus ex ea gente Romam uenisse creditur, & è patriae nomine Camerinus dictus esse. Ita enim Claudia quoque gens è Sabini profecta, Sabini cognomen adepta fuit. Nullus autem in gente Sulpicia antiquior reperitur eo, qui Consul anno CCLIII cum M. Tullio Longo fuit, quique, ut diximus, primus Camerini cognomine usus est. quamuis Ser. Galba Imp. ex hac gente natus, eius originem ad Iouem retulerit, ut Suetonius scribit in lib. VII. cap. II. Gens autem Sulpicia fuit duplex, siue ut quibusdam placet, triplex, patriciorum scilicet, plebeiorum, & equestrium; Patriciorum GALBAE in antiquis denariis: Equestrium, Rufi reperiuntur. P. GALBAM, qui in primo, & secundo tabellae denario notatus est, opinor eum esse, quem Cicero habuit in petitione Consulatus competitorem. Asconius in oratione in toga candi-

da, &

da, & Q. Cicero in petitione Consulatus. de eo scribit Cicero ad Att. ep. I. lib. I. Prenfat unus P. Galba. paulo post; Competitores qui certi esse videantur, Galba, & Antonius, & Q. Cornificius. Eundem Aedilem Curulem fuisse ex secundi denarii inscriptione intelligimus, in cuius altera parte instrumenta quoque, quibus in sacris utebantur, secespita, simpulum, & securis impressa sunt, ut Galbae scilicet Pontificatus, uel aliud simile sacerdotium indicaretur. In tertio denario effigiem opinor expressam esse Ser. Sulpicii Rufi, qui iurisconsultus fuit, quique Consul in Fastis cum M. Marcello, anno DCCII descriptus est. De eo meminit Cicero in oratione pro L. Murena, cum inquit. Tua nobilitas Ser. Sulpicii hominibus litteratis & historicis notior, pater enim fuit equestri loco, auus nulla illustri laude celebratus. Itaque non ex sermone hominum recenti, sed ex Annalium uetustate eruenda est memoria nobilitatis tuae &c. Caesar cum ad bellum Africanum proficisceretur, Ser. Sulpicium Graeciae praefecit. Cicero ep. VI. lib. VI. quo quidem tempore ad illum scripsit epistolas, quae in lib. XIII. leguntur. Ad M. Antonium bello Mutinensi ex S. C. legatus de pace cum L. Pisoni, & L. Philippo missus, in legatione mortem obiit. de quo ornando cum in Senatu ageretur, Cicero suavit, ut Sulpicio statua pedestris aenea in Rostris poneretur, quam sua aetate pro Rostris Augusti extitisse Pomponius de origine Iuris testatur. Senatusconsultum in Ciceronis sententiam factum de honoribus Ser. Sulpicio Q. F. Lemonia Rufo tribuendis extat in lib. Philipp. IX. Illud autem in huius denarii inscriptione maximè dignum est, ut notetur, Sulpicia Ruforum familiam duobus simul praenominibus usam fuisse, cuius quidem rei ignoratio causa fuit, cur quidam docti uiri, Cornelii Nepotis locum deprauarint; apud quem in Attici uita, altero è Sulpicii fratris praenominibus deleto, altero retento; corrigere arbitrati, historici uerba, quae uocabant mendo, macularunt. Itaque ut suae nobilissimus scriptor restituatur integritati, eius uerba ita erunt corrigenda, ut in manuscriptis omnibus libris legi animaduertimus. Nanque Anicia Pomponii consobrina nupsit M. Seruio fratri Sulpicii &c. Liuius lib. III. ad annum v. c. CCXCIX P. Sulpicium nominat unum ex tribus legatis missis in Graeciam ad describendas leges, quique post xuir fuit; quem antea in Consulatu anno CCXCI Ser. nominauit: nam eundem esse ex Dionysio Halicarnasseo constat, qui hos legatos, uiros fuisse consulares scribit. itaque ille ipse Sulpicius inter tres legatos consulares missos à Senatu ad plebem in secunda eius secessione ab eodem Liuius ad annum v. c. CCCIII. & ab Asconio in Cornelianae P. nominatur, à Graecis uero scriptoribus Ser. Sed ad hanc nostram de duobus Ruforum familiae praenominibus confirmandam obseruationem, illud etiam addi potest, Ser. Sulpicium Rufum, quem diximus Consulem fuisse anno DCCII. à Iulio Obsequente in libro de prodigiis. P. Seruium Sulpicium Rufum nominari, quod puto animaduertisse doctissimum uirum Bernardinum Rutilium, qui in eo libro, quem de uitis Iurisconsultorum edidit, in P. Seruio Sulpicio, ita scribit. Itaque redeo ad Ser. Sulpicium, cui quidam praenomen P. addunt, Cicero etiam Rufi, & Lemoniae cognomina. Alterum quidem uidit Rutilius, P. scilicet Seruii praenominari Sulpiciu. Laemoniam uero, Tribus, in qua celebratur, nomen esse, non uidit. Ut autem eorum, quae ad denarii explicationem faciunt

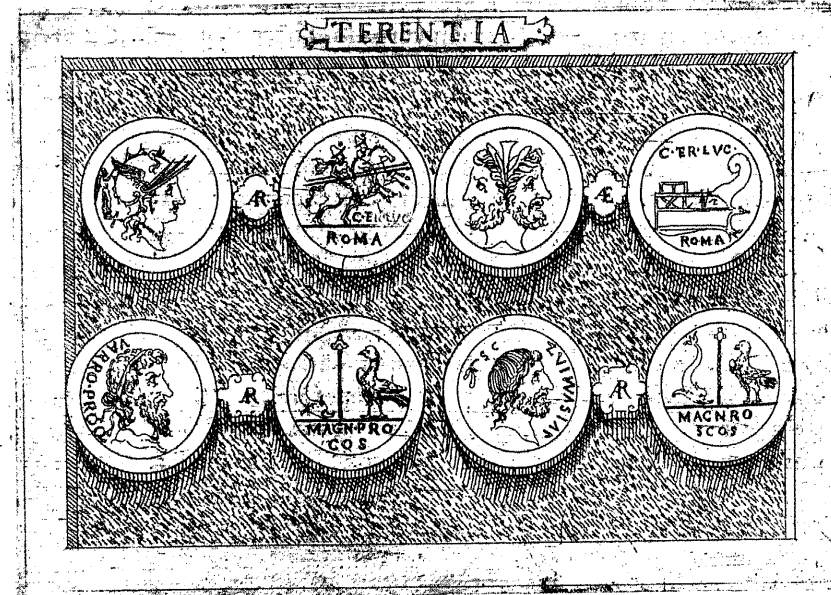

TARQVITIAE gentis patriciae mentio frequens est cum in Fastis Capitolinis, in quibus L. Tarquitiu Flaccus L. Quinctio Cincinnato Dictatore Mag. Eq. anno cccxcv describitur, tum in antiquis inscriptionibus, quarum exempla sunt haec:

L. TARQVITIO.	L. TARQVITIO. MARCIANO
L. P. POM	FILIO. DVLCISSIMO. QVI
ETRVS. CO	VIXIT. ANNIS. VIII. MENS. VI
SVLPICIANO	DIEBVS. XVIII. HORIS. XI.
SCRIBAE. QVAESTORI	L. TARQVITIVS. TROPHIMVS
EX. TESTAMENTO	ET. TARQVITIA. EVTYCHIA
DE. HS. XX	PARENTES. FILIO. DVLCISSIMO
	FECERVNT. CVIVS. CORPVS. CAUSA
	PONDERIS. ANTEARA. POSITV. EST

Cornelius Tacitus lib. x v. facit Tarquitiu Crescentis mentionem. C. autem TARQVITIVM, qui in huius tabellae denario notatus est, Sertorio in Hispania partes, contra quem, ut scribit Plutarchus in Sertorio C. Annii Sullae legatus missus est, secutum fuisse, colligi potest ex Sallustii historiarum fragmento, quod est apud Seruium Grammaticum in lib. i. Aeneid. in quo scriptum est: Igitur discubere, Sertorius inferior in medio, super eum L. Fabius Hispaniensis Senator ex proscriptis, in summo Antonius, & infra scriba Sertorii Versius; alter scriba Maecenas in imo; medius inter Tarquitiu & dominum Perpernam &c.

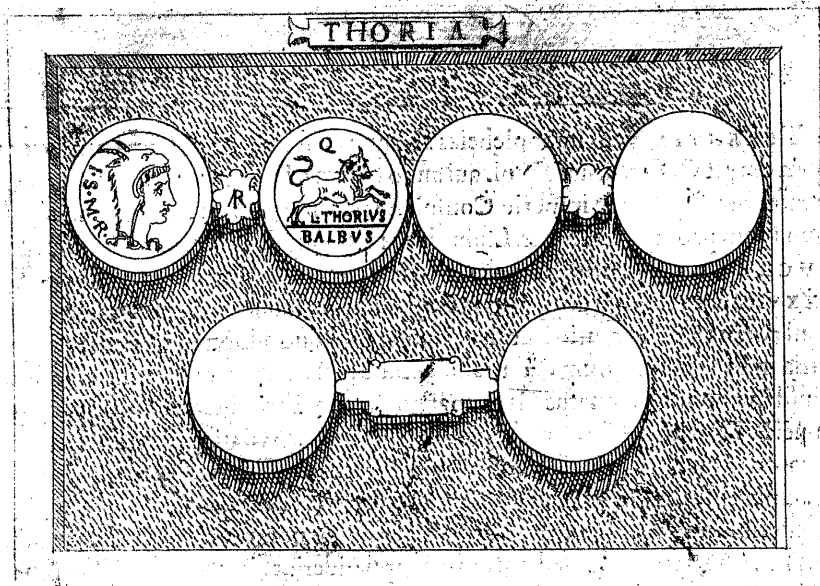
TERENTIA

TERENTIA gens inter plebeias ab antiquis scriptoribus numeratur. ex ea enim extitit C. Terentius Tr. pl. qui anno cccxi legem tulit, ut Quinquaginta crearentur, legibus de imperio Consulari scribendis, ne ipsi libidinem ac licentiam suam pro lege haberent. Lilius lib. iii. Dionysius lib. x. C. TERENTIVS LVCANVS, qui in primo tabellae denario notatus est, nominatur à Plinio lib. xxxv. cap. vii. Pingi autem, inquit, gladiatoria munera, atque in publico exponi coepta à C. Terentio Lucano. is auo suo, à quo adoptatus fuerat, triginta paria in foro per triduum dedit, fabulamque pictam in nemore Dianae posuit. Eiusdem, ut opinor, Donatus Grammaticus in vita Terentii facit his verbis mentionem: P. Terentius Afer, Carthagine natus, seruiuit Romae Terentio Lucano Senatori: à quo ob ingeniu, & formam non institutus modò liberaliter, sed & mature manumissus. Ab eodem autem C. Terentio, ut ex inscriptione apparet, secundus aereus nummus cusus fuit: cuius cognomen tribus notatum litteris LVC, scio ab aliis Lucio interpretari; sed quam rectè, ipsi uiderint. Tertium tabellae denarium, in quo Iouis Terminalis caput impressum est, à M. TERENTIO VARRONE signatum esse, quo tempore Cn. Pompeii in Hispania legatus erat, vel ex ipsa quarti denarii inscriptione, quae ab imperito Latine homine, (& ut videtur, Hispano) primùm descripta, deinde impressa in denario fuit, intelligere possumus. Cusit autem Varro monetam huiusmodi, ut ex eius titulo colligitur, cum in Hispania praeter legati munus, Proquaestorio etiã officio fungeretur; cuius argenti publice signandi in prouinciis cura in primis fuit. Pompeium verò Hispaniam prouinciã Proconsulari potestate administrandam obtinuisse, & supra in eius denariis scripsimus, & ad huius monetae intelligentiam Velleii uerba, & Suetonii proferemus. Quippe, inquit Velleius, Pompeius in secundo Consulatu Hispanias sibi decerni uoluerat, easque per triennium absens ip-

Y iij se, ac

se, ac praesidens Vrbi per Afranium & Petreium Consularem, ac Praetorium legatos suos administrabat &c. Suetonii verba sunt haec ex li. i. cap. xxiv. Appellatisque de Rep. patribus, validissimas Pompeii copias, quae sub tribus legatis M. Petreio, & L. Afranio, & Varrone in Hispania erant, inuasit. Ad hoc autem Pompeii indicandum imperium, sceptrum & aquila in altera denarii parte, ut opinor, impressa est. nam desphin ad maris imperium pertinet, quod Cn. Pompeio ex s. c. bello Piratico demandatum est; cuiquidem gerendo vnus ex eius legatis M. hic Varro praefuit, quoq. confecto, rostrata corona donatus à Pompeio fuit. Plinius lib. iii. cap. xi. Post eum, inquit, M. Varro cum classibus Pompeii Piratico bello praecesset. & lib. vii. cap. xxx. Quam cum eidem Magnus Pompeius Piratico ex bello naualem dedit. & li. xvi. cap. iv. Cedunt & rostratae, quibus in duobus maximè ad hoc acui celebres: M. Varrone è Piraticis bellis, dante Magno Pompeio: itemq. M. Agrippa, tribuente Caesare è Siculis: quae & ipsa Piratica fuere. Sed M. Varrone in bello contra Piratas Pompeii classi praefuisse, Florus etiam lib. iii. Appianus in Mithridatico, & Dio lib. xli. scripserunt.

THORIAM gentem plebeiam fuisse inter omnes ferè scriptores constat. L. THORIVS BALBUS, qui huius tabellae denarium cufit, is opinor est, cuius Cicero in lib. ii. de finibus meminit, his verbis. L. Thorius Balbus fuit Lanuuius: quem meminisse tu non potes. is ita viuebat, ut nulla tam exquisita posset inueniri voluptas, qua non abundaret. erat & cupidus voluptatum, & cuius uis generis eius intelligens, & copiosus; ita non superstiosus, ut illa plurima in sua patria sacrificia & fana contemneret: ita non timidus ad mortem, ut in acie sit ob Remp. interfectus &c. Quod autem Lanuuius municipio THORIVS natus fuisset, Iunonis Sospitae simulacrum, quae Lanuuii colebatur, in altera denarii parte signauit, inscriptionemque adiecit. I. S. M. R. hoc est, I V N O S O S P I T A M A G N A

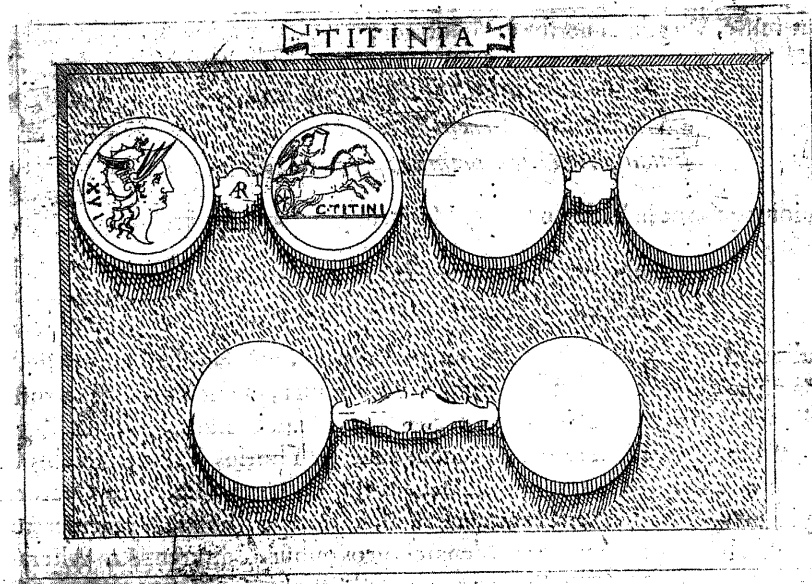
MAGNA, seu MAXIMA REGINA: utrunque enim Iunoni cognomen tributum fuisse, Virgiliani uersus demonstrant,

--- tibi enim, tibi Maxima Iuno
Maest sacra ferens &c. &
Iunonis Magnae primum prece numen adora.

Ouidius quoque in Fastis Iunonem Magnam appellauit his uersibus,

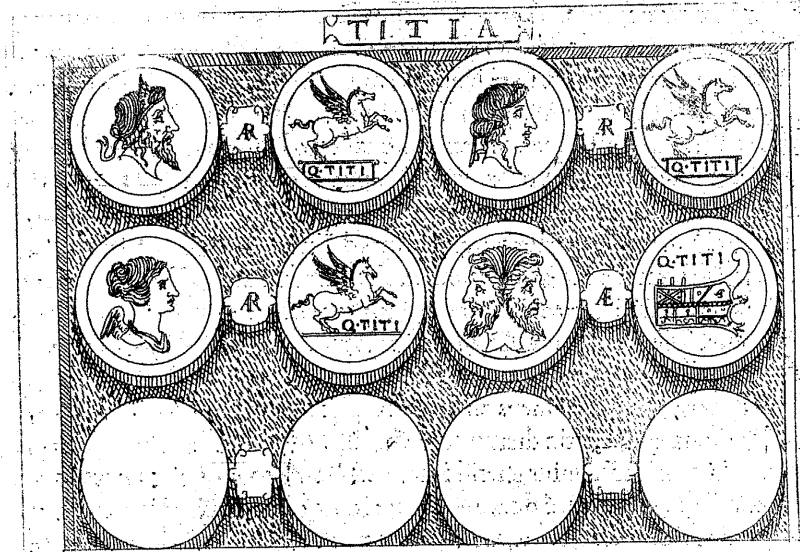
Monte sub Exquilio multis incediuis annis,
Iunonis Magnae nomine lucus erat.

In altera denarii parte Thorius impressit taurum, vel familiae nomen indicans ab eo animale deductum, (nam multa nomina, inquit Varro de re rustica li. ii. cap. i. habemus ab utroque pecore, ut Porcius, Ouilus, Caprilus, Equitius) vel cerè ad legem respiciens, quam tulit Sp. Thorius. Tribunus plebis in eos, quorum à pecore agri publici depasti essent. Cicero lib. ii. de Oratore. Qui cum ageretur in Senatu de agris publicis, & lege Thoria, & praemeretur Lucilius ab iis, qui à pecore eius depasci agros publicos dicerent &c. Alteram quoque legem Thorius tulit, qua agrum publicum uectigali leuauit, cuius Cicero meminit in Bruto, his uerbis. Sp. Thorius satis ualuit in populari genere dicendi, is qui agrum publicum uitiosa, & inuili lege, uectigali leuauit. Appianus autem lib. i. bel. ciuil. à Sp. Thorio Tr. pl. legem latam esse scribit, ne agri amplius diuiderentur, sed possessoribus in iis relictis, uectigalia pro iis penderentur, eaque pecunia populo diuideretur. Eius uerba sunt. Μέχρι σπούριος Θόριος δημορχών εισήγαγε νόμον, τὴν ἐπιγῆν μικρῆς διαίτην, ἀλλ' εἶναι τὸν ἐχθρὸν, καὶ φόρου ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ δημόσιον καταλίσσειν, καὶ τὰ ἐπὶ τὰ χεῖρα χερσὶν ἐς διαίτην, ὅταν ἴδῃ τις τοὺς πόλεις παραγοῖα δια τὰς διαίτην, ὅταν δ' οὐδὲν οἷς πολυπληθῆν.

TITINIA gens familias habuit patricias & plebeias. Patriciae meminit
 „ Liuius lib. v. cū inquit, Non tamen ultra processum est, quā ut unus ex plebe
 „ vſurpandi iuris cauſa P. Licinius Caluus. Tr. militum Conſulari poteſtate crea-
 „ retur: ceteri patricii creati, P. Maenius, L. Titinius, P. Melius, Sp. Furius Medul-
 „ linus, L. Publilius Vulfus &c. Plebeiae idem Liuius lib. iii. facit mentionem, in
 „ quo M. Titinium nominat Tribunum plebis creatum anno cccm. quo tem-
 „ pore plebs in Auentinū ob facinus Ap. Claudii Craſſini xuii ſeceſſerat. C. aut
 „ Titinius, qui in huius tabellae denario notatus eſt, vt ex numero xvi in eius al-
 „ tera parte adiecto colligitur, denariorum ſlandorum curator fuit, anno Urbis
 „ DXXXV I, quo vt Plinii verbis vtar ex lib. xxxiii. cap. iii. Q. Fabio Maximo
 „ Dictatore, Annibale urgente, aſſes unciales facti ſunt, placuitq. denarium ſex-
 „ decim aſſibus permutari, quinarium octonis, ſeſtertium quaternis. Hinc autē
 „ factum eſſe opinor, ut cum in aliis denariis x nota apponi ſoleat, quōd denos
 „ aſſes ualere, in hoc xvi appoſita ſit, qua ſcilicet ſignificaretur, denarium non
 „ ut ante decem aſſes, ſed ſexdecim ualere. Veriſimile etiam eſt populum Roma-
 „ num aere alieno preſſum inſequentibus quoq. annis monetae pondus minuif-
 „ ſe, denariumque huiusmodi à C. Titinio eo, qui tunc temporis monetae cuden-
 „ dae praefuerit, ſignatum fuiſſe. Multi enim à ſcriptoribus ex Titinia gente no-
 „ minantur, quibus denarius tribui poſſit. Valerius Max. lib. iii. cap. ii. meminit
 „ C. Titinii Minturnenſis, qui uxori à C. Mario dotem reddere coactus fuit, quōd
 „ eam impudicam de industria duxerat, ut dote ſpoliaret. Plutarchus in Mario.
 „ Appianus li. iv. bell. ciuil. & Plutarchus in Bruto faciunt mentionem Titinii
 „ eius, qui bello Philippenſi à Caſſio de Bruti uictoria ſciſcitatum miſſus, quōd
 „ tardius reuerſus Caſſio mortis cauſa fuiſſet, ſeipſum interfecit. Idem Appianus
 „ lib. v. Titinii facit mentionem, qui in bello nauali contra Sex. Pompeium Cae-
 „ ſariana

ſarianaſe claſſi praefuit. Sed longum eſſet Titinios omnes colligere, qui ab an-
 „ tiquis ſcriptoribus nominantur: quibus proferendis eō libentius ſuperſedeo,
 „ quōd ad denarii huius intelligentiam nihil, uel parum faciunt.

TITIAM gentem plebeiam fuiſſe, uel ex hoc maxime conſtat, quōd multi
 „ ex ea Tribuni plebis extiterūt, à quibus latae ſunt leges, quae de ueſtigali agro-
 „ rum, de luſu, de Triumuiratu Quinquennali, de donis & muneribus inſcriptae,
 „ ſub Titiae gentis nomine circumferuntur. Q. autem Titius, qui eſt in huius ta-
 „ bellae denariis notatus, nō ſatis ex ſcriptoribus conſtat, quis fuerit, quoue tem-
 „ pore uixerit: nec enim Q. Titium indicari arbitror, qui (ut apud Plutarchum
 „ Sulla in x. commentario ſcribit) non obſcurus inter Romanos ciues fuit, qui
 „ tunc in Graecia negotiabatur, is enim Marcus praenominatur in antiqua
 „ hac inſcriptione, cuius exemplum ſubiecti, ſi modo idem ſit cum eo, quem Plu-
 „ tarchus nominat,

CIVES ROMANI QVI
 MYTILENIS. NEGOTI
 ANTVR
 M. TITIO. L. F. PROCOS
 PRAEF. CLASSIS. COS
 DESIGNATO. PATRONO
 HONORIS. CAUSA

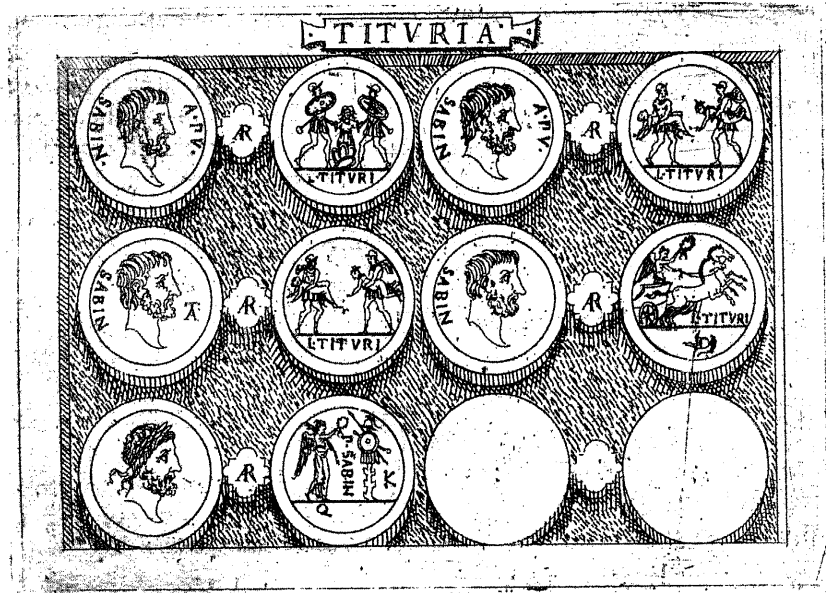
Pegasus autem, qui eſt in altera denariorum parte impreſſus, adduxit quosdam,
 „ vt ad Titium poetam de quo meminit Horatius in ep. iii. lib. i. ad Iulium Florū,
 „ referendos hos denarios putarint. Eius uerſus ſunt hi.

Quid

*Quid Titius Romana breui uenturus in ora,
Pindarici fontis qui non expalluit haustus?*

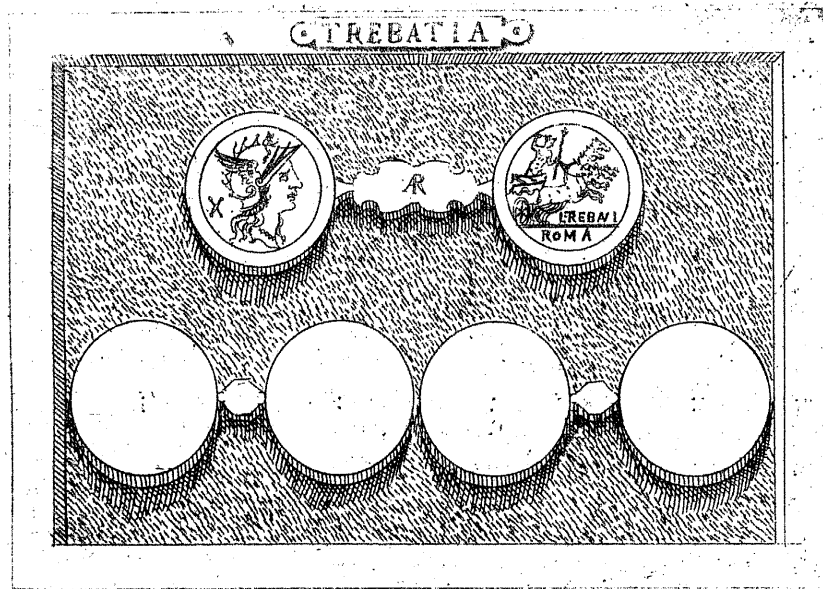
„ In quorum explicatione Porphyrio ita scribit. Titius poeta hic uoluit Pindarū „
„ Latino sermone uertere. deridet autē hunc Horatius, quod ausus sit sacrū opus „
„ contaminare. potest tamen & uerē laudare; nam Tiberii comes & doctissimus „
„ fuit, & lyrica conscripsit &c. Ut igitur Titio huic denarios huiusmodi quidā re- „
„ ferrēt, imago etiā impulit, quae in denario, quadrato Hermæ imposita est. cla- „
„ rorū enim & insigniū aliqua uirtute uirorū capita Hermis imponi solita fuisse „
„ diximus in eo libello, quē nuper de imaginibus eruditorū edidimus. Victoriæ „
„ quoq. simulacrū in uno denariorū impressum ad Titii in poeticis certaminibus „
„ uictoriā aliquā referrī potest, cuiusmodi multae Comitorū, & Tragicorū poe- „
„ tarū inter se certantiū à Graecis, Latinisq. scriptoribus celebrantur. Mihi uerò „
„ magis placeret, si pegasi signum, Corintho coloniae à Caesare Dictatore dedu- „
„ ctæ, & ab Augusto postea instauratae tribueretur: ad quā fortasse respexerit Q. „
„ TITIVS, qui frater, uel cōsanguineus esse potuit L. Titii, qui Tr. Mil. legionis Ver- „
„ naculae sub Caesare ab Hirtio dicitur li. iv. de bello Alexandrino. Eius itē cōsan- „
„ guineus, qui Antonii iussu, cuius partiū fuit, Sex. Pompeium in Asia interfecit; „
„ cui, ut inquit Velleius, in tantū durauit hoc facinore cōtractum odium, ut mox „
„ ludos in theatro Pompeii faciens, execratione populi, spectaculo quod praebe- „
„ bat, pelleretur. hunc Appianus li. v. bell. ciuil. P. Titium nominat; eundemq. „
„ opinor fuisse cum eo, qui Tri. ple. legem tulit, ut Tresuiri consulari potestate „
„ Reip. constituendae in quinquennium crearentur. Liuius in epitoma lib. cxx.

TITVRIAM gentem è Sabinis Romam uenisse satis constat cum ex eius „
„ cognomine, tum ex imagine, quae est in denariis impressa T. Tatii Sabini, quē „
„ Romae

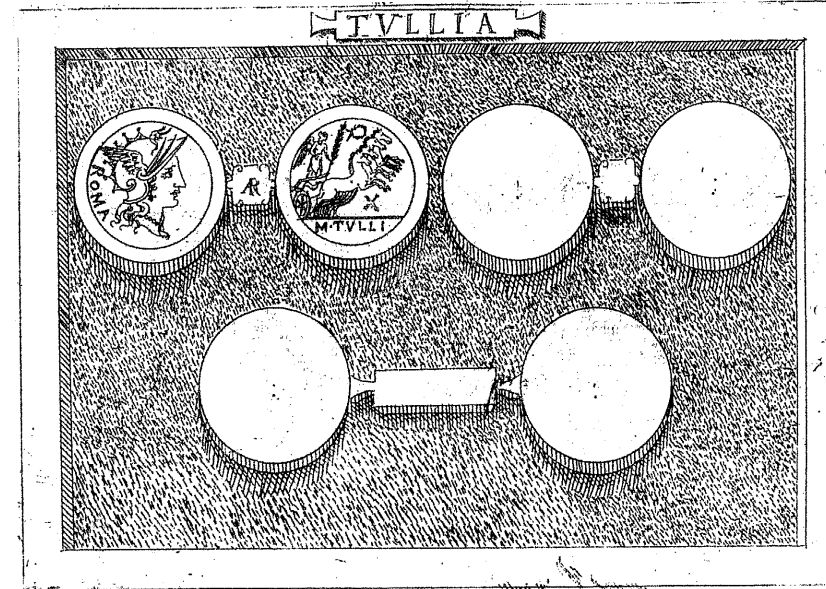
Romae annos quinque cum Romulo regnasse, cum esset ab eo in regni confor- „
„ tium adscitus, notum est. Eodem pertinet Sabinarum expressus in denariis ra- „
„ ptus, & Tarpeia confectis scutis à Sabinis necata. raptas autem à Romanis Sa- „
„ binas fuisse ludis Consualibus in Circo, Urbis conditae anno quarto, indeque „
„ bellum primum Sabinum exortum esse, omnes ferē scriptores tradunt. Liuius „
„ lib. i. Ludos, inquit, ex industria parat Neptuno equestri solemnes; Consualia „
„ vocat. indici deinde finitimis spectaculum iubet, quantoq. apparatu tunc scie- „
„ bant, aut poterant, concelebrant, ut rem claram, expectatamq. facerent. Mul- „
„ ti mortales conuenere studio etiam uidendae nouae Urbis; maximè proximi „
„ quique Caeninenses, Crustumini, Antemnates. Iam Sabinorum omnis multi- „
„ tudo, cum liberis ac coniugibus uenit: inuitati hospitaliter per domos: cum si- „
„ tum, moeniaque, & frequentem tectis urbem uidissent, mirantur tam breui rem „
„ Romanam creuisse. ubi spectaculi tempus uenit: deditaque eò mentes cum „
„ oculis erant: tum ex composito orta uis, signoque dato iuuentus Romana ad „
„ capiendas uirgines discurrit: magna pars fortē ut in quem quaeque inciderat, „
„ raptæ: quasdam forma excellentes primoribus patrum destinatas ex plebe ho- „
„ mines, quibus datum negotium erat, domos deferebant &c. Romanis Sabinas „
„ rapiendi causa quae fuerit, narrat idem Liuius in eodem libro. Dionysius Hali- „
„ carnassæus & alij. De Tarpeia scriptum est in gente Petronia. L. autem TITV- „
„ RIVS SABINVS, qui argento publicè feriendo praefectus, quattuor huius ta- „
„ bellæ denarios signauit, potest frater esse Q. Titurii Sabini, qui Caesaris lega- „
„ tus in Gallia fuit. Cuius etiam filius credi potest fuisse P. Sabinvs, qui quin- „
„ tum Quinarium percussit: in cuius altera parte trophaeum & uictoriā ex- „
„ pressit, ad patris contra Vnellōs gesta fortasse respiciens, de quibus ita scribit „
„ Caesar lib. iii. de bello Gallico. Dum haec in Venetis geruntur, Q. Titurius „
„ Sabinus cum his copiis, quas à Caesare acceperat, in fines Vnellōrum peruenit. „
„ paulo post. Sic uno tempore & de nauali pugna Sabinus, & de Sabini uictoria „
„ Caesar certior factus est: ciuitatesque omnes se statim Titurio dederunt &c. „
„ Eiusdem apud Eburones interfecti, meminit idem Caesar in lib. i v. & Florus li. „
„ iii. Sextus aereus nummus à L. TITVRIO L. Titurii eius filio, qui argenteos „
„ denarios percussit, signatus est, ut ex numismatis inscriptione apparet. Tituriae „
„ autem familiae mentio fit à Cicerone in oratione pro M. Fonteio, & in ueteri „
„ inscriptione quae reperta Romae in Auentino monte fuit, in quo T. Tatii Sabi- „
„ ni sepulcrum fuisse scribit Dionysius Halicarnassæus.

T. TITVRIVS. T. F. SABINVS
T. TITVRIVS. T. F. PAL. MAMER
QVS. TITVRIA. SABINA
TITVLVM. FECERVNT
H. M. D. M. ABEST

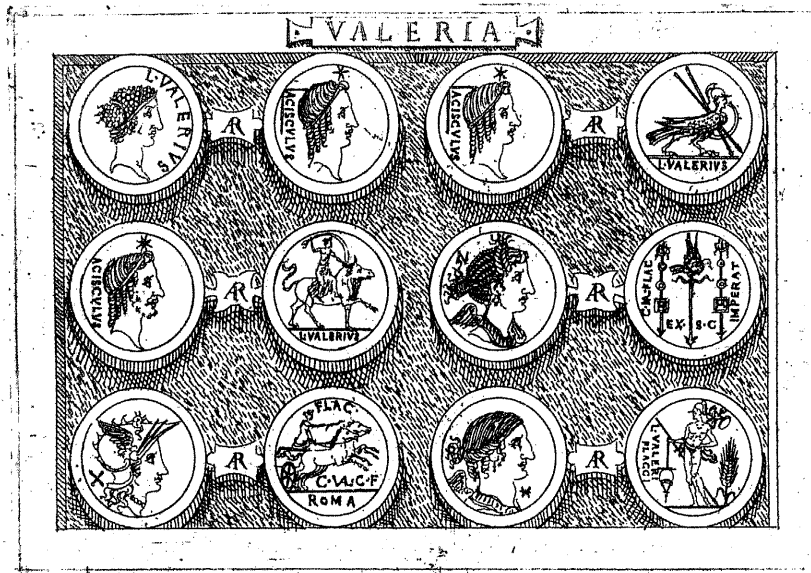
TREBANIÆ gentis nulla, reperitur mentio apud eos scriptores, quos ipse uiderim. nisi uerò nummus extaret aereus, in quo hic idem Trebanus notatus sit, crederem erratum fuisse ab eo, qui denarium cudit, in quo L. TREBANI inscripserit pro L. TREBATIO. ut in aereo quodam nummo, FABRINI pro FABRICI Monetæ Triumuirii errore incisum quidam suspicantur. Trebatia quidem gentis meminerunt cum alii, tum Cicero ad Trebatium lib. VII. & in libro Topicorum, quem ad C. eundem Trebatium misit. Trebania uerò nullus, ut dixi, ueterum scriptorum facit mentionem.

TVLLIAM

TVLLIAM gentem inter patricias numeratam fuisse, satis ex scriptoribus constat. M. autem TVLLIVS, qui in hoc denario notatus est, cum multas ea gens familias habuerit, haud facile est, nullo eius adscripto cognomine, ex qua fuerit diuinare: potest enim denarius ad M. Tullium Deculam referri, qui Consul fuit cum Cn. Cornelio Dolabella anno DC LXXI. potest etiam M. Tullio. Ciceroni tribui, & fortasse ad triumphum ob res in Sicilia benè gestas ei decretum spectare, de quo ipse scribit in epistola ad Catonem lib. XV. & ad Attic. lib. V. Ciceronem autem Ciliciam Proconsulari potestate obtinuisse Ser. Sulpicio M. Marcello Cos. anno DCCII, & ex ea Imperatorem appellatum, supplicationesque absenti decretas fuisse, quòd Sepyram, Geminorum, Eleutherocilicum, & Pindenissum, magna hostium multitudine occisa cepisset, Tibarenosque in deditonem accepisset, ipse scribit in eadem ad Catonem epistola. Sed Tullia gentis familias, quae à scriptoribus nominantur, ad quas denarius pertinere potest, omnes persequi longum esset. satis autem erit, unde peti possint, indicare. Longorum mentio extat apud Ciceronem in libro de Claris oratoribus. Cimborum, in lib. II. Philipp. & Plutarch. in Bruto. Montanorum, apud eundem Ciceronem lib. X. ad Att. Ruforum, apud Hirtium lib. V. Annalium, apud Valerium Maximum lib. IX. cap. II. Seneciorum, & Fabianorum lib. XV. & XIX.

Z VALB-

VALERIAM gentem è Sabinis oriundam, cum T. Tatío rege, quem à Romulo in regni consortium adscitum diximus, Romam uenisse, tradit Dionysius li. i. v. eius uerò principē Volufum Valeriū, vel ut tum dicebant, Valesium, nominat Plutarchus in Poplicola: quem etiam auctore pacis inter Romanos & Sabinos extitisse scribit. Cum autem multas haec gens habuerit familias patricias & plebeias, quarum extat mentio apud scriptores, soli in denariis ACISCULI, FLACCI, MESSALLAE, & CATULLI reperiuntur. Ad Acisculos primi tres huius tabellae denarii pertinent: in quorum secundo Sirena à L. Valerio impressa fortaffe fuit, ut ea significaretur, Acisculos Acidis fluiui, atque eius in Sicilia regionis, quā Sirenes tenuerunt, accolae aliquando fuisse, indeque profectos, Sabinū agrū primò tenuisse, deinde ciuitatē Romanā adeptos esse. Acin quidē fluiui ex Aetna mōte *ακιδος*, hoc est teli instar, unde dictus est, decurrere, tradit Eustathius in Dionysiu: eius uerò accolae Valerios fuisse, atq. ab eo Acisculos pro Aciscolos (ut in ueteribus monumētis Poplicula, & Agricola, pro Poplicola, & Agricola) appellatos fuisse credendū est. Acin autē in generandi casu Acis facere, non Acidis, docet Probus in Catholicis; licet Ouidius dixerit li. xiii. *Metamorph.*

--- *latitans ego rupe, meisque
Acidis in gremio residens &c.*

Eam uerò Siciliae partem, quam iuxta Pelorum praeterlabitur Acis, quamque Apollinis terram Hyginus appellat, Sirenas tenuisse testatur Strabo lib. i. Hyginus in Fabulis, & Seruius in commentario Aeneidos. Strabonis quidem uerba sunt haec. *Ἰδὲ γοῦν Σειρήνας, Ἰοῦς μὲν, ἐπὶ τῆς πελοποννήσου καδιδρόμῳ, Ἰοῦς δὲ, ἐπὶ τῶν Σειρηνῶν, πλείους ἢ διὰ χιλίους διεχούσων εἰς αἴθρα.* hoc est, Itaq. sunt, qui Sirenas in tractu Pelorio ponāt; alii ad Sirenas insulas, quae plusquā duo millia absint stadiorū &c. Seruii uerò haec.

Sirenes

Sirenes secundum fabulam tres, in parte uirgines fuerunt, & in parte uolucres, Acheloi fluiui, & Calliopes Musae filiae. harum una uoce, altera tibiis, alia lyra canebat. & primò iuxta Pelorum, postea in Capreis insula habitauerunt: quae illectos suo cantu in naufragia deducebant & cet. Sirenes, (inquit Hyginus) Acheloi fluiui, & Melpomenes Musae filiae, Proserpinae raptu aberrantes, ad Apollinis terram uenerunt, ibique Cereris uoluntate, quod Proserpinae auxilium non tulerant, volaticae factae sunt. His responsum erat, tandiu eas uicturas, quandiu cantantes eas nemo esset praeteruectus: quibus fatalis fuit Vlysses, astutia enim sua cum praeternauigasset scopulos, in quibus commorabantur, praecipitauerunt se in mare: à quibus locus Sirenides appellatur, qui est inter Siciliam & Italiam. Haec ad confirmandam nostram de Acisculorum familia coniecturam, quod è Sicilia scilicet uenerit, adduci possunt. in tanta enim antiquitatis ignoratione, nec de Acisculi cognomine, nec de impressa cum clypeo, galea, & hastis Sirene, quaeque tauro uecta Europa in tertio denario expressa est, quicquā certi afferre possum. De Acisculi tantum cognomine apud Quintilianum lib. vi. cap. iiii, ita scriptum inueni. Et haec tam frigida, quā est nominum fictio adiectis, detractis, mutatis litteris in Acisculum, quia esset pactus, Pacisculum: & Placidum nomine, quin is acerbis natura esset: Acidum &c. Reliqui tres huius tabellae denarii ad Valeriam Flaccorum familiam spectant. In eorum autem primo C. Valerius Flaccus notatus est, de quo meminit Valerius Max. lib. i. i. cap. i. cum inquit. Cum Annibal Capuam, in qua Romanus exercitus erat, obsideret, Vibius Acceus Pelignae cohortis praefectus, uexillum trans Poenicum uallum proiecit: se ipsum, suos commiliones, si eo hostes positi essent, execratus: & ad id petendum subsequenti cohorte primum impetum fecit: quod ut Valerius Flaccus Tribunus tertiae legionis aspexit, conuersus ad suos, spectatores, inquit, ut uideo, alienae uirtutis huc uenimus: sed absit hoc dedecus à sanguine nostro, ut Romani gloria cedere Latinis uelimus, ego certè aut speciosam optaui mortem, aut felicem audaciae exitum: vel solus igitur praecurrere paratus sum. his auditis Pedanius Centurio conuulsum signum dextra retinens: iam hoc, inquit, intra hostile uallum mecum erit: proinde sequantur, qui id capi nolunt. & cum eo in castra Poenorum irrupit, totamque secum traxit legionem & cet. Hoc Valerii factum exprimere fortasse uoluit is, qui denarium ex ea familia cudit C. Valerius Flaccus: quem ex Gallia prouincia, quam Praetor obtinuit, Imperatorem appellatum fuisse, colligere possumus ex Ciceronis uerbis, quae leguntur in oratione pro P. Quintio. Expulsus, inquit, atque eiectus è praedio, Quintius, accepta insigni iniuria, confugit ad C. Flaccum Imperatorem, qui tum erat in prouincia: quem ut ipsius dignitas poscit, honoris causa nominor. De uexillo cohortis, & aquila legionis in altera primi denarii parte impressa, scriptum est in Sempronia Gracchorum familia. De C. Valerio Flacco, qui C. F. in quinto denario describitur, mentio apud scriptores, quos ipse uiderim, nō extat; credendū tamen est, uixisse iis tēporibus, quibus monetae pondus minutū à populo Romano fuisse, supra in denario Titinii diximus. fuit autem annus is Urbis *DXCVI*, quo factum est, ut denarius sexdecim asses uale-

Z ij ret:

ret: ob quam causam xvi nota in hoc quoque denario pro x. adscripta sine dubio est: quamvis fieri potest, ut posterioribus quoque temporibus populus Romanus aere alieno pressus, argenti pondus minuerit, & denarius huiusmodi à C. Valerio Flacco percussus fuerit, filio C. Valerii eius, qui Consul fuit cū M. Herennio anno DC L X. Sextus tabellae denarius ad L. Valerium Flaccum pertinet, de quo Cicero meminit lib. xi. Philipp. Cum Aristonico, inquit, bellum gerendum fuit L. Valerio, P. Licinio Cos. rogatus est populus, quem id bellum gerere placeret: Crassus Consul, Pont. Max. Flacco Collegae Flamini Martiali mulctam dixit, si à sacris discessisset: quam mulctam populus Romanus ei remisit; Pontifici tamen Flaminem parere iussit. & in oratione pro C. Rabirio. L. Flaccum, inquit, hominem cum semper in Rep. tum in magistratibus gerendis, in sacerdotio, caeremoniisque quibus praeerat, diligentissimum & c. Sacerdotium enim, Martiale Flacci Flaminium intelligit: quod in denario apicis signo indicatur, In Fastis etiam L. Valerius hic P. Crassi in Consulatu collega anno DC L X I I, Flamen Martialis descriptus est. Eius autem Aedilitatis, ad quam significandam spica in denario impressa est, mentionem facit idem Cicero in oratione pro L. Flacco. Adiungis, inquit, causas inimicitiarum, quod patri L. Flacci Aedili Curuli pater tuus Tr. pl. diem dixerit & c. Ex quibus uerbis intelligimus L. Flaccum Aedilem, patrem fuisse L. Flacci eius, quem Cicero defendit. Martis signum in altera denarii parte dextro tantum pede (ut apparet) armatum, ad Valeriae gentis originem à Sabinis ductam pertinet, quos à Pelasgis oriundos fuisse testatur Dionysius lib. i. Pelasgis uerò moris fuit in bello dextrum tantum pedem armare: quem quidē morem ab Hernicis quoque, qui genus & ipsi à Pelasgis duxerunt, seruatum fuisse, ex Virgilio uersibus, qui sunt in septimo Aeneidos intelligere possumus.

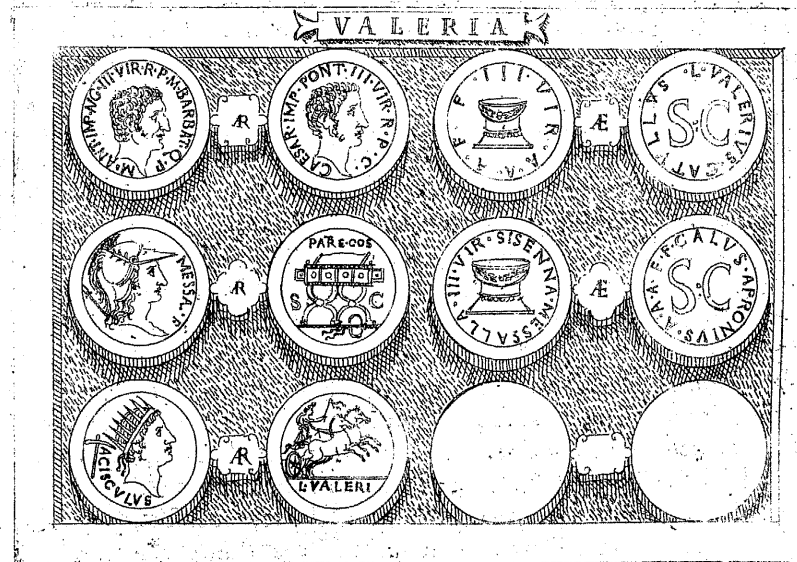
*Quique altum Praeneste uiri, quique arua Gabinæ
Iunonis, gelidumque Anienem, & roscidariuis
Hernica saxa colunt: quos diues Anagnia pascit,
Quos Amasene pater: non illis omnibus arma,
Nec clypei, currusue sonant: pars maxima glandes
Liuentis plumbi spargit, pars spicula gestat
Bina manu: fuluosque lupi de pelle galeros
Tegmen habent capiti: uestigia nuda sinistri
Instituere pedis, crudus tegit altera pero.*

Macrobius lib. v. Saturnal. Virgilianos hos uersus explicans, ita de hac re narrat. Hunc morem in Italia fuisse, ut uno pede calceato, altero nudo, iretur ad bellum, nusquam adhuc, quod sciam, reperi: sed eam Graecorum nonnullis consuetudinem fuisse locupleti auctore iam palàm faciã. in qua quidem re mirari est poetae huius occultissimam diligentiam, qui cū legisset Hernicos, quorum est Anagnia, à Pelasgis oriundos, appellatosq. ita à Pelasgo quodam duce suo, qui Hernicus nominabatur: morem, quem de Aetolia legerat, Hernicis assignauit,

assignauit, qui sunt uetus colonia Pelasgorum. & Hernicum quidem hominem Pelasgum, duce[m] Hernicis fuisse, Iulius Hyginus in lib. ii. Urbium, non paucis uerbis probat. Morem uerò Aetolis fuisse, uno tantummodo pede calceato in bellum ire, ostendit clarissimus Euripides scriptor Tragicus, in cuius tragodia, quae Meleager inscribitur, nuntius inducitur describens, quo quisque habitu fuerit ex ducibus, qui ad aprum capiendum conuenerunt. eius uersus sunt.

Τελαμών δὲ χρυσὸν αἰτὸν πέλλης ἔπει
Πρόβλημα θύρας, βότρυσι δ' ἔσφαεν κάρα
Σαλαμίνα κοσμῶν πατρίδα τὴν εὐδαίμονα.
καὶ πρὸς δὲ μισμὲ ἀρκέας Ἀ' ταλάνη κύνας
καὶ λόζ' ἔχουσα, πελέκειος δὲ δίτομον
Γένυ, πῖσλ' ἀλλακάταιος. οἱ δὲ θυέτω
Παῖδες το' λαὸν ἔχον ἀνάρβυλοι ποδῶς,
τὸν δ' ἐν πεδίλοις, ὡς ἐλαφρῶν γένυ
Ἐχρῖον, ὅς δὴ πᾶσιν Ἀ' ἰταλοῖς νόμος.

& eundem pedem nudum Virgilius quoque dixit, uestigia nuda sinistri & cet. Ad hunc igitur Aetolorum morem, uel Pelasgorum etiam, à quibus Sabinos & Hernicos oriundos diximus, quin respexerit is, qui denarium signauit, dubitari nullo modo potest.

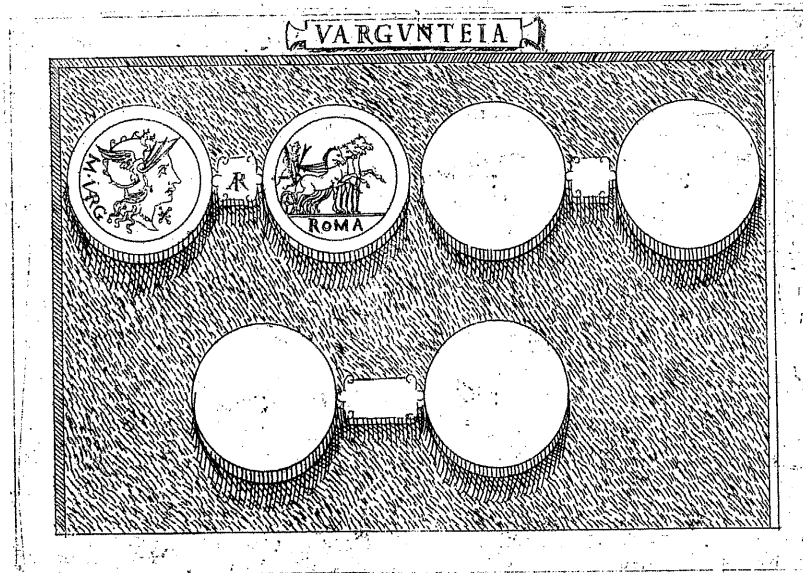

PRIMVS tabellae denarius cufus est à M. VALERIO BARBATO, M. Antonii Triumuiui R. P. C. Quaestore Prouinciali; ita enim notas illas interpretor, Q. P. Quaestores enim alios Urbanos, alios Prouinciales fuisse, qui Procos. in prouincia sequebantur, supra docuimus. Barbari huius qui fuit Antonii Quaestor, meminit Appianus lib. v. bell. ciuil. licet

in uulgatis libris mendosè Βαρβάτιος scriptum sit. Βαρβάτος δ' (inquit) ἑ Αὐτονίου τα-
 μίας, ἑνὶ τῶν τῶν προσκεύσας, καὶ διὰ τὰ τὰ ἰταλιανῶν, ἑ λέγει πονηροῦς τοῖς ἄντωνιον χαλεπαίνον τοῖς πολέμοις
 τοῦ Καίσαρος κατὰ τῶν κοίτης ὁδῶν δυναστείας, καὶ οἱ ἴδιό σοι μὴ τῶν ἐξυπατάμενων τοῖς Βαρβάτου, ἐς τὸν Καίσαρα ἀπὸ
 τοῦ λευκίου μὴ ἐκ δελτο. hoc est. Interea Barbatus Antonii Quaestor, ab offenso di-
 missus, sciscitantibus militibus respondit, eum irasci gerentibus bellum con-
 tra Caesarem, & communem potentiam: quo factum est, ut quotquot dolum Barbati
 non senserunt, a Lucio deficerent ad Caesarem. M. autem Barbati huius filius esse
 potest M. Valerius Barbatus Cos. qui M. F. in Fastis descriptus est anno DCCXLI.
 de quo Suetonius li. v. meminit his uerbis. Claudius Valerium Messalinam Barbati
 Messallae consobrini sui filiam in matrimonium duxit. L. VALERIUS CATULLVS,
 qui Triumuir auro, argento, aere in secundo aereo nummo notatus est, C. Vale-
 rii Catulli poetae filius, uel frater credi potest. de eo nulla, quod sciam, men-
 tio apud scriptores extat. Tertium tabellae denarium ad M. Valerium Mes-
 fallam pertinere arbitror, qui Consul cum Cn. Domitio Caluino fuit anno DCC.
 quo quidem anno eius filium Messallam Aedilem Curulem fuisse, ex denarii in-
 scriptione, & sella in eo impressa, conicere possumus: cui ad indicanda fortas-
 se Liberalia, quae in eo munere Messalla filius fecit, Bacchi thyrsus suppositus
 est. Messallae autem cognomen primum M. Valerius Maximus de uicta Messana
 adeptus est anno CDXC, in quo Consulatum gessit cum M. Otacilio Crasso; &
 in eo honore Messalla appellatus est. Ad eiusdem filium Messallam, qui Aedi-
 lis Curulis fuit, quartus aereus nummus pertinere potest: qui fortasse is est, quem
 Dio proscripsum ab Antonio scribit, posteaque non solum seruatum, sed etiam
 Consulem in eius locum factum esse anno DCCXII. Quintus tabellae dena-
 rius & sextus a Traiano Imp. (ut ex inscriptione apparet, restitutus) ad L. Vale-
 rium Acisulam spectant, cuius in superiore tabella meminimus. in eorum au-
 tem altero Solis caput, in altero Apollinis, qui cum Sole idem est, expressum ar-
 bitror eam ob causam, quod Valerius is, ad Helioptolim urbem, hoc est, Solis
 terram, ut appellat Hyginus, quod in ea Solis armenta pascerentur, generis sui
 originem referret. hanc uero in ea Siciliae parte fuisse, qua Acis ex Aetna Pe-
 lorum uersus fluit, supra docuimus. Ex mallei autem signo, quod in duobus
 his, & superioris tabellae tribus denariis impressum est, conicere possumus Va-
 lerium hunc Pompeii, uel Caesaris, aut alicuius in bellis ciuilibus partium du-
 cis, Praefectum fabrum fuisse: hoc enim eius officii symbolum in ueteribus
 monumentis obseruauimus. Praefectos uero fabrum, artificibus qui castra se-
 quebantur, praefuisse notum est. Caesar epistola. viii. ad Oppium, Cornelium
 lib. ix. ad Att. Cn. Magium Pompeii Praefectum fabrum nominat, his uerbis.
 Cn. Magium Pompeii Praefectum deprehendi: scilicet meo instituto usus sum:
 & eum statim missum feci. Iam duo Praefecti fabrum Pompeii, in potestatem
 meam uenerunt, & a me missi sunt. Plutarchus in Bruto, Flauium, cuius in Fla-
 uia gente meminimus, Bruti Praefectum fabrum fuisse scribit, hoc est, ut
 Graecis eius uerbis utar, ἑ παρχον τῶν τεχνιτῶν. Multi autem in ueteribus inscriptio-
 nibus nominantur Praefecti fabrum, quos hic notare longum esset, cum apud
 antiquitatis Romanae scriptores, in promptu omnibus sint. satis igitur erit
 unius tantum exemplum quod Allifis extat, proferre.

M. GRA-

M. GRANIO. M. F. OPPIDIAE
 M. N. CORDO. FRAT. C. F. RVFAE
 TR. MIL. PRAEF. EQVIT. MATRI
 PRAEF. FABR. II. VIRO
 TR. QVINQ. AED. Q. CVR.
 AQVAE. DV. CENDAE. ALLIFIS
 D. D.

VARGVNTEIA gens, incertum patriciane fuerit an plebeia: opinor ta-
 men patriciam fuisse; eius mentio extat in antiquis inscriptionibus, quarum
 exempla sunt haec,

FORTVNAE. EQ

SACR

M. VARGVNTEIVS

M. F. STELAPITIVS

7. COHOR. X. PRAET. ET

VARGVNTEIA. HILA

R. A. L. SVA. SVA. PECVN

V. S. L. M

SILVANO. SANCTO

ET. MERCVRIO

ET. LIBERO. PATRI

SACRVM

M. VARGVNTEIVS. M. F.

PAL. AVGVRIVS

SVA. PECVNIA. D. D.

III. IDVS. AVGVST

PETRONIO. TVRPILIANO

ET. CAESONIO. PAET. COS

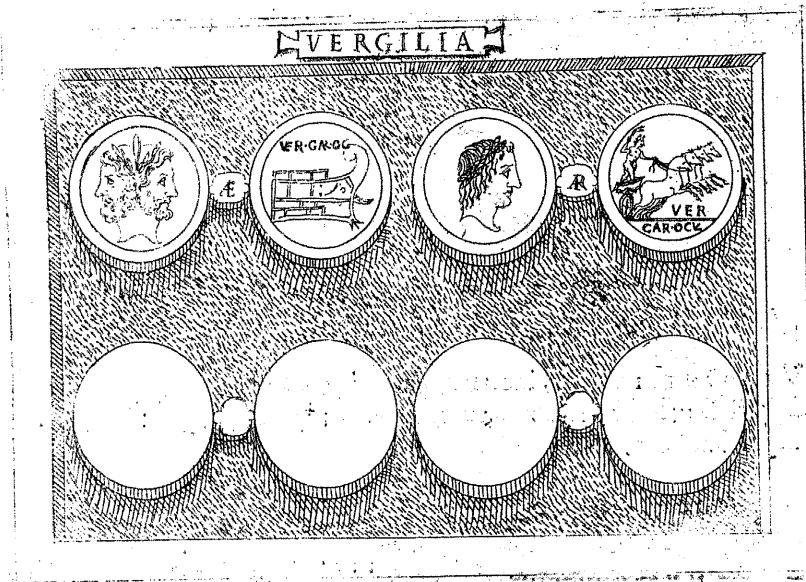
Ex hac gente fuit L. Vargunteius, qui cum Catilina coniuravit; cuius meminit
 Sallustius his uerbis. Eo conuenere Senatorii ordinis P. Lentulus Sura, P. Au-
 tronius

Lentulus

tronius, L. Cassius Longinus, C. Cethegus, P. & Ser. Sullae Ser. filii, L. Vargunteius, Q. Annius, M. Porcius Laeca, L. Bestia, Q. Curius, praeterea ex equesfri ordine M. Fulvius Nobilior, L. Statilius, P. Gabinius Capito, C. Cornelius &c. Cicero pro Flacco. Quis nostrum adfuit Vargunteio? nemo: ne hic quidem Q. Hortensius, praesertim qui illum solus antea de ambitu defendisset. ex quibus uerbis intelligimus, damnatum fuisse L. Vargunteium cum aliis, quos idem Cicero nominat in oratione pro P. Sulla. M. autem Vargunteius, qui in huius tabellae denario descriptus est, ut ex Appiani Parthico colligitur, legatus M. Crassi in bello Parthico fuit, quamuis mendose apud Appianum Βαργύντιος ἀρεσβότης pro Βαργουντίος scriptum est. Eundem indicari arbitror ueteri hac inscriptione,

M. VARGVNTEIVS . . . . .

VARGVNTEIA . . . . .

VERGILIA gens, ad quā pertinere arbitror argenteū denariū, qui in hac tabella incisus est, fuit plebeia: sed Vergilius in eō descriptus, quis fuerit, quōue tēpore uixerit, in tanta antiquitatis ignoratione, difficile est affirmare. quicumque uerò sit, curatorē eum fuisse cū Caristo & Ogulnio denariorū flandorū, ex denarii inscriptione satis constat. Hirtius li. v. de bello Africo, C. Vergiliū Praetorium nominat, qui Thapso opido maritimo praecerat: sed pro Praetorium, ut est in uetustissimo, atque optimo libro, uulgati codices habent Petronium. quod ferri nullo modo potest. Cicero in Bruto, M. Vergilii facit mentionem, qui Tr. pl. L. Sullae Imperatori diem dixit: cuius collegam nominat P. Ma-

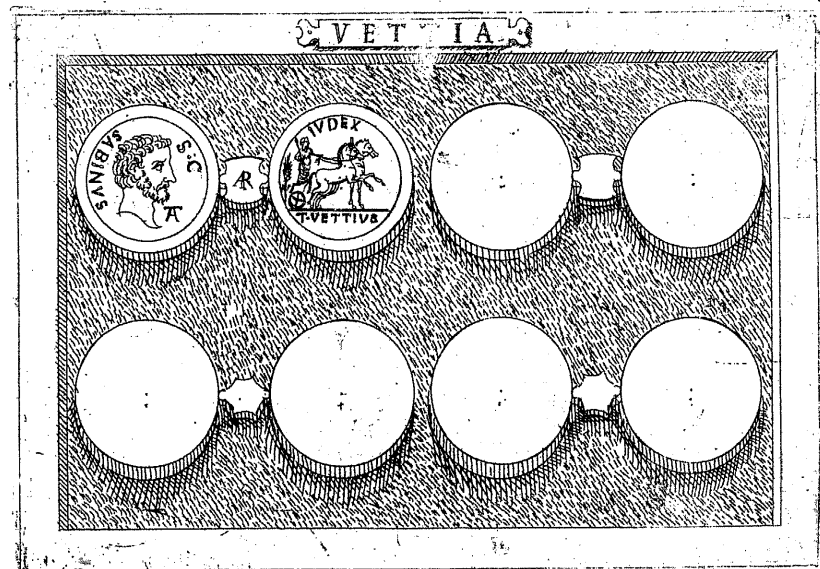
gium,

gium, quem in dicendo fuisse dicit Vergilio, paullo copiosorem. ad neutrum tamen horum referendum hunc denarium arbitror, quòd multò eis antiquior Ogulnius sit, qui Vergilii in cudenda moneta collega in eodem denario notatus est. Vergilium autem & Virgilium antiquos scripsisse, quemadmodū Verginium & Virginium, (ad quam gentem potest etiam denarius referri) testimonio nobis sunt ueteres inscriptiones, in quibus C. VERGINIVS MARTANVS M. VERGILIVS NARCISSVS, & C. VERGINIVS RVFVS Consul cum C. Memmio Regulo nominantur. Vetus autem in Claudianum epigramma cum Calui carmine consentit,

Et uates, cui uirga dedit memorabile nomen

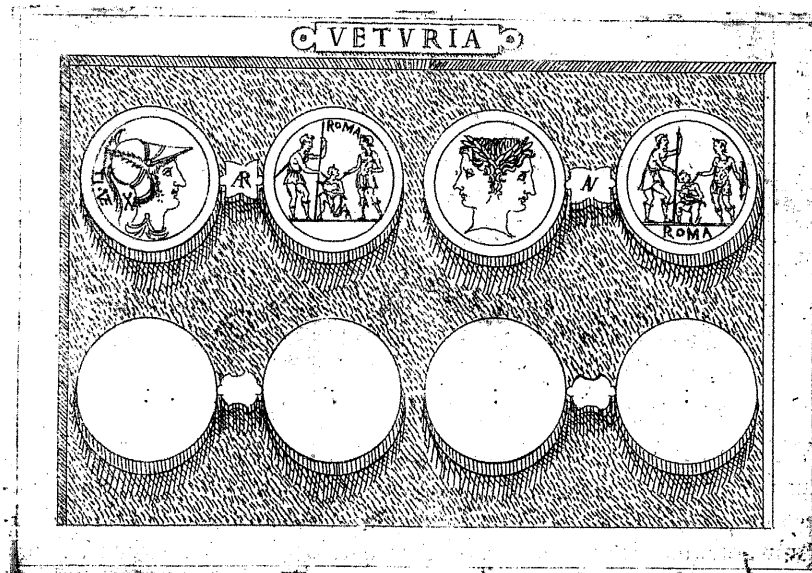
Laurea &c. est enim in eo epigrammate ita incisum.

ἢ ἐν τῷ Βιργιλίῳ τοῦ νόου, καὶ μοῦσαν ὁ μῦθου
Κλαυδιανὸν ἢ ἄλλῃ καὶ βασιλεὺς ἔδειξαν.

VETTIA M gentem Sabinam fuisse, ex T. Tatii Sabini imagine, quae in huius denarii altera parte impressa est, intelligere facile possumus. opinor autem cum ipso Tatio tum primum Romam uenisse, cum à Romulo in regni confortium adscitus fuit, propterea quòd Vettius quidam Interrex à Plutarcho nominatur, quando Numa rex creatus fuit. L. autem Vettius qui in hoc denario notatus est, potest is esse, cuius indicio Catilinae coniurationem Cicero detexit; cuiusque Cicero ipse multis locis facit mentionem; licet mendose apud eum pro Iudex scriptum sit Index. quod mendum irrepsit in Suetonii quoque lib. i. cap. xvii. Recidit rursus (inquit) in discrimen aliud, inter socios Catilinae nominatus, & apud Nouium Nigrum Quaestorem à L. Vettio Indice: pro Iudice. Et cap. xx. Postremò in uniuersos diuersae factionis inductum praemiis, ut se de

de inferenda Pompeio nece sollicitatum à quibusdam profiteretur, productusq. pro Rostris, auctores ex compacto nominaret: sed uno atque altero frustra nec sine suspitione fraudis nominatis, desperans tam praecipitis consilii euentum, interceptisse veneno Indicem creditur: pro, Iudicem. Pro inductum autè praemiis, est in ueteri libro, induxit Vettium praemiis &c. quam lectionem confirmare videtur Cicero in Vatinius. Cum L. Vettium, inquit, qui in Senatu confessus esset, se cum telo fuisse, Cn. Pompeio, summo & clarissimo ciui suis manibus necem asserre voluisse, in concionem produxeris Iudicem in Rostris, in illo inquam augurato templo, ac loco collocaris, quo auctoritatis exquirendae causa, ceteri Tribuni plebis principes ciuitatis producere consueverunt, ibi tu Iudicem Vettium linguam & uocem suam sceleri & menti tuae praebere uoluisti. dixerit ne L. Vettius in concione sua rogatus à te, se auctores & impulsores, & socios habuisse sceleris illius eos uiros, quibus è ciuitate sublatis, quod tu eo tempore moliebare, ciuitas stare non posset? &c. Tota uerò haec de Vettio historia è Dione petenda est, qui copiosè illam narrat lib. xxxviii. Vettiae gentis aliae quoque familiae fuerunt, quae nominantur à Cicerone in Ver. lib. v. & in Bruto: ad quas referri potest triumphus, & Aedilitatis symbolum spica, quae à L. Vettio ad celebranda gentis suae monumenta, in altera denarii parte impressa sunt.

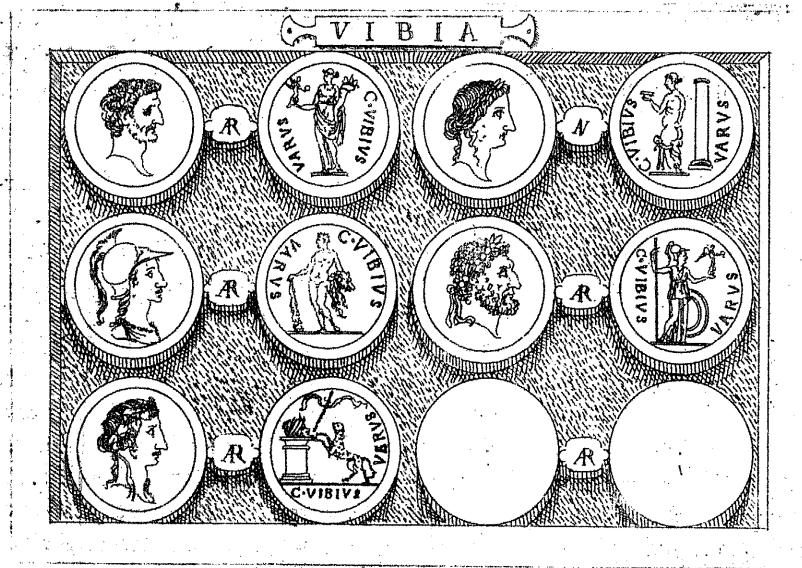

VETVRIAM gentem patriciam fuisse, ex veteribus scriptoribus satis constat. Ad eam autem pertinere arbitror huius tabellae nummos, argenteum alterum, alterum aureum: si modò litterae in argenteo notatae, T. V. Veturium indicant: quo quidem auctore, foedus fortasse à populo Romano cum aliqua gente iustum, in altera eorum parte porcae signo notatum est, & fortasse foedus illud, quod inter Romulum & Tatium reges iustum fuit, cui feriundo Veturius aliquis

aliquis Fetialis interfuit. Veturiam enim gentem regibus adhuc regnantibus, Romae domicilium habuisse, uel ex eo intelligi potest, quòd Veturius Mamurinus ancylium opifex, sub Numa rege uixit. Quòd autem in foederibus faciendis porca mactaretur, Virgilii uersus in lib. viii. testimonio nobis sunt,

--- *Et caesa iungebant foedera porca.*

Liuius etiam lib. i. in describenda foederis inter Romanos & Albanos iusti formula, porcam adhibuit, cum inquit. Tum ita factum accepimus, nec ullius uertior foederis memoria est. Fetialis regem Tullum ita rogauit. Iubes ne me rex cum Patrepatrato populi Albani foedus ferire? iubente rege, sagmina, inquit, te rex posco. Rex ait, puram tollito. Fetialis ex arce graminis herbam puram attulit: postea regem ita interrogauit. Rex facis ne me tu regium nuntium populi Romani Quiritium? uasa, comitesque meos? Rex respondit. Quod sine fraude mea, populiq. Romani Quiritium fiat, facio. Fetialis erat M. Valerius: Patrepatratum Sp. Fufium fecit, uerbena caput, capillosque tangens. Patrepatratus ad iusiurandum patrandum, idest, faciendum est. Fit foedus: multisque id uerbis, quae longo effata carmina, non operae est referre, peragit. legibus deinde recitatis, audi, inquit, Iuppiter: audi Patrepatrate populi Albani: audi tu populus Albanus (ut illa palam prima postremaue ex illis tabulis, ceraue recitata sunt) sine dolo malo utique ea hic hodie rectissime intellecta sunt. illis legibus populus Romanus prior non deficiet. si prior defecerit publico consilio, dolo malo: tu illo die, Iuppiter, populum Romanum uerito, ut ego hunc porcum hodie feriam: tantoque magis ferito, quanto magis potes, pollesque. id ubi dixit, porcum saxo silice percussit &c. Alii porcam, quae est in denario impressa, ad eam referunt, quae Aeneae apparuisse dicitur, cuius simulacrum Lauini seruabatur: armatos autem, Penates deos esse existimant, qui Lauini item colebantur; sed magis placet, ut denarii notam ad foedus referamus, quod T. V. Veturius fecerit, uel eius consanguineus aliquis, cum esset populi Romani Fetialis. Nec enim pacem Caudinam, ut quidam putant, quam T. Veturius Caluinus fecit, propterea quòd ignominiola populo Romano fuit, significari ea nota credendum est.

VIBIAE gentis plebeiae, cum multae à scriptoribus familiae nominentur, in antiquis denariis VARI tantum, & PANSAE reperiuntur. sed C. VIBII VARI, qui huius tabellae denarios cussit, nulla extat mentio apud eos scriptores, quos ipse uiderim: cum tamen ex denariorum inscriptionibus, Triumvirorum R. P. C. temporibus in Rep. eum floruisse appareat. Huius familiae memoria extat in antiquo lapide, in quo T. VIBIVS BARVS Consul notatus est cum Ap. Annio Bradua, cuius exemplum est huiusmodi,

APPIO. ANNIO. BRADVA
T. VIBIO. BARO. COS
MAGISTR. FONTIS. LOLLIANI
M. VLPIVS. FELIX
M. CONFLONIVS. VITALIO &c.

Primus denarius, in cuius una parte effigies M. Lepidi, in altera signum Concordiae expressum est, percussus, ut opinor, à Vibio fuit, ut Triumvirorum in R. P. C. cōcordiam ea nota significaret. Eius uero deae simulacrum, quale in hoc denario descriptum est, in aereis quoque Imperatorum numismatibus, adiecto titulo CONCORDIA, expressum uidimus. Secundus aureus nummus, quod in eo Veneris imago signata sit, ad Iuliae familiae originē à Venere per Aeneā ductam, pertinere potest. In tertio & quarto denario praeter Herculis, & Mineruae simulacra, nihil est notatu magnopere dignum. ea uerò ad indicandam Vibiorum originem spectant è Vibone oppido, in quo Hercules, & Minerua in primis colebantur, ut ex ueteribus numismatibus Valentiae (sic enim postea appellatum est opidum Vibo, quod antea Hipponium dictum fuit, ut scribit Strabo lib. vi) intelligere possumus, in quorum uno Herculis caput & claua, in

in altero Mineruae caput ex una parte, ex altera Herculis simulacrum signatū est. Sed de Vibiae gentis origine copiosius infra in C. Pansae denariis dicitur. Quintus denarius non est dubium, quin ad Liberi patris sacra pertineat, quae Vibius ipse, aut aliquis ex gente Vibia fecerit, cum esset Aedilis; in eius enim vna parte Liberi caput impressum est, in altera tigris, tyrius, & persona arae imposita, quae omnia Libero, hoc est Baccho, ab antiquis tributa sunt. Virgilius in Bucolicis,

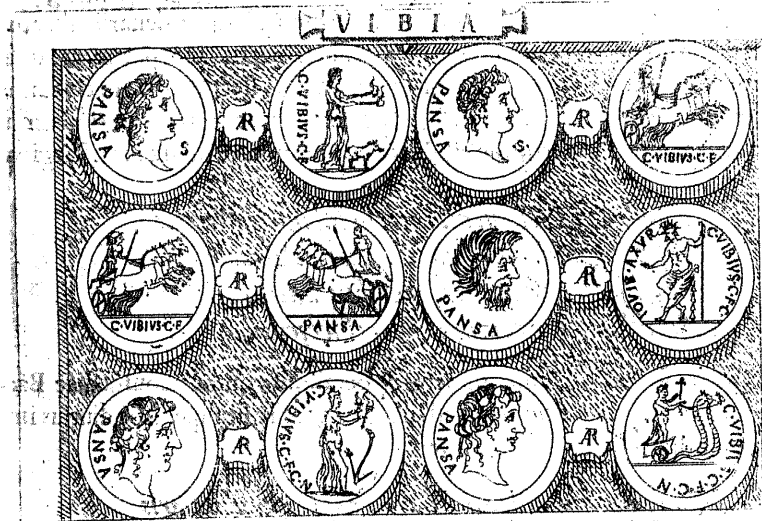
*Daphnis & Armenias curru subiungere tigres
Instituit, Daphnis thiasos inducere Baccho,
Et folijs lentas intexere mollibus hastas:
Suttilibus liber committit proelia tyrsis.*

Personis uerò usos fuisse comicos poetas Liberalibus, quibus comoediae Baccho sacrae recitabantur, ita notum est, ut nihil necesse sit super hoc diutius immorari; inde dixit Virgilius lib. ii. Georg.

*Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Caeditur, & ueteres ineunt proscenia ludi,
Praemiaq. ingentes pagos, & compita circum
Thesidae posuere, atque inter pocula laeti
Mollibus in pratis unctos saliere per utres.*

De Liberi sacris, quòd q. ea C. Iulius Caesar è Graecia primus Romam transtulerit, multa scribit Seruius in Bucolicis, super illis uersibus, quos modò adduximus, Daphnis & Armenias &c. Hoc, inquit, apertè ad Caesarem pertinet, què constat primum sacra Liberi patris transtulisse Romam. Aut igitur ad hanc Liberalium originem respexit C. Vibius Varus, si modò sub Caesare denarium huiusmodi signauit, aut certè Aedilitatis à se gestae, uel maiorum suorum aliquo, monumenta celebrare uoluit.

AD. C. VIBIVM PANSAM huius tabellae denarii & sequentis pertinent, qui Consul cū Hirtio anno DCCX, ad bellum gerendum contra M. Antonium hostem à Senatu iudicatum, eximendumq. obsidione D. Brutū missus, signis ad Mutinā collatis proelio Antonium superavit: ob quā quidē victoriā quinquaginta dierū ei supplicationes, Cicerone censeate, à Senatu decretae sunt. Cicero Philip. li. xiii. & ep. ii. vi. & vii. ad Brutum. & Appianus li. ii. bell. civil. Primus denarius, quintus item, & sextus, uel ad Vibiae gentis originem è Sicilia, in qua Ceres colebatur, pertinent, uel ad Cereales ludos, quos Pansa fortasse fecit Aedilis Curulis cum esset, quia uerò Cereri porca immolari iis ludis consuevit, in altera primi denarii parte, deae pedibus porca adiecta est. Varro li. ii. cap. iv. de re rustica. Ab suillo, inquit, pecoris genere &c. cuius uestigia, quod in iis Cereris porci immolantur. Cato cap. cxxxiii. Priusquam messem facias, porcam praecidaneam hoc modo fieri oportet &c. Cereri porca praecidanea etc. Agellius li. iv. cap. vi. Porca enim praecidanea appellata, quam piaculi gratia ante fruges nouas fieri coeptas immolari Cereri mos fuit etc. Ouidius lib. iv. Fastorum.

A boue succincti cultros remouete ministri:

Bos aret, ignauam sacrificare suem.

et lib. iii. Cererem taediferam, cuiusmodi in denario expressa est, appellauit hoc uersu,

Luce sua ludos unae commentor habebat,

Quos cum taedifera nunc habet ille Dea.

De Cereris autem taedis Cicero li. iv. in Ver. ita scribit. Proserpinā cum inuestigare, et conquirere Ceres uellet, dicitur inflammasse taedas iis ignibus, qui ex Aetnae uertice erumpunt: quas sibi cum ipsa praeferebat, orbem omnium peragrassè

peragrassè terrarum. Secundus denarius & tertius nihil habent quod magnopere notandum sit. In quarti autem altera parte persona signata est, quae ad Cereales ludos pertinet, qui in theatro adhibitis poetarum certaminibus celebrari consueuerant: de quibus videndus Dio lib. xlvii. in altera Iouis Axuri simulacrum expressum est, cuius meminit Virgilius in lib. vii. hoc uersu,

--- queis Iuppiter Anxurus aruis

Praesidet &c.

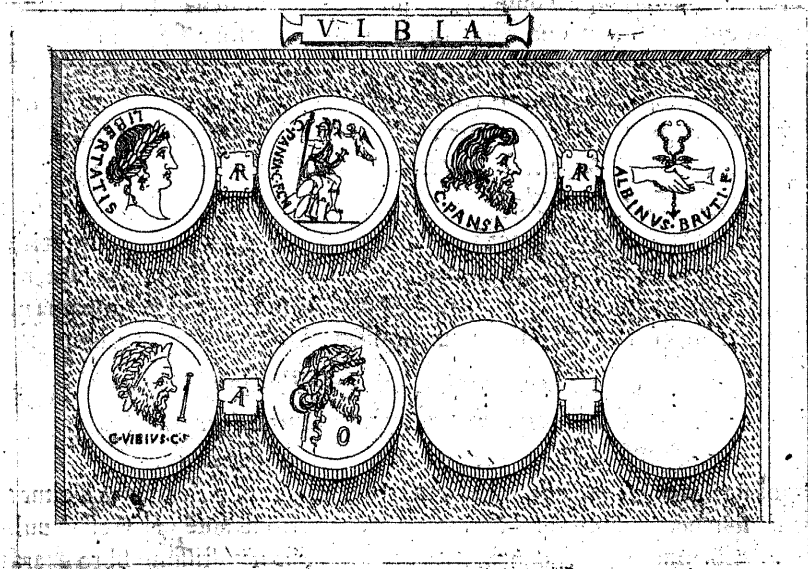
Quo loco Seruius, Circa tractū, inquit, Cāpaniae colebatur puer Iuppiter, qui Anxurus dicebatur, quasi ἀνευροῦ id est sine nouacula, quia barbam nunquam rasisset, & Iuno uirgo, quae Feronia dicebatur. Est autem fons in Campania iuxta Terracenam, quae aliquando Anxur est dicta. Horatius Satyra v. lib. i.

Ora, manusque tua lauimus Feronia lympha:

Millia tum pransi tria repimus, atque subimus

Impositum saxi late candentibus Anxur.

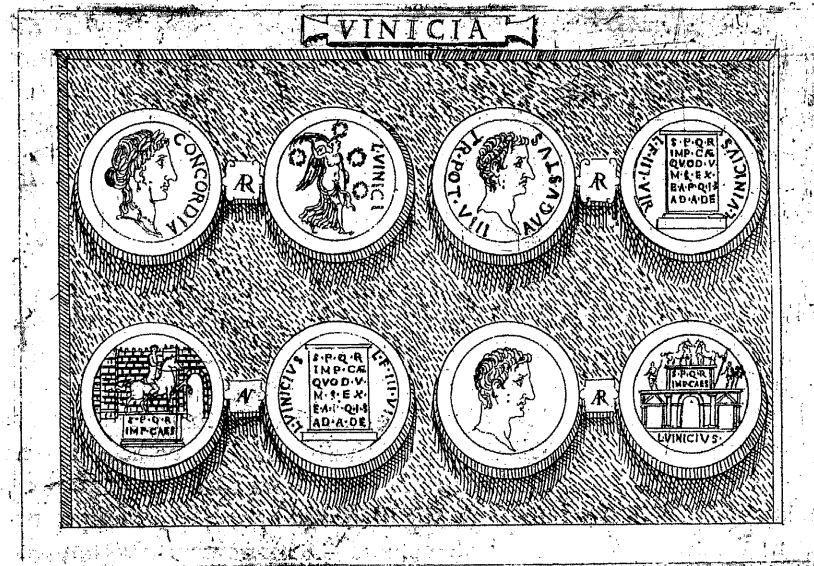
Quos uersus explicans Porphyrio, ita scribit. Quae nūc Terracena dicitur (sic enim est in uetere lapide pro Tarracina. Porphyrio autē uerba cū in uulgatis codicibus mutila sint, ita proferemus, ut sunt in uetustissimo libro exarata) olim Anxur dicebatur, unde Iouē Anxurū colebāt, cuius & Virgilius meminit, cū ait. Iuppiter Anxurus aruis praesidet &c. merito autē repimus, inquit, & impositum saxi, quoniam illis temporibus adhuc Terracenensis urbs in altissimo monte erat, inde postea in aequiorem locum deposita est, ut non solum sint adhuc uestigia aedificiorum in monte, sed & murorum &c. Iuppiter igitur, si ἀνευροῦ &c. ut Graeci dicunt, ἀνευροῦ μωφῆ dictus est, ut Seruio placet, ἀνευροῦ, quasi sine nouacula, non est dubium, quin Axurus legendum sit, cum apud Virgilium & Horatium, tum apud eorum interpretes Seruium, & Porphyrio. Seruii opinionem tuetur antiqui denarii auctoritas, in cuius inscriptione illud praeterea notandum est, IOVIS PRO IUPPITER antiquē, ut in Domitiani Imp. denario IOVIS CVSTOS, incisum esse. Quintum & sextum denariū ad eodem Cereris ludos pertinere arbitror: in eorū enim una parte Liberae, seu Proserpinae simulacrum expressum est, in quinti altera, Ceres cum aratro & taedis: in sexti uerò, draconum uecta curru eadem dea signata est. A. Postumii Dictatorem Cereris aedem, Liberi, & Proserpinae ad Circum Maximum ex uoto locasse, quam bello Latino uouerat ex Dionysii lib. vi supra docuimus, eam postea Cassium Consulem dedicasse ex manubiis absolutam, cum ex eodem Dionysio, tum ex aliis notum est. Cicero li. ii. de Natura Deorum. Maiores, inquit, nostri augustē sanctēq. Liberum cum Cerere, & Libera consecrarunt. Liuius li. iii. Vt qui Tribunis &c. nocuisset, eius caput Ioui sacrum esset, familia ad aedē Cereris, Liberi, Liberaeq. ueniret. Ob quam igitur causam cōmunem Cereri, & Libero, Liberaeq. antiqui aedem. dedicarunt, ob eandem communes quoque ludos eis exhibuisse credendum est. Cereri aratrum ob inuentas fruges, tributum esse constat: currumque à serpentibus trahi, primus Orpheus commentus est, à quo sumpserunt Latini poetae Ouidius & Claudianus.

PRIMVS huius tabellae denarius à C. Pansa, vt opinor, cufus tūc fuit, cū ad eximendū Mutinensī obfidione D. Brutū à Senatu missus est. in eius autem altera parte personae signū ad eadē indicanda siue Cerealia siue Liberalia, de quibus supra diximus, impressum esse arbitror. Secundus denarius, superato iā ad Mutinam M. Antonio, & ob res à C. Pansa praeclarè gestas, quinquaginta, ut diximus, dierum supplicationibus ei decretis, signatus est: in eoque ad hanc declarandā victoriā Roma sedens, cui in manu dextra Victoriae simulacrū insistit, & Libertatis caput, occiso nuper Caesare recuperatae, impressum est. In tertio denario eadē Cerealiū ludorū sunt expressa symbola, quae in superioris tabellae denariis signata sunt. Sed haec Cereris, & Liberac, quibus tota Sicilia, ut inquit Cicero, cōsecrata erat, in omnibus ferè quos cufit Vibius denariis impressa monumenta, facilè me adducunt, vt credam ad Vibiae gentis indicandam originem è Sicilia ductā, ea pertinere. quò impellit me Plutarchi etiam auctoritas, qui Ciceronem scribit, cum Vibonē venisset (quod est opidum Lucaniae à Locris conditum ad fretum, prius Hipponium, postea Valentiam appellatum) Vibium hominem Siculum ei praestō fuisse (qui cum multa alia cōmoda ex amicitia Ciceronis perceperat, tum eo Consule Praefectus fabrūm fuerat) atque illum in aedes quidem non recepisse, sed fundum se ei assignaturum denuntiāse. Plutarchi uerba ex Ciceroe sunt haec, *ἐν δ' Ἰταλίᾳ πόλει τῆς Λυκαρίας, ἣν οὐβῶνα νῦν καλοῦσιν, οὐβίος Σικελὸς ἀπὸρ, ἀλλὰ τε πολλὰ τῆς Κικέρωνος φίλος ἀπολαύκων, καὶ γεγονὼς ὑπατεύοντος αὐτοῦ, ἰουλιανὸν ὑπαρχόν, οἷον ἀμὲρ οὐκ ἐδέξατο, ἵδρυσεν δὲ καταγράφειν ἐπιγράλλετο. Καὶ Γάιος οὐβίος, ὁ τῆς Σικελίας ἐρασιγόνος, ἐν τοῖς μάλιστα Κικέρωνι καχευόμενος, ἔγραψεν ἀπὸ τῆς πόλεως Σικελίας.* hoc est, Hipponii uerò, quòd opidum est Lucaniae (Vibonem dicunt nunc) Vibius Siculus genere, (qui cum alios fructus ex Ciceronis amicitia retulerat, tum fuerat eo Consule Praefectus fabrūm) nō admisit eū domū, sed locum ostendit ei se assignaturū in agro,

agro, quo posset recipere. Praetor Siciliae C. Verginius (Vergilius Ciceroni in „ Ver.) arctissima familiaritate coniunctus, scripsit ei ut Sicilia abstineret &c. A „ Vibone autem opido Vibia familia nomen fortasse accepit, ut à Gabinis Gabinia, & à Tarquinis Tarquinia, unde Siciliam profecta, atque inde in Romanam postea ciuitatem adscita, in Clustumina tribu censerī coepit, ut ex inscriptione apparet, cuius exemplum extat huiusmodi.

C VIBIVS C F CLV P ANSA
TR MIL BIS
DOMITIAE L F MAXIMAE VXOR LET
L DOMITIO L F OYE LIBERALI
FRATRLVXORIS

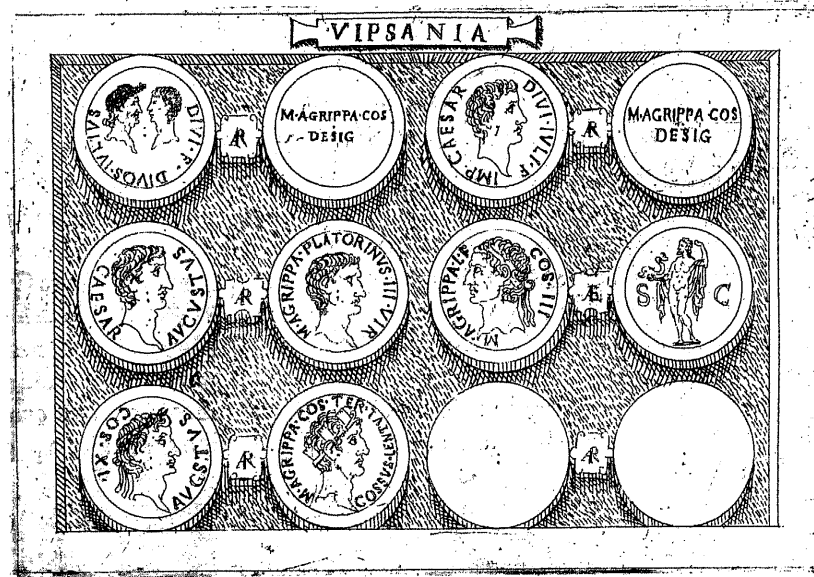
VINICIAM gentē plebeīā fuisse, uel ex uno L. Vinicio constat, qui cū C. Vibio Pansa Tribunus pl. cū esset, ei s. c. intercessit, quod M. Caelius recitat in ep. viii. ad Ciceronem li. viii. Idem fortasse, Triumuir postea sub Augusto Monetalis, huius tabellae denarios cufit: & Consul, ut opinor, suffectus ex Kal. Sept. anno DCCXX. in Fastis descriptus est. Suetonius li. ii. cap. LXXI meminit Vinicii huius, cum inquit: Caenau mi Tiberi cum iisdem: accefferunt conuiuae Vinicius & „ Silius pater. inter caenam lusimus *ἡρασιλικῶς* & heri & hodie. Is igitur Vinicius in primi denarii altera parte Concordiae caput lauro coronatū impressit, quale ab Ouidio in lib. vi. Fastorum describitur his uersibus,

*Venit Apollinea longas Concordia lauro
Nexa comas etc.*

incriptionemq. adiecit Graeca diphthongo CONCORDIAI, iuxta Virgilianū illud, aulai, & Ennianū siluai: in altera quattuor coronas signauit, ad Augusti for-

talle quateuor uictorias respiciens, quarum una narratur à scriptoribus ex Sicilia de Sex. Pompeio; altera de Pannonicis, Delmateis, Iapudibus, & Galleis; tertia ex Macedonia, & Actio; quarta de regina Cleopatra ex Aegypto, ac de ptima quidem Triumuir R. P. C. ouans Urbem ingressus est anno DCCXVII. Id. Nou. de tribus uerò sequentibus Consul quintum anno DCCXXIII triumphauit, VII. VI. Id. Sextil. Secundus denarius, tertius, & quartus ad eos declarados honores pertinēt, qui Augusto ob uias munitas decreti sunt. Hi uerò, ut testatur Dio, & antiquitatis monumenta confirmant, fuerunt statuæ equestres, & arcus superimpositis statuis. Quod autem Augustus uias munitur, scribit Suetonius lib. II. cap. III. Quod autem, inquit, facilius undiq. Vrbs adiretur, defumpta sibi Flaminia uia Arimino tenus munienda, reliquas triumphalibus uiris, ex manubiali pecunia sternendas distribuit. Dio lib. LIII. *ἐν ᾧ γὰρ τῶν προειρημένων ἑτέρας ὁδοὺς τὰς ἐξω τοῦ ἱέρους δυσπορεύτους ἢ ἀμελείας ἔραν οὐσας, τὰς μὲν ἄλλας ἄλλοις ἰσότητι βουλευτῶν ἐπισκευάσαι οἰκείοις ἴκελοι παραίτατα. τῆς δὲ δὴ Φλαμνίας αὐτὸς, ἐπειδὴ περ ἐκτρατεύσειεν δι' αὐτῆς ἕμελλον, ἐπέμελλεν. καὶ ἡ μὲν εὐθὺς ἐλάττω ἐγένετο, καὶ δι' αὐτοῦ καὶ οἰκόντες αὐτῶν ἐπ' ἀφίδων ἐν τῇ τῆς Τιβέριδος γερύματι, καὶ ἐν Ἀρμίνῳ ἐποιήθησαν.* hoc est, Anno eo, quem supra demostrauimus, cum uideret Augustus uias extra urbem aliquandiu neglectas, difficilia itinera exhibere, reliquas patrum quibusdam, propriis sumptibus reficiendas mandauit: Flaminiam, quoniam ea ducturus erat exercitum, ipse procurauit: estque ea statim instaurata ac ob id statuæ Augusti sunt supra arcus in ponte Tiberis, & in Arimino posita &c. Basis autem inscriptio siue, columnæ, cui superimposita in denario statua est, ex Liuii uerbis in lib. XLI. ita interpretari potest. S. P. Q. R. Imp. Caesari, quod uiae munitae sunt ex ea pecunia, quam is ad Aerarium detulit. Liuii uerba sunt. Senatus in Capitolio habitus: ibi referente P. Scipione, s. c. factum est, ut quos ludos inter seditionem militum in Hispania uouisset, ex ea pecunia, quam ipse ad Aerarium detulisset, faceret. Huiusmodi pecuniam Suetonius manubialem appellauit, quod de hostiū manubiis cōfecta, in Aerarium deferretur. Ad Dionis autem locum, quem supra adduximus, mirificè facit alius denarius, in cuius una parte Augusti imago signata est, adscripto titulo. S. P. Q. R. CAES. AVGVSTO, in altera supra Tiberis pontem arcus impressus est, & super arcum triumphalis currus cum inscriptione, QVOD VIAS MVN. SVNT, hoc est, quod uiae munitae sunt.

VIPSA-

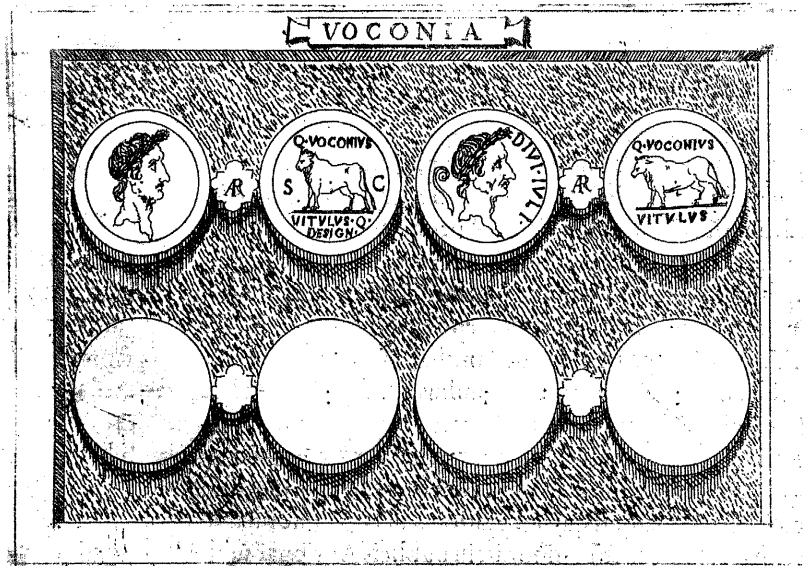
VIPSA NIAE gentis, cuius mentio frequens est in ueteribus monumentis, familiae plures nominantur ab iis, qui Vipstanam cum ea confundunt, eandem esse cum Vipsania arbitrati. Eius autem erroris causam dedit mendosus Taciti codex, in quo malè Vipstanus in lib. X, & alibi scriptū est, cum Vipstanus scribi debuerit: C. enim Vipstanus Apronianus in ueteribus inscriptionibus inter Fratres Aruales numeratur eos, qui Neronis Imp. tempore fuerunt. M. autem Vipsanius Agrippa, ad quem pertinent huius tabellae denarii, familia ortus est equestri, ut indicat Cornelius Nepos in Attici uita; His rebus, inquit, effecit ut M. Vipsanius Agrippa intima familiaritate coniunctus Caesari, cū propter suā gratiam & Caesaris potentiam nullius conditionis non haberet potestatem, potissimū eius deligeret affinitatē, praeoptaretq. Equitis Romani filiā generosarū nuptiis. Suetonius autē li. IV. cap. XXXIII. Vipsaniae familiae ignobilitatē notauit his uerbis. Agrippae se nepotē neq. credi, neq. dici ob ignobilitatē eius uolebat; succensebatq. si qui uel oratione, uel carmine imaginibus eū Caesarū infererēt &c. Hinc factū opinor, ut in publicis Agrippae monumentis, nusquā eius nomē, sed solū semper cognomen notatū sit. Primus huius tabellae denarius & secundus itē, cufus est à M. Agrippa, cū nondum primū Cōsulatū adeptus, sed designatus tantū fuisset, ut ex eorū inscriptionibus apparet. Tertius autē, in quo expressa est ipsius Agrippae effigies, post tertiu Cōsulatū signatus sine dubio fuit anno DCCXXVI: quo Imp. Caesar eius collega eū esset VII. Consul, in eo honore Augustus appellatus est. Censorinus de die natali. Ante diē, inquit, XVI. Kal. Febr. Julius Caesar Diui F. Imp. Augustus sentētia Munatii Planci à Senatu ceterisq. ciuibus dictus est, se septimū & M. Vipsanio Agrippa Cos. Quartū aereū nummū & quintū item argēteum, quo supra diximus anno, signatos fuisse, ex eorū titulis intelligere possumus. In aereo autē, rostrata Agrippae imagini co-

Aa iiii rona.

rona, in argenteo rostrata simul & muralis circumdata est: de rostrata, Virgilius li. viii. Aeneid. ita cecinit,

Parte alia uentis, & dijs Agrippa secundis,
Arduus agmen agens, cui belli insigne superbum
Tempora nauali fulgent rostrata corona.

„ Velleius lib. ii. Insigne coronae classicae, quo nemo unquam Romanorum donatus erat, hoc bello Agrippa singulari uirtute meruit. Plinius lib. xvi. cap. i v. „ Cedūt & rostratae, quamuis in duobus maximè ad hoc aevi celebres. M. Varro. „ ne è Piraticis bellis, dante Magno Pompeio: itemq. M. Agrippa, tribuente Caesare è Siculis, quae & ipsa Piratica fuere. Dio lib. xlix. *τοῖς τε ὑποστράτησις ἄλλοις τε ἀλλοῖς τε ἀπὸ τῆς Ἀγρίππης εἴσαντο χρυσοῖς ἐμβόλοις ἡρημῶν ἐδωρήσαντο.* hoc est; Inter alios honores „ legatis suis exhibitos, Agrippam aurea corona rostrata donauit &c. Ad eandem autem indicandam naualem de Siculis & Sex. Pompeio uictoriam, ob quam Agrippa rostrata corona donatus est, pertinet Neptuni signum in altera parte aerei nummi expressum.

VOCONIAM gentem plebeiam fuisse, satis constat uel ex uno Q. Voconio Saxa, qui Tr. pl. de mulierum hereditatibus legem tulit, cuius meminit Cicero lib. iiii. in Ver. in oratione pro Balbo, in Catone, & in lib. ii. de Finibus; Dio lib. lvi, & Agellius lib. xvii. cap. v. In antiqua etiã inscriptione Voconiae gentis extat mentio, cuius exemplum subiecinus,

D. M
C. VALERIVS. C. F
FLAVIA. SPECTATVS

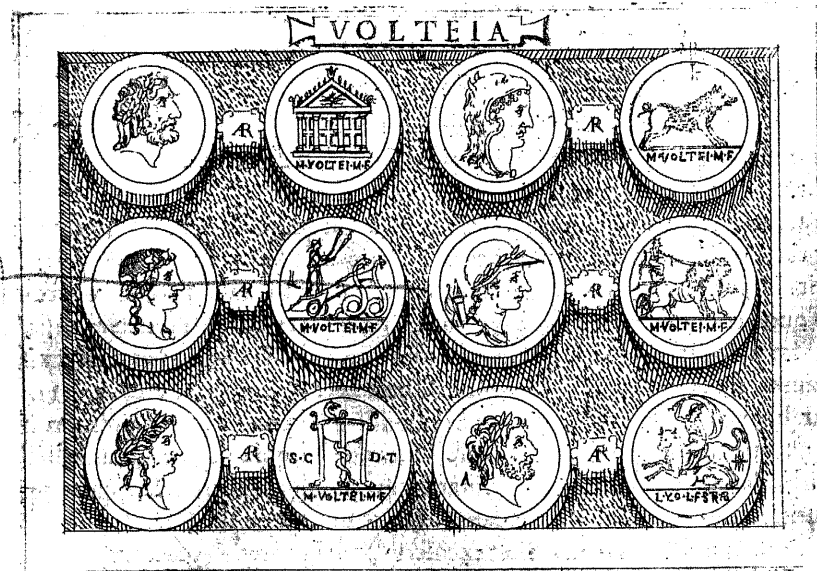
SISCIA

SISCIA. MIL. COH.
VIII. PR. 7. VOCONI —
MIL. ANN. VI. VIX
ANN. XXVIII. H. F. C

In tres autè haec gēs diuisa familia, apud scriptores reperitur: nã praeter Saxam, quem supra nominauimus, Q. Voconius Naso ex ea genus duxit, qui cū Cicerone Praetor designatus est anno DC LXXXVI: apud quē A. Cluentius Habitus (sive ut rectius dicam, Auitus) ueneficiã T. Attio accusatus, à Cicerone defensus fuit. In antiquis uerò denariis una tantum VITVLORVM familia reperitur: ad quod cognomen respexisse uidetur Q. VOCONIVS is, qui monetam cufit, cū in altera denariorū parte uitulū signauit. quem nos Voconium eum esse existimamus, cuius Plutarchus meminit in Cicerone, & Cicero ipse in ep. xxi. ad Att. lib. viii. licet pro Voconius, à quibusdam Coponius in ea repositum sit. Potest autem Voconius, hic filius esse Voconii eius, qui Luculli legatus in bello Mithridatico fuit, de quo idem Plutarchus meminit in Lucullo. Sed quicumque fuerit, primum denarium, ut uidetur, signauit uiuente adhuc Caesare, cum fuisset ab eo Quaestor designatus, ut ex inscriptione apparet. Quaestorū enim numerum à Caesare, post subactam Hispaniam, auctum fuisse, & Quaestores tūc primum quadraginta designatos esse, testatur Dio lib. xlii. & Suetonius lib. i. cap. xli. in quo scribit, Caesarem Praetorum, Aedilium, Quaestorum, minorum magistratum numerum ampliãsse. Quaesturam autem inter minores magistratus numeratam fuisse, uel ex his Asconii uerbis in Diuinatione intelligere possumus. Licet, inquit, Quaestura ex minoribus magistratibus in Vrbe foret, „ eius tamen dignationis erat, ut optimus quisque & bonae indolis adolefcens, ex „ illa gradum ad reliquos honores faceret: namque hinc aditum reliquis incun- „ dis magistratibus auspicabatur: si quidem primis experimentis Quaesturae ini- „ tiati, qui nullis antè honoribus usi erāt, inculpatæ uitæ testimonio ad Aedilita- „ tem, mox Praeturam, & demum Consulatum euehebantur &c. Secundus denarius, ut ex titulo DIVI VLI, qui in altera parte adscriptus est, colligitur, interfecto iam à coniuratis Caesare, ab eodem Voconio cufus fuit, ab eo autem origine ducit Q. Voconius, qui in antiqua inscriptione notatus est, cuius exemplum extat huiusmodi,

MARTI. LEVCETIO
PRO. SALUTE. IMP. DOMINI. N. AVG. PII
Q. VOCONIVS. VITVLVS
LEG. XXII. PR. P. F.
PONENDVM. Q. VRAVIT

VOLTRIA

VOLTEIA gens (ita enim antiqui scribebant pro **VVLTEIA**; ut **VOLCANVS** & **VOLTVS**, pro Vulcanus & uultus) incertum patricia ne fuerit, an plebeia. De ea extat mentio apud Cicronem lib. v. in Verr. in epistola Timarchidis, qui fuit Verris libertus, in qua L. Vulteius quidam nominatur, qui fortasse is est, à quo sextus huius tabellae denarius cufus fuit: nam reliquos à M. Volteio signatos esse, ex eorum inscriptionibus constat. Timarchidis, qui epistolam scripsit, uerba sunt haec. Scribas, Apparitores recentes arripe: cum L. Vultei, qui plurimum potest caede, concide. paulo post. Si Vulteiū habebis omnia ludibundus perficies &c. Hic, inquit Cicero, uehementer errat Timarchides, qui aut Vulteiū pecunia corrumpi putet posse, aut Metellum unius arbitratu gerere Praeturam. Vultei Menae praekonis facit mentionem Horatius in ep. ad Maecenatem lib. i.

--- *Et narrat Vulteiū nomine Menam Praeconem tenui censu sine crimine notum.*

M. autem Volteii, qui denarios cufit, nullus meminit ueterum scriptorum, unde scire possimus, quo sacerdotio praeditus, quouē respiciēs, in primo denario Iouis imaginem signauerit, in secundo Herculis, in tertio Cereris & Liberae, in quarto Martis & Cybeles, in quinto Apollinis. Templum certè in altera primi denarii parte impressum, quin Iouis sit, dubitari nō potest, quamuis eius forma in ueteribus monumentis hexastylos reperiatur. Aprum autem, qui est in altera secundi denarii parte notatus, opinor Erymanthiū illū repraesentare, quē Hercules interfecisse dicitur. De Cerere Taedifera, quae draconum uecta curru in tertio denario signata est, multa in Vibia gente scripta à nobis sunt, quibus adiungi poterunt Ouidii uersus ex lib. v. Metam. & Claudiani, ex lib. i. de raptu Pro-

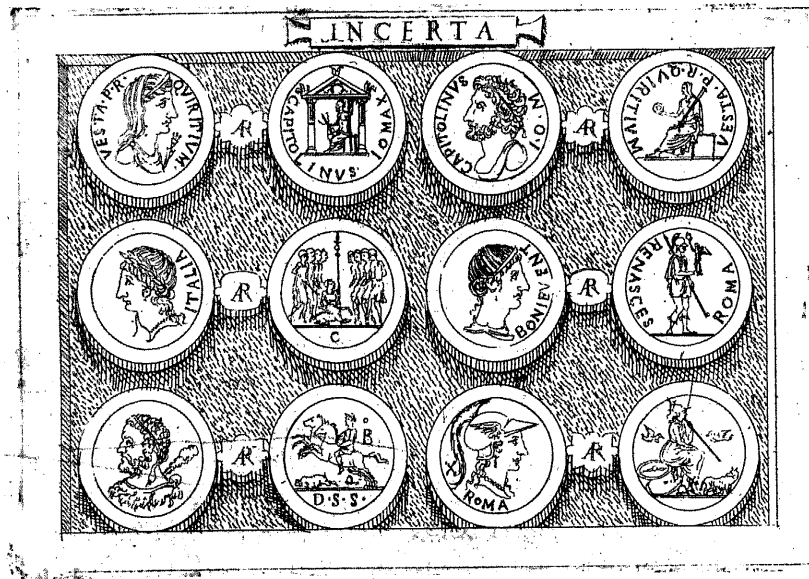
Proserpinae. De Cybeles effigie, quod ueteres turritam effinxerint, praeter marmorea eius deae signa, quae plura extāt coronam turribus insignem gestantia, Lucretii quoque uersus testimonio nobis sunt, qui leguntur in lib. ii.

*Muralique caput summum cinxere corona,
Eximijs munita locis quod sustinet urbes.
Quo nunc insigni per magnas praedita terras
Horrificè fertur diuinæ matris imago. Virgilius lib. vi.
--- qualis Berecynthia mater
Inuehitur curru Phrygias turritaper urbes.*

Claudianus quoque in lib. i. de raptu Proserpinae, Cybelem turritam appellauit. Cybeles autem curru leones, ut est in quarto denario, iunctos fuisse, idem Lucretius docuit in eodem libro; quem secutus Virgilius in li. iii. cecinit,

*Hinc mater cultrix Cybele, Corybantiaq. aera,
Idaeumque nemus: hinc fida silentia sacris,
Et iuncti currum dominae subiere leones.*

Diodorus Siculus Cybeles curru à leonibus ideo trahi scribit, quod ab iis nutrita sit. At Varro, Leonem, inquit, adiungunt solutum, atque mansuetum, ut ostendant nullum genus esse tam remotum, ferumque, quod subigi, colique non conueniat. Ex tripode autem, qui est in altera quinti denarii parte signatus, propterea quod Apollini sacer est, cui Saeculares ludi fiebant, quorum cura ad xvuiros spectabat, coniecere possumus M. Volteiu hunc xvuirum sacris faciendis fuisse: hoc enim simbolo ad id indicandum sacerdotium, cum alii, tum A. Vitellius Imp. in eius denariis usus est. Litteras autem s. c. d. t., quae tripodi sunt ab utraque parte adscriptae, fateor me in tanto scriptorū de Volteia gente silentio, quid significant, nescire. neque verò de Europae signo, quod L. Volteius. L. F. Strabo in altera sexti denarii parte impressit, quod pertineat certi aliquid afferre possum, nisi quod suspicor, Iouis templum eius procurationis fuisse: à quo quidem deo in taurum uerso abductam Europam in Cretam insulam poetae fabulantur: eamq. fabellam eleganti expressam, pictura cum alibi Romae ex ueteribus scriptoribus fuisse constat, tum in ipso quoque Iouis templo ut pingeretur, Volteium curasse credendum est.

Huius tabellae & sequentis denarii, quia nullius prae se ferunt familiae nomen, haud facile dixerim à quo fuerint signati: in templorū autem dedicationibus, atq. exhibitionibus ludorum cufos esse conicere ex iis possumus, quae impressa in eis sunt. Ac primum quidē denariū & secundū in Capitolini Iouis, qui Optimus Maximus dictus est, & Vestae aedium refectioes signatos esse, ex ipsis Vestae & Iouis imaginibus, quae sunt in denariis expressae, satis constat. Restituta uero eorum templa à Vitellio Imp. fuisse, facile adducor ut credam, cum ex argenteo alio denario, cuius in una parte Vitellii effigies, in altera haec ipsa Iouis templi forma, cū eadē inscriptione signata est, tum ex iis, quae de Iouis templo Plinius scribit lib. xxiv. cap. vii. & Cornelius Tacitus lib. xix. arfisse scilicet bello Vitelliano: quod postea refecisse Vitelliū aliqua ex parte uerisimile est. Capitolinus autem Iuppiter à Cicerone appellatur Optimus Maximus in oratione pro domo sua, his uerbis. Quocirca te Capitoline, quae propter beneficia „ populus Romanus Optimū, propter uim, Maximū nominauit &c. Vestae quoq. „ templū populi Romani Quiritiū, quod primus Numa rex cōstruxit, ab eodem Vitellio restitutum fuisse, ex eius, ut diximus, imagine, cui fax aeterni ignis, quem virgines Vestales seruabant, in eodem denario adiecta est, suspicari possumus. Populus autem Romanus Quiritium dici tunc primum coepit, cum in regni confortium adscitus à Romulo T. Tatius fuit; & postquam ut inquit poeta,

--- in partem data Roma Sabinis.

tunc enim primum in publicis monumentis populus Romanus hoc titulo usus est. Eius autē exempla cum multa ex ueteribus scriptoribus, & lapidibus afferri possint, duo tantum proferā, unū ex lib. i. Fabii Pictoris, quod Agellius adducit lib. i. cap. xiii. alterum, quod ex Capitolina quadam tabula descriptū est. Sacerdotem,

sacerdotem, inquit Pictor, Vestalem, quae sacra faciat, quae ius fiet sacerdotem „ Vestalem facere pro populo Romano Quiritibus, uti quod optima lege fiat, ita „ te Amata capio &c. Capitolini lapidis exemplum est huiusmodi,

... SVTORIVS. M. L. PAMPHILVS. LICTOR. CVRIA. ....
 .. SACRIS. PVBLICIS. P. R. Q VIRITIVM. VIATOR. Q VICOS. ET. PR..
 APPARET. DECVRIO. CONLEGI. FABRVM. FERRARIVM. &c.

Tertius tabellae denarius, qui ad Italicorum coniurationem pertineat, dubitari non potest: de qua cum alii scriptores meminerunt, tum Appianus li. i. bel. ciuil. Ex ea bellum exortum est, quod Italicū, Sociale, & Marficum appellatū fuit, quodque Graecè conscripsit L. Cornelius Sisenna. Italicorum autem duces à Velleio nominantur li. i. i. & Appian. li. i. T. Afranius, C. Pontidius, Marius Egnatius, Q. Popedius Silo, C. Papius Mutilus, M. Lamponius, C. Indacilius, Herius Asinius, T. Vettius Cato, Pontius Telesinus, T. Herennius, A. Cluentius, Iuuentius, P. Praesentius, & P. Ventidius. quorum conspiratio caesa porca, ut ex denario apparet, facta est; cuius immolatione foedera quoq. ab antiquis fieri solita, in Veturia gente demonstrauimus, in qua feriendi foederis formulam ex Liuio descriptā adduximus. Quartū denarium ab Imp. Galba cufum esse, ex renascentis Romae simulacro, uel ut in aliis est, resurgētis, quod in eo impressum est, conicere possumus. Boni Euentus, qui inter deos Consentes à Varrone numeratur li. i. de re rustica, meminit Plin. li. xxxv. cap. x. in quo scribit, Euphranorem eius dei signum fecisse dextra tenens pateram, sinistra spicam. Templū uerò Boni Euentus fuisse propè thermas M. Agrippae, cuius reliquiae adhuc supersunt, inter omnes ferè antiquitatis scriptores constat. in cuius fortasse refectioe denarius hic siue à Galba, siue ab alio, ut populo missilium more spargeretur, cufus fuit. Quinto denario Hercules, ut uidetur, caput signatum est, quē cum Sanco deo, siue Fidio eundem esse, satis demonstrant Varronis uerba, quae leguntur in lib. iiii. de lingua latina. Aelius Gallus, inquit, Dius Fidius dicebat „ Diouis filius, ut Graeci διόσκυρον, Castorem: & putabant hunc esse Sancum ab „ Sabina lingua, & Herculem ab Graeca. His accedunt illa Sex. Pompeii. Propter „ uiam, inquit, fit sacrificium, quod est proficiscendi gratia Herculi, aut Sanco, qui „ scilicet idē est deus. & alibi. Caecilia, inquit, uxor Tarquini Prisci inuenisse exi- „ stimatur, & immiscuisse zonae suae, qua praecineta statua eius est in aede Sanci: „ qui deus Dius Fidius uocatur. Herculem igitur, qui Sancus à Sabinis, & Deus Fidius, ex prolatis scriptorum testimoniis dicebatur; Sanctum à Romanis appellatum fuisse tradit Dionysius lib. iv. cum inquit, ἡδὲ τὸν ἐν Ῥώμῃ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς Πισίου, ἢ τῷ ἱερῷ τοῦ Ἡρακλέους καλοῦσι. hoc est, Eius iurisiurandi monumentum „ est Romae positum in templo Dei Fidii, quem Romani Sanctum uocant, cum „ Dionysio consentit uetus inscriptio, quae Reate reperta est,

SANCTE

DE. DECUMA. VICTOR. TIBEL. LVCIVS. MVNIVS. DONVM
 MORIBVS. ANTIQVEIS. PRO. VSVRA. HOC. DARE. SESE

VISVM

VISVM ANIMO SVO PERFECIT. TVA PACE ROGANS. TE
COGENDEI. DISSOLV ENDEI. TV. VT. FACILIA. FAXSEIS
PERFICIAS. DECVM AM. VT. FACIAT. VERAER. RATIONIS
PROQVE. HOC. ACQVE. ALIEIS. DONIS. DE S. DIGNA. MERENTI

& Propertius lib. iv.

*Sancte pater salve, cui iam fauet aspera Iuno,
Sancte velis libro dexter inesse meo.
Hunc quoniam manibus purgatum sanxerat orbem,
Sic Sanctum T. atiae composuere Cures.*

Cum autem triplici Sanctus hic nomine fuerit à Sabinis appellatus, Deus scilicet Fidius, Sancus, & Semo, rectè doctissimi quidam viri pro Semipater apud Ovidium in lib. vi. Fastorum, Semo pater, restituerunt. Ovidii uersus sunt,

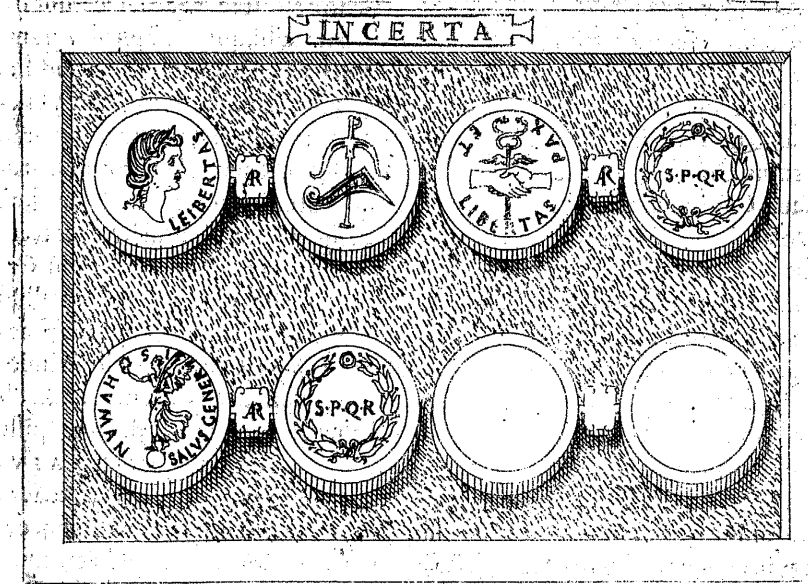
*Quaerebam nonas Sanco, Fidione referrem,
Antibi Semo pater? tunc mihi Sancus ait,
Cuicunque ex illis dederis, ego munus habebo,
Nomina terna fero: sic uoluerunt Cures.
Hunc igitur ueteres donarunt aede Sabini,
Inque Quirinali constituere iugo.*

Huic emendationi suffragatur denarii titulus, D. S. S. hoc est, Deus Fidius Semo Sancus, & antiqua inscriptio Romae nuper reperta in insula Tiberina, cuius exemplum est,

SEMNI
SANCO
DEO. FIDIO
SACRVM
SEX. POMPEIVS. SP. F
COL. MVSSIANVS
QVINQVENNALIS
DECVR
BIDENTALIS
DONVM. DEDIT

Liuius etiam in li. viii. cum inquit, Vitruuium in carcerem afferuari iussit, quoad Consul redisset, tum uerberatum necari: aedes eius quae essent in Palatio, diruendas, bona Semoni Sanco censuerunt consecranda: quodque aeris ex eis redactum est, ex eo aenei orbes facti, positi in sacello Sancti uersus aedem Quirini &c. Quod autem in Quirinali colle, ut Liuius tradit, Sancti aedes fuerit, praeter Ovidii uersus, quos supra adduxi, Varronis quoque uerba haec ex lib. vi. de lingua Latina, testimonio nobis sunt. Collis, inquit, Quirinalis, ubi Quirini fanum; qui à Curetibus, qui cum T. Tatio, Curibus uenerunt Romam, quod ibi habuerunt castra. quod uocabulum coniunctarum regionum nomina oblitterauit. dictos enim colles plures apparet ex Argeorum sacrificiis; in quibus sic scriptum est; collis salutaris quarticeps aedem Quirino: collis salutaris quarticeps aduersum est pila Naris, aedem Salutis. collis Mutialis quinticeps apud aedem dei

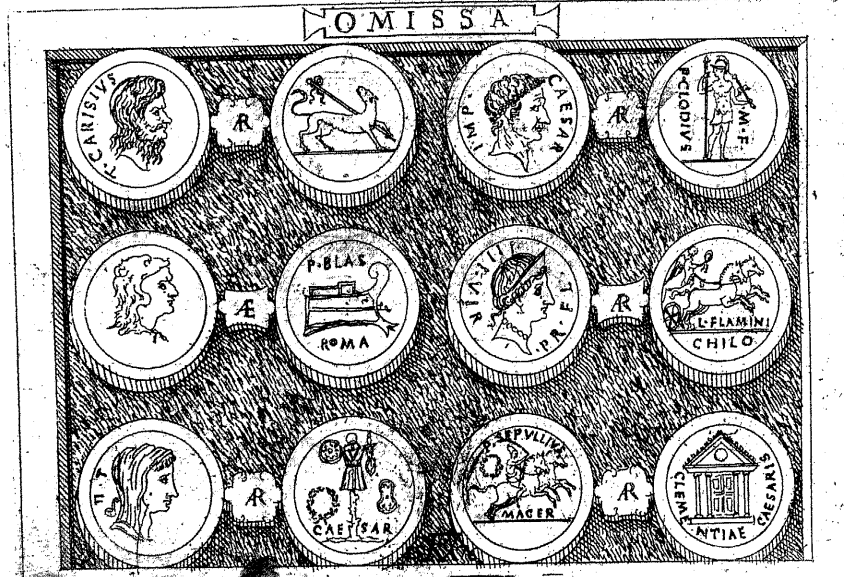
dei Fidii in delubro, ubi aeditimus habere solet etc. Sancus autem pro Sanguis, antiqua scribendi ratio fuit, qua cessit, pro gessit, & magistratus, pro magistratus, scriptum in ueteribus monumentis reperitur. Sextus tabellae denarius, in quo Faustulus pastor impressus est cum pico aui, et propè stante cum infantibus lupa, à Sex. Pompeio Fostlo, ut opinor, cusus fuit. Quae uerò ad eius explicationem pertinent, peti possunt ex genere Pompeia in Fostlorum familia, quae ut à Faustulo pastore, cognomen se accepisse indicaret, denarios huiusmodi signauit, sed alterum adscripto familiae nomine, alterum nulla adiecta inscriptione.

CAESAREIAM à coniuratis interfecto, libertateq. Reip. restituta, argenteum hunc quinarium à Caesaris percussoribus cutum esse, et ludis Apollinaribus, quos Brutus Praetor populo exhibuit, sparsum fuisse, ex Libertatis signata in eo imagine conicere facile possumus. ex ancora uerò et prora nauis, quae in altera quinarium parte impressa est, populi Romani libertatem occiso Caesare non modo recuperatam, uerum etiam confirmatam intelligimus pace ea, quam cum Antonio et Lepido, suadente *diuina* Cicerone, coniurati fecerunt. Ad quae quidem pacem indicandam non est dubium, quin secundus quoque denarius ab iisdem conspiratoribus percussus fuerit, populoq. Apollinaribus datus, quibus Acci tragoedia Brutus recitata fuit, pro pacis autem symbolo, iunctis manibus et caduceo, antiquos usos fuisse constat cum ex aliis denariis, tum ex huius inscriptione, PAX ET LIBERTAS; qui quidem titulus nulli magis, quam huic, quod diximus, *diuina* tempore conuenire uidetur; in quo Cicero orationem in Senatu habuit, cuius in lib. i. Philipp. facit his uerbis mentionem. Nec uerò usquam discedebam, nec à Rep. deiciebam oculos ex eo die, quo in aedem Telluris conuocati sumus. in quo templo quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis, Atheniensiumq. renouaui uetus exemplum, Graecum etiam uerbum usurpauimus, quo

tum in sedandis discordiis erat usa ciuitas illa, atque omnium memoriam discordiarum obliuione sempiterna delendam censui, praeclara tum oratio M. Antonii, reg regia etiam uoluntas: pax deniq. per eum & per liberos eius cum praestantissimis ciuibus confirmata est &c. Haec autem Ciceronis oratio, qua in Senatu ἀμνηστιακίας suasit, Graecè extat apud Dionem li. XLIII, in quo s. c. de obliuione praeteritorum malorum in Ciceronis sententiã facti, & de pacis cõditionibus ita meminit, *συνέβησαν μὴ οὐδ' ἐφ' ὅτι περὶ ἄφρονα. οὐ μὲντοι καὶ σφύττερον οἱ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ ὄντες κατέβησαν, σφύττερον τὸν τοῦ Λεπίδου ἢ τὸν τοῦ Ἀντωνίου ἐν ἡμίρῳ λόγῳ λαβόντες. καὶ Βρούτῳ μὴ ἀπὸ τῶν Λεπίδου, (ὃ γὰρ ἐπ' ἔγενετο αἰσθητῶν) κἀπεισι Κλάσιος δὲ ἀπὸ τῶν Ἀντωνίων, ἐπ' ἀσφαλείᾳ. hoc est, Itaq. pacem fecerunt iis, quibus conuenerant, conditionibus: neq. tamen ante hi, qui in Capitolio erant, descenderunt, quã Lepidi Antoniiq. filios obsides acceperunt. ita Brutus ad Lepidum propinquum suum descendit, Cassius ad Antonium proposita securitate. Velleius li. II. Quo anno, inquit, id patrauerit facinus, Brutus & Cassius Praetores erant: D. Brutus Cos. des. hi una cum coniurationis globo, stipati gladiatorum D. Bruti manu, Capitolium occupauerunt; cum Consul Antonius conuocato Senatu, cum iam Dolabella, quẽ substituturus sibi Caesar designauerat Consulẽ, fasces & insignia corripuisset Consularia, uelut pacis auctor, liberos suos obsides in Capitolium misit, fidemq. descendendi tutum interfectores Caesaris dedit: & illud decreti Atheniensem celeberrimum exemplum relatũ a Cicerone obliuionis praeteritarum rerum, decreto patrum comprobatum est &c. Corona in altera huius denarii parte impressa, quo pertineat, mihi quidem obscurum est: neq. enim ob interfectum Caesarem, Bruto uel Cassio uel alicui percussorum decretam fuisse quernam coronam legimus. ex tertii tamen denarii inscriptione, quae est S A L V S G E N E R I S H U M A N I, quod hic idem titulus C. CAESARIS DIVI F. IMP. III VIRI. R. P. C. aureo nummo inscriptus reperiatur, suspicari quispiam possit, hos quoq. denarios in eiusdem Caesaris gratiam, Triumuiratus tempore cufos esse; cui inter alios honores, quernam quoq. coronam a s. p. q. r. tributam fuisse scribit Dio lib. XLVII. καὶ τὸ τοῦτο ἔπος, inquit, ὁπότι καὶ ἐκείνοις, (τοῖς ἑρμῶν ἀνδράσι λέγω) ἀλλὰτε ὡς εὐεργέταις, καὶ σφίσι τῆς πόλεως γενομένοις, τοὺς στεφάνους τοὺς πολιτικοὺς ἐπιμήσαντα. οὐ γὰρ ἔτι τινὰς ἐφόνευσαν, αὐτῶν ἔχον ἡξίωτον, ἀλλ' ὅτι μὴ ἀλλήλους, προσεπαυνοῦντες ἤδεον. hoc est, Quamquam quid hoc referre oportuit? cum Triumuiris istis alios honores decreuerint, qui benefactoribus ac seruatoribus Urbis tribui solebant, & coronas etiam ciuicas: neq. enim ii culpadi, quod interfecissent aliquos, sed laudandi, quod non plures occidissent, sibi uidebantur &c. Sed de ciuica corona, quae Augusto ob ciues seruatos decreta fuit, quaeq. in eius nummis aereis & argenteis, adscripto titulo, OB CIVIS SERVATOS impressa est, meminerunt cum alii, tum Valerius Maximus lib. II. cap. III. Dio lib. LIII. Ouidius lib. I V. Faust. & de Trist. lib. I I. elagia. I. diuersa autem est ab ea, quae in duobus huius tabellae denariis notata est, de qua liberum nos unicuique iudicium relinquimus statuendi, sit ne ad Caesarem, ut supra diximus, interfectores referenda, an ad C. Caesarem Triumuirum R. P. C. qui postea Augustus appellatus fuit,*

FINIS

T. CARISI sextertius nummus reponendus in prima tabella gentis Carisiae, in qua multa scripta sunt de T. hoc Carisio, cuius indicatur Aedilitas tigris Baccho sacra, tyrfso, aliisque Liberaliorum symbolis, quae in altera huius nummi parte impressa sunt.

P. CLODII denarius ponendus in secunda tabella gentis Clodiae, itemque Iuliae, quod in eius altera parte Caesaris imago incisa sit, sub quo Clodius, ut opinor, Quartumuir monetae cudendae, denarium signauit

P. CORNELI BLASIONIS nummus aereus in postrema tabella Corneliae gentis reponendus est.

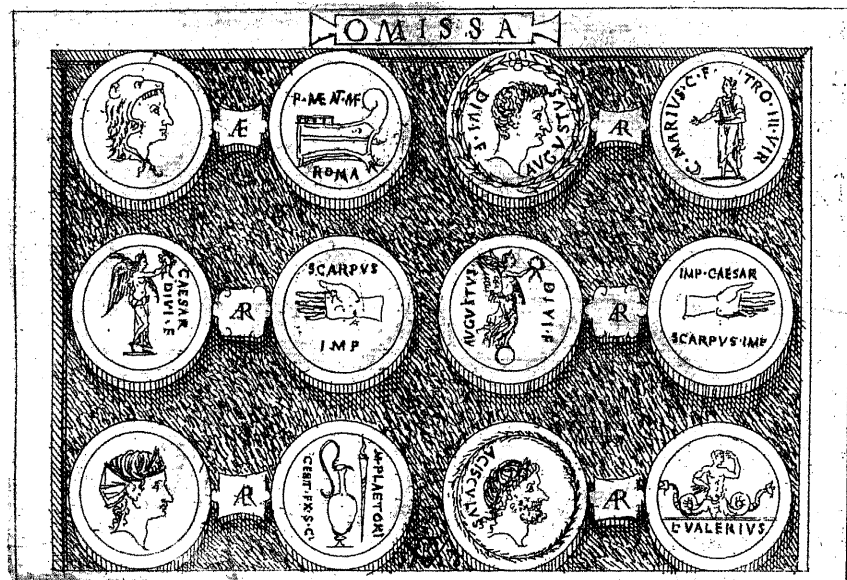
L. FLAMINI CHILONIS denarii altera pars in tabella Flaminiae gentis male incisa, ex collatione argentei nummi emendanda, ut in hac tabella iterum imprimendam curauimus.

QVINTVS huius tabellae quinarius, in tertia gentis Iuliae tabella reponendus, in qua denarius impressus est, habens in utraque parte eadem ferè symbola, ad indicandas, ut arbitror, Caesaris uictorias de Germaneis, aliisque gentibus deuictis.

SEXTVS denarius ponendus in postrema Iuliae gentis tabella. in altera autem denarii parte, Clementiae templum signatum est, de quo Plutarchus, Dio, et alii meminerunt. Plutarchi uerba in Caesare sunt haec: καὶ τῆς τῆς ἐπι- κτίας ἱερὸν ἢ ἀπο πρέπου δοκοῦσιν χρησιμῆρον ἐπὶ τῆ ἀραδ' ἰντῆ ἀφικαίσθαι, καὶ γὰρ ἀφῆκε πολλοὺς τῶν πεπολε- μηκότων ἀπὸς αὐτῶν, ἐν τοῖς δὲ καὶ τῆμάς, καὶ ἀρχάς, ὡς βρούτῳ, καὶ Κασίῳ προσέθηκεν hoc est, ac Clementiae quidẽ aedem tunc non immeritò ad honorandam lenitatem Caesaris decreuisse eos dicas. quippe hostibus suis multis salutem dedit, non nullis honores quoque et magistratus, uelut Bruto & Cassio addidit.

Bb Primus

Primus huius tabellae aereus nummus in Maecilia gente reponendus. SECVNDVS denarius addendus est argenteis nummis, qui in gente Maria impressi sunt. TERTIVS et QVARTVS reponendi in gente Pinaria: QVINTVS in secunda tabella gentis Plaetoriae; SEXTVS in postrema Valeriae gentis tabella, ad familiam Aciscolorū, ad quos pertinet hic etiam denarius à L. Valerio Acisculo imp re s, in cuius una parte Neptuni caput, in altera Tritonis signum incisum est, ad indicandam uel Neptunii templi curationem eius familiae, uel ad maritimam aliquam populi Romani uictoriam duce aliquo ex Acisculis partam.

QVAR-

QVARTVS denarius primae tabellae Antoniorum pertinet, ut opinor, ad C. Antonium M. Antonii oratoris filium, Ciceronis collegam in consulatu; qui ex eo magistratu, concedente Cicerone, Macedoniam prouinciam proconsulari potestate administrandam obtinuit. quare de eo ita scripsit L. uius in epitoma libri ciii. C. Antonius Procos. in Thracia parum prospere rem gessit. Pontificem autem minorum fuisse C. Antonium ex eo conicere possumus, quod in altera denarii parte Pontificalia instrumenta cum inscriptione PONTIFEX incisa sunt.

DENARIVS unicus qui extat Axsiæ gentis, uidetur signatus à L. Axio Nafone, quem Tribunum plebis fuisse, intelligimus ex fragmento lapidis Tiburtini, quod est apud me ita inscriptum.

..... SPRENAS
 . . . . . SIVS. NASO. TR. PL
 . . . . . CILIVS. CORNVTVS
 . . . . . TIVS. CATVLVS
 . . . . . NIVS. STOLO
 . . . . . TORES. LOCORVM. PVBLICORVM
 * DICANDORVM. EX. S. C. EX. PRIVATO

IN. PVBLICVM. RESTITVERVNT. ex Tribunatu autem L. huius

Axsi Nafonis satis intelligimus, Axsiam gentem fuisse plebeiam.

TERTIVS denarius quartae tabellae Claudiorum, signatus, ut uidetur, à Lentulo Marcellino cos. spectat sine dubio, ad Claudiae gentis, itemque Corneliae, in quam Marcellinus fuerat adoptatus, celebranda monumenta. ad quae quidem illustranda, duo tantum adducam Ciceronis loca ex oratione de Aruspicum responsis. Quos igitur, inquit, Aruspices ludos minus diligenter factos, pollutosque esse dicunt? eos, quorum ipsi dii immortales, atque illa Mater Ideae te te Cn. Lentule, cuius abau manibus esset accepta, spectatore esse uoluit. quod ni tu Megalesia illo die spectare uoluisses, haud scio an uiuere nobis, atque his de rebus iam queri liceret. uis enim innumera, rabilis incitata, ex omnibus uicis collecta, seruorum, ab hoc Aedili religioso, repente fornicibus, ostiisque omnibus in scenam signo dato immissa, irrupit. tua tum, tua Cn. Lentule eadem uirtus fuit, quae priua ti quondam, tui proau &c. paullo post; Hac igitur uate suadente quondam, defessa Italia Punico bello, atque Annibale uexata, sacra ista maiores nostri, ascita ex Phrygia, Romae collocauerunt: quae uir is accepit, qui est optimus à populo Romano iudicatus P. Scipio; femina autem, quae matronarum castissima putabatur, Quinta Claudia, cuius priscam illam seueritatem sacrificii tua soror mirifice existimatur imitata.

DENA-

DENARIVS Trebatiae gentis, restituendus est genti Trebaniae; cuius ignoratione factum fuit, ut Trebanii nummus Trebatio fuerit tributus. huius autem erroris admonuit me manuscriptus locus Ciceronis in epistola decima libri sexti ad Trebianum, in qua Trebatium habebant uulgatae editiones, cum tamen libri manuscripti haberent Trebianum, errore scilicet librarium, facta litterarum transpositione ex Trebanio in Trebianum; quomodo Ciceronis locum emendandum opinor, accedente praesertim argentei denarii auctoritate, et nummi item aerei eodem modo inscripti.

F I N I S .

EX LIBRO DE FAMILIIS

ROMANORVM

ANTONII AVGVSTINI

EP. ILERDENSIS

ACILIA familia plebeia, sed nobilis consulatibus quinque, & triumpho uno ante Imperatores fuit, neque postea minus floruit. Vigente republica eius stirpes duae Glabrimonum, & Balborum: consulares ambae fuerunt. Primus Glabrimonum M^o. Acilius C. F. L. N. consul fuit an. D L X I I. & Proconsule triumphauit de Aetolis, & rege Syriae Antiocho anno proximo. Eius filius Manius consul suffectus L. Postumio Albino anno fere D C. Hic auus, uel proauus M^o. Glabrimonis fuit, apud quem Praetore de repetundis cognoscentem Cicero C. Verrem accusauit, eique in memoriam redigit legis paternae Aciliae, auique materni P. Scaevolae, ac Soceri M. Scauri. Asconius in Verr. II. & pro Scauro. Hic M^o. Acilius M^o. F. M^o. N. consul fuit an. D C L X X V I cum C. Pisone Frugi. Ex Aemilia uxore liberos procreauit. Balborum primus M^o. Acilius L. F. K. N. consul fuit anno D C I I I cum T. Quintio. T. F. Flaminio. Eius filius Manius post sex, & triginta annos cum C. Catone. Sub Imperatoribus patricii Glabrimones sex consules fuerunt, Auiolae tres, Rufus, Faustinus, Seuerus singulares. Glabrimonum primus sub Domitiano consulatum cum M. Vlpio Traiano, qui postea Imp. dictus est, cepit, in eo occisus est an. D C C C L I I I. Alter illius, ut creditur filius, cum paterno Manii praenominis cos. fuit cum C. Bellicio Torquato an. x x x I I I. post patrem sub Hadriano Imp. Tertius sub Pio Antonino Sex. Acilius Glabrio cum C. Valerio Omollo Veriano Cos. an. D C C C C I V. Quartus Manius bis consul fuit, sed alterius anni tempus ignotum; atque ideo suffectum fuisse credendum est, iterum consul fuit collega Commodi Imp. in quinto consulatu an. C I O X X X I X. Hic ille est, quem Pertinax dignum imperio orbis terrarum iudicabat, quem omnium patriciorum nobilissimum esse dicebat: originemque generis ab Aenea Veneris filio duxisse. Hunc quidem Manii filium, Manii nepotem esse credendum est; patrem uero fuisse Acilii Faustini consularis duo tituli duarum clarissimarum feminarum significant. Quintus M^o. Glabrio consul cum M. Valerio Maximo, iterum sub Valeriano, & Galieno Imp. anno C I O V I I. illius, ut arbitror nepos fuit. Ultimus Anicius Acilius Glabrio Faustus collega Theodosii Jun. in xvi. consulatu an. C I O C X X X I X. Christi C C C C X X V I I. Hic etiam sub Honorio, & Theodosio praefectus urbis fuit. Hic uidetur in Aniciorum nobilem quoque familiam insertus utriusque nomina usurpasse. Auiolarum primus collega in consulatu Q. Asinii Marcelli, sub quibus Ti. Claudius Imp. mortuus est. an. D C C C V I. Hunc memoriae proditum est in rogo positum se uiuum comburi ostendisse, sed subueniri non potuisse, ut Plin. lib. vi. Val. Max. lib. i. referunt. Alter eius, ut credibile est, nepos sub Hadriano Imp. consul fuit cum C. Corellio Panfa an. D C C C L X I I I. Tertius huius fortasse filius cum M. Antonio Gordiano Imp. cos. an. D C C C C. Quartus Rufus Acilius ante hos duos non ordinarius, sed suffectus cos. fuit ex Kal. Iul. sub Traiano Imp. cum G. Caecilio Classico, ut Plinius minor in epistula quadam refert, an. D C C C L I V. Fortasse is est, cuius titulus extat Panhormi L. ACILIO. L. F. Q. N. R. V. F. O Faustinus Glabrimonis bis consulis filius, atque Glabrimonis senioris nepos, ut diximus, consul fuit sub Seuero cum C. Caesario

alii dicunt primum vocatum
Dionotomen et ex eo conuul-
to vocabulo dictum fuit
Arenomen

ANTONII AVGVSTINI EP. I L E R D E N S I S 295
nio Macro Rufiniano an. D C C C C L X I I. Huius filius C. Acilius, filia Acilia Maniliola, neptis ex filio Acilia Gaunia Praestana Seuerus Acilius cos. sub Constantino Imp. fuit cum FL. Iunio Rufino anno C I O L X X I V. & post alterum annum Praef. urbi. De Fausto diximus, cum de Glabrione ultimo dictum est.

A E L I A

AE L I A familia, siue Ailia plebeia, sed non ignobilis multis ex ea consularibus uiris, & duobus censoriis, ac duobus, qui Magistri Equitum fuere. Antiquiores cognomento Paiti, siue Paeti dicti, deinde Cati, Tuberones, Ligures, Lamiae uigente libertate. Postea ex eadem Imperatores fuerunt P. Aelius Hadrianus, T. Aelius Antoninus Pius, L. Aelius Aurelius Commodus, Caesar uero tantum L. Aelius Hadriani filius L. Aurelii Veri Imp. pater. Paetos consules quinque, censores duos, Magistros Equitum item duos ante C. Caesaris Dictaturam fuisse uideo. Nam primus P. Ailius Paitus cos. fuit cum C. Sulpicio Longo anno C D X V I. eius filius P. Paitus Magister Equitum fuit Q. Fabio Ambusto Dictatori comitorum causa, sed uitio facti abdicarunt, & in eorum locum facti sunt M. Aemilius Barbula Dict. L. Valerius Potitus Flaccus II. Mag. Eq. quo anno Caudina nota iniusta est Ti. Veturio Caluino II. Sp. Postumio Regillensi Albino II. cos. an. C D X X X I I. Post annos x x x v. C. Paitus cos. fuit cum M. Valerio Maximo Potito, quo anno plebs in Ianiculum secessit: quam Q. Hortensius Dictator placauit. Postea P. Ailius Q. F. Q. N. Paitus Magister Equitum fuit C. Seruilio Dictatore an. D L I. Comitorum habendorum causa, quibus comitiis consules creati sunt CN. Cornelius Lentulus, & P. Ailius, Q. F. P. N. Paitus, fuit hic iurisperitus, & frater eius Sextus, quam scientiam Tuberones quoque illustrarunt. Nec Mucia familia plures iuriconsultos habuit, quam Aelia, Censores quoque ambo fratres fuerunt, Publius collega P. Scipionis Africani post biennium, quam consul ipse fuerat, Sextus sequenti lustro cum C. Cornelio Cethego; lustrumque fecere XLVI. & XLVII. Sextus consul fuerat cum T. Quintio Flaminio an. D L V. Hic ille est, qui primus Catus appellatus est, de quo Ennius,

Egregie cordatus homo Catus Aelius Sextus.

Catum Varro interpretatur acutum potius, quam sapientem. Ab hoc actiones compositae sunt, quod ius Aelianum dicebatur, & liber Tripertita inscriptus, ut Pomponius refert. Publii filius Q. Paitus consul fuit cum M. Iunio Penno an. D X X C V I. Hunc sunt, qui existiment primum Tuberone appellatum L. Aemilii Paulli, qui hoc anno triumphauit Proconsule ex Macedonia, & rege Persa, generum. Memoriaeque proditum est, sexdecim Aelios in una domuncula habitasse, ubi postea Mariana monumenta fuerunt, unum eos in agro Veiente fundum aluisse, unum eis in circo spectaculi locum fuisse. nullum apud eos argenti scrupulum ante, quam Paullus genero ex praeda quinque pondo donasset. Natus ex his est Publius Tubero, & Q. Tubero ille Stoicus,

Bb 2 qui

qui in Triumviratu iudicavit contra auunculi sui minoris Africani testimonium: quique rogatus a Q. Fabio Maximo consobrino suo, cum epulum Africani mortui nomine populo daret, ut triclinium sterneret, pelliculis haedinis lectulos punicanos stravit, & exposuit vasa Samia, ut Cicero auctor est. Quibus rebus uir integerrimus, atque eruditissimus, & L. Paulli nepos in Praeturae petitione repulsam tulit. Hic iuris quoque civilis peritissimus fuit, & alius Q. Tubero, qui Ligarium accusauit, nec obtinuit apud C. Caesarem. Nam cum pater eius L. Tubero Africam ex Senatus decreto obtinere deberet, a P. Attio Varo, et Q. Ligario prohibitus est, qui nec aquam haurire, nec filium affectum valetudine in terram exponere passi sunt. Extat ea de re Ciceronis Ligariana oratio, qui initio orationis propinquum Q. Tuberonem appellat. Hic doctissimus fuit non solum iuris publici, & privati, sed totius antiquitatis, librosque plurimos reliquit, sed propter antiquorum uerborum usurpationem parum gratos. Fuit autem patricius, ut Pomponius asserit, & ex Sulpicia Seruili filia, qui princeps iuris consultorum eo tempore fuit, matrem Caii Cassi Longini iuris etiam consulti doctissimi suscepit. Sed haec posteriora sunt. Redeo ad superiora tempora libertatis reip. Romanae.

Ligurem Consularem unum reperio P. Aelium P. F. P. N. qui cum C. Popillio P. F. P. N. Laenate consul fuit an. DXXXI. notatumque est tum primum ambos eos plebeios fuisse. Haec de consularibus Aeliis. Apud Lium autem legi quemdam P. Aelium Quaestorem an. CCCXLV. nec non apud Plinium Thurinos C. Aelium T. R. P. L. statua, & corona aurea donasse, quod legem per tulisset in Stennium Statilium Lucanum, qui Thurinos bis infestauerat. Sub Imperatoribus quattuor ante Hadrianum Augustum consules uideo, eorum omnibus inter se distinctos. Q. Tuberonem, L. Lamiam, Sex. Catum, & L. Seianum: tres primos sub Augusto, ultimum sub Ti. Caesare. Tubero, cum a Dione Q. F. dicatur, non is est, de quo antea diximus, Q. Tubero L. F. sed eius filius, quamuis Pomponius eundem esse uideatur affirmare. Fuit quidem certe cos. cum Paulo Fabio Q. F. Maximo an. DCCXLII. At L. Lamia L. F. cos. fuit cum M. Seruilio M. F. Gemino post XLII. annos, quam superiores Lamias a Lamo dictos, qui Formias condidit, Horatius auctor est, eosque & uetustos, & nobiles appellat. Cicero L. Lamiam equitem Ro. prodidit in exilium missum a Gabinio cos. quod Ciceroni faueret, eundem Ciceronis cadauer, vel cineres sepulcro condidisse traditum est carminibus non ineruditis. Val. Max. lib. I. c. VIII. & Plin. lib. VII. c. LII. memoriae prodiderunt L. Lamiam uirum Praetorium uocem in rogo edidisse, & C. Aelium Tuberonem Praetura functum a rogo relatam. Sex. Aelius Q. F. Catus, ab illo cordato uiro Cato Aelio, ut Ennius scripsit, ducens originem successor Lamiae fuit, cum C. Sentio C. F. Saturnino. Ab his lex Aelia Sentia perlata est auctore Augusto. Ultimus L. Aelius Seianus L. Seii Strabonis equitis Ro. filius temporibus Ti. Caesaris plurimum potuit. natus Volsiniis, Praefectus praetorio fuit, & consulatum adeptus est, quo anno Tiberius quintum consulatum solus cepit, sed post mensem Seianum collegam asciuit. an. DCCXXXIII. ex uxore Apicata tres

tres liberos habuit; sed is cum liberis oppressus est, coniurasse aduersum Imp. conuictus. Auunculum habuit Iunium Blaesum Procos. Africae. P. Aelius T. F. T. N. Hadrianus Italicensibus parentibus natus, qui ex Hadria Scipionum tempore in Hispaniam migrarunt. Eius pater Hadrianus Afer consobrino Traiani Imp. auus Marillinus primus in eius familia senator, ut Aelius Spartianus refert. Ante imperium cos. suffectus ex Kal. Iul. cu L. Publilio Celso an. DCCCLXI. Iterum, ac tertio consul initio principatus, quem adoptione uera, uel ficta moriente Traiano suscepit, Vlpiae familiae nomen recusasse uidetur: Traiani cognomen usurpasse: filios, atque libertos Aelios appellauisse. Extant plerique tituli libertorum Hadriani; qui P. AELII AVG. LIB. notantur: ut Antonini Pit liberti, T. AELII AVG. L. Colonias quoque Aelias dictas constat, aliasque urbes restau ratas; in quibus Hierosolymorum urbs Aelia Capitolina dicta deinceps est. Tribuniciam potestatem semel, ac uicies suscepit, Imperator bis appellatus est; ceterosque titulos uiuus obtinuit, & post mortem Diuus Hadrianus dictus. Filios adoptauit L. Ceonium L. F. L. N. Commodum Veru, qui postea L. Aelius Caesar appellatus fuit, & T. Aureliu Fuluium Boionium Antoninu, qui postea Imp. Caesar. T. Aelius Antoninus Pius dictus est. L. Aelius ante adoptionem consul fuit cu Sex. Veturleo Ciuica Pompeiano an. DCCCXXXIX. eodemque anno adoptatus nomen mutauit, & Tribuniciam potestatem accepit, & consul iterum designatus in proximum annum est. Ipsi vero Kal. Ian. mortuus est cos. II. T. R. P. O. T. II. Filium reliquit L. Ceonium Commodum, qui a T. Antonino adoptatus L. Aurelius Verus appellatus est, & cum fratre adoptiuo M. Aurelio Antonino, eodemque socero suo imperium obtinuit. Hi uero secuti sunt Aurelii nomen: propterea quod Pius ex ea familia fuerit; quamuis adoptione Hadriani in Aeliam translatus sit. Summo quidem certe iure omnes hi in Cocceiam familiam erant inferendi. Nam Cocceius Nerua Vlpium Traianum, Vlpium Aelium Hadrianum, Aelius Ceonium Commodum, & Aurelium Antoninum, Aurelius Annium Verum, & Ceonium Commodum adoptauit. T. Antoninus Pius consul quater fuit, Tribuniciam potestatem quater et uicies accepit, Imperator bis appellatus est. Faustina filiam Marco filio adoptiuo coniunxit. ex his L. Commodus natus est, qui patre uiuo Augustus appellatus, et post eius mortem paternas, et auitas uirtutes non est imitatus. Hunc uideo, et L. Aelium, et M. Aurelium, et L. Aelium Aurelium dictum esse. Consul septies fuit, Trib. Pot. XVIII. Imp. VIII. Post hos Imperatores tres tantu Aelios consules inuenio: C. Aelium, siue Alliu C. F. Fuscianum, qui sub eodem Commodo consul fuit cu Dullio Silano an. DCCCXLI. et Q. Aelium uel Allium Maximu, collegam M. Flauii M. F. Apri post annos XIX. sub Seuero, et Antonino, nec non Aelium Scorpionum consule suffectu ex Kal. Iul. an. CIOXXXIX sub Floriano Imp.

A E M I L I A.

A E M I L I A siue Aemilia familia patricia clarissima fuit, ab ipsis initiis libertatis reip. Rom. ad Augusti tempora multis illustribus uiris domi, militiaeque

- IV militiaeque decorata. Pontificatu maximo, Dictaturis, Triumphis, Principatibus Senatus, Censuris, Consulatibus, Magisteriis Equitum, & Tribunatibus. Militum consulari potestate, et Triumviratu reipublicae constituendae, ita saepe, ut paucae eam numero uincant, exornata est. Diuiditur in has quinque praecipuas stirpes, quae cognominibus distinguuntur, Mamercinorum, Barbularum, Paullorum, Paporum, Lepidorum. Sunt etiam aliae singulares, aut rarer, ex quibus unus aut alter consul fuit, ut Regillorum, Scaurorum, de quibus posterius dicemus. Mamercini nouem obtinuerunt consulatus XII. Dictaturas v. Tribunatus Militares cum consulari potestate IX. Magisteria Equitum III. Triumphos III. Nam primus L. Aimilius Mamerci filius ter consul fuit primo cum Kaesone Fabio K. F. Vibulano anno CCCLXVIII deinde sexto anno cum C. Seruilio Structo Ahala, tertio post annos quinque cum Vopisco Iulio Iulo. Huius Lucii filius Tiberius Mamercinus bis consul fuit, prius anno tertio post ultimum patris consulatum cum L. Valerio Voluso Potito II. posterius cum Q. Fabio Vibulano anno CCCXCVI. Tertius Mamercus fuit M. F. Lucii ter consulis, ut suspicor, nepos. Hic ter Dictator fuit, ac bis triumphauit. Tribunus antea Militum fuerat an. CCCXV. cum L. Quintio Cincinnato, & L. Iulio Iulo. Anno proximo Dictator de Fidenatibus Idibus Sept. triumphauit. Ac tertio postea anno iterum Dictator rei gerundae causa fuit. Post undecim uero annos iterum triumphauit Dictator tertium de Veientibus, & Fidenatibus. Quaesitor biennio antea fuerat, hoc est anno CCCXXV.
- III Mamerci filius Manius ter Tribunus Militum fuit post consulatum, quem gessit anno CCCXLIII. cum C. Valerio Potito Voluso. Namq. quinquennio post cum aliis quinque patriciis, & anno CCL. iterum cum totidem, ac biennio proximo, cum totidem collegis patriciis tertio Tribunatum gessit. Hunc aperte
- V. VI. Verrius Flaccus M. F. Aimilium, Mam. F. M. N. Mamercinum in fastis notat. At C. Mamercinus, qui bis Tribunus Militum, & M. Mamercinus, qui semel creati sunt, ille annis CCLIX. & CCLXII. hic hoc eodem postremo relato anno: quibus parentibus orti fuerint, nullum habemus auctorem. Mihi probabile uideatur, Manii fratres fuisse. Septimus Mamercinus quinquies Tribunus Militum, bis consul, semel Magister Equitum creatus est. Hunc L. Aimilium L. F. appellatum uideo, adderem libens Mam. N. Primus Tribunatus actus est anno sequenti post captam urbem a Gallis, hoc est anno CCCXLIV. Secundus biennio post primum, tertius quadriennio post alterum, quartus continuatus est post tertium, inter quartum, & quintum anni quattuor medii interfuerunt. Post hos magistratus ob maximas contentiones plebis cum patribus de plebeio consule M. Furius Camillus I. V. Dictator dictus L. Aimilium Magistrum Equitum fuit, sed ambo re infecta abdicarunt, fuit is annus CCCLXXXV. Tandem biennio post pacata seditione primus L. Sextius plebeius, qui diu Tribunus Plebis fuerat, consul collegam habuit ex patribus eundem L. Mamercinum. Iterum consul fuit post annos tres cum C. N. Genucio Auentinensi. Huius filius L. Aimilius aperte a Verrio L. F. L. N. Mamercinus Priuernas appellatur. Bis Dictator, bis Magister Equitum, & bis Consul fuit, & in

Mamercini

- & in secundo consulatu triumphauit de Priuernatibus, unde cognomen accepit Kal. Mart. an. CDXXIV. cum collega C. Plautio P. F. Deciano Hypsato. Magister Equitum fuit C. Iulio Iulo Dictatore in castris nouo more dicto an. CDI. Iterum decennio post M. Valerio Coruo Dictatori. & anno sequenti consulatum gessit cum C. Plautio C. F. Vennone II. Dictator comitiorum habendorum causa an. CDXIX. Magistrum Equitum dixit Q. Publilius Philonem plebeium. Iterum Dictator rei gerundae causa Magistrum Equitum habuit L. Fuluium Curuum item plebeium anno CDXXXVII. Postremus Mamercinus Tiberii praenomine, quo nemo alius usus est, quod meminerim, ex hac familia: Consul fuit cum Q. Publilio Philone an. CDXXV. eius parentes ignorantur. Possimus hunc suspicari esse Priuernatis fratrem.
- II Barbulae quattuor, totidem Consulatus, Dictaturam unam, triumphos duos consecuti sunt. Primus M. Aimilius Q. F. L. N. Dictator fuit comitiorum habendorum causa an. CDXXXII. quo anno turpis Caudina pax inita fuit. Magistrum Equitum dixit L. Valerium Potitum Flaccum I. Hunc quidam M. F. appellant, sed ego titulum sequor, & denarium, in quo M. Aimilius Q. F. Barbula consul fuisse dicitur: annum tamen consulatus nondum reperi. Huius frater Q. Aimilius a Verrio Q. F. L. N. appellatur. Consul fuit quadriennio post cum C. Iunio Bubulco Bruto. eundem collegam habuit tertium consulē in secundo consulatu anno CDXLII. Amboque eodem mense triumpharunt, Brutus Nonis Sextilis de Samnitibus, Barbula Idibus de Etrusceis. Secutus est L. Barbula Q. F. Q. N. cos. anno primo belli Tarentini, cuius collega fuit Q. Marcius Philippus. Amboque triumpharunt: Philippus eodem anno de Etrusceis, Barbula proximo anno Proconsule de Tarentineis, Samnitibus, & Sallentineis VI. Idus Quintilis. an. CDLXXXIII. Quartus fuit M. Aimilius, quem Verrius L. F. Q. N. notat consulem cum M. Iunio Pera an. DXXXIII. Hic fortasse est in denario Q. F. dictus, conuenit enim praenomen. Nec displiceret, ut hunc Q. F. L. N. appellaremus; ut tempora consulatum quadrarent aptius. Haec de Barbulis.
- III Paullorum gens quattuor habuit ueteres insignes uiros, qui consulatum sexies, Magisterium Equitum semel, Censorium honorem item semel, & triumphos quinque sunt consecuti. Post annum septingentesimum quattuor reperio Paullos Consulares, ex quibus unus censorius fuit. Sed hi inter Lepidos erunt referendi, nam utrumque nomen usurparunt, vno excepto L. Aemilio M. F. qui Consul fuit cum C. Claudio C. F. Marcello anno DCCIII. Primus igitur M. Aimilius L. F. L. N. Paullus Consul fuit cum M. Liuiio Dentre an. CDLI. & sequenti anno Magister Equitum Q. Fabio Maximo Rulliano Dictatore. iterum rei gerundae causa. Huius filius Marcus Consulatum gessit cum Ser. Fulvio Paetino Nobiliore. amboque anno proximo Proconsulibus de Cossurensibus, & Poeneis nauales triumphos egerunt: Nobilior XIII. Kal. Febr. Paullus XII. Kal. an. CDXCIX. decimo anno belli Punici primi. Tertius fuit L. Paullus superioris filius. Hic Consul fuit cum M. Liuiio Salinatore an. DXXXIV. uterque in consulatu de Illuriensibus triumphauit. Sed ambo postea accusati, Salinatorque solus damnatus est. Iterum consul triennio post, qui tertius annus fuit belli Punici secundi propter collegae C. Terentii Varronis temeritatem in Cannensi pugna occisus

- IV. occisus est. Filium reliquit L. Aemilium clarissimum uirum, qui ter triumphauit, bis Consul et Cenfor, et Augur fuit. Namque ante consulatum Propraetore triumphauit ex Hispania an. DLXIV, post septem annos consul fuit cum C. N. Baebio Tamphilo, et anno proximo iterum triumphauit de Liguribus Ingau-
neis. Iterum consul an. DXXCV. cum C. Licinio Crasso fuit. Persem ultimum Macedonum Regem proelio uicit, atque captiuum cum liberis in triumpho duxit, quem triduo egit quarto, tertio, et pridie Kal. Decemb. Proconsule anno proximo. Eodem tempore duos filios amisit, quos sui nominis, et familiae heredes relinquere cogitabat. Nam duos maiores alterum P. Cornelio Scipioni Africani maioris, et Aemiliae sororis filio in adoptionem dedit, qui postea Africanus minor, Carthagine diruta, appellatus est; alterum Q. Fabio Maximo quinquies consuli, itaque alter dictus est P. Cornelius P. F. Scipio Aemilianus, cuius liberos nullos extitisse meminimus, alter Q. Fabius Q. F. Maximus Aemilianus, a quo plures Fabii extiterunt, Filias reliquit tres, ex quibus una Q. Aelio Tuberoni, altera M. Catoni Liciniano M. Catonis Cenforii filio nupsit, ex quibus liberi nati sunt. Mater horum omnium Papiria fuit C. Papirii Mafonis consularis, et triumphalis uiri filia. Censuram denique Paulus obtinuit anno tertio post triumphum cum Q. Marcio Philippo, lustrumque fecerunt LIII.
- V. Paporum gens duos habuit clarissimos uiros, quorum alter consul bis, et cenfor, alter etiam cenforius, et triumphalis, ac consularis fuit. Ante hos a L. M. Aemilio Papus Dictator refertur, quem nos Barbulam appellauimus, alios annales secuti. Sed sine controuersia Q. Aemilius Papus consul fuit cum C. Fabricio Luscinio anno proximo ante bellum Tarentinum, quod L. Aemilio Barbula, et Q. Marcio Philippo eos. inchoatum est anno CDLXXII. Secundum consulatum, et censuram cum eodem, collega egit an. CDLXXV. et CDLXXXIX. Iustrum fecerunt XXXIII. Post hunc L. Aemilius Q. F. L. N. post illius censurae annum I. consul fuit cum C. Atilio Regulo anno primo belli Gallici Cisalpini, et de Galleis triumphum egit III. Nonas Mart. in consulatu. Cenfor fuit cum C. Flamini anno DXXXIII. qui circo Flamini, et uiae Flaminiae nomen reliquit. Paporum cognomen uidetur ex eo sumptum, quod papi carduorum flores sint, ut ait Festus, de quibus Lucretius.

Vestem, nec plumas auium, paposque uolantes.

- V. Ad Lepidorum stirpem uentum est, ex qua decem ad M. Lepidum Triumuirum, post eum ad obitum Augusti septem insignes magistratus, honores, ac sacerdotia obtinuerunt. Duo Pontifices Maximi fuerunt, unus semel, alter sex Iustris Princeps Senatus, unus Triumuir his reip. constituendae, unus Magister Equitum bis, Cenfores tres, duo triumphales, ex quibus alter bis, unus triumphalia ornamenta accepit. Consules xv. consulatus obtinere xviii. ex quibus III tantum suffectorum fuerunt. Primus M. Lepidus cos. fuit cum C. Claudio Canina anno CDLXVIII. Alter Marcus Marci filius Marci nepos, quem L. Iulius ait bis consulem, atque Augurem fuisse, ac patrem Marci, Lucii, et Quincti Lepidorum, consul fuit cum M. Publicio Malleolo an. DXXI. Iterum consul cum M. Valerio Laeuino post duodecim annos, quo anno L. Veturius Philo, et C. Lutatius

- III. Lutatius Catulus uitio facti abdicarunt, ut quidam scripserunt. Tertius Marcus superioris filius indolis suae specimen praetextatus dedit, qui annos natus xv. hostem occidit, ciuem seruauit, quamobrem statua ei statuta est in Capitolio, quod Valerius Maximus refert, & de ea re denarius extat cum his litteris M. LEPIDVS. AN. XV. PR. H. O. C. S. Alter quoque denarius insignem honorem habitum eidem M. Lepido significat, cuius multi meminerunt, ut cum Prolemaeus Rex tutorem filio suo populum Rom. reliquisset; Lepidus hic, qui Pontifex Maximus, ac bis consul fuit, ad Regis pueri tutelam gerendam Alexandream missus sit. Primum consulatum gessit cum C. Flamini C. F. an. DLXVI. Pontifex Max. octauo postea anno in locum C. Seruili Gemini factus est, ite cenfor eodem anno cum M. Fulvio Nobiliore, cum quo inimicitias gesserat, quas reip. causa cenfor designatus deposuit, lustrum fecerunt L. & ipse Lepidus princeps senatus dictus est. Iterum consul cum P. Mucio Sceuula, de Liguribus triumphauit an. DLXXVIII. Hic sex Iustris princeps senatus lectus est. Sexti cenfores fuere M. Valerius Messalla, C. Cassius Longinus, qui lustrum LV. fecerunt an. DXCIX. M. Lepidus mortuus est anno postea tertio, aut quarto. Quartus M. Lepidus M. F. M. N. fuit, ac consul anno DXXV. cum C. Popillio Laenate II. Quintus M. Lepidus, Porcina dictus est, principis Lepidi filius. Consul autem fuit anno DCXVI. cum C. Hostilio Mancino. Sextus Mamerci praenomine superioris, ut creditur, frater undecimo postea anno consul fuit cum L. Aurelio Oreste, quo tempore quarti Iudi saeculares facti sunt, ut plures scripserunt. Septimus M. Aemilius Q. F. M. N. Lepidus a Verrio appellatur, consul autem fuit cum Q. Lutatio Catulo, Sullaeque & Catuli aduersarius extitit in consulatu an. DCLXXV. Hunc esse arbitror Triumuir patrem, quem pronepotem principis senatus fuisse. Cicero auctor est. Erit igitur hic Porcinae nepos. Octauus Mamercus Aemilius Mam. F. M. N. Lepidus Liuianus, qui D. Liuii Drusi filius fuisse dicitur, adoptatus a Mamercus principis Lepidi filio. Consul autem fuit anno post superiorem C. N. Octauio. Cenfor post consulatum an. XVI. cum P. Seruilio Isaurico fuit, lustrum fecerunt LXXIX. & proximo Iustro princeps senatus lectus est an. DCXCIX. Ad hunc, eiusue liberos pertinet denarius ita inscriptus M. MAMERC. LEPIDVS. IX. LIVIANVS. Nonus M. Lepidus, qui cum L. Volcatio Tullo consul fuit an. DCXXCVII. Huius parentes ignorantur. Verisimile est ab eo, quem quarto loco retulimus, originem traxisse. Peruenimus ad M. Lepidum Triumuirum, qui a M. Verrio M. F. Q. N. dicitur: hoc est septimo loco constituti filius. Hic praetor Caesarē Dict. dixit nouo more, ceteros enim cosules dixerunt. Propraetore ex Hispania triumphum egit an. DCCVI. Sequenti anno consul fuit cum C. Caesare III. consule, & in tertia, & quarta dictatura magister equitum, eas gessit Caesar duobus proximis annis. Occiso Caesare Eidib. Martii, Pontifex Maximus factus est an. DCCIX. Sequenti anno triumuir reip. constituendae cum M. Antonio, cuius filia filio suo collocauit, et C. Caesare Octauiano, qui postea Augustus appellatus est. Susceperunt autem hoc genus imperii ex ante diem quinctu Kal. Decemb. ad Pridie Kal. Ianuar. sextas, hoc est in quinquennium. Eodem anno Pridie Kal. Ianuar. procos. ex Hispania iterum triumphauit. Kalendis ipsis consul iterum fuit cum L. Munatio Planco, qui I. kal. Ian. de Galleis triumphauit.

De Germaneis, non de Galles duo triumphant consules,

Propterea quod nomina duorum fratrum eorumdem in proscriptorū tabulis legerentur. Fratrem Lepidi arbitror fuisse Paullum Lepidum, qui seruatus est. Planci frater L. Plotius dicebatur. Iterum triumuir in alterū quinquennium cū eisdem collegis creatus anno secundo a C. Caesare collega abdicare coactus est. erat is annus DCCXVII. vixit autem vsq. ad DCCXL. annū Pontifex Maximus. Vxor eius Iunia M. Bruti soror, ex qua liberos suscepit. Post hunc primus Paullus Aimilius M. F. L. N. consul suffectus ex Kal. Iul. cum C. Memmio an. DCCXIX. Hic etiam censor fuit cum L. Munatio Planco post annos XII. Iustrum tamen non fecerunt. Hunc quidam P. Aimilium Paullum, alii M. F. Q. N. appellant. nos uerisimiliora secuti sumus. Huius censoris filius L. Paullus Iuliam Iuliae, & M. Agrippae filiam Augusti neptem duxit, Aemiliamq. Lepidā ex ea suscepit, quae fuit Ti. Cl. Imp. sponsa. Alter Paullus Triumuiri frater consul etiam suffectus fuit ex Kal. Iul. cum L. Cornelio an. DCCXXI. Hic porticum Paulli aedificauit, & dedicauit. Tertius Q. Lepidus est Manii filius, qui consul cū M. Lollio M. F. fuit an. DCCXXXII. ut ex titulo pontis Fabricii constat. Quem enim L. Fabricius curator viarum faciendum curauerat, hi consules ex s. c. probauerunt. Quartus L. Aimilius L. F. Paullus. Hunc putant filium fuisse L. Paulli M. F. qui cos. fuit anno DCCIII. esseq. inter Paullorum gentem cōstituendum. Mihi magis placet, ut hoc loco relinquatur. Consul fuit an. DCCLIII. cū C. Caesare Augusti filio post Christum natum anno secundo. Quintus erit M. Lepidus L. F. qui cum L. Arruntio consul fuit, quinto post superiorē anno. Sextus Manius Aimilius Q. F. M. N. Lepidus, qui consul cum T. Statilio Tauro fuit an. DCCCLXIII. Praeter hos inuenio M. Aemiliū Q. F. M. N. Lepidum obtinuisse triumphalia ornamenta legatū Augusti an. DCCCLXI. ex Delmatia. Ad extremum de Lepidi cognomine non reticebo, uideri eo uoluisse exprimere, quid Aimilii nomine significaretur. ut cum Vergilius armifonam Palladem, Plemmyrion uidosum, clarum Olympum dixit. Sic felix Sylla Faustum filium appellauit, & filiam Faustam; quod usurpari solet: [Quod felix, faustumq. sit:] ac non multum significatione differrent.

VI Nunc de reliquis Aemiliis uideamus. Regilli cognomine unū triumphalem L. Aimilium M. F. reperio propraetore naualem egisse de rege Antiocho Kal. Febr. an. D L X I V. Scaurum item unum insignem virum M. Aimilium M. F. L. N. qui consul cum M. Caecilio Q. F. Metello anno DCCXXXIX. De Galles karneis triumphauit. Censor post sex annos fuit cum M. Liuiο c. f. M. Aimiliani Nepote. Druso, qui in eo honore mortuus est, & Scaurus abdicauit more maiorum, ante tamen uiam Aemiliam strauit, pontemque refecit Aemilium. Proximo anno censes creati Q. Fabius Max. Allobrogicus, & C. Licinius Geta, hunc principem senatus legerunt, & tribus aliis Iustris alii censes, quoad mortuus est. Augurem quoque fuisse proditum est. Huius vxor fuit Caecilia L. Metelli Delmatici filia, quae postea L. Sullae Felici Dictatori nupsit, neque satis pudica credita est. Filios ex ea reliquit M. Scaurum, qui insignem Aedilitatem curulem obiit, ac praetor Sardiniam obtinuit.

tinuit, quem Cicero reum repetundarum defendit, & filiā Aemiliam, quae prius ex M. Acilio Glabrione viro consulari eiusdem nominis filium procreauit: & postea C. N. Pompeio Magno nupsit. Tertiam uero Muciam eiusdem Pompeii vxorem, quae soror Q. Metelli Nepotis dicta est, duxit M. Scaurus filius, & ex ea filium procreauit, qui frater filiorum Pompeii fuit: ut ipse frater filiorum L. Sullae Fauusti, & Faustae, de quibus paulo ante dictum est, fuit. Praeter hos omnes, in fastis Verrii Flacci tertiis Iudis saecularibus, qui an. DXXVII. facti sunt, M. Aimilius M. F. Magister X. uir cum M. Liuiο Salinatore fuit. Haec de his Aemiliis, qui ante Ti. Caesarem claruerunt. Post quae tempora uix quinq. aut sex huius tam illustris familiae nomen retinere, qui consulatus adepti sint.

I Primus M. Lepidus cōsul cum L. Nonio fuit. hos existimo fuisse an. DCCCXVI. II quo anno alii L. Nonium Asprenatem Torquatum, & Clementem, uel Lateranum sub Domitiano Imp. produunt. Alter est Aemilius Aelianus, qui cum L. Antistio uetere eos. fuit an. DCCCLXIX. sub Nerua Imp. Tertius Aemilius Iuncus, qui cum Iulio, uel Atilio Seuero consul suffectus fuit ex Kal. Iul. sub Commodō Imp. an. DCCCXXXIV. Quartus Aemilius Laetus, qui bis consul fuit, prioris consulatus tempus ignoratur, credendum est suffectum fuisse. Iterum consul cum Anicio Cereali fuit an. XXXIII. post superioris consularum sub M. Antonino Seueri Imp. filio. Quintus Aemilius Papus consul fuit cum C. Iulio Arriano sub Gordiano Imp. an. DCCCXCV. Sextus F. L. Aemilius cos. fuit cum F. L. Viatore an. CCCCXLVI. sub Anastasio Imp. His Aemilius Papinianus praefectus praetorio iuriconsultorū princeps, qui a M. Antonino Seueri filio occisus est, addatur. Is solus Aemiliae familiae gloriā senescentē retinuit, & decora nit.

ANTONIA.

ANTONIA familia in duas gentes diuisa patriciorum, & plebeiorū paucos habuit, qui magistratus maiores, & honores fuerint adepti. Patricii duo Mercadae cognomente dicti, quorū alter T. Antonius Decemuir legibus scribendis fuit anno urbis CCCIII. Iterum anno proximo factus, propter scelus Appii Claudii collegae abdicauit. Leges tamen XII. tabularū ab his, & aliis Decemuiris cōscriptae sunt. Alter Q. Antonius huius, ut creditur, filius tribunus militū fuit cōsulari potestate anno CCCXXXI. collegae eius fuerunt L. Manlius Vulfo Capitolinus, L. Papirius Mugillanus, L. Seruilius Structus. Secutus est magister equitū M. Antonius, P. Cornelio Rufino Dictatore an. CCCCXIX. quē superioribus patriciis connumerasset, nisi me cognominis defectus, et praenomen Marci retardaret. & quod iam tum plebei magistri equitum fierent post C. Liciniū Caluū, qui primus e plebe magister equitum fuit an. CCCXXXV. Hic quoq. Antonius, & Rufinus Dictator uicio creati abdicarunt. Plebei post hūc sex consulatus obtinuerūt septē, censuras duas, triumphos duos, ouationē unā, magistratū equitum unū, triumuiratus reip. cōstituendae duos. Haec ante obitū Augusti. Postea tres Imperatores Antonii Gordiani fuerūt, una Antonia Augusta Ti. Claudii Imperatoris mater. Antonini Imperatores plures, sed hi Aelia, & Aureliam familias exornarunt. Princeps huius familiae florentē rep. M. Antonius fuit uir disertissimus, quē Cicero multis laudibus exornat. hic praetor de piratis triumphauit an.

DCLII, consul triennio post cū A. Postumio Albino, censor biennio sequenti cum L. Valerio Flacco, occisus est a L. Cinna consule an. DCLXVI. duos filios reliquit Marcum Triumviri patrem, & C. Antonium M. Tullii Ciceronis in consulatu collegam an. DCXC. qui quamvis Catilinam detecta coniuratione armis est persecutus; tamen, ut coniurationis confcius, & particeps damnatus est. Hic duas filias reliquit, quarum alteram duxit M. Antonius frater patruelis, alteram Caninius Gallus eius accusator. M. Antonius Quaestor C. Caesaris in Gallia, postea Augur creatus est, ac paullo post Tribunus plebis C. Claudio Marcello L. Lentulo cos. an. DCCIV. partes Caesaris acriter defendens confugit ad eius exercitum, quod initium fuit belli ciuili. biennio post eidem Caesari Dictatori magister equitum fuit. & in quinto consulatu, tertio deinde anno collega diadema regium Lupercalibus eidem obtulit, Lupercus ipse, & consul, Caesar recusauit. Occiso Caesare Idibus Martiis P. Cornelio Dolabella suffecto praecleara decreta de abolenda dictatura, de obliuione rerum praeteritarum, de actis Caesaris confirmandis per senatum obtinuit. Sed postea potentiae C. Caesaris, & tyrannidis successor esse concupiuit, ac provincias Gallias cum exercitu obtinere. Tandem triumphum reip. constituendae in quinquennium cum M. Aemilio Lepido, & C. Iulio Caesare herede Dictatoris factus est. Brutum, & Cassium interfectores Caesaris persecutus. Ouans urbem ingressus est, hoc titulo, quod pacem cum C. Caesare fecisset an. DCCXIV. Iterum in quinquennium renouatus est ei triumphatus, mox consul iterum factus cum L. Scribonio Libone an. DCCXIX. ipsis Kal. Ian. abdicauit, et in eius locum factus est L. Sempronius Atratinus. Designatus tertio consul in annum DCCXXII, hostis a Caesare iudicatus non iniit. tandemque cum Cleopatra Aegypti regina, ex qua liberos suscepit, eodem anno apud Actium uictus seipsum interemit. Fratres habuit Caium, et Lucium, Lucio soli Pietatis cognomen inditum. Consul fuit cum P. Seruilio Vatia Isaurico II. an. DCCXII. Kal. Ian. triumphum egit ex Alpibus. Censor fuerat anno proximo cum P. Sulpicio Quirino, lustrum tamen non fecerunt. Fuit etiam Publius Antonius consul suffectus C. Caesari Octauiano in secundo consulatu, cum Kal. Ian. abdicasset, post consulatum Lucii anno VIII. Eius collega fuit L. Volcatius Tullus. Hunc suspicor Marci filium, ut etiam Iulus Antonius fuit, qui consulatum adeptus est cum Q. Fabio Max. an. DCCXLIII. & propter adulterium cum Iulia Augusti filia occisus est. Vxores Marci fuerunt tres Antonia C. Antonii consularis patris sui filia, quae parum pudica fuit: Fulvia, ex qua liberos procreauit, P. Clodii Pulchri prius inimici Ciceronis vxor, deinde C. Curionis filii. Tertia vxor Octauia maior soror Augusti, quae prius C. Marcello nupsit, & liberis susceptis ex ea, nupsit Antonio. Duo natae filiae Antonia maior, quae L. Domitio Ahenobarbo auo Neronis Imp. nupsit: & Antonia minor, vxor Neronis Claudii Drusi Augusti priuigni, ex quibus T. Claudius Imperator natus, qui matrem, ut diximus Antoniam Augustam appellauit, & eius nomine proserosque nummos signari iussit. Filiam quoque suam is eodem nomine appellauit vxorem C. N. Pompeii Magni, ac postea Fausti Syllae nobilissimorum adolescentium. Mater Marci, & fratrum Iulia soror L. Caesaris viri consularis post mortem viri P. Cornelio Lentulo Surae nupsit, quem praetorem Cicero consul

ful propter coniurationem Catilinae ex s. c. occidi iussit. Hac de causa Cicero eum malle dicit vitrici sui, quam auunculi similem esse. Iulus Antonius, de quo paullo ante diximus, is est, ad quem Horatius carmen illud misit, cuius initium est,

Pindarum quisquis studet aemulari

Iule ceratis &c.

Is vero, aut alius Marci filius, & Fulviae, vxorem duxit Marcellam C. Marcelli, & Octauiae maioris sororis Augusti filiam, quam M. Agrippa, ut Iuliam duceret Augusti filiam, post obitum Marcelli prioris viri repudiauit. Erat autem Marcellus eiusdem Marcellae frater germanus. Cleopatra quoque M. Antonii & Cleopatrae reginae filia nupsit Iubae regi Mauritaniae, ex qua Ptolemaeus natus est. Alia filia Marci occiso Caesare filio M. Lepidi nupsit. Mortuus est Marcus annos natus LVI. Siue LIII. ut Plutarchus asserit. Iulus filium reliquit L. Antonium. Post Augusti mortem ante Gordianos Imperatores duos tantum consules Antonios inuenio Rufinos cognomento. Alter M. Antonius, qui consul fuit cum Ser. Octauio Laenate Pontiano sub Hadriano Imp. an. DCCCLXXXIII. Alter collega fuit Bruttii Praesentis II. cos. an. DCCCXV. Sub Pio Aug. quem Antonium dictum fuisse non possumus certos testes afferre. Gordiani Imperatores tres fuere Maximini Imp. successores, uel potius eius tyrannidis uindices. Ex his duos Africanos cognominatos scimus, patrem, et filium, pecuniamque eorum nominib. signatam, in qua M. ANT. GORDIANVS. AFR. conscriptum esse uidemus. Seni pater fuit Mettius Marullus, mater Vlpia Gordiana, ex Gracchorum genere patrem, ex Traiani cognatione matrem esse dicebat. Vxor Fabia Orestilla Antoni proneptis esse dicebatur. Ipse multis voluminibus Antoninorum Augustorum res gestas uersibus, atque soluta oratione conscripsit, seque & liberos suos modo Antoninos, modo Antonios appellabat. Consulatus duos pater gessit, filius unum, omnes suffectorum fuisse credimus. Neque enim aliud expressum est, quam patrem priore consulatu collegam Antonini Caracallae, posteriore Alexandri Imp. fuisse. Imperium paucis dieb. in Africa tenuerunt, filiusque in proelio occisus, pater octogenarius se ipsum laqueo suffocauit. Tertius Gordianus senioris Africani ex filia nepos cum D. Caelio Balbino, & M. Clodio Pupieno Max. Augustis Caesar dictus, illis occisus, & Maximino Aug. ac Iulio Maximo Caesare M. Antonius Gordianus Augustus appellatus est. Tribuniciam potestatem sexies, consulatum bis obtinuit. Post Gordianos duos solum consules inuenimus F. L. Antonium Marcellinum, qui cum Coelio Probino cos. fuit an. CIXXII. sub tribus filiis Constantini Imp. & F. L. Antonium, qui cum Postumo Syagrio II. cos. fuit an. CIXXIII. Sub Gratiano, Valentiniano, & Theodosio. anno autem Christi CCCLXXXII. Addam ad extremum, Antonios ab Anteaone, quem Vergilius Antonem duxisse, iactatum illis temporibus esse. Is erat illorum temporum error, ut suae nobilitatis principes aut in deos, aut in heroes deorum nothos filios referrent.

A Q V I L L I A .

AQVILLIA duplex familia patriciorum, et plebeiorum paucos habuit consulares, et triumphales, aut aliis maximis honoribus usos. Patriciorum uetustissima memoria est, M. Aquillium Quartumvirum, uel potius Duumvirum sacris faciendis a Tarquinio Superbo in sui culleo iustum ob libros Sibyllinos euulgatos, ut Dionysius scribit. Post hanc Aquilliorum, et filiorum L. Iunii Bruti primi consulis coniuratio, ut reges restituerentur. Primus consul C. Aquilius Tuscus, cuius collega fuit T. Sicinius Sabinus anno cclxvi. Ouans de Herniceis in urbem rediit. Post centum uno minus annos L. Aquilius Coruus tribunus militum fuit consulari potestate cum aliis quinq. patriciis. Plebei tres consulares, et triumphales fuerunt. Primus C. Florus M. F. C. N. cos. fuit cum L. Cornelio Scipione. amboq. consules de Poeroeis triumpharunt Scipio cos. Florus procos. iiii. Non. Octob. an. cdxv. Post hunc M. Aquilius M. F. M. N. cum C. Sempronio Tuditano an. dcxxiv. consul fuit. Ambo etiam triumpharunt, Sempronius in consulatu de Iapudibus, Aquilius ex Asia iiii. Nonas Nouemb. an. dcxxvii. proconsule. Huius filius M. Aquilius consul fuit cum C. Mario quintum cos. an. dcli. Ouans rediit procos. de serueis fugitiuis ex Sicilia post biennium M. Antonio cos. qui eius patrociniū postea suscepit, atque cum defensione accurata a magnis criminibus liberauit. Pater hic fuit, ut Aconius ait P. Cornelii Lentuli Surae, qui consul fuit cum C. N. Aufidio Oreste an. dcxxciii. Sed postea senatu a censoribus motus iterum praetor fuit Ciceronic consul, & a senatu abdicare coactus ob coniurationē Catilinae occisus est. uxorem habuit Iuliam L. Caesaris sororem M. Antonii Triumuirum matrem. Sed de hoc in Cornelia dicemus. insertus enim est adoptione in eam familiam. Ad dendum est his C. Aquilius Gallus iuris consultus clarissimus, qui praetorius fuit, apud quem Cicero causas egit. Tempore Augustorum duos, tresque consulares inuenio M. Aquilius C. F. Iulianum, qui cos. fuit cum P. Nonio Asprenate Torquato sub Caligula an. dccxc. et Q. Aquiliū Sabinum, qui bis consul fuit sub Caracalla, prioris consulatus collega fuit Silius Messalla anno dcccclxvi. posterioris Sex. Aurelius Anullinus post biennium. Tertius est Aquilius Orfitus, qui cum Sex. Laterano cos. fuit anno dcccclxx. Fuit etiam unica Augusta Iulia Aquillia Seuera Elagabali Antonini uxor, quam virginem Vestalem fuisse Dion restatur.

A T I L I A.

A T I L I A duplex familia patriciorum, qui Longi dicti sunt; & plebeiorum, qui Reguli, & Serrani, & Calatini, & Bulbi sunt appellati. Longi duo tantum ambo eodem praenomine, tribuni militum consulari potestate, quorum alter primus creatus est in eo magistratu cum collegis A. Sempronio Atracino, T. Cloelio Siculo, sed ut utroque facti abdicarunt, & pro eis consules facti L. Papirius Mugilanus, L. Sempronius Atratinus an. cccix. Alter L. Atilius M. F. K. N. bis tribunus

tribunus mil. fuit, an. cccliv. et ccclvii. Reguli sex, consulatus obtinuerunt nouem, censuram unam, triumphos tres. Primus M. Atilius M. F. consul fuit cum M. Valerio Coruo iv. anno cdxviii. Huius filius esse creditur M. Atilius M. F. M. N. qui consul fuit an. cdlix. cum L. Postumio Megello ii. amboq. consules triumpharunt, Postumius de Samnitibus, et Etruscis v. Kal. April. Regulus de Volsionibus, et Samnitibus v. Kal. Tertius fuit princeps ille familiae M. Atilius M. F. Lucii, uel Auli nepos; Verrius enim inconstans in hoc est hunc bis consulem, et triumphalem Cicero appellat, qui captus a Carthaginiensibus, et missus ab eis, ut captiui redimerentur, aut permutarentur, suavitati, ut neutrum facerent, et ad certam mortem, atq. cruciatus in Africam reuersus est. Primum consulatum gesserat cum L. Julio Libone, et ambo cos. de Sallentineis triumpharunt viii. Kal. Feb. an. cdxxcvi. In secundo consulatu suffectus est Q. Caedicio in eo magistratu mortuo, cuius collega fuit L. Manlius Vulsio Longus, undecimo anno post priorem consulatum: in quo insignem uictoriam saepius in Sicilia, et Africa de Poeneis reportauerat. Huius uxor Marcia, filius Serranus a Silio Italico appellantur: quos ait dure, atq. aspere ab eo fuisse reiectos. ueritus enim est, ne eorum caritate fidem, ac iusiurandum uiolaret. Quartus est C. Atilius M. F. M. N. illius, ut creditur filius, quem etiam Serranum appellant, qui cos. fuit anno proximo ante superioris secundum consulatum, cum C. N. Cornelio Blasiōe ii. naualemq. egit de Poeneis triumphum in consulatu.

v Iterum consul fuit an. diii. cum L. Manlio Vulsone Longo. ii. Quintus M. Atilius M. F. M. N. superioris fortasse frater consul fuit cum P. Valerio Flacco an. dxxvi. iterum consul suffectus C. Flamio ab Hannibale occiso anno secundo belli Punici secundi, post alterum consulatum anno x. eorum collega fuit C. N. Seruilius Geminus, Censor triennio post cum P. Furio Philo, qui in hoc honore mortuus est, Regulus abdicauit. M. Metellū Quaesit. aliosq. equites Romanos, qui deserere Italiam iurauerant post Cannensem pugnam acrariorum retulerunt.

vi Sextus est C. Atilius M. F. M. N. quem superioris filium fuisse arbitror. Hic consul fuit an. dxxviii. qui primus fuit belli Gallici Cisalpini, cum L. Aimilio Papo. Serranorum gens tres habuit consulares, quos etiam inuenio Sarranos, & Saranos appellatos, quasi Tyrios, vel Punicos dixeris. Poenos Sarra oriundos Ennius dixit, hoc est Tyro. Inde Sarranae tibiae, Sarranum ostrum. Sic ortos a Regulo captiuo, qui apud Poenos occidi maluit, quam apud suos uiuere, Sarranos fortasse dixerunt. De Caio filio in Regulis dictum est. Eius, ut arbitror, nepos A. Atilius C. F. C. N. consul fuit cum A. Hostilio Mancino an. dxxciii. belli Persici anno secundo. Post hunc Sex. Atilius, qui cos. fuit an. dcxxvii. Cum P. Furio Philo. Sunt, qui putent hunc M. F. quod titulus inueniatur cuiusdam Sex. Serrani M. F. procos. sed quia incertum est eundem esse, pro certo non accipio. Sequitur C. Serranus, qui consul fuit cum Q. Seruilio Caepione an. dcxlvii. quibus consulibus M. Cicero natus est iiii. Non. Ian. ut Gellius scribit. Calatinum unum insignem virum consulem bis inuenio, & triumphalem. idem dictator, & censor fuit tempore belli Punici primi. A. Atilius A. F. C. N. a Verrio appellatur. Priorem consulatum egit cum Q. Sulpicio Paterculo an. ccccxcv. ambo triumpharunt Sulpicius in consula-

tu de Poeneis, & Sardeis, Atilius PR. vel procos. ex Sicilia de Poeneis x i v. Kal. Febr. post consulatum. Iterum cos. fuit cum CN. Cornelio Scipione Afina iterum cos. an. CDXCIX. et post quinquennium dictator rei gerundae causa Magistrum equitum dixit L. Caecilium Metellum. Censor biennio post factus est cum A. Manlio Torquato lustrum fecerunt xxxix. Vxor huius existimatur Fabia Q. Fabii Max. Rulliani filia. Paupertas eius maxima; ex aratro ad honores uocatus est; unde fortasse cognomen inditum, Calare enim uocare est, ut ex kalendis, et calatis comitiis cognoscimus. Huic positum fuisse elogium ad portam Capenam Cicero refert. Vno ore cui plurimae consentiunt gentes populi primum fuisse uirum. Bulbus vnus C. Atilius A. F. A. N. cos. fuit an. DVIII. cum M. Fabio Buteone. Iterum cos. decennio post cum T. Manlio Torquato. Quibus consulibus pace populo Ro. ubiq. parta Ianus iterum clusus est. Primum uero Numa rege claudi coepit. Tertio Augusto Imperatore v. cos. quarto Aug. ix. cos. quinto Nerone Imp. III. cos. sexto Vespasiano Aug. III. cos. Sed nos ad Atilios reuertamur, Imperatorum temporibus quattuor tantum reperio consulares Atilios. Primus est M. Regulus cos. susceptus ex Kal. Jul. cum C. Fonteio Capitone an. DCCXX. Secundo Augusti consulatu. Alter est M. Atilius Metilius Bradua, qui cos. fuit cum Appio Annio Trebonio Gallo an. DCCCLX. sub Traiano Imp. Eiusdem nominis alter Bradua cum Triario Materno cos. fuit an. DCCCXXXVII. sub Commodio Imp. Iterumq. post sex annos cum Cassio Aproniano. Quartus Atilius est, quem alii Iulium appellant Seueri cognomento cos. susceptus fuit cum Aemilio Iunco an. DCCCXXXIV. Sub eodem Imp.

A V R E L I A.

AURELIA familia prius Aufelia dicta a Sole, Sabina origine, et plebeia tribus cognominibus distincta est: Cottarum, Orestarum, et Scaurorum. Cottae ab anno D. urbis ad DCC. septem habuit consulares, quorum unus bis consul fuit, duo censores, unus magister equitum, unus triumphalis. Orestae eisdem temporibus tres consulares; unus etiam triumphalis. Scaurus vnus consularis. Haec florente republica. Postea multis Imperatoribus illustris reddita est. Nam propter adoptionem Hadriani T. Aurelius Antoninus, qui postea Pius appellatus est, T. Aelius Antoninus dictus, & quos ipse adoptauit, M. Annius, & L. Ceionius Aurelii Antonini appellati sunt, & post eos Commodus M. F. item Caracalla Septimii Seueri filius, & Elagabalus M. Aurelii Antonini dicti sunt. Seuerus quoque Alexander, Valerianus, Claudius, Quintillus, Aurelianus, Probus, Carus, Carinus, Numerianus, Diocletianus, Maximianus, Constantius, Seuerus, Maxentius, Constantinus Max. & Licinius Aurelii fuerunt appellati. Primum C. Cotta L. F. C. N. cos. fuit cum P. Seruilio Gemino, & solus triumphauit Idib. April. an. D I. de Poeneis, & Siculeis. Iterum cum eodem collega post quadriennium cos. fuit. Censor cum N. Fabio Buteone septimo deinde anno, lustrum fecerunt xxxix. Magister equitum fuit C. Diulio dictatore comitiorum habendorum causa an. DXXII. Alter C. Cotta C. F. C. N. superioris,

ut

III ut creditur, filius cos. fuit cum P. Sulpicio Galba Max. II. anno primo belli Philippici hoc est an. DLIII. Post hunc L. Cotta fuit, cuius parentes ignoramus, cos. IV cum Ser. Sulpicio Galba an. DCIX. Quartus L. Cotta superioris, ut creditur, filius V cos. fuit cum L. Caecilio Metello Caluo an. DCXXXIV. Quintus C. Aurelius M. F. cos. cum L. Octauio an. DCLXXXIX. Huic triumphus decretus erat, sed ob rescissam cicatricem prius mortuus est. Laudatur, ut disertus a Cicerone, eiusq. leges aliquot fuerunt. Huius mater Rutilia P. Rutilii consularis uiri soror etiam laudatur. Sextus Marcus superioris frater cos. fuit anno sequenti VII cum L. Licinio Lucullo. Septimus L. Cotta superiorum duorum frater cos. an. DCCCXIX. cum L. Manlio Torquato, damnatis competitoribus iam designatis P. Cornelio Sulla, & P. Autronio Pacto. Censor idem anno proximo cum Q. Caecilio Metello Pio, quo mortuo, Cotta abdicauit. Orestae omnes eodem praenomine usi sunt. ex quibus primus L. Orestes L. F. L. N. cos. fuit an. DXXVI. cum Sex. Iulio Caesare. Alter cos. an. DCCXXVII. cum Mam. Aemilio Lepido. quibus cos. Iudi saeculares quarti facti sunt. Hic superioris filius fuit, triumphauit Procos. ex Sardinia VI. Id. Decemb. post triennium. Tertius superioris filius in consulatu collega fuit C. Marii III. cos. & in eo magistratu mortuus est an. DCL. Scaurus vnus M. Aurelius cos. susceptus fuit an. DCXIV. collegae Ser. Sulpicii Galbae, quem quidam arbitrantur fuisse L. Hortensium patrem Q. Hortensii oratoris, eundemq. antequam iniret consulatum, damnatum esse. Haecenus Aurelios consulares retulimus, qui ante Caesarum imperium uixerunt. Nunc de iis, qui sub eis, aut de ipsis Aureliis Augustis paucis perstringam. Ante T. Antonini Pii tempora unum tantum reperio, qui non fuerit ex eius parentibus M. Aurelium M. F. M. N. Cottam cos. is consul fuit cum M. Valerio Messalla anno DCCXXXII. sub Ti. Caesare. Hunc Messallam matre Aurelia fuisse ex Cottarum stirpe Ouidius auctor est. Aurelia quoque matre natus est C. Iulius Caesar Dictator C. Cottae filia M. Cottae auus M. Cotta consul, de quo supra diximus. Ceteri consulares ex Fuluorum familia, quae in Gallia Transalpina in Colonia Nemausense fuerat, ex ea ortus T. Aurelius Fuluus auus Pii Antonini Imperatoris bis consul, & Praefectus Vrbi fuit. Priore consulatu collega Domitiani Imp. in undecimo eius consulatu an. DCCCXXXVII. posteriore A. Sempronii Atratinii post quadriennium sub eodem Imp. Huius filius eodem nomine consul etiam fuit, sed quo tempore incertum est, susceptus fortasse, aut honoris titulo contentus homo, ut ait Capitolinus, tristis, et aeger. Hic Arria Fadillam duxit Arrii Antonini bis consulis, et Bouinae, uel Bioioniae Procillae filiam. Ex hac natus est T. Aurelius Fuluus Boionius Antoninus, qui antequam adoptaretur ab Hadriano Imp. cos. fuit cum L. Catilio Seuero an. DCCCXXXII. adoptatus est post obitum L. Aelii Caesaris ea condicione, ut filium Lucii, & M. Annum Verum sibi filios adoptaret. is fuit an. DCCCXC. ultimus Imp. Mater post patris obitum Iulio Lupo consulari uiro nupsit, ex ea Iulia Fadilla nata est soror uterina Pii. Vxorem habuit Anniam Faustinae, quae postea Augusta, & post obitum Diua Faustina dicta est, filiam Annii Veri aui Marci Imperatoris, qui etiam gener, & filius Pii fuit. Nam Faustina minor, quae etiam Augusta, & Diua Faustina Pia appellata est, Pii filia fuit, Marci uxor. maior Pii filia Lamiac Silano nupsit.

De Tito, D d quod

quod in Aeliam familiam insertus sit, in Aelia diximus. Marcus ex Annia familia in Aureliam translatus, sub Pio Caesar dictus tres consulatus obtinuit, ac Tribuniciam potestatem xv. Pontificatum, et Proconsulatum. Post obitum Pii cum L. Aurelio Vero fratre adoptiuo, eodemque genero suo Lucilla filia, quae postea Augusta dicta est, ei collocata annos viii. et amplius imperavit. postea Commodum filium Caesarem Augustum appellavit, et cum filio, aut Caesare, aut Augusto ultra annos decem imperavit. Imperator decies dictus est Trib. potest. xxxiiii. accepit. L. Verus viuo Pio Aug. patre adoptiuo bis cōsul fuit, et Caesar dictus est. Post obitum Pii cū Marco Augustus dictus, Pontifex fuit, Imperator quinquies, Tribunicia potest. novies accepit, consulatumque tertium obtinuit. Ambo fratres post obitum Diui appellati sunt. M. Aurelius Commodus Marci filius Caesar, viuo L. Vero appellatus est. Post obitum Veri annis aliquot exactis Tribuniciam potestatem, ac deinde Augusti nomen accepit, consul bis fuit viuo patre, Pontifex, Imperator quater, Trib. potest. sexies accepit, Post mortem patris Pont. Max. consul. viii. Trib. potest. xviii. Imp. v. dictus occisus est. Indignus tanto patre filius. His temporibus duos cōsulares Aurelios inuenio, quos, alter M. Aurelius Severus Cethegus cos. fuit cum L. Iunio Claro an. dcccxxii. post obitum L. Veri sub Marco solo. Imp. alter M. Aurelius Claudius Pompeianus post annos tres cos. fuit cum Cn. Claudio Severo ii. Hic gener Marci fuit. Non longe ab interitu Commodi L. Septimius Severus imperium obtinuit, hic se Marci filium mentitus est, & filium suum M. Aurelium Antoninum appellari uoluit, ac Caesarem, Pontificem, & mox Augustum fecit, cos. i. ii. Imp. ii. tr. pot. xiiii. viuo patre eo defuncto cum fratre P. Septimio Geta menses fere tredecim, & postea solus annis v. & amplius imperavit. Hoc tempore Pont. Max. cos. i. ii. tr. Potest. xix. Imp. iii. appellatus est. Hic a multis scriptoribus Caracalla dicitur, ab aliquibus Magnus Antoninus. Hoc tempore duos consulares fuisse Aurelios reperi, M. Aurelium Claudium m. f. Pompeianum, qui cos. fuit cum Lolliano Auito an. dccc lxi. sub Severo, & Antonino Imp. Hic nepos M. Aurelii philosophi fuit ex Lucilla filia maiore. De patris consulatu supradictum est. Iterum consul fuit, sed tempus incertum est. Alterum Aurelium inuenio Sex. Anulinum cos. cum Q. Aquillio Sabino ii. an. dccc lxx. sub eodem Antonino Imperatore. Occiso Antonino, & paulo post Macrino Sacerdos dei Elagabali Imperator M. Aurelius Antoninus appellatus est. is se Antonini filium finxit. Pont. Max. tr. Pot. iiii. cos. iiii. occisus est. Successor eius fuit M. Aurelius Severus Alexander frater consobrinus superioris, quamuis hic etiam se Antonini Magni filium diceret. mater huic Iulia Mamaea Augusta, uel Christiana, uel Christianorum patrona. matertera Iulia Soemias Augusta mater Elagabali, aut Iulia Maesa Augusta viuo fratre Caesar appellatus est, & consul fuit, postea Pont. Max. tr. pot. xiv. cos. i. ii. occisus est, optimusque Imp. fuit: ut frater omnium turpissimus. His temporibus, & sequentibus usque ad Valerianum Imp. hos consulares inuenio. Primus est M. Aurelius Aug. Lib. Eurychianus Comazoa, qui ter consul fuit. primo consulatu successus cum Elagabalo Imp. an. dccc lxx. Iterum cos. cum eodem i. ii. cos. post biennium.

Tertii

Tertii consulatus tempus incertum est. Alter M. Aurelius Claudius Pompeianus, eius, ut creditur, de quo antea locuti sumus, filius cos. fuit an. dcccxxc. sub Alex. Imp. Iterum cos. decennio post collega Gordiani Tertii Imp. in secundo consulatu. Valerianus Imp. multis nominibus appellatus est. P. Aurelius Licinius Valerius Valerianus, Censor fuit sub Decio Imp. sine collega, iustum non fecit. cum Gallieno filio anno vii. imperavit. Pont. Max. Trib. pot. vii. cos. iiii. captus a Persis est. Filios sunt, qui etiam Aurelios appellant; sed eos in Licinia, ut Licinius referemus. Eodem tempore M. Aurelius Memmius Fuscus cos. fuit cum Pomponio Basso an. cxxx. Marcus Aurelius Victorinus pater, & Victorinus fil. Imperatores dicti tyrannis recensentur. M. Aurelius Flavius Claudius Imperator in Claudia referendus. M. Aurelius Quintillus Imp. Claudii frater dies xvii. imperavit. L. Domitius Aurelius Valerius Aurelianus Imp. in Domitia collocandus. M. Aurelius Gordianus cos. sus. sine collega ex Kal. Febr. in interregno occiso Aureliano Imp. an. cxxxvii. M. Aurelius Valerius Probus, hic se Aurelium in aere signato assertit. Pont. Max. Trib. pot. vi. cos. v. occisus est. M. Aurelius Carus Imp. a quibusdam etiam Manlius Aurelianus dicitur Carinum, & Numerianum filios Caesares fecit cos. ii. Trib. pot. ii. Pont. Max. mortuus est. Filii Imp. an. i. eodem, quo pater praenomine Aurelii cos. ii. Carinus Pont. Max. fuit, Numerianus Pontif. ambo Trib. pot. semel obtinuerunt. C. Aurelius Valerius Diocletianus imperavit solus annos duos, & cum M. Aurelio Valerio Maximiano an. xviii. & Diocletianus Pont. Max. Trib. pot. xx. cos. ix. ac Maximianus Pontif. Trib. pot. xix. cos. viii. abdicarunt relicto imperio M. Aurelio Flauio Valerio Constantio, & C. Galerio Valerio Maximiano, quos antea Caesares creauerant. Constantius Pont. Max. Trib. pot. xvi. cos. vi. mortuus est. His temporibus duo consulares fuerunt M. Aurelius Maximus, qui consul fuit cum Pomponio Ianuario an. cxxxix. sub Diocletiano, & Maximiano Imp. & M. Aurelius Asclepiodotus, qui cum Afranio Hannibaliano cos. fuit an. cxxxlii. eisdem Augustis. Hic praefectus Praetorio Britannias recuperavit. Constantii, & Maximiani Iun. tempore C. Galerius Maximinus & M. Aurelius Severus Caesares appellati sunt. Mortuo Constantio Constantinus filius cum Maximiano, & M. Aurelio Maxentio Maximiani Sen. filio imperium tenuerunt. Constantinum sunt, qui C. Aurelium Valerium Flauium Constantinum appellant, ac Licinium eius collegā C. Aurelium Valerium Licinianum Licinium.

i Hoc tempore L. Aurelius Symmachus cos. fuit cum Ouinio Gallicano an. cxxxvi. sub Constantino Imp. & M. Aurelius Xenophilus cos. cum Fl. Valerio Delmatio, qui postea Caesar appellatus est triennio post superiorem. Post quem Sex. Aurel. Victor, cuius extat epitome historica Caesarum cos. fuit cum Iulio Felice Valentiniano an. cxcxx. sub Valente Valentiniano & Gratiano Imperato. Secutus est L. Aurelius L. f. Auianus Symmachus insignis orator, cuius extant epistulae, et orationes aliquod illis temporibus disertissimae, hoc tempore parum gratae. Cos. fuit cum Ti. Fabio Titiano an. cxcxlii. sub Theodosio, & Arcadio Imp. Hic Praef. Vrbi, et anno nae. et Propraef. Praet. Pontifex Maior, et xv. Vir sacris faciendis etiam

D d 2 fuit.

fuit. Huius filius Q. Aurel. Symmachus cos. fuit in Occidente cum F. L. Aetio magistro utriusq. militiae III. AN. CCCCXCIX. sub Placidio Valentiniano tempore Theodosii Jun. Imp. Superioris deinde filius Q. Symmachus cos. fuit in occidente AN. CCCCXXXVII. Sub Odoacre tempore Zenonis Imp. Secutus est M. Aurel. Cassiodorus Senator, cuius extant praeclara monumēta cos. fuit in occidente sub rege Theoderico AN. CCCCCLXVI. hoc est Christi D. X. I. V. tempore Anastasii Imp. Postremus Q. Aurelius Anicius Symmachus AN. CCCCCLXXIV. cos. fuit cum genero Anicio Manlio Severino Boerio, uiri ambo doctissimi habiti sunt tempore Iustini Imp. in occidente sub dicto Rege.

C A E C I L I A :

C A E C I L I A gens plebeia, sed nobilis, ex qua Metellorū familia non ante CDLXX. fere annum consulatum adeptā, intra annos CCXC. Pontificatus Maximos quattuor, Dictaturas duas, Principatus senatus tres, Censuras septē, Triumphos nouem, Consulatus xx. Magisteria equitum duo, uiri XIX. adepti sunt. Ante haec tempora Caia Caecilia Tanaquil Tarquinis cum Prisco Damarati Corinthii filio Romam migravit, Etruscae disciplina perita uiro regnū augurata est. Ab ea boni ominis causa mulieres omnes Caiæ dictae sunt. Qua de causa omnes liberti mulierum, se Caiæ libertos in titulis monumentorum his notis asserunt. C. CAECILIUS. D. L. BR OS. Post Reges exactos. Q. Caecilius anno CCCXIV. tribunus plebis fuit. Primus consul L. Metellus. C. F. cum C. Seruilio Gemino Tucca ante bellum Tarentinum anno tertio. in magistratu a Senonibus Gallis occisus est, et in eius locum M. Curius Dentatus II. cos. factus. Hunc Dentonem, uel Dentricem quidam appellant, quod cognomen ab alijs Caecilijs aliquando usurpatum est. Alter princeps familiae sine ulla dubitatione L. Metellus L. F. C. N. bis consul, dictator, Pont. Max. magister equitum, decemuir agris dandis, uir triumphalis clarissimum Metellorum nomen reddidit. Priori cōsulatu, quem cum C. Furio Pacilo egit, anno DII. insignem uictoriam in Sicilia de Poeneis adeptus est, ac de eis triūphauit procos. VII. Idus Septemb. anno proximo. Primus elephantos duxit in triumpho, neq. quisquam plures. erant autem CXL. Biennio post magister equitum fuit A. Atilio Calatino Dictatore. Tum primū dictator extra Italiam profectus est. Iterum cos. fuit cum N. Fabio Buteone anno DVI. post quadriennium Pontifex Maximus factus est, eiq. sacerdotio duos, et uiginti annos praefuit. Dictator comitorum causa AN. DXXXIX. Numerium Fabium collegam magistrum equitum dixit, Palladium ex incendio in templo Vestae exorto eduxit, caecusq. factus est. Curru in senatū ueniens utebatur. Centesimum annum agens moritur. Huius filius Q. Caecilius, qui patrem in funere laudauit, et orator aliquo in numero fuit, sed et L. Metellus, qui Quaestor fuit AN. DXXXIX. et anno proximo tribunus plebis, quiq. post Cannensem cladem auctor deferendae Italiae fuerat, nisi a Scipione Africano interpellatus fuisset: nec non M. Metellus, qui praetor fuit AN. DXLVII. eiusdem filii esse creduntur. Quintus eodem anno cos. fuit cum L. Veturio Philone, magister equitum fuerat M. Liuius Salinatori eorumdem comitorum habent

habendorum causa. Proximo anno post consulatū dictator comitorum causa dictus Philonem collegam magistrum equitum fecit. Huius filii duo maior paterno praenomine postea Macedonicus dictus est, minor L. Metellus Caluus. V. Fuit etiam eisdem temporibus L. Caecilius Metellus Dentrix, qui praetor fuit AN. DLXX. cuius parentes ignoramus, sed potuit illius L. Metelli filius esse, qui TR. PL. fuit ante annos xxx. Macedonici felicitatem multi laudarunt. Nam cōsul, censor, augur, ac triumphalis, et duobus lustris princeps senatus, filius, et nepos consularium, atq. illustrium uirorum filios, et nepotes habuit consulares, et triumphales multos. Ante consulatum propraetore triumphauit ex Macedonia de Andrisco Pseudophilippo AN. DCVII. quo anno Africanus Aemilianus ex Africa procos. consulatum triennio post adeptus est cum A. P. Claudio Pulchro. anno proximo Caluus frater cum Q. Fabio Maximo Seruiliano. Censuram ambo fratres obtinuerunt, Macedonicus cum Q. Pompeio Rufo, plebeiusq. tum primū uterq. censor fuit AN. DCXXII. Caluus post quinquennium cum L. Calpurnio Pisone Frugi, qui lustrum non fecerunt, illi fecerunt LIX. unum in uita periculū censor subiit Macedonicus, quod C. Atinium Macerionē TR. PL. senatu mouerit; ab eodem enim comprehensus est, et obtorto collo in capitolium ducebatur, ut e saxo praecipitaretur, nisi collegae auxilium tulissent. VXOR. ducendas esse diserte in censura populum admonuit. Cum Africano minore inimicitias gessit. Princeps senatus duob. lustris lectus est AN. DCXXXIII. Balearico filio Censore, et quinquennio proximo L. Metello Calui F. Censore. Huius filii quattuor Quintus, Lucius, Marcus, Caius. filiae tres, quarum una P. Cornelio Scipioni Nasicae nupsit, qui cos. bello Iugurthino in magistratu mortuus est. Horum nepos fuit Q. Metellus Scipio, de quo paullo post dicemus. Alteram duxit C. Seruilius, ex qua P. Seruilius Isauricus princeps senatus, et bis triumphalis natus est. Q. Metellus Q. Macedonici filius ex triumpho, ut pater, cognomen Baliarici consecutus est, quem egit post consulatum, in quo habuit collegam T. Quintium Flamininum anno DCXXX. Censor triennio post fuit cum Q. Seruilio Caepione, et lustrum fecerunt LXI. Huius filii Q. Metellus Nepos, de quo postea, et Caecilia Appii Claudii uiri consularis uxor, ex quibus orti sunt A. P. Claudius uir consularis et censorius, et P. Clodius Trib. plebis. VII. Alter Macedonici filius Lucius cognomen ex triumpho Delmatici assecutus est, patrem, et fratrem imitatus antea Diadematus dictus, ut quidam asserūt, ob frontē diu uitta uel diademate obligatum. Consul fuit cum Q. Mucio Scaeuula, et procos. triumphum egit de Delmateis AN. DCXXXVII. Pontifex Maximus fuit AN. DCLXIII. post Cn. Domitium Ahenobarbum. Huius filii fuerunt Q. Metellus Creticus, et Caecilia M. Aemilii Scauri, qui princeps senatus quater lectus est, uxor quae mortuo uiro, filio, et filia prius ex eo susceptis nupsit L. Cornelio Sullae Felici Dictatori. et ex eo etiam filios peperit. Tertius Marcus Macedonici filius cos. fuit cum M. Aimilio M. F. Scauro, quem generum fuisse diximus L. Delmatici AN. DCXXXIX. Ambo consulares triumpharunt, Scaurus IX. in cōsulatu de Galleis Karneis, M. Metellus post biennium ex Sardinia. Quartus frater horū fuit C. Metellus Caprarius cognomento, quem non consulem, sed designatum uidit moriens pater cum Cn. Papirio Carbone. hic etiam triūphauit

phauit in consulatu eodem die, quo Marcus frater ex Traecia. Quod tum primum accidit, idq. solum defuit paternae felicitati, ut id uidere posset. Hic etiam censor fuit, ut quibusdam placet an. DCLL. cum Q. Metello Numidico fratre patruale, lustrum fecerunt LXIV. Nunc Calui eius fratris liberos persequamur. L. Metellus Caluus L. Calui filius Pontifex Max. censor, et cōsul fuit. collegam in consulatu habuit L. Aurelium Cottam an. DCXXXIV. in Censura, quam quadriennio post gessit, Cn. Domitium Ahenobarbum lustrū fecerunt LXII. in quo princeps senatus lectus est Macedonicus, ut antea retulimus. Pontificatum obtinuit mortuo P. Mucio Scaeuula anno DCXXXIX. Huius frater fuit Q. Metellus Numidicus post victoriam, et triumphum dictus bello Iugurthino. Consul hic fuit quinquennio post eum annum, quem proxime retulimus Pontificatus fratris, cum M. Iunio Silano: de Iugurtha, et Numideis Procos. biennio post triumphauit. Clarissimus uir domi, militiaeq. Censor quinquennio post triumphum cum C. Caprario fratre patruale, ut antea diximus. Iurare in Appulei Saturnini TR. PL. leges noluit, ob quod exilium fortiter tulit. Saturnino occiso lacrymis filii, qui Pius hac de causa dictus est, reuocatus est. Sororem habuit Caeciliam parum pudicam matrem L. Licinii Luculli, qui de Mithridate triumphauit. Q. Metellus Pius clarissimus etiam uir consul, censor, Pontifex, Max. et princeps senatus, ac triumphalis fuit L. Sullae Felicis in secundo consulatu collega an. DCLXXIII. propter affinitatē eius partes secutus, nam Sulla Delmatici, aut L. Calui filiam, et ex ea liberos susceperat. Q. Sertorium in Hispania persecutus est adiutore Cn. Pompeio Magno, mortuo Sertorio a suis, Romam reuersi ambo ex Hispania triumpharunt an. DCXXCII. Pontificatū ante undecim annos assecutus fuerat mortuo Q. Mucio Scaeuula. Princeps senatus lectus est LXVIII. lustro. Septimo post triumphū anno sine liberis mortuus est. Adoptiuum filium heredem nominis, et familiae reliquit nobilissimum uirum P. Cornelium Nasicam P. Scipionis Nasicae uiri consularis, et Caeciliae Q. Macedonici filiae nepotē, cuius mater Licinia L. Crassi oratoris consularis, et censorii filia fuit. Hic post adoptionem Q. Caecilii Q. F. Metellus Pius Scipio appellatus est. Vxor huic Lepida, de qua cum M. Catone contendit. Filia Cornelia ante adoptionem nata clarissimis nuptiis bis celebratis infelici exitu uirorum superstes. Nam P. Crasso prius, qui cum patre M. Licinio Crasso Diuite a Parthis occisus est, postea Cn. Pompeio Magno, qui patris in consulatu tertio collega fuit nupsit. Hunc consulatū Magnus sine collega iniit dilatis comitiis contentionibus candidatorum T. Milonis, et Metelli Scipionis, et P. Plautii Hypsaei, quiq. eorum partes non sine ferro agebant. Tunc P. Clodius seditionum princeps a Milone occisus est. Ab Interrege Ser. Sulpicio Pompeius primus creatus consul sine collega v. Kal. Mart. iniit. collegam socerum Scipionem habuit Kal. Sextil. Milo damnatus est. Bellum paullo post inter Caesarem, et Pompeium exarsit. Metellus generum secutus, eiq. superstes in Africa, ne in manus inimici ueniret, se ipsum interemit. Moriēns cum a militibus Imperator quaeretur, dixit, Imperator bene se habet. Redeo nunc ad Macedonici nepotes. Q. Metellus Nepos Balarici filius cognomen id retinuit, quod nepos esset Macedonici. Consul is fuit cum T. Didio T. F. an. DCLV. ab his

XV ab his lex Caecilia, et Didia appellata est. Huius filius Q. Metellus Nepos, qui Tribunus Pl. Ciceronem consulatu abeuntē concionem habere prohibuit, iurare tantum ueteri more permisit prid. kal. Ian. an. DCXC. consul postea fuit cū P. Cornelio Lentulo Spinthero quinquennio post atq. aequiorē se M. Ciceroni ab exilio redeunti praebuit. Huius uterina soror Mucia Tertia dicta est Cn. Pompei, et postea M. Scauri uxor. L. Delmatici Q. Metellus filius Creticus postea dictus consul fuit an. DCXXXIV. cum Q. Hortensio oratore, triumphū egit post septem annos Procos. ex Creta. Huius, ut creditur frater, et in consulatu successor L. Metellus consul designatus mortuus est, Q. Marcus Rex solus consulatum gessit. In Praetura successor C. Verris in Sicilia fuit. Horum etiam frater M. Metellus de repetundis Praetor cognouit Cretico fratre consule. His etiam temporibus Q. Metellus Celer frater posterioris Nepotis fuit, sed germanus, an uterinus, an patruelis incertum est. Mihi uterinus fuisse uidetur, quod eo tempore duo germani non eisdē praenominebus utebantur. tum etiā, quod cognomen ob celeritatem ludorum post mortem patris accepit. id magis Q. Nepoti debebatur, qui paternum cognomen retinebat, utpote heredi, aut unico, aut maximo. Patruelis non fuisse indicat, quod ambo Q. F. dicuntur. Praetor hic fuit Cicerone cōsule, et coniurationis uindex. Consul triennio post cum L. Afranio. an. DCXCIII. Sunt, qui putent hunc Q. Metelli Celeris filium fuisse, qui Tribunus Pl. fuit cum Q. Vario, ut Cicero in Bruto significat, idem, et Pontifex, et Augur fuit. Huius uxor Clodia, siue Claudia Appii, et Publii soror, de cuius impudicitia multa Cicero in oratione pro M. Caelio Rufo. Eam Appuleius a Catullo Lesbiam appellari ait, Plutarchus Quadrantariam uulgo cognominatam. Fuit eisdem temporibus L. Metellus, qui C. Caesari pecuniam ex aerario publico efferenti Tribunicia potestate impedire conatus est. Cuius parentes ignoramus. Postremus Metellus sub Augusto fuit Q. Creticus Silanus Q. F. Q. N. Cos. cum A. Licinio Nerua Siliano an. DCCLIX. Hae de Metellis, quorū cognomen militaris ministerii esse docet Festus Attii carmine,

Calones, famuliq. metelliq. caculaeq.

Alii Caecilii non consulares fuerunt, ut Q. Caecilii Niger ficulus Quaestor C. Verris, de quo multa Cicero in Diuinationē in Verrem. et Q. Caecilii T. Pomponii Attici auunculus, eiusque ex testamento pater. uir avarus, et populo odiosus, ob cuius hereditatem Atticus Q. Caecilii Pomponianus Atticus dictus est, et filia Attici postea nata Caecilia Attica, uxor M. Agrippae ter cos. ex qua Agrippina nata est uxor Ti. Claudii Neronis, qui Ti. Caesar paullo post dictus est, et postea C. Asinii Galli. De Q. Caecilio Basso in Philippica XI. Ciceronis fit mentio. fortis is uir fuit aduersus barbaros, His omnibus antiquior fuit Q. Caecilii Stadius poeta comicus, cui primas praesertim in argumentis ueteres detulerunt. Seruus is fuit Ennii, et Plauti tempore. Post Augusti obitum consulares Caecilios tres reperio omnes susceptos. Nam Cn. Caecilii simplex cum G. Quintio Attico ex kal. Nouemb. cos. an. DCCCXXI. sub Vitellio Imp. C. Caecilii Plinius C. F. C. N. Secundus cos. sup. cū Cornuto Tertullo ex Kal. Sept. sub Traiano Imp. an. DCCCLII. Hic

316 EX LIBRO DE FAMILIIS ROMANORVM
 Hic est, cuius epistulae, et Panegyricus ad eundem Imp. extant. patria Noucomensis fuit, eius auunculus C. Plinius secundus, qui naturalē historiam conscripsit. Tertius est C. Caecilius Classicus, qui biennio post cum Acilio Rufo ex Kal. Iulii cos. suffectus fuit sub eodem Imp.

CALPURNIA.

CALPURNIA familia origine Sabina, plebeia fuit, multosq. habuit consulares uiros, censorios tres, triumphalem unum. Tribus cognominibus distinguitur, Pisonum, Bestiarum, et Bibulorum. Pisonum alii Frugi, alii Caesonini, alii Pisones tantum, sine alio cognomine dicuntur. Ante obitum Augusti undecim consulares Pisones inuenio. Antiquissimus C. Piso C. F. C. N. Hic Praetor de Lusitanis, et Celtiberis ex Hispania triumphauit anno **DLXIX**. Consul fuit quadriennio post cum A. Postumio Albino. et in magistratu mortuus est, in eius locum Q. Fuluius C. N. Flaccus Pisonis priuignus suffectus est. Ea de causa suspicio orta est Quartam Hostiliam uxorem matrem Fuluii, Pisonem occidisse, et ob id damnatam fuisse fuerunt. Post hunc L. Piso Caesoninus C. F. C. N. cos. fuit an. **DCV**. cum sp. Postumio Albino Magno. Hic superioris filius, aut nepos, et ut ex Ciceronis, et Asconii uerbis elicitur, adoptiuus potius, quam naturalis. Nam Caesonium quendam Gallum Placentiam uenisse, eiusq. filium Caluentii Mediolanensis filiam duxisse, ex quibus L. Piso nepos, aut pro nepos huius natus sit, in quem tota illa oratione, quae in Pisonem inscribitur, inuehitur. Tertius C. N. Piso cos. cum M. Popillio Laenate an. **DCXIV**.
IV Quartus Q. Piso cos. quadriennio post superiorem cum Ser. Fuluiō Flacco.
V Quintus L. Piso Frugi, hic primus cognomen id ob frugalitatem accepit. Tribunus Pl. fuit an. **DCIV**. cos. post **XVI**. annos cum P. Mucio Scaeuula. Censor eū L. Metello Caluo an. **DCXXVII**. iustitiam non fecerunt. Legem Calpurniam de repetundis primam in tribunatu hic tulit. Sextus L. Piso Caesoninus superioris Caesonini filius cos. fuit cum M. Liuiō Druso an. **DCXLI**. Hic legatus occisus est a Gallicis cum L. Cassio Longino cos. post annos quinque. Septimus C. Piso Frugi, qui filius, uel nepos fuit L. Pisonis Frugi, de quo antea diximus. Cos. fuit an. **DCXXCVI**. cum M. Acilio Glabrione. His temporibus L. Piso Frugi filius primi L. Pisonis Frugi Praetor in Hispania obiit, et C. N. Piso C. N. F. qui coniurare cum Catilina, et P. Autronio an. **DCXXCVIII**. ausus est, Quaestor Pro. Pr. in Hispania occisus est. Fuit alius L. Piso Frugi L. F. L. illius. primi N. Praetor ante an. **DCLXXXIV**. Octauus Consularis fuit L. Piso Caesoninus, qui nepos fuit eius, qui a Gallis occisus est, ut C. Caesar gener testatur, ultum se priuatas inimicitias familiae, quod auum foveri occiderint. Cos. fuit cum A. Gabinio an. **DCXCV**. quibus cos. M. Cicero in exilium missus est, quamobrem cum eo inimicitias exercuit. quamuis gener Ciceronis C. Piso L. F. Frugi propinquus esset L. Pisonis. Post consulatum in Macedoniam profectus est. Inde reuocatus post biennium ex sententia Ciceronis, quae extat in oratione de prouinciis consularibus inscripta. Censor fuit an. **DCCIII**. cum A. F. Claudio Pulchro iustitiam fecerunt **LXXI**. Calpurnia filia C. Caesari nupsit, quo anno in Gallias profectus est,

ANTONII AVGVSTINI EPILERDENSIS. 317

est, eaque Caesari superstes fuit. Laudatur a Cicerone hic Piso in Philippicis, quod primus in M. Antonium cos. inuectus sit. Hoc tempore M. Pupius Pisonem quendam adoptauit, qui M. Pupius M. F. Piso Calpurnianus dictus cos. & triumphalis fuit, in cuius domo Cicero discere solebat. biennio post Ciceronem cos. fuit cum M. Valerio Messalla Nigro. Nonus C. N. Piso C. N. F. C. N. N. collega Augusti in **XI**. consulatu in locum A. Terentii Varronis Murenae, qui antequam iniret, mortuus est. an. **DCCXXX**. iterum cos. fuit cum T. Claudio Nerone **II** post **XVI**. annos. Decimus L. Piso Caesoninus L. F. L. N. filius, ut creditur, Censorii cos. fuit cum M. Liuiō Druso Libone post annos octo; quam superior. Hic triumphalia ornamenta accepit legatus Augusti an. **DCCXLIII**. de Bessis, & Scordisceis ex Thraecia. Postremus L. Piso Augusti C. N. F. C. N. N. cos. fuit cum Cossio Cornelio Lentulo Isaurico postea dicto an. **DCCCLII**. qui annus primus post Virginis partum fuit. Hic C. N. Pisonis bis cos. filius fuisse creditur. Bestiam Calpurnium consularem vnum reperio, cuius collega fuit in consulatu P. Scipio Nasica belli Jugurthini anno **I**. qui fuit urbis **DCCXLII**. is L. Calpurnius Bestia dictus, eodem nomine alter inter sodales L. Catilinae a Sallustio nominatur: & postea Tribunus plebis fuisse dicitur eodem anno. Hunc crediderim a Cicerone defensum fuisse in ea oratione, quae inscribatur pro Bestia, quae non extat. Laudatur a Paterculo Calpurnia Bestiae filia, quae P. Antistio Aedilicio viro suo a Damasippo Pr. occiso se ipsam gladio traiecit an. **DCLXXI**. Horum filia Antistia a C. N. Pompeio repudiata, ex abortu mortua est. Bibulum quoque vnum consularem video, qui cum C. Caesare cos. fuit, M. Calpurnium an. **DCXCIV**. quem Caesar domo sua exire non sinebat, sed edictis fortitudinem animi contra insolentiam armatorum ostendebat. Censor post quadriennium fuit cum M. Valerio Messalla Nigro. Iustitiam fecerunt **LXX**. ut quibusdam placet. Bello civili mortuus est. Huius filios in Aegypto occisos fuisse video, eumque M. Catonis generum fuisse. Porcia uxor M. Bruto Caepioni nupsit. Post mortem Augusti quinque Pisones consules inuenio, Caesarem vnum paucis diebus, adoptatum a Galba Imperatore; Augustum vnum appellatum a paucis in Thessalia tempore Gallieni Imp. cui a senatu statua post mortem inter triumphales, & quadriga decreta est. His duobus Lucii praenomen fuit, Caesar M. Licinii Crassi filius a L. Pifone Frugi adoptatus est, postea in Sulpiciam familiam a Galba translatus, occisus est cum patre adoptiuo eodem mense. Primus Piso L. Calpurnius L. F. L. N. cos. fuit cum M. Licinio Crasso an. **DCCCLXXXIX**. sub T. Caesare Imp. Secundus C. Piso Magnus cos. suffectus ex Kal. Iulii cum L. Vitellio Paulo an. **DCCC**. sub T. Claudio Imp. Tertius L. Piso L. F. primi illius, ut creditur, filius collega fuit Neronis Imp. in secundo consulatu nono anno post superioris consulatum.
IV Quartus L. Piso cos. fuit cum Vertio Rustico Bolano an. **DCCCLXXXIII**. sub Traiano Imp. Quintus Calpurnius Piso cos. fuit cum M. Saluio Iuliano an. **DCCCXXXVII**. sub M. Philosopho Augusto. Praeter hos Pisones vnum consularem reperi Calpurnium Agricolam, qui sub Alexandro Imp. cos. fuit cum Clementino an. **DCCCXXXII**.

C A S S I A.

CASSIA familia duplex patriciorum, et plebeiorum. Patricius vnus consul, cuius cognomen varie scribunt alii Virellinum, alii Viscellinum, alii Bicalinum. Hic ter consul fuit, bis triumphauit, primus Magister equitum fuit. Plebei se parte, consulatus totidem, censuras duas ante Caesarem. Diuina obtinuerunt. cognomen, omnibus Longinus, vno Varo excepto, & altero Longino Rauilla dicto. Patricius Sr. Cassius clarissimus vir, primis illis libertatis temporibus post reges exactos, consul fuit cum Opiter Verginio Tricoστο anno ccli. Ambo consules triumphauerunt Cassius de Sabineis, Opiter de Camerineis, & Aurunco. Quadriennio post Magister equitum primus factus est, Dictator, quem tunc Magistrum populi dicebant, primo seditionis sedandae, & rei gerundae causa dicto T. Latio Flauo. Iterum consul fuit cum Postumo Cominio Aurunco ii. anno nono post alterum consulatum, lustrum fecerunt vii. nondum enim Censores instituti fuerant, & censendi officium consulatum erat. Tertio consul cum Proculo Verginio Tricoστο Rutilo septennio post factus agraria legem primus tulit. ac de Volscis, & Hernicis iterum triumphauit. Ex lege Agraria tyrannidis affectatae crimine offensi senatores, post consulatum damnarunt, ei interempto domus diruta est, in solo aedes Telluris facta: a patre de consilio propinquorum damnatum, & interemptum fuisse, aliqui historici prodiderunt, peculiumque Cereri consecratum. Primus ex plebeis C. Cassius Longinus c. f. c. n. anno dxxxi. belli Persici anno primo consulatum adeptus est cum P. Licinio Crasso. Censor post xvii. annos cum M. Valerio Messalla lustrum fecerunt lv. Post hunc Q. Longinus q. f. l. n. cum A. Manlio Torquato consul fuit an. dxxxix & in magistratu mortuus est. Huius filius fuisse creditur L. Longinus Rauilla, qui an. dcxxvi. consul fuit cum L. Cornelio Canina, & biennio post censor cum Cn. Seruilio Caepione, qui lustrum fecerunt lx. Post hunc C. Longinus C. Longini, de quo primo loco dictum est, ut creditur filius. Consul fuit cum C. Sextio Caluino post Rauillae consulatum anno tertio. Ambo consules plebei triumphasse dicuntur, sed de Sextio certius est. Procos. de Liguribus Voconticis, Salluueisque triumphasse. Sequitur L. Cassius l. f. q. n. Rauillae, ut creditur, filius in consulatu a Gallis occisus est, cum L. Pisone Caesonino legato an. dcxli. cui Cn. Cornelius Dolabella suffectus est. Eius collega fuit C. Marius in primo consulatu. Huius frater esse potuit C. Cassius Longinus, qui cum Cn. Domitio Ahenobarbo consul fuit post vndecim annos. Praeter hos Crispus Sallustius L. Cassium Longinum Senatorii ordinis enumerat in coniuratione cum L. Catilina, & ab Asconio competitor Ciceronis, et coniurationis particeps. Postremo anno, dcxxx. C. Cassius Varus consul fuit cum M. Terentio Varrone Lucullo. Ab his lex Terentia, & Cassia, de qua Cicero in Verrinis, nomen accepit. Aliae leges Cassiae dictae sunt, quod a L. Cassio l. f. Longino Tribuno Pl. latae fuerunt, quas Asconius enumerat in Cornelianae C. Mario vi. l. Valerio Flacco consul. ait latas fuisse, hoc est an. dcliii. Potuit hic Tribunus eius consulis fuisse filius, qui a Gallis occisus est. Ab eodem mentio fit P. Cassii Praetoris, qui de Maestrate cognoscebat M. Lepido L. Volcatio consul. hoc est an. dcxcv. Saepius quoque a Cicerone & aliis refertur illud Cassianum, cui bono fuerit, dictum optimi iudicis

iudicis L. Cassii, qui ab eo crimen ortum fuisse dicebat, cui bono erat id fieri. Addendus est C. Cassius vnus ex intersectoribus Caesaris, qui cum D. Bruto consul designatus fuerat in annum, dccxi. Hic puer Fausto, puero Sullae filio colaphum impexit, quod laudaret patris dominationem. Vxor Iunia M. Bruti soror; filio togam virilem Idibus Martiis, quibus Caesarem occidit, dedit. Victus a M. Antonio seipsum interemit, aut a seruo occisus est. Sub Augusto vnicum consularem L. Cassium l. f. l. n. Longinum inuenio. Consul suffectus fuit ex Kalendis an. dccxliii. Sub Tiberio vltimus Longinus C. Cassius l. f. l. n. superioris, ut creditur filius, hic consul fuit cum M. Vinucio Quartino an. dccxxlii. Optimus iuriconsultus, natusque ex filia Q. Aelii Tuberonis iuriconsultae, neptis erat clarissimi iuriconsulti Ser. Sulpicii Rufi. Hic familiam discipulorum duxit, quae Cassiana dicebatur: ut a Proculeianis distingueretur. Post haec sub M. Aurelio Antonino Imp. Auidius Cassius Cyprius genere, cuius auus maternus Auidius Seuerus, in oriente ementita morte Marci Imperatorem appellauit. Occisus tamen est, & Maecianus filius, cui Alexandria erat commissa. Alter filius Heliodorus deportatus est. Aliis filius liberum exilium permissum, & Drauciano genero, cui Alexandria filia nupta erat. Alios Cassios reperio sub Gallieno Imp. sese Augustos in Gallia appellasse, quorum extant signati nummi. M. Cassius Postumus, & M. Cassius Hostilius, sunt qui etiam Labienos appellant. Cassios consulares sub aliis Imperatoribus eos solum reperio, qui Dionis, aut Aproniani cognomine significantur. Fuit autem Dion Cassius historicus, cuius pars historiarum Romanarum extat, & epitome Caesarum a Xiphilino conscripta: Aproniani filius, qui consul sub Commodio Imperatore fuit cum M. Atilio Metilio Bradua ii. an. dcccccxlvi. Ipse Dion bis consul fuit: secundum consulatum cum Alexandro Imp. iug. egit an. dcccccxxxi. Prioris consulatus tempus ignoratur. Hic ex Nicaea Bithyniae originem duxit, Praefectus Aegypti fuit, & postea Delmatarum, ac Pannoniarum. Alter Dion consul fuit cum C. Iunio Tiberiano an. cxxxlii. sub Diocletiano, & Maximiano Imperatoribus, quem putant Dionis historici filium, uel nepotem fuisse.

C L A V D I A.

CLAUDIA gens origine Sabina duplex fuit Patriciorum, & Plebeiorum. Patricii, minorum gentium fuerunt, utpote post exactos Reges adscripti; in quatuor stirpes praecipuas cognominibus distinctas diuiduntur. Regillenses, quorum aliqui Crassini etiam dicuntur, Pulchrorum, Centonum, & Neronum. Plebei clariores Marcelli cognominati sunt. Vnaquaeque familia plurimos habuit ornatissimos viros; qui temp. Romanam illustrarunt, & auxerunt vsque ad Neronem Imp. Regillenses & Crassinos nouem inuenio obtinuisse Dictaturas tres, Decemvirates legibus scribendis tres, Triumphos duos, Consulatus sex, Tribunatus militares consulari potestate duos. Inter omnes constat venisse Clausum quendam Sabinum ex Regillis Romam cum ita magna multitudine propinquorum, & clientium, ut ex eis Claudia tribus aucta fuerit, & nomen accepit, vel, ut quidam arbitrantur,

trantur, ceteris addita fuerit. Claufum appellatū fuisse afferunt, cum inter patricios adscriptus fuit, Appium Claudium Regillensem, anno urbis **CCXLIX**. Huic uidetur Verrius Flaccus Marcium Claudium appellare, cum eum auum esse afferat Appii Decemviri. Hic consul fuit post annos nouem cum P. Serquilio Prisco. Huius filius consul fuit cum T. Quinctio Capitolino Barbato an. **CCXXII**. eiusdem cum patre nominis. Alter filius C. Regillensis eos etiam fuit post xi. annos cum P. Valerio P. P. Poplicola. N. qui in eo magistratu occisus est. Hos tres etiam Sabinos cognominatos ab scriptoribus animaduertimus. Post hos tertius Appius Claudius Crassinus **AP. P. M. N.** a Verrio appellatur, quem alii, ut diximus, Appii nepote, de quo initio locuti sumus, tradiderunt. Hic consul fuit cum T. Genucio Augurino an. **CCCL**. sed abdicarunt, ut iidem cum aliis Decemviri legum scribendarum causa crearentur. Hi primum decem tabulas conscripserunt, postea duab. aliis scribendis iterum, ac tertio idem Appius cum aliis, quos ipse uoluit, eundem magistratum sine prouocatione retinuerunt. Hoc initium legis duodecim tabularum. Sed cum potestate in libidinem, et malos mores abuterentur: seditione in eos mota cum Verginia a patre fuisset occisa, quam M. Claudius cliens Appii in feruitutem uindicabat, coacti sunt Decemviri abdicare, multiq. ex eis damnati, alii in carcere, aut in exilio perierunt.

V Sequitur alius **AP. Crassinus Regillensis AP. P. M. N.** Superioris, ut creditur filius, qui Tribunus militum consulari potestate fuit cum L. Sergio Fidenate, **SP. Nautio Rutilo, et Sex. Julio Iulo** anno **CCCXXIX**. Huius filius **P. Crassinus Regillensis Trib. Mil.** cum aliis quinque patriciis an. **CCCL** fuit. Huius deinde filius **AP. Claudius** eiusdem cognominibus usus Dictator fuit primus ex hac familia reigerundae causa an. **CCCXCI**. Magistrum equitum dixit **L. Cornelium Scipionem**, primus ex eadem triumphauit de Hemicels. Cōs. fuit post **xiv.** annos cum **L. Furio Camillo**, et in magistratu mortuus est. Secutus est **C. Crassinus Regillensis**, quem quidam bis Dictatorem afferunt, et **AP. P. N. Caecici** patre prior dictatura anno **CDV.** comitorum habendor. causa, posterior reigerundae causa an. **CDXVI.** in qua Magister equitum fuit **C. Claudius Hortator**, quem patricium, aut plebeium fuisse affirmare non possumus. Postremus **Appius C. Crassinus Rufus AP. P. C. N.** a quibusdam appellatur Appii Caeci filius, is qui consul fuit cum **P. Sempronio Sopho** an. **CDXXV.** Cum apud Suetonium inueniam Appium Caecum duos filios habuisse **P. Pulchrum**, et **Ti. Neronem**, ex quibus duae familiae Pulchrorum, et Neronum ortae sint: cumq. aliis placeat, Caecum ipsum ex Regillensibus ortum fuisse: de Appio Caeco tamquam communi partem; in quae tres haec familiae tigna sua immiserint, separatim agendum uidetur.

Verrius Flaccus in censura, & consulatu aperte **AP. Claudium C. P. AP. N. Caecum** appellat. Censuram constituit an. **CDXII.** collegam in ea adscribit, **C. Plautium**, qui in eo honore **Venox** appellatus est. Iustrum fecisse ait **XXVI.** Ab hoc censore Appia uia strata est, aqua Claudia in urbem ducta, ut multi prodiderunt. Consulatus collega **L. Volumentius Flaminius Violens** an. **CDXLVI.** cum quo iterum post **xv.** annos consulatum gessit. Dictator fuit, sed quo anno incertum est: quidam diuinando in an. **CDXXVI.** retulerunt: in ueteri titulo hi magistratus enumerantur: **Appius Claudius C. P. Caecus Censor. Consul bis. Dictator.**

Inter

Interrex ter. Praetor bis. Aedilis Curulis bis. Quaestor. Tribunus Militum ter.
Quid uero egerit, ita recensetur. Complura oppida de Samnitibus cepit Sabinorum, et Tuscorum exercitum fudit. Pacem fieri cum Pyrrho Rege prohibuit.
In censura uiam Appiam stravit. et aquam in urbem adduxit. Aedem Bellonae fecit. A Cicerone eius quattuor filii, filiae uero quinque enumerantur. Filios fuisse credimus **AP. Crassinum**, de quo antea diximus, **P. Pulchrum**, **C. Centonem**, et **Ti. Neronem**. Nunc igitur primum de Pulchrorum stirpe, postea de reliquis dicemus.

Pulchros decem inuenio, totidem consulatus habuisse, censuras tres, triumphos duos assecutos, Principem senatus unum lectum fuisse. Primus is, de quo diximus **P. Pulcher**, eos fuit an. **DIV.** cum **L. Junio Pullo**. Hic temere cum Carthaginiensibus congressus bello Punico primo, magnam cladem accepit, iussus Dictatorem dicere **M. Claudium C. P. Gliciam** dixit uiatorem suum, qui scriba fuerat, sine Magistro equitum, nam antequam eum diceret, coactus est abdicare, tum **A. Atilius Calatinus** Dictator factus est, et **L. Metellus** Magister equitum. Soror **Publii Claudia** cum a populo in turba premeretur, optauit, ut frater saepius consul fieret, ut minor esset populi multitudo. Ea de causa damnata est, alterius criminis rea innocens. Hic auspicia ita contempsit, ut pullos in mare proiecisset, ut biberent, quando esse pulcem uellent. Huius filius **AP. C. Pulcher** eos fuit an. **DXXII.** cum **Q. Fuluo Flacco** **MI.** Huius tres filii fuisse uidentur **Appius**, **Publius**, et **Caius**. **Appius** eos fuit **XXV.** anno post patrem cum **M. Sempronio Tuditano**, **Publius** anno proximo cum **L. Porcio Licino**, **Caius** cum **Ti. Sempronio Graccho** an. **DLXXXVI.** Ambo consules triumpharunt. **Pulcher** in consulatu de Istriis, et Liguribus, **Gracchus** biennio post de Sardis. Ambo censores fuerunt octavo anno post consulatum, **lustrumq. LII.** fecerunt. **Appii** filius **Appius**, ut creditur eos fuit cum **Q. Metello Macedonico** an. **DIX.** suis sumptibus triumphauit de Sallais, ex Alpibus. Censor quinquennio post cum **P. Cornelio Lentulo**, lustrum non fecerunt. Biennio post Princeps senatus lectus est lustrum **LVIII.** Hic ex **Antistia** uxore **Claudia** procreauit, quam duxit **Ti. Sempronius Gracchus**, qui in Tribunatu plebis a **P. Scipione Nasica** occisus est, et ex ea liberos reliquit. **Caii** filius, quem consulatum, censorium, et triumphalem diximus, **C. Pulcher** fuit. consulq. an. **DCXXIII.** cum **M. Perperna**, quamuis **Pulcher** hic, an **Lentulus Appius**, an **Caius** fuerit incertum sit. Alter **C. Pulcher** huius filius fuisse creditur, collega alterius **M. Perpernae** consul fuit an. **DCLXI.** Hunc **Verrius C. N.** appellat.

Secutus est **AP. Pulcher** superioris, ut creditur filius, aut frater, qui cum **P. Seruilio Vatia**, qui postea **Haureus** dictus est, consul fuit an. **DCLXXIV.** quo anno **L. Sulla** Dictatura se abdicauit. **Cinnae** tempore exul fuit, et ei magistratus abrogatus. Huius soror **Clodia** mater fuit, **L. Marci Philippi** consularis et censorii. uxor **Caecilia Q. Metelli Balarici** filia ex qua filii tres **Appius**, **Publius**, et **Caius**, filiae totidem natae sunt: ex quibus duas **L. Licinius Lucullus**, qui de **Mithradate** triumphauit, et **Q. Metellus Celer** duxerunt: quas parum pudicas fuisse constitit. **Tertiam Q. Marcius Rex**, uir consularis. **Appius** consul, et censor fuit, duas filias procreauit, quas filio **Pompei Magni C. N.** ut **Sulpicior**, et **M. Bruto** collo-

collecauit. Publius Clodius cum adolefcens in domo C. Caefaris Pont. Max. in facris Bonae deae deprehensus efferet, eumque eriminis reus corrupto iudicio abfolutus, vt noceret Ciceroni testi Tribunatum plebis obtinuit; cum fe prius P. Fonteio plebeio minori natu in adoptione dediffet. Ciceronē exulare coegit, fed reftituito Ciceroe cū Praeturā peteret, a T. Annio Milōne occifus est. Huius vxores Pinaria, & Fulvia haec poſtea C. Curioni, atq; eo interfecto M. Antonio nupfit, Socrus Sempronia Tuditanī filia fuit. Filium Sex. Clodium, & filiam Clodium Auguſti ſponſam reliquit. Caius filios duos reliquit eiſdē cognominib. Appium maiorem, & Appium minorem, quorum Aſconius in Miloftiana meminit. Appius Pulcher, de quo dicebamus, conſul fuit an. dcccix. cum L. Domitio Ahenobarbo, cenſor quadriennio poſt cum L. Calpurnio Piſone Caefonino. Poſt conſulatam procos. in Cilicia fuit, cuius M. Cicero ſucceſſor fuit. Admonet eum Cicero, ut de proauo ſuo in cenſura cogitet. ex quibus uerbis apparet eius proauum fuiſſe Cenſorium, uel Appium, uel C. Pulchrum Cenſorium, de quibus antea diximus. Hic Augur fuit, et libros de augurali diſciplina edidit. Haec de Pulchris.

II Centhonum cognomine duos ſolos reperio C. Centhonem Caeci filium, qui conſul, cenſor, & dictator fuit, atq; Appium qui Propraetore ouationem obtinuit, eius filium, Cai conſulatus fuit an. dxiii. cum P. Sempronio Tuditanō, quibus conſulib. Liuius Andronicus primus poeta Latinus fabulam dedit. Cenſuram poſt xv. annos geſſit cum M. Iunio Pera, luſtrum fecerunt xlii. Dictator fuit comitiōrum cauſa an. dxl. Magiſtrum equitum dixit Q. Fuluium Flaccum. Appius Propraetore ouans ex Celtiberia reuerſus est an. dlxxix.

III Neronēs duos conſulares uideo, quorum alter cenſuram, & ouationē obrimulit. Nam C. Claudius T. F. T. N. Nero cos. fuit cum M. Luitio Salinatoro in an. dxlvi. inſignem uictoriā ambo conſules Aſdrubale pectiſo de Poeneis obtinuerunt. de quibus Salinator, in cuius prouincia res geſta eſt, triumphum egit; Nero maiorem laudis partem ouans tantum obtinuit. Cenſor cum eodem Salinatoro triennio poſt luſtrum fecerunt xlv. inimicitias ſe non depoſuiſſe obſtenderunt, notis collegae unusquique eorum notatus. Alter Nero fuit Ti. Claudius T. F. T. N. conſul cum M. Seruilio Pulice Gemino an. dli. His cos. Scipio Africanus Hannibalem uicit, & finis bello Punico ſecundo impoſitus. Cum hi duo Neronēs Tiberii nepotes a Verrio dicantur, & Ti. Nero Caeci filius fuerit, verſimile eſt, hos pronepotes Appii Caeci fuiſſe. Neronem lingua Sabina fortem ſignificati ueteres teſtantur. ex hac ſtirpe pater Tiberii Caefaris Auguſti, & pater Ti. Claudii Auguſti, qui Neronem adoptauit, fuit. Praeteriam dicta cognomina unum relictum eſt patriciorum cognomen Caudex, quod conſularis uir, & ut quidam aſſerunt, triumphalis Ap. Claudius C. F. A. P. N. obtinuit initio primi belli Punico. Eius collega fuit M. Fuluius Flaccus an. cdxxxix. inſignem uictoriā in Sicilia conſecutus eſt. Sed de triumpho relato uarietas eſt inter ſcriptores, & Verrius Flaccus in factis omiſit. Hunc fratrem fuiſſe A. P. Caeci ſunt qui aſſerunt. ego uel uerinum, uel conſobrinum eſſe crediderim potius, quam germanum. Plebeios Marcellos fuiſſe diximus, ſed clariffimos, & ornatiffimos viros fuiſſe conſtat. Nouē enim uiri obtinuerunt. Dictaturam unam

vnā conſulatus xv. Cenſurā vnā, triumphos publicos iv. opima ſpolia ſemel. ouationem unā, in monte Albano ſemel. ſeptem primi M. Marcelli dicti ſunt.

I Primus conſul fuit cum C. Valerio Potito Flacco an. cdxxii. Dictator quadriennio poſt comitiōrum cauſa Magiſtrum equitum dixit Sr. Poſtunium Regillenſem Albinum uitio facti abdicarunt. Alter Marcellus cos. an. cccclxvi.

II cum C. Nautio Rutilo. Tertius inſignis uir, qui primus poſt Cannenſem pugnam Hannibalem uicit, & quinquies conſul fuit. Ante ſecundum bellum Punicum cos. fuit cum Cn. Scipione Calpio an. dxxxii. Kal. Mart. triumphum egit de Galleis Inſubribus, & Germaneis, atq; ſpolia opima rettulit duce hoſtium Viridumaro ad Claſtidium interfecto. ii. conſul ſuffectus fuit L. Poſtunio Albino iii. qui ante quam iniret, occiſus eſt, ſed uitio factus abdicauit, & in eius locum Q. Fabius Maximus Verrucollus iii. cos. fuit cū Ti. Sempronio Graccho, poſt pugnam Cannenſem anno primo, hoc eſt anno urb. dxxxix. Sed anno proximo cum eodem Q. Fabio iv. ipſe iii. creatur. Triennio poſt captis Syracuſis in monte Albano ii. triumphum egit, atq; ouationem iii. Procos. Quartum cos. fuit an. dxliii. cum M. Valerio Laeuino ii. in quinto conſulatu, quem cum T. Quinctio Criſpino geſſit biennio poſt ab Hannibale occiſus eſt.

IV Quartus Marcellus cos. fuit an. dlvii. cū L. Furio Purpleone, triumphum egit de Comenſibus, et Inſubribus iii. Non. Mart. Cenſor cum T. Quinctio Flaminio poſt ſeptem annos luſtrum fecit xlviii.

V Quintus cos. cum Q. Fabio Labeone anno dlxx. Sextus uir inſignis, qui ter conſul fuit, & ter triumphalis. Hic nepos Marcelli quinquies conſulis fuit, de quo Aſconius ait, cum ad aedem Honoris, & Virtutis ſuam, & patris, & aui ſtatuas poſuiſſet ſubſcripſiſſe tres. MARCELLI, NOVES. COS. In mari periſſe Cicero auctor eſt. In primo conſulatu, quem geſſit cum C. Sulpicio Gallo triumphauit de Galleis Contrubeis, & Liguribus, Veletibusque Idibus intercalariis an. dxxcvii. Iterum cos. fuit cum P. Scipione Naſica ii. & de Liguribus, & Veletibus iterum poſt annos xi. triumphauit. Tertium cos. fuit triennio poſt cum L. Valerio Flacco, & procos. tertio triumphauit de Celtibereis an. dclii.

VII Septimus M. Marcellus M. F. M. N. cos. fuit cum Ser. Sulpicio Rufo iuriſconſulto an. dcccii. Hic ille eſt, quem magnis laudibus exornat Cicero, tum in Bruto, tum in oratione pro M. Marcello inſcripta, qua gratias agit in Senatu Caefari, quod ſe facilem in reſtituendo eo praebuerit. Sed a P. Magio Chilone in portu Attico interfectus eſt, ut ex Ser. Sulpicii litteris ad Ciceronem miſſis conſtat.

VIII Anno proximo C. Marcellus C. F. M. N. frater patruelis ſuperioris cos. fuit cum

IX L. Aemilio Paulo. Huius mater Iunia dicebatur. Poſtremus cos. fuit anno ſequenti, quo bellum ciuile inter Caefarem, & Pompeium exarſit C. Marcellus M. F. M. N. Hic ultimi Marci frater germanus, eius collega fuit L. Cornelius Lentulus Crus Flamen Martialis. Ferunt Octauiam maiorem ſorem Auguſti C. Marcelli uxorem fuiſſe, ex qua natus eſt ille Marcellus primus gener Auguſti, quem deſcet Vergilius pulcherrimis uerſib. & Marcellae duae, quarum alteram duxit M. Agrippa, & poſtea Antonius M. Antonii Triumuiro filius. Octauia mortuo C. Marcello nupfit M. Antonio Triumuiro. Hunc C. Marcellum eundem eſſe arbitrantur, quem C. F. cos. fuiſſe diximus. A Marcellis Cornelia Lentu-

Lentuli Marcellini originem ducunt translato aliquo Marcello in Corneliorū familiam adoptione Plebeium fuisse C. Claudium Caninam, qui bis consul, Cenforius, & triumphalis fuit, collegae patricii indicant. eius parentes ignoti, uno tantum auo C. praenomine excepto. Prior consulatus cum M. Aemilio Lepido gestus est an. cdlxix. Posterior cum C. Fabio Dorfone post xii. annos. in eo triumphum egit de Lucaneis, Samnitibus, Brutticisq. Quirinalibus. Cenfor triennio post fuit cum Ti. Coruncanio, lustrum fecerunt xxxiv. Antiquissimus C. Claudius Cicero Trib. plebis anno cxcix. apud Liuium lib. iiii. Ventum est ad Caesaris, & Augusti tempora, quibus gens utraq. Claudia patriciorum, & plebeiorum Augusti affinitate locū suum tenuit. De plebeis Marcellis dictū est, de patriciis uideamus. Etenim Liuia Augusta, quae etiam Drusilla dicta est Liuii Drusi Claudiani filia origine gentis a Pulchris Claudiis genus duxit. uirum habuit Ti. Claudium Neronem, uirum Praetorium, qui partes Antonii aduersus Augustum defendit. ex eo Ti. Neronem peperit, cumq. praegnans esset, Augusto nupsit uiro priori consentiente, tertioq. post nuptias mense Neronem Claudium Drusum edidit. Tiberius in Iuliam familiā adoptatus ab Augusto, translatus est, eiusq. liberos in Iulia referemus. Nero Drusus, qui etiam Germanicus dictus est, ex Antonia minore Germanicum & Ti. Cl. Drusum, qui postea Ti. Cl. Augustus Germanicus appellatus est, procreauit, & Liuiam, quam duxit Drusus Caesar Ti. Caesaris filius. Germanicus a Tiberio patruo adoptatus in Iuliam familiam transfertur. De Tiberio Claudio postea dicemus. Consulares Claudii hoc tempore fuerunt Ap. Claudius C. F. Pulcher, qui an. dccxv. cos. fuit cum C. Norbano Flacco. M. Claudius M. F. M. N. Marcellus Aeserninus, qui cos. fuit cum L. Arruntio an. dccxxi. Idem, ut arbitrō, est Magister xvuir sacris faciūdis ludis saecularibus quintis post annos quinq. quamuis cognomen Aesernini taceatur. Ti. Claudius T. F. Nero priuignus Augusti ante adoptionem cos. fuit an. dccxl. cum P. Quintilio Varo. post quinquennium adiecto Germanici cognomine procos. ouans de Delmateis, Pannonicis, & Daceis. ex Illurico. Iterum cos. fit proximo anno cū Cn. Pisone II. & in consulatu Kal. Ian. de Germanicis iterum triumphat. Proximo anno Tribuniciam potestatem in quinquennium accepit. triumphalia ornamenta bis affecutus est an. dccxlii. et proximo anno. Anno deinde dccxvi. v. Kal. Iul. adoptatus est ab Aug. Caes. Quartus consularis fuit Nero Cl. Drusus Germanicus frater superioris priuignus Augusti. Consul fuit an. dccxlii. cum T. Quintio Crispino, & in magistratu mortuus est. Triumphalia ornamenta affecutus est Praetor legatus Aug. an. dccxlii. Post obitum Augusti ante Ti. Claudii Aug. initium neminem Claudium consulem uideo, excepto ipso Ti. Claudio Drusi F. T. I. N. Germanico, qui cos. fuit cum C. Iulio Caesare Aug. Germanico ex Kal. Iulis an. dccxcix. Ipse Tiberius Pont. Max. Trib. Potest. xiv. cos. V. Imp. xxvii. mortuus est. Triumphalia ornamenta acceperat an. dccxcv. de Mauritaneis ex Africa. Huic sponfae duae, uxores quattuor collocatae sigillatim sunt. Aemilia Lepida L. Paulli, & Iuliae filia, & Liuia Medullina Camilla sponfae, prima uxor Plautia Herculanilla triumphali patre nata, ex hac suscepit Drusum, & Claudiam. Secunda Aelia Paetina consu-

consularis filia, quae ei Antoniam peperit, Cn. Pompeii Magni, & postea Fausti Sullae uxorem. tertia Valeria Messallina Messallae Barbatī, qui consobrinus Ti. Cl. Imp. fuit filia. ex hac Octauia nata est, postea Augusta dicta uxor Neronis Imp. & Germanicus prius, postea Britannicus dictus. quarta Agrippina Augusta Germanici fratris, & Agrippinae filia, quae duobus antea uiris nupsit Crispo Passieno, & Cn. Domitio Ahenobarbo; ex hoc Neronem suscepit. Hunc Neronem Tiberius ex Domitia familia in Claudiam adoptione transtulit, cum filium Britannicum haberet, & affinitate neminem in Claudiam adoptatum. ueneno ab uxore, eademque filia fratris diuus factus est. ueneno etiam Nero Britannicum sustulit. Drusus puer puerili loco se ipsum interemit, dum piram in altum iactatum hianti ore excipit. Nero Claudius Caesar Aug. Germanicus P. M. Trib. Pot. xiii. cos. vi. Imp. i. i. occisus est. Inter Neronem, & D. Clodium Albinum, siue Seuerum Imp. hos consulares inuenio. Sub Traiano Imp. tres consulatus Clodii Crispini, uel potius trium Crispinorum inuenio. primo consulatu ex Kal. Iul. cum C. Iulio Africano an. dccclx. Secundo post biennium cū Soleño Orfito. Tertio C. Clodius Crispinus post quadriennium a superiore cū L. Publilio Celso. Post hos Ti. Claudius T. F. Fuscus Salinator collega fuit Hadriani Imp. in secundo consulatu an. dccclxx. Hic patricius fuit, & Seruianter consulis filiam uxore dedit, ex qua Fuscus natus est, quem cū uo suo Seruiano Hadrianus interfecit. Ti. Claudius Atticus Herodes uir doctus Marci Imperatoris praeceptor cos. fuit an. dccxcv. cū C. Bellicio Torquato sub Pio Antonino Imp. Post triennium Cn. Claudius Seuerus cos. fuit cum Sex. Erucio Claro III. Hic philosophus peripateticus Marci Imp. praeceptor fuit. iterum cos. sub eodem Imp. an. dcccxv. cum M. Aurelio Claudio Pompeiano Antiocheno; cui nupta erat maior Lucilla filia Marci Imp. Ante hunc annum Claudius Maximus uir doctus eiusd. Imp. praeceptor cos. fuit cū Cornelio Scipione Orfito. D. Clodius Albinus occisus Commodō, Pertinace, & Iuliano Imperator in Gallia appellatus est. Britannias tenuit, nam Septimius Seuerus ei Caesaris nomen concessit, pecuniamq. ea appellatione signari permisit. Sed occiso Pescennio Nigro in eum inuectus est: & occidi curauit. Consul iterum fuit, & patricius ab Herodiano appellatur. Septimii nomen accepit, cū Caesar appellatus est, quasi filius Seueri esset. Ex hoc tempore usq. ad Marcum Clodium Pupienum, qui cum D. Balbino Imperator factus est, hi consules fuerunt Claudii, uel Clodii. Primus Fl. Claudius Sulpicianus Pertinacis Imp. socer Praef. urbi, & cos. su. ex Kal. Mart. cum L. Fabio Cilone Septimino an. dccccxlv. sub eodem Pertinace. Secundus Ap. Claudius Lateranus, qui cum M. Mario Titio Rufino post xiv. annos a superiore cos. fuit sub Seuero Imp. Tertius Ti. Claudius Seuerus, qui cum C. Aufidio Victorino triennio post superiorem cos. fuit sub eodem Seuero, & Antonino Augg. Quartus, & quintus Claudius Iulianus, & Clodius Crispinus, qui eodem anno sub Alex. Imp. cos. fuerunt an. dccccxvii. Sequitur M. Clodius Pupienus Maximus, qui cum D. Caesario Balbino III. post triennium cos. fuit sub eodem Alex. & postea ambo collegae Augusti appellati sunt, occisus duob. Gordianis Africanis, contra Ma-

xaminum Imp. Gordianusq. nepos Caesar appellatus est. Hic uir fortis fuit obscuro genere natus, patruus Pinarius Valens, pater Maximus faber ferrarius, aut rhedarius. Hi occiso a militib. Maximino, & filio, a Praetorianis occisi sunt. Eodem tempore cos. suffectus ex Kal. Septemb. fuit Ti. Claudius Iulianus cum Celfo Aeliano an. DCCCXXXIX. Sub Gallieno Imp. Claudius Censorinus Augustus appellatus in Italia est, hic scurrarum adulatione Claudius appellatus est. bis cōsul, bis praefectus praetorio, ter praefectus urbi, quater praefectus, ter consularis fuit. Senex, & aliud agens in agro suo a militib. Imp. salutatus, ab eisdem ob seueritatem disciplinae occisus est. M. Aurelius Claudius Imp. quem etiam Flauium Trebellius Pollio appellat, fratres habuit Quinctillum, & Crispum. Crispi filia Claudia uxor Eutropii nobilissimi Dardanor. ex quibus Constantius maior natus est. Ipse Claudius post Gallienum Pont. Max. Trib. Pot. it. cos. it. mortuus est. frater Aurel. Cl. Quinctillus Imp. dies xviii. superstes occisus est. Claudius in Diuos relatus auctor generis Constantini, ob quem Flauii multi ex eis dicuntur, ac posteriores omnes Imperatores. Ante hunc Imp. Gallieni fratrem Claudium Valerianum Caesarem appellatum fuisse animaduerti. M. Claudius Tacitus sub Imp. Aureliano cos. fuit cum M. Maecio Memmio Furio Placido an. cxxxv. sed biennio post occiso Aureliano successor fuit, & cos. it. Augustus menses sex dies xx. Post quem frater Florianus menses duos dies xx. Hunc M. Annum Florianum in assibus uideo signatum. quidam M. Annum Cl. appellauerunt. Ab his ad Fl. C. Iulianum neminem, aut Imp. aut cos. inuenio. Hic sub Imp. Fl. Iul. Constantio ter consul fuit eius collega in v. h. l. x. & x. consulatu, & ab eodem Caesar appellatus occiso Constantio Gallo Caesare Iuliani fratre. qui ambo fratres patruelae Constantii Imp. fuerunt, nati Constantio patre, qui frater germanus fuit Constantini Maximi Imp. Mortuo Constantio Iulianus imperauit annos duos, consulque quater factus est. Post hunc Imp. consulares pres uideo Clodios, uel Claudios. Primus fuit Q. Clodius Hermogenianus Olybrius, qui cum D. Ausonio Magno Poenonio Gallo poeta cos. fuit an. cccxxx. sub Valente, Gratiano, & Valentiniano Imp. in occidente. Alter Clodius Adelpheus, qui cum Imp. Fl. Marciano cos. fuit an. vrbis cccccc. Christi ccccl. Tertius Cl. Iulius Aedestus Dynamius, qui cum Fl. Sifidio cos. fuit an. Christi cccccc. sub Zenone Imp.

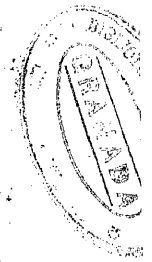
C O R N E L I A.

CORNELIA gens patricia in alias, atq. alias stirpes deriuata multos insignes uiros, & omni honorum genere ornatos habuit. Plebeii vix aliquo numero fuerunt. Quod in multis familiis aliter euenit. Praecipui patricii in tres quatuorue stirpes dirimi possunt: Cossorū, qui etiā Maluginenses, & aliqui Rutili, aut Aruinae appellantur, & Scipionum, qui alia etiam cognomina acceperunt, ut Asinae, Calui, Nasicae, Africani: necnon Lentulorum, qui plura alijs cognomina sumpserunt. Addentur his, qui propter paucos consulares uiros non

non ita nobiles sunt: ut Rufini, Sullae, Dolabellae, Merulae, Cethegi. Cossi uiginti consecuti sunt Pontificatum Maximum semel, opima spolia semel, dictaturas tres, cenfuras duas, triumphos tres, decemuiratum legibus scribēdis bis, consulatus decem, tribunatus militares consulari potestate duos, & uiginti, magisteria equitum quattuor. Primus Ser. Cornelius L. F. Maluginensis Cossus eos. fuit cum Q. Fabio Vibulano an. cclxviii. Huius filius esse creditur L. Maluginensis Cossus SER. F. L. N. qui cos. fuit cum alio Q. Fabio Vibulano an. cccxciv. Lustrum fecerunt x. nondum enim Cenfores creati erant. Hoc uero fuit postremum consulum lustrum. In hoc consulu ambo consules triumpharunt Fabius de Aequis Non. Mai. Cossus de Volscis Antiatibus iv. Id. Mai. Huius frater M. Cornelius Decemuir legib. scribendis an. ccciii. & ccciv. Hic cum ceteris duodecim tabularum leges conscripsit, & eactus est abdicare, quod imperio abuterentur. Secutus est alter M. Cornelius, quem quidam superioris filium existimant. Cos. fuit cum L. Papirio Crasso an. cccxvii. Post hunc A. Cossus superioris, ut creditur frater, insignis uir Pontifex Max. an. cccxxii. Cos. cum T. Quinctio Cincinnato ii. triennio post, triumphum egit de Veientibus, & spolia opima tulit post Romulū primus hostiū duce Larce Tolumnio rege interfecto. Incertum tamen est an. eos. uel Dict. uel Mag. eq. ea tulerit. Tribunus militum fuit post biennium, & eodem anno Mag. equitū Mamerco Aimilio Mamercino iii. Dictatore rei gerundae causa. Paulo post A. Cossus Dictator seditionis sedandae, & rei gerundae causa reperitur an. cccxxix. cum de M. Manlii Capitolini seditione ageretur, quem eundem esse cum superiore non uidetur uerisimile. Sextus P. Cossus Tribunus mil. fuit an. cccxxxix. Hunc Verrius P. N. appellat. Proximo anno Trib. mil. CN. Cossus, cuius parentes ignorantur. Iterum post decennium creatus est cum P. Maluginense. Octauus M. Cornelius Cossus eos. fuit cum L. Furio Medullino an. cccxli. Nonus CN. Cossus, quem quidam A. F. M. N. uocant. eos. fuit cum eodem L. Furio Medullino ii. Trib. mil. fuit triennio post consulatum cum P. Rutilo Cosso. Iterum deinde Tribunus an. ccclii. Decimus P. Cossus A. F. M. N. superioris fortasse frater Trib. mil. fuit an. cccxlv. Alter P. Cornelius M. F. L. N. Rutilus Cossus appellatur a Verrio Flaceo, qui eodem anno Dictator fuit rei gerundae causa Mag. equit. dixit C. Seruiliū Ahalam. Tribunus militum fuit biennio post eum CN. Cossus, ut antea diximus. Duodecimus est P. Cornelius Maluginensis, qui Trib. mil. fuit cum CN. Cosso an. cccxlix. Iterum uero post septem annos, sed uicio factus cum alijs quinque, abdicauit. Tertiusdecimus P. Cossus, qui eū P. Cornelio Scipione, & alijs quatuor Trib. milit. fuit an. cccclix. Quartusdecimus M. Cornelius Maluginensis triennio post cenfor. suffectus C. Iulio Iulo mortuo, collega eorum fuit L. Papirius Cursor, lustrum fecerunt xvii. Sub eo lustro urbs capta est a Gallis. Quamobrem, ne quis Cenfori mortuo sufficeretur, decretum est. Sequitur Ser. Maluginensis, qui septies Trib. mil. fuit, quod paucis accidit. Hic m. r. a quibusdam appellatur parum certis coniecturis. Anno vrbis captae, hoc est cccclxii. Trib. militum fuit, iterum quadriennio post, iii. an. cccclxix. quarto post biennium, v. item post biennium, hoc est uno solo interiecto, in quo

priuatus fuit Sextum Tribunus fuit an. cccxxii. biennio post vii. His temporibus uictis Gallis magnae seditiones ortae sunt de consule altero plebeio creando, ob quas Tribuni plebis sine curuli magistratu popularem statum
 xvi quinquennio rexerunt. Sextusdecimus M. Maluginensis superioris, ut
 xvii putant, frater bis Tribunus Militum fuit cum A. Cornelio Cossio an. ccc-
 xlix xxci i. & triennio post. Post hos duos, inuenio Ser. Cornelium Malu-
 ginensem, quem M. N. appellat Verrius Magistrum eq. fuisse T. Quintio Capi-
 tolino Crispino Dictatore rei gerundae causa an. cccxxii. Hunc suspicantur
 xix Seruii septies Tribuni filium. Sequuntur Aruinae duo, quorum alter Ma-
 xx gister eq. bis, consul bis, dictator, & triumphalis, alter consul bis, & censor fue-
 runt. Prior A. Cornelius P. F. A. N. Cossus Aruina Magister equitum fuit T. Man-
 lio Imperiosso Torquato an. cd. Dictatore rei gerundae causa. Iterum eodem
 Dictatore post quadriennium comitiorum causa. Consul fuit an. cdx. cum
 M. Valerio Coruo iii. Ambo de Samnitibus triumpharunt, Coruus x. Kal. Octob.
 Aruina viii. kal. Iterum consul fuit cum Cn. Domitio Caluino an. cdxxi. Dicta-
 tor decennio post Ludorum Romanorum, & rei gerundae causa. Non desunt
 scriptores, qui Dictatorem triumphasse affirmant, sed Verrius in his non est,
 quem sequimur. Huius filius P. Aruina A. F. P. N. cos. fuit cum Q. Marcio Tre-
 mulo an. cdxi vii. Censor post xii. annos cum G. Marcio Rutilo Censorino, lu-
 strum fecerunt xxx. Iterum cos. cum Q. Marcio collega an. cdlxv.
 Cossos rugosos dictos Festus ait a uermibus eiusdem nominis, qui ligni mate-
 riam edunt. ab hoc cognomine credo Cornelios dici, non a cornu, uel corno:
 ut a Clauso Claudii, a Voleso Valerii, a Fuso Furii, qui antea Fusii dicti sunt.
 ii Scipionum gentem Africani duo nobile alioqui, multo ceteris illustriorem
 reddiderunt. De his ita agendum uidetur, ut prius eos, qui ante Africanum ma-
 iorem Scipiones magistratus maiores, aut honores consecuti sunt, enume-
 mus, postea de Africano, & alijs tractemus. Undecim inuenio ante Africanum
 consecutos fuisse Pontificatum Max. duos Dictaturam unam, Triumphos tres,
 Censuram unam, Consularis nouem, Tribunatus consulari potestate duos, Ma-
 i gisteria equitum tria. Primus P. Cornelius an. cccxvii. Magister equitum
 fuit M. Furio Camillo Dictatori rei gerundae causa, a quo Veii capti sunt, &
 de ieiis triumphauit. Anno proximo Trib. Militum factus est, & iterum conti-
 nuato in alterum annum magistratu. Interrex biennio post fuit. Huius filius
 Publius Scipio primus Aedilis curulis fuit anno cccxxvii. & Magister equitum
 iii L. Furio M. F. Camillo Dictatori comitiorum causa an. cdiii. Etus fortasse
 frater L. Scipio eodem anno cos. fuit cum M. Popillio Laenate iii. Magister etia
 equitum fuerat A. P. Claudio Crassino Regillensi Dictatore rei gerundae cau-
 sa an. cccxci. Quartus est P. Scipio Scapula Pontif. Max. an. cdxxi. qua-
 v driennio post cos. cum C. Plautio Proculo. Hunc sequitur P. Scipio Barba-
 tus, qui Dictator fuit comitiorum causa Mag. equit. dixit P. Decium Murem
 vi an. cdxlvii. biennio post Pont. Max. fuit. Post hos L. Scipio cos. fuit an. cdlv.
 cum Cn. Fulvio Max. Centumalo. Hunc Cn. F. quidam fuisse suspicantur.
 vii Septimus Cn. Cornelius L. F. Cn. N. Scipio Asina cos. fuit cum C. Duilio an-
 no quinto primi belli Punico, hoc est anno urbis cdxciii. Iterum cos. post sex
 annos

annos cum A. Atilio Calatino ii. anno proximo triumphum egit Procos. de
 Poeneis x. Kal. April. quorum omnium Verrius in fastis testis est. Censor
 viii fuit cum eodem C. Duilio an. cdxcv. Iustrum xxxvi. fecerunt. Huius
 filius P. Scipio Asina cos. fuit cum M. Minucio Rufo an. dxxxii. & trium-
 phum egit de Istreis. Asinae cognomen cur primo ex hac familia haese-
 rit, docet Macrobius in Saturnalibus. Patruus superioris esse potest
 ix L. Scipio L. F. Cn. N. qui cos. fuit anno proximo post Asinae, & Duilii consulatu,
 teste Verrio. Cuius collega fuit C. Aquilius Florus. triumphum egit de Poenis,
 x Sardinia, & Corsica v. Id. Mart. Hic Africani auus fuit, cuius filii duo fuerunt
 xi Cn. Scipio Caluus pater Naficae, & P. Scipio pater Africani, & Asiatici. Cn.
 Caluus cos. fuit cum M. Marcello, qui opima tulit an. dxxxii. P. Scipio cos. fuit
 quadriennio post cum Ti. Sempronio Longo anno primo belli Punico secundi.
 Ambo fratres in Hispania occisi sunt Proconsules. Ventum est ad P. Cor-
 nelium Scipionem Africanum, qui bis consularis & censorius, ac triumphalis
 ter princeps senatus, fratrem habuit consulem, et triumphalem, nepote uero
 filii adoptione bis consulem, bis triumphalem, & censorium & Augurem, ex
 fratris liberis vnus consularis fuit. Scipiones Naficae patruo Africani orti ob-
 tinerunt Pontificatus Maximos duos, triumphos duos, principes senatus lecti
 sunt bis, censor vnus, consules quinque fuerunt, vnus uir optimus, quod cete-
 ris honoribus maius est, omnium consensu iudicatus. Africanus matre natus est
 Romponia, quam serunt pariendo, aut paullo post mortuam. quamuis Polybio
 adscribuntur fragmenta historiarum, in quibus Lucius, qui postea Asiaticus ap-
 pellatus est, frater maior Africano dicitur, cum peteret Aedilitatem, Africanum
 habuisse competitorum matre consentiente, & ambos designatos Aediles cu-
 rules. Patrem consulem seruasse dicitur in proelio saucium annos natus xvii. In
 Hispaniam profectus est an. xxii. consulatum priorem gessit cum P. Licinio
 Crasso Diuite Pont. Max. an. dxxix. Post quadriennium de Hannibale, & Sy-
 phace Numidarum rege ex Africa Procos. triumphauit. Iterum cos. cum Ti.
 Sempronio Longo an. dlxx. Quadriennio post L. Scipio Africani frater cos. cu
 C. Aelio fuit, legatus fratris Africanus in Asiam profectus est, ex ea de Rege
 Antiocho Syriae Procos. L. Asiaticus anno proximo triumphauit. pro Asiati-
 co Asiagetem existimo initio in Graecia dictum. cuius nominis exstant vestigia
 in numis, & in veterib. libris Liuianis, & in carmine Sidonii Apollinaris. Censor
 Africanus fuit cum P. Ailio Paito anno dliv. Iustrum fecerunt xlii. Ter Prin-
 cept senatus lectus est Iustro xlvii. xlviii. & xlix. noua ratione electus, non quia
 antiquior Censorius esset, sed quia dignior. Vxorem habuit Tertiam Aemilia
 L. Aemilii Paulli bis cosulis, & triumphalis, qui in Cannesi proelio obiit, filia, ex
 qua filios duos, filias totide procreauit. Maior Cornelia P. Naficae viro optimo,
 aut uiri optimi filio nupsit. Minor Ti. Sempronio Graccho bis cosuli, & Censorio.
 ex his nati sunt Ti. Gracchus, & C. Gracchus ambo Tribuni plebis, ac disertissi-
 mi, sed ab optimatibus occisi. Horu soror Sempronia Africani Minoris uxor fuit.
 Cn. & Publius Africani filii sine liberis decesserunt. Publius tamen Praetorius
 fuit, & L. Paulli, qui ter triumphauit, & bis cos. fuit & censor, filium in ado-
 ptione accepit. Erat autem Paullus frater Aemiliae uxoris Africani. Cuius uxor
 Papiria

Papiria C. Mafonis Consularis, & triumphalis uiri filia fuit. Ex adoptione P. Cornelius P. F. Scipio Aemilianus appellatus est, qui postea minor Africanus dictus. Hic cos. fuit an. DCVI. cum C. L. Iulio Druso. Procos. anno proximo de Poenis, & Asdrubale ex Africa triumphum egit, euerfa Carthagine. Censor fuit cum L. Mummius Achaico post quadriennium, Lustrum fecerunt LVII. Iterum cos. fuit an. DCXIX. cum C. Fulvio Flacco. Procos. iterum triumphauit biennio post de Numantinis ex Hispania Citeriore. Obscurum exitum uitae uterq. Africanus habuit, maior exul uoluntarius Litemi, minor Romae, ut creditum est, a C. Carbone suffocatus. Ex liberis fratris Africani maioris unicum nomen in fastis reperitur. L. Asiatici, qui eos, fuit an. DCLXX. cum C. Norbano Flacco. Is L. F. L. N. appellatur a Verrio. Capitolium eo anno conflagrauit. Huius filiam duxit P. Sextius P. F. qui TR. PL. Ciceronis partes defendit, & ab eodem iudicio de ui defensus est. extatq. oratio, quae inscribitur pro P. Sextio, in qua ad exulem L. Scipionem socerum Massiliam uxorem deduxisse refert. Sextii mater Postumia C. Albini filia fuit. Nunc Scipiones Naficas persequamur; omnes eisdem praenominibus usos uidemus. Primus P. Cornelius Cn. Calpi filius uir optimus appellatus est admodum adolescens nondum Quaestor, ut Pessinuntiae deae. Iospes esset, cos. fuit anno primo belli Antiochini, hoc est an. DLXII. cum M. A. Cilio Glabrione. De Boeis Galleis triumphauit in consulatu. Sunt qui hunc Pontificem Max. fuisse dicant an. DCIII. sed id de filio Nafica dictum ratio temporum exposcit, ut probabilius iudicemus. Alter Nafica, qui a quibusdam Corculum appellatur, fratrem habuisse dicitur Marcum. Cos. designatus est cum C. Marcio Figulo an. DCXI. sed uitio facti abdicarunt, in eorum locum facti sunt P. Cornelius Lentulus, & Cn. Domitius Ahenobarbus. Post septem annos II. cos. cum M. Claudio Marcello II. de Delmateis triumphum egit. Censor fuit an. DCXIV. cum M. Popillio Laenate, Lustrum fecerunt.

III. Princeps senatus quibus lustris lectus est lustro LVI. & LVII. Tertius Serapion ob similitudinem formae cuiusdam uictimarii appellatus est. consul fuit an. DCXV. cum D. Iunio Bruto Callaico. Pontifex Max. quinquennio post. Ti. Gracuum propinquum suum, & Tribunum plebis, ut seditionum priuato consilio interfecit.

IV. Quartus Nafica cos. fuit anno primo belli Iugurthini cum L. Calpurnio Bestia, hoc est an. DCXIII. In consulatu mortuus est. Hic Serapionis filius Corculi nepos, uiri optimi pronepos fuit. Filium consulare non habuit. Vxor eius Caecilia Q. Metelli Macedonici filia. Filius Liciniam duxit L. Crassi oratoris consularis, & Censorii filiam, & Muciae Q. Scaeuulae Auguris, & Laeliae filiae. His parentibus ortus est P. Cornelius Nafica postea dictus Q. Metellus Pius Scipio, a Q. Caecilio Metello Pio adoptatus, cuius frater a L. Crasso auo adoptatus est. Vxor Scipionis Metelli fuit Lepida, quam sponsam dimisit, sed cum ea M. Catoni promissa fuisset, recuperauit. Quod iniquo animo tulit Cato, & iambicis uersibus in eum inuectus est. Filia Cornelia P. Crassi maritima Parthis cum patre interempti, & postea Cn. Pompeii Magni uxor. Addatur superioribus Cn. Scipio Hispallus L. F. L. N. qui cos. fuit an. DLXXVII. cum Q. Petillio Spurino. Ambo consules in magistratu mortui sunt. Scipionis nomine baculum significari Plautus docet, in hanc familiam id cognomen uenisse ferunt, quod

quod senex caecutiens, aut infirmus pro baculo uteretur filio.

III. Vidimus Cossorum, & Scipionum stirpes: nunc Lentulorum persequamur. His uaria cognomina adduntur Caudinus, Lupus, Sura, Spinther, Marcellinus, & si qua alia sunt. Sexdecim Lentulos inuenio consecutos fuisse Pontificatum Maximum, & Dictaturam semel, censuras quattuor, triumphos duos, ouationes duas, principatum senatus bis, consulatus sexdecim. Primus L. Lentulus cos. fuit cum Q. Publilio Philone II. an. CDXXVI. Dictator fuit post annos septem rei gerundae causa. Alter est Ser. Lentulus Cn. F. Cn. N. ut Verrio placet, cos. fuit an. CDL. cum L. Genucio Auentinensi. Tertius L. Lentulus Ti. F. Ser. N. cos. an. CCCCLXXIX. cum Manio Curio Dentato III. triumphum egit de Samnitibus, & Lucaneis Kal. Mart. Quartus L. Lentulus Caudinus superioris filius cos. cum Q. Fulvio Flacco an. DCXVI. Censor anno proximo cum Q. Lutatius Cercone, qui in magistratu mortuus est, & Lentulus abdicauit. Pontifex Max. fuit an. DXXXII. post L. Metellum, Huius frater P. Lentulus Caudinus L. F. Ti. N. cos. fuit cum C. Licinio Varo. Successor fratris fuit in consulatu, quo anno Ludi saeculares tertii facti sunt. Caudinus de Liguribus Idibus intercal. triumphauit. Post hunc Cn. Lentulus L. F. L. N. cos. fuit cum P. Ailio Paeto an. DLII. Procos. ouans reuersus est ex Hispania Citeriore post quinquennium. Huius frater L. Lentulus Procos. ouans ex Hispania an. DLIII. & anno proximo cos. fuit cum P. Villio Tappulo. Octauus P. Lentulus L. F. L. N. superioris filius, ut creditur, cos. susceptus fuit cum Cn. Domitio Ahenobarbo in locum P. Cornelii Scipionis Naficae Optimi filii, & C. Marcii Figuli, qui uitio facti abdicarunt an. DCXI. Censor fuit, ut quibusdam placet, an. DCXV. cum Ap. Claudio Pulchro. Lustrum non fecerunt. Princeps senatus lustro LIX. & LX. lectus est. Auus hic P. Surae fuit, ut ex Cicerone didicimus. Nonus L. Lentulus Lupus Cn. F. L. N. ut Verrius testatur, cos. fuit cum C. Marcio Figulo an. DCXVII. Censor cum L. Marcio Censorino post nouem annos fuit. Hic ille Lupus est, ut arbitror, quem Lucilius uexat, qui eisdem temporibus fuit, eundemq. post consulatum damnatum fuisse lege Caecilia repetundarum, ac postea Censorem fuisse Val. Max. lib. VI. c. XI. scribit.

X. Post hunc frater huius Cn. Lentulus cos. fuit cum L. Mummius anno DCVII. Undecimus alter Cn. Lentulus, cuius parentes ignoramus, cos. fuit an. DCLVI. cum P. Licinio Crasso. Duodecimus Cn. Lentulus Cn. F. Clodianus cos. fuit cum L. Gellio Poplicola an. DCXXCI. Idem Censores fuerunt post biennium, lustrum fecerunt LXXIX. Hic Lentulus ex cognomine uideatur a Clodia in Corneliam familiam adoptione transisse, cuius rei incerta historia est, nisi forte primus Marcellinorum sit. Tertiusdecimus P. Lentulus Sura P. F. P. N. cos. fuit anno proximo post superioris consulatum, cum Cn. Aufidio Oreste. Huius pater naturalis Manius Aquillius uir consularis, & triumphalis fuit, quem M. Antonius orator defendit a P. Lentulo. Publii principis senatus filio adoptatus P. Cornelii Lentuli nomen accepit. Sura dictus est, quod Quaesturae pecunia interuerfa, cum rogaretur a L. Sulla, cuius Quaestor erat, quam esset rationem redditurus, praeebo, inquit, Suram. illic enim pueri, & tyrones peccantes percuti solebant. Id significat, qui dixit,

Ferimur, inq. uicem praebemus crura sagittis.

Hic post consulatum, senatu motus a Censoribus iterum magistratus eisdem obtinuit, & Praetor iterum fuit consule Cicerone, & in coniuratione Catilinae, cum C. Cethego, & Publio, ac Seruio Sullis Serui filii, qui omnes Senatorii ordinis Cornelii fuerunt, & equestris ordinis. C. Cornelius fuit. detecta coniuratione coactus abdicare se Praetura interfectus est. Vxor Surae Julia mater M. Antonii Triumviri, soror L. Caesaris consulis an. dcccxcix. cui successit M. Tullius Cicero cos. Quartusdecimus P. Cornelius p. n. Lentulus Spinther cos. fuit cum Q. Caecilio Metello Nepote, sexto anno post Ciceronis consulatum, quo anno ipse Cicero ab exilio reuocatus est. Cognomen Lentulus ab Spinthere histione, cui erat similis, accepit, ut Valerius Maximus, & Plinius retulerunt. Procos. ex Cilicia triumphum egit an. dcccxi. Sequitur C. Lentulus Marcellinus p. n. cos. fuit cu L. Marcio Philippo anno proximo post superioris consulatum. Cicero in Bruto auctor est M. Marcellum ueterem duorum filiorum patrem fuisse, quorum alter Marcellus Aeserninus, alter P. Lentulus Marcellinus appellatus sit. Ab hoc Marcellini originem duxere, ex quibus hic primus consularis fuit. Postremus L. Lentulus Crus p. n. Flamen Martialis, qui ultimo anno libertatis reip. Rom. cos. fuit cum C. Marcello m. n. qui fuit urbis annus dccciv. Huic uxorem fuisse Publiciam, socrum Semproniam inuenio. Alios Lentulos consulares, qui sub Augusto uixerunt postea referemus.

IV Quartus hic locus postulat, ut de aliis Cornelii dicamus, qui cognominibus a superioribus Cossis, Scipionibus, & Lentulis distinguntur, ut Rufini, Sullae, Cethegi etc. Rufini duos habuerunt Dictatorios, alterum bis consularem, & Triumphalem. Nam P. Cornelius Rufinus Dictator rei gerundae causa dictus an. dcccix. M. Antonium Magistrum equitum dixit, sed ambo uitio creati abdicarunt. Alter eiusdem nominis superioris filius fortasse, cos. fuit cum M. Curio Dentato an. dcccxi. Ambo consules de Samnitibus triumpharunt. Iterum cos. post annos xiii. cum C. Iunio Bubulco Bruto n. Dictator anno proximo, siue quo alio. res enim obscura est. Hic tamen fortissimus, ornatissimusq. uir a C. Fabricio, & Q. Aemilio Papo Censoribus senatu motus est, quod decem argenti facti pondo haberet, furacem fuisse iocus ille eiusdem Fabricii in eum dictus ostendit apud Ciceronem; cum is gratias ageret, quod cum consulem fecisset bello praesertim magno, & graui; malui inquit compilari, quam uenire, non est, quod gratias agas. Ab hoc ortus est L. Cornelius Sulla, qui Sextus ab illo dicitur fuisse. cognomen mutasse maiores dicuntur ob libros Sibyllinos, quibus interpretandis unus maiorum praefuit, Decemuir sacris faciundis. ab eo munere Sibylla, uel Sibulla, postea Sulla, uel Sylla dictus est. quamuis aliqui, quod flauo, comproq. capillo fuerit, ita appellatum asserant. P. Cornelius is dicebatur, Flamenq. Dialis fuit; ut apud Gellium L. Sullam libro rerum gestarum secundo, scripsisse inuenio. Duos solos consulares inuenio Sullas, quorum alter cos. designatus ambitus damnatus est, alter Sulla Felix, qui Dictator, bis consul, ac triumphalis fuit. Vir fortis, sed tyrannus, & sanguinarius. L. F. P. N. a Verrio appellatur. Quaestor C. Mario consuli Iugurthino in bello fuit;

fuit; cumq. Iugurtha deditionem fecisset, a Sulla Mario datus est; quam speciem in anulis, & nummis exprimentam curauit. unde initium partium, & multorum malorum seminarium exortum est. Tribus tamen trophaeis postea usum, quod etiam Pompeio Magno placuit, Dion refert. Consul cum Q. Pompeio Rufo genero patre fuit anno dclxv. cum bellum Mithradaticum suscepisset, contentione orta inter C. Caesarem L. F. Strabonem, & P. Sulpicium adolescentes disertos, prouincia consularis C. Mario ex lege Sulpicii tribuitur. Hinc maximum ortum inter Marianos, & Sullanos bellum ciuile. Victor Sulla in Asiam profectus est. Vbi fortem se, atq. felicem multis, magnisq. rebus gestis ostendit. Inde reuersus Samnites ad internicionem deleuit, Marianos occidens, proscribensq. curauit. Dictator ab Interrege L. Valerio Flacco Reip. constituendae longo interuallo Dictaturae nomine inaudito, dictus est. an. dclxxi. anno proximo triumphum per biduum egit ex Graecia, Asia, Ponto, & rege Mithradate iv. & iii. kal. Febr. In sequentem annum cos. designatus est cum Q. Caecilio Metello Pio. Altero post consulatum anno se Dictatura abdicauit: quod C. Caesar reprehendere solebat, ac dicere eum magistrum populi, sic enim ueteres Dictatorem appellabant, litteras nescisse. non quod Sulla indoctus esset, sed quod tyrannorum iura, siue artem tyrannidis retinendae, quas litteras reconditas appellabat, ignoraret. In quibus illud erat ex Euripide, Si uiolandum ius est, regnandi causa etc. in quo Caesar a Cicerone iure notatur. Vxores L. Sullae quinque fuerunt, Ilia prima, ex qua filiam suscepit, Aelia secunda, tertia Coelia, quam ut sterilem repudiavit; quarta Caecilia L. Metelli Delmatici filia, quae parum pudica credita est, geminorum Faustae, & Faustae mater. haec prius M. Aemilio Scauro principi Senatus nupserat, ex qua filium, & filiam suscepit. Quinta uxor Valeria Messallae filia Q. Hortensii soror, ex qua Postuma nata est. Faustae Pompeiam cn. Magni filiam duxit, Faustae nupsit T. Annio Miloni, cum qua C. Sallustius Crispus historicus deprehensus loris caesus est, altera Faustae, siue eadem nupsit C. Memmio, ex qua C. Memmius natus est, & ab eo repudiata nupsit C. Apronio Limoni. Alia Sullae filia nupsit Q. Pompeio Rufo, Q. Rufi, de quo supra diximus filio, ex qua Q. Rufus T. R. P. L. & Pompeia C. Caesaris Dictatoris uxor, quam P. Clodius adamauit, procreati sunt. Alter Sulla consul designatus P. Cornelius Ser. F. L. N. appellatus, filius fratris Felicis Dictatoris cum L. Autronio Paeto damnatus est ambitus. in eorum locum accusatores successerunt, L. Aurelius Cotta, L. Manlius Torquatus an. dcccxcix. Hunc defendit Cicero in oratione, quae pro P. Sulla inscribitur. Accusabat L. Torquatus Lucii, de quo dictum est, filius Sullam cum Autronio, & Catilina coniurasse. eum in coniuratis cum fratre Seruio nominat Crispus Sallustius, Cicero negat ullam umquam de eo suspicionem habuisse: sed uixisse Neapoli otiosum. Sullas sequantur Cethegi, ex quibus quattuor consulares, totidem consulatus, censuras duas, duos etiam triumphos obtinuerunt. Primus M. Cethegus M. F. M. N. cum P. Sempronio Tuditano Censor fuit an. dcliv. Iustrum fecerunt xlv. cum neuter consul fuisset. Nam consules fuerunt quadriennio post. Hic suauiloquens appellatur ab Ennio.

Alter C. Cethegus L. F. M. N. cōs. fuit cum Q. Minucio Rūfo an. DLVI. triumphum egit de Insubribus, & Coenōmāneis Gallēis. Censur triennio post fuit cum Sex. Aillio Paito Cato: Iustrum fecerunt XLVII. Tertius P. Cethegus L. F. P. N. cōs. fuit cum M. Baebio Tamphilo an. DLXXII. anno proximo Procos. triumphauit de Liguribus. Quartus M. Cornelius C. F. C. N. Cethegus cōs. fuit cum L. Anicio Gallo anno DXCI. Si quis horum parentes coniungere uelit, quos M. Verrius Flaccus diligenter enūmerat, uix ullam propinquitatem eliciat exceptis duobus prioribus, quos fratres patruales esse idem praenomen aut ostendit. Quartus secundo coniungetur, si eius nepotem fuisse credideris. Ita fiet, ut Marcus sit pater Marci, & Lucii; secundus Marcus pater Marci Cens. & cōs. Lucius uero pater Caii consularis, hic Caius Caii pater sit, & Caii consularis auus. Si tertium addere uelis, fingendus est aliquis ex parentibus Marci Censorii habuisse etiam Publium filium, qui pater Lucii fuerit, Lucium Publii consularis patrem.

De Merulis pauca dicenda, duos enim solos consulares inueni, quorum alter Flamen Dialis fuit. L. Cornelius L. F. Merula an. DLX. cōs. fuit cum Q. Minucio Thermio. Alter eiusdem nominis Flamen Dialis cōs. suffectus fuit L. Cornelio Cinnae, cui imperium abrogatum est, collega CN. Octauius occisus est, & ipse Merula cōs. coactus a Marianis sibi manus intulit an. DCLXVI. Dolabellae sex, consulatus quinque, triumphos tres obtinuerunt. Primus P. Cornelius Dolabella Maximus cōs. fuit cum CN. Domitio Caluino an. CDLXX. triumphum egit de Etruscis, & Galleis Senonibus. Alter CN. Dolabella CN. F. CN. N. cōs. fuit cum M. Fulvio Nobiliore an. DXCV. Tertius CN. Dolabella cōs. suffectus, ut quidam arbitrantur, L. Cassio Longino, qui a Gallis occisus est an. DCXLVI. Alter consul C. Marius fuit, qui postea septies consul appellatus est. Hunc putant quidam Alconium in Verrinis, atque alibi secuti a M. Aemilio Scauro fuisse accusatum, & damnatum, sed mihi non sit uerisimile, de eo Ciceronem in Verrinis locutum; cum, si de patre Scauro loquimur, iam Scaurus mortuus erat, cum Verres Praetor, aut Quaestor fuit; si de filio, non hic Dolabella est, de quo Cicero in Praetura urbana lib. III. in Verrem ait Verrem defendisse legatum Proquaestore suum. Additque. Nemo iam Dolabella, neque tui, neque tuorum liberum, quos tu miseris in egestate, atque in solitudine reliquisti, misereri potest. Ille Dolabella Carbonis successor in consulatu fuit, hic XXV. annis antiquior est. Quartus L. Dolabella L. F. L. N. quinto Kal. Feb. an. DCLV. Procos. ex Hispania ulteriore de Lusitanis triumphum egit. Quintus CN. Dolabella, de quo Ciceronem locutum esse dicebamus. is cōs. fuit cum M. Tullio Decula an. DCLXXII. Procos. quadriennio post ex Macedonia triumphum egit. Sextus est P. Dolabella P. F. P. N. gener Ciceronis, qui C. Caesari cōs. v. Idib. Martii interfecto suffectus est an. DCCIX. collega eorum M. Antonius. Hic modo laudatur, modo uituperatur a Cicerone. quod enim egerat aduersus eos, qui columnam Caesari statuerant, aut contra M. Antonium, effert summis laudibus; quod uero contra Trebonium, aut alios percussores Caesaris maxime uituperat. Hostis iudicatus est occiso Trebonio, isque paulo post a Cassio obsessus se ipsum interfecit.

Cinnae

Cinnae duo consulatus obtinuerunt quinq. Nam L. Cornelius L. F. Cinna cōs. fuit cum L. Cassio Longino Rauilla an. DCXXVI. Huius, ut creditur, filius cōs. cū CN. Octauio post annos XL. a collega urbe expulsus cū C. Mario urbem ingressus, & collegam, & qui ei suffectus fuerat, L. Merulam occidit. triennio consulatum continuauit. collegam habuit in secundo consulatu C. Marium Septimum consulem, quo Idib. Jan. mortuo L. Valerius Flaccus suffectus est. In tertio, & quarto CN. Papius Carbo collega fuit. In hoc quarto Cinna seditione orta se consulatu abdicauit, & ab exercitu suo occisus est. Solus Carbo sine collega cōs. fuit. Cinnae filii fuerunt L. Cinna & Cornelia C. Caesaris Dictatoris uxor, ex qua Iuliam procreauit CN. Pompeii Magni uxorem. Hanc ita adamauit Caesar, ut magno periculo eam retinuerit inuito L. Sulla Dictatore. Nunc de Merenda, & Blafione, quos consulares fuisse scimus a superioribus separatos, dicendum est. Ser. Cornelius Merenda cōs. fuit an. CDLXXIX. cum M. Curio Dentato IV. CN. Cornelius L. F. CN. N. Blasio cōs. fuit cum C. Genucio Clepsina II. post quadriennium a superiore. Triumphum egit de Sassinatibus. Censur fuit cum C. Marcio Rutilo Censorino II. quinquennio post consulatum, Iustrum fecerunt XXXV. Iterum consul fuit an. CDXCVI. cum C. Atilio Regulo. Sine cognomine ullo Cornelios aliquot inuenio. Nam Seruio Tullio Rege Cornelius sacerdos fuit. & Ser. Cornelius Flamen Quirinalis mortuus est anno urbis CCC. & A. Cornelius Quaestor de falso fuit anno sexto ante eum annum, ut Liuius testatur. P. Cornelius Trib. Mil. fuit an. CCCLXI. Alter eiusdem nominis quadriennio post, C. Cornelius an. CCCLXVII. Haec tempore libertatis reip. Romanae. Postea ante Augusti mortem hos consulares inuenio. Lentuli septē totidē consulatus triumphalia ornamenta duo obtinuerunt. Namq. eodem anno P. Cornelius P. F. Lentulus Marcellinus, & CN. Cornelius L. F. Lentulus consules fuerunt an. DCCXXXV. & CN. Cornelius CN. F. Lentulus Augur postea Getulicus dictus cōs. fuit cum M. Licinio Crasso post quattuor annos. Hic legatus Augusti triumphalia ornamenta accepit de Getuleis ex Africa an. DCCCLIX. & an. DCCCL. CN. Cornelius Lentulus L. F. Flamen Martialis cōs. fuit cū M. Valerio Messallino Cotta. Et biennio post Cossus Cornelius CN. F. Lentulus postea Isauricus dictus cōs. fuit cum L. Carpurio Pisone Augure. Hic etiam legatus Aug. an. DCCCLIX. triumphalia accepit de Isauris ex Cilicia. Eodem anno P. Cornelius CN. F. Lentulus Scipio ex kal. Iulis cōs. fuit cum T. Quinctio Crispino Valeriano. Necnon anno DCCCLXI. ex kal. Iul. Ser. Cornelius CN. F. CN. N. Lentulus Maluginensis Flamen Dialis cōs. fuit. Scipionis cognomine unum reperio P. Cornelium P. F. P. N. qui cōs. fuit cum L. Domitio Ahenobarbo an. DCCXXXVII. Sulla quoque unus est L. Cornelius P. F. qui collega Augusti fuit in XII. consulatu an. DCCXLVIII. & VII. vir epulonum. Hunc credunt aliqui P. Sullae cōs. des. fil. qui Ser. filius fuit. Cinna unus L. Cinnae quater consulis nepos CN. Cornelius L. F. L. N. Cinna Magnus cōs. fuit cum L. Valerio Messalla Voluso an. DCCCLVII. Dolabella unus P. Cornelius P. F. P. N. cōs. fuit an. DCCCLXII. cū C. Iunio Silano Flammine Martiali. Ipse Septemuir epulonū, & sodalis Titienis fuit. Praeter hos, qui ex ueteribus nobilissimis familiis patricii fuerunt: reperio Balbos Cornelios cōsulares,

G g 2 quorum

quorum origo Gaditana. Primus Balbus a CN. Pompeio ciuitatem Romanam accepit, de qua postea periclitatus est, & defensus a Cicerone. Huius filius, ut arbitrator, cos. suffectus fuit, primus ex prouinciis ad Oceanum constitutus, ut Plinius animaduertit, L. Cornelius L. F. Balbus cum P. Canidio Crasso an. DCCXIII. Alter Balbus fuit L. Cornelius P. F. qui Procos. ex Africa vi. Kal. April. an. DCCXXXIV. triumphauit. Hunc existimo cos. suffectum fuisse ante annos XIII. cum Paulo Aemilio Lepido ex Kal. Iulis. quamuis Balbi nomen in fastis desit.

Quod si non is est, inter eos, qui sine cognomine Cornelii fuerunt collocetur. Iulius Capitolinus auctor est D. Caelium Balbinum, qui cum M. Clodio Pupieno Maximo Imperator factus est, aduersus Maximinum Imperatorem, patricium, nobilissimumq. fuisse, quod originem suam a Cornelio Balbo Theophane deduceret. Theophanē Pompeii Magni libertum fuisse credo, aliumq. a Cornelio Balbo. propinquum tamen fuisse indicat Cicero in oratione pro Balbo, & ab eodem Theophane adoptatum. Recte igitur idem Theophanes Balbus dici potuit. Balbinos uero a Balbis dictos uerisimile est. Itaque potuit aliquis Cornelius Balbus a Caelio adoptatus Caelius Balbinus dici, ut Claudius Marcellus a Lentulo adoptatus Cornelius Lentulus Marcellinus dictus est.

Post Augustum, & ante Vespasianum Imp. adhuc retinuerunt antiqua cognomina hi consulares. Ser. Cornelius Ser. F. Cethegus cos. an. DCCLXXV. cum L. Visellio Varrone. Cossus Lentulus Cossi F. CN. N. Iauricus cum M. Asinio Agrippa cos. anno sequenti. CN. Lentulus CN. F. CN. N. Getulicus cum C. Caluissio Sabino cos. anno proximo. L. Cornelius L. F. P. N. Sulla cos. cū

Ser. Sulpicio Galba, qui postea Augustus appellatus est anno urbis DCCXXCV. quo anno IHSVS CHRISTVS dominus noster cruci affixus est. Superiores sub Ti. Caesare Imp. fuerunt. Ser. Cornelius Scipio Orfitus collega Ti. Claudii Imp. in v. consulatu an. DCCCIII. Ab hoc plures Orfiti consulares. P. Cornelius L. F. L. N. Sulla Faustus cum L. Saluio Othone patre Imp. Othonis cos. anno sequenti. Eodem anno ex kal. Iulis suffectus est L. Sulla frater consulis ordinarii cum M. Licinio Crasso Muciano, sub eodem Ti. Cl. Imp. Sub Nerone P. Scipio P. F. cos. fuit cum Q. Volusio Saturnino an. DCCCVIII.

Cossus Cornelius Cossi F. Cossi N. Lentulus collega fuit Neronis Imp. in i. v. consulatu an. DCCCXII. P. Cornelius P. F. Scipio Asiaticus cos. ex kal. Sept. an. DCCCXX. cum C. Bellico Natali sub Galba Imp. At homo nouus Cornelius Laco Praef. Praetorio a Ti. Cl. Aug. triumphalia ornamenta accepit an. DCCXXVII. de Britanneis. A Vespasiano ad Gallienum Imp. unum Scipionem Asiaticum, plures Scipiones Orfitos, ceteros Cornelios uariis cognominibus consulares appellatos inuenio. Omnes temporum ordinem secutus referam.

C. Priscus sub Vespasiano cos. fuit cum L. Ceionio Commodo Vero auo L. Aelii Caesaris, quem Hadrianus Imp. adoptauit. annus consulatus fuit DCCCXXX. Alter Cornelius Priscus cum Pompeio collega post xv. annos cos. sub Domitiano Imp.

Post hunc P. Cornelius Tacitus historicus cos. suffectus T. Verginio Rufo III. qui recusauit occiso Vindice imperium, collegae Neruae Aug. in tertio consulatu an. DCCCXLI. Ab hoc Tacito Imp. M. Claudius Tacitus gloriabatur se originem ducere, eius libros saepius quotannis

tannis describi, & in omnibus bibliothecis conseruari iussit. Eodem anno M. Cornelius Fronto II. cos. cum Fabio Postumo ex Kal. Iulis. cos. III. fuit cum Imp. Traiano III. cos. post triennium. Huius filius M. Cornelius Fronto orator, & cos. magister fuit Imperatorum Antonini, & Lucii, eius etiam nepos Fronto cos. fuit, qui ex Aufidia Aufidii Victorini bis Praefecti urbis, & consulis filia M. Aufidium Frontonem procreauit.

A. Cornelius Palma bis consul fuit sub eodem Traiano. Namq. anno DCCCLII. cum C. Sotio Senecione II. & decennio post cum C. Caluissio Tullo II. occisus est ab Imp. Hadriano. Cornelius Scipio Orfitus ex kal. Mart. cos. suffectus an. DCCCLIII. Sub Hadriano Imp. P. Cornelius P. F. Scipio Asiaticus II. cos. cum Q. Vettio Aquilino an. DCCCLXXVII. Prioris consulatus tempus incertum est. Ser. Cornelius Scipio Orfitus cos. fuit cū Q. Nonio Prisco an. DCCCII. sub Pio Imp. L. Cornelius C. F. Gal. Celsus cos. fuit sub Marco, & Lucio fratribus Imp. cū C. Iulio Macrino an. DCCCXXVI. Eiusdem cognominis Augusti tempore Cornelius Celsus de rhetorica, de re medica, de agricultura, & de re militari scripsit elegantissime. Cornelius Scipio Orfitus, & Seruilius Pudens consules fuerunt anno sequenti.

Alter Scipio Orfitus cum Cl. Maximo cos. fuit anno DCCCXXIV. sub Marco Imp. Tertius Orfitus post annos sex cos. cū Vettio Rufo sub eodem Marco, & Commodo Imp.

P. Cornelius Anullinus II. cos. fuit cum M. Aufidio Frontone an. CCCCII. sub Seuro, & Antonino Imp. Alterius consulatus tempus ignoratur. Alter Anullinus, qui cos. fuit cum Q. Aquillio Sabino II. sub Caracalla Imp. an. DCCCCLXXVIII. non Sex. Cornelius P. F. appellatur, ut quidam scripserunt, sed Sex. Aurelius Anullinus ex tubulo aquae Marciae. Peruenimus ad P. Licinium Gallienum Imp. cuius uxor Cornelia Salonina Augusta appellata est. Filii uero P. Licinius Cornelius Saloninus Valerianus Caesar, & Q. Iulius Licinius Saloninus Gallienus Caesar. Sed Valerianus Caesar sex annis ante patrem, Gallienus Caesar cum patre occisi sunt. Post haec tempora unum tantum consularem inueni P. Cornelium Anullinum cos. suffectum ex Kal. Iul. occisum a Maxentio Caes. an. CIDLVII. sub Constantio Sen. & Galerio Maximiano Imp.

D O M I T I A.

DOMITIA plebeia gens consulares uiros, & Censorios aliquot habuit, aliisq. honoribus, & sacerdotiis usos, qui eam nobilem reddiderunt. In duas stirpes Caluinorum, & Ahenobarborum distinguitur. Caluini tres, quattuor consulatus Censuram, & Triumphum, & Magisterium equitum destinatum assecuti sunt. Primus CN. Domitius, siue Caius, cos. fuit cum A. Cornelio Cossio Aruina II. anno CCCCXXII. Alter CN. Caluinus superioris, ut creditur, filius cos. fuit an. CDLXX. cum P. Cornelio Dolabella Maximo. Censor triennio post cū Q. Fabio Maximo Gurgite. Iustrū fecerūt XXXII. Caluinus plebeius Censor primus Iustrū condidit. Tertius longo interuallo CN. Domitius M. F. M. N. cos. fuit cū M. Valerio Messalla an. DCCC. Notatū in fastis est post VIII. annos, hunc in insequentem annū designatū non iniisse, sed an de Magisterio equitū, uel de consu-

- consulatu dictum sit, incertum est. Iterum consul fuit cum C. Asinio Pollione an. DCCXII. Triumphum egit ex Hispania XVI. Kal. Sextil. post quattuor annos sub Augusto Caesare. Praeter hos inuenio C. Domitium CN. F. Caluinum Aedilem Curulem fuisse cum Sp. Caruilio Q. F. Maximo an. CDLIV. Ahenobarbi nouem, totidem consulatus, censuras duas, triumphos totidem, triumphalia ornamenta, & Pontificatum Maximum semel obtinuerunt. Hos patriciis allectos Suetonius appellat. Primus CN. Domitius L. F. L. N. L. Pron. cos. fuit anno DLXI. cum L. Quinctio Flaminio. Huius filius CN. Domitius CN. F. L. N. cum P. Cornelio Lentulo suffectus est in locum P. Scipionis Nasicae Corculi, & C. Marcii Figuli trigesimo post superioris consulatum anno. Hic etiam Augur fuit. Tertius superioris filius CN. Ahenobarbus CN. F. CN. N. cos. fuit an. DCXXXI. cum C. Fannio C. F. Strabone. Hunc atauum Neronis Imp. Suetonius appellat. Procos. triumphum egit de Galleis Aruernis. anno proximo, uel biennio post. Censor fuit cum L. Metello Caluo anno DCXXXIX. lustrum fecerunt LXII. acerba duorum plebeiorum censura fuit, duos & triginta senatu mouerunt. Quartus CN. Domitius CN. F. CN. N. superioris filius cos. fuit cum C. Cassio Longino an. DCLVII. censor post quadriennium cum L. Licinio Crasso oratore. lustrum fecerunt LXVI. Idem Crassus parum collegae beniuolus dicere solebat, non mirum si barba ahenea esset, cui os ferreum, cor plumbum esset. Pontifex Maximus fuit an. DCLII. Hic tribunus plebis, quod in locum patris alium Augures cooptassent, ius sacerdotum subrogandorum a collegiis ad populū transtulit. Hunc auunculum Q. Catuli minoris fuisse Cicero significat. Paterculus eā legē tulisse ait C. Mario III. cos. an. DCL. Idē diē dixit M. Aemilio Scauro ad populū, quod sacra multa eius opera deminuta esse diceret: cumq. seruus Scauri indicium professus ad eū uenisset; comprehēdi iussit, & ad Scaurum deferri. Hunc Cicero se puerum uidisse refert consulem, Censorem, ac Pontificem Max. Quintus L. Domitius CN. F. CN. N. frater superioris cos. fuit cum C. Coelio Caldo an. DCLIX. Sextus L. Ahenobarbus CN. F. quem Suetonius abauum constituit Neronis Imp. aitq. cum Praetor esset, Caesarem abeuntem consulatu ad disquisitionem senatus uocasse: consulem e Gallia reuocare temptasse. tandem successorem a Senatu eundem Domitium datum fuisse, sed captum a Caesare Cornēti, ac liberatum Massilienses labantes confirmasse, & in acie Pharsalica occidisse. Eius consulatus fuit an. DCXCIX. cum Ap. Claudio Pulchro. Vxor eius Porcia M. Catonis foror germana. Septimus CN. Domitius L. F. CN. N. superioris filius. cos. fuit cum C. Sossio an. DCCXXI. sub Augusto. Hunc maxime laudat Suetonius, damnatum lege Pedia, ut Caesaris percussorem, sed in fontem, Bruti, & Cassii partes secutum, & post eorū interitum classem retinuisse, eamq. postea tradidisse M. Antonio, restitutum in patria amplissimos honores assecutum. Iterum oborta dissensione cum Antonio fuisse legatum, sed postea reuersum ad Caesarem Augustum. Triumphū egit Procos. ex Hispania post consulatū anno proximo. Octauus L. Domitius CN. F. L. N. superioris filius. Hic consul fuit cum P. Cornelio Scipione an. DCCXXXVII. Auus hic Neronis Imp. aurigandi artem, atq. saeuitiam eidem reliquit. Triumphalia ornamenta ex Germanico bello tulit, an. DCCXLVII. legatus Imp. Caes.

Caes. Aug. Vxor Antonia maior M. Antonii Triumviri, & Octaviae maioris fororis Augusti filia. Ex ea suscepit CN. Domitium Ahenobarbum Neronis patrem, quem ex Agrippina Germanici, & Agrippinae filia procreauit. Confessus est pater nato Nerone, nihil ex se, & Agrippina posse, nisi detestabile procreari. Cum uerba Suetonii cum fastis Verrii consero, magnam uideo uarietate. Nam Suetonius septem consulares, Verrius nouem enumerat: Suetonius post tres Lucios tres Cnaeos, ceteros uarie Lucium, & CN. alternando constituit. Verrius duob. tribusue Lucis quattuor Cnaeos duos Lucios statuit, ceteros alternando uariat. Sustulisse uidetur Suetonius quartum Cnaeum, & quartum Lucium, Caluinorum fortasse familiae esse existimans, Censura tamen erit alteri addenda, cum Suetonius duos Censorios in his septem enumeret. Paterculus septem ante CN. Neronis, ut arbitror, patrem ait fuisse singulos parentibus suis natos, consulares, sacerdotes, & paene omnes triumphales. Sed, ut hoc, quod de triumphis dicit falsum est, ita cetera falsa esse possunt. Pater Neronis consulatum gessit cum A. Vitellio patruo A. Vitellii Imp. an. DCCXXXIV. sub Ti. Caesare Aug. Paulo post CN. Domitius CN. F. Corbulo cos. suffectus fuit ex Kal. Febr. an. DCCXC. sub Caligula Imp. eidem post decennium ornamenta triumphalia data sunt de Chauceis ex Germania legato. Ti. Cl. Imp. Anno proximo post superioris consulatus annum cos. fuit CN. Domitius Sex. F. Afer cum Q. Curtio Rufo ex Kal. Iulis sub Caligula Imp. A Vespasiano ducta est Fl. Domitilla Fl. Liberalis filia, ex qua Titū, & Domitianū postea Imperatores, & Domitillā suscepit, & uxore, & filiā adhuc priuatus amisit. Domitianus matris nomen uidetur accepisse, ut pater Vespasianus a Vespasia Polla matre dictus est. Domitiani uxor Domitia Longina, quae Aelio Lamiae nupserat, postea Augusta appellata est. Post haec tempora ante L. Domitium Aurelianum Imp. duos tantum consulares inuenio. Domitium Apollinarem, qui cum Fabricio Veientone cos. suffectus fuit ex Kal. Iul. an. DCCCLIX. sub Nerua Imp. & C. Domitium Dextrum, qui in secundo consulatu collegam habuit L. Valerium Messallam Thrasiam Priscum an. DCCCXLVIII. sub Seuero Imp. Prioris consulatus tempus ignoratur. Imp. L. Domitius Aurelius Valerius Aurelianus humili genere Sirmii, uel in Dacia Ripensi natus Pont. Max. TR. POT. V. COS. III. Imp. III. occisus est, filiam reliquit, ex qua senator Aurelianus, & alii orti sunt. Post hunc Imp. neminem consularem uno excepto reperi, Domitio siue Domitio Leontio, qui cum Salustio cos. fuit an. CXXCV. sub filio Constantini Max.

F A B I A.

FABIA familia patricia maiorum, ut opinor, gentium, quae clarissimos uiros habuit, & omni honorū genere ornatissimos: in sex stirpes diuiditur, quarū tres frequentes sunt Vibulanorū, Ambustorū, & Maximorū; tres minus frequentes Dorsonū, Pictorum, & Buteonū. Vibulani septem consulatus obtinuerunt. Tribūnatus Militares consulari potestate v. Decemuiratum legib. scribendis bis, triumphum, & ouationem semel. Primus Q. Fabius K. F. Vibulanus cōsul fuit

fuit anno cclxix. cum Ser. Cornelio Maluginensi Coss. Huius pater Kaeso, siue Caeso. Quaestor perduellionis fuerat proximo anno. Iterum eos fuit cum C. Iulio Iulo triennio post priorem consulatum, biennio proximo occisus est.

II Huius frater K. Fabius eos fuit cum L. Aimilio Mamercino anno proximo post priorem fratris consulatum. Iterum eos fuit anno proximo post posterioris consulatus fratris annum cū Sp. Furio Medullino Fuso. Tertio consul fuit an. cclxxiv. cum T. Verginio Tricosto Rutilo. Superiorum frater M. Fabius consul fuit proximo anno post primi consulatus Kaesonis fratris annū cum L. Valerio Voluso Potito. Iterum consul fuit proximo anno post secundi consulatus eiusdem fratris annum cum cn. Manlio Vulsone. Ita factū est, quod nunquam amplius euenit, ut tres fratres septem annis semper consulatus obtinuerint. Biennio tamen post, siue anno proximo cccvi. Fabii cum familiis, & clientibus ad Cremeram Caesi sunt a Veientibus, diē atrum, & portam Carmentalem, qua exierunt, sceleratam Romani uocauerunt. Falsumq; est, unum tantum impuberem domi relictum, idq; iure reprehendit Dionysius. Post horum caedem Q. Fabius M. F. K. N. consul fuit anno cccxcvi. cum Ti. Aimilio Mamercino II. & Iterum cōsul cum T. Quintio Capitolino Barbato III. biennio post fuit, & in consulatu lustrum fecerunt VIII. nondum ad id munus Censoribus creatis. Tertium consul cum L. Cornelio Maluginensi Cossō sexto post superiorem anno, lustrum etiam fecerunt x. & triumpharunt Fabius Nonis Mai de Aequis, Cossus IV. Idus, de Volscis Antiatibus. Quartum consulatum obtinuit suffectus L. Minucio Augurino, cuius collega fuit C. Nautius Rutilus II. anno proximo post tertium consulatum. Decemuir legibus scribendis fuit an. ccciii. Iterumq; anno proximo, sed cum ceteris legib; XII. tabularum conscriptis abdicauit. Hunc secutus est M. Vibulanus filius eos fuit an. cccxi. cum Postumo Aebutio Helua cornicine. Tribunus Militum post annos IX. cum M. Fosio Flaccinatore, & L. Sergio Fidenate. Sextus Q. Vibulanus superioris frater eos fuit cum C. Sempronio Atratino anno cccxxx. VII Septennio post Trib. Mil. fuit. Iterumq; post biennium. Septimus Numerius Vibulanus superiorum frater Q. F. M. N. eos fuit cum T. Quintio Capitolino Barbato an. cccxxxii. ouans de Aequis reuersus est. Trib. Mil. fuit post sex annos inter duos Quinti fratris Tribunatus. Iterū Tribunus an. cccxlv. De huius Fabii praenomine multi scripserunt, eum Fabium, qui occisus cccvi. superstes fuit, duxisse filiam Numerii Otacilii Maleuentani uiri locupletis ea cōdicione, ut qui primus nasceretur, praenomen aui ferret. natoq; filio Numerium Fabium eum esse appellatum: neminemq; patricium antea eo nomine uocatum esse. Ego hunc aliis fratribus minorem fuisse credo, cum post eos fuerit magistratus affectus. Vibulanos sequuntur Ambusti, Ambustos Maximi. Ambusti duodecim obtinuerunt Pontificatum Maximū, & Dictaturas duas, Principatus senatus tres, Magisteria equitum tria, Censuras duas, triumphum, & ouationem, Consulatus v. Tribunatus militares IX. Primus Q. Fabius Ambustus, quem putant M. F. Q. N. fuisse, ut Numerium, & Kaesonē Ambustos, quos huius fratres fuisse arbitrantur. Quae si uera sunt, addamus horum patrem fuisse M. Vibulanū, de quo supra diximus. Ita Vibulanos Ambustis

ambustis coniungemus. Illud certum est Q. Ambustum eos fuisse cum C. Furio Pacilo an. cccxli. Inerrex anno proximo fuerat, quod solis patriciis cōcessum est, & si ceteri Magistratus postea plebeiis fuerint cōmunicati. N. Ambustus post hūc Trib. Mil. fuit sexto postea anno. Hunc Verrius affirmat fuisse M. F. Q. N. Tertius K. Ambustus superioris frater Trib. Mil. fuit biennio post superiorem. IV. V Iterumq; post tres annos, & tertio an. ccclviii. Tres postea fratres Q. K. M. Fabii M. F. cum legati ad Gallos Clusum obsidentes de pace missi essent, Clusinis opem tulerunt: Gallos irritarunt, ut arma contra urbē Romā mouerent. proelio ad Alliam victores urbē ingressi sunt. tres Fabii Tribuni Militum eodē anno cccclxiii. proximo anno occisi sunt. Hos Marci nepotes esse quidā suspiciatur, ut sint Q. pronepotes: nati ex fratre superiorū. Sequitur M. Ambustus K. F. M. N. Tribunus Mil. fuit an. cccclxxii. Iterumq; post XI. annos. ac Cenfor an. no cccxc. cū L. Furio Medullino. Iustrū fecerunt xx. Hunc, siue aliū M. Ambustum cōstat Pont. Max. fuisse anno cccclxiii. cum capta vrbs fuit. fortasse is est, cuius eo anno tres filii Tribuni militum fuerunt. Huius vero M. Censorii duae filiae Fabia Maior nupta Ser. Sulpicio Praetextato patricio Minor C. Licinio Caluo Stoloni plebeio occasionem praebuerunt petendī consulem plebeium; quod exercuit multos annos ciuitatem Romanā. Eiusdem fortasse filius fuit C. Ambustus, qui eos fuit an. cccxcv. cum C. Plautio Proculo. Nonus M. Ambustus ter consul fuit. Hunc Verrius N. F. M. N. appellat. primo consulatu eius collega fuit C. Poetelius Libo Visolus biennio ante superioris consulatum. secundum quadriennio post primum gessit cum M. Popillio Laenate II. tertium biennio post cum T. Quintio Capitolino Crispino. In primo consulatu ouans rediit de Herniceis Nonis Septemb. an. cccxciii. in tertio triumphans de Tiburtibus III. Non. Iun. an. cccxcix. Dictator fuit comitiorū causa triennio post triumphum. Censorem fuisse necesse est, cum ter tribus lustris princeps senatus fuerit, hoc est xxv. xxvi. & xxvii. Censura fortasse ea est, quam M. Ambusto fratri patrueli tribuimus anno cccxc. & quam aliqui huic tribuunt quinquennio post, eam illi M. Ambusto, siue alii conferrem, aut totam abiicereim. Cum enim princeps senatus legeretur antiquissimus Censorius, quo eum antiquiorem constituamus, magis ad ueritatem, aut ueritatis imaginem accedemus. Huius filius Q. Maximus Rullianus fuit, qui septies princeps senatus lectus est. de quo paullo post dicemus. Est etiam alius M. Ambustus superioris, ut creditur Marci filius, qui Magister equitum fuit A. Cornelio Cossō Aruina Dictatore ludorum, uel rei gerundae causa an. cdxxxii. quo anno Q. Fabius Rullianus eos fuit. Ante hunc Q. Ambustus, cuius parentes ignoramus, Magister equitum fuit P. Valerio Potito Poplicola Dictatore Latinarum feriarum causa an. ccccix. & Dictator anno cdxxxii. Comitiorum causa. Duodecimus est C. Ambustus Mag. eq. in locum Q. Aulii Cerretani in proelio occisi Dictatore Q. Fabio Max. Rulliano an. cdxxxix. Hunc M. F. N. N. Verrius appellat, ut ipsum Q. Rullianum, cuius fratrem esse credendum est. Ambustos sequuntur Maximi, uel potius Maxumi, ita enim tunc dicebantur, ex quibus originem ducunt; qui fere omnes aliis cognominibus singularibus inter se singuli distinguuntur, cū omnes fere Q. Fabii Maximi appellarentur.

pellarentur. xi. reperio ante Augusti mortē his honoribus, & magistratibus usos fuisse. Dictaturas enim quattuor, triumphos decē, censuras quinq. principatus senatus xiii. consulatus xxi. & magisterium equitū obtinuerunt. Hoc singulare accidit huic familiae Fabiae, vt quattuor Principes senatus essent, tres Maximi, & vnus Ambustus, pater, filius, nepos, ac pronepos, siue abnepos, & ex his tres primi xiiii. lustris lecti fuerint sine ulla interpollatione, pronepos post duos, quorū alter Fabius etiā fuit. Primus Q. Fabius M. F. N. N. Rullianus fuit, qui cognomine a Rullis originē ducere videretur, in adoptionē datus Fabiis; quod minime scriptū reperi, Rullos tamen Seruiliōs plebeios appellatos fuisse certum est, uel ex eo, qui legē Agrariā promulgauit TR. PL. Cicerone cos. Maximi cognomē ex Censura obtinuit, in qua turbā forēsem in tribus vrbanas coegit, qui plurimū in Comitiiis poterant. Verrius tamen id cognomen ante Censurā eidē tribuit. Hic quinquies cos. fuit, ter triumphalis, bis Dictator, quod pauci Romae obtinuerunt, septies princeps senatus lectus est, quod nemini datū est. Magister equitū fuit L. Papius Curfore Dictatore rei gerundae causa an. cdxviii. coactus est abdicare, honesta de causa, quod absente Dictatore Samnites hostes uicisset. Consul fuit post trienniū cum L. Fuluiō Curuo. Ambo cos. de Samnitibus triumpharūt: Fuluius Quirinalibus, hoc est xiiii. Kal. Mart. Fabius postridie. Dictator rei gerundae causa an. cdxviii. Magistrū equitū dixit Q. Auliuū Cerretanū, eo occiso a Samnitibus C. Fabiū Ambustū fratre. Consul iterū fuit post quinquenniū cū C. Marcio Rutilo, postea Censorino appellato, iterumq. Procos. triumphauit Idib. Nouemb. anno proximo de Etruscis. Insequenti anno. tertiū consulatū gessit cū P. Decio Mure ii. cos. et cū eodē Censor fuit an. ccccxlx. lustrū fecit xxviii. a quo lustrō princeps senatus in septimū lectus semper est. Iterū Dictator fuit triennio post rei gerundae causa M. Aemiliū Paullū Magistrū equitū dixit, eoq. anno sine consulibus duo Dictatores fuerunt, Rullianus, & post eum M. Valerius Coruus, senis mensibus, quod tēpus omnibus Dictatoribus ante L. Sullā constitutū fuit. Quartus consulatus datus est quadriennio post cū eodē P. Decio, cū quo tertium, & Censuram gesserat. uno postea anno interiecto uacuo iidē consules refecti sunt Fabius v. Decius iv. Hoc consulatu Decius exemplo paterno se deuouit, & occisus est: Fabius triumphum egit tertium de Samnitibus, Etruscis, & Galleis pridie Nonas Sept. an. cdliiii. Huius filius Q. Gurgēs ter consularis, bis triumphalis, & Censorius, ac princeps senatus quater a paternis uirtutibus non longe absuit. Consul fuit cum D. Iunio Bruto Scaeva anno cdlii. triumphū egit Procos. de Samnitibus anno proximo patre legato in equo currum sequente. Iterum cos. fuit cum C. Genucio Clēpsina post xvi. annos, iterumque triumphauit de Samnitibus, Lucaneis, Bruttieis Quirinalibus an. cdlii. Tertium consulatum egit cum L. Mamilio Virulo post xi. annos. Censor creditur fuisse, quod princeps senatus lectus sit, anno cdliiii. cum C. N. Domitio Caluino, qui primus e plebe lustrum xxxi. condidit. Lustrō xxxv. & tribus proximis lustris Gurgēs princeps senatus lectus est. Tertius Q. Maximus Verrucosus a Plutarcho pronepos Rulliani Maximi appellatur, sed cum Q. F. Q. N. a Verriō appelletur, credendum est Gurgētis nepotem fuisse, patrem uero Quinctum nullis maioribus magistratibus usum

usum fuisse. Ipse quinquies cos. bis Dictator, bis triūphalis, bis etiā princeps senatus, semel Censor, Pōtifex, Augur, & quod omnium maximū fuit, cōseruator populi Romani creditus est, secundo bello Punico. quod magis prudenti cunctatione, & cōstanti patientia affectus est, quam aliis uirtutibus. de quo Ennius

Vnus homo nobis cunctando restituit rem;

Non ponebat enim rumores, ante salutem:

Ergo postque, magisque uiri nunc gloria claret.

Primū consulatū obtinuit anno dxx cum Manio Pomponio Mathone. Ambo cos. triūpharunt Maximus de Liguribus Kal. Feb. Matho de Sardeis Idib. Mart. Censor triennio post fuit cum M. Sempronio Tuditano. lustrum fecerunt xlii. post bienniū iterum cos. fuit cum Sp. Caruilio Maximo ii. Ex hoc apparet censurae honorem quinquennio nō durasse, sed xvii. menses. Hic enim & Censor, & cos. fuisse, quod nunquam accidit. Dictator an. dxxxii. Magistrum equitum dixit C. Flaminius Comitiorum causa, siue alterius rei urgentis; sed ridicula superstitione abdicarunt, quod uitio creati essent foricis occentu audito. tantis tenebris maximi uiri tenebantur. Huius rei Valerius Maximus auctor est, & Plutarchus idem Minucio Dictatori contigisse affirmat. Iterum Dictator, uel potius pro Dictatore a populo creatus fuit anno dxxxvi. occiso ab Hannibale C. Flamino ii. cos. apud Trasimenum, Magistrum equitum dixit M. Minucium Rufum, qui primus obtinuit, vt ei imperium aequaretur Dictatori, quod obtrectatione militum, & ambitione Minucii, neque intellecta prudenti Fabii cunctatione factum est. Sed Minucius temere usus imperio partem exercitus, cui praecerat, in summum periculum adduxit, Fabius vtrumque exercitum seruauit; idq. Minucius agnouit, patremq. appellauit, eique fasces submisit. Biennio post cos. tertio suffectus M. Marcello ii. qui uitio factus fuerat, isq. creabatur in locum L. Postumii Albini iii. qui occisus fuit, antequam iniret. Eorum collega fuit Ti. Sempronius Gracchus. Refectus est anno proximo cum M. Claudio Marcello iii. & gladius, & clypeus populi Ro. ambo cos. dicti sunt. Quinctum consulatum gessit cum Q. Fuluiō Flacco iv. an. dxxlii. iterumque triumphauit de Tarentineis, & Poeneis. Princeps Senatus lectus est xlii. & xlii. lustrō. Tantam gloriam maior splendor Scipionis Africani imminuit. Sed alter alterius ope adiutus est, & ciuitas vtrique obnoxia fuit. Filium amisit consularem Q. Fabium Maximum, qui Ti. Sempronii Gracchi ii. cos. collega fuit an. dxxli. post duos patris consulatus. Proditum est patrem Proconsulem filio consuli obuiam uenisse, iussuq. a filio, vt equo descenderet: id patri gratissimū fuisse. Ex liberis L. Aemilii Paulli, qui de Perse Rege triūphū egit, paterq. Africani Minoris fuit, maiorē filium Verrucosus adoptauit, natū Papiam C. Masonis consularis, & triumphalis uiri filia. Is cos. fuit cū L. Hostilio Mancino an. dcviii. Sunt qui adoptionem in filiū transferant. Hic Q. Fabius Max. Aemilianus appellatus est Allobrogici pater. Sextus est Q. Fabius Seruilianus, quē putant Aemiliani fratrem adoptiuū fuisse adoptatū a Verrucosus, uel ab eius filio Q. Maximo, filiumq. fuisse asserūt Cn. Seruiliū Caepionis, cuius filii Cn. Caepio & Q. Caepio duobus proximis annis consulatum Q. Fabii

Seruiliani subsecuti sunt. Consul autem is fuit cum L. Metello Caluo an. DCXL. Censor sexto postea anno cum Q. Fulvio Nobiliore. lustrum fecerunt LVIII. filium minus castum occidit, seq. e conspectu patriae priuauit. Allobrogicus secutus est, quem Aimiliani fuisse filium certum est. Is cos. fuit cum Q. Opimio an. DCXXXII. triumphum egit anno proximo. Procos. de Allobrogibus, & Rege Aruernorum Betulto, ut Verrius notat. Censor fuit an. DCXLV. cum C. Licinio Geta. lustrum fecerunt LXIII. Tum fornix Fabianus dictus est arcus iuxta regiam in sacra uia ab eo Censore constructus, ibique eius statua posita est.

VIII Huius filius fuit Q. Max. cui Eburnus ob candorem cognomen fuit, quem etiam pullum Iouis uocabant. Consul fuit cum C. Licinio Geta an. DCXXXVII. Huic proditum est a Q. Pompeio Praetore Urbano bonis interdictum fuisse. Superiores Maximi reip. Romanae tempore fuerunt. Sub C. Caesare Q. Fabius Q. F. Q. N. consul suffectus. fuit an. DCCVIII. qui trib. mensibus consul fuit uno, aut altero minus die. namq. III. kal. Ian. mortuus est, cui C. Caninius Rebilus in unum diem suffectus est. In quem pleraque Ciceronis ioca sunt. Vigilantem consulem fuisse, qui toto consulatu suo somnum non ceperit. Antea Flamines Diales habueramus, nunc habemus consulem. Dum ad gratulandum festinarem, nox me oppressit. Atque alia id genus. Sub Augusto Paullus Fabius Q. F. Q. N. Maximus cos. fuit cum Q. Aelio Tuberone an. DCCXLII. & anno proximo Q. Fabius Q. F. Q. N. Maximus Africanus cum Iulo Antonio. Hos duos Fabios fratres fuisse uerisimile est. Maximos ueteres non Maximos dicebant. Primus C. Caesar traditur optimum Maximum scripsisse. Maximos etiam scribere ueteres solebant, quod usus postea mutauit. Tres familias frequentiores Fabiorum peregrinus Vibulanorum, Ambustorum, & Maximorum: minus frequentes facilius persequemur. Dorsonum antiquissimus is est, qui capta vrbe ex Capitolio in collem Quirinalem ritu Gabino accinctus ad statum sacrificium Fabiorum accessit: & inde in Capitolium reuersus est an. CCCLXIII. Is C. Fabius Dorso appellatus est. Eius gentis duos tantum consulares inuenio M. Fabium, qui cos. fuit an. CDVIII. cum Ser. Sulpicio Camerino. & C. Fabium illius fortasse filium, qui an. CDXXC. cos. fuit cum C. Claudio Canina iterum. Pictorum duos etiam consulares legi. Alter est C. Fabius C. F. M. N. qui cos. fuit cum Q. Ogulnio Gallo anno CDXXCIV. Hunc Q. Fabium appellat Plinius, eoque cos. ait argentum signatum primo fuisse Romae quinto anno ante primum bellum Punicum. Alter Caii frater N. Pictor, qui triennio post eos. fuit cum D. Iunio Pera. triumphum egit bis III. Nonas Octob. de Sassinatib. & kal. Febr. de Sallentineis, Messapicisque. Pictores historiarum scriptores referuntur Q. N. SER. Graeceque eas scripsisse constat. Seruius etiam, ut iurisperitus a Cicerone laudatur. pingendi artem didicisse primum eius cognominis constat, eius opera a Plinio referuntur. Buteonis familia duos etiam habuit consulares, quorum alter multis aliis honorum titulis ornatus fuit. nam Dictator, Censor, & Magister equitum, & bis Princeps Senatus fuit Numerius Fabius M. F. M. N. Buteo. Is cos. fuit anno DVI. cum L. Caecilio Metello II. Censor cum C. Aurelio Cotta post sex annos. lustrum fecerunt XXXIX. Magister equitum an. DXXXIX. L. Metello collega Dictatore comitiorum caussa. Dictator

etator sine Magistro equitum senatus legendi caussa fuit post pugnam Cannensem, quod numquam amplius accidit an. DXXXVII. Princeps senatus lustro XLII. & XLIII. lectus est. Alter Buteo superioris frater biennio post fratris consulatum cum C. Atilio Bulbo consul fuit. Buteonis nomine accipitris genus significari, a quo huic familiae id cognomen haesit, Plinius auctor est. Apud Appianum quoque legi Buteonem quendam fratrem patrualem Africani Minoris fuisse. Addam hoc loco Q. Fabium Q. F. Q. N. Labeonem, qui Praetor ex Creta naualem egit an. DLXIV. & post sex annos cos. fuit cum M. Claudio Marcello. Hunc ferunt arbitrum decepisse Nolanos, & Neapolitanos de finibus agrorum contententes, & regem Antiochum bello uictum. illorum enim agrum, de quo lis erat, adiudicauit populo Ro. huius naues dimidias pollicitus ei se relicturum, secari iussit, ut dimidiatae relinquerentur. Vnum etiam consularem reperi, cognomine Licinum, cuius in superioribus haberi ratio non potuit. Is est M. Fabius C. F. M. N. Licinus, qui cos. fuit anno DVI. cum M. Otacilio Crasso II. Huius fortasse pater is est, quem paullo ante in Dorsonibus rettulimus, C. Fabius M. F. quem Eutropius antiquus, & fasti Graeci Licinium appellant, alii Luscium. A Licino Licinia familia dicta est. Veteris poetae carmen legi in Porcium Licinum, Marmoreo in tumulo Liscinus iacet, at Cato nullo, Pompeius paruo: credimus esse deos? Vetustissima memoria Fabiorum est, ut fabulam Herculis, & nymphae negligamus, sub Romulo apud Ouidium lib. II. Fastorum.

Risit, & indoluit Fabios potuisse Remumq.

Vincere, Quinctilios non potuisse suos.

Hos Festus Lupercos Fabianos, & Quinctilianos uidetur appellasse a Fabio, & Quinctilio praepositis. Alibi legi Fabium Celerem Centurionem Remum occidisse, quod muros urbis transgredi ausus fuerit. Romulum Celeres quosdam satellites habuisse notum est. Post mortem Augusti aliquot Fabii consules fuerunt, unus tamen solus ex patriciis esse uidetur Paullus Fabius Persicus, qui cos. fuit cum L. Vitellio patre A. Vitellii Imp. an. DCCCLXXXVI. post resurrectionem Christi domini anno primo sub Ti. Caesare. Ceteri noui homines fuerunt, quos ordine temporum seruato referemus. C. Fabius Valens cos. suffectus fuit cum A. Licinio Caecina ex Kal. Sept. an. DCCCXXI. sub Vitellio Imp. Fabius Postumus cos. suf. ex Kal. Iul. cum M. Cornelio Frontone II. an. DCCCXLIX. sub Nerua Imp. L. Fabius Iustus cum C. Iulio Vrso Seruilio Seruiano II. cos. suf. ex kal. Iul. an. CCCCLXXIII. sub Traiano Imp. Q. Fabius Catullinus cum M. Flauio Apro cos. fuit anno DCCCXXII. sub Hadriano Imp. L. Fabius M. F. Gal. Cilo Septiminus Catinius Acilianus Lepidus Fulginianus bis cos. fuit priori consulatu cum FL. CL. Sulpiciano ex Kal. Mart. an. DCCCXLV. sub Pertinace Imp. Iterum cum M. Annio Libone post XI. annos sub Seuero, & Antonino, quo anno ludi saeculares VIII. facti sunt. Hic alios Magistratus obtinuit in titulis statuarum enumeratos. Praefecturam urbis, Legationes Augustales, pro Praefectis multarum prouinciarum, Praef. aerarii militaris, Procos. prouinciae Narbonensis, X. Viratum Stilitibus iudicandis, sodalit.

lit. Hadrian. atq. alia munera. Ti. Fabius Titianus cos. fuit cum Imp. M. Iulio Philippo an. dcccxcvii. Hoc nomine alii quattuor cos. fuerunt. Fabius Iustus cum Fl. Magno Ianuario cos. fuit anno cclxxix. sub Constantino Imp. Alter Ti. Fabius Titianus cos. fuit cum Feliciano cos. an. cxxxix. quo anno Constantinus Imp. mortuus est. Tertius cos. cum Neratio Cereali an. cxcix. sub Constantio Iun. Imp. Quartus cū Q. Aurelio Auiano Symmacho anno urbis cxcxii. Christi cccxi. sub Valeriano Iun. Theodosio, & Arcadio Imp. Quintus Ti. Fabius Titianus cos. fuit cum Imp. Leone iii. cos. an. urbis ccccvii. CHRISTI. cccclxvi.

F V L V I A.

FVLVIA plebeia gens, sed quae non paucos habuit claros viros omni honorū genere ornatos; in tres familias cognominibus discretas diuiditur. Nam Curui, Paetini, & Nobiliores unam, Centumali alteram, tertiam Flaeci obtinent. Curuos duos, Paetinos tres, Nobiliores quattuor inuenio, sed septem tantum viri omnes fuerunt; quod duo bis numerantur; propterea quod alter, & Curuus, & Paetinus, alter & Paetinus, et Nobilior appellati sint. Hi igitur septem totidem consulatus, censuram unam, triumphos sex, ouationem unam, magistrerium equitum item unum assecuti sunt. Centumali tres consulatus totidem, Dictaturam unam, triumphos duos obtinuerunt. Flaeci septem consulatus decem, censuras duas, Dictaturam, Magisteria equitum duo, triumphos sex consecuti sunt. Primus L. Fuluius L. F. L. N. Curuus cos. fuit anno cdxv. cum Q. Fabio Max. Rulliano. Ambo cosules de Samnitibus triumpharunt. Curuus Quirinalibus, Fabius postridie, hoc est xii. Kal. Mart. Magister equitum fuit dictus a L. Annilio Mamercino Priuernate ii. Dictatore rei gerundae causa post sex annos a consulatu. Huius filius, uel frater fuit M. Curuus Paetinus L. F. L. N. qui cos. suffectus fuit Ti. Minucio Augurino in magistratu occiso, cuius collega L. Postumius Megellus erat. triumphum egit in consulatu de Samnitibus iii. Non. Octob. an. cdxlix. Paetini cognomen adoptionis indicium est a Paeteis, quod cognomen Aeliorū fuit. Oculorum uitium significat amantibus suae, quamobrem Venerem paetam dixerunt ut caessam Mineruam. Tertius est M. Paetinus CN. F. CN. N. qui cos. fuit cum T. Manlio Torquato, qui in magistratu mortuus est anno ccccliv. & triumphū egit de Samnitibus, Nequinatibusq. Hunc superioribus coniungere non possumus, nisi fingamus, aliquē Lucium duos filios habuisse Lucium, & CN. ex Lucio superiores natos esse filios, aut nepotes, ex CN. hunc nepotem. Quartus Ser. Paetinus Nobilior M. F. M. N. cos. fuit cum M. Aimilio Paullo an. cdxv. Ambo nauales egerunt triumphos de Cossurenibus, & Poeneis Fuluius xiiii. Kal. Feb. Paullus xii. Kal. Feb. anno proximo Procus. Quintus post hos consulares, & triumphales ouationem supra triumphum, & consulatum adiecit, ut iure nobilior ceteris diceretur, M. Fuluius M. F. Ser. N. Nobilior. In Praetura ouans ex Hispania reuersus est an. dlxxii. consul biennio post fuit cum CN. Manlio Vulfone, & post biennium a consulatu triumphum egit x. kal. Mart. de Aetoleis Ambracibus, & Cephalonia.

vi nia. Secutus est alter M. Nobilior M. F. M. N. superioris, ut creditur filius, qui etiam post consulatum triumphum egit. Consul fuit cum CN. Cornelio Dolabella Procus. triumphauit anno proximo de Liguribus, & Veletibus xii. kal. Sept. an. dxcv. Huius frater Q. Fuluius anno sexcentesimo primus Kal. Ian. consulatum iniiit cum T. Annio Lusco Censor fuisse dicitur cum Q. Fabio Max. Seruiliano post xvii. annos. lustrumq. fecisse lviii. Lusit aliquando in hoc nomine M. Cato Censorius, qui paullo post consulatum Q. Fuluii mortuus est; & cum, de quo loquebatur, non Nobiliorem dicendum esse affirmabat, sed mobiliorem. Centumalus primus CN. Fuluius CN. F. N. Maximus cos. fuit cum L. Scipione anno cdlv. anno proximo post consulatum M. Fuluii CN. F. CN. N. Paitini, qui uidetur frater eiusdem fuisse. Hic etiam triumphum egit de Samnitibus, Etruscisq. Idib. Nouemb. Dictator fuit clauis figendi causa an. cdxc. ut Verrius haec omnia diligentissime in fastis conscripsit. Secutus est alter CN. Centumalus item CN. F. CN. N. superioris, ut creditur filius. Consul fuit anno dxxiv. cum L. Postumio Albino ii. Anno proximo Procus. ex Illureis naualem egit x. kal. Quint. Tertius CN. Centumalus CN. F. CN. N. consul fuit cum P. Sulpicio Galba Maximo anno dxlii. Successorq. fuit Q. Fuluii Flaeci quater consulis, post eius tertium consulatum. Cognominis huius origo mihi ignota est. Legi in Pandectis Florentinis Centemmanum appellatum fuisse Appium Claudium Caecum. Ab eo nomine potuit hoc deduci, hoc est a centum manibus, Litteram uero N. in L. mutari Mallii pro Manliis, gemelli pro geminis exemplo sunt. Flaccorum primus M. Fuluius Q. F. M. N. cos. fuit anno primo belli Punici primi, post urbem conditam an. cdxv. cū Ap. Claudio Caudice, triumphum egit de Vulfiniensibus Kal. Nouemb. Magister equitum fuit Ti. Coruncanio Dictatore Comitiorum habendorū causa an. dvii. Huius filius Q. Fuluius M. F. Q. N. quater cos. Dictator, Censor, Magister equitum, & triumphalis, princeps huius gentis fuit. Primum consulatum egit nono post superioris Dictaturam anno cum L. Cornelio Lentulo Caudino in eo de Liguribus triumphauit. Censor fuit cum T. Manlio Torquato an. dxxii. uitio tamen facti abdicarunt. Iterum cos. fuit post septem annos cum eodem Torquato ii. etiam cos. Magister equitum an. dxl. Dictatore C. Claudio Centhone Dictatore Comitiorum causa. His comitiis cos. iii. designatus est cum Ap. Claudio Pulchro. ab his cos. & urbs obsidione Hannibalis liberata, & Capua capta est anno proximo, & Flaccus inuito collega, & senatus litteris non lectis supplicium de senatoribus, Campanis sumpsit. Dictator fuit comitiorum causa biennio post consulatum, & his comitiis iv. cos. designatur cum Q. Fabio Max. Verrucosso v. cos. Huius tres filii fuisse dicuntur Q. & L. Flaeci, tertius datus est in adoptionem L. Manlio Acidino. Duo fratres tū primū consules eodem anno fuerunt Q. Fuluius Q. F. M. N. Flaccus, & L. Manlius L. F. L. N. Acidinus Fuluianus an. dlxxiv. Ambo etiam ante consulatum triumpharunt, Fuluius anno proximo cos. des. Propratore ex Hispania citiore, Fuluianus an. dlxxix. Propratore ex eadem prouincia ouans rediit. Iterum etiam in consulatu Fuluius de Liguribus triumphauit. Censor postea fuit an. dlxxix. cum A. Postumio Albino. lustrum fecerunt li. in Censura L. Fuluium

quum fratrem senatu mouit, quod Tribunus Militum cohortem suam iniussu confulis domum dimiserit. Quartus est Q. Flaccus C. N. F. M. N. qui eos, suffectus fuit in locum C. Calpurnii Pisonis uirici sui, qui in magistratu mortuus est an. DLXXII. Eorum collega fuit A. Postumius Albinus. Huius mater Quarta Hostilia damnata est, quod uirum suum occidisse diceretur. Quintus Ser. Flaccus, cuius parentes ignoramus, eos, fuit cum Q. Calpurnio Pisone an. DCXII. triumphum egit de Vardeis ex Illurico. Anno proximo C. Flaccus collega fuit P. Scipionis Africani Aemiliani in secundo consulatu. Huius etiam parentes ignorantur. Septimus M. Flaccus M. F. Q. N. eos, fuit an. DCXXXIX. cum M. Plautio Hursaco. Procos. biennio post de Liguribus. Vocoticis, Salluicisq. triumphauit. Hic cum M. Flacco Praetore filio, aliisque praetextato an. DCXXXII. occisus est cum C. Graccho TR. PL. a L. Opimio eos. Horum soror fuit Fulvia L. Caesaris consularis, & Censorii uxor mater L. Caesaris consularis, & Iuliae matris M. Antonii Triumuii reip. constituendae, cuius uxor Fulvia, quae C. Curionis antea, & P. Clodii uxor fuerat, & ingentes spiritus in Ciceronem, & postea in Augustum generum ostendit. Sub Domitiano Aug. C. Fuluius Valens annos natus x c. Cos. fuit eum C. Antistio Vetere, & in magistratu mortuus est an. DCCCLVII. Sub Seuero, & Antonino Imp. Fuluius Aemilianus consul fuit cum M. Nummio Ceionio Annio Albino an. DCCCLIX. Alter eiusdem nominis ultimo Gordiani Imp. anno eos. fuit cum Peregrino anno urbis DCCCXCVI. Iterum post quinquennium cum Vettio Aquilino sub Philippis Augg. Tertius Aemilianus eos. fuit post decennium a posteriore consulatu superioris cum Pomponio Basso II. sub Valeriano, & Gallieno Imp. Sub eodem Gallieno Imperatores Augusti appellati sunt tres Fuluii Macriani Iunior, & Quietus, pater cum duobus filiis, sed ab Aureo-li duce Domitiano uicti, occisi sunt: ex eorum genere superstites. Alexandri Magni imagine in omnibus ornamentis, & poculis utebantur. eam Macrianorum familiam appellat Trebellius Pollio, & ex ea Cornelium Macrum. Postea collega M. CL. Taciti Imp. in secundo consulatu fuit Fuluius Aemilianus an. CIOXXXIX.

F V R I A.

FURIA gens patricia, uel unico M. Camillo illustris, aliis etiam clarissimis uiris exornata est. Diuiditur in Fuforum, siue Medullinorum, uel Pacilorum, atq. in Camillorum stirpes frequentiores. Philii quoque & Purpureones eiusdem gentis sunt, sed pauci ex eis consulares fuerunt. Hos omnes constat Fufios primum dictos, ut Valesios, & Auselios, postea Fufios, siue Furios. Idque Fuforum cognomen indicat a Fuso Fufios dictos, ut ab Iulo Iulios, a Claudio Claudios, a Valesio Valerios, a Cossio Cornelios, a Licino Licinios, a Plauto Plautios, a Tullo Tullios. Luit in hoc nomine eleganter Ouidius,

Cur ego non dicam Furia te Furiam?

Sub Tullo Rege S. P. Fufius pater patratus reperitur, Liuius teste, quem ex hac

hac familia fuisse certum est. Fufos, & Medullinos, ac Pacilos XVII. inuenio obtinuisse Pontificatum Max. Consulatus XI. Tribunatus Militares XVII. Censuras duas. Camillos quinq. affectos fuisse inuenio Dictaturas VII. Triumphos quinq. consulatus quinq. Tribunatus militares VI. Censuram. Interreges fuisse ter. Philos duos totidem consulatus, Censuram, & triumphum adeptos fuisse.

- I Purpureonem unum consulatum, & triumphum consecutum. Primus Sex.
- II Furius Medullinus Fufus eos. fuit cum S. P. Nautio Rutilo an. CCLXV. Secundus S. P. Furius eos. fuit post annos VII. cum K. Fabio Vibulano II. Tertius L. Furius eos, fuit an. CCLXXXIX. cum A. Manlio Vulsone. Iustrum fecerunt VIII. ante primos Censores anno XXI. Quartus P. Furius biennio post eos. fuit cum L. Pinario
- V Mamericino Ruso. Quintus S. P. Furius eos, fuit cum A. Postumio Albo Regillensi an. CCXXCIX. Hoc eodem anno P. Fufus consularis frater consulis occisus est. Iterum eos. fuit suffectus Sex. Quintilio Varo, qui in hoc magistratu occisus est
- VI an. ecc. eorum collega fuit P. Curiatius Trigeminus. Sextus Q. Fufus Fufus
- VII Pont. Max. post quadriennium a superiore secundo consulatu. Septimus Agrippa Medullinus Fufus eos. fuit cum T. Quinctio Capitolino Barbato III. an. CCCVII. Octauus C. Fufus Pacilus, qui post quinque annos eos, fuit cum Manio Papirio Crasso. Censor septennio post consulatum cum M. Gegano Macerino. Iustrum fecerunt XII. Tribunus militum fuit an. CCCXXVII. Nonus L. Furius S. P. F. Medullinus Trib. Mil. fuit sexennio ante superiorem. Iterum creatus est
- X anno proximo post superioris Tribunatum. Tertio anno CCCXXXII. Decimus L. Furius L. F. S. P. N. Medullinus, sic enim a Verrio appellatur. eos. fuit an. CCCXL. cum M. Cornelio Cossio. Iterum quadriennio post cum C. N. Cornelio Cossio. Septies Tribunus Militum fuit, quod huic, & Ser. Cornelio Maluginensi tantum concessum est. Primus Tribunatus fuit an. CCCXLVI. biennio post consulatum. Secundus post alterum biennium. Tertius an. CCCLV. Quartus anno proximo, Quintus biennio post quartum, Sextus anno sequenti, Septimus anno CCCLXII. Undecimus est C. Furius Pacilus, qui superioris C. Fufi Pacili filius, ut creditur, fuit. Consulatum gessit cum Q. Fabio Ambusto anno CCCXLII.
- XII Huius nepos, aut pronepos fuit C. Furius C. F. C. N. Pacilus, qui eos. fuit cum L.
- XIII Caecilio Metello an. DII. Tertiusdecimus fuit M. Furius Fufus Tribunus Mil.
- XIV an. CCCL. Quartusdecimus S. P. Furius L. F. S. P. N. Medullinus Lucii bis eos. septies Tribuni frater, quamuis hunc etiam Lucium Liuius appellet, Tribunus Mil.
- XV fuit an. CCCLIII. Quintusdecimus Agrippa Furius Medullinus Fufus alterius Agrippae, ut creditur filius Trib. Mil. fuit cum L. Medullino VII. an. CCCLXII.
- XVI Sextusdecimus est L. Furius S. P. F. L. N. Medullinus, qui Trib. Mil. fuit anno decimo post superiorem cum M. Furio Camillo VI. Iterum decennio post; Censor
- XVII fuit cum M. Fabio Ambusto an. CCCXC. Iustrum fecerunt vicesimum. Septimusdecimus S. P. Furius superioris, ut creditur frater, Trib. Mil. fuit an. CCCLXXV. Hanc numerosam familiam nimis ieiune persecuti sumus; quod de ea historici non satis certa scripserint; & Verrii Fasti in his tradendis desiderantur. Camillorum primus ille princeps Romanae Reip. alter Romulus dictus, cuius parentes ignoramus, M. Furius Camillus, cuius honores maximi, & frequentes fuerunt, nam quinquies Dictator, sexies Tribunus militum

militum fuit, quater triumphum duxit, semel Censor, ter Interrex factus est. Hic tamen tantus, ac talis uir numquam consul fuit, & exilium passus est. Sed ex relegatione maior ei gloria nata est, & patriam liberandi exilium ei occasio fuit. Primus ei magistratus Censura fuit, quam cum M. Postumio Albino Regillensi egit an. cccl. lustrum fecerunt xvi. Primus Tribunatus fuit biennio post, secundus tertio postea anno, anno proximo Interrex. Dictator anno ccclvii. triumphum de Veientibus egit quadrigis albis, biennio post tertio Trib. Mil. fuit, & an. ccclxi. Interrex ii. Postea in exilium ob inuidiam missus capta a Gallis Senonib. urbe an. ccclxiii. restitutus, & absens Dictator ii. factus Gallos uicit, & de iis triumphauit. Anno proximo Dictator iii. fuit rei gerundae causa iii. triumphum egit de Volscis, Aequis, Etruscisq. eodem anno Interrex iii. fuit. Quartum Tribunatum egit an. ccclxvii. quintum post biennium, sextum anno tertio post quintum. Dictator iv. fuit an. ccclxxv. rei gerundae causa; sed magis, ut seditio de plebeio consule sedaretur; tamen cum videret maioris seditionis occasionem ex delectu; & editis oriri, abdicauit. Anno proximo Dictator v. triumphum quartum egit de Galleis Senonibus. & consule plebeio accepto a patribus, ac Praetore urbano, & duob. Aedilib. Curulibus patriciis creatis, seditio sedata est. Primus Praetor urbanus fuit Sp. Camillus M. F. Alter L. Camillus M. F. bis Dictator, semel cos. fuit. Priorē dictaturam egit an. cdiii. comitiorum habendorum causa, & eisdem comitiis cos. designatus est cum Ap. Claudio Crassino Regillensi, ambo patricii fuerunt. Iterum Dictator fuit quarto anno post consulatum rei gerundae causa. Tertius Camillus L. Furius. Sp. F. M. N. consul fuit an. cdxv. cum C. Mainio. Triumphum egit de Pedaneis, & Tituribus iii. Kal. Octob. Iterum cos. fuit an. cdxxviii. cum D. Iunio Brito Scaeuua. Quartus longo interuallo M. Furius P. F. P. N. cos. fuit cum Sex. Nonio Quintiliano an. dclx. sub Augusto. Suetonius etiam auctor est Ti. Claudium Caesarem habuisse admodum adolescentem sponfas duas Aemiliam Lepidam Augusti proneptem, & Liuiam Medullinam Camillam e genere antiquo Camilli Dictatoris, quam ipso die nuptiis destinato amisit. Sed & sub Ti. Caesare Aug. M. Furius M. F. P. N. Camillus Scribonianus cos. fuit suffectus ex Kal. Iul. an. dcc. Nunc de Philis uidentum est. Duos consulares reperio eodem nomine utrumq. P. Furium Philum appellari. prior cos. fuit an. dxxx. cum C. Flamio. Hic Sp. F. M. N. a Verrio notatur. Triumphum egit in consulatu de Galleis, & Liguribus iii. Idus Mart. Censor fuit post annos nouē cum M. Atilio Regulo, sed in eo honore mortuus est, & Regulus abdicauit. Alter Philus cos. fuit cum Sex. Atilio Serrano an. dcxvii. Hic laudatur, quod Q. Metellum, & Q. Pompeium consulares inimicos suos in provinciam Hispaniam duxerit legatos inuitus, testes suarum actionum. Purpureo vnus L. Furius Sp. F. Sp. N. ante consulatum triumphum egit Praetor de Galleis an. dlm. quadriennio post cos. fuit cum M. Claudio Marcello. Sub Imp. Claudio an. cioxii. consule inuenio Furium Orsitum cum Fl. Antiochiano. Idem Orsitus post triennium Praefectus urbi fuit, quo anno consules fuerunt M. Cr. Tacitus, qui postea Imp. fuit, & M. Maecius Memius Furius Balburius Caecilianus Placidus sub Aureliano Imp. Post quadriennium Furius Lupus Praef. urbi, & cos. collega Imp. Probi in secundo consulatu Praefecturam tenuit eo, & aliis duobus postea

postea annis. Ante superiores consules Furia Sabinia Tranquillina Augusta uxor Gordiani iii. Imp. fuit.

I V L I A.

I V L I A Patricia maiorum gentium in duas praecipuas stirpes scinditur Iulorum, & Caesarum. Alia cognomina minus frequentia usurparunt, ut Mentio, & Libo, de quibus postea dicemus. Iulorum familia duodecim maioribus honoribus usus habuit, qui Decemviratum legibus scribendis, Dictaturam, Censuram, Magistrum equitum, Consulatum vii. Tribunatum Militares consulari potestate ix. consecuti sunt. Caesares ante Augustum quinque, Dictaturas quattuor, Censuram, triumphos sex, Pontificatum Max. consulatus ix. obtinuerunt. Mentio I I unus consul. Libo alter consularis, & triumphalis. Iulorum primus C. Iulius L. F. cos. fuit an. cclxiv. cum P. Pinario Mamercino Rufo. Huius filius fuisse creditur C. Iulus C. F. L. N. qui cos. fuit post septem annos cum Q. Fabio Vibulano ii. Decemvir legibus scribendis fuit an. cccii. legatus occisus est anno deinde xiiii. Tertius fuit Vopiscus Iulius Iulus, qui cos. fuit an. ccxxc. cum L. Aimilio Mamercino iii. Hic fortasse superioris frater fuit. I V Quartus C. Iulus. cos. fuit cum M. Geganio Macerino an. cccvi. Hic fortasse x. viri filius fuit. ii. cos. fuit post annos xii. cum L. Verginio Tricofto. qui anno proximo refectioni fuisse dicuntur, quod alii historici negant. Quintus L. Iulus, qui Vopisci filius fuisse creditur, Tribunus Militum fuit cum Mamercio Aimilio, & L. Quinctio Cincinnato an. cccxv. Magister equitum fuit A. Postumio Tuberto Dictatore rei gerundae causa. Anno proximo cos. cum L. Papirio Crasso i. an. cccxxiii. Post hunc Sex. Iulius post sex annos Trib. Militum fuit. Huius parentes ignoramus. I V I I Septimus C. Iulus L. F. Vopisci N. Trib. Mil. fuit an. cccxlv. & triennio post iterum. Censor mortuus est an. cccclxi. eique suffectus est M. Cornelius Maluginensis, qui cum L. Papirio Curfore lustrum fecerunt xvii. eo lustro urbs a Gallis capta est. Religio fuit deinceps aliquem in demortui locum sufficere; quasi vero aliquid ad eam rem pertinuisset. Huius frater fuit L. Iulus, qui Tribunatum Militum gessit an. cccclii. & iterum post quadriennium. Ante hunc alter L. Iulus eundem magistratum gessit biennio ante priorem superioris Tribunatum. eius parentes ignoramus. Decimus eodem nomine appellatus est. Tribunus Militum fuit an. cccclxv. I V I I I Undecimus eiusdem nominis similem Tribunatum gessit an. cccclxxiv. I V I I Duodecimus C. Iulus Iulus Dictator rei gerundae causa in Castris dictus an. ccccl. Caesarum primus Sex. Iulius Sex. F. L. N. cos. fuit an. dxcvi. I I cum L. Aurelio Oreste. Post hunc alter Sex. Caesar C. F. Sex. N. a I I I Verrio appellatur. cos. fuit an. dclxii. cum L. Marcio Philippo. Eius successor L. Caesar L. F. Sex. N. superioris frater patruelis cum P. Rutilio Lupo anno primo belli Marisci consul fuit. Ab eo lex Iulia appellata est, qua ciuitas data fuit sociis, qui in officio manserunt, aut qui cito redierunt. Censor fuit anno proximo post consulatum cum P. Licinio Crasso, lustrum non fecerunt. biennio post occisus est cum fratre C. Caesare Strabone;

qui Aedilis Curulis fuit, Quaestor, Trib. Mil. bis, x. uir agris dandis, adtribuendis, iudicandis, & Pontifex. Horum mater fuit Popillia, quam mortuam laudauit publice Q. Lutatius Catalus maior, horum frater uterinus, eique mulieri tam primum is honos datus est, qui antea tantum uiris haberi solebat. Vxor L. Caesaris Fulvia M. Fuluii Flacci uiri consularis filia, qui cum C. Graccho occisus est a L. Opimio cos. Huius filius L. Caesar cos. fuit cum C. Marcio Figulo anno DCXXCIX. cuius soror Iulia ex M. Antonio Marci oratoris filio Marcum Antonium Triumvirum, & Caium, & Lucium Antonios suscepit, postea P. Cornelio Lentulo Surae consulari nupsit, qui in coniuratione Catilinae Cicerone eos. occisus est anno proximo post L. Caesaris consulatum. Hic semper optimarum partium fuit, nulla propinquitatis C. Caesaris, uel M. Antonii habita ratione. Qua de causa proscribitur a Triumuiris, conseruatus a sorore inuito filio eius Antonio. Huius filius fuit alter L. Caesar, qui cum mandatis de pace missus est ad Caesarem initio belli ciuili, Sequitur C. Iulius C. F. C. N. Caesar, cuius pater Praetor repentino mortuus est an. DCLXVIII. Auia paterna fuit Marcia Marcii Regis filia. Amita Iulia C. Marii septies cos. vxor, quam mortuam laudauit. In ea oratione dixit Iulios a Venere, & Aenea; Marcios a Numa Rege ortos, Mater ei fuit Aurelia, quae cum Pontificem Max. uidit, & nescio, an cos. Initium Pontificatus fuit idem ille annus coniurationis Catilinae, in qua consensisse insimulatus est. Quadriennio post cos. fuit cum M. Calpurnio Bibulo an. DCXCIV. Omnia solus per uim, & populum egit. L. Calpurnii Pisonis successoris in consulatu filiam duxit, Pompeia repudiata, ob P. Clodii Pulchri amorem, cum in Bonae deae sacris domi suae Aurelia mater reperit Clodium ueste muliebri indatum, Pompeia L. Sullae Felicis neptis fuit, Q. Pompeiorum Ruffo, & Comelia nata. Habuerat ante hanc uxorem Corneliam L. Cinnae quater cos. filiam, ex qua Iuliam susceperat Cn. Pompeii Magni uxorem. Ante Corneliam Cossutia Equitis Romani filia Caesaris sponsa fuit. Post consulatum decem annos Gallias tenuit, postea cum exercitu aduersus Cn. Pompeium, & consules Romam uenit. Dictator a M. Lepido Praetore urbano dictus est an. DCCIV. Iterum cos. anno proximo cum P. Seruilio Vatia Isaurico, quo anno victo Pompeio II. Dictator reip. constituenda, M. Antonium Mag. Eq. dixit. III. cos. cum M. Aemilio Lepido an. DCCVII. fuit. & III. Dictator, anno proximo cos. IV. sine collega, censum uicatum egit. Eodem anno IV. Dictaturam inuit, quae ei postea perpetua concessa est. In tertio consulatu quater triumphum egit, primum de Galieis & Germaneis, secundum de Pharnace Ponti Rege ex Asia, Tertium ex Aegypto de Rege Ptolemaeo, Quartum de Iuba Maureraniae Rege ex Africa. In quarto consulatu quintum egit ex Hispania. Anno DCCIX. Dictator IV. uel potius perpetuus, consul V. occisus est Eidibus Martiis. Eius collega fuit M. Antonius. In hac quarta Dictatura ouans ex monte Albano VII. kal. Febr. reuersus est. Sororem habuit Iuliam nuptram M. Attio Balbo viro Praetorio, ex quo Attiam peperit. Attia C. Octauius C. F. C. N. C. Pron. nupta est, postea L. Marcio Philippo. C. Octauius Praetor fuit, & Procos. prouinciam Macedoniam rexit, in qua Imperator appellatus est. ex priorē vxore Ancharia Octauiam Maiorem,

iorem, ex Attia Octauiam Minorem, & C. Octauium, quem heredem C. Caesar testamentō reliquit. Quamobrem C. Iulius C. F. Caesar appellatus est, quē etiā iure Octauianū aliqui uocant. Post Caesares quinque de Mentone, & Libone agere polliciti sumus. Cn. Iulius Mento cōsul fuit anno CCCXXII. cū T. Quintio Penno Cincinnato L. Iulius L. F. L. N. Libo cum M. Atilio Regulo an. CCCXXVI. & triumphum egit de Sallentineis VIII. Kal. Febr. cū M. Regulo collega. Sine cognomine antiquissima mentio est Proculi Iulii Senatoris, qui Romulo a Senatoribus, ut creditur, occiso iurauit se eum uidisse postea mandantem patribus, & populo, ut Quirinum appellarent, seq. ut deum colerent. Iulios etiam plebeios fuisse uideo, ex quibus Tribuni plebis fuerunt Ap. Iulius an. CCCIV. C. Iulius an. CCCXXX. L. Iulium Annalem, qui proscribitur a Triumuiris, & Q. Iulium Candidum, qui patrem proscribitur prodidit, plebeios fuisse existimo. De Sexto Annali teste producto in reum, quem Cicero defendebat, notus est iocus; cum enim laessisset reum, & accusator, dic aliquid M. Tulli si potes, de Sexto Annali; tum Cicero uersum ex sexto Annali Ennii recitauit,

Qui potis ingentes causas euoluere belli.

Primus ex his cognomen ex lege Iulia Annali, quam pertulit, inuenit. Sunt qui putent Annales non Iulios sed Villios fuisse, legemq. Villiam non Iuliam appellandam. Haec de Iulii ante Augustum, a quo, & a maiori auunculo C. Caesare haec familia super alias omnes excelluit. Nam, ut uerum fateamur, libertatis tempore non a patriciis solum, Valeriis, Corneliis, Fabiis, Aemiliis, sed etiam a plebeiis Caeciliis, & Fuluiis personarum, & honorum dignitate Iulia familia uicta est. A Caesare, & Augusto menses duo, qui antea Quintilii, & Sextilii dicebantur, Iulius, & Augustus appellati sunt. Ab eisdem omnes Imperatores Caesares, & Augusti dicti sunt. Inter diuos falsos hi relati sunt, Diuus Iulius, Diuus Augustus, Diua Augusta, quae Iulia post mortē Augusti appellata est, ut ex parte heres. Diua Drusilla C. Caesaris Caligulae soror. Diua Iulia Diui Titi filia. Diua Iulia Augusta Seueri Imp. uxor. Diua Iulia Maesa Elagabali, & Alexandri auia materna. Diua Iulia Mamaea Alex. Imp. mater. Diuus Philippus Senior. Diuus Philippus Iunior, & quae uere Diua dicta est, FL. Iulia Helena, quam Sanctam Helenam dicimus, & ueneramus. Ex hac familia praeter supradictos Imperatores & Augustas fuerunt; Ti. Iulius Caesar Augusti Caesaris filius adoptiuus, C. Iulius Caesar Germanici filius III. N. Augusti pronepos, Agrippina Augusta eiusdem Germanici filia. Ti. Claudii Imp. uxor. mater. Neronis Imp. Iulia Soemias Augusta mater Elagabali Imp. Iulia Aquilia Seuera Augusta uxor eiusdem Imp. Iulia Paula Augusta, cuius cognationem ignoramus. Maximinus Imp. & C. Iulius Verus Maximus Caesar eius filius. C. Iulius Aemilianus Imp. & Q. Iulius Gallieni Imp. filius. FL. Iulius Crispus Caesar Constantini Max. filius, & FL. Iulius Constantius Iun. Imp. Ex tanta gloria iterum in obscuras tenebras deciderunt; & uix fumi praetereuntis umbra quasi in somnis uisa sit, leuem quandam sui memoriam reliquit. Nunc de Augusto, & eius liberis uideamus; postea de iis, qui sub eo, & ceteris consulatus gesserunt. C. Octauius, ante adoptionem Magister equitum designatus

354 EX LIBRO DE FAMILIIS ROMANORVM
gnatus fuit in locum M. Lepidi C. Caesare IV. Dictatore an. DCCIX. post ad-
optionem eos. suffectus anno proximo, & III. vir Reip. constituendae cum
M. Aemilio Lepido, & M. Antonio ex ante diē v. Kal. Decemb. ad pridie Kal.
Ian. Sextas. II. Triumvir in alterum quinquennium cum eisdem fuit, sed Lepidū
abdicare coegit, M. Antonium hostem Reip. declaravit, & uicit. terdecies cos.
fuit, duas ouationes, tres triumphos egit, Tribuniciam potestatem xxxvii. ac-
cepit, Imperator XXI. appellatus est, Pontifex Max. fuit mortuo M. Lepido an.
DCCXL. Post Actiacam uictoriam, quae DCCXXII. anno urbis accidit, solus impe-
rium tenuit, optimusq. Imperator fuit ad an. DCCXLVI. quo mortuus est. Prio-
res XII. annos tyranni instar egit. Sponsas habuit duas Seruiliam P. Isaurici filiā,
hanc reliquit, ut priuignam M. Antonii duceret, Claudiam Fulviae ex P. Clo-
dio Pulchro filiam: Sed eam intactam dimisit mores socrus exosus. Mox Scri-
boniam L. Libonis foceris Sex. Pompei Magni fororē, quae duobus antea con-
sularibus nupserat, & ex altero mater erat, duxit. Cum hac etiam diuortium
fecit. Tandem Liuiam Drusillam, quae postea Liuia Augusta dicta est, praē-
gnatam ex Ti. Nerone duxit. quae post tres menses Neronem Claudium Dru-
sum Imperatoris Ti. Claudii patrem peperit. Ex Scribonia Iuliam susceperat,
quae prius M. Marcello Octaviae sororis Augusti filio, eoq. mortuo M. Agrip-
pae nupsit, qui tunc Marcellam eiusdē Octaviae filiā habebat in matrimonio,
& ex ea liberos: sed eam repudiatā Octauia Antonio M. F. collocauit. Agrippa
mortuo Iulia Ti. Claudio Neroni priuigno Augusti nupsit, qui uxorem praē-
gnatam, & ex qua Drusum filium habebat, dimittere coactus est. Ea autem
erat Agrippina M. Agrippae, de quo diximus filia ex Caecilia Attica Q.
Caecilii Attici Pomponiani, & Piliae filia: quae post diuortium abortum
fecit; & nupsit C. Asinio Gallo Pollionis F. qui Salonini ex eadem pater fuit.
Nepotes Augusti ex M. Vipsanio Agrippa, & Iulia filia fuerunt tres Caius,
Lucius, & Agrippa Postumus: neptes duae Iulia, & Agrippina. Caium, &
Lucium adoptauit emptos per aes, & libram a M. Agrippa patre. Ita ex Vipsa-
niis Iulii facti sunt. Iuliam duxit L. Paullus Censoris filius, ex his Aemilia Le-
pida nata est Ti. Claudii Imp. sponsa, postea repudiata, quod parentes Augu-
stum offenderant, Agrippinam duxit Germanicus Neronis Drusi, de quo dixi-
mus, & Antoniae Minoris filius. Erat autem Antonia M. Antonii Triumuirii, &
Octaviae maioris minoris sororis Augusti, de qua diximus, filia. C. & L. Cae-
sares Pontifices, consules designati, quamuis aliqui Caium cos. fuisse tradide-
rint, & principes iuuetutis mortui sunt, Caius in Lyca, Lucius Massiliae. Tunc
Agrippam Postumum tertium nepotem, quem mox abdicauit, & Tiberium
Neronem priuignum in foro per legē Curiatam adoptauit. Sic Nero ex Clau-
dia familia in Iuliam uenit praenomine retento. Ti. Iulius Augusti F. Caesar
appellatus est. Duas Iulias filiam, & neptem Augustus relegauit. natum ex ne-
pte filium ali, adgnosciq. uetuit. A Tiberio. Caes. Germanicus fratris filius
adoptatus est, ita is quoq. ex Claudio Iulius effectus est. Ti. Caesar uiuo Au-
gusto patre adoptiuo Tribuniciam potestatem xvii. accepit, Pontifex, & bis
consul fuit, Imperator VII. appellatus est. Post mortem Pontifex Max. consula-
tum ter amplius accepit, Tribunic. potest. ad xxxviiii. auxit, Imperator
Octauum

ANTONII AVGVSTINI EP. ILERDENSIS 35
Octauum appellatus est. triumphos duos egit, ouationem unam, triumphali^a
ornamenta bis consecutus est. Vxores duas habuit, quas paullo ante retulimus,
Agrippinā, ex qua Drusum suscepit, & Iuliā Augusti filiam; ex hac nullos libe-
ros habuit. Drusus Liuillā siue Liuiā duxit Neronis Claudii Drusi, & Antoniae
Minoris filiā Ti. Claudii Augusti, & Germanici Caesaris sororem, quae ei Ti-
berium, & alios peperit. Sed a Seiano adultero persuasa uirum ueneno sustu-
lit. Tiberium Drusi filium C. Caesar Imp. necari iussit. Germanicus Caesar
Ti. Caesaris adoptiuus filius ex Agrippina Iuliae filia, Augusti uero nepte, ut
antea dictum est, nouem liberos procreauit. ex quibus tres infantes perierunt:
tres mares Nero, Drusus, & Caius, quem Caligulam dicebant; tres feminae fue-
runt Agrippina, Liuilla, Drusilla, pro Liuilla alii Iuliam scribunt, quod ipsum
denarius, & assibus C. Caesaris confirmatur, Agrippinam duxit Cn. Domitius
Antoniae Maioris filius Ahenobarbus, quae ei Neronem peperit Imp. & postea
Ti. Claudio Augusto patruo nupsit, Nerone filio adoptato, a quo postea occisa
est. Iulia M. Vinicio, Drusilla L. Cassio Longino siue M. Lepido nupsit. Has
tres sorores dicitur Caligula uitiasse, Drusillam in diuos retulisse, duas alias re-
legasse. Agrippinam Germanici uxorem, & duos filios Neronem, & Drusum
Tiberius Caesar Imp. uariis criminibus excogitatis mori coegit. Ipsum Ger-
manicum per Cn. Pisonem sustulisse creditum est. Piso damnatus poenas dedit.
Caius successor Tiberii, cuius mortē accelerasse dicitur, eius crudelitatis heres,
quadriennium fere in imperio debacchatus est. Pontifex Max. cos. iv. Imp. II.
Trib. potest. iv. & triumphalis occisus est. Vxores habuit ante imperium Iuniā
Claudillam M. Silani filiam, postea Liuiam Orestillā C. Pisonis, Lolliam Pau-
linam C. Memmii uxores abreptas, & mox dimissas; & Caesoniam impudicam
trium filiarum matrem duxit, ex qua filiam procreauit Iuliam Drusillam. Sed
hanc cum matre percussores Caligulae occiderunt. Hic finis Caesarum fuit.
Consules sub Augusto tantum reperio Iulios ipsum Augustum, & Ti. Caesarē,
de quibus antea diximus, & Caium, ac Lucium M. Agrippae filios, nepotes
Augusti, quos a patre emptos adoptauit. Ex quibus C. Iulius Aug. F. Caesar
cos. designatus fuit, sed non iniit an. DCCXLVII. Consul uero fuit an. DCCXLIII.
cum L. Aemilio Paullo. L. Iulius Aug. F. Caesar superioris frater cos. desi-
gnatus est an. DCCXLEX, sed non iniit. Tertius post hos Germanicus Caesar
fuit, cuius pater naturalis Nero Claudius Drusus fuit, adoptiuus Ti. Iulius Cae-
sar. hic consul fuit an. DCCXLIV. cum C. Fonteio Capitone, triumphum egit Pro-
cos. de Cherusceis, Cateis, Angriuariisq. Germaneis, VII. Kal. Iul. an. DCC-
LXIX. Iterum sub Tiberio patre, eiusdem in tertio consulatu collega fuit anno
proximo, sed aut nō iniit, aut statim abdicauit. Sub eodem Tiberio Drusus
Caesar filius non adoptiuus sed naturalis cos. fuit cū C. Norbano an. DCCXLVII.
Iterum cos. post sex annos cum ipso Ti. Augusto, iv. & anno proximo Tribu-
niciam potestatem in decennium accepit: sed post annum mortuus est. Hic etiā
Germanicus appellatus est, & ouās Procōs. de Germaneis rediit an. DCCLXXIII.
Post Caligulam ante Maximinum Imp. hos consules inuenio. Primus est
C. Iulius Atticus Vestinus, qui cos. occisus est an. DCCCXVII. sub Nerone Imp.
Eius collega fuit P. Silius Nerua, quem etiam Silianum appellarunt. Sub eo-
dem

dem Imp. C. Iulius Rufus cos. fuit biennio post cum C. Fonteio Capitone.
 Eisdem cos. C. Iulius Vindex Propratore in Galliis primus aduersus Neronē
 cum exercitu se in libertatē uindicauit, Galbamq. ut idem faceret, exhortatus
 est. Sub Vespasiano Imp. Cn. Iulius Agricola Iulii Graecini eruditi uiri filius
 cos. suffectus fuit cū Domitiano Vesp. Aug. f. vi. an. DCCCXXIX. Huius Agricolae
 uitam conscripsit P. Cornelius Tacitus eius gener. ortum fuisse ait ex Foroiu-
 liensi Colonia, patre, quem diximus Graecino, quem C. Caesar Caligula, quod
 noluerit M. Silanum aecusare, interfecit. matre Iulia Procilla, utroq. auo equite
 procuratore Caesaris. uxor eius Domitia Decidiana. allectus est a Vespasiano
 inter patricios. post consulatum filia collocata in Britanniam missus. ex uictoria
 Britannica ornamenta ei triumphalia a Domitiano Imp. decreta, & statua.
 successore missa, annos natus sex & quinquaginta Romae mortuus est. sub eo-
 dē Domitiano C. Antius, Iulius Quadratus cos. fuit ex kal. Iulis cum M. Lol-
 lio Paulino Valerio Asiatico Saturnino an. DCCCXLV. Sequitur Iulius Fe-
 rox cos. suffectus cum Acutio Nerua an. DCCCLII, sub Traiano Imp. Quinto
 deinde anno Ti. Iulius Candidus II. & A. Iulius Quadratus II. cos. fuerunt. quo-
 rum consulatus priores conscripti non sunt. Quamobrem suffectos fuisse ere-
 didimus. Biennio post C. Iulius Seruilius Ursus Seruianus cos. fuit ex kal. Iulis
 cum Surano II, iterum an. DCCCLXIII. etiam ex Kal. Iulis cum L. Fabio Iusto sub
 eodem Traiano. Tertium cos. fuit sub Hadriano, cuius sororem duxerat, & ab
 eo x c. annos natus occisus est. Hic etiā appellatur Ser. Seruianus. eius collega
 fuit C. Vibius Iuuentius Verus. consules fuerūt an. DCCCXXCVI. Sub Traiano
 C. Iulius Africanus bis cos. fuit, Priori consulatu an. DCCCLX. cos. suffectus cum
 Clodio Crispino ex Kal. Iul. in secundo collega fuit Imp. Traiani in sexto con-
 sulatu post quadriennium, Secutus est Ti. Iulius Alexander, qui cos. suffectus
 fuit ex Kal. Iul. an. DCCCLXIX. cum M. Erucio Claro, sub eodem Traiano.
 Sub Hadriano Q. Iulius Balbus cos. fuit cū P. Iuuentio Celso II. an. DCCCLXXXI.
 Et sexto postea anno, L. Iulius L. F. Articus Aeilianus cum Pompeiano Luperco.
 Sub Pio Imp. C. Iulius Seuerus, & M. Rufinus Sabinianus cos. fuerūt an. DCCC-
 VII. Sub Marco & L. Vero Imp. C. Iulius Macrinus cos. fuit cum L. Cor-
 nelio Celso post annos IX. Et sub Imp. Pertinace C. Iulius Fructus Clarus eos.
 fuit cum Q. Sosio Falcone an. DCCCXXLV. Sub Alexandro Imp. Iulius Lupus
 eos, fuit cum Maximo an. DCCCXXCIV. Maximinus Imp. patre Micea matre
 Ababa altero Gotho, altera Alana in Thracia natus a magnitudine corporis ap-
 pellatus esse uidetur. Cuius filius C. Iulius Verus Maximus appellatus est. bar-
 baris ferisq. morib. pater biennio Imp. fuit. p. m. Trib. Pot. III, cos. II. Pater pa-
 triae occisus est cum filio Caesare. Sub eodem Imp. cos. fuit C. Iulius Africa-
 nus collega eiusdem Imp. an. DCCCXXCIX. & anno proximo cos. suffectus ex
 Kal. Mai Iulius Silanus cum Messio Gallicano. Sub Gordiano C. Iulius Arria-
 nus, & Aemilius Papus cos. fuerunt an. DCCCXXCV. Imp. M. Iulius Philippus
 Pont. Max. Trib. Pot. VI, cos. III. cū filio eiusdē nominis Pontifice Trib. Pot.
 III, cos. II. Pro cos. occisi sunt. C. Iulius Aemilianus Imp. Pont. Max. Trib.
 Pot. cos. occisus est. Q. Iulius Licinius Saloninus Gallienus Caesar Gallieni
 Imp. filius cum patre occisus est. Iam uero C. Iulius Capitolinus collega
 fuit

” fuit in consulatu secūdo L. Domitio Aureliano Imp. an. DCCCXXVI. ^{ccc} ^{ccc} ^{ccc} ^{ccc}
 ” Crispus Caesar Imp. Constantini Maximi nothus filius post triennium Cos
 fuit cum Imp. C. Aurelio Licinio V. & II. cum FL. Valerio Constantino Iunio.
 re. II. an. MLXXII. sub Constantino Max. & eodem Licinio Imp. FL. Iulius Co-
 stantius Imp. annis xxv. imperauit. Cos. fuit decies, triumphū egit Cos. VI. de
 Magnentio, Decentioque tyrannīs ex Gallia Pridae Kal. Mai an. DCCCVI.
 Consulē postea unum tantum in uenio Iulium Felicem Valentinianum, qui
 ” cum Sex. Aurelio Victore Cos. fuit anno DCCXX. sub Valentiniano Valente & ^{ccc} ^{ccc}
 ” Gratiano Augustis, ^{ccc}

I V N I A.

Iunia duplex & patricia, & plebeia, utraque nobilis fuit. Sed illa unico uiro
 Consulari praesulsi L. Iunio Bruto, qui & primus Consul fuit, & auctor li-
 bertatis populi Romani: plebeia in plures stirpes propagata XIII. Consula-
 res uiros ante Augusti imperium habuit. Eorum cognomina haec sunt: Bruti,
 Scaenae, Bubulei, Perae, Pulli, Silani, & Penni. Lucius ille Brutus M. Iunij
 & Tarquiniae sororis L. Tarquinij cognomēto Superbi Regis filius, stultitiae
 simulatione, ne a Rege Superbo, ut Marcus frater, & pater occideretur, Bruti
 cognomen accepit. Sed post illud Sex. Tarquinij facinus, qui Lucretiae Sp.
 Tricipitini filiae, L. Tarquinij Collatini uxori vim intulit, sapientiam dete-
 xit, & primus Regibus exigendis auctor fuit. quamuis iam tum Tribunus
 Celerum esset, quo magistratu usus est in abrogando Regibus imperio. Pri-
 mus Consul fuit, siue Praetor, sic enim a praecedendo dicebatur, cum eodem
 L. Collatino, quem tamen abdicare se magistratu coegit, & in exilium abire
 extra urbem propter odiosum Tarquinij nomen; collega subrogato P. Vale-
 rio Publicola, quem tunc Valesium Popliculam dicebant, in proelio occisus
 est. Aruntē enim Superbi filium, ita inuasit, ut ambo ictu contrario cecide-
 rint, ut Cicero in Tuscul. auctor est. Id proelium fuit pridie Kalendas Martias
 anno post urbem conditam ducentesimo quadragesimo quarto. Eum mor-
 tuum matronae annum luxere. Vxor eius fuit Vitellia, siue Gellia, cuius fra-
 tres Marcum, & Manium, cum duobus filijs suis Tito, & Tiberio, & fratris fi-
 lijs, ut quibusdam placet, atq. sororis Collatini Lucio, & Marco filijs, & Aquil-
 lijs ob coniurationem interfecit. statua ei decreta est, atq. statua in Capito-
 lio ex aere inter regum statuas gladium distringentis habitu, ut Plutarchus
 affirmat. Idem Possidonium refert afferere ex tribus filijs duos securi interfici
 iussisse, tertium infantem relictū, a quo familia Brutorum deducta sit. Alios
 ex Bruti dispensatore ortos fuisse dixisse, eos praesertim qui M. Bruti odio,
 qui C. Caesarē cū D. Bruto, et C. Cassio, ac ceteris cōiuratis interemit, flagra-
 rent. Hanc uero patriciam L. Bruti familiam Dionysius a quodam Aeneae
 socio progenitam scribit. Plebeius uetusissimus L. Iunius c. p. Patereulus,
 qui primus Tribunus plebis fuit cum L. Sicinio L. F. Veluto anno xvi. post
 Reges exactos, hoc est an. CCLIX. ut ex Afconio in Cornelianā didicimus. quā-
 uis pro L. Iunio Lauinium quidam scripsere, hos C. Licinium, L. Albinum
 K k Linius

Liuius appellat: Dionysius L. Iunium Brutum, & C. Sicinium Bellutum, & his tres alios addidos C. & P. Licinium, & C. Iulium Rhiuganum. Brutum illum Tribunum appellatum fuisse, non quod sanguine cum L. Iunio Consule cōiungeretur; sed quod eo nomine ab amicis laudaretur, ab inimicis irrideretur. Post hunc Q. Iunius Tribunus Plebis fuit anno cccxiv. consul primus D. Iunius Brutus Scaeva cum L. Furio Camillo, iterum an. ccccxxix. fuerat Magister Equitum ante quattuordecim annos Q. Publilio Philoni Dictatori rei gerundae causa. Alter eodem nomine D. Brutus Scaeva consul fuit anno cccclxi. cum Q. Fabio Maximo Gurgite. Hunc superioris filium fuisse probabile est. Vtrumq. Saeuam non Scaeuam quidam appellant, sed pleriq. omnes Scaeuam, quod placet; cum videam Scaeuolam siue Scaeuulam cognomen Muciorum ab hoc deductum; siue a sinistra, siue ab omine, aut augurio bono. Sinistra enim auspicia Romanis meliora fuere; ut pote quae sinerent rem fieri, sic enim interpretabantur. Ea Graece *ωναιδ* dicuntur. Sic Festus ait Scaeuam & in bona, & in mala reuocari. Et Varro lib. vi. de lingua Latina pueris refert turpiculam rem suspendi in collo, ne quid obsit bonae Scaevae causa, vnde Scaeuola appellatus est, Scaeuumq. bonum esse omen dicit: quod sinistra bona auspicia existimarentur. Bubulci Bruti duo item consulares fuerunt, quorum alter ter Consul, bis triumphalis, Dictator, censorq. semel, ac bis Magister Equitum; alter iterum consul triumphauit, ambo C. Iunii dicti. C. Iunio patre, C. Iunio quoque prognati Verrio Flacco auctore sunt. Prior enim consul fuit anno cxxxvi. cum Q. Aemilio Barbula, iterum quarto demum anno cum L. Papirio cursore quintum consule. anno proximo Magister equitum fuit C. Sulpicio Longo Dictatore rei gerundae causa. Tertium consul cum collega suo Q. Barbula iterum eodem anno designatus est, & de Sannitibus Nonis Sextilib. in consulatu triumphum egit. Barbula de Etruscis Idib. Sextil. Biennio post iterum Magister Equitum L. Papirio cursore iterum Dictatore rei gerundae causa, quo anno, ut Verrius asserit, Dictator, & Magister equitum sine consulibus fuerunt. censor cum M. Valerio Maximo an. cdxl. iustrum fecit xxvii. L. Antonium senatum mouit, quod uirginem repudiasset sine amicorum consilio. Dictator de Aequis. iiii. Kal. sextil. an. cdl. iterum triumphum egit. Aedem salutis, quam consul uouerat, censor locauerat, Dictator dedicauit. Eam aedem qui primus ex Fabiis pictor appellatus est, pinxit. Huius filius ut creditur, Consul fuit an. cdlxii. cum L. Postumio Megello tertium, qui Interrex erat. Iterum Consul de Lucaneis, & Bruttieis Non. Ian. an. cdlxxvi. triumphum egit. Eius collega fuit P. cornelius Rufinus iterum Consul. Post hos tres consulares Brutos accepimus fuisse, nullo alio cognomine distinctos. Quorum primus M. Iunius M. F. L. N. consul fuit cum A. Manlio Vulfone anno post urbem conditam dlxxv. Huius, ut arbitror pater Praetor Urbanus fuit tertio decimo antea anno, annoque ei proximo P. Iunius Brutus Praetor Tuscos provinciam obtinuit, et postea Pro praetore in ulteriore Hispaniam profectus est. His temporibus, ut Valerius Max. scribit, Marcus, & Decimus Bruti primi in funere patris gladiatores dederunt anno pxxi. sed Florus lib. xvi. id D. Bruto soli defert bello Punico primo. Alter consularis

fularis D. Brutus, quem M. F. Cicero in Bruto fuisse scribit, in consulatu collega fuit P. Cornelij Scipionis Nasicae Serapionis cognomento appellati anno urbis dcxv. Post consulatum callaicus appellatus est, & triumphum gessit Proconsule de Lusitanis, & callaiceis ex Hispania Ulteriore. De hoc Plutarchus, post Ciceronem refert non ut ceteros mense Februario, sed Decembri parentasse. Eundem Attio familiarem fuisse, & ab eo templa de manubijs ornata versibus Attij decorasse alij conscripserunt. Huius filius ex Claudia uxore D. Brutus D. F. M. N. a Verrio censetur, collega Mamerci Lepidi Liuiani an. dclxxvi. Non desunt, qui supra scriptis inferant M. Iunium Pennum, quem M. F. M. N. Verrius appellat, & fuisse existiment M. Bruti consularis filium, ac patrem D. Bruti callaici. Hic consul fuit cum Q. Ailio siue Alilio Paito anno urbis dxxcvi. Huius filius M. Pennus laudatur a Cicerone, ut pote qui in tribunatu plebis C. Gracchum exagitarit Quaestorem an. dcxxvi. Eumque Aedilicium mortuum fuisse asserit. Ante hos tamen M. Iunius Pennus Praetor Urbanus fuit anno dlxii. & post annos xxix. alter M. Pennus Hispaniam citeriorem Praetor optinuit. quem illius filium esse existimo, hunc vero eundem illum consulem. Perae cognomine duos consulares reperio, quorum alter censorius, & bis triumphalis; alter Dictator, & censor fuit. Prior D. Iunius D. F. D. N. consul fuit anno cdxxcvii. cum N. Fabio Pictore, & in eodem consulatu bis triumphum egit v. Kal. Octob. de Sannatibus, & Non. Febr. de Sallentineis, Messapieisq. censor fuit anno quingentesimo cum L. Postumio Megello, qui Praetor etiam erat, & eo in magistratu mortuo D. Pera abdicauit. Sunt, qui suspicentur hunc Peram D. Scaevae consularis filium fuisse, & alterius Scaevae consularis nepotem. quod a temporum ratione alienum non est. Sed id, ut incertum omittamus. Alter consularis M. Pera D. F. D. N. superioris ut arbitror filius, consul fuit cum M. Aemilio Barbula anno dxxiii. et censor quinquennio post cum C. Claudio A. F. F. centhone, iustrum fecerunt xlii. Dictator vero rei gerundae causa post pugnam cannensem an. dxxxvii. Magistrum Equitum dixit T. Sempronium Gracchum Aedilem curulem. Eisdem temporibus Pulli cognomine L. Iunium C. F. L. N. consulem fuisse inuenio cum P. Claudio Pulchro anno urbis dii. vrguente bello punico primo: Sed ambo consules classem amiserunt, et Pulcher damnatus a populo est, Pullus necem sibi conscivit. Eisdem consulibus tertij ludi Saeculares acti Antiate, & Liuius auctoribus. In haec etiam tempora incidit, quod Plinius lib. xxxiv. cap. vi. scribit P. Iunio, & T. Coruncanio interfectis a Teuca Illyriorum regina tripodaneas statuas positas fuisse. Sed Polybius lib. ii. eos C. & L. Coruncanios appellat, et vnum tantum ex his occisum fuisse an. dxxiii. Ad Silanos consulares ventum est, quos ex Manliis Torquatis originem duxisse indicant Ciceronis verba lib. i. de finib. cui Valerius Max. lib. v. cap. v. et Florus lib. l. v. subscribunt. Nam T. Manlius A. F. T. N. Torquatus, qui cum C. N. Octauius Consul fuit anno urbis dxxcix. cum Decimo Silano filium in adoptionem dedisset, isque Praetor Macedoniam optinuisset, de pro-

uincialium querellis domi audiuit, erat autem iuris ciuilis, et Pontificij peritissimus; cumq. contra filium pronuntiaffet, in conspectum suum venire ueruit, filius eadem nocte laqueo sibi necem intulit. at pater adolescentis funeri non interfuit, & se consulentibus aditum patere iussit. Hac de causa titulum extare scio cuiusdam sepulchri Virginis Vestalis Maximae, cuius apud Tacitum lib. iij. mentio fit, ut C. Silani pro Consulibus Asiae sub Tiberij Caesaris sororis, quae cum C. Silani filia esset Iunia Torquata dicta sit. Ex veteribus Silanis M. Iunium Praetorem fuisse cognouimus anno urbis. Quingentesimoquadragesimo primo, Hunc arbitror a Boijs occisum fuisse post annos xvi.

Primus M. Silanus Consul fuit anno Sexcentesimoquadragesimo quarto. cum Q. Metello Numidico. Hic male cum Cimbris pugnavit, & accusatus est a Cn. Domitio Tribuno plebis quinquennio post apud populum, duae tantum tribus Sergia, & Quirina damnarunt. Huius filius, ut arbitror D. Silanus M. F. Consul fuit cum L. Licinio Murena anno urbis Quingentesimononagesimo primo. Hic primus in Senatu a Cicerone Consule rogatus, cum designatus esset, sententiam in P. Cornelium Suram, & Cethegum Catilinae socios dixit. Huius uxor Seruilia fuit Soror M. Catonis mater M. Bruti, qui adoptione in Seruiliam gentem insertus est. Itaq. appellatur in Philippicis, & in denarijs eius nomine signatis Q. Seruilius Q. F. Caepio Brutus. Huius sorores tres fuere Iuniae dictae ex Silano, ut arbitror, patre natae, quarum una M. Aemilio Lepido Pontifice Maximo, & postea Triumuiro reipub. constituendae nupsit, altera C. Cassio percussori Caesaris, quam Tertiam, siue Tertullam cognominatam fuisse accepimus, de qua notus est Ciceronis iocus. Nam cum male audiret Seruilia, quod a Dictatore praedia emeret minimo pretio: nil mirum inquit ille, Tertia deducta est. De alia Iunia sorore nihil accepimus. Tacitus in calce libri tertii, Iuniam C. Cassij uxorem obiisse ait sexagesimo quarto post Philippensem pugnam anno. Viginti clarissimarum familiarum imagines antelatas, Manlios, Quinctios, aliaq. eiusdem nobilitatis nomina. Seruiliae, & Catonis mater fuit Liua M. Drusi Tribuni plebis soror. M. Brutti percussoris Caesaris pater post mortem Syllae bellis ciuilibus a Pompeio occisus est, cum Florus M. Brutum appellat libro nonagesimo.

Alij duo eodem praenomine, & cognomine fuerunt, M. Brutus pater vir Praetorius, iuris ciuilis peritissimus, qui multis in locis a Cicerone, & a Pomponio in Digestis laudatur, & M. Brutus filius accusator dictus, quem L. Crassus multis iocis uexauit. Fuit etiam percussor Caesaris D. Brutus marci propinquus. hic ab A. Posthumio Albino adoptatus A. Postumius Bruti filius Albinus appellatus est. Consul designatus mutinae a M. Antonio obsessus est. Ab eodem postea occisus est, & parum uiriliter collum percussori praec-

praebuit, ut Valerius obicit. At M. Bruti uxores duae Claudia Appij Pulchri filia, & Porcia Catonis auunculi filia, quae prius ex M. Calpurnio Bibulo Caesaris in Consulatu collega filium habuit, Porciae, Bruti interitus a multis laudantur; quos ego minime laudo. At eorum igniculos virtutis suspicio. Fuerunt enim in Bruto magna quaedam animi ingenij, & eruditionis atq. eloquentiae bona. Reliquit orationes, & de philosophia libros, qui non extant.

Ad Silanos redeo, quorum cognomen a Silo deductum esse censeo, non ut quidam existimant a Sylla, qui eos Sillanos conscribunt. Silus Serrigorum, & Liciniorum cognomen, eum significat, ut Festus refert, qui nalo sursum versus repando fit, & galeae Silae dicebantur ab eadem similitudine. Hos patricios fuisse, ut Torquatos, a quibus originem ducunt, quaerendum censeo. auget suspicionem, quod collegas habuerint plebeios in Consulatu: alter Metellum Numidicum, alter Murenam.

Sub Augusto tres Consules Silanos inuenio. M. Silanum collegam Augusti nono Consulatu, an. Septingentesimo uigesimo octauo, quo anno Ianus Clusus est. Hunc D. F. M. N. quidam appellant, ut ceteris Consularibus coniungant. C. Silanum C. F. qui post octo annos Consul cum C. Furnio fuit, quo anno ludi saeculares quinti acti sunt. C. Silanum Caij filium Marci Nepotem Flaminem Martialem, qui anno Septingentesimo sexagesimo secundo Consul fuit cum P. Cornelio Dolabella. Sub Tiberio Caesare duo Consules Silani fuerunt, M. Iunius M. F. qui cum L. Norbano Balbo Cos, fuit anno Septingentesimo septuagesimo primo & AP. Silanus, qui nono postea anno Consul fuit cum P. Silio Nerua Marci Silani filia Iunia Claudilla nupsit C. Caligulae ante adeptum imperium, quae ex partu mortua est. Socerum idem Imperator ad necem compulit. Marci frater D. Silanus Iuliae neptis Augusti adulter exilium uoluntarium suscepit, ut Tacitus libro tertio scribit. Temporib. Ti. Claudij Imperatoris D. Silanus Appij filius consul fuit cum Q. Haterio Antonino anno Octingentesimo quinto. Hunc Praeconsulem Asiae, & fratrem Lucium generum Ti. Claudij Imperatoris Agrippinae Neronis mater occidi iussit, ne filio praeferretur in imperio. Eos Tacitus initio libri decimitertii appellat Diui Augusti abnepotes, Plinius uero libro septimo, cap. decimotertio naturalis historiae, Marcus Silanus, inquit, nepos neptis Augusti, natus quo anno excessit e vita Augustus, Asiam obtinuit post Consulatum, a Nerone ueneno sublatus. Idem Tacitus libro decimo quinto refert Torquatum Silanum mori coactum a Nerone, qui Diuum Augustum atauum ferebat. & libro decimosexto huius sororem Lepidam C. Cassij uxorem, & amitam L. Silani, quem etiam occidi iussit.

Sub Hadriano Imperatore Iunius Silanus Sisenna cum Hiberno Consul fuisse dicitur anno DCCCXXCV. In titulo tamen quodam Praenestini monumenti extat mentio horum Cos. Q. Iunij Silani, & L. Septimij Valeriani, in quo ti-

tulo mentio fit Aelii Augusti liberti. Sub Commodō duo Silani eodem anno consules fuerunt Cassiodoro anno DCCCXLI. alterum Iunium, alterum Seruiliū quidam appellant. Maximini vero temporibus consules suffecti ex kal. Mai Iunius Silanus, & Messius Gallicanus anno DCCCXXIX. Sub quibus Maximino abrogatum imperium est, & Gordiani Africani Imperatores appellati sunt. Maximini filio C. Iulio maximo Caesari Iunia Fadilla proneptis Antonini Imp. sponsa coniuncta non est, sed post eius caedem Tototio nupsit eiusdem familiae Senatori, & postea Praetori, cuius poemata legit Iulius Capitolinus. Enumerat idem ex Iunii cordi indagazione arras, & munera regia sponsae data. Sed nos ceteros consulares Iunios persequamur, quorum varia cognomina fuerunt. Primus sub Caligula Sex. Iunius celer cum Sex. Nonio Quinctiliano consul suffectus ex Kal. Iulij fuit anno DCCXCI. Alter Q. Rusticus collega Imperatoris Hadriani in tertio consulatu anno DCCCLXXI. Tertius eiusdem nominis, quem etiam Praefectum Urbis fuisse sub M. Antonino, & L. Vero Vlpianus significat, eius collega in consularu Vertius Aquilinus, vel ut in titulo cuiusdam monumenti est, Q. Flavius Tertullus kal. Iul. anno DCCCXIV. Hunc existimo bis consulem fuisse, eumque esse, quem Iulius Capitolinus ait summum philosophum Stoicae disciplinae, cuius auditor Marcus Imperator fuit, eiq. mortuo statuas a Senatu postulavit. Anno proximo A. Iunius Pastor Consul fuit cum L. Papirio Aeliano, siue cum M. Pontio Laeliano. Quinquennio post T. Iunius Montanus cum L. Vettio Paulo. Altero anno hoc est DCCCXXII. sub eodem Marco Imp. L. Iunius Clarus cum M. Aurelio Severo, quem etiam cethegum quidam vocant. At sub Valeriano, & Gallieno Iunius Donatus cum Cornelio Saeculari iterum Consule anno DCCXXII. quo anno Valerianus Imp. a Persis captus est. Sub Probo Iunius messalla Consul fuit cum Grato anno DCCXXXI. Item C. Iunius Tiberianus anno proximo collega Imp. Probi IV. Secundus eiusdem consulatus fuit cum Cassio Dione anno DCCXLII. Sub Diocletiano, & Maximiniano, quo tempore idem Tiberianus Praefectus Urbis fuit. Inter hos duos consulatus M. Iunius maximus, qui etiam Urbis Praefectus fuit, bis Consul fuit. Namq. anno DCCXXXV. Consul suffectus ex kal. Iul. cum M. Aurelio Maximiano, qui postea imperium obtinuit, & biennio post Consul ordinarius fuit cum Vettio Aquilino sub Diocletiano Imp. Fuit alter Iunius maximus cum Imp. Maxentio IV. Consul suffectus anno DCCCLX. Sub Constantino, & Licinio Flavius Iunius Rufinus Cos. fuit quartodecimo an. post superiorem cum Acilio Severo. Postremo Iunius Quartus Palladius collega fuit in Consulatu Septimo Imp. Theodosij Minoris anno DCCCLXIX. & eisdem temporibus idem Palladius Praefectus Urbis, & Praefectus Praetorio fuit. Haec de Consularibus Iunijs. Triumphalia ornamenta C. Iunius Blaesus tulit anno Urbis DCCCLXXV. Proconsul Africae permittente Tiberio Caesare quod auunculus Aelii Seiani Praefecti Praetorio esset, qui tum plurimum poterat eidemque permissum est, ut Imp. more maiorum salutaretur a militibus post victoriam de

de Tacfarinate & Numidis, ut Tacitus lib. vi. & iii. refert. Huius fortasse filius fuit a Vitellio Imp. occisus Iunius, & Antonius auus clarus, ut Tacitus lib. xix. refert. de quo fortasse Suda in Apicio. Tulit etiam similia ornamenta L. Silanus Appii filius, cui Octavia r. i. Claudij imp. filia destinata fuit, quam Nero Imp. duxit uxorem, cum legatus de Britanneis victoriam obtinuit anno DCCXCVI. Hunc, eiusque patrem de medio sustulit idem Claudius Imperator, eiusque fratrem Decimum Silanum Asiae Proconsulem Agrippina post Tiberij mortem, ut supra diximus.

L I C I N I A.

LICINIA familia plebeia, sed clara, ac nobilis in quattuor consulares praecipuas cognominibus distinctas stirpes propagata est: Caluorum, Crassorum, Lucullorum, & Murenarum. Sed & Vari, & Getae, & Neruae, alii quod minus clari extiterunt, de quibus postea dicemus. Primus Tribunus plebis C. Licinius fuit anno CCLIX. ut Livius scribit, C. & P. Licinii cum alijs trib. ut Dionysius, ac post XIII. annos sp. Licinius. Primus quoque Tribunus Militum consulari potestate de plebe P. Licinius Caluus anno CCCLIII. ita ceteri plebei cedere debent Licinijs, quod primi & plebeios, & patricios magistratus fuerint consecuti. Magister Equitum e plebe primus C. Caluus, consul plebeius secundus fuit C. Licinius Caluus Stolo, quem constat auctorem fuisse, ut alter Consul plebeius esse posset. Namq. ut Livius refert, M. Fabio R. F. M. N. Ambusto, qui Tribunus militum bis, Censor, & Pontifex Maximus fuit, duae filiae natae sunt, quarum alteram duxit Ser. Sulpicius Rufus praetextatus, qui Tribunus militum fuit anno CCLXII. Minor huic C. Caluo Stoloni nupsit. Hanc ferunt invidia sororis, quae patricio nupta amplissimis magistratibus domum exornatam cerneret, impetrasse a patre, & a viro, ut in hanc rem maxime incumbere ut plebei patricios magistratus consequi possent. Tum Caluus tribunus plebis leges promulgavit, quarum alteram facile pertulit, ne quis civis Romanus supra quingenta iugera possideret: alteram de plebeis consulibus, de qua magnae contentiones ortae sunt. Sed ita in ea re perstitit Caluus, ut non permisit comitia ulla haberi, nisi hac lege perlata. Ita idem Caluus cum L. Sextio Laterano resectus quinquies tribunus plebis fuit, & curulibus magistratibus toto eo quinquennio Roma caruit. quorum primus fuit post urbem conditam annus CCLXXVII, Consul fuit anno CCCXXIX. cum C. Sulpicio Petico, iterumque triennio post eum eodem collega. Sed quarto post alterum consulatum anno sua lege Licinia damnatus est, quod ultra quingenta iugera cum filio emancipato, cui donationem in fraude legis fecerat, possideret. Hunc primum Stolonem dictum fuisse Varro ait: quod nullus stolo in eius agris reperiretur, eoque identidem tolli iuberet. sunt autem stolones arborum stirpes, ac radices, quae arantibus obsunt. Verius hoc ei cognomen non adscripsit, qui eum dixit fuisse C. F. N. suspicor eius auum fuisse eum, qui primus tribunus militum e plebe fuit cum quinque patricijs. Cuius filius P. Caluus quadriennio post patrem eundem magistratum obtinuit. Post quem al-

ter C. Caluus P. F. P. N. anno CCCLXXV. Tribunus etiam Militum fuit, & decimo postea anno Magister Equitum primus e plebe P. Manlio Capitolino Dictatori seditionis sedandae, & rei gerundae causa, qui M. Furio Camillo Dictatori abdicanti successus est; & eo anno duo Dictatores, & duo Magistri Equitum sine alijs Curulib. magistratibus fuerunt. Ita quattuor Calui duos Consulatus, Tribunatus Militares tres, ac Magisterium Equitum obtinuerunt. Celebris longo postea intervallo fuit C. Licinii Calui optimi oratoris & poetae fama, cuius pater C. Licinius Macer vir Praetorius accusatus Cicerone Praetore repetundarum, cum damnaretur, se ipsum interemit. Erat tum Caluus filius annos natus XVII. Macri autem historia a veteribus celebratur, sed oratio Calui in P. Vatinius illustrior fuit. Quae cum haberetur, dum multi exclamarent; surgens Vatinius, num inquit, quia hic disertus est, ego innocens damnandus sum? Fuit autem Caluus Atticorum imitator verbis, & sententijs valde pressus, quod Cicero improbare videtur non sine aliqua molestia, ne dicam invidia, quod a multis doctis uiris id genus orationis Tullianae praeferebatur. Crassi feliciores Caluis fuerunt. Nam septem Consulares uiri, octo Consulatus, Censuras quattuor, Pontificatus Maximos duos, triumphum, & ouationem, & Magisterium Equitum ante Caesarem Dictatorem obtinuerunt. Primus P. Crassus Diues P. F. P. N. Pontifex Maximus anno DXLI. in locum L. Cornelij Lentuli cooptatus est, biennio post Magister Equitum Q. Fulvio Flacco Dictatori comitorum habendorum causa, & eodem anno Censor cum L. Veturio Philone, qui in eo magistratu mortuus est: quamobrem Crassus abdicauit: ut post urbem captam a Gallis factum semper est. Consul cum P. Scipione Africano maiore fuit anno DXLIX. duobus, & viginti annis post Consulatum vixit. Eius funeris causa uisceratio data, & gladiatores exx. & ludi funebres triduo, & post ludos epulum, ut Liuius lib. xxxix. scribit. Alter P. Crassus P. F. P. N. Cos. fuit anno primo belli Persici cum C. Cassio Longino, hoc est an. DXXXIII. Praetor is fuerat ante quinquennium, & in Hispaniam prouinciam ire recusauit. Tertio postea anno C. Crassus eisdem parentibus natus, ut fratrem germanum esse non dubites; M. Verrius teste, cum L. Aemilio Paulo iterum Consul fuit, qui ante quadriennium Praetor Urbanus fuerat. Tertius P. Crassus, quem Verrius P. F. P. N. appellat, Patreulus Mucianum cognomento, alij Diuitem, Pontifex Maximus in locum P. Scipionis Nasicae Serapionis an. DXXXI. cooptatus est. proximo anno Consul fuit cum L. Valerio Flacco Flamini Martiali. cum quo postea de prouincia contendit, & Flaminem uetuit a sacris discedere. Sed ipse in Asia occisus est ab Aristonico, primus extra Italiam Pontifex Maximus profectus. Hunc ferunt P. Muccio Scaeuola Consulari, & triumphali viro natum a P. Crasso Diuite adoptatum fuisse, fratremq. germanum fuisse P. Scaeuolae Pontificis Maximi, & Consularis uiri, qui iuris ciuilis peritissimus fuit. De hoc Sempronius Asellio, quinque maxima consecutus est Mucianus, quod esset ditissimus, nobilissimus, eloquentissimus, iurisconsultissimus, et Pontifex Maximus. Eius duae filiae fuerunt, quarum alteram C. Sulpicius Seruij

Seruij Galbae oratoris, & Consularis filius. alteram C. Gracchus optimus orator duxit. Huius filium uidetur Cicero appellare P. Crassum Vinuliae filium, & uiuo patre mortuum esse suspicari. Quartus P. Crassus M. F. P. N. ex fastis Capitolinis, Consul fuit anno DCLVI. cum Cn. Cornelio Lentulo. Huius pater M. Crassus, is est, quem semel inuicta risisse Lucilius scripsit, auum fuisse eum existimo. quem secundo loco constituimus P. Crassum. Pro consule de Lusitanis triumphat quarto anno post Consulatum pridie Idus Iunias. Censor quadriennio post triumphum cum L. Iulio Caesare factus est. aduersus unguenta exotica, & sumptus ambo edixere. Iidem a C. Mario, & L. Cornelio Cinna occisi sunt anno DCLXVI. quamquam hic sibi manus intulit. Occisus etiam est P. Crassus filius, & C. Caesar frater L. Caesaris, & alij insignes uiri. Superstes patris fuit M. Crassus, quem diuitem plerique appellant, Cn. Pompei Magni in duobus consulatibus collega. Eos gessit anno DCCXXIII. & DCCXXVII. Ante consulatum priorem anno proximo pro praetore de Spartaco, & fugitiuis ouans Laurea, non myrtea corona ut ceteris ex senatusconsulto urbem ouans ingressus est. Huius diuitiae, & potentia a multis celebratur, quae fere in tyrannide euasit trium uirorum clarissimorum Cn. Pompeij, C. Caesaris, & M. Crassi. censor fuit quarto anno post priorem Consulatum cum Q. Lutatio Catulo, sed diffensione inter eos orta abdicauerunt. A Parthis cum Publico filio magnae spei adulescente occisus est, aduersus quos cum exercitu profectus Proconsule est. Uxor eius Tertulla. M. Luculli consularis uiri, & triumphalis filia, parum pudica e. Caesari fuisse traditur. Sunt etiam, qui suspicentur Caeciliam Metellam Q. Cretici filiam eiusdem uxorem fuisse, quod in titulo eiusdem monumenti Crassi nomen adscriptum sit. Venio nunc ad L. Crassum disertissimum illum oratorem, quem maxime laudat M. Cicero. Consul is fuit cum Q. Mucio P. F. Scaeuola Pontifice Maximo anno urbis DCLIX. Hic ne triumpharet, collega impedimento fuit, ut ex Cicero ne, & Asconio in Pisoniana didici. censor triennio post cum Cn. Domitio Ahenobarbo, cum quo saepe contendit. Anno proximo L. Philippo Consule annos natus fere quinquaginta mortuus est, ut Cicero initio libri tertii de Oratore, & in Bruto significat. Tribunum plebis fuisse Lucilius refert. Huius parentes ignoramus. uxor eius fuit Mucia Q. Scaeuolae Auguris, qui Consul fuit anno DCCXXXVI. filia, & Laeliae Maioris C. Laelii sapientis filiae. Filias duas reliquit, ex quarum altera, quam P. Scipio Nastica duxit, nepotem testamento in filium adoptauit, qui L. Crassus dictus est; fraterq. fuit Q. Metelli Scipionis Corneliae patris, quae prius uxor P. Crassi M. F. a Parthis occisi fuit, mox Cn. Pompei Magni. Alteram duxit C. Marius C. Marii septies Consulis filius. Sed & idem Marius pater alteram Muciam eiusdem Q. Scaeuolae Auguris filiam uxorem habuit. Ante quam ab hac Crassorum gente discedo, commemorare libet, quae Valerius Max. lib. vi. cap. xi. scriptum reliquit, Crassum quendam cognomine Diuitem decoxisse, bonaq. eius a creditoribus fuisse diuendita, ita non sine risu ueteri diuitis nomine postea salutatum. Eodem fortasse pertinet, quod Cicero Attico scripsit, Noster

amicus magnus, cuius cognomen una cum Crassi diuitis cognomine confefecit.

LVCVLLORVM.

LVCVLLORVM tres tantum consulares fuisse inuenio, duos ex his etiam triumphales. Ante hos L. Lucullus, & Q. Fuluius Aediles curules ludos Romanos anno DL. ter instaurarunt. Pecuniam ex aerario non sine Luculli infamia scribas, & uiatores sumpfisse compertum est. Sexto postea anno C. Lucullus T. Romuleius, & P. Porcius Laeca primi Triumviri Epulones facti sunt. & post XII. annos M. Lucullus Praetor inter ciues, & peregrinos dixit. Est etiam apud Sallustium P. Luculli TR. PL. mentio, qui Iugurthini belli tempore corinuare magistratum nitebatur. an. DCXLIII. Primus L. Lucullus consul fuit anno DCII. cum A. Postumio Albino biennio ante bellum Punicum Tertium, Sub hoc in Hispania Scipio Africanus minor militauit. Huius filius Lucius Caeciliam Q. Metelli Numidici sororem L. Metelli Calui filiam duxit, qui anno nono post Luculli consulatum consul fuit: ex ea Lucium, & Marcum filios reliquit. Sed ambo coniuges in fami nota famosi uixerunt. alter furti, seu repetundarum Seruilio augure accusante damnatus, caecilia parum pudica uulgo credita. His parentib. ortus L. Lucullus praestanti uir ingenio clarissimus, & fortissimus fuit. Litterisque tam Graecis, quam latinis in primis eruditus, philosophiae quoq. ut Cicero, & Plutarchus conscribunt, operam dedit. consul fuit anno DCLXXIX. cum M. Aurelio cotta. post undecim annos M. Cicerone consule de Regib. Mithradate, & Tigrane triumphum Proconsule egit. Vxores habuit duas clodiam AP. Pulchri filiam, & Seruiliam M. catonis sororem, ex qua pupillum reliquit catonis tutelae commissum, quamuis ita post triumphum uixit, ut parum gratus catoni esset, in omni genere luxus, & deliciarum sumptus effundens. Huius & caenae, & piscinae, & uilla ut regii splendoris, & magnificentiae celebrantur. Lucii Luculli frater patruelis ni fallor fuit M. Lucullus M. F. quem adoptatum fuisse constat a M. Terentio Varrone. Ita a quibusdam M. Licinius Lucullus, ab aliis M. Terentius Varro Lucullus appellatus est. consul is fuit eum C. Cassio Varo anno proximo post L. Luculli fratris consulatum. & biennio post suum consulatum triumphum de Thracibus, & Dardanis egit ex Macedonia. Eum Cicero in Bruto uidetur iuris publici, & priuati peritum appellare, Huius filiam, ut antea diximus, M. Crassus Diues uxorem duxit. quae de C. Memii cum uxore eius adulterio prodita sunt, fileamus. Occisum a M. Antonio Triumuiro Valerius ait, eiusque amicum summum C. Volumnium. Nunc ad Murenas uenio. quos Muraenas Graeci, ut pisces eiusdem nominis appellant. Triumphalis, & Consularis familia fuit. Namque anno DCLXXIII. L. Licinius Murena Pro praetore de Rege Mithradate, ex Ponto & Asia triumphum egit. Huius filii duo fuere Lucius, & Caius. Lucius Murena Consul fuit cum Diuo Iunio Silano anno DCXCI. Hunc Mos. designatum ambitus accusatum a Ser. Sulpicio, & M. Catone defendit M. Cic. Consul.

Consul. extatq. pulcherrima eius defensio. Vitricus hic fuit L. Pinarii Natiae, & pinariae uxoris P. Clodii AP. F. Pulchri Tribuni plebis, qui eundem Ciceronem aqua, & igni interdendum sua rogatione curauit. Incerti temporis est, quod D. Murena Valerio teste aduersus Libertinos Volturnenses fecit, qui cum omnem publicam disciplinam corrumpent, a Senatu Romano missus Murena omnes aut in carcere necari, aut ueteribus dominis restitui iussit. Atq. etiam P. Murena, cuius Cicero in Bruto mentionem facit, bello ciuili Mariano occisus. Ante hos omnes Crassos, Lucullos. Murenas C. Licinius Varus P. F. P. N. Consul fuit anno DCVII. cum P. Lentulo Caudino. quo tempore ludi saeculares tertii facti sunt. Anno uero DCXLIII. P. Licinius Varus, & L. Veturius Aediles Curules ludos Romanos diem unum instaurarunt. Biennio Post Praetor urbanus idem P. Varus fuit. Post centum & uiginti annos a C. Vari Consulatu C. Licinius Geta Consul fuit cum Q. Fabio Maximo Eburno, & post Consulatum anno octauo Censor fuit cum Q. Fabio Allobrogico, Iustrumq. fecerunt LXXII. Cum tamen proximo lustro fuisset post consulatum Senatu motus a L. Caecilio Metello Caluo, & Cn. Domitio Ahenobarbo censorib. Haecenus consulares Licinios enumerauimus ante caesarum imperium. Ipsum Licinii nomen a Licinio deductum esse arbitror, ut Iulii ab Iulo, Postumii a Postumo, Planci a Planco, atq. alia nomina eadem ratione. Licini & Fabii, & Porcii dicti sunt a Licis fortasse quibus telae texuntur. Porcii quoque Liciniani dicti Licinia priore uxore Marci catonis censori orti, Saloniani uero Salonina posteriore. Neruas Licinios duos Praetores inuenio, quorum alter C. Nerua Hispaniam Vltiorem anno DXXXVI. & proximo anno A. Nerua Praetor aut eandem, aut citeriorem Hispaniam prouinciam optinuit. M. Cicero in Bruto C. Licinium Neruam Tribunum plebis cum L. Calpurnio Bestia coniunxit, utrumq. non indifertum appellat, sed Neruam ciuem improbum fuisse, alterum bonis initiis orsum Tribunatum, quod P. Popillium a C. Graccho expulsum sua rogatione restituerit, tristi euentu consulatum gessisse damnatus enim est Mamilia lege, quod a Iugurtha corruptus pecunia fuerit. Polliomis cognomine Liuius L. Licinium quendam appellat a Senatu missum cum Sex. Caesare, & L. Cincio Alimento ad Consulem T. Quinctium Crispinum post obitum M. Claudii Marcelli collegae an. DCXLV. L. Damasippi Praetoris crudelitas celebrata est, qui partes Marianas secutus aduersae partis nobilitatem trucidare iussit, in quib. Q. Scaeuulam Pont. Max. ad aedem Vestae, C. Carbonem Praetorium, Antistium Aedilicium, cuius uxor Calpurnia Bestiae filia se ipsam interemit. Acta haec anno urbis DLXXI. Sacerdotis cognomen C. Licinius Praetor habuit, qui ante C. Verré Siciliam optinuit. Apud Florum quoque inuenio Sex. Licinium Senatorem a C. Mario VII. Cos. de saxo eici iussum esse. & apud Valerium Liciniam uirum suum claudium Assellum necasse, & a propinquis strangulatam, cuius rei Florus quoq. lib. XLVIII. mentionem facit. Liciniam quoque Vestalem absolutam postea incestus esse damnatam a L. Cassio, alii tradiderant. Vid. Flor. lib. LXIII.

C R A S S O R V M familia quinq; Cōsulares eodem praenomine sub Caefaribus habuit, quorū vnus cognomento Mucianus ter Consul fuit. Pri-
 I mus M. Crassus M. F. M. N. collega Augusti fuit in quarto Consulari anno
 DCCXXXI. biennio post Proconsule ex Thraecia, & Geteis IV. Nonas Iul.
 II triumphum egit. Alter eodem praenomine Crassus M. F. Consul fuit cum
 CN. Cornelio Lentulo anno DCCXXXIX. sub Augusto. Hunc superioris esse
 III filium suspicantur. Tertius post annos XL. Consul fuit cum L. Calpur-
 IV nio Pisone sub Tiberio Caesare. Hunc etiam proximi filium esse existi-
 mant. Quartus M. Crassus Mucianus ter Consul suffectus ex Kal. Iul.
 fuit, in primo Consulari cum L. Cornelio Sulla anno DCCCIV. sub Ti.
 Claudio Imp. in secundo collega Domitiani Caesaris, temporib. Vespasi-
 fiani an. DCCCXXII. in tertio vero Consulari collega eiusdem Domitiani
 V quinquennio post fuit. quamquā haec nō certis indicijs, sed suspitionibus
 quibusdam collecta sunt. Quintus M. Crassus Frugi Cos. fuit cum
 C. Lecanio Basso anno DCCCXVI. sub Nerone. Hic ex Calpurnijs Frugi in
 Liciniam familiam adoptione translatus est. Huius, vt arbitror, filia Lici-
 nia Magna L. Pisonis Pontificis vxor fuit. Nam se in titulo cuiusdam mo-
 numntei Crassi Frugi Pontificis filiam appellat. Eisdem temporibus L.
 Piso Frugi M. Crassi filium adoptat, qui L. Piso Frugi Licinianus
 dictus est. Hunc postea Ser. Galba Imp. adoptauit. Reliqui Con-
 sulares Licinij ante Imp. Valerianum, qui ex eadem familia fuit, sex
 fuerunt, quorum vnus Nerua Silianus, duo Caecinae, ex quibus al-
 ter etiam Largus, vnus Sura, qui ter Consul fuit, duo Sacerdotes appel-
 I lati sunt. Primus A. Licinius A. F. Nerua Silianus cum Q. Metello Cre-
 tico Consul an. DCCCLIX. sub Augusto. Hic P. Silij filius ab A. Nerua ado-
 II ptatus est, vt Paternus asserit. C. Caecina Largus, quem Asconius Lō-
 gum appellat, Consul fuit cum Ti. Claudio Imp. iterum Cos. an. DCCXCIV.
 III Hic in magistratu mortuus est. At vero A. Caecina Consul suffectus ex
 Kal. Sept. an. DCCCXXI. cum C. Fabio Valente. Sed vltimo die bimestris
 Consularis magistratus ei abrogatus est, quod a Vitellio Imp. ad Vespasi-
 fianum defecisset, & in eum diem Consul Dialis, vt Cicero iussit, cum de
 C. Caninij Rebili simili Consulari ornata C. Caesare ageret, Roffius Re-
 IV gulus creatus est. Anno proximo c. Caecina Paetus, & L. Annius Bassus
 mense Nouembri Consules fuerunt sub Vespasiano Imp. Sed an hic Cae-
 cina Licinius fuerit, incertum est. Quartus L. Sura ter Consul cum C. So-
 sio Senecione fuit sub Traiano Imp. Primo Consulari suffecti fuerunt ex
 Kal. Iul. anno DCCCL. Alter Consularis Surae, tertius Senecioni fuit qua-
 driennio post. & postea quinto ab hoc anno tertius Consularis Surae, quar-
 tus Senecioni. Hoc Surae cognomen P. Cornelio Lentulo accessit, qui a
 Cicerone Consule ob coniurationem Catilinae ex S. c. occisus est. Fieri
 A potest, vt adoptione a Cornelijs in Licinios uenerit. Sacerdotum alter
 VI cum Tertullo temporibus Pij Antonini an. DCCCX. alter collega M. An-
 tonini

tonini Elagabali Imp. in secundo Consulari post annos vnus & Sexaginta.
 Triumphalia ornamenta hostibus deuictis acceperunt A. Caecina Seuerus
 legatus Ti. Caesaris Imp. de Germaneis an. DCCCLXIX. M. Licinius Crassus Fru-
 gi legatus Ti. Claudii Imp. bis ante annum DCCXCVI. ex Britannia, & M. Cras-
 sus Mucianus legatus Vespasiani Imp. de Sarmateis an. DCCCXXII. Vale-
 rianus Imperator, eiusque filii Valerianus minor, & Gallienus Licinii fue-
 runt, quamuis adoptione ex Valeria familia, ut ipsum Valeriani nomen si-
 gnificat, & quod pater Valerius fuerit, ut Trebellius Pollio testatur. Victor
 cognomen colobii addit Valeriano; alii nomen Aurelij & Valerii. Sed in
 nummis eodem tempore signatis P. Licinium Valerianum tantum legimus.
 Censor ante Imperiū fuit sub Decio Imp. anno urbis MIII. sine collega, & lu-
 strum non fecit. quater consul fuit, Tribuniciam potestatem septies acce-
 pit, annos LXXVII. natus in praelio uictus a Persis captus est. Ex duabus ux-
 oribus duos filios habuit, quorum alter P. Licinius Gallienus Aug. alter P. Lici-
 nius Valerianus caesar dictus est. Gallieni uxor fuit cornelia Salonina Pipa
 Marcomannorum Regis filia ex hac duos filios procreauit, quorum alter P.
 Licinius cornelius Saloninus Valerianus caesar appellatus, alterum sunt qui
 Q. Iulium Licinium Saloninum Gallienum Caesarem appellent. Gallienus
 cum patre Imperium adeptus est, posteaq. filios caesares appellauit, consul
 septies fuit, Tribuniciam potestatem xv. accepit. Triumphum de Persis egit.
 Valerianum fratrem, & caesarem. & consulem iterum, & deinde Augustum
 fecit. Ambo fratres, & Q. Iulius filius Gallieni simul occisi sunt, cornelius
 Saloninus ante sex annos occisus fuerat. Post horū caedem quadragesimo
 anno Galerio Maximiano & constantino Maximo, & Maxentio Augustis
 adiectus est Valerius Licinianus Licinius. Hic inter agricolas natus fortis
 miles fuit, bonarum litterarum non solum expertus, sed etiam hostis, ut spado-
 num, & palatinorum, quos tinea & mures palatii appellabat. Vxorem du-
 xit constantiam constantini Imp. sororem, filium habuit Valerium Lici-
 nianum Licinium caesarem. consularatus quattuor optinuit, Tribuniciam po-
 restatem xv. coactus est abdicare se imperio a constantino, & postea occidi
 iussus; nec multo post Licinianus caesar filius, qui semel tantum consul fuit.
 Post hos neminem Licinium Imp. aut consulem fuisse accepimus.

L I V I A M.

L I V I A M familia, quamuis plebeiam olim floruisse admodum, octo con-
 sularibus, censuris duabus, triumphis tribus, dictatura ac magisterio Equi-
 tum honestata Suetonius in Tiberio caesare auctor est. Sed cū eius uerba cū
 his fastis consularibus, qui hodie circumferuntur, contuli, ante eiusdem
 imp. tempora septem consularatus, Magisteria Equitum duo inuenio, caetera
 eodem modo. Quo fit, ut existimem alterum magistrum Equitum, non
 Magistrum sed consulem in illis fastis, quos Suetonius secutus est, prodi-
 tum fuisse. Liuiorum cognomina fuerunt Denter, Salinator, Drusus, Libo,
 Aemilianus, Claudianus. C. Denter incertis suspitionibus Magister equitū
 fingi-

ingitur C. Claudio Crassino Regillensi dictatori comitorum habendorum causa anno CDV. Huius nepos M. Denton consul fuit anno CDLII. cum M. Aemilio Paulo. Hic etiam ornatur a quibusdam Magisterio Equitum post annos XVI. Q. Hortensio dictatore seditionis sedandae causa, a quo lex Hortensia de plebiscitis lata est. Sed nos incertis haerere nolumus. Ad Salinatos uenio, quorum primus M. Liuius M. F. M. N. Magister decemuir sacris faciendis fuit cum Manio Aemilio Manii filio ludis saecularibus tertius anno DXVII. ex Verrio Flacco. Idem, aut alius eiusdem nominis patre & auo ortus simili etiam praenomine appellatis Consul fuit cum L. Aemilio Paulo anno DXXXIV. qui proximus fuit ante secundum bellum Punicum ambo Consules de Illuricis triumphum egerunt, Peculatus accusatus ob inuidiam multa ei irrogata est omnium tribuum una excepta Maecia suffragio. Iterum Consul post duodecim annos urguente Hannibale creatus cum C. Claudio Nerone, cum quo inimicitias gesserat, eas reip. causa deposuit. Maximam que rem ambo gessere uicto Adrubale, & Poenis, de quibus triumphum iterum Salinator, in cuius Prouincia res gesta fuit, egit; Nero uans Urbem ingressus est. Eodem anno Dictator comitorum causa a collega dictus est. Triennio post Censores ambo fuerunt, qui cum equitum centurias recognoscere, in quibus adhuc ambo cenferi soliti fuerant, in Pollia tribu Salinator a collega equum uendere iussus est, quod olim populi iudicio fuisset damnatus. At is omnes tribus una excepta Maecia aerarias reliquit, quod magna inconstantia in se usae fuerint, quem & damnauerint, & iterum Consulem, atq. Censorem fecerint. De collega questus est, quod non sincera fide cum eo in gratiam redierit, & quod falsum in se testimonium dixisset. Ob quas causas cum uendere equum iussit. Ambo Censores cum a C. N. Baebio Tribuno PL. rei agerentur ob nimis asperam actam Censuram, Senatus, ne causam dicerent, decretum interposuit. Salinatoris cognomen in censura inuenisse Liuius existimat uectigali nouo ex salaria negotiatione inducto. Sed aliis antiquum cognomen fuisse uidetur. Post hunc C. Salinator M. F. M. N. superioris, ut arbitror filius, Consul fuit cum M. Valerio Messalla anno DLXV. Ante Consulatum anno XIV. Praetor Brutios prouinciam optinuit. huius ut arbitror patruus eodem praenomine; at hic idem triennio ante Praetor classem prouinciam sortitus est. Drusorum primus Consularis C. Liuius, quem Verrius M. Aemiliani filium, Marci nepotem fuisse affirmat. Consul is fuit cum P. Scipione Africano Aemiliano anno DCVI. Drusi cognomen a Drauso hostium duce occiso primum inuenisse Suetonius scribit. eundemq. Propraetore ex prouincia Gallia aurum retulisse Senonibus Capitolium ob fidem datum. Huius ab nepotem ob eximia aduersus Gracchos operam patronum Senatus dictum. Hunc ipsum patronum M. Cicero M. Drusum C. F. appellat, qui in Tribunatu C. Graechum collegam iterum fregerit, eumq. & C. Drusum fratrem laudat. Fuit autem C. Drusus, ni fallor, iuris peritissimus, cuius senis, & caeci domum multi frequentabant, ut Cicero lib. V. Tuscul. & Val. lib. VIII. scripserunt. Nec displicet nobis eorum opinio, qui eundem ipsum esse arbitrentur M. Drusum, qui Consul fuit cum L. Calpurnio

nio Pifone Caesonino an. DCXLI. & superioris Consularis C. Drusi filium. Idem M. Drusus triumphum anno proximo post Consulatum Proconsule egit de Scordisceis ex Thraecia. Censor Biennio post fuit cum M. Aemilio Scauro lustro mors Drusi impedimento fuit. Ex Cornelia uxore M. Drusum, qui Tribunus Pl. occisus est anno DCLXII. & Liuiam matrem M. Catonis, & duarum Seruiliarum, & Q. Seruili Caepionis procreauit. Seruiliarum altera M. Bruti, & trium Iuniarum mater, altera L. Luculli Consularis, & triumphalis uiri uxor fuit. Hos Drusos ab Aemiliis ortos fuisse Aemiliani nomen docet, & pro senatu Tribunos plebis ea de causa stetisse credimus. Gravior tamen patris Drusi Tribunatus fuit, ob quem filius praetextatus diligebatur. Parua de re ob anulum forte orta cum Q. Caepione sororis eius uiro contentio maximas tragoedias in pernici reipublicae excitauit. Plurimas leges promulgauit, quas omnes L. Philippo Consule auctore eo praetextu, quod aduersus auspicia latae essent, Senatus abrogauit. Dum ciuitatem Latinis pollicetur, causa belli socialis extitisse creditur. Hunc existimo aut eius filium adoptasse aliquem ex Claudia Pulchrorum familia, qui Liuius Drusus Pulcher Claudianus appellatus sit. Namq. Tranquillus refert Tiberium Caesarem paternum genus a Tiberio Nerone, maternum ab Appio Pulchro ducere, qui ambo Appij Claudij Caeci filii fuerint. Inseruntq. Liuiorum familiae adoptato in eam materno auo. Mater Tiberii Liuija Drusilla filia fuit Liuii Drusi, quem nobilissimum, & fortissimum uirum appellat Paterculus, licet falso Calidiana, pro Claudiano, cuius uicis Bruto, & Cassio se ipsum interemisse, & Aufidiae Lingonis filiae. Hanc cum ex Tiberio Nerone priori uiro Tiberium, quem diximus, filium haberet, & praegnas esset Augustus, duxit; quam semper unice dilexit. Huc Tiberium adoptauit, & Germanicum Drusi Neronis filium, quem Liuija in domo Augusti peperit post tres menses a die nuptiarum, Tiberius idem adoptauit. Haec Liuija postea obitum Augusti Iulia Augusta appellata est ob testamenti condicionem, post obitum uero ob consecrationem Diua Augusta dicta. Tertius Drusus Consularis fuit temporibus Augusti M. Liuius L. F. Drusus libo, qui cum L. Pifone Cos. fuit an. DCCXXXVIII. Ex Scribonia familia adoptatum Libonis nomen indicat, & Tacitus lib. II. refert mortem Libonis Drusi, cuius proauus Pompeius, amita Scribonia Augusti uxor, consobrini Caesares essent. an. DCLXIX. Drusi cognomen Claudio cuida Suetonius addit, quem refert statua sibi cum diademate ad Appij forum posita Italiam per clientelas occupare temptasse. Antiquissimam Liuiorum memoriam reperio apud T. Liuium lib. IX. cum de Caudinae pacis expiatione ageretur an. CCCXXXIII. Nam L. Liuius, Q. Maelius Tribuni plebis impedire deditionem Consulium coeperunt. Sed Cicero lib. III. Officiorum eisdem Tribunos T. Numitium Q. Aemilium appellat. At cum se P. Decius P. F. Mus Cos. deuouit, M. Liuius Pontifex uerbis sollempnibus praeciuit an. CDLIX. & cum licitoribus Decii Propraetore Gallos uicit. Ex Liuiis MamerCUS Aemilius Lepidus ortus est, qui Consul fuit anno DCLXXVI. ac postea Censor, & princeps Senatus. Quem a M. Verrio Lepidum Liuianum Appel-

appellari didicimus. An autem is D. Drusi filius fuerit, nobis incertum est, quamuis id alio loco retulerimus. Non omittam primum illum Latinū poetam L. Liuium Andronicum, & T. Liuium Patavinum optimum historicum huic familiae decus adiecisse. Ille primus fabulam dedit an. DXXXI. Sed eius scripta uix digna iudicantur a Cicerone, ut iterum legantur: huius eloquentiam mirantur omnes. Nunc Liuias quasdam referam, quae aut Imperatorum uxores fuerunt, aut celebres. Nero Claudius Drusus Germanicus Liuias, & Ti. Neronis, ut supra scripsimus, filius ex Antonia minore M. Antonii filia Germanicum Caesarem, & Ti. Claudium Drusum, qui postea Augustus quoque appellatus est, & Liuiam siue Liuillam, quae Druso Tiberii Caesaris Imp. filio, & Agrippinae Atticae filiae nupsit, ei que filium Tiberium peperit. Haec Liuia ab Aelio Seiano corrupta uirum ueneno sustulit, ut Seiano nuberet: sed poenas ambo dedere; ut Tacitus, & alii scripserunt. Germanicus Caesar ex Agrippina Iuliae filia c. Caligulam Imp. & quinq. Sorores, quarum una Liuilla dicta est, procreauit. Inter Caligulae uxores Liuia Orestilla fuit, quam is c. Pisoni nubentem sibi uindicauit, & post paucos dies repudiatam biennio post relegauit. At Tiberii Claudii Imp. sponsa fuit Liuia Medullina Camilla, quae genus ducere a M. Furio Camillo dicebatur; hanc ipso nuptiarum die amisit. Ad Haec Liuia Rutilii uxor septimum & nonagesimum annum uixisse memoriae proditū est. Denique Liuia Ocellina Ser. Sulpicii Calbae Imp. nouerca eundem adoptauit, & L. Liuius Ocella usque ad imperij tempus appellatus est.

LVCRETIA

LVCRETIA patricia familia cum Tarquiniis Regibus propinquitate coniuncta, & ab eis propter iniuriam desciscens uindicandae libertati causam praebuit, & exactis Regibus intra cxxx. annos septem uiri Consulatus sex, Tribunatus Consulari potestate totidem, Triumphos duos obtinuerunt. Omnes cognomine Tricipitini, uno excepto Flauo sunt appellati. Primus Cōsul SP. Lucretius pater illius castissimae & infelicissimae feminae Lucretiae L. Tarquini Collatini uxoris, quae uim passa a Sex. Tarquiniu superbi Regis filio, & si infamiam timens cōsensit, ne seruum cum ea simul occideret, ut Sextus minabatur; se ipsam in uiri, & patris, & aliorū conspectu interemit. Erat tum Praefectus Urbis a Rege constitutus idē Sp. Tricipitinus Tribunus Celerum L. Iunius Brutus. imperio Regibus abrogato, ab eodem Praefecto comitia centuriata habita sunt, & primi Consules quos tunc Praetores appellabant, creati idem L. Brutus, & L. Collatinus Lucretia coniuge orbat. quorum alter Tarquinia sorore Regis natus erat, Collatinus fratris patruelis, ut multi, aut sobrini eiusdem Regis filius, ut Dionysius affirmat, & altera sorore Superbi natus. Sed abdicanti Collatino & Lauium abeunti P. Valesius Poplicula sufficitur, & L. Bruto in proelio occiso SP. Lucretius magnus natus, & infirmis uiribus, qui paullo post moritur; cui M. Horatius Puluillus successit. Erat is annus CCXLIV. post Urbem Condi-

II. conditam M. Verrio Flacco, quem libens seguor, teste. Alter T. Lucretius anno proximo cum eodem P. Valesio iterum Consul fuit, & Iustrum quintum condiderunt. Tunc enim Consulatum munus erat, quod postea Censuribus, quos Magistros morum dixerunt, proprium fuit. Antea Ser. Tullius Rex quater Iustrum condidit, & primus centuriata comitia instituit. Iterum Consul fuit post quadriennium cum eodem Poplicula IV. Consule. Ambo III. Consules de Sabineis, & Veientibus triumphum egerunt. Tertius L. Tricipitinus T. F. T. N. Consul fuit cum SP. Vetsio Crasso anno urbis CCXCI. Hunc superioris filium fuisse existimant, ex patris, & aui praenominibus IV. a Verrio adiectis. Triumphum Consul de Volsceis, & Aequis egit. Sequitur Hostus Lucretius. siue Hostius, incertum enim uetustas facit, & in hoc fere singulare praenomen, quo ex Valerio Iulius Paris ait uocatos eos, qui peregre apud hospites, quos tunc hostes dicebant, nascerentur. Perduelles enim a duello hoc est bello dicti sunt, quos nunc hostes dicimus: unde perduellionis crimen nomen accepit. quamuis ea nomina una tantum L littera tunc & scriberentur, & proferrentur. Hic igitur Lucretius Consul fuit cum L. Sergio Fidenate iterum an. CCXXIV. Huius filius P. Lucretius decimo postea anno Tribunus Militum fuit cum Agrippa Mene- V. nio Lanato SP. Nautio, Rutilo, & C. Seruilio Axilla, & post unius anni otiosi intervallo iterum cum eodem Agrippa, & L. Seruilio Structo iterum, atq. SP. Vetsio Crasso. VI. Post hunc quater Tribunus Militum fuit L. Lucretius Tricipitinus ab anno CCCLXII. ad septuagesimum secundum, inter primum & secundum Tribunatum uacui honoribus anni duo; inter secundum & tertium anni quattuor, inter duos postremos annus VII. relictus est. Collegas enumerare operosum, & molestum est. Vnus Flauo cognomine L. Lucretius Consul fuit cum Ser. Sulpicio Camerino anno urbis CCCLX. Praeter hos sine aliquo cognomine P. Lucretium Praefectum Urbis fuisse inuenio anno CCXCIV. & SP. Lucretium Aedilem Plebis creatum Praetorem in an. DCLIX. Ariminum, siue Galliam ei provinciam ob- X. zigisse. nec non alterum SP. Lucretium Praetorem Hispaniam ulteriorem anno DXXCI. provinciam obtinuisse. Anno proximo C. Lucretius Gallus Praetor etiam fuit. Paulo ante idem siue alter C. Lucretius cum C. Mari- no Duumuir naualis creatus est anno DLXXII. Sed hic Gallus Praetor, cui classis provincia etiam fuit, cum ea in Asia; & Graecia auare uersatus magistratu exacto a populo damnatus est, multaque ei decies aeris dicta. Ante haec tempora anno primo belli Punici secundi, hoc est urbis DXXXV. duo Quaeitores Romani a ueniente in Ligures Hannibale intercepti sunt C. Fuluius, & L. Lucretius. Sub Augusto Q. Lucretius Q. F. Vespillo Cof. fuit cum C. Sentio Saturnino anno DCCXXXIV. Fuerat autem is a Triuuiris proscriptus. Primus ex ea familia hoc cognomine appellatus est is Lucretius Aedilis, qui Tiberii Gracchi occisi a P. Scipione Nasica corpus in Tiberim proiecit. Vespae, & Vespillones Festo dicuntur, qui uespero eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt. Annus Gracchanae caedis fuit DCCX. A Cicerone i. Bruto Q. Lucretius Vespillo inter oratores enumeratur,

Nn qui

qui in priuatis caussis versaretur, & laudatur, ut acutus, & iuris peritus. Of fellae eognomine Lucretium quendam legi fuisse, occisum a L. Sulla Felice Dictatore, siue a L. Bellieno auunculo L. Catilinae ex eius auctoritate, quod ausus esset petere Consulatum contra eius voluntatem; quod cum populus Romanus indigne tulisset, aduocata concione omnes se id iussisse certiores fecit: vt verba a tyranni facto non discreparent. Hunc Florus & Alconius Afellam appellant non sine mendo, vt credimus. Sed ego eos omnes, quos post Tricipitinos, & Flauum primo excepto enumeravi, suspectos habeo, vt ex patricijs Lucretijs non fuerint; & in eam opinionem propensior sum, vt credam plebeios fuisse. Quamobrem duplicem Lucretiam, vt plerasq. face re oportet patriciorum, & plebeiiorum familiam.

L V T A T I O R V M.

L V T A T I O R V M plebeia familia, sed nobilissima fuit, clarissimis viris, atq; ornatissimis illustis. Consulatus quinque, censuras duas, Triumphos tres, & Principatum Senatus quinq. tantum viri consecuti sunt. Omnes Catuli cognomine, vno excepto Cercone, & ipsi eorumq. parentes solo Caij, aut Quincti praenomine nuncupati. Primus C. Lutatius C. F. C. N. Catulus consul cum A. Postumio Albino Flamine Martiali anno vrbs conditae Dxi. insignē victoriam de Poenis optinuit, et finem bello Punico primo post xxxii. an. impo-
 I
 sedit. Anno proximo iiii. Nonas Octob. Pro consule nauale triumphū egit. Cum Q. Valerio Praetore contendit Atilio calatino sponsonis iudice; et fa-
 cile vicit; vt quamuis, dum proeliū commissum esset, cōsul in lecto claudus
 II
 accubuerit, Praetorq. pugnaverit: tamen cum imperium cōsulis fuerit, et au-
 spiciū; eidem ius triumphandi competiisse. Eodem anno Q. cerco frater et
 consul fuit cum A. Manlio Torquato iterū, & triumphauit de Faliscis kal.
 Mart. Quinquennio post idem Quinctus censor fuit cum L. Cornelio Lētu-
 lo caudino, et in magistratu mortuus est. cerconis cognomen a cauda dictū
 credimus, vnde cercalopex, et cercopithecus. Eodem cognomine Cn. Luta-
 III
 tius ad Regem Persen cum alijs legatus profectus est an. DXXC. Sequitur C.
 IV
 catulus, qui cū L. Veturio Philone consul fuit an. DXXXIII. Huius parces igno-
 ramus, sed ex superioribus fuisse credimus. Post hos fuere duo Q. catuli in-
 signes viri, quos Cicero ita distinguit, vt alterum patrem, alterum filiū appel-
 let. Pater collega C. Marij in quarto Consulatu fuit an. DCLII. et ambo consu-
 les de cimbreis, alijsq. barbaris gentibus praeclarissima victoria potiti, an-
 no proximo Proconsulibus triumphum egerunt. Huius mater Popillia post
 mortem Q. catuli prioris viri L. Julio caesari nupsit, ex quo liberos duos L.
 caesarem, et C. caesarem Strabonem suscepit. Laudata Popillia est a Q. catulo
 filio suo post mortem exemplo singulari. Hic est ille Q. catulus, quem Cicero
 cū C. caesare fratre finxit lib. ii. de oratore interfuisse illi sermone, quo L. cras-
 sus, et M. Antonius de ratione dicēdi usi sunt. Eius vxor Domitia Cn. Domitij
 Ahenobarbi filia Cn. Domitij soror, qui Tribunus plebis legē de sacerdotijs
 tulit. Ex ea Q. Catulū, et Lutatiam procreauit, quam L. Hortensius orator du-
 xit. Sunt qui hanc Seruilia matre fuisse credant. mortem sibi consciiuit cubi-
 culo inclusus nuper calce illito, et igne ad moto, cū L. Cinna, et C. Marius cae-
 fares

fares fratres, & alios Senatores occidi iussissent, & a militibus a collega Mario missis quaereretur anno DCLXVI. Post quattuor annos Capitolū con-
 flagrauit, quem Q. Catulus filius curauit restituendum, quamobrem Capi-
 tolinus a Suetonio appellatur. Consul fuit cum M. Aimilio Lepido anno
 DCLXXV. cum L. Sulla se Dictatura perpetua abdicasset; maximis contentio-
 nibus hi duo consules in ter se, ut pote diuersarum factionum homines cō-
 tenderunt, & Lepidum catulus ex Italia eiecit. Censuram cum M. Licinio
 Crasso post XIII. annos gessit, sed discordiae causa lustrum non fecerunt. qua
 driennio post principem Senatus a Cenforibus lectum, & eodem anno mor-
 tuum esse ferunt. eius adulescentia delicatior quam par erat, fuit. Sed cum
 de mittendo in Asiam aduersus Michridatem duce ageretur, & Manilius
 Tribunus plebis legem promulgasset, ut Cn. Pompeius mitteretur, dissua-
 sit hic idem Q. Catulus, qui cum in concione diceret, non in uno Pompe-
 io omnia esse ponenda, neq. eum omnibus periculis obiciendum esse: quem
 enim haberent, si quid ei accidisset, in quo spem essent habituri: una uoce
 populus exclamauit in te. Cepit inquit Cicero, qui tūc Praetor erat, & Mani-
 liae rogationis suator, cepit magnum suae uirtutis fructum, atq. dignitatis:
 cum omnes prope una uoce in eo ipso uos spem habituros esse dixisset. Ete-
 nim talis est uir, ut nulla res tanta sit, ac tam difficilis, quam ille non & con-
 silio regere, & integritate tueri, & uirtute conficere possit. Vterq. Q. Ca-
 tulus & pater, & filius eruditissimi tum Graecis, tum Latinis litteris fuerūt.
 pater libros scripsit de reb. gestis & consulatu, eiusq. carmina ut mollia, &
 delicata laudantur. Filius non fuit in oratorum numero, sed elegās quoddā,
 & eruditū orationis genus sequebatur. Huius filiam duxit Mummius L.
 Mummii Achaici, qui Conrinthum euertit, nepos; ex qua Mummiam Achai-
 cham suscepit Ser. Sulpicij Galbae Imperatoris matrem. Itaq. Galba statua-
 rum titulis se pro nepotem Q. Catuli Capitolini semper adscripsit: & cum
 generis sui imagines longo ordine in atrio collocaret, paternam originem
 ad Iouem; maternam ad Pasiphaen Minois uxorem retulit. Tanta erat
 illis temporib. caecitas; ut nobilissimum hic se esse putaret, si genus duceret,
 uel ab illo omnium cubilium adultero, uel ab hac suae pudicitiae supra se-
 xum, atq. feminae condicionem prodiga.

M A N L I A

MANLIA gens patricia clarissima fuit, & ab ipsis initiis libertatis ad
 Cn. Pompei, & C. Caesaris Consulatuū tempora multis praeclaris ui-
 ris effloruit. Initio Vulsonis, & Capitolini cognomine, postea Impe-
 rioffi, & Torquati multi usi fuerunt, unus. atq. alter Atticus, Acidinus,
 Fuluius, Longus appellatus est. Fuerunt etiam Vulsones postero-
 res a Torquateis, & Imperioffis distincti. Nos igitur prius de iis age-
 mus, qui ante primum Imperioffum in maioribus magistratibus fuerunt,
 hos sequentur Imperioffi, illos Torquati, Torquatos Vulsones postero-
 res, & Acidinus Fuluius. Nouem igitur Manlij fuerunt, primo loco a
 nobis constituti, qui Consulatus tres, Tribunatus Consulari potestate
 duodecim, Dictaturam, Decemuiratum legibus scribendis, & ouationes

duas optinuerunt. At Imperioſſi tres Conſulatus duos, Dictaturam, Cenſuram, & Magiſterium Equitum. Torquati autem ſeptem Conſulatus undecim, Dictaturas quattuor, Cenſuras duas, Triumphos tres conſecuti ſunt. Poſtremo Vulſones poſteriores tres conſulatus quattuor, triumphos duos.

I Acidinus nouo exemplo Conſul cum fratre germano fuit, & ante Conſulatū ouans urbem ingreſſus eſt. Tot praemiis ſecunda uirtus Manliorum exornata annos quadringentos & amplius emicuit. Primus Conſul, uel ut tunc appellabant, Praetor Cn. Manlius fuit, cuius cognomen ignoramus, cum M. Fabio Vibulano iterum anno urbis CCLXXIII. poſt Reges exactos anno XXIX. Fortiter aduerſus Etrufcos pugnans cum Q. Fabio collegae fratre occiſus eſt. M. Fabius uictor, quamuis ſaucius, & triumphum recuſauit, & ſe Conſulatu abdicauit.

II Sexto ab hinc anno A. Manlius Cn. F. P. N. Conſul fuit cum L. Furio Medullino, & luſtrum octauum fecit; non enim Cenſores adhuc creati erant. Idibus Martiis ouans ingreſſus eſt, quod inducias cum Veientibus fecerit. Anno CCXCIX. miſſus legatus eſt ad leges Graecorum conſcribendas cum SP. Poſtumo Regilleni, & Ser. Sulpicio Camerino: eas cum attuliſſent, Coſulibus abdicantibus Decemuiri cum aliis collegis creati ſunt legibus ſcribendis anno urbis trecentefimo ſecundo. His duodecim tabularum lex ſons, & origo totius iuris ciuilis Romanorum debetur. Huius cognomen Baſſi uel Vulſonis fuiſſe, ut ſuperioris Cincinnati, aut Caecinati alicubi inueni; ſed parum tutum eſſe exiſtamaui eorum librorum fidem ſequi.

III Tertius L. Manlius eſt, quem capitolinum Liuius appellat, Tribunus militum fuit anno CCCXXXI. Hunc ſequitur M. Manlius eodem magiſtratu functus poſt alterum annum, cuius & parentes, & cognomen ignoramus.

IV Poſt hunc M. Verrius debemus A. Manlium. A. F. Cn. N. Vulſonem capitolinum, qui cum aliis quinque Trib. Mil. fuit anno CCCXLIX. & biennio interiecto iterum. Additurq. a quibusdam tertius Tribunatus anno CCCVI. quod Liuius A. Manlius hoc anno Tribunus nūcupetur. Sed eundem eſſe non ſignificat, cum is numerum tertium non addat.

V Ventum eſt ad M. Manlium capitolinum, qui bonis initiis, dum altiſſimum gloriae gradum conſecutus altiora ſe cogitat, ex eodem capitolino ſaxo, quod ſeruarat, deiectus eſt. conſul is fuit anno CCCXXI. Cum L. Valerio Potito, ouans de Acqueis urbem ingreſſus eſt. Biennio poſt urbe capta a Galleis, in arce Capitolina, dum anſeres obſtrepunt, hoſtes ad eſſe intelligens, eos deiecit ex cuniculo, qua aggreſſi arcem erant. Interrex fuit triennio poſt, damnatus eſt anno CCCLXX. Poſt hunc nemo Manlius Marci praenomine eſt uſus. Huius fratres fuerunt Aulus, & Titus Manlius, quorum alter fortaſſe eſt is, de quo locuti ſumus A. Vulſo Capitolinus. Sex ciuicas tulit hunc M. Capitolinum, in quibus unam de duce Seruilio Plinius lib. XVI. auctor eſt. Sed Liuius ſpolia hoſtium caeſorum triginta, dona imperatorum XL. in quibus inſignes duas murales coronas, ciuicas octo: inter ſeruatos ciues C. Seruiliū Mag. Eq. nominatum. Capitolini nomen non hunc primum adeptum oſtendunt alii, quos retulimus, quod in Capitolio habitarent, ita appellati: id

VI deinde patriciis prohibutum. Septimus eſt A. Manlius, quem ter Tribunum

num Militum fuiſſe Liuius affirmat anno urbis CCCLXV. & CCCLXIX. & CCCLXX. Sunt qui quarrum Tribunatū addant poſt annos duodecim, quo anno Liuius A. manlii Tribuni mentionem facit. Octauo loco C. manlii Tribunatus cum P. manlii Tribunatu coniungitur anno CCCLXXIV. Publius hic Capitolinus cognomento Dictator fuit ſuffectus M. Furio Camillo abdicanti ſeditionis ſedandae, & rei gerundae cauſa anno CCCXXV. Is C. Licinium Caluum primum plebeium Magiſtrum Equitum dixit. Anno huic proximo idem P. manlius ſiue alter eiſdem nominis Tribunus militum fuit, quem Verrius Flaccus A. F. A. N. Capitolinum appellat, nec addit notam, quam ſolet ſecundis magiſtratibus.

VIII Imperioſſi cognomen primus habuit L. manlius A. F. quod nimis ſeuere delectum habuerit Dictator anno urbis CCCXC. Clauſi fingendi cauſa creatus. Cui M. Pomponius Tribunus plebis diem dixit, quod aliquot ſibi dies ad Dictaturam gerendam addidiſſet, quodq. Titum filium, qui poſtea Torquatus appellatus eſt, rus ab hominibus relegaſſet. Sed filius Pomponium coegit iurare ſe ab accuſatione diſceſſurum.

XI Alter Torquati frater is eſt, ut arbitror, quem M. Verrius Cn. manlium L. F. A. N. Capitolinum Imperioſum appellat. Conſul is fuit cum M. Popillio Laenate anno quarto poſt patris Dictaturam. Iterumq. anno interiecto cum C. Marcio Rutilo, ut quidam arbitrantur; neq. enim a ueteribus proditum eſt eundem iterum creatum. Interrex biennio poſt fuit. Ceſor cum eodem Rutilo primo e plebe fuit anno CDII. luſtrum feciſſe dicitur XXII.

III Tertius alter Cn. manlius ſuperioris, ut creditur filius, niſi forte idem ipſe eſt, Magiſter Equitum fuit a Dictatore L. Furio Camillo dictus an. CDVIII. Torquati cognomen inuenit T. manlius L. F. A. N. Imperioſus cum anno CCCXCII. cum Gallo pugnaret, & ei torquem aureum detrahit, eoq. ſe induit. Hic ter Dictator, ter Conſul fuit, & in tertio conſulatu triumphauit. Primam Dictaturam geſſit anno urbis quadringenteſimo rei gerundae cauſa Magiſtrum Equitum dixit A. Cornelium Coſſum. Iterum Dictator quarto deinde anno comitiōrū habendorum cauſa eundem Mag. Equit. dixit. & biennio poſt Conſul fuit cum C. Plautio Vennone. iterumq. Conſul cum C. Marcio Rutilo tertium anno CDIX. Tertium conſulatum geſſit cum P. Decio Mure quadriennio poſt; & urgentibus Latinis inſignem uictoriam optinuit. Collega ſe deuouit, & occiſus eſt. Hic Titum filium, quod eius in iuſſu pugnauit, licet uictorem occidi iuſſit. Quamobrem odioſum ſe iuuentuti Romanae ſcit, nemoq. ei aduleſcens nobilis obuiam proceſſit urbem ingredienti, dum triumphum agit xv. kal. Iunias de Latineis, Cāpaneis, Sidicineis, & Aurunceis.

II Tertia Dictatura fuit anno DXXXIII. comitiōrum, ut creditur, cauſa. Alter Torquatus ſuperioris fortaſſe nepos in Conſulatu, quem cum M. Fuluiō Paitino geſſit anno CDLIV. ex quo lapſus, dum ſe exercet, mortuus eſt.

III Tertius a Verriō Flacco A. Manlius T. F. T. N. Torquatus Atticus appellatus Cenſor fuit anno DVI. cum A. Atilio Calatino, & luſtrum fecerunt xxxviii. Conſul triennio poſt cum C. Sempronio Blaſo iterum factus eſt. iterumq. Conſul cum Q. Lutatio Cercōne anno DXII. cum eodem de Falſiceis triumphum egit. cerco kal. Martiis, Atticus iv. Nonas

Quar-

- IV Quartus T. Torquatus T.F.T.N. proximi frater, aut fratris filius ut suspicatur, consul fuit cum C. Atilio Bulbo iterum sexennio post illum triumphum, & de Sardeis VI. Idus Martias hic quoq. triumphauit. eodem anno pace ubiq. parta templum Iani iterum clusum fuisse ueteres prodiderunt. Sub Numa Rege antea solum clusum fuerat. Tertio temporibus Augusti Caesaris. Censuram gessit cum Q. Fulvio Flacco an. DXXII. Sed iustrum non fecerunt, quod uitio facti fuisse dicerentur. Itaq. abdicarunt Verrio teste. Septimo postea anno cum eodem Flacco iterum Consule iterum hic ipse Torquatus Consul fuit. Dictator quoq. anno DLV. tum comitorum habendorum, tum ludorum causa fuit. Triennio antea cum comitiis Consularibus praerogatiua centuria eum consulem faceret, & aliae idem facturae esse uiderentur: oculorum ualitudinem excusauit, quae cum excusatio recepta non esset; neq. ego uestros, inquit, mores consul ferre potero, neque uos imperium meum. Hunc filius, ut opinor, Auli sequitur T. Manlius A. F. T. N. a Verrio dictus, quem Valerius iuris ciuilibus, & Sacrorum Pontificalium peritissimum appellat. consul hic fuit cum Cn. Octauio anno Urbis DXXCIX. filium D. Iunio Silano in adoptionem dedit, in quem auditis macedonum legatis sententiam tulit pecunias eum a sociis accepisse, eaq. de causa & rep. & domo sua indignum esse. Eam notam filius tam acerbe tulit, ut eadem nocte se ipsum laqueo interemerit. Pater funerali noluit interesse, sed consultoribus eodem tempore uacare. Proximo anno A. Torquatus fratri in consulatu successit, cuius collega fuit Q. Cassius Longinus. Praetor triennio ante fuerat, de reb. capitalibus quaestiones exercuit. Septimus L. Torquatus Consul fuit cum L. Aurelio Cotta anno DCXCIX. Hi uidentur praemio legis Consules facti, cum accusassent ambitus P. Sullam, & P. Antonium competitors Consules designatos, & optinuissent. Sed maximū periculum Kal. Ian. & Nonis Febr. subierunt ab eisdem, quos accusauerat, inita coniuratione cum L. Catilina, & Cn. Pisone. Sed detecta coniuratio est, & Cn. Piso in Hispaniam missus, Catilina Consulatum cum optinere non potuisset, Cicerone Consule biennio post iterum coniurationem instituit. Extat Ciceronis Oratio pro P. Sulla, ex qua apparet L. Torquatum L. Torquati consularis uiri filium, cuius mater Asculana fuisse dicitur, Sullam accusasse, ut utriusque coniurationis non expertem. Hic est L. Torquatus filius, quem ut Epicureum fingit idem Cicero lib. I. de finibus cum eo longum habuisse sermonem. Fuit eodem tempore A. Torquatus quaestor in
- III. Milonem de ambitu. Nunc ad Manlios Vulsones posteriores uenio. Primus L. Manlius A. F. P. N. Vulso Longus Consul fuit anno ccccxcvii. cum Q. Caedicio, & eo mortuo cum M. Atilio Regulo iterum bello Punico primo in Consulatu naualem de Poenis triumphum egit. Iterum Consul fuit sexto anno a priore. eiusq. collega C. Atilius Regulus iterum. Alter Cn. Vulso Cn. F. L. N. a Verrio dictus, superioris, ut credimus, nepos Consul fuit cum M. Fulvio Nobiliore anno DLXIV. triumphum egit III. Nonas Martias biennio post de Galleis Asiaticis. Huius res gestas Hannibal Graece scripsit. Tertius A. Vulso superioris frater, ut existimamus,
- cum

cum a Verrio Flacco Cn. F. L. N. ut ille appelletur, Consul fuit cum M. Iunio Bruto an. DLXXV. Praeter hos P. Manlius Vulso Praetor Sardiniam optinuit an. DLXIII. & anno postea XIII. L. Vulso PR. Siciliam eandem prouinciam biennio post C. Vulso Praetor sortitus est. Reliquum est, ut de Acidino Fuluiano agamus. Q. Fuluius Flaccus, qui quater Consul, semel Dictator, Cenfor, Magister Equitum, & Triumphalis fuit, filium in adoptionem dedit L. Manlio L. F. Acidino. Itaq. filius, qui antea, ut credimus, M. Fuluius Flaccus dicebatur, postea L. Manlius L. F. L. N. Acidinus Fuluianus appellatus est. *acidinos* Graecis imbecillum significat, ac tenuem: inde fortasse Acidini cognomen deducitur. nisi potius ab acido Acidinus est. Hic cum fratre germano Q. Fulvio Q. F. M. N. Flacco quod numquam alias ante Caesarum imperium accidit, Consul fuit anno urbis DLXXIV. Triumpharunt duo fratres germani Metelli eodem die, duo etiam Cenfores eodem anno fratres patruales fuerunt, & ut Paterculus refert, duo quoq. Cenfores fuerunt Scipiones, siue Caepiones fratres germani; quod, ut alia multa, quo anno acciderit, ignoramus. Acidinus biennio ante Consulatum cum P. Scipione Nasica, & C. Flamini Aquileiam Coloniam Latinam Triumuir deduxit. ex Hispania Citeriore Pro praetore fuisse reuersum ouantem constat anno urbis DLXXVIII. Praetor is fuerat ante triennium Alius quoq. L. Acidinus Praetor fuit an. DLXIII. M. Marcello IV. Consule. Idemq. ut arbitror post undecim annos ex Hispania reuersus a senatu, ut ouans ingrederetur, impetrauerat; sed a M. Porcio Laeca TR. PL. prohibitus est. magnum tamē auri & argenti pondus in aerarium tulit. Praeter hos omnes P. Manlius Consul fuisse dicitur cum C. Papirio Carbone anno DCXXXIII. sed is Mallius, aut Manilius fortasse est, quae ambae Consulares familiae fuerunt; quamuis a multis tam Graecis, quam Latinis & inter se, & cum hac Manlia confundantur. ut in collega P. Rutilii Rufi. Consul an. DCXLIX. quem Cn. Mallium in titulo ueteris monumenti appellatum esse scio, & in collega L. Marcii censorini, qui consul fuit an. DCIV. quem Manium Manilium P. F. P. N. Verrius appellat. Praetorem quoque L. Manlium fuisse scimus anno primo belli Punici secundi, urbis conditae DCXXXV. & post undecim annos C. Manlius Praetor Siciliam optinuit. Nec dubito, quin apud Liuium lib. XXVIII. Q. Manilius Thurinus fuerit is, qui Aedilis Plebis cum M. Pomponio Mathone ludos plebeios instaurauit an. DLXVI. & anno proximo Praetor peregrinus fuit. quamuis Q. Manlius mendose legatur. At P. Manlius an. DLVIII. Praetor Hispaniam citeriorem prouinciam optinuit, adiutorq. M. Porcio Catoni Consuli datus est. Idem iterum Praetor eandem prouinciam optinuit post annos tredecim. Quaerendum quoq. est, quis nam L. Manlius fuerit, qui cum L. Minucio Myrtilo iussu M. Claudii Praetoris Urbani, quod legatos Carthaginiensium pullassent traditi legatis sunt, ut Carthaginē duceretur.

MARCIA

MARCIA gens duplex patriciorum, & plebeiorum, utraq. nobilissima: illa uetustate, atq. origine a duobus Romanorum Regib. orta, atq. decorata, & Coriolano clarissimo uiro, atq. fortissimo illustris: haec in uarias stirpes

pes

pes diuisa multis insignibus uiris eluxit. Nam & Rutili, & ex his orti Cenforini, & Philippi, & Figuli, ac Reges, & si qui alii aliis cognominibus distinguuntur, omnes plebeij fuerunt. At patricii, quos maiorum gentium dicere possumus, si eorum opinionem sequamur, qui credunt a L. Iunio Bruto primo Consule adscitos ex equestri ordine, primos patricos minorum gentium fuisse appellatos, ex Sabinis Romam cum Numa Pompilio Rege migrarunt. Numa Marcius princeps gentis appellatus est, quod Marci filius esset, ut Numa Rex, quod Pomponis esset, Pompilium gentis nomen inuenit. Hunc Numam Marcium Praefectum Urbis fuisse, & Pontificem Maximum sub Numa, & Tullo Hostilio inuenio. ex uxore Pompilia Numae Regis filia Ancum Marciū Regem quartum Romanorum suscepit. Numae Regis uxor Tatia Titi Tatii Regis Sabinorum filia fuit, qui Romae cū Romulo regnauit. Ex ea Pompilia nata fuerit, nec ne, ignoramus. Sunt, qui affirmant eundem Regem quattuor praeterea filios procreasse Pomponem, Pinum, Calpum, & Marcum siue Mamercum, utroq. enim nomine idem significatur, ut cum Mamers Mars dicitur. Ab his ortos fuisse Pomponios, Pinarios, Calpurnios, & Marcios, quos falso Mamercios Plutarchum appellasse quidam arbitrantur. Ita duplex origo Marciorum, aut a Numae Regis filio, aut ab Anco Rege, & a Numae filia, orationibus, & laudationibus funerum iactabatur. Quibus affirmat Cicero historiam rerum Romanarum effectam esse mendacem. Multa enim, inquit, scripta sunt meis quae facta non sunt. falsi triumphi, plures Consulatus, genera etiam falsa, & a plebe, uel ad plebem transitiones, cum homines humiliores in alienum eiusdem nominis infunderentur genus. Anci praenomen Marcii Regis Sabinum esse Varro significat, quidam Graecum esse putant a uitio brachii nimis adunci. Regnauit annos xxiv. triumphum bis egit de Veientibus, & Sabineis, Ostiam Coloniam deduxit. Duos filios, qui postea L. Tarquinium Priscum Regem occiderunt, reliquit, quos Ser. Tullius Rex in exilium misit. Tarquinius annos xxxix. regnauit. occisus est anno urbis conditae clxxv. Ab hoc anno ad cclx. nulla Marciorum mentio, quod scia, fuit. Tum Cn. Marcius, quem Caium Plutarchus appellat, a Postumo Cominio Consule laudatus, quia fortem se, dum Corioli Volscorum oppidū caperetur, ostenderat; qui cum ei multa dona optare concederet, equum, & hospitem tantum Marcius Coriolanus, sic enim appellatus postea est, optauit. Anno proximo cum repulsam in Consulatus petitione tulisset, & de Tribunorum Pl. potestate abroganda in Senatu consilium dedisset, ne dānaretur praefens, solum uertit in patriam magnum Volscorum exercitum quadriennio post duxit sed Vetusiae matris, & Volumniae uxoris, & aliarum matronarum precibus ab incepto destitit. Matronis multa concessa a Senatu enumerantur, aram Fortunae muliebri eodem loco faciendam curarunt, quo id impetrauerant. Coriolani mortem uarie ueteres scripserunt. Alii a Volscis proditionis crimine inuisum occisum esse, alii se ipsum interemisse, ut Themistoclem; tertii senem admodum in exilio esse mortuum.

• ii. Plebeiorum uetustissimus C. Marcius, qui Tribunus plebis fuit. anno post urbem

urbem conditam cccxliv. Rutilorum, & Cenforinorum tres Consulares ante Augusti tempora fuerunt, quorum primus quater Consul, bis triumphum egit, idemq. primus e plebe Dictator, primusq. plebeius Cenfor fuit. Alter cum bis Cenfor fuisset, quod nemo unquam optinuit: cenforini cognominis causa fuit. Tertius & Consulatum, & Censuram consecutus est. Primus igitur C. Marcius L. F. C. N. Rutilus in primo Consulatu, quae cum Cn. Manlio Imperioso ii. gessit an. cccxcvi. de Priuernatibus triumphauit kal. Iuniis & anno proximo de Tusceis pridie Nonas Mai Dictator, Quarto postea anno iterum Consul fuit cum P. Valerio Potito. Poblícola. Anno uertente Cenfor cum Cn. Manlio Imperioso, lustrum fecerunt xxii. Tertium Consul fuit anno cdix. cum T. Manlio Torquato ii. & cum Q. Seruilio Ahala quartum Consul uno anno interiecto honoribus uacuo. Ex hoc clarissimo principe familiae natus est C. Rutilus, qui cum Q. Fabio Maximo Rulliano iterum an. cdxliii. Consul fuit. Censuram priorem gessit post annos xvi. cum P. Cornelio Aruina. lustrum fecerunt trigessimum. Iterum Cenfor post annos nouem & uiginti, hoc est anno ccccxcix. cum Cn. Cornelio Blasiōne fuit, lustrumq. fecerunt xxxv. Tunc Cenforini nomen accepit, quod posteris quoq. accessit. Populum increpuisse dicitur, quod bis eidem tantam potestatem detulerit: & ne aliquis bis Cenfor fieret, legis promulgandae auctore fuisse. Tertius L. Marcius C. F. C. N. Cenforinus Manii Manlii in Consulatu collega anno primo tertii belli Punici, hoc est anno urbis dciv. biennio post Cenfor fuit cum L. Cornelio Lentulo Lupo. lustrum fecerunt lvi. Hunc nepotem, aut pronepotem superioris fuisse credimus.

PHILIPPI

• iii. PHILIPPI quattuor, Consulatus quinque, Censuras duas, Magisteriū Equitum, & triumphum optinuerunt. Primus Q. marcius Q. F. Q. N. in Consulatu, quem cum L. Aimilio Barbula gessit, triumphauit de Etruscis kal. Aprilis anno cdLxxii. Magister Equitum fuit anno xii x. Cn. Fuluiō Maximo Centumalo Dictatore clauis figendi causa. Sequitur Q. Philippus L. F. Q. N. Verrio teste, quem proximi nepotem fuisse suspicamur. Cōsul fuit cum SP. Postumio Albino an. dlxxvii. ob Bacchanalia ex Senatus cōsulto Consules quaestiones exercuerunt in plerasq. feminas non uiles; quae sacrorum praetextu turpiter uixerant ante biennium Praetor Siciliam optinuit. Iterum Consul fuit cum Cn. Seruilio caepione an. dxxciv. quinquennio post cenfor cum L. Aimilio Paulo. Lustrum fecerunt liii. Huius filius Q. a Liuio commemoratur. Tertius L. Philippus Q. F. Q. N. cuius mater clodia soror fuit Appii Pulchri c. F. consularis uiri, clarissimus uir fuit, & post L. crassum, & M. Antonium eloquentissimus: in Tribunatu plebis legem Agrariam promulgauit, Sed eam non pertulit, in Tribuni Militaris, & cōsulatus petitione repulsā tulit, cōsul tamen factus est cum Sex. Iulio caesare ano proximo ante maricum, siue sociale bellū: hoc est urbis an. dclxii.

in eodem consulatu M. Drusi TR. PL. conatus fregit, eiusq. leges Liuias ne minem tenere decernendi senatui auctor, ut consul & Augur fuit, ut pote contra auspicia latus, censor cum M. perperna quinquennio post lustrum condidit LXXVII. Quartus L. Philippus L.F. hoc est superioris L. Philippi filius consul fuit cum cn. Lentulo Marcellino an. DCXCII. Hic uirtricus fuit c. Octauii, qui postea adoptione maioris auiculi c. caesar Octavianus appellatus est, & postea Augusti cognomine imperiū tenuit. Nāq. Attia Augusti mater post c. Octauii praetori uiri mortē L. Philippo nupsit ex qua L. philippum procreauit, ut Dion scribit. Ouidius uero in calce lib. vi. fastorum materterā caesaris Augusti Philippo nupsisse ait, & ex eo natā Marcia, quae tū ab Anco Rege, tū ab eo philippo, qui templū Herculis Musarū aedificauit, genus duceret. Hunc autem Augusti tempore fuisse, qui id templū cōstruxerit, Suetonius auctor est. Ex alia uxore Philippi Marcia nata est M. catonis, & Q. Hortēsi uxor, quae uiuo catone ab Hortensio expetita esse dicitur, & mortuo Hortensio ad Catonem rediisse. L. Philippum patrem inuenio Gellii uirtricum fuisse, & Geliae Postumii matris. Est autem is Gellius quem catullus turpissimis uerbis proscidit, in quem cicero in Sextiana inuehitur frater, ut arbitror L. Gellii Publicolae uiri censo rii. Figulos duos tantum consulares reperio ambos eodem praenomine Prior c. Marcius c. F. Q. N. consul cum P. cornelio Scipione Nasica, qui corculum dictus est, an. DCCI. Sed Figulus e Gallia, Nasica e corsica redierunt, & abdicarunt se consulatu, quod uitio facti esse dicerentur. In eorum locum facti sunt P. Lentulus, & cn. Domitius Ahenobarbus. Iterum tamen consul sexto postea anno fuit cum L. Lentulo Lupo. cum Delmatis uarie pugnauit, uictoria tandem potitus est. C. Figulum Praetorem fuisse inuenio an. DCCIV. eum, hunc ipsum fuisse arbitror, & Classi praefectum fuisse. Huius filius C. Figulus iurisconsultus cum in petitione Consulatus repulsam tulisset, postridie fertur consulentibus dixisse, Vos consulere scitis, Consulem facere nescitis. Alter consularis C. Figulus C. F. a Dione appellatur, Figuli iurisconsulti, ut arbitror, filius, aut nepos. Consul fuit cum L. Iulio Caesare an. DCXXIX. Ante hos T. Marcius Figulus an. DCCIV. nuntiauit Senatui palmam enatam in impluuiio suo.

REGES.

REGES duos etiam Consulares inuenio, & alterum triumphalem Prior Q. Marcius Q. F. Q. N. Consul fuit cum M. Catone Liciniano an. DCXXXV. Pro consule anno proximo triumphum egit de Liguribus Stoeneis III. Nonas Decembres. Hic in consulatu unicum filium amisit magnae spei adulescentem; eodem die Senatū habuit. Alter Q. Rex superioris ut creditur fratris filius consul fuit an. DCXXCV. maioreq. parte anni solus consulatum gefit, propterea quod cū L. Metellus collega initio anni mortuus fuisset, & eū qui ei successus fuerat, antequam iniret, mortuū fuisse audirēt, religioni habitum est Regi collegam creare. Ex hac familia Marcia fuit auia paterna c. Caesa-

Caesaris Dictatoris. Nam cum is funebri oratione Iuliam amitam, quae C. Marii septies consulis uxor fuit, laudaret; eius paternum genus cū diis immortalibus coniunctum esse dicebat, cum a Venere Iulii essent: & maternum ab Regibus ortum; cum ab Anco Marcio Marcii Reges essent, quo nomine fuisset mater amitae. Captasse quoq. P. Clodium AP. F. Pulchrum cōstat Q. Marcii Regis consularis hereditatem, qui Tertiam Clodium eius sororem duxerat, ex Ciceronis ioco discere quis potest. sed ad Consules reuertamur. Ante hos omnes, quos diximus Philippos, Figulos, Reges Q. Marcius Tremulus fuit, qui bis Consul, & triumphalis Marciae genti maximum ornamentum addidit. Priori Consulatu, quem cum P. Cornelio Aruina gessit, triumphum egit de Anagnineis, Herniceisq. prid. Kal. Quintiles an. CDXLVII. statua ei equestris togata ante aedem Castorum statuta est, quod Samnites bis deuicerat, & Anagnia capta populum stipendio liberauerat. Praetorem inuenio urbanum fuisse M. Marcium Rallam anno DLXIX. & biennio post legatum Carthaginem missum cum L. Verurio, & L. Scipione. sine cognomine insignis uir L. Marcius fuit Septimii filius eques Romanus, qui morte Publii, & Cn. Scipionis, quorum alter Africanus, alter Nasicae pater fuit, perditas res in Hispania collecto exercitu restituit, & maximos hostium exercitus uicit. Senatū tamen offendit: quod se Propraetore appellauerit in litteris, quibus de rebus gestis cum certiore fecit. A militibus enim nouo exemplo fuerat dux electus, & Propraetore saluatus. Eidem ferunt concionanti caput ardere uisum; clypeumq. in Capitolino templo positum esse, quod Marcium diceretur cum imagine Asdrubalis ab eo uicti. M. Marcius Tribunus Militum secundae legionis occisus a Gallis an. DLX. M. Marcius Rex sacerorum moritur an. DXLIII. quem arbitror patricium fuisse. Nam Cicero in oratione ad Pontifices Regem Sacrorum, Flamines, Salios, & ex parte dimidia sacerdotes, & Interregem, & eum, a quo is proditur, patricos esse oportere affirmat. L. Marcius cum Q. Fuluio Aedilis Curulis fuit anno DXXCIX. cum Hecyra Terentii tertio relata est, potuit is esse L. Marcius Cenforinus, quem Consulem fuisse diximus post annos XVI. De aqua Marcia uarietas inter scriptores est, a quo nomen sumpserit. Plinius Marcia inquit, quondā Aufeia, fons ipse Piconia. Primus eā in urbem ducere auspicatus est Ancus Marcius unus e Regibus; postea Q. Marcius Rex in Praetura rursusq. restituit M. Agrippa. Plutarchus Marcii inquit fuere Publius, & Quintus, qui maximum, pulcherrimumq. Romae aquae ductum fecere. Iulius Frontinus anno ab urbe cōdita DCVIII. Ser. Sulpicio Galba, L. Aurelio Cotta Cof datum est a Senatu negotium Marco Titio, qui tum Praetor inter ciues, & peregrinos ius dicebat, a quae ductuum reficiendorum, & ut alias aquas duceret. Is hanc aquam a tertio miliario duxit, cui ab auctore Marciae nomen est. Fenestellam quoque is refert Marco decreta in haec opera HS. DCCCIV. & Praetoram in alterum annum prorogatam. Sed in uerbis Frontini mendum esse potest, ut pro Marcio, uel pro Marcio Tito M. Titius scribatur. nam cur a praenomine Marco Marcia, non a Titio nomine gentis Titia dicta est? quamuis Appia & uia, &

aqua a praenomine Appii Claudii dicitur; sed nonnulli Claudiam aquam dixere, & Appii praenomen genti Claudiae ita haesit. ut raro apud alias inueniatur. Augent opinionum uarietatem denarii Philippi Monetalis, qui adhuc extant, in quibus Ancii Regis imago cernitur eius praenomine adscripto, & aquae ductus his litteris inscriptus AQVA.MARC.& in eo statua equestris cum his litteris PHILIPPVS. Non dubito, quin is Triumuir Monetalis, qui denarium signauit, uoluerit gentis suae monumenta celebrare, & se originem ducere ab Ancio Rege significare, & ab eo, qui aquam duxerit, & cui statua equestris donata sit, quem fortasse antea Tremulum cognomento appellauimus. Laudatur praeterea a Plinio Manius Marcius Aedilis plebis, qui primus frumentum populo in modios assibus donauit. Nec est omitendus Marcius uates a ueteribus Romanis celebratus, quisquis ille fuit.

Sub Augusto Caesare duos Consulares fuisse uideo ex cenforinorum familia; quorum alter triumphalis etiam fuit. Prior L. Marcius L.F.C.N. Cos. ex Macedonia triumphum egit kal. Ian. an. dccxiv. eius collega fuit C. Calpurnius C.F. Sabinus. Alter superioris filius C. Cenforinus L.F.L.N. Consul fuit an. dccxlv. Tiberii Caesaris temporibus unus Q. Marcius Barea cum T. Rustio Nummio Gallo Cos. suffectus fuit an. dccxcix. Neq. post haec tempora alium Consulare Marcium inuenio. Marciae Augustorum uxores, aut concubinae hae a nobis collectae sunt. Marcia Furcilla Titi Vespasiani filii uxor splendidi generis, ut ait Suetonius, ex qua filia nata est Iulia, quam Domitianus patris adamauit. Marcia item Commodi Imp. concubina, quam Amazonis habitu diligebat, & Amazonium se, mensiq. Decembrem, uel Ianuarium appellabat. Hanc dum occidere meditatur, eius consilio occisus est. Marcia quoque L. Septimii Seueri uxor prior appellata est, cui Imperator factus statuas posuit. Marciae Otaciliae Seuerae Augustae uxoris Philippi Imperatoris multa monumenta extant, & pecunia eius nomine, & imagine signata. Fuit praeterea Marcia Fabii maximi uxor Liviae Augustae ualde familiaris. & Marcia Vestalis cum Licinia prius absoluta, postea damnata L. Cassio Quaestore. cum Sex. Peduceus Tribunus PL. L. Metellum Pont. Max. & totum collegium Pontificum criminatus est male iudicasse Aemiliam tantum condemnando, ceteras absoluendo, ut Asconius testatur in Miloniana.

M I N V C I A E.

MINVCIAE gentis familia duplex patriciorum, & plebeiorum, utraq. Consularis. Namq. Augurini patricii Consularatus quinque, Decemuiratū legibus scribendis, & Pontificatum Maximum optinuerunt. Rufi plebei Consularatus tres, triumphos duos, & Magisterium Equitum cuius imperium cum Dictatore nouo exemplo est aequatum. Praeter hos Thermorum familia, quam plebeiam fuisse existimo, Consularis & triumphalis fuit.

- i. Primus M. Minucius Augurinus Consul fuit cum A. Sempronio Atracino anno urbis cclvi. post Reges exactos anno xiii. Iterum cum eodem collega Consul fuit, uel ut tunc dicebatur, Praetor ann. post superiore Sexto. Anno proximo hoc est an. cclxi. Consul fuerat P. Augurinus cum T. Gegano

- iii. nio Macerino. Tertius L. Minucius eodem cognomine ceteris & uirtute, & praemiis praecellens Consul fuit an. ccxcv. cum C. Nautio Rutilo iterum coactus est abdicare a L. Quintio Cincinnato Dictatore. Decemuir legibus scribendis fuit anno ccciii. & proximo, quo abdicare cum reliquis est coactus propter Appii Claudii collegae libidinem, atq. potentiam. Idem tamen siue alius eiusdem nominis praefectus Annonae fuit anno cccxiii. & proximo, quibus SP. Maelii facinus tyrannidem captantis, quem C. Seruilius Ahala interemit, detexit, & farris pretium trinis nundinis ad assem redegit. ob quas res undecimus Tribunus plebei creatus est, & ei statua, atq. columna stipe a populo collata extra portam Trigeminam statuta est non ex Senatus consulto, sed tum primum ex populi decreto, ut Plinius auctor est, si uis tantum boue aurato extra portam Trigeminam donatum asserit, fascesq. esse imaginis titulum, quo diceretur undecimum TR. PL. cooptatus; cum patricius fuerit, & patres non sinerent augeri numerum. Extant hodie
- iv. Augurinum denarii cum columnae, & Auguris imagine.
- v. Quartus Q. Augurinus Cos. fuit an. ccxcvi. cum C. Horatio Pulullo.
- vi. Quintum inuenio SP. Augurinum Pontificem Maximum fuisse an. cccxxv. Postremo TI. Minucium reperio Consulem L. Postumii Megelli in consulatu collegam an. cdxliix. mortuum esse, eiq. suffectum M. Fuluium Curuum plebeium. Quod facit, ut dubitent quidam, num ipse Minucius plebeius fuerit. Sed mihi non mirum esse uidetur, ut initio anni duo patricii Consules fuerint, & postea altero mortuo plebeius fuerit suffectus. Venio nunc ad Minucios plebeios, quorum uetustissimus est M. Minucius Tribunus plebis an. ccclii. Ruforum uero primus Marcus ille Minucius, qui Cos. an. dxxxii. cum P. Scipione Asina, & quarto postea anno Magister Equitum fuit Q. Fabio Maximo Verrucosso II. Dictatori, qui cum uictorem Hannibalem cunctando coercuisset, eam cunctationem milites ignauiam, & socordiam appellantes a populo Romano optinuerunt, ut Minucio cum Dictatore aequaretur imperium. Sed cum id in perniciem cessisset, nisi Minuciani a Fabianis fuissent summo periculo liberati, iterum se omnes Dictatori subiecerunt, eumq. patrem appellarunt. Alter est Q. Minucius C.F.C.N. Rufus a Verrio dictus. is Consul an. dlvi. cum C. Cornelio Cethego, triumphum egit de Liguribus, & Boiis in monte Albano. Praetor Brutios prouinciam ante triennium optinuit. & M. Rufus Praetor peregrinis ius dixit, anno Consulatus Q. Rufi. Tertius Q. Rufus, quem aliqui M. appellant, Consul fuit cum SP. Postumio Albino anno secundo belli Iugurthini, hoc est urbis dclxiii. triumphum egit anno proximo de Scordisceis, & Triballeis ex Thracia. Thermum Consulare unum iuueni Q. Minucium Q.F.L.N. qui Propraetore anno dlxx. ex Hispania Citeriore triumphum egit, Consul fuit biennio post cum L. Cornelio Merula. Hic Aedilis Curulis cum T. Sepronio Longo anno dlv. fuerat. & ab his ludii Romani quaer instituti fuerunt. Praeturam biennio post gessit in Hispania Citeriore, ex qua, ut diximus, triumphum egit. Occisus est an. dlxv. a Thracibus. Praetor M. Thermus fuit, sub quo C. Iulius C.F. Caesar postea Dictator prima stipendia in Asia fecit. & ab eo in expugnatione Mytilenarum

lenarum ciuica donatus est anno plus minus DCLXXIII. Praeter hos inuenio T. Minucium Melliculum Praetorem inter ciues, & peregrinos mortuum esse anno DLXXII, C. Minucium Numatium occisum Cannensi proelio, quem Magistrum equitum fuisse anno proximo, hoc est anno urbis DXXXVI. aliquot dies L. iuius asserit. Minucia Vestalis uiua defossa extra portam Collinam campo scelerato nomen dedit an. CDXVI. Lucius Minucius legatus a Q. Fulvio Flacco missus ex Hispania Citeriore an. DLXXXIII.

M V C I A.

M V C I A gens plebeia quidem; & quae sero ad Consulatum peruenerit; tamen clarissimos uiros habuit, & tum iuris ciuilis scientia, tum grauitate morum insignes; Consulatus quinque, Pontificatus Maximos duos, & triumphū optinuit. Oēs eodē cognomine Scaeuolae siue Scaeuulae usi sūt, eo excepto, qui primus id cognomen inuenit, quem Cordū a multis, ab Atheno dōro Opfigonum appellatum fuisse accepimus. Cordi agni, & Cordum frumentum, aut fenum dictum est, quod sero nasceretur, aut maturefceret. idem Opfigonus significat. Scaeuola is dictus est, quod dexteram in ignem miserit, cum Porfenam Regem urbem obsidentem interimere putans, puratum eius siue scribam occidit; & postea sinistra usus necessario est, Scaeuua Graeca origine sinistram significat, & Scaeuula deminutionis causa dicitur, ut sportula, & animula. Quod uero O littera pro V posteri in eo nomine usi sint, mirandum non est, tum propter earum litterarum in multis aliis facilem permutationem, tum propter usum eius uocalis post digāma, quae raro ab eruditioribus ueteribus retinebatur, sed in O mutabatur. Vnde in nummis paullo post caedem C. Caesaris signatis D I V O S, I V L I V S. sic in ueteribus Plauti, & Terentii & aliorū libris VOLGVS, VOLT, VOLTIS, VOLTVS, & cetera eadem ratione. Sed Antiquius esse arbitror Scaeuulae usum, ut Popliculae, & epistulae, quorum alterum in Publicolam mutatum est, alterum licet ut origine Graecum, O littera scribendum esset, non nisi post Iustiniani tempora eam litteram accepit. Praenomē Cordi uarie scriptum uideo. Sunt, qui Caium Mucium, quo praenomine Consulares usi non sunt, alii Quinctum, uel Publium, quibus frequentius gentiles usos uideo, prodiderunt. Ab hoc Mucia prata dicta sunt ea, quae uirtutis ergo ei donata cum statua esse dicuntur. Fuit is annus post Reges exactos alter, post urbem uero conditam CCXLV. Hunc patricium fuisse non nemo scripsit, sed cum neq. is, nec posteri magistratus optinuerint ante, quam cum plebeis communicarentur, id mihi non fit uerisimile.

- I. Primus Consul P. Mucius Q. F. P. N. Scaeuula triumphum egit de Liguribus an. DLXXIIX, eius collega fuit M. Aimilius Lepidus in secundo consulatu. Huius pater ut arbitror Praetor an. DXXXIIX. Sardiniam optinuit, Publii frater germanus Q. Scaeuola Consul proximo anno post fratris Consulatu fuit cū sp. Postumio Albino Paullulo. Tres Soles eo āno uisi praetores ambo fratres eodem anno fuerūt an. DLXXIIV. Publius P. urbanus fuit, & quaestione

de

de ueneficii exercuit. Quinctus Siciliam optinuit. Tertius P. Scaeuola P. F. maximus uir, & iuris peritissimus Tribunus plebis an. DCXII. aduersus L. Tubulum, qui Praetor quaestionem de sicariis anno proximo exercuerat, & pecunias accepisse dicebatur, rogationem pertulit, qua Cn. Caepioni Col. ea quaestio deferebatur. Sed Tubulus in exilium profectus est. Praetor fuit quinquennio post, & Consul an. DCXX. cum L. Calpurnio Pisone Frugi. In consulatu Tl. Gracchi TR. PL. conatus non solum non repressit, uerum etiam adiuuasse cum fratre germano P. Licinio Crasso Muciano iurisconsulto, & anno proximo Pontifice Maximo creato dictus est. Quamobrem nobilitas exarsit, & duce P. Scipione Nasica Tiberius occisus est.

- Pontifex Maximus fratre in Asia mortuo cooptatus est anno tertio post Consulatum. Quartus est Q. Mucius Q. F. quem Augurem Cicero appellat, Consulatum gessit cum L. Metello Delmatico an. DCXXXVI. Hic ex Laelia Maiore C. Laelii sapientis filia duas Mucias procreauit, quarum alteram L. Crassus duxit, alteram C. Marius septies Consul. Crassus duarum Liciniarum pater fuit, quae P. Scipioni Nasicae, & C. Mario filio nupserunt. C. Laelius minorem filiam C. Fannio M. F. collocauit: qui cum maior natu esset, quam Q. Scaeuola, moleste admodū tulit sibi illum in Auguratus collegio praelatum. Horum omnium nomina leguntur in dialogis Ciceronis, qui inscribuntur Cato maior siue de senectute, & Laelius siue de amicitia, & de Oratore ad Q. fratrem. Hunc etiam Q. Mucium iurisconsultum fuisse accepimus, quamuis a Pōponio omissus sit, cuius historia minus uera, & plena est.
- V Sequitur Q. Mucius P. F. quem Pontificem, aut Pontificem Maximum, ut ab Augure distinguant, appellant. Hic paternam disciplinam exornauit, maioresque progressus in ea fecit. cuius hodie extant aliquot capita in Digestis ex libro definitionum. Consul fuit an. DCLIX. cum L. Licinio Crasso Auguris genero, cū quo alios magistratus gessit excepto Tribunatu Plebis, in quo Scaeuola Crasso successit. Et Scaeuola Tribuno in rostris sedente legem Seruiliam Q. Caepionis Consul Crassus suasisit an. DCXLVII. quo anno Cicero natus est. Ambo Consules legem Liciniam, & Muciam pertulerunt, de ciuibus regendis, ut in suae quisque ciuitatis ius redigeretur, neq. ius ciuitatis Romanae usurparet; quam Cicero in Cornelia perniciosa Rei publicae fuisse dixit. Ex ea enim alienati sunt animi Italiorum, & belli socialis occasio quinquennio post exorti fuit. Prouinciam Asiam nouem mēses Praetor, ut arbitror, rexit, ea iustitiae, aequitatis, & integritatis, ac diligentiae fama; ut exemplum prouinciarum rectoribus reliquerit, eiusque edicta Asiatica in alias prouincias transferrentur: & festos dies singulis annis deinceps ageret Asia. quae Mucia dicerentur, ut tanti uiri memoria quotannis renouarent. Pontifex Maximus fuit an. DCLXIV. triennio post in funere C. Marii septies Consul, C. Fimbriae perditissimi ciuis iussu uulnus accepit, ab eodem paullo post accusatus est, quadriennio post ante Vestae templum occisus L. Licinii Damasippi Praetoris, qui Marianarum partiū erat, auctoritate. Hic non solum iurisconsultus, sed etiam orator habitus est nō contemnendus. Huius soror Mucia Manio Acilio Glabrioni nupsit, ex quo

Manium

Manium Glabtionem peperit, qui Consul fuit anno DCXXVI. apud quem Praetorem C. Verres accusatus est. Apud Pomponium metio extat Q. Mucii Volusi, qui Auli Cascellii praeceptor fuit, a quo P. Mucius Quincti nepos heres institutus est. Eum Volusum Plinius libro octauo Volcatium appellasse uidetur, defensumq. esse a cane narrat, ne a grassatore occideretur. Sed in utroq. libro medofus locus est. Apud Asconium legi Q. Mucium Orestinum Tribunum plebis fuisse anno DCXXXIX. quem Cicero furti a L. Fuffio Caleno accusatum priuato iudicio defenderat, sed Catilinae in petitione Consulatus fauebat, & in senatu intercesserat, ne lex ambitus aucta poena ferretur. De Tertia Mucia cn. Pompei ter Consulis tertia uxore, ex qua tres liberos procreauit, quam non sine adulterii suspitione dimissam M. Aemilius Scaurus duxit, Scauri principis senatus filius, ex qua etiam filium suscepit, alio loco diximus fuisse quidem Scaeuolae alicuius filiam, sororemq. uterinam Q. Metelli Nepotis, & fortasse Q. Metelli Celeris, qui ambo Consulares fuerunt. Ob hanc eandem Muciam Pompeio obiectum est a C. Curione patre, & filio, cur eius, quem Aegisthum solitus erat appellare, filiam uxorem acceperit, hoc de C. Caesare dixisse aliquando Pompeium in memoriam redigebant, regnandiq. cupiditatem utriq. exprobrantes, quae ambo simul cum republica transuersos egit.

N A V T I A E.

N A V T I A E gentis origo a Naute comite Aeneae Troiano fuit, cui Palladium a Diomede traditum fuisse, & posteris Mineruae sacra semper commissa, Varro in libris de familiis Troianis prodidit. Itaq. ex his patricia familia Rutilorum, maiorum ut arbitror, gentium septem habuit, qui Consulatus quinq. & Tribunatus Militares cum Consulari potestate quattuor eo secuti sunt. Primus SP. Nautius Consul fuit cum Sex. Fusio Fusio Medullino an. CCLXV. Hunc Dionysius, ut nobilissimum adolescentem, & Mineruae sacerdotem, Palladiiq. custodem, & mox futurum Consulem sexto antea anno laudat. Patrem eius Spurium appellant, qui existimant eius filium fuisse C. Rutilum bis Consulem, quem Verrius Flaccus SP. F. SP. N. appellat. Eius in priore Consulatu, quem gessit an. CCLXXIX. collega fuit P. Valerius P. F. Poplicola, in posteriore L. Minucius Augurinus an. CCXCV. Anno uicesimo ab hoc Consulatu SP. Nautius legatus Populi Romani a Fidenatibus iussu Lartii Volumni Veientum Regis cum aliis tribus C. Fulcinio, & L. Roscio, & Tullo Cluio, siue Coelio, aut C. Iulio Iulo occisus est. Pro SP. Nautio, quem Liuius, & Plinius produnt. Cicero in Philippicis, nisi medofus liber sit, SP. Antium refert. Horum in rostris statuae ex S. C. positae sunt. Primus post hos Tribunus Militum fuit SP. Rutilus anno CCCXXIX. Alter Spurius ter eodem magistratu functus est annis XXXIV. XXXVII. & XLIX. supra trecentimum. Hunc etiam Verrius SP. F. SP. N. appellat. Quintus C. Rutilus Consul fuit cum M. Papirio Mugillano anno CCCXLII. Sextus SP. Nautius SP. F. SP. N. Rutilus, ut Verrius notat, Cos. fuit cum M. Pop-

VII. Popillio Laenate anno CCCXXXVII. Postremus C. Nautius in Consulatu, quem gessit an. CDLXVI. Collegam habuit M. Claudium Marcellum.

O C T A V I A.

O C T A V I O S Velitris ortos Romam a Tarquinio Prisco translatos, in Senatumq. adscitos, a Ser. Tullio patricios factos esse Suetonius auctor est. Velitris uicum Octauium celebrem fuisse, & aram Octauio consecratam, qui belli cum finitimis dux Marti sacrificans nuntio accepto hostes adesse, sacrum imperfectum reliquit, hostesq. uicit. ex quo decreto publico singulis annis extra Marti semicruda reddi, reliquias ad Octauios referri solitas fuisse dicebant. Romae ad plebem translatus Consulatus quinque, triumphum unum optinuerunt. Iterum a C. Caesare Dictatore patricii facti sunt, ut sororis suae nepoti, quem postea testamento adoptauit, gratificaretur. Is fuit C. Octavius C. F. C. N. C. P. R. O. N. C. A. B. N. qui postea C. Iulius C. F. Caesar Octavianus Augustus appellatus est. Primus populi suffragio magistratum adeptus est C. Octavius Rufus, cui Quaestorio, Cnaeus, & Caius filii nati sunt. Cnaeus, & qui ab eo orti sunt, summos honores optinuerunt. Caius eiusq. liberi in equestri ordine permanserunt usq. ad C. Octauium Augusti patrem, qui primus Senator fuit, & post Praeturam Proconsule Macedoniae prouinciam optime rexit. Primus Cn. Octavius Cn. F. Cn. N. ut Verrius ait, cum Pro praetore kal. Decemb. anno DCXXVI. triumphum naualem egisset ex Macedonia, & Rege Perse, biennio post cum T. Manlio Torquato Consul fuit. Hic postea missus ad Regem Antiochum, cum Rex responsum dare differret, Regem, circulo facto circumscripsit uirga, quam gerebat, & statim dare responsum coegit, quod ipsum ab aliis Cn. Popillio tribuitur: sed huic quidem certe in legatione mortuo statua in rostris ex Senatus consulto posita est. Eidem in palatio domum praeclare aedificatam ad Consulatum suffragium attulisse Cicero scribit. Hunc existimo C. Rufi pronepotem fuisse. Hunc Festus ait porticum Octauiam fecisse theatro Pompei proximam, quam combustam reficiendam curasse caesarem Augustum. eumq. fuisse refert, Aedilem Curulem, Praetorem, Consulem, Decemuirum sacris faciundis, & Triumphalem. Alter Cn. Octavius superioris, ut creditur, filius Consul fuit cum T. Annio Lufco an. DCXXV. Tertius eodem praenomine infelicem Consulatum gessit cum L. Cornelio Ciana anno DCXXVI. nam licet seditione cum collega orta, eum ex urbe abrogato ei magistratu eiecerit, & in eius locum susceptus fuerit L. Cornelius Merula Flamen Dialis: Ciana tamen cum C. Mario exule, magnoque exercitus aduocato urbem ingressus est. & Octauium collegam, M. Antonium, L. & C. Caesares occidi iussit. Merula quoque Dialis Cos. & Q. Catulus, & P. crassus Marci diuitis pater sibi manus intulerunt, ut crudeliorem mortem effugerent. Quartus. Cn. Octa-

nius M. F. cn. N. proditura Verrio, qui cum c. Scribonio curione consul fuit an. dclxxvii. Hunc magnos cruciatus fortiter pertulisse, cum omnes eius artus ardere uiderentur, Cicero lib. secundo de finibus refert. Postremus L. Octavius Cn. F. Cn. N. anno proximo Consul fuit cum C. Aurelio Cotta. Apud Liuium primus Praetor Cn. Octavius, qui anno proximo Aedilis plebis fuerat, Sardiniam prouinciam optinuit an. dclviii. nauesque onerarias lxxx. Poenorum cepit. Sed biennio post cum cc. onerariis, & xxx. longis nauibus ex Sicilia in Africam traiciens aduersa tempestate classem amisit. Hunc existimo patrem fuisse eius, qui primus ex hac familia Consul factus est. Redeo nunc ad Augusti maiores. proauus Augusti secundo bello Punico stipendia in Sicilia Tribunus militum fecit Aemilio Papo Imperatore. Auus Velitris locuples consenuit, quidam argentarium fuisse dixerunt. Pater, ut ex titulo eius statuæ didicimus, Tribunus militum fuit bis, Quaestor Aedilis plebis cum C. Toranio, quem tutorem filio suo reliquit, a quo Triumuiro proscribitus est. Iudex etiam quaestionum fuit, & Praetor, & Pro consul Imperator appellatus est ex prouincia Macedonia Bessis & Thracibus magno proelio fuis. fudit quoque in itinere fugitiuos, qui agrum Turinum occuparant. quamobrem fortasse filio cognomen Turini, dum puer esset, haesit. quamuis M. Antonius proauum eius Restionem ex agro Turino libertinum exprobarer, eaque de causa identidem eum Turinum appellaret. Restionis cognomen Antiorum familiae fuit. Apud Dionem, & Xiphelinum Caepias non sine mendo scriptum cognomen Augusti est. Pater, dum ad petitionem Consulatus uenit, Nolae mortuus repentino est in eodem cubiculo, in quo postea Augustus filius, quem tum quadrimum reliquit anno dxciv. Vxoribus duas habuit Anchariam, ex qua Octauia maior, & Attiam M. Attii Balbi, & Iuliae C. Caesaris postea Dictatoris sororis filiam, ex qua Octauia minor, & Augustus nati. Balbus paterna stirpe Aricinus ex senatoria familia, quam Vergilius ab Aenae comitibus ortam significat illis uersibus.

Alter Atys, genus unde Atti duxere Latini,

Pariuus Atys, pueroq. puer dilectus Iulo.

Maternum Balbi genus Cn. Pompeio magno propinquum fuit. De Octauia minore nihil accepimus. Octauiam maiorem C. Marcellus duxit, ex qua tres liberos procreauit, M. Marcellum generum Augusti, & filias duas. Mortuo Marcello M. Antonio Triumuiro intra decem menses nupsit. & ex eo duas Antonias peperit; Maior Neronis Augusti auia fuit; minor Tiberii Claudii Augusti mater, C. Caesaris Caligulae auia, Neronis Augusti proauia. Octauia porticus theatro Marcelli proxima ab hac Octauia maiore sorore Augusti facta est. Laudauit autiam Iuliam mortuam Augustus annos natus duodecim, matrem Attiam amisit in primo Consulatu uiginti annos natus, Octauiam sororem post xxxiv. an. Attia mater L. Marcio Philippo Consulari uiro nupsit, ex quo liberos suscepit, ut Dion significat. Octauia quoque appellata est

TI.

Tiberii Claudii Augusti, & Messallinae filia Neronis Augusti uxor, a quo occisa est. Praeter hos laudantur a Cicerone in Bruto M. Octavius TI. Gracchi in tribunatu plebis collega, qui dum perseuera ret in intercessione aduersus leges Sempronias, quas Gracchus ferebat, ei abrogatus est Tribunatus an. dcxx. Alter M. Octavius Cn. F. qui tantum auctoritate, dicendoque ualuit, ut idem scribit, ut legem Semproniam frumentariam C. Gracchi populi frequentis suffragiis abrogauerit. Caedes C. Gracchi post xii. annos fuit, quam Tiberii fratris Tribunatus & caedes. Sed eodem an alio anno hic M. Octavius eam legem abrogauerit, nobis incertum est. Tertius M. Octavius M. F. laudatur a Cicerone, ut optimus Senator cum M. Catone patre, & Q. Catulo filio. Sed & L. Octavius Balbus iuris consultus Senator tam in Verrinis, cuius quaestionis in consilio fuit, quam etiam in Cluentiana, in qua tamen P. dicitur, maximis laudibus extollitur. Et in eisdem Verrinis M. Octavius Ligus senator ornatissimus dicitur loco, ordine, nomine, uirtute, ingenio, & copiis. Antiquissimus Octavius Mamilius Tusculanus, qui genus ab Ulyssis filio Tusculi conditore ducere se iactabat, Superbi Regis genera quo Mamilia gens Romae orta. Sed mihi is Octavius Mamilius dicendus uidetur, ut simile praenomen sit Quinto, & Sexto, & Decimo a numero liberorum: & ut ab illis Quinctia, Sextia, & Decia, ac Decimia familiae deducuntur, sic ab Octaui praenomine Octauia gens est.

P A P I R I A

PAPIRIA gens, quam ueteres PAPISIAM uocabant, & patriciorum & plebeiorum fuit. Patricii, quos Cicero minorum gentium fuisse testatur, his cognominibus distinguuntur: Mugillani, Crassi, Curfores, Masones. Plebeii Consulares Carboes tantum fuerunt, non Consulares alii, ut Turidi, Paeti, atq. alii minus frequentes. Patricii multi insignes uiri, & qui ab ipsis initiis libertatis ad annum dxxiii. annis trecentis fere clarissimi floruerunt. Plebeii Carboes uiri Seditiosi, & partium mimis bonarum habitati sunt extremis temporibus Reipublicae, quibus iam omnia bellis ciuilibus, & ambitione, ac dominandi cupiditate flagrabant. Antiquissima Papiriorum memoria est apud Pomponium, qui refert Sextum Papirium aut Publum, temporibus Superbi Tarquini Regis leges Regias collegisse, eumque librum ius Papirianum a posteris appellatum. Sed & ab aliis, quo anno Reges exacti sunt, & C. Papirius pontifex Maximus, & Manius Papirius Rex sacrorum primus appellatur: & post annos lx. M. Papirius item Pontificem maximum Aconius, quem Liuius Q. Fusum Fusum appellet. Mugillani tres Consulatus, & Tribunatus militares cum Consulari potestate totidem, & censuram consecuti sunt. Primus L. Papirius anno post Romam conditam cccix. cum L. Sempronio Atriatino Consul suffectus fuit Tribunus Militum, qui eo anno primum cum Consulari potestate, creati coepti quod uitio creati fore diceretur Censor anno proximo

cum eodem factus est, quem ueteres Magistrum in morum dicebant, ut Cōsulem Praetorem prius, & postea Iudicem, ac Dictatorem Magistrum populi. Hi primi Censores quinquennio fuerunt, Iustrumq. fecerunt undecimum. Id munus a Rege Ser. Tullio quater administratum, Sexies a Consulibus fuit. Iterum Consul fuit cum C. Seruilio Ahala an. cccxxvi. Cicero unius tantum Consulatus collega Atratinio mentionem facit, eumq. gessisse refert anno cccxii. anteaq. eosdem Censores simul fuisse, & ab hoc ad L. Papirium Crassum Dictatorem tredecim sellam curulem Papirios optinuisse. Hunc eundem inuenio Interregem fuisse an. cccxxxiii. Alter L. Mugillanus Tribunus Militum fuit biennio ante eum annum, qui fortasse idem Interrex fuit. Tertius M. Mugillanus bis Tribunus Militum fuit annis xxxv. & xxxvii. supra trecentimum, & Consul quinquennio post Tribunatum posteriorem cum C. Nautio Rutilo. Occisus est urbe a Gallis capta an. ccclxiii. cum in Sella curuli sedenti Gallus barbam prius demulcere coepisset, isq. Scipione eburneo Gallum percussisset. Hunc Manium Papiriū Plutarchus appellare uidetur, licet mendose Marius scriptum sit. Crassi nouem sunt consecuti quinque Consulatus, Tribunatus Militares quattuor, Dictaturas duas, Censuras, & Magisteria equitum totidem. Primus Marcus siue Manius Papirius Cos. fuit cum C. Fusio Pacilo an. cccxii. Sequitur L. Crassus bis Consul, & Censor. priorem consulatum gessit cum M. Cornelio Maluginensi quinquennio post superiorem, & post quinquenniū alterum otiosum posteriorem gessit cum L. Iulio Iulo. Censor fuit anno cccxxv. Iustrumq. fecit xiv. eius collega incertus est. Hunc superioris filiū fuisse ex fragmentis Verrii suspicantur. Tertius C. Crassus Tribunus Militum fuit cum Consulari potestate anno ccclxix. quo & M. Manlius Capitolinus necatus est, & Aristoteles philosophus natus, ut Gellius affirmat. Quartus biennio post Tribunus etiam militum fuit SP. Crassus cum L. Papirio Crasso. Hos sequitur alius L. Crassus SP. F. C. N. a Verrio Flacco dictus, ut Spurius Crassi filium, Cai Crassi nepotem, de quibus paullo ante diximus, fuisse suspicemur. Hic Tribunus militum fuit an. cccxxciv. Ventum est ad illum L. Papirium Crassum, qui primus est Papirius uocari desitus, ut Cicero testatur. Hic L. F. M. N. Verrius appellat, illius fortasse L. Crassi filius fuit, quem quinto loco retulimus. Hic & Dictator, & Magister equitum & Censor & bis Consul fuit. Nam cum Praetor esset an. cdxxii. Dictator rei gerundae causa factus Magistrum equitum dixit L. Papirium Curso-rem, de quo paullo post agemus. quadriennio post Consul fuit k. Duilio iterumq. cum L. Plautio Vennonē post sex annos, & Censor anno cdxxxv. cum C. Mainio, Iustrum fecerunt xxv. tunc Oufentina, & Falerna tribus auctae, & Maeniana aedificia ab Maenio Censore nomen acceperunt. Is enī primus in foro ultra columnas tigna proici iussit, ut superiora spectacula ampliora fierent. Magister equitum fuit suffectus Q. Fabio Rulliano, cui imperium abrogauit L. Papirius Cursor Dictator, propterea quod pugna aduersus Samnites commiserit contra eius imperium eo absente, quamuis uicerit. Erat is annus cdxxix. & annum proximum idem Dictator, & Magister

ster equitum sine Consulibus egerunt. Eisdem temporibus M. Crassu Dictator rei gerundae causa Magistrum equitum dixit P. Valerium Pobliscolum an. cdxxi. Postremus L. Papirius, qui a Verrio T. Manlio Dictatori Magister equitum fuit anno cdxxxiii. comitorum, ut credimus, causa. Hunc tamen Crassum fuisse, & L. F. L. N. nobis incertum est. Mugillanos, & Crassos Cursores sequuntur. Hi quattuor fuerunt, Dictaturis, & Magisteriis equitum duob. Consulibus septem, Tribunatibus militaribus tribus, Censuris duabus, et triumphis quinque honorati. Primus L. Papirius Censor cum C. Iulio Iulo, et eo mortuo cum M. Cornelio Maluginense an. ccclxi. Iustrum intra xviii. menses fecerunt septimum decimum. Sed cum biennio post urbs capta fuisset, religioni fuit Censori mortuo alterum sufficere, quod a suffecto Iustrum conditum ita infelix tunc fuisset, quasi uero id Galli expectassent, ut ante Alliensem pugnam id Iustrum conderetur. Sic etiam dies atri fuerunt omnibus rebus agendis postridie kalendas, Nonas, et Idus, quod Allienensis pugna cum Gallis postridie Idus Quinctiles commissa foret. In tantis tenebris gens illa uersabatur. Sed ad L. Crassum redeo. Tribunus Militum bis idem fuit an. ccclxvi. et lxix. Quinquennio post SP. Fusius, quem patrem L. Cursoris quinquies Consulis esse suspicantur. Quod nō reicio. Is enim SP. F. L. N. teste Verrio fuit. Idem Dictator bis, ter triumphalis, & Magister equitum fuit, fortissimus uir, et ueteris disciplinae seuerus obseruator, quem non dubitat Titus Liuius Alexandro Magno, qui eodem tempore uixit, conferre, excepta singulari illa felicitate, & regni fastigio. Sed magnis scriptoribus omnia licent, dum patriam praesertim exornant. Magistrum equitum fuisse L. Papirio Crasso Dictatori an. cdxxii. antea diximus Praetorem fuisse existimo an. cdxxi. eiu. i. q. lege Acerranis ciuitatem esse datam sine suffragio. post annos deinde sex Consul fuit cum C. Poetelio Libone Visolo iterum anno deinde proximo Dictator rei gerundae causa duos Magistros equitum habuit insignes uiros Q. Fabium Rullianum, et L. Papirium Crassum, cui antea Dictatori Magister equitum fuerat. In Fabium iratus, quod absente eo, & interdicante proelium commiserat, more maiorum animaduertere uoluit, exercitu primum, deinde Senatu ueniam impetrante uix cessit. Annum sine Consulibus alterum in Dictatura exegit, & tertio Nonas Martias an. cdxxxix. de Samnitibus triumphum egit. Triennio mox interiecto biennium iterum, & tertio Consul fuit cum Q. Publilio Philone iii. & cum Q. Aulio Cerretano ii. Collegiis. iterumque de Samnitibus Consul tertium x. kal. Sept. an. cdxxxiv. triumphat. Quadriennio post cum eodem Philone quartum Consulatum gerit. Collega item quartum Consule, quod tum primum uisum est, neq. umquam alias ut opinor, uigente Republica accidit. In quinto Consularu collegam habuit C. Iunium Bubulcum Brutum ii. inter quintum, & quartum consulatum annus tantum interiacet. Mox quadriennio post iterum Dictator eundem. C. Bubulcum iterum Magistrum equitum habuit, is etiam annus Consulibus caruit, & tertio triumphum egit de eisdem Samnitibus Idibus Octobris an. cdxliv. Huius filius L. Papirius L. F. SP. N. Cursor Magister equitum fuisse dici-

dicitur L. Cornelio Lentulo Dictatori rei gerundae causa an. CDXXXIII. & Consul post xxvii. annos cum SP. Carulio maximo de Samnitibus triumphum egit Idib. Feb. an. CDLX. Hic aedem Quirini, quam pater uouerat, de dicauit, & hostium spoliis exornauit, & in ea Solarium horologium tunc primum Romae usum statuit. Praetor anno proximo post Consulatum fuit, ut Liuius testatur. qui SP. Papirii fratris consulis filii mentionem facit, dum de eminentis auspiciis in proelio renuntiatis commemorat: Censor cum Manio Curio Dentato fuit, ut Frontinus refert, sed quo anno incertum est. sunt, qui putent an. CDLXV. Iustrumq. fecisse xxxi. iterum Consul cum SP. Carulio n. post xvi. iterum triumphum egit de Tarentineis, Lucaeis, Samnitibus, Bruttieisque. Cursoris cognomen Liuius L. Papirium patrem uelocitate cursus assecutum testatur, sed nos maioribus haesisse animaduertimus.

• IV. • Masones multos fuisse post L. Masonem Aedilicium Cicero auctor est. nos unum Consularem agnoscimus C. Papirium C.F.L.N. collegam M. Pomponii Mathonis; qui de Corseis Cos. rri. Nonas Martias an. DXXII. in monte Albano primus suis sumptibus myrtea corona cinctus triumphum egit. Hunc existimo Pontificem minorem mortuum fuisse an. DXL. quo etiam anno C. Maso L.F. Decemuir sacrorum mortuus est. Hic post triumphum fonti delubrum dedicauit, ut Cicero lib. III. de natura deorum refert. Huius cognominis origo mihi incerta est. Sed arbitror Masones quasi Mansones dictos a mandendo ut edones, comedones, gulones, epulones. fieri etiam potest, ut amari dicantur, quod mas fortasse dictum prius, ut asa pro arase, pro ero, & Fusii, Valefii, Papifii pro Papiriis Valeriis Furiis. Inde etiam P. Vergilii cognomen Maro, quod alios optinuisse non memini. Maximum ornamentum accessit huic familiae, cum Papiria huius C. Masonis filia L. Aemilio Paulo ter triumphali nupsit, quorum filii duo, filiae tres fuerunt. filii Corneliae, & Fabiae familiis per adoptionem inserti sunt. Namq. P. Cornelius Scipio Aemilianus, postea Africanus minor alter est, alter Q. Fabius Maximus Aemilianus. Filias in Aemilia retulimus. Apud Liuium inuenio L. Masonem Praetorem urbanum fuisse anno

• V. • DLXXVII. Carbones, quos solos plebeios Consulares libertatis Reip. tempore inuenimus, tres tantum fuerunt. Primus C. Carbo uir maximi ingenii, & eloquentiae Tribunus plebis fuit anno DCXXIII. legem promulgauit de Tribunis reficiendis, quam dissuasit minor Africanus, & C. Laelius, qui optinuerunt, ne lex reciperetur. Sed Africanus anno proximo mortuus domi suae inuentus est, non sine suspitione dolo malo Carbonis interemptum. Legem tabellariam pertulit de iubendis legibus, ac uetandis. & Triumuir agris diuidendis cum C. Graccho, & Fulvio Flacco fuit. Consul mox cum P. Manilio an. DCXXXIII. L. Opimium interfectorem C. Gracchi Consul defendit. Ita uarius, & incostans fuit, ut modo popularis, modo in partib. optimatum esse diceretur. Sed a L. Licinio Crasso maximo oratore tunc annos nato unum & uiginti accusatus est proximo anno post Consulatum, & cantharidas sumpsisse Cicero refert, ne damnaretur. Huius filius C. Carbo in Galliam profectus, ut specularetur, quae L. Crassus perpe-

ram

ram in prouincia ageret, magno tamen ille animo inimici filio locum in tribunali assignauit, & nihil, nisi eo in consilium adhibito decreuit. Alter Consularis Cn. Carbo fuit collega C. Metelli Caprarii an. DCXL. Is a cimbreis cum exercitu fufus, fugatus est. Tertius ter Consul fuit collega L. Cornelii Cinnae in tertio, & quarto Consulatu, & C. Marii cai septies Consul filii. cum enim morte C. Marii patris L. Cinna Consul iterum in urbe an. DCXLVII. tyrannidem exercefet, in proximum annum se, & Cn. Carbonem Consules designauit, cumq. anno uertente Consules creati oporteret, eosdem Consules edidit. Sed cum is quartum Consul ab exercitu fuisset occisus, solus Cn. Carbo nullo suffecto collega Consulatum gessit. Tertium postea Consulatum anno interiecto cum C. Mario, ut diximus, iniit. Sed aduentu Syllae hostis Italiam deserere coactus est, & persequente Cn. Pompeio Lilybaei in Sicilia occisus Consul est in secreto, turpiq. loco, dum uentrem exonerare se simulat, ut uitam prorogaret. eodem anno Consul fratrem C. Carbonem Praetorium L. Licinius Damasippus iussu C. Marii Cos. interim curauit. Hos fratres Cn. filios, C. nepotes fuisse Verrius auctor est. Patrem a M. Antonio maximo illo oratore accusatum sutorio atramento absolutum Cicero in Epistula ad L. Papirium Paetum scribit. In eadem tres fratres enumerantur Caius, Cnaeus, & Marcus Carbones. ex his Marcum repetundarum redeuntem ex Sicilia a P. Flacco accusatum, Caium a L. Crasso ut antea scripsimus: Cnaeum existimo non eum esse, quem Cn. Pompeius interfecit, sed quem M. Antonius accusauit, & fortasse is est, quem fufum a Cimbreis Consularem diximus. ut illi duo Consulares C. & Cn. fuerint C. filii, & ex Cn. alter Cn. ter Consul natus sit. Alii quoque Carbones enumerantur a Cicerone nobis ignoti, Cn. Carbo, & frater eius scurra, & Rubriae filius, qui tunc uiuebat, atq. amicus eius erat. Omnes contemnendos esse iudicat, neminemq. laudari posse praeter eum, quem Damasippus occiderit. In Venenis C. Verrem Quaestorem Cn. Carbonis ter Consul fuisse, eumque Arimini deseruisse, & ad Syllam transisse criminatur. Ante hos omnes C. Carbo Praetor Sardiniam prouinciam optinuit an. DXXXV. cuius filius, aut nepos fortasse, is est, qui primus ex hac familia Consul a nobis commemoratur. Aliorum Papiriorum ex plebe antiqua memoria extat: ut L. Papirii faeneratoris, cuius cognomen uel nullum fuit, uel dedita opera ab historicis omissum est. Is in C. Publilium nexum a patre ob aes alienum uerbera admouit: quamobrem lege cautum est, ne postea necerentur anno post Romam conditam CDXXVII. & ante sex & uiginti annos, Quinqueuirum mensalem M. Papirium creatum inuenio, eumq. tres collegae plebei fuerint, unus Aemilius, qui patricius esse potuit, incertum est, an is quoque plebeius fuerit. Papiriam tribum rusticam fuisse certum est, causam nominis ignotam. Vapula Papiria uetus pro uerbum cur diceretur, a Festo discere poteris. Sub Caesaribus tres tantum Consules inuenio Papirios Aelianos. Primus cum M. Eggio Marullo N. Papirius cos. fuit an. DCCCXXXVI. Alter Aelianus triennio post cum Iulio Crispino, quem Papirium fuisse incertum est. Hi duo temporibus

com-

Commodi Imp. Tertius sub Alexandro cum Maximo Consul fuit an. DCCCCLXXVI. Sed hic quoque incertus est.

P I N A R I A.

PINARIAE gentis originis duplex est fama. alii eos ante urbem conditam hospites Herculis fuisse, & ab eo cum Potiriis, qui in sacrificiis sūt praelati Pinariis, sacerdotes constitutos; cum ad aram, quae postea maxima dicta est, decimam boum, quos ex Hispania attulerat, sacrificasset: alii a Pino Numae Regis filio ortos. Patricios fuisse constat cognomento Mamercinos, Rufos, & Nattas. Ex quibus duo tantum Consules fuerunt, unus Tribunus militum Consulari potestate, unus quoque Magister equitum fuit. Primus P. Rufus cum C. Iulio Iulo Consul fuit anno post Romam conditam CCLXIV. Hunc etiam Mamercinum quidam appellant. Alter L. Rufus Mamercinus Cos. fuit an. CCXXCI. cum P. Fusio Fusio Medullino. Hunc superioris filium fuisse credibile est. Tertius eisdem nominibus Tribunus militum fuit an. CCCXXI. cum L. Fusio Medullino & SP. Postumio Albo Regilensi. Quartus L. Natta Magister equitum fuit L. Manlio Capitolino Imperioso Dictatori clauis figendi causa an. CCCXC. Post XIV. annos L. Pinarium Praetorem fuisse inuenio, cuius cognomen ignoramus. & an. DLXXII. M. Pinarius Posca Praetor Sardiniam optinuit, & in ea hostes uicit & an. DXXXIX. L. Pinarius in Sicilia praefectus a M. Marcello Cos. Ennae urbi, ne Carthaginensibus proderetur, oppidanos a militibus trucidari curauit. Denique apud Ciceronem L. Pinarius Natta Pontifex frater uxoris P. Clodii Pulchri auctor fuit adoptionis a P. Fonteio factae eiusdem pulchri, ut Tribunus plebis creari posset. Eundem priuignum fuisse ait L. Licinii Murenæ Consularis.

P L A V T I A.

PLAVTIA gens plebeia quidem fuit, sed Consulatibus octo, triumphis duobus Censura, & Magisterio equitum aere Augustum ornata. cognomina haec habuit: Proculus, Venno, Venox, Decianus, Hypseus, Siluanus. Primus C. Proculus, quem P. F. P. N. appellat M. Verrius, an. urbis CCCXCV. Consul fuit cum C. Fabio Ambusto, & Idibus Maii triumphum egit de Heracleis. biennio post Magister equitum fuit C. Marcio Rutilo primo plebeio Dictatori rei gerundae causa, qui de Tusceis tunc egit triumphum. II. Alter C. Plautius cum T. Manlio Torquato Consul fuit anno. CDVI. quem Vennonem, siue Venocem appellant nonnulli. Sed Placcus Verrius, & Erōtinus Venocis cognomen postea Censori impositum esse affirmant. Iterum Consul fuit sexto postea anno cum L. Aimilio Mamercino. III. L. Venno L. Papirii Crassi in secundo Consulatu Collega fuit an. CDXXIII. tum domus diruta M. Vitruuii Vacci Fundani in Palatio, quod cum Fundanis & Priuernatibus coniurasset, id solum postea Vacci prata dixerunt.

Quar-

Quartus anno proximo Consul C. Plautius P. F. P. N. Decianus Hypseus cum L. Aimilio Mamercino secundo, de quo paulo ante diximus, quiq. in hoc honore Priuernas appellatus est. Ambo autem Consules Kalend. Martii de Priuernatibus triumpharunt. Hypseus cognomen Verrius omisit, ex denariis his litteris signatis nos addidimus: C. YPSAE. COS. PRIV. CEPIT. & in aliis C. HVPSAE. COS. PREIVE. CAPTVM, quibus significatur, Caius Hypseus Consul Priuernum cepit: & Caio Hupsaeo Consule Priuernum captum. Deciani cognomen ostendit hunc adoptione ex Decii ad Plautios peruenisse: sed cum praenomine a patre distinguatur, hinc enim Caius, ille publius dicitur: suspicor Deciani cognomen fuisse hereditarium, & patrem potius, qui eodem praenomine est cum auo, adoptatum fuisse. Omnes enim adoptiuos filios eo tempore adoptantis praenomen, & nomen accepisse nouimus. Fuit eisdem temporibus P. Decius Q. F. Mus Collega T. Manlii Torquati in tertio Consulatu anno quadringentesimodecimo tertio. is qui primus se deuouit pro Republ. Romana. Sequitur C. Plautius C. F. C. N. qui Censorem cum App. Claudio Caeco fuit anno quadringentesimoquadragesimo primo, & propter uenas aquarum ab eo repertas, aqua quidem Appia siue Claudia dicta est. Plautius autem Venox. Hic a collega deceptus est, nam cum finisset se uelle post decem & octo menses abstinere, munere Censurae, ut ceteros Censores; post abdicationem Plautii uariis artibus usus Appius uiam Appiam, & aquaeductum perfecit. Consul Plautius hic Venox fuerat anno quadringentesimovigesimoquineto cum P. Cornelio Scapula Scipione. Sunt qui Venocem antea cognomento proculum dictum fuisse contendunt, & praenomine Publium. nos Verrii censuram secuti sumus. Ex his apparet tres Plautios tribus continuis annis Consulatum optinuisse nemine alio plebeio interiecto L. Vennonem, C. Decianum, & C. Venocem. Sextus consularis L. Venno fuit, quem Verrius L. F. L. N. appellat, eiusque collegam M. Fosium C. F. Flaccinotrem anno quadringentesimotrigesimoquineto. Postremus M. Hypseus consul fuit cum M. Fulvio Flacco anno sexcentesimo vigesimo octauo longo quidem certe a superioribus interuallo. Medio tempore inuenio Lucium Plautium Hypseum Praetorem Hispaniam citeriorem optinuisse anno quingentesimosexagesimo quarto. Postea uero anno urbis septingentesimo P. Plautius Hypseus cum T. Annio Milone Q. Metello Scipione consulatum tanta contentione petiisse traditur: ut in alterum annum comitia consularia fuerint dilata. quoad P. Clodius Pulcher, qui tum etiam Praeturam petebat, & Hypseus fauebat, a Milone occisus decimo tertio kalend. Feb. causam dedit, ut Cn. Pompeius solus ex S. C. ab Interrege v. kal. crearetur eius Quaestor idem Hypseus fuerat, eiq. in petitione fauebat, sed damnato Milone Scipionem ocerum collegam kal. sextil. accepit. Sub caesaribus quinq. Siluanos Plautios consulares fuisse uideo, quorum vnus bis consul duo

Qq trium-

- triumphalia ornamenta affecti sunt. Primus M. Plautius M. F. A. N. septemuir Epulonum in Consulatu Collega fuit Imperatoris Augusti in decimotertio Consulatu anno urbis DCCLII. quo anno Salus generi humani nato Christo domino exorta est. in titulo cuiusdam monumenti huius M. Siluani in Tiburtino agro reperto, quem Lartia cn. F. uxor, & A. Plautius M. F. Vrgulanius posuerunt, adiectum est. Huic Senatus triumphalia ornamenta decreuit ob res in Illyrico bene gestas: Id optinuisse creditur an. DCCLXI. Eius filium eundem illum A. Plautium fuisse arbitror, cui ouationem Tiberius Claudius Imperator decreuit ex Britannia redeunti anno plus minus DCXCIX. Apud Tacitum eisdem temporibus inuenio Plautium Siluanum Praetorem anno DCCLXXVI. accusatum apud Ti. caesarem a L. Apronio socero, quod uxorem Aproniam praecipitem egisset, atque ita interemisset. eique Vrgulaniam auiam pugionem misisse, quae ob amicitiam Liviae Augustae plurimum eo tempore poterat; plautium frustra ferro temptato uenas excidendas praebuisse. Eius priorem uxorem Numantiam, quod ueneficiis ei mentem abstulisset, accusatam absolutam fuisse.
- Alter consularis Ti. plautius M. F. M. N. Siluanus Aelianus bis consul fuit. Priori consulatu suffectus ex Kal. martii an. DCXCIX. sub Ti. Claudio Imperatore posteriori ex Kal. iulii suffectus cum Domitiano Caesare sub Vespasiano post annos uigesimalnonum quamuis non satis certa sint utriusque temporis consulatus testimonia. Hunc superioris M. Siluani filium fuisse credimus. extatque titulus. etiam in agro Tiburtino alterius monumenti, ex quo apparet hunc in Praefectura urbis iterum Consulem a Vespasiano Imperatore factum esse. Sed & Pontificem fuisse, & sodalem Augustalem, & Triumuirum Monetalem, Quaestoremque Ti. Caesaris, legatum legionis quintae in Germania, legatum, & comitem Claudii Caesaris in Britannia, Proconsulem Asiae, Legatum propraetore Moesiae, & post alia ab eo gesta ita scriptum est. Hunc legatum in Hispaniam ad Praefecturam urbis remissum Senatus in Praefectura triumphalibus ornamentis honorauit auctore Imp. Caesare Augusto Vespasiano uerbis ex oratione eius Q. J. S. S. hoc est, quae infra scripta sunt. Moesiae ita praefuit, ut non deberit a me differri honor triumphalium eius ornamentorum.
- Tertius M. Siluanus, qui cum M. Saluio Othone, qui postea imperium tenuit, ex Kal. Iuliis suffectus est anno octingentesimo uigesimo sub Ser. Galba Imp.
- Quartus M. Siluanus cum M. Annio Vero Pollione anno octingentesimo tricesimo tertio sub Tito Vespasiani F. Consul fuit.
- Quintus, cuius praenomen ignoramus, Consul fuit cum Sentio Augurino anno DCCCX. sub Pio Aug. Praeter hos inuenio P. Plautium Pulchrum Plautiae Herculanae uxoris Ti. Claudii Imp. fuisse Triumphalis uiri filium, & ab eodem Claudio Censore inter patricos lectum, eundem Augurem, Triumuirum Monetalem, & Quaestorem Ti. Caesaris Augusti quinto consulatu. Plautia Drusum, & Claudiam ex Claudio

dio peperit, mox ab eo repudiata multa aduersus eam criminato. Filia ante quintum mensem diuortii natam, aliquam coeptam exponi ante matris ianuam nudam iussit; cum a Liberto suo Botere conceptam diceret. Drusus puer ludens a pyro stragulatus est. Antiquior his Plautius Rufus, qui in iis, qui aduersus Augustum coniurarunt, enumeratur. consularem quoque sub Tiberio caesare inuenio Q. Plautium Q. F. Laelianum, qui anno urbis DCCCXCIX post christi mortem anno tertio consul fuit cum Sex. Papi- nio Q. F. Gallieno. Sub Nerone autem Plautius Lateranus consul suffectus occisus est an. DCCCXVI. Ab eodem Nerone An. Plautius nobilis puer, quod a matre Agrippina diligeretur, & iniuria affectus, & occisus est. Denique duos Plautios Quintillos consulares fuisse constat, alterum sub Pio Augusto cum Statio Prisco an. DCCCXI. alterum sub Marco, & Commodus post annos xviii. cum eodem Commodus Imp. quem etiam Augurem fuisse affirmant. Ad extremum addam Plautillam Augustam M. Aurelii Antonini Seueri filii Augusti uxorem. Plautiani Praefecti Praetorio, & bis ter consulis, qui multum Seueri temporibus potuit filiam fuisse. sed a genero socer, & a uiro uxor, & frater uxoris Plautus occisi sunt. Afer is fuit sordidis natalibus ut Seuerus Imperator eius uel propinquus, uel municeps, & a pueritia carus. Plautiorum nomen, ut aliarum quarundam familiarum a cognomine Plauto ductum est, sic Planciorum a Planco, Variorum a Varo, Iuliorum ab Iulo. Plauti autem sine Ploti dicebantur, qui planis supramodum pedibus essent: quamobrem M. Aetius Sardinias Vmber, cuius extant comoediae initio Plotus, postea Plautus appellatus est. Hinc etiam Plotii dicti sunt, qui a Plautiis non distinguntur, ut nec a Claudiis clodii: Sic Paula Polla, & aula olla, & plaustrum plostrum, unde plostellum dicitur. cn. plotii planci proscripsi a Triumuiris Lepido, Antonio, & Octauiano a patereulo mentio fit, cuius frater L. Munatius Plancus eos triumphum egit de Galleis cum M. Aemilio Lepido II. an. DCCXI. cumque diceretur uterque consul fratrem proscribendum curasse: celebratum est a militibus carmen non infacetum De Germaneis, non de Galleis, duo triumphant consules. Hunc proscriptum odore unguenti detectum fuisse ferunt, cumque eius serui torquerentur, ut indicarent dominum, & pernegarent, non passum seruorum fidelium cruciatus, & se iugulandum militibus obtulisse. Est etiam celebris duorum Plautiorum erga coniuges amor, M. plautii, qui cum a Senatu iussus esset classem sociorum sexaginta nauium in Asiam ducere, & Tarentum cum uxore Orestilla uenisset, uxore illic defuncta cum eam in rogam impositam osculatur, stricto ferro se ipsum interemit. Et ambo combusti coniuges simul sunt, sepulchrumq. amantium id a Tarentinis postea fuit appellatum. Necnon C. plautii Numidae, qui morte uxoris audita, pectus gladio transfixit: cumque a domesticis curaretur, ruptis fasciis, & discisso uulnere periit. Laudandus quidem utriusque amor, sed praeter modum uterque dolore uexatus est.

P O M P E I A.

- v.** POMPEIA gens plebeia, ex qua nemo ante annum sexcentimum duodecimum Consularum fuerat adeptus, postea Consulatus sex, triumphos quattuor, Censuram unam consecuta clarissima extitit. Eam Cn. Pompeius cognomento Magnus praestantissimus uir totius ciuitatis Romanae illustriorem reddidit, quem libertatis unicum assertorem ac uindicem reipublica habuit aduersus C. Caesaris potentiam nimis excrecentem, e qua superatus cum ipsa libertate extinctus est. **i.** Primus Q. Pompeius, quem quidam Rufum, alii Aufidum, alii A. F. appellant, obscuris parentibus natus, tibicinem patrem ei exprobabant inimici, Consulatum aduersus conatum Africani minoris, qui C. Laelio amico suffragabatur, adeptus est cum Cn. Seruilio Caepione anno suprascripto. In Hispania uictis Thermestinis, siue Termantinis cum eisdem, & Numantinis iniquum foedus iniit. Censor fuit cum Q. Metello Macedonico an. DCXII. Lustrum fecerunt ambo tum primum Censores plebei LIX. Multum dicendo potuit, & inimicitias cum clarissimis uiris Caepionibus & Metellis gessit. eius orationes ut plenas prudentiae cicero laudat. eius ex filia nepos fuit C. Sicius, qui Quaestorius mortuus est, & aliquem locum in patronorum numero tenuit. **ii.** Sunt, qui putent Q. Pompeium Q. F. Rufum, qui Consul cum L. Cornelio Sulla fuit an. DCLXV, illius Consularis, & Censorii filium fuisse. Id nobis incertum est: certum uero eius filium Q. Rufum duxisse Corneliam L. Sullae alterius Consulis filiam, ex qua Q. Rufum, & Pompeiam C. Caesaris C. F. uxorem suscepit. Sed gener Sullae eodem anno a C. Mario, & ipse Rufus Consul ab exercitu Cn. Pompei Strabonis, quem inuito Senatu optinebat, in sacrificio occisus est. Pompeiam Caesar dimisit, cum comperisset P. Clodium. pulchrum domi suae muliebri ueste deprehensum, dum sacra Bonae deae in eius domo fierent. Testis in Clodium productus dixit se nihil scire, & diuortium fecisse, quod uxorem Caesaris suspicionibus non minus, quam criminibus carere oporteret. De Cn. Strabone patre Cn. Magni nunc dicendum est. Hunc Verrius Flaccus Sex. F. Cn. N. appellat. Eius frater Sextus & ut iuris peritissimus, & ut optimus philosophus laudatur Stoicae disciplinae & Geometriae scientiae deditus. Praenomen patris simile ostendit maiorem fuisse Strabone fratre. honoribus uidetur praetulisse earum rerum, quas diximus, scientiam. Strabo bello Marfico Praetor a Picentibus uictus, mox Consul eosdem aliosque uicit vi. kal. Ian. an. DCLXIV. de Asculaneis Picentibus triumphum egit. eius collega fuit L. Portius Cato, qui in proelio occisus est. Multae transpadanae Coloniae ab eodem deductae sunt, quibus ius Latii dedit, ut qui in eis magistratus gererent, ius ciuitatis Romanae adipiscerentur. Biennio post Consulatum bello ciuili Octauiano, dum utramque partem fouet, utrisque in uisus fulmine ictus interiit. Ex Lucilia uxore Senatoria familia orta, fratre C. Lucilio poetae, cuius Satyrae ueteribus placuerunt, na-

ta

- ta Cn. Pompeium, & Pompeiam C. Memmii uxorem suscepit. C. Memmius Quaestorius uir C. Memmii Tribunum plebis procreauit, qui ex Faustae Sullae Dictatoris filia tertium. C. Memmii suscepit, cuius in oratione pro Scauro ab Asconio fit mentio. **iii.** Cn. Pompeius annos natus tres & uiginti Sullanam partem secutus, exercitu privato consilio ex agro Piceno propter paternas clientelas ei addicto coacto, ad Sullam redeuntem in Italiam uenit, a quo magno honore susceptus est. Etenim soli ex equo descendere, caput aperire, & assurgere solitus, cum omnes Marianos ex Italia profligasset, ut reliquias persequeretur, in Siciliam aduersus Cn. Carbonem Consulem, in Africam aduersus Cn. Domitium Ahenobarbum, in Galliam Togatam aduersus M. Brutum Bruti Caepionis patrem, & postea in Hispaniam contra Q. Sertorium, & M. Perpernam misit. Hos omnes uicit, & interfici curauit. Triumphum bis eques Romanus egit, nullo prius honore publico suscepto a populo, ex Africa de Harba Mauretaniae Regem an. DCLXXII. & decennio post ex Hispania pridie kal. Ian. Consul designatus in proximum annum cum M. Licinio Crasso. eodem tempore Tribuniciam potestatem a L. Sulla Dictatore deminutam restituit, hoc est ut concilium habere, & plebem rogare Tribunus plebis posset: Sulla enim intercedendi tantum potestatem reliquerat. Post Consulatum in Asiam profectus Mithradatem, & Tigranem Reges domuit, multasque barbaras nationes subegit. de quibus omnibus & de piratis biduo triumphauit tertio & pridie kal. Octobres decennio post alterum triumphum, hoc est anno DCCXI. pridie & di natalis sui. Sexto deinde anno iterum Consul cum eodem M. Crasso collega fuit. Tertium Consulatum sine collega occiso P. Clodio a T. Annio Milone, nouo more a Senatu accepit, v. kal. Martias an. DCCII. sed kal. Sextilibus Q. Metellum Scipionem focerum collegam habuit Huius filia uxor eius quae fuit nomine Cornelia, quae prius P. Crasso M. Crassi collegae eius filio nupserat: Duxit adulescens Antistiam P. Antistii uiri praetorii filiam, & Calpurniae L. Bestiae filiae. Hanc duxit, ut focero gratificaretur, qui de magna re pecuniaria eius iudex erat. peculatus enim, siue de residuis accusatus fuisse dicitur propter patris rapinas eo mortuo, & defensus a Q. Hortensio. Absoluto eo plerique adulescentes Thalassium ac elamauerunt, ut in nuptiis tunc solebat. Antistiam dimittere coactus est, ut Sullae priuignam ex altero uiro grauidam duceret Aemiliam. M. Scauri principis Senatus filiam, & Metellae uxoris Sullae Dictatoris. parentes Antistiae tragoediae argumentum fuerunt. namque patrem L. Licinius Damippus occidi iussit, Calpurnia audita uiri caede, & diuortio filiae se ipsam interemit. neque Aemilia diu laeta his nuptiis fuit, sed ex abortu periit. Mucia Tertia Scaeuolae, cuius praenomen ignoramus, filia successit, ex qua Magnus liberos procreauit, sed eam ut parum pudicam etiam dimisit; quam duxit M. Scaurus uir praetorius Aemiliae alterius uxoris frater. Quarta uxor Iulia fuit C. Caesaris tunc Consulis filia ex Cornelia Cinnae quater Consulis filia, quam Seruilio Caepioni collocatam abstulit pater. Haec dum uixit, uinculum coniunctionis inter Caesarem, & pompeium fuit, quo sublato

Mato morte Iuliae ex abortu, & mox filiae formidabilis Caesar Pompeio effectus est. Is quoque dum timet damnationem, se non solum tutari, sed etiam armis arreptis imperare ciuibus conatus est. Multa tunc Pompeium fefellerant, neque enim credidit aufurum Caesarem cum exercitu in Italiam uenire, & maiori exercitu putauit se oppressurum eius conatus. Cum ea mira Caesaris celeritate fuissent occupata, ex Italia cum magistratibus profugus magnam ex prouinciis manum coegit. Victus tandē est an. dcciv. in acie Pharsalica, & in Aegyptum fugiens, ut Ptolemaei auxiliis bellum repararet, a Satellitibus Regis occisus die proximo post eius natalem annos natus unde sexaginta in oculis uxoris Corneliae, & alterius filii. Caput, & anulus in quo sculpsus leo gladium tenens, ut Plutarchus ait, siue tria trophaea, ut Dion prodit, Caesari dati sunt. is collacrymans percussores occidi iussit filios reliquit Cn. & Sex. & Pompeiam L. Cornelii Felicis filii Fausti uxorem. Cnaeus ut arbitror, Appii Pulchri Consularis & Censorii uiri filiam duxit, Sextus Scriboniam L. Libonis filiam, cuius Libonis soror Augusti uxor fuit, & ex ea Iulia nata est. Ambo fratres in Hispania aduersus Caesarem acriter pugnarunt, uictiq. sunt non sine magno Caesaris periculo, qui cum aliis de gloria, cum his de salute ad Mundam contendit. Cnaeus captus, occisusque est, Sextus, quem Magnum, & Pium appellatum fuisse, & Neptuni filium constat, supestes Caesaris fuit. cum Octauiano uarie pugnavit, pacemque cum eodem, & M. Antonio Triumuiris fecit. Praefectus Classis, & orae maritimae ex S. C. & Imperator iterum dictus diu Siciliam tenuit. Tandem a M. Antonio in Aegypto occisus est consul designatus in annum dccxx. Dubitat Paterculus duae ne, an tres fuerint Pompeiorum familiae: neque enim Pompeius Magnus, & Rufus ex eadem familia fuerunt, & praeter hos fuerunt alii Bithynici cognomento. Nam Cicero in Bruto ita scripsit. Q. Pompeius A. F. qui Bithynicus dictus est, biennio quam nos fortasse maior, summo studio dicendi, multaue doctrina, incredibili labore, atque industria. De eo ut mortuo loquitur, occisus autem fuerat cum Cn. Pompeio Magno. Eius filius A. Bithynicus a Sex. Pompeio Cn. F. postea occisus est. Quod uero Plinius scribit, mortuum fuisse repentino A. Pompeium in Capitolio Iouem salutantem; sunt, qui ad patrem Q. Bithynici referant, quod incertum est. Consulares sub Augusto tres inuenio sine cognomine. Sextum Pompeium Sex. F. qui cum L. Cornificio L. F. consul fuit an. dccxix. Cn. Pompeium suffectum ex kal. Octob. post quadriennium, & Sex. Pompeium Sex. F. qui cum Sex. Appuleio Sex. F. Consul fuit an. dccclxvi. quo anno Augustus mortuus est. Post Augustum ante Hadrianum quinque, quorum unus bis consul fuit. ex his duo Siluani cognomine, unus Conlega bis consul, unus Longinus Gallus, unus Paullinus fuerunt. Siluanus prior consul suffectus cum M. Cluuius Rufo an. dccxcvii. sub Ti. Claudio Imp. Posterior Vopiscus Siluanus cum Ti. Verginio Rufo cos. suffectus ex kal. April. an. dcccxxi. sub Vitellio. Medio tempore C. Pompeius Longinus Gallus cum Q. Verannio cos. fuit an. dcccii. sub Claudio, quo anno Olympias ccvii. Solino teste actis publicis notata. Octauo dein-

deinde anno Consul suffectus Pompeius Paullinus cum Ducennio Geminio ex Kal. Iulii sub Nerone. Conlega bis Consul fuit, ordinarius sub Domitiano anno dcccxl. cum Cornelio Prisco, suffectus quadriennio post sub Nerua. Hunc etiam Siluanum appellatum inuenio. Incerti temporis Consul fuit Cn. Pompeius Ferox Licinianus cum C. Pomponio Rufo ut ex titulo cuiusdam monumenti Idibus Octobris dedicati constat. Antiquior memoria est Cn. Pompei Magni nobilissimi adolescentis, cui Ti. Claudius Imp. Antoniam filiam collocauit, & postea Fausto Sullae, priori genero interempto. Item Scribonii Libonis Drusi, cuius proauus Pompeius, amita Scribonia Augusti uxor, consobrini Caesares, quem Tiberius Caesar, ut se interimeret, coegit Idibus Sept. an. dcccclxix. Hunc existimo filia Sexti Pompei Magni natum fuisse.

F I N I S.

SCRIPTORVM INDEX,
 QVORVM LOCA IN HOC LIBRO
 CITANTVR, EMENDANTVR,
 VEL SVPPLENTVR.

- Acro Horatii interpres.*
Agellius
Angelus Politianus.
Antonius Augustinus.
Apollonius Rhodius.
Appianus Alexandrinus.
 Emendatus in lib. II. bell. ciuil. 247
 in lib. IV. 244. in lib. V. 65. 255.
 Mithradatico 203.
Aristophanes.
Arnobius.
Africanus Paedianus.
Athenaeus.
Augustinus.
Ausonius.
Bernardinus Rutilius.
Caelius.
 Emendatus in ep. IV. li. VIII. ad Ci-
 ceronem 39.
Callimachus.
Carolus Sigonius.
Cassiodorus.
 Emendatus 28.
Censorinus.
Claudianus.
Columella.
Cornelius Nepos de vita Attici.
 Emendatus 251.
Cornelius Tacitus.
 Emendatus in lib. I. 28. in lib. III. 255.
 in lib. XII. 70. in lib. XVIII. 252.
- Cyprianus.*
Dio.
Dionysius Halicarnassus.
 Emendatus in lib. I. 222.
Dionysius Lambinus.
Ennius.
Epigramma in Claudianum.
Eumenius.
Euripides.
Fasti.
 Suppleti 49 76. 298. 299.
Flavius Vopiscus.
Florus.
 Emendatus 203.
Frontinus.
Gregorius Giraldus.
Hirtius.
Homerus.
Horatius.
 Emendatus in lib. I. ode XXI. 112.
 in lib. II. ode XI. 223. in lib. I. Sat. V.
 279.
Iosephus.
Iulius Hyginus.
Iulius Obsequens.
C. Iulius Caesar.
 Emendatus in lib. I. de bel. Gal. 163. in
 lib. V. 113. in lib. III. de bel. ciuili. 69.
Iustinus.
Iuuenalis.
Lactantius Firmianus.

INDEX
NOMINVM ET RERVM
QVAE IN HOC LIBRO
CONTINENTVR.

Licinius Calvus.
Liuius.
Emendatus in lib. xxxiv. 77. in lib.
xxxv. 217.
Lucanus.
Macrobius.
Nonius Marcellus.
Emendatus 4.
Ouidius.
Palladius.
Paulus Orosius.
Persius.
Plato.
Plantus.
Plinius
Emendatus 28. 243. in lib. viii.
cap. 36. 87.
Plinius Junior.
Plutarchus.
Pollux.
Pompeius Festus.
Emendatus 222.
Pomponius Jurisconsultus.
Pomponius Mela.
Pomponius Porphyrio.
Emendatus 279
Porphyrius.
Probus in Catholicis.
Propertius.
Ptolemaeus.
Quintilianus.
Sallustius.
Seneca.
Seruius.
Emendatus in lib. viii. Aen. 279.
Sidonius Apollinaris.

Silius Italicus.
Solinus.
Emendatus 28.
Sophocles.
Strabo.
Emendatus 184.
Suetonius.
Emendatus in Caesare cap. xvii.
224. cap. Lxxxii. 243. in Augusto.
227.
Suidas Grammaticus.
Theocritus.
Tibullus.
Tullius Cicero
Emendatus 274. in lib. xii. ad Atti-
cum 248. in epitt. i. lib. i. i. ad Q.
Fratrem 168. in ep. viii. eiuſdē libr.
139. in orat. pro P. Sext. 58. in orat.
pro Fonteio 100. in lib. Philipp. ii.
241. in lib. iii. 112. in lib. ix. 64.
*Q. Tullius Cicero de petitione con-
sulatus.*
Tullius Laurea.
Valerius Catullus.
Emendatus 175.
Valerius Maximus.
Emendatus in lib. vi. cap. i. 4 cap
viii. 200.
M. Varro.
Velleius Paterculus.
Emendatus in lib. ii. 146. 78.
P. Victor.
Emendatus in regione viii. 217.
Virgilius.
Emendatus in lib. viii. 279.
Vitruuius.
Zonaras.

Aburia gens.	1	M. Aemilii Lepidi i. i. Viri R. P.	M. Antonii pax cum C. Caesare. iii.
C. Aburius Gem. leg.	1	C. Pötificatus, & Augurat ^o	Viro R. P. C.
C. Aburius Pamphilus	1	M. Aemilius scaurus Aed. cur.	M. Antonii Triumviratus.
M. Aburius Gem.	1	Aesculapii serpens.	M. Antonii uictoria Parthica.
Accoleia gens.	2	Afrania gens	Q. Antonius Balbus PR.
P. Accoleius Larifcolus	2	L. Afranius Pompei Legatus	Apex Flamini
Accoleius pro Acculeius	2	Sp. Afranius	Apollinares ludi
L. Acculeius Abascantus.	2	Africae caput.	Apollinis insignia
P. Acculeius Euhemer.	2	Africae imago	Apronia gens
Aeilia gens.	3. 294	Africae signum	Apronius Galus.
M. Aeilus.	3	Ailia gens.	L. Apronius
M. Aeilus Balbus	3	Albinu pro Albinus.	Aqua Marcia
M. Aeilus Glabrio.	4	Alexandrea	Aquilae, & lupae simulacra ac- nea lanuui.
Acifculus cognomen.	266. 267	Allia gens.	Aquillia gens
Acifcolorum denarius à Traia- no Imp. restitutus.	270	C. Allius Bala	L. Aquillius Florus. Florus co- gnomen à flore.
Acifcolorum familia è Sicilia o- riunda.	270	Alliena gens.	M. Aquillius Procos. Siciliae
Aediles Cereales	48. 96	A. Allienus Procos. Siciliae.	Arcus Augusto erectus.
Aediles curatores ludorum pu- blicorum.	199	Amor Delphino infidens.	Ardea colonia
Aedilitatis symbolum spica.	87	Anci regis imago.	Aretas rex.
Aelia gens.	4	Ancylium forma	Aristidis Milesiaca
Aelianum ius	295	Annua gens	Armenia deuicta ab Antonio.
Aelii iurifconsulti.	295. 296.	C. Annus Procos. Hispaniae.	Armeniaca uictoria augusti.
Aelii Lamiae à Lamo.	296	Antestia gens	191
C. Aelii Tribuni pl. statua apud Thurinos.	296	C. Antestius	Arnicensis Tribus.
Aelius Adrianus Imperat.	297	L. Antestius Grag.	Arria gens
P. Aelius Paetus PR.	4	L. Antestius Sarculo Saluis Alba- Antia gens.	L. Arrius Secundus.
Q. Aelius Lamia	4	Antia gens.	M. Arrius Secundus
Aemilia basilica refeeta.	7	Antia lex sumptuaria	Artabazus Armeniac rex.
Aemilia gens.	3. 5. 297	C. Antii Restionis effigies.	Asinia gens
L. Aemilius Buca.	11. 99	Antistia gens.	C. Asinius Gallus
L. Aemilii trophaeum de rege Perse.	8	C. Antistii Reginus.	Atilia gens.
M. Aemilius lepidus Cof.	6	C. Antistii Regini Pontificatus	C. Atilius Cof.
M. Aemilius Lepidus Pont. Max. tutor regis Ptolemaei.	8	C. Antistius Vetus	M. Atilius Seranius.
M. Aemilii Lepidi effigies.	276	L. Antistius Vetus Augur	Sex. Atilius Sarranus Procos.
M. Aemilii Lepidi Pont. Max. i. i. i. Viri R. P. C. effigies.	10.	Antonia gens	Auguratus litae significatur.
M. Aemilij Lepidi Praectura Vrba- na.	10	L. Antonius Pictas	Augurinus cognomen.
M. Aemilii Lepidi statua eque- stris.	6	M. Antonius Cof. designatus iterū, & tertium.	Augusta Emerita
M. Aemilii Lepidi. i. i. uiratus. 10	10	M. Antonius Imp.	Augusti statua equestris.
		M. Antonius Liber pater, & Sol ap- pellatus.	Augusti uictoria Armeniaca.
		M. Anton. iij. Vir R. P. C.	Augusti quattuor uictoriae in de- nario expressae
		M. Antonii Auguratus.	34. 308
		M. Antonii Chors Speculatorū.	Aurelia gens
		M. Antonii Chortes praetoriae.	L. Aurelius Cotta.
		M. Antonii effigies.	Axia gens.
		M. Antonii legiones.	L. Axsius Nafu
			Rr 2 Bac-

I N D E X

B Bacchius Iudaeus. 201 Baebia gens. 36 M. Baebius Tampilus. 36 Bellerophon pegaso infidēs. 80 Burbio cognomen. 123 Buteo aus. 94 C Littera pro G. ab antiquis posita. 11. (180) Cabe. 11. (180) Caduceus, & manus iunctae pacis symbolum. 24 Caecilia gens. 37. 312 Caecilia L. Sullae Dictatoris uxor. 302 Caecilia Metella Crassū uxor. 37 C. Caecilius Metellus. 37 L. Metellus primus elephant os duxit in triumpho. 37. 38 M. Metellus Q. F. 37. 40 Q. Metellus. 37 Q. Metellus Pius Numidici F. 38 Q. Metellus Pius Scipio Imp. appellatus. 39 Q. Metelli Pii Scipionis Pontificatus, & Auguratus. 39 Q. Metellus Scipio Imp. 38. 39 Q. Creticus. 34 Caecina gens. 41 A. Caecina cos. 41 A. Caecinae Consulatus praetermissus in Fastis. 41 Caesia gens. 42 L. Caesius. 42 Cai expeditio in Armeniam. 191 Caesar pro Caesar. 114 Calidia gens. 43 M. Calpidius Praetor. 43 Calliope Musa. 212 Calpurnia gens. 44. 316 Calpurnia gens à Numa Pōpilio originē duxit. 46. 47 L. Bibulus Antonianaē classis Praefectus. 46 Calpurnius Piso Praefectus frumento emundo. 48 C. Piso Frugi. 48 C. Piso Pompei legatus. 47 C. Piso PROQ. 47 C. Piso Quaestor. 47 L. Piso Frugi. 44 L. Piso Pr. Praetor. 45 L. Piso Pr. Urb. 44 M. Piso à M. Pupio adoptatus. 46 M. Piso M. F. Frugi. 45 Caninia gens. 48 C. Caninius Cos. 49 C. Caninius Labeo. 48 L. Caninius Gallus. 49 Canis Dianae tributus. 50 Capitolinus cognomen. 189 Carisia gens. 49 P. Carisius Augusti legatus in Hispania. 50. 51 T. Carisius. 50 Castinum colonia à Caesare deducta. 118 Cassia gens. 53. 318. Cassia lex frumentaria. 56 Cassia lex Tabellaria. 54 C. Cassius Caesaris pcurator Imp. appellatus. 55 C. Cassius Celer. 57 L. Cassius Caecianus. 56 L. Cassius Longinus. 54 Q. Cassius. 54. 56. (rus. 56) Q. Cassii Auguratus, & Pontificatus. Castoris signum. 153 Castoris, & Pollucis aedes ad laeum Iuturnae. 18 Catanensium numisma. 206 M. Porcius Cato Censorini pronos. 216 M. Cato Pro praetore. 217 M. Cato Praetura. 217 Centaurorum bigae. 34 Centurionum uitis. 85 Ceres rei frumentariae dea. 105 Ceres tedifera. 286 Cereales ludi. 278 Cerealia. 280 Cereris aedes. 279 (rus. 279) Cereris currus à serpentibus tractatus. 56 Cereris simulacrum. 159 Cestria gens. 57 Cestrius. 57 L. Cestius Praetor. 57 Ciconia pietatis symbolū. 18. 39 Cima unico. n. 76 Cipia gens. 58 M. Cippius. 58 Cippia gens. 58 Cistae incomitiis. 136 Clathra. 31 Claudia gens. 59. 319 Claudia uirgo Vestalis. 61 Ap. Claudius Quaestor Urbanus. 61 Claudius pulcher. 61. 60 T. Claudius Nero legatus Pompei. 60 C. Marcellus Cos. 60 M. Marcelli Cos. quinque effigies. 59 M. Marcelli triumphus de Syracensis. 59 Cleopatrae reginae regum effigies. 20. 22 Clio Musa. 212 Clodia gens. 62 P. Clodius M. F. 61 Cloelia gens. 63 T. Cloelius Siculus. 64 Clouia gens. 63 C. Clonius Praefectus urbis. 62 Cluvia gens. 62 M. Cluuius. 63 Clypeus, & hastae aureae. 191 Cocceia gens. 65 Cocceius Nerua Imp. 65 L. Cocceius. 66 M. Nerua. 65 M. Nerua Ant. legat. Pro Praetore Prouinciali. 66 Coelia gens. 66 Coelia lex tabellaria. 66 Coelius Vinicianus. 139 (76) C. Coeli cald. ciceronis Quaestor. C. Coelius caldus Imp. Augur, & Decemuir. 67 L. Coelius Caldus septemuir Epulonum. 66 Cohors Praetoria. 25 Coi in numismatibus Aesculapium imprimebant. 3 Collina porta. 68 Colonia Eporaedia. 157 (236) Coloniae deductae à C. Craccho colonia deductae symbola. 118. 235 Comitiorum cancelli. 169 Comitiorum descriptio. 135 Comitium. 169 Comitium Foro prope Rosfratrum. 170 Comitium in Mussidii denario expressum. 170 Cōcordia adoptionis symbolū. 8 Cōcordiae signū. 169. 276. 281 Cōcordiae symbolum. 115. 118 Confidia gens. 67 C. Confidius Nonianus. 68 Coponia gens. 68 C. Coponius Praetor. 69 Cordia gens. 70 M. Cordius Rufus. 70 Corinthus Colonia. 80. 191. 262 Cornelia gens. 71. 326. Cornelia Tribus. 92 Cornelius Lentulus Cossus. 77 Faustus Sullae F. 73 Fausti Felis effigies. 74 Fausti Pontificat. & Augurat. 73 Lentuli Spintheris Auguratus & Pontificatus. 76 Lentuli Spintheris Quaestura & Consulatus. 76 Cn. Corneli Lētulus Marcellin. 75 Cn. Cornelius Lētulus Sisenna. 75 L. Cornelius Balbus. 77 P. Cornelius Blasio. 77 P. Cornelius scipio Nasica adoptatus à Q. Metello Pio. 38 Cn. Blasio

I N D E X

Cn. Blasio. 71 Cn. Lentulus. 71 Cn. Lentulus Flamen Martialis. 77 L. Scipio Asiagetes. 72 Cn. Marcellinus. 59 L. Lentulus cos. 76 P. Sulla unico l. 72 Sulla cognomen. 72 Sulla Dictator Imp. appellatus. 72 Sulla Felix appellatus. 74 Sullae Consulatus & Praetura Urbana. 74 Sullae effigies. 74 Sullae quattuor triumphis. 73 Sullae trophaea. 73 Cornificia gens. 78 Cornificius pro Cornificius. 78 Q. Cornificius Africae praefect. 78 Q. Cornificius Imp. 78 Q. Cornificius Auguratus. 78 Corona Augusto decreta. 120 Corona Sellae Curuli imponentur. 115 Coronae in expugnatione castrorum. 31 Cosconia gens. 79 L. Cosconius. 79 M. Cosconius. 79 Cossutia gens. 80 L. Cossutius Sabula. 80 Cressipes cognomen. 104 Creperia gens. 81 M. Creperius. 81 Q. Creperius. 81 Crepusia gens. 81 P. Crepusius. 46 Culter Cupidinis signū Iuliae familiae symbolum. 70 Cupidinum currus. 113 Cupienia gens. 82 C. Cupienius. 82 L. Cupienius. 82 Curatores denariorum flandorum. 71 Curatia gens. 83 C. Curatius Trigeminus. 83 Curtia gens. 84 Q. Curtius. 84 Cybeles currus à leonibus tractatus. 287 Cybeles effigies turrata. 40. 287 D Denarii in dedicationibus, & refectionibus tepolorū percussis. 287 Denarius M. Lepidi illustratus. 301 Denarius xvi. assibus permutatus. 113. 267 Deus Fidius. 289 Deus Fidius, semo, sancus. 290 Dianae currus tractus à ceruis. 5. 35 Dianae Ephesiae signum. 75 Dianae simulacrum, cum geminis facibus. 61 Dianae templū in Auētino. 220 Dida gens. 85 Didius Saxa. 86 T. Didius Imp. appellatus. 85 Dionis erratum de Triumuis Monetilibus. 115 Diribitores. 136 Domitia gens. 86. 337 Domitia lex de Sacerdotiis. 88 Cn. Domitii Ahenobarbi effigies. 87 Cn. Domitius Ahenobarbus Aedilis Curulis. 86 Cn. Domitius Ahenobarbus Antonianaē classis Praefect. 21. 87 Cn. Domitius Censor. 87 Cn. Domitii Calpurni Pontificatus. 88 Cn. Domitius Calpurnius Consul iterum. 88 Cn. Domitius Calpurnius Imp. appellatus. 88 Dossenus cognomen siue Dossenus. 226 Durmia gens. 89 M. Durmius. 89 Duouiri ad frumētū emūdū. 48 E Egnatia gens. 90 C. Egnatius Maximus. 90 M. Egnatius Rufus. 90 Egnatuleia gens. 91 C. Egnatuleius. 92 Elephantorū spectaculum à Caesare editum. 116 Eppia gens. 92 M. Eppius. 93 Erato Musa. 213 Eucarpus cognomen. 195 Europa tauro uectā. 287 Euterpe Musa. 213 F Fabia gens. 93. 339 Fabia Tribus. 92 C. Fabius C. F. 94 L. Fabius Hispaniensis. 94 N. Fabius Pictor Flamen Quirinalis. 94 Q. Fabius Labeo Praetor. 93 Q. Fabius Maximus. 93 Q. Fabius Pictor Praetor. 94 Fabrinia gens. 95 M. Fabrinus. 95 Farinia gens. 95 M. Fanni C. F. Praetor & Aedilis. 96 Farfuleia gens. 97 L. Farfuleius Menfor. 97 Faustulus pastor. 291 Feroniae simulacrum. 192 Fidei simulacrum. 136 Flamines Diui Iulii. 98 Flaminia gens. 93 L. Flaminius Chilo, siue Cilo. 98 Flauia gens. 99 C. Flavius Hemis Bruti legatus Pro Praetore. 99 Flauus cognomen. 99 Flora dea. 243 Florales ludi. 243 Florus cognomen à flore. 29 Fluius pro Fluius. 164 Foederis ferudi formula. 274. 289 Fonteia gens. 100 C. Fonteius Capito. 100 M. Fonteius Tribunus militū. 101 Fortitudo populi Romani. 246 Fortuna Redux Augusti. 161 Fortuna Reducis simulacrū. 228 Fortuna Antiatidis simulacrū. 228 Fostlus cognomen. 209 Foulus pro Fuluius antiqui scribebant. 102 P. Furius Crassipes Aedilis Curulis. 104 Fufia gens. 101 Q. Fufius Kalenus. 101 Fulvia gens. 102. 346 Cn. Fuluius. 102 Fundania gens. 103. (103) C. Fundanius C. F. Tribunus plebis Furia ges. 104. 348 Cn. Furius Brocchus. 104 L. Furius Purpureo. 104 M. Furius L. F. Philus. 104 G P. Sulpicii Galbae sacerdotiū. 251 Gallia gens. 105 C. Gallius. 105 Q. Gallius Praetor Urbanus. 105 Gellia gens. 106 Cn. Gellius. 106 L. Gellius Poplicola Quaestor, & Pro Praetore. 106 Genius populi Romani. 71 H Hasta pura. 31 Heliopolis urbs. 270 Hercules in Africa colebatur. 36 Hercules Sanctus à Romanis appellatus. 289 Hercules Musarum. 212 Herculi, & Musis aedes communis. 112 Herculis simulacrū i Africa. 93 Herculis tepulum Gadibus. 77 Herennia gens. 107 M. Herennius. 107 R r 3 Hip-

I N D E X

Hippocratis effigies innumisma- tibus. 3	Caesaris laurea. 124	Lanuvium. 184
Hircorum currus. 223	Caesaris Pontificatus maxi- mus. 116, 122	Zanuvium Colonia 162
Hirtia gens 108	Caesaris spectacula. 121, 171	Lanuvium errore librorum mutatum in Lanivium. 221.
A. Hortius Praetor. 108	Caesaris stella. 122, 123, 124, 231	Lanuvinus serpens. 162, 184
Hispani dei effigies. 12	Caesaris statua habitu Augura- li. 124	Lares. 42
Hispaniae signum 207	Caesaris trophaea. 117	Lanivium deorum Penatium sedes. 254
Hispaniae symbola. 51, 253	Caesaris victoria de Iuba] re- ge. 116	Lanivium falsò à quibusdampo- situm pro Lanuvium. 184
Honoris & Virtutis aed. s. 166	C. Caesar princeps iuventutis. 191	Lauri ramus è Caelo missus Au- gusto. 120
Horatia gens. 109	L. Caesar princeps iuventutis s. 191	Legati Pro praetoribus 51
Horatiae familiae denarius à Tra- iano Imp. restitutus. 109	Caesar Augustus Imp. appella- tus. 114	Legatus Pro praetore. 52
Horatius Cocles. 109	L. Iulius Caesar. 113	Legatus Pro Quaestore. 52
Hofidia gens. 110	L. Iulius L. F. 113	Legio. V. restituta à Vespasia- no Imp. 25
C. Hofidius Geta. 110	Sex. Iulius Caesar 114	Legiovi. restituta ab Antonino, & Vero Imp. 25
Hofilia gens 111	L. Iulius Burfio 123	Legio. xii. Antiqua. 26
L. Hofilius Saferna 111	Iunia gens 125	Legio. xvii. Classica. 26
I	M. Iunius Brutus à Q. Servilio Caepione adoptatus 129	Legio. xviii. Libyca 27
Imagines in clypeis. 8	M. Iunii Bruti effigies 127, 128	Legio Cyrenaica 27
Instrumenta uaria in Caesaris de- nariis. 114	Brutus Imp. appellatus. 127	Legio Macedonica. 27
Iouis Ammonis simulacrum. 195	Brutus Pontifex 128	Legio Scythica. 27
Iouis Axuri simulacrum. 50, 279.	Brutus Praetor ludos Apolli- nares fecit. 130	Legionum signa. 60
Iouis Capitolini signum. 189	Bruti denarius à Traiano resti- tutus. 125	Lepidus cognomen. 302
Iouis Capitolini templum. 188	Bruti Praetura Urbana 129	Liber Pater 277
Iouis Capitolini templi descri- ptio. 189	Bruti pugiones 127	Liberalia 277
Iouis custos. 279	Bruti sacerdotium. 130, 131	Liberti, & Liberae aedes 56, 79
Iouis epulum. 66	Bruti uictoria 128	Libertatis imago in denaris Bruti. 129
Iouis Feretrii templum. 59	C. Iunius Bubulcus Brutus. 127	Libertatis signum. 144
Vide Iuppiter infra suo loco.	D. Iunius Brutus adoptatus ab A. Posthumio Albino 131	Libertatis symbolù pileus. 127
Iris dea tutelaris Aegypti. 40	D. Brutus Cos. designatus. 132.	Licina gens. 134, 363
Italiae simulacrum. 166	D. Bruti effigies. 131	Licina lex de suffragiis. 135
Italicorum coniuratio. 289	L. Iunii Bruti effigies 125	A. Licinius Nerua Silianus. 137
Italia gens. 112	C. Iunius Silanus. 126	C. Licinius Macer. 138
L. Iteius 112	D. Iunius Silanus. 126	L. Licinius Murena. 134
Index cognomen. 273	D. Silanus Torquati F. 126	P. Licinius Crassus Iunianus. 139
Iugurthae traditio Sullae signù. 74	M. Iunius Silanus Antonii Qua- estor. 132	P. Licinius Crassus Praetor. 135
Iulia gens. 113	M. Silanus. 127	P. Licinius Nerua 135
Iulia gens à Venere. 114, 116	M. Silani Auguratus. 132	P. Licinius Stolo. 137
Iuliae gentis origo. 113	Iuno Moneta 50	Lictores cum fascibus in dena- rio Bruti. 125
C. Iulius Caesar Dictator perpe- tuo. 114	Iuno Sospita. 78, 162, 183, 224	Livia gens. 149, 369
Caesar Flamen Dialis. 118	Iunonis Sospitaie simulacrum. 78, 221.	L. Liuius Salinator. 142
Caesar Imp. appellatus. 114	Iuno Sospita Maxima Regina. 259	Liuiincia gens. 140, 372
Caesar pater patriae 119	Iuppiter Ammon. 22	L. Luineius L. F. 141
Caesar pugionibus à coniuratis interfectus. 243	Iuppiter Opt. Max. Capitoli- nus. 288	L. Luineius ⁹ Regul ⁹ Aedilis Curulis, Praetor, & Urbis Praefect ⁹ . 140
Caesar Idibus Martiis à Bruto interfectus. 127	Iuppiter Propugnator 60	Lollia gens. 143
Caesar inter diuos relatus. 122	Iuppiter Terminalis. 40	M. Lollius Palikanus Aedilis, Cu- rulis. 144
Caesari Dicta torithensa decre- ta. 226.	Vide Iouis supra suo loco.	M. Lollius Palikanus Tribunus plebis. 143
Caesari Triuittro R. P. C. coro- na querna decreta. 292	L	Lucilia gens. 144
Caesaris Auguratus. 114	Labienu gens. 133	M. Lucilius Rufus. 144
Caesaris Anguratus, & Pontifi- catus. 118	Q. Labienus Parthicus Imp. 133	Lucretia gens. 145
Caesaris clementia. 118	T. Labienus. 133	Cn. Lucretius Trio. 145
Caesaris Diale Flaminium. 116		L. Lucretius Trio. 145
Caesaris gesta in Africa. 115		Zudi

I N D E X

Ludi Apollinares. 44, 129	Medusae signum. 80	Sex. Nonius Sufenas Praetor. 175
Ludi pro salute & reditu Augu- sti. 161	Melpomene Musa 214	Norbana gens. 176
Ludi saeculares. 50	C. Memmefius. 159	C. Norbanus Praetor. 177
Ludi saeculares Augusti. 89, 161	L. Memmefius. 159	Numa Pompilius rex 210
Ludi saeculares in columna no- tati 161	Memmia gens. 158	Numa Pompilius sacrorum au- ctor. 46
Ludi saeculares quarti. 220	C. Memmius Aedilis Cerealia pri- mus fecit. 159	Numa regis effigies. 47, 154
Ludi Victoriae 176	C. Memmius Imp. appellatus. 158	Numitoria gens 177
Ludi uotui. 175	C. Memmii denarius à Traiano Imp. restitutus 159	L. Numitorius. 177
Ludorum saecularium descriptio in denario. 220	L. Memmius. 159	Nummi cum imagine Caesaris. 114
Lugdunum colonia 23, 168	Mercurius aedes 197, 198	Nummus cusus ludis Apollina- ribus. 291
Lugdunum 23	Mescinia gens. 160	Nummus ferratus. 151
Lugduni coloniae signù leo. 23	L. Mescinius Rufus 160	Mumonia gens. 178
Luria gens. 146	Metia gens. 162	C. Numonius Vaala. 178
M. Lurius Agrippa. 146	M. Mettius. 162, 163	O
Lutatia gens. 147, 374	Minatia gens. 163, 164	Octavia gens 389
Q. Lutatius Catulus 147	M. Minatus pro Q. 164	Ogulinia gens 179
Q. Lutatius Cerco. 147	Minerua à Antonio desponsa. 21	Q. Ogulnius 180
M	Mineruae aegis. 70	Opimia gens 180
Maecilia gens. 148	Mineruae simulacrum. 116	Opimianum uinum 181
M. Maecilius Tullus. 148	Minucia gens. 164, 384	L. Opimius 180
Maecilius. 148	C. Minucius Augurinus 165	M. Opimius 181
Maenius. 148	L. Minucius. 165	Oppia gens 181
Magnus cognomen. 205	L. Minucii Augurini statua 165	Q. Oppius Praetor 181
Maenania gens. 149	Q. Minucius Rufus. 165	Olea. 88
M. Maianius 149	T. Minucius Augurinus. 165	Ortia Vrbs. 155
Mainia, siue Maenia gens. 149	Mistilia. 122	P
Malleolus cognomen. 203	Moneta dea. 198	Pacis symbola. 291
Mamilia gens. 150	Monetalia instrumenta. 50	Palloris signum. 111
C. Mamilius Limetanus. 150	Mucia gens. 166, 387	rapia gens. 182
Manlia gens 151, 375	Mucius Cordus. 166	Papia lex. 183
A. Manlius 151	Munatia gens 167	L. Papus Celsus. 183
L. Manlius Sullae pro quaest. 151	L. Munatius Plancus Imp. appella- tus praefectus urbis. 167	Papiria gens. 186, 391
L. Manlius Torquatus Cos. 152	Musa cognomen. 211	C. Papirius Carbo. 186, 187
T. Manlius Quaestor Urbani s. 151	Musarum simulacra. 212	M. Papirius Carbo. 186
T. Milius Torquatus Silani pater 126	Musfidia gens. 168	Papus cognomen 300
	L. Musfidius Longus 99	Parthenope sirens. 190
	Mutusca. 190, 196	Parthica signa 191
	N	Pater patriae, siue parens. 121
	Naeuia gens. 172	Patera 46
	C. Naeuius Balbus. 172	Paullus Lepidus Triumuir fra- ter. 8
	L. Naeuius Sardinus 172	Paoris signum. 111
	Nafidia gens. 173	Pecunia. 228
	Q. Nafidius Pompeiana clasfis Praefectus. 173	Pedania gens. 187
	Nautia gens 388	Pedanius Costa Bruti legatus. 87.
	Neapolis colonia 191	Pelasgorum mos in bello. 269
	Neptunus curru equorum mari- norum, uestus. 81	Penates dei 275
	Neria gens. 174	Penates dei Lanuii coleban- tur. 18
	Nerius Quaestor Urbani s. 174	Penatium deorum simulacra. 254
	M. Cocceius Nerua. 65	Petulia gens. 188
	M. Cocceius Nerua Antonii legatus Propraetore Prouinciali. 66	Petillius Capitolinus. 188
	Nicaeenses. 187	Petronia gens. 189
	Nonia gens. 177	Petroniorum origo è Sabinis. 192
	L. Nonius Galus. 28	C. Petronius sabinus. 190
	Sex. Nonius Quinctilianus. 176	Pae-
Ludi Martis signum dextro pede ar- matum. 268		

INDEX

<p><i>Petroniorum origo è fabinis.</i> 192.</p> <p>C. <i>Petronius Sabinus.</i> 190</p> <p>C. <i>Petronius Turpilianus.</i> 193</p> <p><i>Phaethotis forores in arborea la- rices, non in alnos conuer- se.</i> 2</p> <p><i>Philippus cognomen.</i> 154</p> <p><i>Picus avis.</i> 209</p> <p><i>Pietas adoptionis symbolum.</i> 8</p> <p><i>Pietas Pompei iunioris symbo- lum.</i> 208</p> <p><i>Pietatis symbolum.</i> 206</p> <p><i>Pietatis symbolum Aeneas An- chitem humeris ferens.</i> 107</p> <p><i>Pileus libertatis symbolum.</i> 127</p> <p><i>Pilippus pro Philippus.</i> 154</p> <p><i>Pitaria gens.</i> 194. 196</p> <p><i>Pinarus Scarpus Imp. appella- tus ex Africa:</i> 195</p> <p>L. <i>Pinarus Natta.</i> 194</p> <p><i>Pius Metelli cognomen.</i> 38. 39</p> <p><i>Plaetoria gēs, sive Laetoria.</i> 196</p> <p>L. <i>Plaetorius Cestianus.</i> 198</p> <p>M. <i>Plaetorius Cestianus.</i> 197</p> <p>M. <i>Plaetorius Cestianus Aedilis Curulis.</i> 197</p> <p>M. <i>Plaetorius Rustianus.</i> 197</p> <p><i>Plancia gens.</i> 199</p> <p>Cn. <i>Plancius Aedilis Curulis.</i> 199</p> <p><i>Plautia gens.</i> 200</p> <p>A. <i>Plautius Aedilis Curulis.</i> 201</p> <p>C. <i>Plautius Hupfæus.</i> 201</p> <p>L. <i>Plautius Plancus.</i> 200</p> <p>P. <i>Plautius Hupfæus Aedilis Cu- rulis.</i> 201</p> <p><i>Plotius pro Plautius.</i> 200</p> <p><i>Plotia gens.</i> 202</p> <p>C. <i>Plotius Plancus.</i> 200</p> <p>C. <i>Plotius Rufus.</i> 202</p> <p><i>Publicia gens, sive Publicia.</i> 202</p> <p>C. <i>Publicius Malleolus.</i> 203</p> <p>C. <i>Publicius Q.F.</i> 203</p> <p>M. <i>Publicius Pompei legatus Pro Praetore.</i> 203</p> <p><i>Polymnia Musa.</i> 214</p> <p><i>pompeia gens.</i> 204. 400</p> <p><i>pompei Magni effigies.</i> 204</p> <p><i>pompei Rufi praetura Urbana.</i> 209.</p> <p><i>Pompeius Imp. appellatus.</i> 205</p> <p><i>Pompeius Proconsule Pirati- cum bellum confecit.</i> 205</p> <p><i>Sex Pompeius Fosclius.</i> 209</p> <p>Q. <i>Pompeius Rufus.</i> 208</p> <p><i>Sex Pompeius Pius cognomina- tus.</i> 206</p> <p><i>Sex Pompeius Praefectus classis & orae maritimae.</i> 206</p> <p><i>Sex Pompei imago.</i> 205. 206</p> <p><i>Sex Pompei Pontificatus, & Au- guratus.</i> 207</p>	<p><i>Pomponia gens.</i> 110</p> <p>C. <i>Pomponius Rufus.</i> 211</p> <p>Cn. <i>Pomponius.</i> 210</p> <p>L. <i>Pomponius Molo.</i> 210</p> <p>L. <i>Pomponius Rufus.</i> 210</p> <p><i>Pontes comitorum.</i> 136</p> <p><i>Pontificatus insignia.</i> 10</p> <p><i>Pontificatus instrumenta.</i> 116</p> <p><i>Pontificatus urceolo indicatur.</i> 207</p> <p><i>Populus Romanus Quiritium.</i> 238</p> <p><i>Porca Cereii sacra.</i> 278</p> <p><i>Porcia gens.</i> 215</p> <p><i>Porcia lex de prouocatione.</i> 217</p> <p>C. <i>Porcius Carō.</i> 216</p> <p>M. <i>Porcius Carō Censorini prone- pos.</i> 216</p> <p>M. <i>Porcius Carō Propraetore.</i> 217</p> <p>M. <i>Porcius Catonis Praetura.</i> 217</p> <p>M. <i>Porcius Laeca.</i> 217</p> <p>L. <i>Porcius Licinus.</i> 217</p> <p>P. <i>Porcius Laeca.</i> 217</p> <p><i>Postumia gens.</i> 218</p> <p>A. <i>Postumius Albinus.</i> 218</p> <p>A. <i>Postumius A. F. S. N. Albinus.</i> 219</p> <p>A. <i>Postumius Albinus Decemuir fa- cris faciundis.</i> 220</p> <p>C. <i>Postumius.</i> 219</p> <p>L. <i>Postumius Albinus Flamen Mar- tialis.</i> 219</p> <p>L. <i>Postumius Albini triumphus ex Hispania.</i> 221</p> <p><i>Postumii Albini pugna ad lacū Regillum.</i> 218</p> <p><i>Praefectus Fabram.</i> 270</p> <p><i>Proconsule.</i> 52</p> <p><i>Propraetore.</i> 52</p> <p><i>Pro quaestore.</i> 52</p> <p><i>Protrimumiuro.</i> 157</p> <p><i>Proclia gens.</i> 221</p> <p>L. <i>proclius.</i> 221</p> <p><i>Ptolemaeus rex.</i> 8</p> <p><i>Putcal Libonis.</i> 234</p> <p style="text-align: center;">Q</p> <p><i>QVADRANS Ratiū.</i> 1</p> <p><i>Quaestores.</i> 198</p> <p><i>Quaestores, & Praetores pecu- niam in Prouinciis signabāt 108</i></p> <p><i>Quartumiuiri Monetales à Cae- sare primum instituti.</i> 11</p> <p><i>Quinctia gens.</i> 222</p> <p><i>Quinctius Crispinus Sulpicia- nus.</i> 222</p> <p><i>Quindecemuir sacris faciundis.</i> 161</p> <p><i>Quindecemuiri saeculares lu- dos curabant.</i> 287</p> <p style="text-align: center;">R</p> <p><i>RENTA gens.</i> 223</p>	<p><i>Roma renascens.</i> 289</p> <p><i>Romæ simulacrum.</i> 166</p> <p><i>Rofcia gens.</i> 224</p> <p>L. <i>Rofcius Fabatus.</i> 224</p> <p><i>Rostri in denariis expressa</i> 143</p> <p><i>Rostri Iulia, sive Noua.</i> 255</p> <p><i>Rostri Libertati sacra.</i> 144</p> <p><i>Rubria gens.</i> 227</p> <p>L. <i>Rubrii sacerdotium.</i> 226</p> <p>L. <i>Rubrius Doffenus.</i> 229</p> <p><i>Rustia gens.</i> 227</p> <p>L. <i>Rustius.</i> 227</p> <p>Q. <i>Rustius.</i> 228</p> <p><i>Rutilia gens.</i> 228</p> <p>L. <i>Rutilus Flaccus.</i> 229</p> <p style="text-align: center;">S</p> <p><i>Sabatina Tribus.</i> 164</p> <p><i>Sabinarum raptus in denariis expressus.</i> 263</p> <p><i>Saeculares ludi.</i> 287</p> <p><i>Salinator cognomen.</i> 142</p> <p><i>Saliorum Ancylia.</i> 137</p> <p><i>Saliorum apex.</i> 137</p> <p><i>Salua gens.</i> 229</p> <p>L. <i>Saluus Otho Titianus.</i> 230</p> <p>M. <i>Saluus Otho.</i> 230</p> <p>Q. <i>Saluius Imp. appellatus.</i> 230</p> <p>Q. <i>Saluius Cof. designatus.</i> 229</p> <p><i>Saluidiena gens.</i> 229</p> <p><i>Saluidienus Rufus.</i> 229</p> <p><i>Salus.</i> 3</p> <p><i>Sancus deus.</i> 289</p> <p><i>Sanci aedes.</i> 290</p> <p><i>Sanquinia gens.</i> 231</p> <p>M. <i>Sanquinus Q.F.</i> 231</p> <p><i>Saranus cognomen.</i> 33</p> <p><i>Satriena gens.</i> 232</p> <p>P. <i>Sarrienus.</i> 232</p> <p><i>Saturni aedes de manubiis.</i> 168</p> <p><i>Saufea gens.</i> 232</p> <p>L. <i>Saufeius.</i> 233</p> <p><i>Scarpus cognomen.</i> 195</p> <p><i>Scribonia gens.</i> 233</p> <p>C. <i>Scribonius.</i> 233</p> <p>L. <i>Scribonius Libo.</i> 233</p> <p><i>Scyllae signum.</i> 208</p> <p><i>Sella aurea Caesari decreta.</i> 155</p> <p><i>Sella Curulis.</i> 57</p> <p><i>Semo.</i> 290</p> <p><i>Sempronia gens.</i> 235</p> <p>L. <i>Sempronius Atratinus.</i> 236</p> <p>L. <i>Sempronius Pitio.</i> 235</p> <p>T. <i>Sépronius Gracchus Quaestor designatus.</i> 235</p> <p><i>Sentia gens.</i> 237</p> <p>C. <i>Sentius Saturninus.</i> 237</p> <p>L. <i>Sentius Saturninus.</i> 237</p> <p><i>Septa Comitiorum, sive cancel- li.</i> 135</p> <p><i>Septemiuiri Epulorum.</i> 67</p>
---	--	--

INDEX

<p><i>Sepullia gens.</i> 238</p> <p>P. <i>Sepullius Macer.</i> 238</p> <p><i>Sergia gens.</i> 239</p> <p>M. <i>Sergius Silus.</i> 239</p> <p><i>Serpens Aesculapio dedicatus.</i> 226</p> <p><i>Serpens lanuuius.</i> 224</p> <p><i>Serulia gens.</i> 240</p> <p><i>Serulia lex agraria.</i> 242</p> <p><i>Seruilis Caepio ad frumentum emundum.</i> 244</p> <p>C. <i>Serulii Ahalae effigies.</i> 240</p> <p>C. <i>Serulii Angurarus.</i> 243</p> <p>C. <i>Serulius Aedilis Curulis.</i> 243</p> <p>M. <i>Serulius.</i> 241</p> <p>M. <i>Serulius Ahalae.</i> 241</p> <p>M. <i>Serulius C.F.</i> 241</p> <p>P. & C. <i>Serulii Caesae Stilo Caesa- rem interfecerunt.</i> 243</p> <p>P. <i>Serulius Casca.</i> 242</p> <p>P. <i>Serulius Rullus.</i> 242</p> <p>Q. <i>Serulii Caepio Brutus Procos.</i> 239</p> <p><i>Seruius praenomen sulpiciae genti familiare.</i> 252</p> <p><i>Settia gens.</i> 244</p> <p>L. <i>Sellius Brutus proquaestore.</i> 244</p> <p><i>Sibylla.</i> 73</p> <p><i>Sibyllae signum.</i> 152</p> <p><i>Sibyllini libri.</i> 152</p> <p><i>Sicilia Cereii consecrata.</i> 280</p> <p><i>Siciliae signum.</i> 59</p> <p><i>Siciliae symbolū triacrura.</i> 13. 75</p> <p><i>Sicinia gens.</i> 245</p> <p>L. <i>Sicinius fortitudo.</i> 245</p> <p>Q. <i>Sicinius.</i> 245</p> <p><i>Silia gens.</i> 246</p> <p><i>Silius Cof.</i> 246</p> <p><i>Sirenes.</i> 191. 266</p> <p><i>Spicea corona in denario D. Bru- ti.</i> 132</p> <p><i>Spolia opima.</i> 59</p> <p><i>Spurilia gens.</i> 247</p> <p>A. <i>Spurilius.</i> 247</p> <p>A. <i>Spurinas.</i> 247</p> <p>Sp. <i>praenomen S. littera notati.</i> 12</p> <p><i>Stratia gens.</i> 248</p> <p>L. <i>Stati Mure Imp. appellatus.</i> 248</p> <p><i>Statilia gens.</i> 249</p> <p><i>Statilius Taurus.</i> 250</p> <p><i>Statua equestris in denario L. Marcii Philippi.</i> 153</p> <p><i>stolo cognomen.</i> 138</p> <p><i>Sublicius pons.</i> 6</p> <p><i>Sulpicia gens.</i> 250. 255</p> <p><i>Sulpicia gēs duob. praenomini- bus simul usa fuit.</i> 251</p> <p>C. <i>Sulpicius C.F.</i> 254</p> <p>C. <i>Sulpicius Platorinus.</i> 254</p> <p>L. <i>Seruius Sulpicius Rufus.</i> 252</p> <p>P. <i>Sulpicii uictoria naualis.</i> 253</p> <p>P. <i>Sulpicii Galbae sacerdotiū.</i> 251</p> <p>P. <i>Sulpici Galba aedilis curulis.</i> 250</p>	<p><i>Ser. sulpicii Rufi effigies.</i> 251</p> <p><i>Ser. sulpicius.</i> 253</p> <p><i>Ser. Sulpicius Galba Imp.</i> 253</p> <p style="text-align: center;">T</p> <p><i>Tāpū cognomē sine aspiratiōe.</i> 36</p> <p><i>Tarpeiae simulacrum.</i> 190. 263</p> <p><i>Tarquintia gens.</i> 256</p> <p>C. <i>Tarquinius.</i> 256</p> <p><i>Tatius sabinus effigies.</i> 262. 263. 273</p> <p><i>Taurorum uenationes.</i> 121</p> <p><i>Taurus cognomen.</i> 250</p> <p><i>Terentia gens.</i> 257</p> <p>C. <i>Terentius Lucanus.</i> 257</p> <p>M. <i>Terentius varro Pro quaestore Pōper legatus in bello piratico.</i> 258</p> <p><i>Termini simulacrum.</i> 46</p> <p><i>Terpichore Musa.</i> 214</p> <p><i>Terracena olim Anxur.</i> 279</p> <p><i>Thaliam Musa.</i> 214</p> <p><i>Thensa.</i> 226</p> <p><i>Thoria gens.</i> 258</p> <p>L. <i>Thorius Balbus.</i> 258</p> <p><i>Thorius nomen.</i> 259</p> <p><i>Titima gens.</i> 260</p> <p>C. <i>Titinius denarius sexdecim as- sus permutatus.</i> 260</p> <p><i>Titia gens.</i> 261</p> <p>Q. <i>Titius.</i> 261</p> <p><i>Titus Poeta.</i> 261. 262</p> <p><i>Titura gens.</i> 262</p> <p>L. <i>Titurius L.F.</i> 263</p> <p>L. <i>Titurius Sabinus.</i> 263</p> <p>P. <i>Titurius Sabinus.</i> 263</p> <p>Q. <i>Titurius Sabinus.</i> 263</p> <p><i>Torquatus cognomen.</i> 152</p> <p><i>Trebania gens.</i> 264</p> <p>L. <i>Trebanus.</i> 264</p> <p><i>Trebula.</i> 193. 196</p> <p><i>Tribunicia potestas à Pompeio relicta.</i> 143</p> <p><i>Trio cognomen.</i> 145</p> <p><i>Triones.</i> 145</p> <p><i>Tripes Apollini sacra.</i> 152</p> <p><i>Triumpi dei simulacrum.</i> 185</p> <p><i>Trium uiri Monetales.</i> 71. 99</p> <p><i>Tullia gens.</i> 265</p> <p>M. <i>Tullius.</i> 265</p> <p><i>Turpilia gens.</i> 193</p> <p><i>Tusculum oppidum obsidione liberatum à Ser. Sulpicio.</i> 252</p> <p><i>Tusculum expressum in dena- rio Sulpiciae gentis.</i> 252</p> <p style="text-align: center;">V</p> <p><i>Vaalā cognomen.</i> 178</p> <p><i>Vaarus cognomen.</i> 179</p> <p><i>Valentia.</i> 266</p> <p><i>Valeria gens.</i> 266</p> <p>C. <i>Valerius Flaccus C.F.</i> 267</p> <p>C. <i>Valerius Flaccus Imp. appella- tus.</i> 267</p> <p>L. <i>Valerius Aesculus.</i> 266</p>	<p>L. <i>Valerius Catullus.</i> 270</p> <p>L. <i>Valerius Flaccus Flamen Mar- tialis, & Aedilis Curulis.</i> 263</p> <p>M. <i>Valerius Barbatus.</i> 269</p> <p>M. <i>Valerius Mella aedilis curu- lis.</i> 270</p> <p><i>Valetudo.</i> 3</p> <p><i>Vargunteia gens.</i> 271</p> <p>M. <i>Vargunteius.</i> 271. 272</p> <p><i>Varus cognomen.</i> 204</p> <p><i>Veiouis simulacrum.</i> 42. 101. 139.</p> <p><i>Venus Cloacina.</i> 169</p> <p><i>Veneris effigies.</i> 99</p> <p><i>Veneris Eruicinae templum.</i> 63</p> <p><i>Veneris Genitricis templum.</i> 122.</p> <p><i>Veneris Victricis simulacrum.</i> 114</p> <p><i>Vergilia gens.</i> 272</p> <p><i>Verginia gens.</i> 273</p> <p><i>Vesta populi Romani Quiritiū. Vestae templum.</i> 54. (288)</p> <p><i>Vestis triumphalis augusto de- creta.</i> 120</p> <p><i>Vettia gens.</i> 273</p> <p>L. <i>Vettius Index.</i> 273</p> <p><i>Veturia gens.</i> 274</p> <p>T. <i>Veturius.</i> 274</p> <p><i>Viae munitae ab Augusto.</i> 283</p> <p><i>Vibia gens.</i> 276</p> <p><i>Vibiae gentis origo.</i> 278</p> <p><i>Vibiae gentis origo è Sicilia.</i> 280</p> <p><i>Vibiorum origo e vibone oppi- do.</i> 276. 281</p> <p>C. <i>Vibii Pansae uictoria Mutinen</i></p> <p>C. <i>Vibius Pansa.</i> 278 (lis. 280)</p> <p>C. <i>Vibius Varus.</i> 299. 276</p> <p>C. <i>Vibi Varus Aedilis Curulis.</i> 277</p> <p><i>Victoria dea.</i> 116</p> <p><i>Victoria a M. Catone dedicata.</i> 217</p> <p><i>Victoria Victrix.</i> 217</p> <p><i>Villa publica.</i> 86</p> <p><i>Vinicia gens.</i> 281</p> <p>L. <i>Vinicius L.F.</i> 281</p> <p><i>Vipsania gens.</i> 285</p> <p>M. <i>Vipsanius Agrippa.</i> 283</p> <p>M. <i>Vipsanii Agrippa e corona ro- strata.</i> 284</p> <p>M. <i>Vipsanii Agrippæ effigies.</i> 283</p> <p><i>Vipsania gens.</i> 283</p> <p><i>Vipstanus Apronianus.</i> 28</p> <p><i>Virtutis signum.</i> 29</p> <p><i>Virtutis, & Honoris aedes.</i> 102</p> <p><i>Vitulus cognomen.</i> 285</p> <p><i>Vlyffis simulacrum pileatum.</i> 150</p> <p><i>Voconia gens.</i> 284</p> <p>Q. <i>Voconius vitulus Quaestor defi-</i></p> <p><i>Volteia gēs.</i> 286 (gnatus. 285)</p> <p>L. <i>Volteius L. F. Strabo.</i> 287</p> <p>M. <i>Volteius M.F.</i> 286</p> <p><i>Vota pro salute, & reditu Augu- vrana Musa.</i> 213 (str. 60)</p> <p><i>Vulcani effigies.</i> 34. 43</p>
---	---	---

Sepul-

ERRATORVM CORRECTIO.

Pagina 8. Versu 24. Ptolemaem. 16 ver. 5. de quo facit Caesari m...

159 ver. ultimo in quo alterum praenomina. 161 ver. ultimo. faciendis. 165 scribae Maenius ubiq; & ver. 12...

ver. 8. a fine, post obitum. 310 ver. 12. Caesari iunio. ver. 15. consul. VII. ver. 18. sole imp...

Ver. 14. a fine, Libo. ver. 20. uero suum. ver. 8. a fine, expiatione. ver. 42. C D L T I X.

REGESTVM.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z. Aa Bb.

Omnes sunt terniones; praeter *, qui est duernio, & Aa. quaternio, & Bb, folium tantum.

Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Mm Nn Oo Pp Qq Rr.

Omnes sunt duerniones, praeter Rr, qui est ternio.

Sono fogli num. 107.

R O M A E,

Impensis haeredum Francisci Tramezini.

Apud Iosephum de Angelis.

M. D. LXXVII.

Libro de medallas

Al

Al muy Illmo Señor deq^o de
de Villa Sec.ª y conde de Luna
que por Señor de

Handwritten flourishes and symbols, including several stylized 'F' or 'H' characters.

Large, highly decorative calligraphic flourishes, possibly representing the letters 'S' and 'L'.

Handwritten text at the bottom left, partially obscured by a dark ink blot. The text is difficult to decipher but appears to be a signature or a note.

Handwritten text at the bottom right, also partially obscured by a dark ink blot.